

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี
SUPHANBURI VERNACULAR ART AND CULTURAL CENTER

นายประกาย สุวรรณฤทธิ

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 49487
วัน, เดือน, ปี 23 ก.พ. 2547

b.....
i.....

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2545-46

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรของปริญญาสถาปัตยกรรม
ศาสตรบัณฑิต

(ผศ.กฤษกร เลื่อนฉวี)

คณบดี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผศ.กอบกุล อินพริวจิตร

อาจารย์อจา วสุวานิช

อาจารย์ ดร.รพีพัฒน์ สุวรรณะชญ

อาจารย์ทรรศนีย์ ลีตระกูล

ประธานกรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการและเลขานุการ

(อาจารย์กฤษกร เลื่อนฉวี)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์พงศ์สันต์ สุวรรณะชญ)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มีความค่า คู่กับมนุษยชาติตั้งแต่โบราณกาลมา วัฒนธรรมก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ทำให้กลุ่มชนรู้สึกผูกพันเป็นพวกเดียวกัน เป็นเครื่องช่วยให้สังคมอยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข ช่วยขจัดข้อขัดแย้งและเกิดสำนึกในความเป็นเจ้าของวัฒนธรรม ก่อให้เกิดความหวงแหนและปกป้อง วัฒนธรรมจึงมีบทบาทสำคัญต่อความมั่นคงของชาติ อย่างไรก็ตามความหมายของคำว่า “วัฒนธรรม” เป็นสิ่งที่ลึกซึ้งยากที่จะเข้าใจโดยละเอียด การที่ประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้าต่อไปโดยไม่มีกรกลายวัฒนธรรมนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการอนุรักษ์ และเผยแพร่เกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาติให้ประชาชนได้รับรู้ และเข้าใจ

ในความหมายของคำว่า “วัฒนธรรมพื้นบ้าน” อาจสรุปได้ว่า วัฒนธรรมพื้นบ้านคือทุกอย่างที่กลุ่มชนในใดกลุ่มชนหนึ่ง ซึ่งมีได้หมายถึงเฉพาะชาวชนบทแต่รวมไปถึงกลุ่มชนในเมือง ที่ได้สร้างขึ้นและปรากฏอยู่ในกลุ่มชนนั้นๆ โดยที่มีเอกลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน และมีการสืบทอดต่อกันมา หรือมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงให้เกิดความลงตัวในวิถีชีวิต จนกลายเป็นลักษณะการดำรงชีวิตของกลุ่มชนนั้นๆ

“สุพรรณบุรี” ในที่นี้คือ ส่วนตะวันตกของภาคกลาง ซึ่งเป็นดินแดนที่มีความสำคัญ และประวัติศาสตร์อันยาวนาน ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน สุพรรณบุรีไม่ได้เป็นแค่ดินแดนที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน หากยังเป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรมและสังคมของชาติอีกด้วย นอกจากนี้เป็นแหล่งวัฒนธรรมหลักแล้ว สุพรรณบุรียังเป็นเจ้าของ “วัฒนธรรมย่อย” ซึ่งดำรงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นอีกด้วย สิ่งที่น่าสนใจในการศึกษา คือ “ชนกลุ่มน้อย” ที่ศิลปวัฒนธรรมของพวกเขาได้แฝงเร้นอยู่ในศิลปวัฒนธรรมไทยในหลายด้าน กลุ่มที่มีความสำคัญในแง่ภูมิศาสตร์ทางวัฒนธรรมของสุพรรณบุรีนั้นมีอยู่ไม่น้อย คือ ชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง มอญ ลาว ไช่ ลาวเวียง เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันได้เกิดความเปลี่ยนแปลงจากวัฒนธรรมดั้งเดิมไปเสียมาก ในด้านการแต่งกาย ลักษณะบ้านเรือน การดำรงชีวิต ที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัย ซึ่งเราควรช่วยกันส่งเสริม และเผยแพร่วัฒนธรรมที่มีมาแต่เดิมเหล่านั้นให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

โครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรีนี้ จะเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมในท้องถิ่น และจะทำการเผยแพร่ออกไปสู่สาธารณชนโดยทั่วไป วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ยังต้องมีการปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมข้อมูลอีกมากเพื่อให้เข้าใจถึงหัวใจของศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นอย่างแท้จริง ผู้เขียนหวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ทำการศึกษา ค้นคว้า และคงเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษารอบนอกแบบทางวัฒนธรรมแก่ผู้สนใจ

ตามสมควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี
 SUPHANBURI VERNACULAR ART AND CULTURAL CENTER
 ชื่อนักศึกษา นายประกาย สุวรรณฤทธิ์
 ภาควิชา สถาปัตยกรรม
 คณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์
 ปีการศึกษา 2545 – 2546

ข้อปัญหา

สุพรรณบุรี เป็นดินแดนที่มีความสำคัญ และประวัติศาสตร์อันยาวนาน ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน สุพรรณบุรีไม่ได้เป็นแค่ดินแดนที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน หากยังเป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรมและสังคมของชาติอีกด้วย นอกจากนี้เป็นแหล่งวัฒนธรรมหลักแล้ว สุพรรณบุรียังเป็นเจ้าของ “วัฒนธรรมย่อย” ซึ่งดำรงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นอีกด้วย แต่ในปัจจุบันการเจริญเติบโตทางด้านเทคโนโลยีและเศรษฐกิจมีอัตราการขยายตัวค่อนข้างสูง ซึ่งการขยายตัวอย่างไม่มีขอบเขตทำให้เกิดผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลงไป แล้วยังรวมถึงวิถีชีวิตชาวบ้านด้วย ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านถูกทอดทิ้ง และถูกทำลายเพราะความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และการไม่รู้จักรักคุณค่าของสิ่งเหล่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดสถานที่ให้การเผยแพร่ และสนับสนุนการแสดงออกทางวัฒนธรรม

ทางจังหวัดสุพรรณบุรีเล็งเห็นถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมของจังหวัด จึงให้มีการจัดตั้งโครงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดสุพรรณบุรี ได้เริ่มก่อตั้งขึ้นโดยกลุ่มอาจารย์หมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนสงวนหญิงจังหวัดสุพรรณบุรี ร่วมกับทางจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีความตระหนักถึงคุณค่าอันแท้จริงของวัฒนธรรมพื้นบ้าน และมีความต้องการที่จะอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นบ้านเอาไว้ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ภายในโรงเรียน แต่สภาพการทำงานยังไม่ประสบผลสำเร็จในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านที่แท้จริง และการให้บริการแก่บุคคลทั่วไปก็อยู่ในวงแคบเป็นนักเรียน นักศึกษาเท่านั้น ทำให้การทำงานในการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลป-

วัฒนธรรมพื้นบ้านตลอดจนการศึกษาค้นคว้าอย่างจริงจังตลอดเวลาที่ผ่านมาทำได้อย่างไม่เต็มที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดตั้งโครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดสุพรรณบุรี จึงเป็นหนทางที่เหมาะสมในขั้นที่จะอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านอย่างจริงจังและตรงเป้าหมายเพื่อให้สิ่งอันมีค่านี้ได้ถูกรวบรวมไว้อย่างถูกต้อง และการค้นคว้าในด้านวิชาการวัฒนธรรมพื้นบ้านก็จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นศูนย์ประสานงาน เก็บรวบรวมข้อมูลทางศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของจังหวัดเข้าด้วยกัน เพื่อความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านแก่คนทั่วไป

วิธีการวิจัย

เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ในการออกแบบศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี จึงได้มีการศึกษาถึงวิธีการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาถึงลักษณะเรื่องราวทางวัฒนธรรมของจังหวัดสุพรรณบุรี
2. ศึกษาถึงสถานที่ และรูปแบบเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมที่มีความสำคัญทางวัฒนธรรมของจังหวัดสุพรรณบุรี
3. ศึกษาถึงลักษณะพฤติกรรมของผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการในแต่ละส่วนของโครงการ
4. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางสถาปัตยกรรม และงานระบบของส่วนต่างๆ ในโครงการอย่างละเอียด
5. นำข้อมูลทั้งหมดมาศึกษา และวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบของโครงการโดยละเอียด
6. ศึกษาค้นคว้า และวิเคราะห์เพื่อเลือกที่ตั้งที่เหมาะสมของโครงการ
7. ศึกษารูปแบบการจัดองค์การ การจัดองค์ประกอบ การแก้ปัญหาของอาคารประเภทเดียวกันทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งวิเคราะห์ข้อดี - ข้อเสีย ของอาคารนั้นๆ
8. ศึกษาแนวความคิด ปรัชญา ความเชื่อ ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นทั้งในอดีตและปัจจุบัน เพื่อนำมาใช้ให้สอดคล้องกับโครงการ
9. นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาผลสรุป เพื่อจัดวางลงในที่ตั้งโครงการ

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี มีการสืบทอดกันมาจากคนไทยเชื้อสายต่างๆ ที่อาศัยอยู่ในบริเวณจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นมรดกที่สืบทอดกันมาแต่โบราณสมควรที่จะได้รับการอนุรักษ์และส่งเสริม ตลอดจนเผยแพร่ให้คนรู้จักโดยทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นสถานที่ที่ให้การศึกษเกี่ยวกับ วัฒนธรรมของท้องถิ่น เพื่อเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่ ประชาชนโดยทั่วไป
3. การออกแบบต้องศึกษาถึงรายละเอียดของวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อ นำมาใช้ออกแบบและแสดงออกถึงรูปแบบ ปรัชญา ความเชื่อ และแนวความคิดทาง สถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี
4. กรออกแบบอาคารของโครงการจะต้องอยู่ในตำแหน่งที่สามารถดำเนินการ และ ตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างเต็มที่ ทั้งยังต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมโดยรอบที่ตั้งโครงการ
5. การจัดวางอาคารและผังบริเวณโดยรอบ รวมถึงการจัดวางภูมิสถาปัตยกรรม จะต้องมีความสัมพันธ์และส่งเสริมซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะ

1. อาคารของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นอาคารกึ่งสาธารณะเพื่อ อำนวยความสะดวกต่อการให้บริการ การศึกษาทางวัฒนธรรมแก่ผู้สนใจโดยทั่วไป
2. ทางศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี ควรมีโครงการจัดหารายได้เข้า โครงการ เพื่อเป็นทุนในการจัดแสดงและค้นคว้างานทางด้านวัฒนธรรม เพื่อให้เกิด การพัฒนาทางด้านวิชาการ
3. ควรมีการศึกษาถึงเทคนิคการจัดแสดง และถ่ายทอดความรู้ เพื่อดึงดูดให้มีผู้เข้าชม อย่างสม่ำเสมอ
4. ศึกษาการสร้างบรรยากาศและการนำเอาสภาพแวดล้อมที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ต่อโครงการตลอดจนถึงผู้ใช้บริการของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากความช่วยเหลือทางด้านการศึกษา ข้อมูล การให้คำแนะนำ รวมทั้งเป็นกำลังใจจากบุคคลหลายฝ่ายดังต่อไปนี้

ผศ.วิวัฒน์ เตมีพันธ์ ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดความคิดสำนึกรักบ้านเกิดและขอขอบคุณสำหรับองค์ความรู้ที่ถ่ายทอดมาสู่ผู้จัดทำวิทยานิพนธ์นี้

อาจารย์วรวรรณ โรจนไพบูลย์

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์พงศ์สันต์ สุวรรณชะฎู

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

อาจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร

ลาดกระบัง ทุกท่าน

เจ้าหน้าที่ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรีทุกท่าน

นางสาววาริน สุขเสมอ นักผังเมือง 7 สำนักงานงานผังเมืองจังหวัดสุพรรณบุรี

อาจารย์นวลพรรณ ยิ้มยวน

อาจารย์หมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย

จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดสุพรรณบุรีในหลายๆด้าน

อาจารย์ราตรี รอดประเสริฐ อาจารย์วพร พนมใจรักษ์ อาจารย์หมวดวิชาภาษาไทย

โรงเรียนสงวนหญิงจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดสุพรรณบุรีในหลายๆด้าน

รวมทั้งความร่วมมือ - ร่วมใจ ความช่วยเหลือ กำลังใจ และคำแนะนำตลอด 5 ปีที่ผ่านมา

และในขณะที่ทำวิทยานิพนธ์ จากบุคคลต่างๆดังต่อไปนี้

คุณพ่อ คุณแม่ และญาติที่เป็นกำลังใจ และสนับสนุนในทุกๆด้าน

พี่รหัส และน้องรหัส 25

เพื่อนๆ สถ.5 น้องอาร์ม น้องต๋อง น้องบี น้องแอม น้องซุง น้องโอ น้องฝน น้องที น้องภา

และน้องสถาปัตยกรรมทุกคน

เพื่อนศิลปอุตสาหกรรม (แก้ม แอ้ม เจ เจต หนู่ม ป๊อบ อ้าย และหลายๆคน)

เพื่อนสถาปัตยกรรมภายใน (เติ้ล โอ ต้น ดี บอม พัด ไร่ค พลอย เน ฟาง น้องยีน น้องแอม

และหลายๆคน) ซึ่งเป็นสหายต่างภาคที่เป็นห่วงเป็นใยกันมาตลอด โดยเฉพาะพันธะมิตรแห่งปิง

ขอขอบคุณทุกคน ทุกกิจกรรม ทุกสิ่งทุกอย่างในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์แห่งนี้ ที่ช่วยสั่งสอนให้เด็กคนหนึ่งได้เรียนรู้ในสิ่งที่ไม่ได้เรียนทั่วไป แต่เป็นบทเรียนของชีวิตที่จะทำให้เด็กคนนี้ไม่มีวันลืมไปจนสุดท้ายของช่วงชีวิต

ประกาศ สุวรรณฤทธิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก-1
บทคัดย่อ	ข-1
กิตติกรรมประกาศ	ค-1
สารบัญเรื่อง	ง-1
สารบัญตาราง	จ-1
สารบัญภาพประกอบ	ฉ-1
สารบัญแผนที่	ช-1
สารบัญแผนภูมิ	ช-1
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความหมายของวัดมณเฑียรพินบ้าน	1
1.2 ความเป็นมาและลักษณะแห่งวัดมณเฑียรพินบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี	3
1.3 ความเป็นมาของโครงการ	5
1.4 เหตุผลที่ทำให้เกิดโครงการ	6
1.5 วัตถุประสงค์ของโครงการ	9
1.6 วัตถุประสงค์ของการศึกษาโครงการ	10
1.7 ขอบเขตของโครงการ	10
1.8 ขอบเขตของการศึกษาโครงการ	12
1.9 ความหมายและหน้าที่ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพินบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี	14
1.10 ความเป็นไปได้ของโครงการ	15
บทที่ 2 ศึกษาลักษณะการดำเนินงานและกำหนดรายละเอียดโครงการ	
2.1 การกำหนดโครงสร้างการบริหารของโครงการ	18
2.2 การวิเคราะห์เพื่อกำหนดส่วนดำเนินงานของโครงการ	21
2.2.1 วิเคราะห์จากวัตถุประสงค์ของโครงการ	21
2.2.2 วิเคราะห์จากขอบเขตของโครงการ	25
2.2.3 วิเคราะห์จากความหมายและหน้าที่ของโครงการ	27
2.2.4 วิเคราะห์จากการศึกษาอาคารตัวอย่าง	31

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3	สรุปส่วนดำเนินงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี	37
2.4	การกำหนดโครงสร้างบริหารภายในโครงการ	42
2.5	การกำหนดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของโครงการ	44
บทที่ 3	การวิเคราะห์องค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยของโครงการ	
3.1	การวิเคราะห์องค์ประกอบหลักของโครงการ	51
3.2	การวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยของโครงการ	54
3.3	การสรุปรายละเอียดองค์ประกอบของโครงการ	60
3.4	การวิเคราะห์ประเภทและจำนวนผู้ใช้โครงการ	66
3.5	การศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร	71
3.6	การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยองค์ประกอบของโครงการ	74
3.7	สรุปพื้นที่ใช้สอยองค์ประกอบของโครงการ	122
3.8	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์องค์ประกอบของโครงการ	129
บทที่ 4	การพิจารณาที่ตั้งโครงการ	
4.1	การวิเคราะห์การเลือกที่ตั้งโครงการในระดับอำเภอ	142
4.2	การวิเคราะห์การเลือกที่ตั้งโครงการในระดับย่าน	147
4.3	การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ	
4.3.1	หลักในการพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ	156
4.3.2	รายละเอียดของหลักในการพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ	157
4.3.3	การวิเคราะห์การเลือกที่ตั้งโครงการ	159
4.3.4	สรุปการเลือกที่ตั้งโครงการ	173
4.4	การศึกษาลักษณะทางกายภาพของจังหวัดสุพรรณบุรี	174
4.5	วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของที่ตั้งโครงการ	181
บทที่ 5	การศึกษาตัวอย่างอาคาร	
5.1	ตัวอย่างอาคารภายในประเทศ	
5.1.1	ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา	187
5.1.2	ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย	206

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.3 ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสำนักศิลปะ และวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	227
5.2 ตัวอย่างอาคารในต่างประเทศ	
5.2.1 NEUE STAATSGALERIE,GERMANY	236
5.2.2 THE NATION MESEUM OF JAPANESE HISTORY,JAPAN	244
5.2.3 KULTURHUSET STOCKHOLM'S HOUSE OF CULTURE, DENMARK	249
บทที่ 6 อิทธิพลที่ผลต่อการออกแบบ	
6.1 ข้อกำหนดการใช้ที่ดินผังเมืองรวมจังหวัดสุพรรณบุรี	255
6.2 สภาพผังเมืองและการใช้ที่ดินในจังหวัดสุพรรณบุรี	262
6.3 เทศบัญญัติที่มีผลต่อการออกแบบโครงการ	267
6.4 ลักษณะเอกลักษณ์และรูปแบบของงานสถาปัตยกรรมจังหวัดสุพรรณบุรี	276
บทที่ 7 การศึกษางานระบบที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	
7.1 ระบบโครงสร้าง	293
7.2 ระบบปรับอากาศ	295
7.3 ระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง	305
7.4 ระบบเสียงและการควบคุม	306
7.5 ระบบรักษาความปลอดภัย	309
7.6 ระบบป้องกันอัคคีภัย	314
7.7 ระบบสุขาภิบาลน้ำใช้	320
7.8 ระบบสุขาภิบาลน้ำทิ้ง	322
7.9 ระบบการขนย้ายขยะ	326
7.10 ระบบป้องกันฟ้าผ่า	326
7.11 ระบบสื่อสารภายในอาคาร	328
7.12 ระบบป้องกันน้ำท่วม	329

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 8 แนวความคิดในการออกแบบ		
8.1 สรุปแนวความคิดในการออกแบบ		331
8.2 ลำดับการออกแบบและการแก้ปัญหา		336
บทที่ 9 สรุปผลงานการออกแบบ		338
บรรณานุกรม		362
ภาคผนวก		
ก. ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดสุพรรณบุรี		364
ข. การจัดส่วนนิทรรศการ		402
ค. การจัดส่วนโรงละคร		425
ง. การจัดส่วนห้องสมุด		452
จ. การจัดส่วนบริหาร		459
ฉ. การจัดห้องอาหาร		461

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่ 2.2.1	การกำหนดหน่วยงานและองค์ประกอบโครงการจากวัตถุประสงค์ของโครงการ	21
ตารางที่ 2.2.2	การกำหนดหน่วยงานและองค์ประกอบโครงการจากขอบเขตของโครงการ	25
ตารางที่ 2.2.3	การกำหนดหน่วยงานและองค์ประกอบโครงการจากความหมายและหน้าที่ของโครงการ	28
ตารางที่ 2.2.4	การวิเคราะห์องค์ประกอบจากการศึกษาโครงการศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี	31
ตารางที่ 2.5.1	แสดงการกำหนดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของโครงการ	44
ตารางที่ 3.2	แสดงการกำหนดองค์ประกอบย่อยของโครงการ	54
ตารางที่ 3.4.1	แสดงสถิติผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดเชียงใหม่	67
ตารางที่ 3.4.2	แสดงสถิติการใช้บริการรายปีและผลเฉลี่ยต่อเดือนของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดเชียงใหม่	68
ตารางที่ 3.4.3	แสดงอัตราเพิ่มเป็นร้อยละ ของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดเชียงใหม่	68
ตารางที่ 3.4.4	แสดงการประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดสุพรรณบุรี	69
ตารางที่ 3.4.5	แสดงจำนวนผู้ใช้บริการโครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี	70
ตารางที่ 3.7	สรุปพื้นที่ใช้สอยองค์ประกอบโครงการ	122
ตารางที่ 4.1.2.1	แสดงความหนาแน่น จำนวนประชากร จำนวนหมู่บ้าน จำนวนตำบล และพื้นที่รายอำเภอ	143
ตารางที่ 4.2.3	แสดงการสรุปการเลือกย่านที่ตั้งโครงการ	155
ตารางที่ 4.3.3	การวิเคราะห์เปรียบเทียบที่ดินเพื่อเลือกที่ตั้งโครงการ	166
ตารางที่ 4.3.4	ตารางเปรียบเทียบคะแนนของแต่ละที่ดิน	173
ตารางที่ 5.1.1	แสดงสถิติผู้เข้าชมโครงการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา	195

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่ 4.3.3.1 – 4.3.3.2	แสดงที่ตั้งโครงการ A	161
ภาพที่ 4.3.3.3 – 4.3.3.4	แสดงที่ตั้งโครงการ B	163
ภาพที่ 4.3.3.5 – 4.3.3.6	แสดงที่ตั้งโครงการ C	165
ภาพที่ 4.5.1	แสดงภาพถ่ายทางอากาศของที่ตั้งโครงการ	182
ภาพที่ 4.5.2	แสดงขนาด และทิศทางของที่ตั้งโครงการ	183
ภาพที่ 4.5.3 – 4.5.7	แสดงทัศนียภาพของที่ตั้งโครงการ	184
ภาพที่ 4.5.8	ผังแสดงควบคุมความสูงของโครงการอาคารบูรณะและอนุรักษ์ เมืองประวัติศาสตร์สุพรรณบุรี	186
ภาพที่ 5.1.1.1	แสดงถึงการจัดแสดงและระบบทางสัญจรภายในส่วนจัดแสดง	201
ภาพที่ 5.1.1.2 – 5.1.1.13	แสดงทัศนียภาพของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา	203
ภาพที่ 5.1.2.1	แสดงผังของโครงการศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย	221
ภาพที่ 5.1.2.2	แสดงผังของโครงการศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยและรูปด้าน	222
ภาพที่ 5.1.2.3 – 5.1.2.8	แสดงทัศนียภาพของศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย	225
ภาพที่ 5.2.1.1	แสดงผังของโครงการ NEUE STAATSGALERIE	237
ภาพที่ 5.2.1.2	แสดงรูปตัดของโครงการ NEUE STAATSGALERIE	238
ภาพที่ 5.2.1.3 – 5.2.1.9	แสดงทัศนียภาพของโครงการ NEUE STAATSGALERIE	241
ภาพที่ 5.2.2.1	แสดงผังพื้นที่ของอาคาร THE NATION MUSEUM OF JAPANESE HISTORY	246
ภาพที่ 6.4.1 – 6.4.13	แสดงสภาพบ้านเรือนในจังหวัดสุพรรณบุรี	278
ภาพที่ 6.4.15 – 6.4.16	แสดงทัศนียภาพเรือนขุนช้าง	289
ภาพที่ 6.4.17 – 6.4.18	แสดงทัศนียภาพคุ้มขุนแผน	290
ภาพที่ 6.4.19	แสดงพระปรางค์วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ	292
ภาพที่ 7.2.1	แสดงวัฏจักรการทำความเย็น	296
ภาพที่ 7.2.2	แสดงเครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วน	297
ภาพที่ 7.2.3	แสดงการทำงานของ Central Chilled – Water System	299
ภาพที่ 7.2.4	แสดงเครื่องปรับอากาศแบบส่วนกลาง	300
ภาพที่ 7.6.1	แสดงลักษณะของเครื่องตรวจจับ แบบตรวจจับควัน	315
ภาพที่ 7.8.1	แสดงถังดักไขมันแบบทั่วไป	323

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญแนบที่

แผนที่ 4.1.3.1	แสดงอาณาเขตของจังหวัดสุพรรณบุรีและอำเภอต่างๆที่มีความสำคัญ ด้านจำนวนประชากร และจำนวนสถานที่ท่องเที่ยว	146
แผนที่ 4.1.3.2	แสดงอาณาเขตของที่ตั้งอำเภอเมืองสุพรรณบุรี และตำบลต่างๆ ในอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	147
แผนที่ 4.2.1	แสดงแนวเขตผังเมืองรวม และตำแหน่งของย่านต่างๆที่กำหนดขึ้น	148
แผนที่ 4.2.2.1	แสดงตำแหน่งของย่านต่างๆที่กำหนดขึ้น และเส้นทางการท่องเที่ยว	150
แผนที่ 4.2.2.2	แสดงทิศทางการขยายตัวของชุมชน	153
แผนที่ 4.2.2.3	แสดงผังเมืองรวมจังหวัดสุพรรณบุรี	154
แผนที่ 4.3.3.1	แสดงตำแหน่งของที่ดิน A ที่จะนำมาวิเคราะห์เลือกที่ตั้งโครงการ	160
แผนที่ 4.3.3.2	แสดงตำแหน่งของที่ดิน B ที่จะนำมาวิเคราะห์เลือกที่ตั้งโครงการ	162
แผนที่ 4.3.3.3	แสดงตำแหน่งของที่ดิน C ที่จะนำมาวิเคราะห์เลือกที่ตั้งโครงการ	164
แผนที่ 6.1.1	แสดงแผนผังกำหนดการใช้ที่ดิน ท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ 339 (พ.ศ.2542)	261
แผนที่ 6.2.1	แสดงแผนที่ท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทย	266

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 2.1.1	การกำหนดโครงสร้างการบริหารของโครงการ	18
แผนภูมิที่ 2.1.2	การกำหนดส่วนดำเนินงานของส่วนบริหารโครงการ	19
แผนภูมิที่ 2.1.3	การกำหนดส่วนดำเนินงาน ส่วนเผยแพร่ และจัดการแสดงของโครงการ	20
แผนภูมิที่ 2.4.1	แสดงโครงสร้างส่วนบริหาร	42
แผนภูมิที่ 2.4.2	แสดงโครงสร้างส่วนเผยแพร่และจัดการแสดง	43
แผนภูมิที่ 2.4.3	แสดงโครงสร้างส่วนประกอบอื่นๆ	43
แผนภูมิที่ 4.1.1	แสดงขั้นตอนการได้มาซึ่งหลักการพิจารณาเลือกอำเภอที่ตั้งโครงการ	142
แผนภูมิที่ 5.1.1.1	โครงสร้างการบริหารของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา	189
แผนภูมิที่ 5.1.1.2	แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา	198
แผนภูมิที่ 5.1.1.3	แสดงการจัดแสดงในส่วนนิทรรศการ	199
แผนภูมิที่ 5.1.2.1	แสดงการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมกระทรวงศึกษาธิการ	210
แผนภูมิที่ 5.1.2.2	แสดงการแบ่งงานและหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน	211
แผนภูมิที่ 5.1.2.3	แสดงผังของโครงการศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย	220
แผนภูมิที่ 5.1.3.1	โครงสร้างการบริหารของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	228
แผนภูมิที่ 5.2.2.1	แสดงการเรียงลำดับเนื้อหาที่ใช้สอยของอาคาร THE NATION MUSEUM OF JAPANESE HISTORY	245
แผนภูมิที่ 8.1.1	แสดงรูปแบบแนวความคิดในการออกแบบโครงการ	333

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี
Suphanburi Vernacular Art and Cultural Center

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความหมายของวัฒนธรรมพื้นบ้าน

“วัฒนธรรม”คืออะไร ได้มีผู้รู้หลายท่านได้ให้คำจำกัดความของคำว่าวัฒนธรรมไว้หลายแง่มุมดังนี้

“วัฒนธรรมของมนุษย์ คือ แบบอย่างการดำเนินชีวิตของแต่ละกลุ่มชนและเป็นแบบอย่างที่คนกลุ่มนั้นเห็นว่าดีที่สุด เหมาะสมที่สุดสำหรับชีวิตของเขา”

“วัฒนธรรม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้นและปรากฏอยู่ในสังคมมนุษย์ รวมถึง ภาษา เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ขนบธรรมเนียมประเพณี ระเบียบแบบแผนการดำเนินชีวิตที่สังคมยอมรับ สถาปัตยกรรมต่างๆ มาตรฐานต่างๆ แนวความคิดอุดมคติต่างๆ วัฒนธรรมเป็นมรดกที่สำคัญที่รับช่วงสืบมาโดยสำคัญ”

“วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิต การดำเนินชีวิตของสังคมหนึ่งสังคมใด นั่นแหละคือวัฒนธรรม”

“วัฒนธรรม คือ ปัญญาความรู้สึกรู้จักคิดและกิริยาอาการที่มนุษย์สำแดงออกมาให้เห็นเป็นสิ่งที่ต่างๆ และเป็นนิสัยความประพฤติในส่วนรวมซึ่งไม่มีขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่มีขึ้นเพราะมนุษย์สร้างหรือจากการงานของมนุษย์ เป็นสภาพแห่งการเจริญงอกงามเพราะมีวิวัฒนาการเป็นความเจริญอยู่เรื่อย นอกจากนั้นวัฒนธรรมยังเป็นมรดกของสังคม กลายเป็นวิถีชีวิตของสังคม กล่าวโดยสรุปแล้ว วัฒนธรรมก็คือ รูปแบบหรือแบบแผนการดำเนินชีวิตของบุคคลส่วนใหญ่ในสังคมนั่นเอง”(1)

จากคำจำกัดความที่กล่าวมาข้างต้น พอจะประมวลความหมายได้ว่า วัฒนธรรมนั้นเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นมรดกของสังคม คือมีการสืบทอดต่อกันมา มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงเพื่อความเจริญในวิถีชีวิตของส่วนรวมบุคคลส่วนใหญ่ได้เลือกยึดถือปฏิบัติเป็นระยะเวลานาน และเป็นแบบแผนของพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความดีงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสามัคคีของคนในสังคม

(1) คู่มือปฏิบัติงานศูนย์วัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัฒนธรรมพื้นบ้าน หมายถึง ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านโดยทั่วไปซึ่งสามารถเห็นได้จาก พฤติกรรมและบรรดาผลงานทั้งมวลที่ชาวบ้านได้สร้างขึ้น ตลอดจนความคิด ความเชื่อและความ รู้ความสามารถในการประกอบอาชีพและมีมือ (1)

คำว่าพื้นบ้านหรือพื้นถิ่น ในความหมายของนักวิชาการคติพื้นถิ่นนั้นหมายถึง กลุ่มชน กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ที่มีเอกลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน อาจเป็นการดำรงเลี้ยงชีวิตด้วยอาชีพ เดียวกัน พูดภาษาเดียวกัน นับถือศาสนาเดียวกัน เป็นกลุ่มเป็นพวกเดียวกัน มีขนบธรรมเนียม ประเพณีเป็นสมบัติร่วมกัน

คำว่า "พื้นบ้าน" นี้มิได้หมายถึงเฉพาะชาวนาหรือชาวชนบทเท่านั้น แต่ยังเป็นกลุ่มชน ในเมืองหรือใกล้เมืองก็ได้ หากกลุ่มชนนั้นสามารถรักษาเอกลักษณ์ของกลุ่มชนของตนให้พ้นจาก อิทธิพลของวัฒนธรรมพื้นเมืองหรือวัฒนธรรมของกลุ่มชนอื่นๆ และงานของกลุ่มชนนั้นๆ ยังรักษา เอกลักษณ์ของตนไว้ได้ ส่วนศิลปพื้นบ้านนั้น ในปัจจุบันถือได้ว่าเป็นงานสาขาระดับชาติ เพราะ ศิลปพื้นบ้านเป็นสื่อตัวแทนที่บริสุทธิ์อย่างหนึ่งของชุมชน และของท้องถิ่น ที่แสดงออกถึง เอกลักษณ์ประจำของท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน ทั้งยังสามารถศึกษาถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลง การรับเอาสิ่งแปลกใหม่ของสังคมได้เป็นอย่างดี เช่น การร้องรำทำเพลง งานหัตถกรรมพื้นบ้าน ประเพณีต่างๆ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเกิดมาจากพื้นฐานทางจิตใจของคนในแต่ละสังคม จะเห็นได้ ว่า งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านนั้นเป็นผลงานของชาวบ้านหรือกลุ่มชนในท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์ทาง วัฒนธรรม ทั้งความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี หรือภาษาอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน และผล งาน นั้นมีองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมของชุมชนนั้นประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของการสร้างงาน เหล่านั้นก็เพื่อประโยชน์ใช้สอยเป็นสำคัญ ส่วนคุณค่าทางศิลปะจะเป็นผลซึ่งเกิดขึ้นภายหลังแนว ทางกำหนดของผู้เชี่ยวชาญศิลปพื้นบ้านชาวญี่ปุ่นชื่อ โซเอ็สึ ยานากิ ได้ให้สาระสำคัญของ ศิลปพื้นบ้านไว้ดังนี้ (1)

1. จะต้องเป็นผลงานอันช่างนิรนามทำขึ้นเพื่อใช้สอยในชีวิตประจำวันของประชาชน ความงามที่ปรากฏมิได้เกิดจากประสงค์ส่วนตัวของช่างเพื่อแสดงออกทางศิลปะแต่มา จากความพยายามของช่างที่ฝึกฝนและผลิตงานนั้นสืบทอดต่อมาหลายชั่วอายุคน
2. มีรูปแบบที่ง่ายๆ มีความงามที่เกิดขึ้นจากวัสดุธรรมชาติและผ่านการใช้สอยเป็น เวลานานจนถึงปัจจุบัน

(1) วิบูลย์ ลีสุวรรณ, ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. โดยทั่วไปจะผลิตขึ้นเป็นจำนวนมากๆ ความงามที่เกิดขึ้นจึงเกิดขึ้นจากการฝึกฝนและการทำซ้ำๆกันมากกว่าความพยายามที่จะให้เป็นศิลปะ
4. มีความเป็นธรรมชาติปรากฏอยู่มากกว่าความสละสลวยเพื่อความเป็นศิลปะ
5. แสดงถึงลักษณะพิเศษเฉพาะถิ่นหรือเอกลักษณ์ของถิ่นกำเนิด
6. ปรากฏจากอิทธิพลของอุตสาหกรรม คือทำขึ้นด้วยมือเท่านั้น

ดังนั้นคำว่า “ วัฒนธรรมพื้นบ้าน ” หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่กลุ่มชนใดกลุ่มชนหนึ่ง ซึ่งมิได้หมายถึงเฉพาะชาวชนบทแต่รวมไปถึงกลุ่มชนในเมือง ที่ได้สร้างขึ้นและปรากฏอยู่ในกลุ่มชนนั้นๆ โดยที่มีเอกลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน และมีการสืบทอดต่อกันมา หรือมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงให้เกิดความลงตัวในวิถีชีวิต จนกลายเป็นลักษณะการดำรงชีวิตของกลุ่มชนนั้นๆ

1.2 ความเป็นมาและลักษณะแห่งวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี

จังหวัดสุพรรณบุรีตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ราบลุ่มเจ้าพระยาตอนล่าง ซึ่งเกิดจากการทับถมของตะกอนแม่น้ำ จึงทำให้มีความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เหมาะสมต่อการประกอบเกษตรกรรมอย่างมาก โดยเฉพาะการปลูกข้าวซึ่งเป็นอาหารหลักของคนในภูมิภาค ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีความเชื่อกันว่าวัฒนธรรมที่อยู่ในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาคกลางนี้ ได้มีการสืบทอดกันมาตั้งแต่ครั้งโบราณ โดยมีได้ขาดสายตั้งแต่สมัยก่อนกรุงศรีอยุธยาจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้รูปแบบของวัฒนธรรมทั้งคตินิยมเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี ชีวิตความเป็นอยู่ คงได้รับการพัฒนาเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสภาพความเป็นอยู่และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาโดยตลอด สังคมไทยแต่เดิมนั้น เป็นสังคมเกษตรกรรมส่วนใหญ่ เป็นสังคมที่มีการพึ่งพาตนเองเป็นหลัก คือสามารถเลี้ยงตนเองได้ จะมีการพึ่งพาแลกเปลี่ยนปัจจัยอื่นๆจากภายนอกบ้างก็เป็นส่วนน้อย ผลผลิตอันเป็นปัจจัยในการดำรงชีวิตจึงสมบูรณ์อยู่ในสังคมของตนเองไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ ปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีพ ดังนั้นวิถีชีวิตของผู้คนจึงมีเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นของตนเอง และแต่ละท้องถิ่นพยายามสร้างเครื่องมือเครื่องใช้เพื่อให้เกิดความสะดวกสบายในการดำรงชีพของตนเอง จนเกิดเป็นงานหัตถกรรมและวิถีการดำเนินชีวิตแบบพื้นบ้านของตนเองขึ้นมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากลักษณะดังกล่าวจึงพบว่า การสร้างงานพื้นบ้านและวัฒนธรรมพื้นบ้านนั้นมีมูลเหตุมาจากปัจจัยต่างๆดังนี้

ก. เกิดจากคติความเชื่อและศาสนา เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ก่อให้เกิดลักษณะทางวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น เพราะคติความเชื่อและศาสนาเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจที่ก่อให้เกิดเรื่องทางความคิดเรื่องระเบียบประเพณี ความดีความงาม ในอันที่จะดำรงอยู่ในสังคมร่วมกัน เป็นปัจจัยขั้นแรกที่สังคมแต่ละท้องถิ่นจะยึดถือร่วมกัน และมีอิทธิพลอย่างต่อการสร้างรูปแบบการดำรงชีวิตและงานสร้างสรรค์ในรูปแบบอื่นๆ ความเชื่อเหล่านี้ได้แก่ ความเชื่อในเรื่องวิญญาณ เรื่องนรกสวรรค์ เรื่องศาสนา เป็นต้น

ข. เกิดจากความจำเป็นในการดำรงชีพ/งานประเภทนี้ได้แก่ เครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ เครื่องมือเครื่องใช้ในการเกษตรกรรม เครื่องมือจับสัตว์น้ำ สัตว์บก ภาชนะหุงต้ม สิ่งเหล่านี้มีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละท้องถิ่น และได้รับการสืบทอด สร้างสรรค์มาหลายชั่วอายุคน จนมีคุณภาพและรูปแบบที่เหมาะสมกับกรใช้สอยตามประเพณีนิยมของแต่ละท้องถิ่นนั้น

ค. เกิดจากทรัพยากรท้องถิ่น เป็นทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่นที่แตกต่างกันออกไป และเป็นส่วนประกอบอันสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดผลผลิตพื้นบ้าน ทั้งเครื่องมือเครื่องใช้ ดยการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาดัดแปลงผสมผสานกันเพื่อให้ได้การใช้สอยอย่างเหมาะสมและอย่างมีศิลปะ เช่น การจักสานไม้ไผ่เป็นเครื่องใช้ต่างๆ เครื่องผูก การสานหวาย หรือการใช้ดินมาทำเป็นภาชนะเครื่องปั้นดินเผาชนิดต่างๆ งานหัตถกรรมแต่ละท้องถิ่นจึงมีเอกลักษณ์ของตนเองอย่างเด่นชัด ก็จากการเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่นของตนเองมาใช้ให้เกิดประโยชน์นั่นเอง

ง. เกิดจากสภาพภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะป็นลักษณะภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติอื่นๆ ล้วนเข้ามามีบทบาทและเป็นองค์ประกอบให้เกิดการสร้างสรรค์ทั้งสิ้น เช่น สภาพความเป็นอยู่ของชาวบ้านตามริมคลอง ริมแม่น้ำ ก็จะมีการสร้างบ้านที่ยกได้ ทุนสูงโล่ง และตัวบ้านมีความมั่นคงแข็งแรงในการต้านกระแสน้ำในฤดูน้ำหลากได้ เป็นต้น

มีข้อนำสังเกตอีกประการหนึ่งของลักษณะวัฒนธรรมของชาวสุพรรณบุรี คือการเป็นกลุ่มชนชาวราบลุ่มแม่น้ำ วิถีชีวิตส่วนใหญ่จึงมีความผูกพันกับน้ำอย่างแยกไม่ออก จึงมีข้อสรุปอีกประการหนึ่งว่าวัฒนธรรมและประเพณีที่เกิดขึ้นในกลุ่มชนชาวสุพรรณบุรีนี้ได้รับอิทธิพลมาจากการศึกษาความเป็นอยู่และชีวิตตามลำน้ำจึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษา ถึงแม้ว่าในปัจจุบันสภาพความเป็นอยู่ตามลำน้ำจะมีการเปลี่ยนแปลงไปมากแล้วก็ตาม ในการศึกษาถึงวัฒนธรรมที่เป็นอยู่ดั้งเดิมนั้นควรจะมีรากฐานมาจากน้ำ และได้รับการพัฒนามาสู่ลักษณะวัฒนธรรมที่เป็นอยู่อีกต่อหนึ่ง

1.3 ความเป็นมาของโครงการ

ศิลปวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์ซึ่งแสดงออกถึงความเจริญรุ่งเรืองของแต่ละชุมชน ชุมชนแต่ละแห่งก็มีศิลปวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไปมีวิวัฒนาการปรับปรุงและเปลี่ยนไปตามยุคสมัยและเป็นมรดกทางสังคมที่ได้รับการสืบทอดต่อกันมาจากบรรพบุรุษ ซึ่งถือได้ว่าศิลปวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญของชาติ แต่ในปัจจุบันศิลปวัฒนธรรมเหล่านั้นบางอย่างก็เริ่มเสื่อมสลาย บางอย่างก็พัฒนาไปตามกาลเวลา อันเนื่องมาจากประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำรงชีวิตไปตามกระแสวัฒนธรรมตะวันตก ซึ่งหลังไหลเข้ามาในรูปแบบของเทคโนโลยีและวิทยาการต่างๆซึ่งนับวันจะมีการก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว สภาพชีวิตผู้คนได้กลับกลายเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องไม้เครื่องมือและอุปกรณ์สมัยใหม่จนหลงลืมวิถีชีวิตชนบท ธรรมเนียมประเพณี อันเป็นเอกลักษณ์ที่แสดงความเป็นชนชาติไทยที่หยั่งรากลึกอยู่ในจิตใจมาแต่โบราณกาล ยิ่งนับวันผ่านไปคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมที่เคยมีอยู่ก็จะยิ่งลดน้อยถอยลงอย่างรวดเร็วจนเยาวชนรุ่นใหม่น้อยคนนักที่จะได้สัมผัสกับวิถีชีวิตที่ปู่ย่าตายายของพวกเขาปฏิบัติกันมาอีก ทั้งยังช่วยส่งเสริมสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ให้สามารถดำเนินงานตามวาระแห่งชาติว่าด้วย “ทศวรรษสืบสานวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา”(พ.ศ.2541-2550) ซึ่งให้ทำนุบำรุงและธำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และศิลปวัฒนธรรมของชนชาติไทยไว้ โดยมีให้มีการส่งเสริมเผยแพร่ไปตามชุมชนต่างๆ ซึ่งชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ก็เป็นชุมชนหนึ่งที่มีดินแดนที่เคยเป็นเมืองเก่าแก่ที่สำคัญ มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยิ่งใหญ่และยาวนานตั้งแต่ยุคทวารวดี อุทอง สมัยกรุงศรีอยุธยา รัตนโกสินทร์ จึงถือว่าเป็นเมืองที่มีศิลปวัฒนธรรมอันเก่าแก่สืบมาจนถึงปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากคำขวัญของเมืองสุพรรณบุรีที่กล่าวไว้ว่า

เมืองยุทธหัตถี
วรรณคดีขึ้นชื่อ เรื่องสี่พระเครื่อง
รุ่งเรืองเกษตรกรรม สูงล้ำประวัติศาสตร์
แหล่งปราชญ์ศิลปิน ภาษาถิ่นชวนฟัง

และทางจังหวัดสุพรรณบุรีเล็งเห็นถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมของจังหวัด จึงให้มีการจัดตั้งโครงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดสุพรรณบุรี ได้เริ่มก่อตั้งขึ้นโดยกลุ่มอาจารย์หมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนสงวนหญิงจังหวัดสุพรรณบุรี ร่วมกับทางจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีความตระหนักถึงคุณค่าอันแท้จริงของวัฒนธรรมพื้นบ้าน และมีความต้องการที่จะอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นบ้านเอาไว้ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ในโรงเรียน แต่สภาพการทำงานยังไม่ประสบผลสำเร็จในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านที่แท้จริง และควรให้บริการแก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บุคคลทั่วไปก็อยู่ในวงแคบเป็นนักเรียน นักศึกษาเท่านั้น ทำให้การทำงานในการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านตลอดจนการศึกษาค้นคว้าอย่างจริงจังตลอดเวลาที่ผ่านมาทำได้อย่างไม่เต็มที่

การจัดตั้งโครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดสุพรรณบุรี จึงเป็นหนทางที่เหมาะสมในขั้นที่จะอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านอย่างจริงจังและตรงเป้าหมายเพื่อให้สิ่งอันมีค่านี้ได้ถูกรวบรวมไว้อย่างถูกต้อง และการค้นคว้าในด้านวิชาการวัฒนธรรมพื้นบ้านก็จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นศูนย์ประสานงาน เก็บรวบรวมข้อมูลทางศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของจังหวัดเข้าด้วยกัน เพื่อความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านแก่คนทั่วไป และยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวแก่จังหวัดสุพรรณบุรีอีกด้วย

1.4 เหตุผลที่ทำให้เกิดโครงการ

1. เหตุผลทางนโยบาย รวบรวมได้จากแผนส่งเสริมสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ตามวาระแห่งชาติว่าด้วย "ทศวรรษสืบสานวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา" (พ.ศ. ๒๕๔๑-๒๕๕๐) เพื่อให้สามารถใช้ "วัฒนธรรมในการพัฒนา" ให้ได้ผลอย่างสมบูรณ์ตามจุดมุ่งหมาย จึงกำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานดังนี้

1.1 ใช้มิติทางวัฒนธรรมในการพัฒนา นำภูมิธรรมภูมิปัญญาที่ได้สั่งสมไว้มาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาโดยปรับความคิดและวิธีการในการพัฒนาในทุกๆ เรื่องให้เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อสร้างความสมดุลและยั่งยืนในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสังคมและมนุษย์กับสภาพแวดล้อมและธรรมชาติบูรณาการและเชื่อมประสานระหว่างอดีตปัจจุบัน อนาคต และต้องสร้างพลังทางวัฒนธรรมในการพัฒนาโดยใช้วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม ส่งเสริมคุณค่าของภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้องถิ่นอันหลากหลาย ส่งเสริมการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น กระจายรายได้และ สร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมศักดิ์ศรีชุมชนท้องถิ่น

1.2 ผู้เป็นเจ้าของวัฒนธรรมเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงานวัฒนธรรมส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนเป็นเจ้าของวัฒนธรรม เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานวัฒนธรรมของชุมชนเอง เพราะนอกจากจะเป็นการคำนึงถึงศักดิ์ศรี สิทธิและเสรีภาพแห่งความเป็นมนุษย์ และทำให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการรับผิดชอบการดำเนินงานวัฒนธรรมแล้ว ยังทำให้ประชาชนและองค์กรชุมชนเกิดความภาคภูมิใจ และพร้อมที่จะธำรงรักษาพัฒนาและสร้างสรรค์วัฒนธรรมของตนอย่างต่อเนื่องทั้งในปัจจุบันและอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 ส่งเสริมการลงทุนทางวัฒนธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นกระบวนการคัดสรร พัฒนา และสร้างสรรค์เพื่อนำคุณค่าของภูมิปัญญา และเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทยซึ่งเป็นศักยภาพและทุนทางวัฒนธรรมของไทย มาทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับคุณค่าทางสังคมและจิตใจ ทั้งโดยการผลิตสินค้าและบริการ และการลงทุนทางสังคมอื่น ๆ

1.4 ใช้เวทีทางวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน สนับสนุนให้มีเวทีทางวัฒนธรรมของชุมชนในรูปแบบที่หลากหลายที่เปิดโอกาสให้ทุกคนในชุมชนได้ทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ฝึกและประสานพลังในการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนร่วมกันด้วยความรัก ความสามัคคี สำนึกอันดีและโอบอ้อมอารีกัน จนสามารถพึ่งพาตนเองได้และพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

1.5 ปฏิรูปการศึกษาให้เชื่อมโยงกับพื้นฐานทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ปฏิรูปการศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยให้สามารถทำหน้าที่ในการสืบทอดและสร้างสรรค์วัฒนธรรมได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เพื่อเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ให้ทุกคนมีโอกาสเรียนรู้ สืบสาน และสร้างสรรค์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตเพื่อให้มีทางเลือกที่หลากหลาย โดยต้องจัดการศึกษาให้มุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับ พื้นฐานทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นวิถีชีวิตชุมชนเข้ากับความรู้สมัยใหม่ มากกว่าการมุ่งเน้นเนื้อหาความรู้สำเร็จรูปเป็นหลัก

1.6 ใช้สื่อและสื่อสารมวลชนเสริมสร้างการดำเนินงานวัฒนธรรม ใช้สื่อ เครือข่ายสื่อ และสื่อสารมวลชนทุกสาขาและทุกประเภทเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจความซาบซึ้งและความสำนึกตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรม โดยให้โอกาสทุกฝ่ายทุกชุมชนได้นำเสนอ เผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมของกันและกัน เพื่อให้วัฒนธรรมเป็นปัจจัยในการเสริมสร้างความรักและความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ทั้งในระหว่างชุมชน และระหว่างประเทศ

1.7 ระดมสรรพกำลังในการดำเนินงานวัฒนธรรม การฝึก ฝึกสอน และระดมสรรพกำลังจากทุกฝ่ายทุกคน เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายทุกคนมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการรับผิดชอบการดำเนินงานวัฒนธรรมในทุกระดับ โดยรณรงค์ให้ทุกฝ่าย ทุกคนเห็นคุณค่า ความสำคัญและตระหนักว่าวัฒนธรรมเป็นเรื่องของทุกคนที่จะต้องรับผิดชอบร่วมกัน ด้วยความยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.8 เสริมบทบาทผู้นำทางศาสนาในการใช้ศาสนธรรมเป็นพื้นฐานในการพัฒนา เปิดโอกาสให้ผู้นำทางศาสนาได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างสำคัญ ในกระบวนการพัฒนาบน พื้นฐานคุณธรรมและจริยธรรมของศาสนา นั้น ๆ

1.9 เผยแพร่และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทยในสังคมไทยและสังคมโลก การศึกษา คุณค่าที่แท้จริงของวัฒนธรรมไทยที่ชนชาติไทยได้สร้างสรรค์ สั่งสมและสืบสานไว้จนเป็น มรดกทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่ามหาศาลไว้ แล้วนำคุณค่าของวัฒนธรรมไทยนั้นออก เผยแพร่และแลกเปลี่ยน ให้ปรากฏอย่างแพร่หลายทั้งในสังคมไทยและสังคมโลก เพื่อให้ คนไทย สังคมไทย และสังคมโลก ได้เรียนรู้ เห็นคุณค่าแล้วนำไปใช้หรือประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันต่อไป ซึ่งนอกจากจะเป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์อันดีของประเทศไทย แล้ว ยังเป็นการธำรงรักษาสืบทอดและพัฒนาวัฒนธรรมไทยอีกทางหนึ่งด้วย

2. เหตุผลทางการศึกษา

โครงการหลัก (บังคับ)

- 2.1 เสริมสร้างวินัยนักเรียนนักศึกษา ให้เฝ้าระวังค้นหาข้อมูล
- 2.2 สืบค้นและจัดทำระบบข้อมูลศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี
- 2.3 จัดกิจกรรมในวันสำคัญประจำปี
- 2.4 เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี

โครงการเสนอแนะ (เลือก)

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี จะสามารถเป็นแหล่งผลิตสื่อทัศนอุปกรณ์ เอกสาร และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมเผยแพร่วัฒนธรรม ทั้งยังเป็นสถานที่สำหรับค้นคว้า วิจัยศึกษางานด้านวัฒนธรรม สำหรับนักวิชาการและประชาชน เยาวชนทั่วไป เพื่อการพัฒนาทาง ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านอย่างต่อเนื่องในอนาคตอีกด้วย

3. เหตุผลทางสังคมเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อม

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี จะช่วยให้ประชาชนเยาวชนเห็นคุณค่า ของศิลปวัฒนธรรมไทย เกิดความนิยมไทย และเพื่อให้เยาวชนมีสถานที่สำหรับชุมนุมในทางที่ดี ซึ่ง สามารถพัฒนาจิตใจของประชาชน ทำให้สังคมมีค่านิยมที่มีลักษณะทางวัฒนธรรมไทยดั้งเดิม มากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งในด้านเศรษฐกิจ ก็สามารถเป็นแหล่งอุตสาหกรรมสินค้าพื้นเมืองได้เป็นอย่างดี และยังคงแผ่ขยายครอบคลุมไปถึงลักษณะการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่น ๆ ในบริเวณใกล้เคียงโครงการอีกด้วย เช่นการให้บริการทางด้านการพักผ่อนหย่อนใจ การท่องเที่ยวไปในแหล่งโบราณสถาน เป็นต้น

ทางด้านสภาพแวดล้อมนั้น ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี สามารถเป็นส่วนจูงใจให้ประชาชนได้มีความรู้สึกถึงงานพื้นบ้าน แล้วนำไปตัดแปลงให้เกิดผลในชีวิตประจำวัน ก็จะมีส่วนทำให้สภาพแวดล้อมของเมืองมีความร่มรื่นน่าอยู่ขึ้น

1.5 วัตถุประสงค์ของโครงการ

ด้านการศึกษา (EDUCATION)

1. เป็นที่รวบรวมเอกสารข้อมูลและเป็นศูนย์กลางในการค้นคว้าทางศิลปวัฒนธรรมของคนที่
ท้องถิ่น
2. เป็นศูนย์กลางส่งเสริม เผยแพร่มรดกทางความคิดตลอดจนการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม
กับท้องถิ่นและเชื้อชาติอื่น
3. เป็นศูนย์กลางข้อมูลทางศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ทั้งในการฝึกอบรม สัมมนา การจัดการ
แสดงและการละเล่น

ด้านสังคม (SOCIAL)

1. อนุรักษ์และรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดั้งเดิมของท้องถิ่นไว้
2. เพื่อให้ประชาชนได้เห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม เกิดความรู้ความเข้าใจ และภูมิใจใน
ท้องถิ่นของตนเองอันจะนำมาซึ่งการหวงแหนและรู้จักตัวเองมากขึ้น
3. เป็นแหล่งฟื้นฟู และดำรงรักษางานศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านให้คงอยู่และเหมาะสมกับ
สภาพแวดล้อมมากขึ้น
4. เป็นศูนย์กลางการพักผ่อน แลกเปลี่ยนความรู้

ด้านเศรษฐกิจ (ECONOMIC)

1. สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

2. เสริมรายได้ให้กับคนในท้องถิ่นและส่งเสริมให้งานศิลปเป็นที่แพร่หลายและเป็นที่ยอมรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนงานการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6 วัตถุประสงค์ของการศึกษาโครงการ

1. เพื่อศึกษาและเข้าใจถึงวิธีการในการออกแบบอาคารสาธารณะ ที่เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้และความเพลิดเพลินของบุคคลทั่วไป ซึ่งศึกษาถึงวิธีการที่จะทำให้อาคารมีผลต่อการดึงดูดความสนใจของผู้เข้าชมสามารถกระตุ้นให้เกิดความสนใจและตั้งใจเข้ามาศึกษาหาความรู้อย่างมีระเบียบ
2. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานขององค์ประกอบต่างๆ รวมทั้งระบบต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบการให้แสงสว่าง ระบบการรักษาความปลอดภัย เป็นต้น
3. เพื่อศึกษาและเข้าใจถึงรูปแบบศิลปวัฒนธรรมเฉพาะท้องถิ่นที่จะทำการออกแบบโครงการ
4. เพื่อศึกษาและเข้าใจถึงลักษณะพฤติกรรมของผู้ใช้บริการ
5. เพื่อศึกษาและรู้ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่ออาคารจากสภาพแวดล้อมโดยรอบ และผลกระทบจากตัวโครงการที่ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมโดยรอบ
6. เพื่อศึกษาและเข้าใจในกฎหมาย ข้อบัญญัติและข้อกำหนดต่างๆที่มีผลต่อการออกแบบโครงการ

1.7 ขอบเขตของโครงการ

การจัดตั้งศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรีนั้น จะเน้นความเป็นพื้นฐานและลักษณะของพื้นบ้าน โดยจะอยู่ในรูปของ

1. ด้านอนุรักษ์ ทำหน้าที่รวบรวมและค้นคว้าหาข้อมูลทางศิลปและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยจัดเอกสารและข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เป็น ระบบ เช่น ของจริง หนังสือ เป็นต้น
2. ด้านการศึกษาและวิจัย ทำหน้าที่ศึกษาและวิจัยข้อมูลต่างๆที่เก็บไว้เอาไปใช้พัฒนากับคนในท้องถิ่นอย่างถูกต้องโดยแบ่งส่วนวิจัยและค้นคว้าตามลักษณะของข้อมูล
3. ด้านการเผยแพร่และบริการ
 - 3.1 เป็นสถานที่แสดงศิลปและวัฒนธรรมพื้นบ้าน ในลักษณะนิทรรศการ การสาธิต การบรรยาย การแสดงต่างๆ รวมถึงศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นอื่นๆเป็นครั้งคราว
 - 3.2 เป็นสถานที่เผยแพร่ความรู้ในรูปข่าวสาร โดยจัดทำเอกสารแนะนำ เอกสารด้านความรู้แก่ผู้ที่สนใจทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 เป็นสถานที่ประสานงานด้านศิลปวัฒนธรรมของแต่ละหน่วยงาน หรือสถาบันอื่น ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

3.4 เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนและนักท่องเที่ยว

ในส่วนของการจัดแสดงนิทรรศการของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรีนั้นมีการรวบรวมงานและแบ่งออกให้เป็นหมวดหมู่ โดยสามารถแบ่งออกเป็นหัวข้อหลักๆ ได้ดังนี้

สาขามนุษยศาสตร์ จัดแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับ

- ประวัติศาสตร์ แสดงเรื่องราวประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐานของจังหวัดสุพรรณบุรี ลำดับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เหตุการณ์สำคัญในสมัยต่างๆ เป็นต้น
- โบราณคดี แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับการค้นพบหลักฐานทางโบราณคดี ทั้งในส่วนที่เป็นโบราณวัตถุและโบราณสถานของจังหวัดสุพรรณบุรี
- ขนบธรรมเนียมประเพณี แสดงประวัติความเป็นมา ความสำคัญ ลักษณะของขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนอนุกรมที่ใช้ประกอบประเพณีต่างๆ เหล่านั้นด้วย เช่น ประเพณีไหว้พระแช่ ประเพณีบายศรีสู่ขวัญของชาวละแ้ว ประเพณีเส้นเอ็น ประเพณีกำฟ้า ประเพณีปากดง เป็นต้น

สาขาศิลปศาสตร์ จัดแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับ

- ภาษา จัดแสดงเกี่ยวกับภาษาท้องถิ่นที่มีอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี
- วรรณกรรม ตัวอย่างวรรณกรรม และบทประพันธ์อันทรงคุณค่าของจังหวัดสุพรรณบุรี
- ดนตรี แสดงประวัติความเป็นมา ลักษณะของดนตรีพื้นบ้านเครื่องดนตรีพื้นบ้านชนิดต่างๆ
- นาฏศิลป์และการละคร จัดแสดงประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์พื้นบ้านลักษณะการแสดงต่างๆ เช่น เพลงพื้นบ้าน เพลงอีแซว เพลงพวงมาลัย เพลงช้อย เพลงปรบไก่ เพลงยั่ว เพลงเรือ เป็นต้น
- งานวิจิตรศิลป์ จัดแสดงเกี่ยวกับงานวิจิตรศิลป์ด้านต่างๆ ของจังหวัดสุพรรณบุรี เช่น เครื่องประดับ เครื่องใช้สอย ภาชนะต่างๆ เป็นต้น
- งานจิตรกรรม จัดแสดงประวัติความเป็นมาของงานจิตรกรรมท้องถิ่น ลักษณะเฉพาะที่มีความงามโดดเด่น เช่น ภาพจิตรกรรมฝาผนังโบสถ์ วัดประตูลำราง จิตรกรรมแผงไม้คอสอง วัดพริ้ว เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ประติมากรรม จัดแสดงงานประติมากรรมในจังหวัดสุพรรณบุรี เช่น พุทธประติมากรรม พระเครื่อง เครื่องปั้นดินเผาชนิดต่างๆ รูปปั้น รูปหล่อ เป็นต้น
- สถาปัตยกรรม จัดแสดงรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ แนวความคิด คติความเชื่อในการออกแบบ ตลอดจนบ้านพักอาศัยของชาวบ้านในจังหวัดสุพรรณบุรี

สาขาศิลปะการแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับ

- อาหาร จัดแสดงเครื่องใช้ในครัวเรือน การประกอบอาหาร ลักษณะและตัวอย่างของอาหารพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นต้น
- เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย จัดแสดงตัวอย่างเสื้อผ้า การแต่งตัวของชาวบ้านทั่วไป ลักษณะผ้าทอพื้นเมือง เป็นต้น
- เครื่องมือเครื่องใช้ แสดงลักษณะตัวอย่าง หน้าที่ ประโยชน์ใช้สอยของเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านของจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นต้น
- ชีวิตความเป็นอยู่ จัดแสดงรูปแบบ วิถีชีวิต การประกอบอาชีพ มารยาท วัฒนธรรมในการดำรงชีวิตของชาวสุพรรณบุรีในลักษณะต่างๆ

งานช่างฝีมือ จัดแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะและขั้นตอนในการทำ การผลิต งานช่างฝีมือของชาว สุพรรณบุรี เช่น เครื่องจักรสานที่ทำจากผักตบชวา การหีบเครื่องทองเหลือง การทำเครื่องเบญจรงค์ เป็นต้น

กีฬาและนันทนาการ จัดแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะวิธีการเล่น อุปกรณ์ เพลงที่ใช้ประกอบในการละเล่นต่างๆของท้องถิ่น เช่น การเล่นริ้วข้าวสาร (โพงพาง) การเล่นมอญซ่อนผ้า การเล่นตีจับ การเล่นเสือไล่หนู เป็นต้น

1.8 ขอบเขตของการศึกษาโครงการ

1.8.1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ

- ลักษณะการดำเนินงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านและหน่วยงานสนับสนุน

- ศึกษาประวัติศาสตร์ ความสำคัญของจังหวัดสุพรรณบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิได้อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ศึกษาขนบธรรมเนียมประเพณี รูปแบบศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน สถาปัตยกรรม การละเล่น งานหัตถกรรม เทศกาล ฯลฯ ของจังหวัดสุพรรณบุรี

1.8.2 ศึกษาในรายละเอียด และส่วนประกอบของโครงการ

- ศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร และผู้มาเกี่ยวข้องกับโครงการ
- ศึกษาถึงขนาดพื้นที่ ใช้สอยขององค์ประกอบต่างๆให้เหมาะสมกับสภาพการใช้งานจริง
- ศึกษาถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆเพื่อจัด ระบบการสัญจรภายในและภายนอกอาคารให้สอดคล้องสัมพันธ์กับสภาพโดยรอบและเกิดประโยชน์สูงสุด
- ศึกษาตัวอย่างของอาคารโครงการประเภทเดียวกัน เพื่อหาข้อสรุป และแนวทางในการ กำหนดรายละเอียด การออกแบบโครงการ

1.8.3 ศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับที่ตั้งโครงการ

- ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อที่ตั้งโครงการ
- ศึกษาถึงรายละเอียดและลักษณะของระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็นต่อโครงการ
- ศึกษาสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อโครงการ
- ศึกษาเส้นทางการสัญจร และการเข้าถึงโครงการ
- ศึกษาประวัติศาสตร์ และความสำคัญของที่ตั้งและบริเวณโดยรอบที่ตั้งโครงการ

1.8.4 ศึกษาถึงอิทธิพลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและมีผลกระทบต่อโครงการ

- ศึกษากฎหมาย และข้อกำหนดที่มีผลต่อการออกแบบ
- ศึกษาระบบโครงสร้างที่เหมาะสม
- ศึกษางานระบบต่างๆ เช่น ระบบไฟฟ้า ระบบปรับอากาศ ระบบสุขาภิบาล เป็นต้น
- ศึกษางานระบบและเทคนิคพิเศษต่างๆที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เช่น ระบบการจัดเสียง ภายในห้องประชุม ระบบควบคุมแสง เสียง เป็นต้น
- ศึกษาลักษณะรูปแบบของอาคารพื้นถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น รูปทรง การใช้วัสดุ

ศึกษาวิเคราะห์ด้านการออกแบบสถาปัตยกรรม และสรุปผลการวิเคราะห์พร้อมทั้ง รายละเอียดในการออกแบบทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.9 ความหมายและหน้าที่ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี

“ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี ” หมายถึง สถานที่ซึ่งรวบรวม เก็บรักษา งานด้านศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี และทำการจัดแสดงงานทางวัฒนธรรมทุกสาขา ที่มีอยู่ในสังคม

หน้าที่ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี คือ ส่งเสริม เผยแพร่ และอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านให้คงอยู่ โดยดำเนินงานให้บริการด้านความรู้ ความเพลิดเพลิน และบริการ ทางด้านการศึกษา ค้นคว้าต่อสังคม ซึ่งจะจำแนกลักษณะการดำเนินงานได้เป็น หัวข้อต่างๆดังนี้

1. ส่งเสริมการบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรีทุกด้าน ให้เจริญด้วยการ ศึกษา ค้นคว้า วิจัย พัฒนา และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ให้เป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ ปัญหาการดำเนินชีวิต การพัฒนาด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการป้องกันประเทศ ป้องกัน การทำลายวัฒนธรรมและศาสนา และทำนุบำรุงศาสนาให้บริสุทธิ์ เพื่อเป็นหลักในการพัฒนาจิตใจ ประชาชน

2. เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรีในทุกด้าน นำไปสู่ประชาชนถึงขั้น ปฏิบัติให้แพร่หลายยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรม ที่มีต่อเอกลักษณ์ คักดิ์ศรี ความสามัคคี และความมั่นคงของชาติ ตลอดจนเกิดความเข้าใจซึ่งกัน และกัน ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ

3. ส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นบ้าน และวัฒนธรรมของกลุ่มชนในท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมี ความเข้าใจ เห็นคุณค่า และยอมรับวัฒนธรรมท้องถิ่น ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม อัน จะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชาติ และมีความรักหวงแหนวัฒนธรรมไทยยิ่งขึ้น

4. สนับสนุนส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความ เข้าใจอันดีระหว่างชาติ รวมทั้งรู้จักเลือกสรรวัฒนธรรมต่างชาติ ที่เผยแพร่เข้ามาในประเทศไทย หรือผลจากการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม โดยนำมาถนอมปรุง ปรับปรุง ดัดแปลงให้เหมาะสมกับวิถี การดำเนินชีวิตของคนไทย และความมั่นคงของชาติ

5. สนับสนุนส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่ดำเนินงานด้านวัฒนธรรม ได้ ประสานกันอย่างใกล้ชิด โดยการระดมสรรพกำลังทั้งทางภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อรักษาส่งเสริม วัฒนธรรมให้มั่นคง เป็นพื้นฐานการดำเนินชีวิตของประชาชน ตลอดจนการร่วมกันแก้ไขปัญหาที่ เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม เพื่อให้วัฒนธรรมมีบทบาทสนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.10 ความเป็นไปได้ของโครงการ

ในการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี นี้จะจำแนกการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการได้ 3 ด้าน ดังนี้

1. ความเป็นไปได้ทางเศรษฐศาสตร์

โครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี จัดตั้งขึ้นมาจะมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้าน การบริหารงานมิได้หวังผลตอบแทนในรูปตัวเงิน การลงทุนเป็นการลงทุนเพื่อสังคม ให้สังคมได้ตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรม ทั้งยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดสุพรรณบุรี อันเป็นผลให้เศรษฐกิจของทางจังหวัดสุพรรณบุรีดีขึ้น

2. ความเป็นไปได้ทางการเงิน

ที่มาของงบประมาณของโครงการ

รัฐบาลไทยร่วมกับองค์การการเงินระหว่างประเทศ ให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายทั้งหมดของโครงการทั้งทางด้านการลงทุนในการก่อสร้างอาคาร และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของศูนย์ฯ งบประมาณในการลงทุน

การกำหนดงบประมาณในการดำเนินงานแต่ละปี รัฐบาลไทยและองค์การการเงินระหว่างประเทศจะให้การสนับสนุน โดยจะพิจารณาจากงบประมาณที่ทางศูนย์ฯ ขอลงในแต่ละปี ทั้งนี้ส่วนหนึ่งของงบประมาณได้มาจากรายได้จากกิจกรรมของศูนย์ฯ และเงินบริจาคจากประชาชน

ประเภทของงบประมาณ ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนดังนี้คือ

1. งบประมาณในการลงทุนตามโครงการ

1.1 งบประมาณการดำเนินงานเกี่ยวกับที่ดิน ที่ปรับโครงการ แบ่งเป็น

- งบประมาณในการปรับปรุงที่ดิน ให้มีสภาพเหมาะสมกับการก่อสร้างอาคาร ได้แก่ ค่ารั้วถอนอาคารเก่า ค่าปรับระดับที่ดิน
- งบประมาณในการปรับปรุงที่ดินหลังจากการก่อสร้างอาคารแล้วเสร็จ ได้แก่ การจัด ภูมิสถาปัตยกรรม

1.2 งบประมาณในการก่อสร้างอาคารตามโครงการ แบ่งเป็น

- งบประมาณการก่อสร้างอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- งบประมาณในการติดตั้งระบบประกอบอาคารต่างๆ ได้แก่ ระบบไฟฟ้า ระบบประปา ระบบปรับอากาศ ระบบระบายน้ำ เป็นต้น
- งบประมาณในการตกแต่งภายในอาคาร
- งบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมในแต่ละส่วน เช่น โรงละคร เป็นต้น

2. งบประมาณในการดำเนินงานของโครงการ

2.1 เงินเดือนเจ้าหน้าที่

2.2 งบประมาณการบริหาร ได้แก่ ค่าโทรศัพท์ ไฟฟ้า ประปา ค่าเดินทาง เป็นต้น

2.3 งบประมาณในการดูแลและบำรุงรักษาอาคารสถานที่ และระบบต่างๆ ของอาคาร ให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์อยู่เสมอ

2.4 งบประมาณในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์ฯ ได้แก่ การแสดงนิทรรศการ เป็นต้น

2.5 งบประมาณในการจัดหาหนังสือ อุปกรณ์ต่างๆ เพิ่มเติม เพื่อให้การบริการของศูนย์ฯ มีความทันสมัย สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. ความเป็นไปได้ทางด้านการบริหาร

ผู้บริหารโครงการจะมาจากคณะกรรมการหรือบุคคลอื่นที่คณะกรรมการวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี เห็นว่าเหมาะสมทำหน้าที่เป็นหัวหน้าศูนย์ฯ เพื่อทำหน้าที่บริหารโครงการและ ทำการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ

นโยบายในการบริหารของศูนย์ฯ จะเป่าไปตามเป้าหมาย ในการจัดตั้งศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี ก็คือดำเนินกิจกรรมและเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจตลอดจนให้บริการแก่สังคมในด้านส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรีโดยไม่หวังผลตอบแทนในรูปของตัวเงิน

กลุ่มเป้าหมายของโครงการ

1. เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ให้ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี และให้มีความผูกพันกับวัฒนธรรมไทย ปลูกฝังค่านิยมไทย

การบริการกับกลุ่มเยาวชน นักเรียน นักศึกษา

- การศึกษาหาความรู้จากห้องสมุด ศูนย์ข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การเข้าฟังการบรรยายเกี่ยวกับ ประเพณี มารยาท และพิธีกรรมต่างๆ
- การเข้ารับการฝึกอบรมทางวัฒนธรรม
- การเข้าชมนิทรรศการ และการแสดง

2. นักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เพื่อเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรม
พื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรีให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย และทำรายได้ให้แก่ศูนย์ฯ

การบริการกับกลุ่มนักท่องเที่ยว

- การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี
- การจัดแสดงเกี่ยวกับวัฒนธรรม เช่น ดนตรี การละเล่นพื้นบ้าน เป็นต้น
- ให้ความสะดวกทั่วไป เช่น การบริการห้องอาหาร ร้านขายสินค้าพื้นเมือง เป็นต้น

3. ประชาชนทั่วไป เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การแสวงหาความรู้แบบเพลิดเพลิน
การบริการกับกลุ่มประชาชนทั่วไป

- สวนพักผ่อน และ สันทนาการ
- การจัดแสดงทางวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี

4. ผู้เชี่ยวชาญ สามารถใช้โครงการในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมข้อมูลทาง
วิชาการต่างๆ การค้นคว้าเฉพาะเรื่อง และการพักผ่อนหย่อนใจ เป็นที่ไม่จัดเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก
ของโครงการ มีฐานะเป็นผู้วิจารณ์การแสดง ควรให้คำแนะนำแก่ศูนย์ฯมากกว่าที่จะทำเพื่อการ
ศึกษาวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรีอย่างแท้จริง

ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี
Suphanburi Vernacular Art and Cultural Center

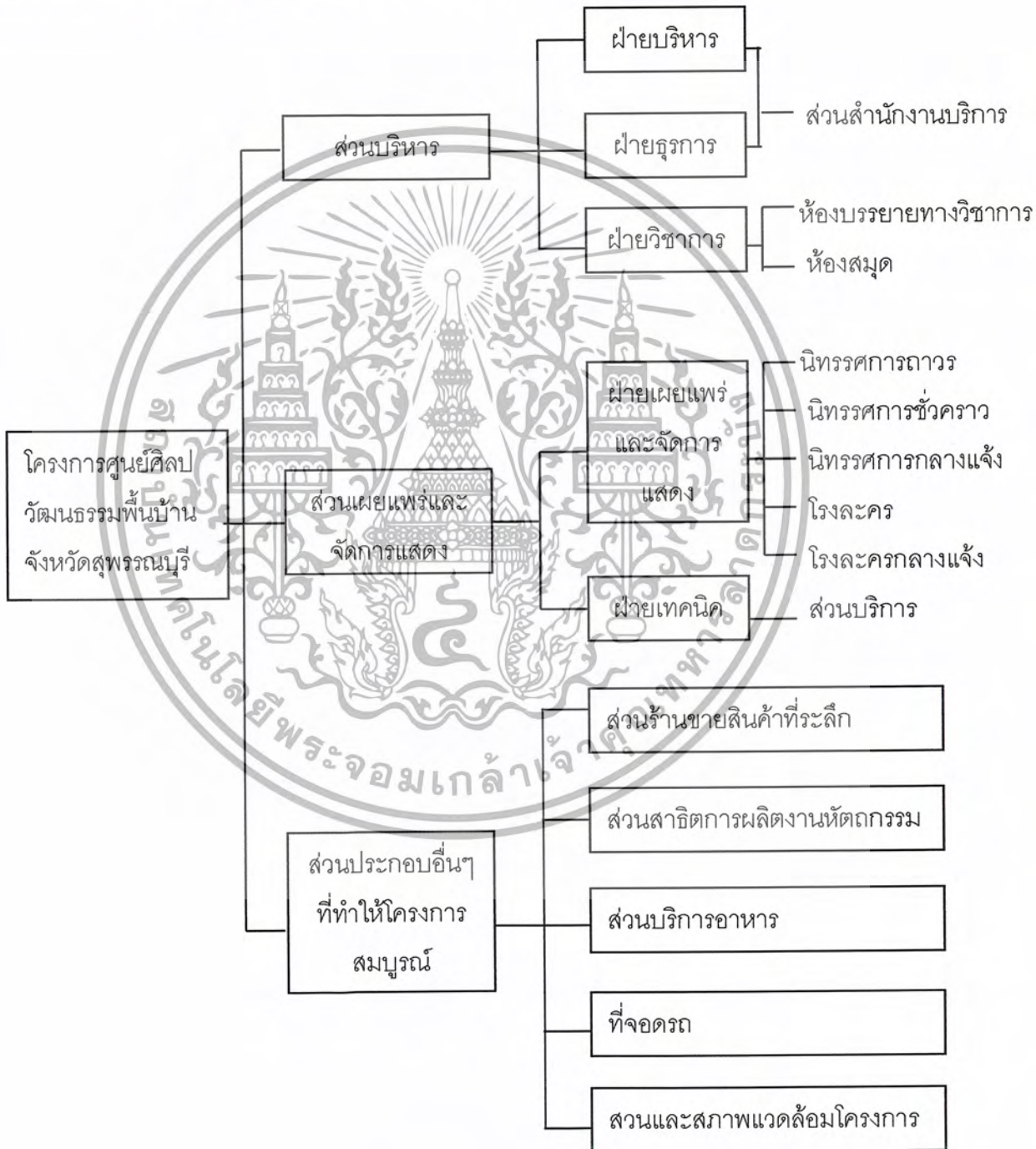

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

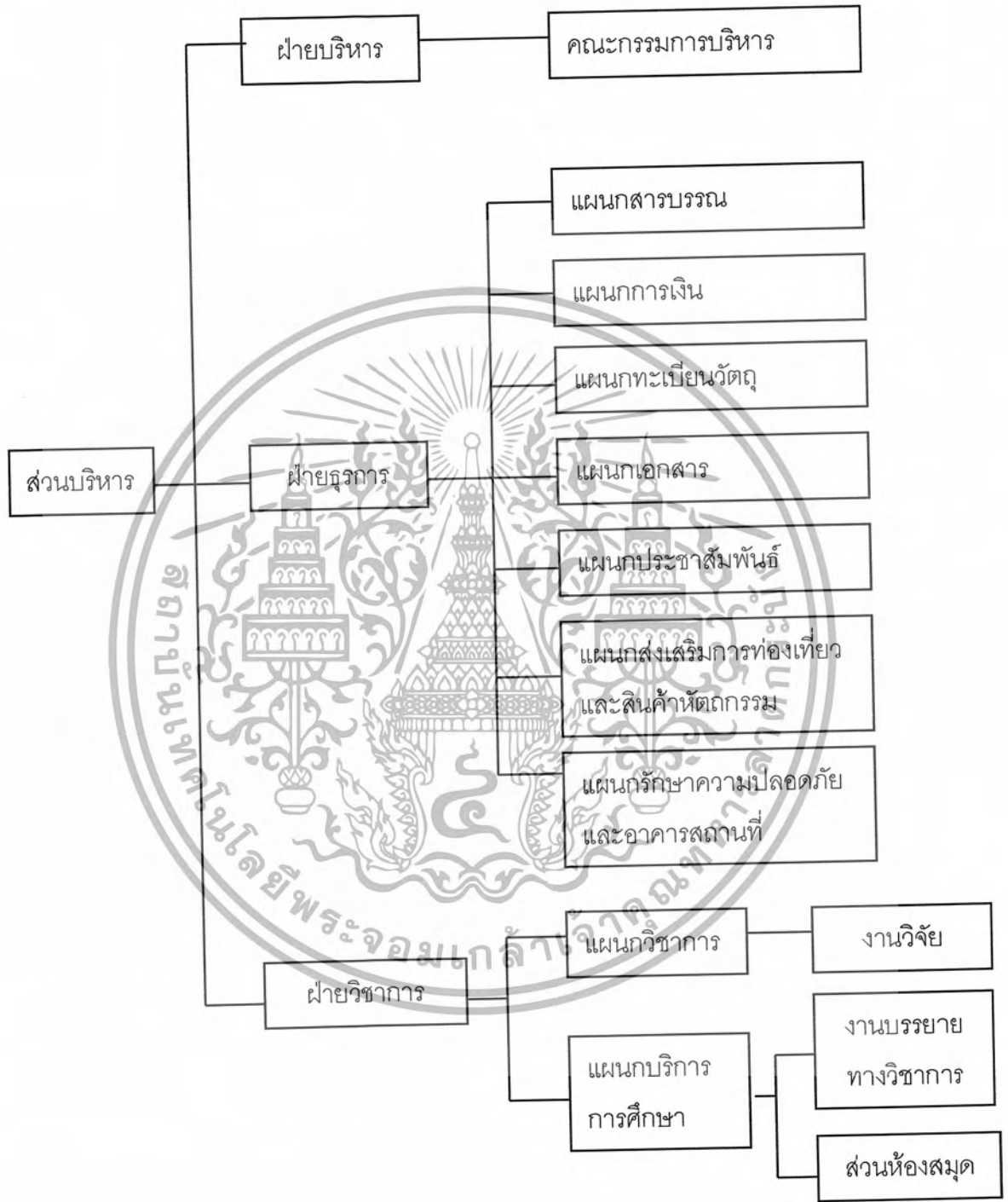
ศึกษาลักษณะการดำเนินงานและกำหนดรายละเอียดโครงการ

2.1 การกำหนดโครงสร้างการบริหารของโครงการ

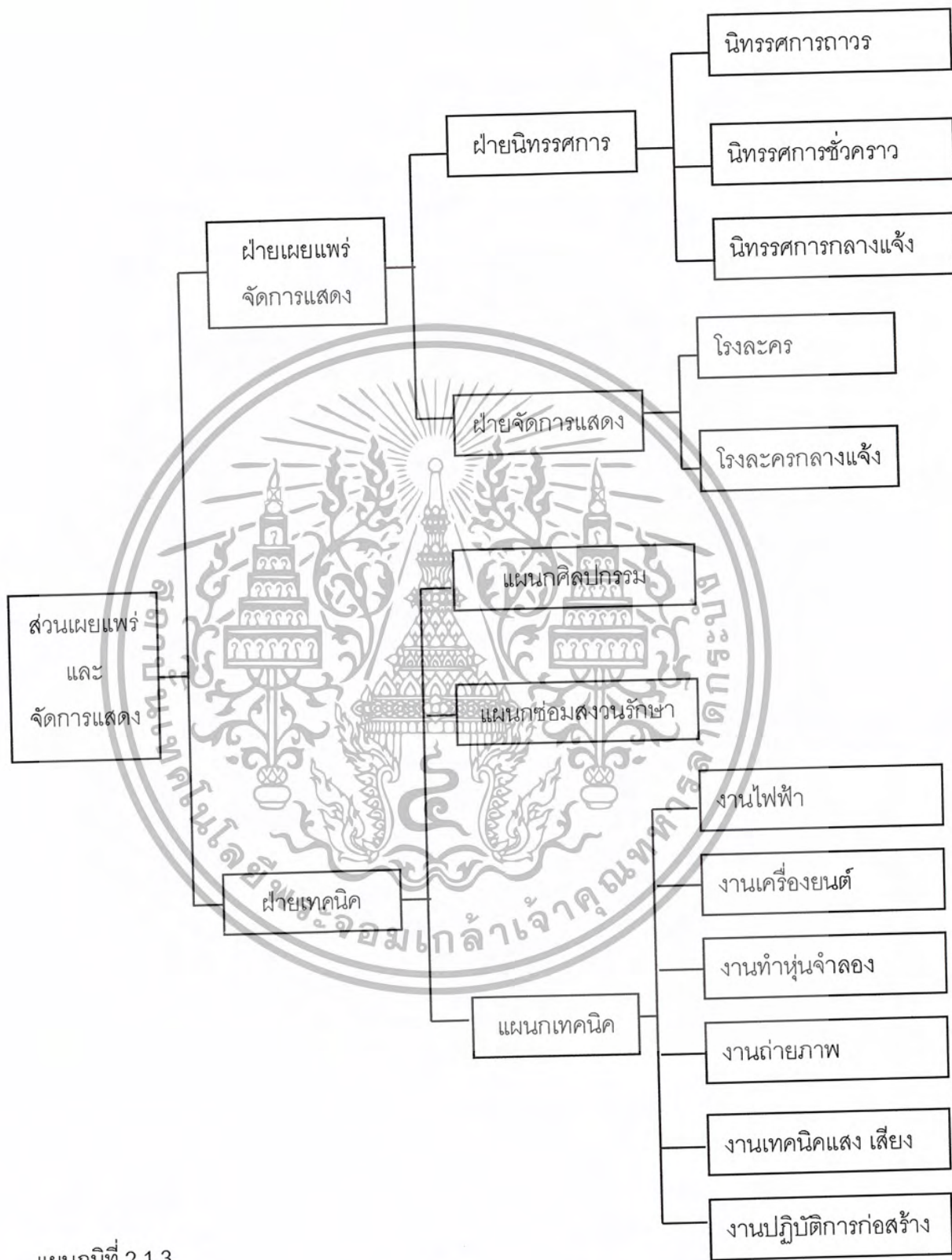
แผนภูมิที่ 2.1.1 แสดงการกำหนดโครงสร้างการบริหารของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิที่ 2.1.2 การกำหนดส่วนดำเนินการของส่วนบริหารโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิที่ 2.1.3

การกำหนดส่วนดำเนินงาน ส่วนเผยแพร่ และจัดการแสดงของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 การวิเคราะห์เพื่อกำหนดส่วนดำเนินงานของโครงการ

ตารางที่ 2.2.1

การกำหนดหน่วยงานและองค์ประกอบโครงการจากวัตถุประสงค์ของโครงการฯ

วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	องค์ประกอบหลัก
<p><u>ด้านการศึกษา</u></p> <p>1. เป็นที่รวบรวมเอกสาร ข้อมูลและเป็นศูนย์กลาง ในการค้นคว้าทางศิลป วัฒนธรรมของคนท้องถิ่น</p>	<p>- รวบรวมหนังสือเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นตลอดจนการจัดทำเพียบบันทึกเสียงใน วัฒนธรรมที่ต้องสื่อกันด้วยเสียงและการ ฟัง เช่น เพลงพื้นบ้าน เพลงอีแซว เพลง พวงมาลัย เพลงอ้อย เพลงปรบไก่ เพลง ยั่ว เพลงเรือ วรรณกรรมพื้นบ้าน เป็นต้น</p> <p>- การจัด ทำเนียบช่างฝีมือ ผู้ประเพณี ตลอดถึงบุคคลสำคัญของท้องถิ่น</p>	<p>- งานรวบรวมและจัดระบบข้อมูล</p> <p>- ส่วนห้องสมุด</p> <p>- ส่วนโสตทัศนฯ</p>
<p>2. เป็นศูนย์กลางส่งเสริม เผยแพร่มรดกทางความ คิดตลอดจนการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับ ท้องถิ่นและเชื้อชาติอื่น</p>	<p>- การละเล่นพื้นบ้านต่างๆของเด็กและหนุ่มสาว เช่น การเล่นรี้ข้าวสรวง (โพงพาง) การเล่นเกมช้อนผ้า เป็นต้น</p> <p>- แสดงลักษณะการแต่งกาย ของชาวพื้นเมือง</p> <p>- แสดงเกี่ยวกับประเพณี เช่น ประเพณีไหว้พระแชะ ประเพณีบายศรีสู่ขวัญของ ชาวละว้า ประเพณีเสนเฮือน ประเพณี ก่าฟ้า ประเพณีปากดง เป็นต้น</p> <p>- แสดงลักษณะสถาปัตยกรรมท้องถิ่น</p> <p>- แสดงศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน</p> <p>- แสดงการดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ ของคนท้องถิ่น</p>	<p>- ส่วนลานแสดงกลางแจ้ง</p> <p>- ส่วนโรงละคร</p> <p>- ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ</p> <p>- ถาวร</p> <p>- ชั่วคราว</p> <p>- กลางแจ้ง</p> <p>- ส่วนสาธิต</p> <p>- ห้องนิทรรศการ ถาวร</p> <p>ชั่วคราว กลางแจ้ง</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์โครงการ	วิธีการดำเนินงาน	องค์ประกอบหลัก
<p>3. เป็นศูนย์กลางข้อมูลทางศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ทั้งในการฝึกอบรมสัมมนา การจัดการแสดง และการละเล่น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านแก่ผู้สนใจทั่วไป - ดำเนินงานตามนโยบาย และรับผิดชอบงานทั้งหมด - รับผิดชอบงานด้านธุรการทั้งหมด - รวบรวมและค้นหาข้อมูล - การนำชมกิจการภายในโครงการฯ บริการการศึกษาแก่ผู้สนใจ - จัดพิมพ์เอกสาร ข้อมูลทางวิชาการ - เปิดอบรมแก่ตัวแทนชาวบ้าน เพื่อนำไปเผยแพร่ประกอบอาชีพหารายได้พิเศษ - การจัดแสดงสาริต และฝึกสอนให้กับผู้สนใจทั่วไปรวมทั้งชาวต่างประเทศและนักท่องเที่ยว - การจัดสัมมนาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม - วิจัยข้อมูล และประเมินผลที่จะได้ - วางโครงการในแต่ละปีของศูนย์ฯ - ปฏิบัติงานด้านอาคาร ด้านเทคนิค 	<ul style="list-style-type: none"> - ห้องบรรยาย - ฝ่ายบริหาร - ฝ่ายธุรการ - งานรวบรวม และจัดการระบบข้อมูล - งานส่งเสริมและเผยแพร่ - ส่วนฝึกอบรม ทัศนกรรมพื้นบ้าน - ส่วนการแสดงสาริต - ห้องบรรยาย - งานเทคนิค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์โครงการ	วิธีการดำเนินงาน	องค์ประกอบหลัก
<p><u>ด้านสังคม</u></p> <p>1. อนุรักษ์และรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของท้องถิ่นไว้</p> <p>2. เพื่อให้ประชาชนได้เห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม เกิดความรู้ความเข้าใจ และภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองอันจะนำมาซึ่งการหวงแหนและรู้จักตัวเองมากขึ้น</p> <p>3. เป็นแหล่งฟื้นฟู และดำรงรักษางานศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านให้คงอยู่และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมมากขึ้น</p>	<p>- มีการแสดงการสาธิตประเพณีต่างๆ เช่น ประเพณีไหว้พระแช่ ประเพณีบายศรีสู่ขวัญของชาวละว้า ประเพณีเสนาเหื่อน ประเพณีกำฟ้า ประเพณีปากดง เป็นต้น</p> <p>- การละเล่นต่างๆ เช่น การเล่นรื้อข้าวสาร (โพงพาง) การเล่นมอญซ่อนผ้า เป็นต้น</p> <p>- แสดงสาธิตเกี่ยวกับอาชีพหัตถกรรม และแสดงสถาปัตยกรรม การละเล่น วิถีชีวิตและประเพณีต่างๆ เช่น ตัวเรือนไทยภาคกลาง ยุงข้าว ลานบ้าน เป็นต้น</p> <p>- การสำรวจเพื่อค้นหาช่างฝีมือที่ยังมีทักษะในการสืบทอดวัฒนธรรมนั้นๆ แล้วจัดทำเนียบไว้</p> <p>- การติดต่อเชิญช่างฝีมือมาเป็นวิทยากรฝึกอบรมแก่ผู้สนใจ และ แก่เจ้าหน้าที่ของศูนย์</p> <p>- การจัดประกวดหัตถกรรมพื้นเมือง ประเภทต่างๆในแต่ละโอกาส</p>	<p>- ลานแสดงกลางแจ้ง</p> <p>- ส่วนสาธิต</p> <p>- ส่วนสาธิต</p> <p>- งานศิลปพื้นบ้าน</p> <p>- ส่วนฝึกอบรมหัตถกรรมพื้นบ้าน</p> <p>- งานส่งเสริมและเผยแพร่</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์โครงการ	วิธีการดำเนินงาน	องค์ประกอบหลัก
<p>4. เป็นศูนย์กลางการพักผ่อน แลกเปลี่ยนความรู้</p> <p><u>ด้านเศรษฐกิจ</u></p> <p>1. สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาการท่องเที่ยว</p> <p>2. เสริมรายได้ให้กับคนในท้องถิ่นและส่งเสริมให้งานศิลปะเป็นที่แพร่หลายและเป็นที่ยอมรับ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานกับหน่วยงานราชการและเอกชนในการจัดอบรมฟื้นฟูทักษะช่างฝีมือในงานหัตถกรรม - ส่งเสริมการประดิษฐ์ และการออกแบบพื้นบ้าน - การจัดให้มีลานร่วม มีลานจอดรถ - ให้ความปลอดภัยแก่ผู้มาใช้บริการภายในศูนย์ฯ - ให้ความสะดวก แก่ผู้มาใช้บริการภายในศูนย์ฯ - พักผ่อนรับประทานอาหาร หลังชมกิจกรรมภายในศูนย์ฯ - เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ ด้านการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมแก่นักท่องเที่ยว - ส่งเสริมการผลิตของที่ระลึก และสินค้าพื้นเมือง จัดอบรม สาธิตและฝึกสอนสามารถนำไปประกอบอาชีพเพิ่มรายได้ - จัดจำหน่ายหนังสือ ของที่ระลึกต่างๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - งานส่งเสริมและเผยแพร่ - ฝ่ายอาคารสถานที่ - งานส่งเสริมและเผยแพร่ และส่วนบริการห้องอาหาร - ส่วนโรงละคร - ส่วนการจัดนิทรรศการ - ลานแสดงกลางแจ้ง ฯลฯ - ส่วนฝึกอบรมหัตถกรรมพื้นบ้าน - งานร้านค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2.2

การกำหนดหน่วยงานและองค์ประกอบโครงการจากขอบเขตของโครงการฯ

ขอบเขตของโครงการ	วิธีการดำเนินงาน	องค์ประกอบหลัก
<p><u>ด้านอนุรักษ์</u></p> <p>ทำหน้าที่รวบรวมและค้นคว้าหาข้อมูลทางศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยจัดเอกสารและข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เป็นระบบ เช่น ของจริง หนังสือ เป็นต้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมข้อมูล หนังสือ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ของท้องถิ่น - รวบรวมศิลปวัตถุที่จะเข้าแสดง มีการแยกประเภทลงทะเบียน ถ้ายรูป - จัดทำทะเบียนหนังสือในวัฒนธรรมที่ต้องสื่อกันด้วยเสียง และ การฟัง - จัดทำทำเนียบนักแสดง ช่างฝีมือ ผู้รู้ ประเพณี ตลอดจนบุคคลสำคัญของท้องถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> - งานรวบรวม และจัดระบบข้อมูล - ส่วนห้องสมุด และโสตฯ - ส่วนนิทรรศการ - ถาวร - ชั่วคราว - งานรวบรวม และจัดระบบข้อมูล คลังพิพิธภัณฑ์ - ส่วนโสตทัศนอุปกรณ์ - ฝ่ายส่งเสริมและเผยแพร่
<p><u>ด้านการศึกษาและวิจัย</u></p> <p>ทำหน้าที่ศึกษาและวิจัยข้อมูลต่างๆ ที่เก็บไว้เอาไปใช้พัฒนา กับคนในท้องถิ่นอย่างถูกต้องโดยแบ่งส่วนวิจัยและค้นคว้าตามลักษณะของข้อมูล</p>	<ul style="list-style-type: none"> - วิจัยข้อมูล และ ประเมินผล - วางโครงการ รวบรวมสถิติ - ควบคุมด้านแสงเสียง ระบบไฟฟ้า - ปฏิบัติงานด้านอาคาร รับผิดชอบงานด้านเทคนิคต่างๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายวิจัยและประเมินผล - งานส่วนเทคนิค - งานส่วนเทคนิค และ ส่วนอาคารสถานที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขตของโครงการ	วิธีการดำเนินงาน	องค์ประกอบหลัก
<p>ด้านการเผยแพร่และ บริการ</p> <p>1. เป็นสถานที่แสดงศิลป และวัฒนธรรมพื้นบ้าน ในลักษณะนิทรรศการ การสาธิต การบรรยาย การแสดงต่างๆ รวมถึง ศิลปวัฒนธรรมของห้อง ถื่นอื่นๆเป็นครั้งคราว</p> <p>2. เป็นสถานที่เผยแพร่ ความรู้ในรูปแบบข่าวสาร โดย จัดทำเอกสารแนะนำ เอกสารด้านความรู้แก่ผู้ สนใจทั่วไป</p>	<ul style="list-style-type: none"> - แสดงประวัติความเป็นมา ของชุมชน ท้องถิ่น - แสดงเกี่ยวกับประเพณี และความเชื่อ - แสดงเกี่ยวกับการละเล่นต่างๆทาง ศิลปวัฒนธรรม - ให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้น บ้านของท้องถิ่นนั้นๆแก่ผู้สนใจ - แสดงสาธิตเกี่ยวกับศิลปหัตถกรรม พื้นบ้าน - บริการการศึกษาแก่ผู้สนใจ - นำชมกิจกรรมภายในศูนย์ - จัดพิมพ์เอกสารวิชาการ - รวบรวมข้อมูล 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนจัดนิทรรศการ <ul style="list-style-type: none"> - ถาวร - ชั่วคราว - กลางแจ้ง - ส่วนจัดนิทรรศการ และ ส่วนโรงละคร - ลานแสดงกลางแจ้ง - ห้องบรรยาย - สวนสาธิตและฝึกอบรม - งานส่งเสริมและเผยแพร่ - งานรวบรวม และจัด ระบบข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขตของโครงการ	วิธีการดำเนินงาน	องค์ประกอบหลัก
3. เป็นสถานที่ประสานงานด้านศิลปวัฒนธรรมของแต่ละหน่วยงาน หรือสถาบันอื่น ทั้งภายในและภายนอกประเทศ	- ดำเนินการตามนโยบายและรับผิดชอบงานทั้งหมด - รับผิดชอบงานด้านธุรการ	- ฝ่ายบริหาร - ฝ่ายธุรการ
4. เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนและนักท่องเที่ยว	- การจัดบรรยากาศของสถานที่ให้เป็นแบบวิถีชีวิตชาวบ้าน - ให้ความสำคัญปลอดภัยแก่ผู้มาใช้บริการภายในศูนย์ฯ - ให้ความสำคัญสะอาดแก่ผู้มาใช้บริการภายในศูนย์ฯ - พักผ่อนรับประทานอาหารหลังชมกิจกรรมภายในศูนย์ฯ	- การจัดภูมิสถาปัตยกรรม - ฝ่ายอาคารและสถานที่ - ฝ่ายส่งเสริมและเผยแพร่ที่จอดรถ - ส่วนบริการห้องอาหาร

2.2.3 การวิเคราะห์ - กำหนดหน่วยงานและองค์ประกอบของโครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดสุพรรณบุรี จากความหมายและหน้าที่ของโครงการ

ความหมายและหน้าที่โครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี

ความหมายของศูนย์ฯ : งานด้านศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน มีหน้าที่เป็นสถานที่รวบรวม เก็บรักษา ทำการจัดการแสดง ส่งเสริม เผยแพร่ อนุรักษ์ให้คงอยู่

หน้าที่ของศูนย์ฯ : งานบริการสังคม มีหน้าที่ให้บริการด้านความรู้ การศึกษาค้นคว้า ความเพลิดเพลิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2.3

การกำหนดหน่วยงานและองค์ประกอบโครงการจากความหมายและหน้าที่ของโครงการฯ

ความหมายของโครงการ

ความหมายของโครงการ	วิธีการดำเนินงาน	องค์ประกอบหลัก
1. เป็นสถานที่รวบรวมงานทางด้านศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน	- นักวิชาการทำการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลทำเป็นเอกสารเพื่อใช้ในการเผยแพร่	- ฝ่ายวิชาการ (วิจัย)
2. เป็นสถานที่เก็บรักษา	- เก็บรวบรวม อนุรักษ์ รักษา วัตถุทางศิลปกรรมพื้นบ้านให้คงอยู่ในสภาพเดิม เพื่อทำการจัดแสดง เผยแพร่ต่อไป - บำรุงรักษารูปแบบวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ เช่น ประเพณีไหว้พระแชะ ประเพณีเส้นเฮือน ประเพณีกำฟ้า เป็นต้น	- ฝ่ายจัดแสดงนิทรรศการ - ถาวร ชั่วคราว - กลางแจ้ง - คลังเก็บ ซ่อมบำรุง - ฝ่ายบริการการศึกษา
3. ทำการจัดแสดง	- จัดแสดงนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านแก่ประชาชนทั่วไป และผู้ที่เข้ามาทำโครงการ - จัดให้มีการแสดงและกิจกรรมทุกชนิดเท่าที่จะสามารถทำได้ เพื่อเป็นการส่งเสริมและเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น ประเพณีไหว้พระแชะ ประเพณีบายศรีสู่ขวัญของชาวละว้า ประเพณีเส้นเฮือน ประเพณีกำฟ้า ประเพณีปากดง เป็นต้น	- ฝ่ายการจัดนิทรรศการ - ฝ่ายการจัดแสดง - การแสดงบนเวทีในร่ม กลางแจ้ง - การจัดการแห่ในงานประเพณี และงานเทศกาลต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้าที่ของโครงการ

หน้าที่ของโครงการ	วิธีการดำเนินงาน	องค์ประกอบหลัก
<p>1. ส่งเสริม - บำรุงรักษา งานทางด้านศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้าน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ในเรื่องศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน - ส่งเสริม ปลุกฝังทัศนคติ ค่านิยม แห่ง ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านที่ดั้งเดิมแก่เยาวชน และบุคคลทั่วไป - ส่งเสริมการผลิตศิลปหัตถกรรม ผลิตภัณฑ์ ที่เป็นวัตถุทางศิลปวัฒนธรรมพื้น บ้านเช่น เครื่องเบญจรงค์ เครื่องจักรสาน โดยมีจัดการสาธิต ประทศ ร้านค้า เป็นต้น - ส่งเสริมความรู้สึกรักและหวงแหน เห็น คุณค่าในศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ขนบ ธรรมเนียม ประเพณี เพื่อฟื้นฟูและบำรุง รักษาสืบต่อไป 	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายวิชาการ (วิจัย) <ul style="list-style-type: none"> - ส่วนสารสนเทศ - ส่วนห้องสมุด - ฝ่ายบริการการศึกษา <ul style="list-style-type: none"> - ฝึกอบรม บรรยาย - ฝ่ายส่งเสริมการท่องเที่ยวและสินค้าหัตถกรรม - ฝ่ายจัดแสดงนิทรรศการ <ul style="list-style-type: none"> - ถาวร ชั่วคราว - กลางแจ้ง - คลังเก็บ ซ่อมบำรุง - ฝ่ายจัดการแสดง <ul style="list-style-type: none"> - การแสดงบนเวทีใน ร่ม กลางแจ้ง - การจัดการแห่ใน งานประเพณี และ งานเทศกาลต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้าที่ของโครงการ	วิธีการดำเนินงาน	องค์ประกอบหลัก
<p>2. เผยแพร่งานทางด้านศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี</p>	<p>- จัดการแสดง และกิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น ประเพณีไหว้พระแช่ ประเพณีเสนเฮื่อน เป็นต้น จัดแสดงนิทรรศการในงานเทศกาลต่างๆ เพื่อดึงดูดให้ประชาชนทั่วไปและนักท่องเที่ยว มาเที่ยวชมและรับความรู้ ความเข้าใจตลอดจนเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน</p>	<p>- ฝ่ายวิชาการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่วนห้องสมุด - ฝ่ายจัดแสดงนิทรรศการ - ถาวร ชั่วคราว - กลางแจ้ง - คลังเก็บ ซ่อมบำรุง - ฝ่ายจัดการแสดง - การแสดงบนเวทีในร่ม กลางแจ้ง - การจัดการเห็นในงานประเพณี และงานเทศกาลต่างๆ
<p>3. บริการทางด้านการศึกษาให้ความรู้เกี่ยวกับงานทางด้านศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน</p>	<p>- จัดให้มีการบรรยาย ฝึกอบรม ให้ความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไป รวมทั้งนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน</p> <p>- จัดให้มีห้องสมุดเพื่อให้บริการในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรีด้วย</p>	<p>- ฝ่ายวิชาการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่วนสารสนเทศ - ส่วนฝึกอบรม - ส่วนห้องสมุด
<p>4. ส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี และการท่องเที่ยว</p>	<p>- มีการให้ความรู้ ฝึกอบรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่นการส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมพื้นบ้าน เป็นการบำรุงรักษาและสร้างงานแก่ประชาชน รวมทั้งมีส่วนส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วย</p>	<p>- ฝ่ายวิชาการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายส่งเสริมการท่องเที่ยวและสินค้าหัตถกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้าที่ของโครงการ	วิธีการดำเนินงาน	องค์ประกอบหลัก
5. ช่วยเหลือประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชน เพื่อรักษาและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านให้มั่นคง รวมทั้งให้บริการแก่ผู้มาเที่ยวชมโครงการ	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม - จัดกิจกรรมต่างๆ ให้บริการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาเที่ยวชมโครงการ บำรุงรักษาโครงการให้ยืนหยัดอยู่ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายสำนักงานของศูนย์ - ฝ่ายธุรการ - ฝ่ายบริหาร - ฝ่ายเทคนิค - ฝ่ายอาคารและสถานที่

ตารางที่ 2.2.4

การวิเคราะห์องค์ประกอบจากการศึกษาโครงการศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี
วัตถุประสงค์โครงการ

โครงการตัวอย่าง	วิธีการดำเนินงาน	องค์ประกอบหลัก
1. เพื่อเป็นศูนย์ปฏิบัติการเรียนการสอนของวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับทุกระดับ	<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อมีการค้นคว้าดำเนินไปจะมีการจัดกิจกรรมทางวิชาการควบคู่ไปด้วยเป็นระยะ เช่น การจัดปาฐกถา การบรรยาย การสัมมนาทางวิชาการ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดนิทรรศการชั่วคราว เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนวิชาการ <ul style="list-style-type: none"> - บริการการศึกษา - ส่วนเผยแพร่และจัดนิทรรศการ <ul style="list-style-type: none"> - แสดงนิทรรศการ - จัดการแสดง - ส่วนวิชาการ <ul style="list-style-type: none"> - วิจัยและพัฒนา
2. เพื่ออนุรักษ์และเผยแพร่สื่อทางวัฒนธรรมจากอดีตให้สืบทอดและเป็นแนวทางสู่การประยุกต์ใช้ที่เหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> - เผยแพร่จัดนิทรรศการที่เน้นทางศิลปะพื้นบ้านของจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อให้ผู้มาเที่ยวชมโครงการ โดยเฉพาะเยาวชนได้เข้าใจชีวิตพื้นบ้านสุพรรณบุรีในอดีตได้ง่าย 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนเผยแพร่ และ จัดแสดง <ul style="list-style-type: none"> - แสดงนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการตัวอย่าง	วิธีการดำเนินงาน	องค์ประกอบหลัก
<p>3. เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าของประชาชนผู้สนใจโดยทั่วไป</p> <p>4. เพื่อพัฒนาไปสู่การจัดตั้งสถาบันวิจัยทางวัฒนธรรมในอนาคต</p> <p>5. นอกจากนี้เพื่อให้การดำเนินงานของโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีองค์ประกอบเสริม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อนุรักษ์วัฒนธรรมจากอดีตให้สืบทอดสู่คนรุ่นหลังได้รับรู้ - รวบรวมและให้บริการข้อมูลทางประวัติศาสตร์ในรูปแบบต่างๆ - ดำเนินงานวิจัยตามหัวข้อที่กำหนดขึ้น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องในด้านประวัติศาสตร์ - สนับสนุนการดำเนินงานโครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนเทคนิค <ul style="list-style-type: none"> - ศิลปกรรม - ช่อมสงวนรักษา - ส่วนวิชาการ <ul style="list-style-type: none"> - บริการการศึกษา - ส่วนวิชาการ <ul style="list-style-type: none"> - วิจัยและพัฒนา - ส่วนบริหาร <ul style="list-style-type: none"> - คณะกรรมการ - ส่วนธุรการ <ul style="list-style-type: none"> - ธุรการ - ฝ่ายบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2.5 แสดงการเปรียบเทียบหน่วยงาน - องค์ประกอบของโครงการวิเคราะห์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อกำหนดหน่วยงานที่เหมาะสมสำหรับโครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี

หน่วยงานวิเคราะห์จากวัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานวิเคราะห์จากขอบเขตของโครงการ	หน่วยงานวิเคราะห์จากความหมายและหน้าที่	หน่วยงานวิเคราะห์จากศูนย์วัฒนธรรมสุพรรณบุรี	หน่วยงานของโครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี
1. ฝ่ายวิชาการ <ul style="list-style-type: none"> - คำนคว้าและวิจัย - ประสานงาน 	1. ฝ่ายวิชาการ <ul style="list-style-type: none"> - คำนคว้าและวิจัย - ประสานงาน 	1. ฝ่ายวิชาการ <ul style="list-style-type: none"> - คำนคว้าและวิจัย - รวบรวมเก็บรักษา 	1. ฝ่ายวิชาการ <ul style="list-style-type: none"> - งานคำนคว้าวิจัย - หน่วยงานเคลื่อนที่ส่งเสริมวัฒนธรรมสุพรรณบุรี - ประสานงาน 	1. ฝ่ายวิชาการ <ul style="list-style-type: none"> - คำนคว้าและวิจัย - ประสานงาน - จัดรวบรวมเอกสารทางวิชาการ
2. ฝ่ายบริการการศึกษา <ul style="list-style-type: none"> - จัดการบรรยายและอบรม - สารสนเทศน์ - หอสมุดวัฒนธรรม 	2. ฝ่ายบริการการศึกษา <ul style="list-style-type: none"> - จัดการบรรยายและอบรม - สารสนเทศน์ - หอสมุดวัฒนธรรม 	2. ฝ่ายบริการการศึกษา <ul style="list-style-type: none"> - จัดการบรรยายและอบรม - สารสนเทศน์ - หอสมุดวัฒนธรรม 	2. ฝ่ายบริการการศึกษา <ul style="list-style-type: none"> - จัดการบรรยาย - ฝ่ายสารสนเทศน์ - ฝ่ายไลตทัศน์อุปกรณ์ - ฝ่ายหอสมุดวัฒนธรรม 	

หน่วยงานวิเคราะห์จาก วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานวิเคราะห์จาก ขอบเขตของโครงการ	หน่วยงานวิเคราะห์จาก ความหมายและหน้าที่	หน่วยงานวิเคราะห์จาก ศูนย์วัฒนธรรมสุพรรณบุรี	หน่วยงานของโครงการศูนย์ศิลป- วัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี
	3. ฝ่ายธุรการ <ul style="list-style-type: none"> - ทัวไป สารสนเทศน์ - งานสารบรรณ - การเงิน การบัญชี - ทะเบียนวัดถุ - ภัณฑารักษ์ - อาคารสถานที่ รักษา ความปลอดภัย 	3. ฝ่ายธุรการ 	2. ฝ่ายบริหาร <ul style="list-style-type: none"> - คณะกรรมการ 3. ฝ่ายธุรการ <ul style="list-style-type: none"> - งานสารสนเทศน์ 	3. ฝ่ายบริหาร <ul style="list-style-type: none"> - คณะกรรมการศูนย์ - นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ 4. ฝ่ายธุรการ <ul style="list-style-type: none"> - งานสารสนเทศน์ - งานทัวไป - งานสารบรรณ - การเงิน การบัญชี - ทะเบียนวัดถุ - งานทะเบียน - งานภัณฑารักษ์ - งานรักษาความปลอดภัย - งานอาคารสถานที่

หน่วยงานวิเคราะห์จาก วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานวิเคราะห์จาก ขอบเขตของโครงการ	หน่วยงานวิเคราะห์จาก ความหมายและหน้าที่	หน่วยงานวิเคราะห์จาก ศูนย์วัฒนธรรมสุพรรณบุรี	หน่วยงานของโครงการศูนย์ศิลป- วัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี
3. ฝ่ายจัดแสดงนิทรรศการ <ul style="list-style-type: none"> - นิทรรศการชั่วคราว - นิทรรศการถาวร - จัดแสดงกลางแจ้ง - คลังเก็บวัตถุ 	4. ฝ่ายจัดแสดงนิทรรศการ <ul style="list-style-type: none"> - นิทรรศการชั่วคราว - นิทรรศการถาวร - จัดแสดงกลางแจ้ง - คลังเก็บวัตถุ 	4. ฝ่ายจัดแสดงนิทรรศการ <ul style="list-style-type: none"> - นิทรรศการชั่วคราว - นิทรรศการถาวร - จัดแสดงกลางแจ้ง - คลังเก็บวัตถุ 	4. ฝ่ายจัดแสดงนิทรรศการ <ul style="list-style-type: none"> - แสดงวัตถุทาง ศิลปวัฒนธรรม (นิทรรศการ) 	5. ฝ่ายจัดแสดงนิทรรศการ <ul style="list-style-type: none"> - นิทรรศการชั่วคราว - นิทรรศการถาวร - จัดแสดงกลางแจ้ง - คลังเก็บซ่อมบำรุงรักษาวัตถุ
4. ฝ่ายจัดแสดง <ul style="list-style-type: none"> - การแสดงในร่ม - การแสดงกลางแจ้ง 	5. ฝ่ายจัดแสดง <ul style="list-style-type: none"> - การแสดงในร่ม - การแสดงกลางแจ้ง - จัดขบวนแห่ในงาน ประเพณี เทศกาล ต่างๆ 	5. ฝ่ายจัดแสดง <ul style="list-style-type: none"> - การแสดงในร่ม - การแสดงกลางแจ้ง - จัดขบวนแห่ในงาน ประเพณี เทศกาล ต่างๆ 	5. ฝ่ายจัดแสดง <ul style="list-style-type: none"> - จัดแสดงในและ นอกสถานที่ 	6. ฝ่ายจัดการแสดง <ul style="list-style-type: none"> - จัดการแสดงในโรงละครและ โรงละครกลางแจ้ง - จัดอบรมศิลปะการแสดง - จัดขบวนแห่ในงานประเพณี เทศกาลต่างๆ
5. ฝ่ายส่งเสริมหัตถกรรม และการท่องเที่ยว	6. ฝ่ายส่งเสริมหัตถกรรม และการท่องเที่ยว	6. ฝ่ายส่งเสริมหัตถกรรม และการท่องเที่ยว	6. ฝ่ายเผยแพร่และ งาน ประชาสัมพันธ์	7. ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ <ul style="list-style-type: none"> - งานประชาสัมพันธ์ - งานสารสนเทศ

หน่วยงานวิเคราะห์จาก วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานวิเคราะห์จาก ขอบเขตของโครงการ	หน่วยงานวิเคราะห์จาก ความหมายและหน้าที่	หน่วยงานวิเคราะห์จาก ศูนย์วัฒนธรรมสุพรรณบุรี	หน่วยงานของโครงการศูนย์ศิลป- วัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี
6. ฝ่ายอาคารสถานที่	7. ฝ่ายอาคารสถานที่ 8. ฝ่ายเทคนิค - งานช่างเทคนิค - งานศิลปกรรม - งานซ่อมแซมบำรุง รักษา	7. ฝ่ายบริการและอาคาร สถานที่ 8. ฝ่ายเทคนิค - งานช่างเทคนิค - งานศิลปกรรม - งานซ่อมแซมบำรุง รักษา		8. ฝ่ายเทคนิคและบริการ - ซ่อม สงวน รักษา - งานศิลปกรรม - งานช่างเทคนิคต่างๆ - ร้านสาธิต ขายของที่ระลึก - ร้านบริการอาหาร เครื่องดื่ม - งานจัดสภาพแวดล้อม ภูมิ ทัศน์ - ที่จอดรถ

2.3 สรุปส่วนดำเนินงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี

จากตารางประกอบในหัวข้อ 2.2 จะได้ส่วนดำเนินการต่างๆของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี โดยการเปรียบเทียบและคัดเลือกมากำหนด เพื่อความเหมาะสมของ โครงการ มีรายละเอียดดังนี้

1. ส่วนบริหาร

1.1 ฝ่ายบริหาร

- คณะกรรมการบริหารของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี
- ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการจากศูนย์วัฒนธรรมสุพรรณบุรี หน่วยงานราชการและสถาบันที่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี จำเป็นโอกาสประชุมทางวิชาการ
- คัดเลือกแต่งตั้งอนุกรรมการจากองค์การต่างๆตามรูปแบบของศูนย์วัฒนธรรมสุพรรณบุรี
- ประสานงานกับกรมศิลปากร และหน่วยงานหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี

1.2 ฝ่ายธุรการ

งานธุรการทั่วไป

- งานสารบรรณ
- งานการเงิน การบัญชี
- งานสารสนเทศ
- งานประชาสัมพันธ์
- งานส่งเสริมการท่องเที่ยวและสินค้าหัตถกรรม

งานทะเบียนวัตถุ

- งานทะเบียน
- งานภัณฑารักษ์

งานรักษาความปลอดภัยและดูแลอาคารสถานที่

- งานรักษาความปลอดภัยทั้งในอาคารและนอกอาคาร
- งานรักษาความสะอาดทั้งในอาคารและนอกอาคาร
- งานดูแล บำรุงรักษาสวนและภูมิสถาปัตยกรรม
- งานขับรถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 ฝ่ายวิชาการ

งานวิชาการ

- ค้นคว้า รวบรวม ทำงานวิจัย จัดทำเอกสารทางวิชาการสำหรับเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี
- ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลทางวิชาการต่างๆ

งานบริการการศึกษา

- เชิญวิทยากร นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิจากศูนย์วัฒนธรรมสุพรรณบุรี เป็นต้น เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรีแก่ นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป
- จัดการบรรยายทางวิชาการ จัดกิจกรรมทางวิชาการในด้านต่างๆ เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี รวมทั้งยังเป็นการปลูกฝังค่านิยมของวัฒนธรรมที่ดี และทำให้ประชาชนทั่วไปเห็นความสำคัญ เกิดความภาคภูมิใจและหวงแหนศิลปวัฒนธรรมด้วย
- ประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน ในงานพัฒนาและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี ในกิจกรรมรูปแบบต่างๆทั้งภายในและภายนอกโครงการในโอกาสอันสมควร
- หอสมุดวัฒนธรรมเป็นที่รวบรวมหนังสือ เอกสารทางวิชาการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะของพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อให้บริการค้นคว้าแก่นักศึกษาและผู้สนใจ

2. ส่วนเผยแพร่และจัดการแสดง

2.1 ฝ่ายเผยแพร่และจัดการแสดง

ก. นิทรรศการ

นิทรรศการถาวร คือ ส่วนจัดแสดงนิทรรศการครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี ในสาขาต่างๆดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- มนุษยศาสตร์
- ประวัติศาสตร์
 - โบราณคดี
 - ขนบธรรมเนียมประเพณี

- ศิลปศาสตร์
- ภาษาและวรรณกรรม
 - ดนตรีและนาฏศิลป์
 - ทัศนศิลป์และหัตถศิลป์
 - จิตรกรรม
 - ประติมากรรม
 - สถาปัตยกรรม

- คหกรรมศิลป์
- เครื่องมือ เครื่องใช้
 - เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย
 - อาหาร
 - ชีวิตความเป็นอยู่

งานช่างฝีมือ
กีฬาและนันทนาการ

นิทรรศการชั่วคราว คือ ส่วนพื้นที่เอนกประสงค์ ใช้เป็นที่จัดนิทรรศการทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม ในลักษณะหมุนเวียน ตัวอย่างเช่น

- นิทรรศการในวันสำคัญหรืองานเทศกาลต่างๆ
- นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสต่างๆ
- แสดงผลงานทางศิลปวัฒนธรรมของศิลปิน ผู้ทรงคุณวุฒิสายาต่างๆตามโอกาส เป็นต้น

ลานนิทรรศการกลางแจ้ง คือ ส่วนพื้นที่เอนกประสงค์กลางแจ้ง เป็นที่จัดนิทรรศการเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ในลักษณะคล้ายกันกับส่วนนิทรรศการชั่วคราว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. การแสดง

ส่วนโรงละครและโรงละครกลางแจ้ง จัดขึ้นเพื่อเป็นสถานที่ใช้จัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมสาขาต่างๆ เช่น การร้องเพลง การละเล่น พิธีกรรมในงานประเพณีต่างๆ เป็นต้น เพื่อเป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจตลอดจนความเพลิดเพลินแก่ผู้มาเที่ยวชมโครงการ รวมทั้งยังเป็นการดึงดูดให้มีผู้มาเที่ยวชมโครงการมากยิ่งขึ้นด้วย โดยจัดการการแสดงในลักษณะให้เข้าประกอบกิจกรรมเพื่อเป็นงบประมาณของโครงการ หรือบริการชุมชนร่วมกับหน่วยงานทางภาครัฐจัดกิจกรรมในงานเทศกาลประเพณีต่างๆ

2.2 ฝ่ายเทคนิค

- งานศิลปกรรม - ฝ่ายศิลปกรรม ทำการออกแบบทางด้านศิลปกรรมให้กับโครงการ เช่น การจัดแสดง ในสวนนิทรรศการ การทำฉากในโรงละคร เป็นต้น
- งานซ่อม สงวนรักษา - ควบคุมดูแลรักษา ตลอดจนซ่อมบำรุงวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดแสดงนิทรรศการ การแสดงในโรงละคร โรงละครกลางแจ้ง หรือตามสมควร
- งานเทคนิค - เพื่อให้การจัดกิจกรรมต่างๆภายในโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการบำรุงรักษาสภาพของโครงการให้ดำเนินงานไปได้ตามปกติ จำเป็นต้องมีฝ่ายเทคนิคเข้ามามีบทบาท เช่น
- งานไฟฟ้า
 - งานเทคนิคแสง เสียง
 - งานเครื่องยนต์
 - งานปฏิบัติการก่อสร้าง
 - งานถ่ายภาพ
 - งานทำหุ่นจำลอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ส่วนอื่นๆ เพื่อให้โครงการสมบูรณ์ขึ้น

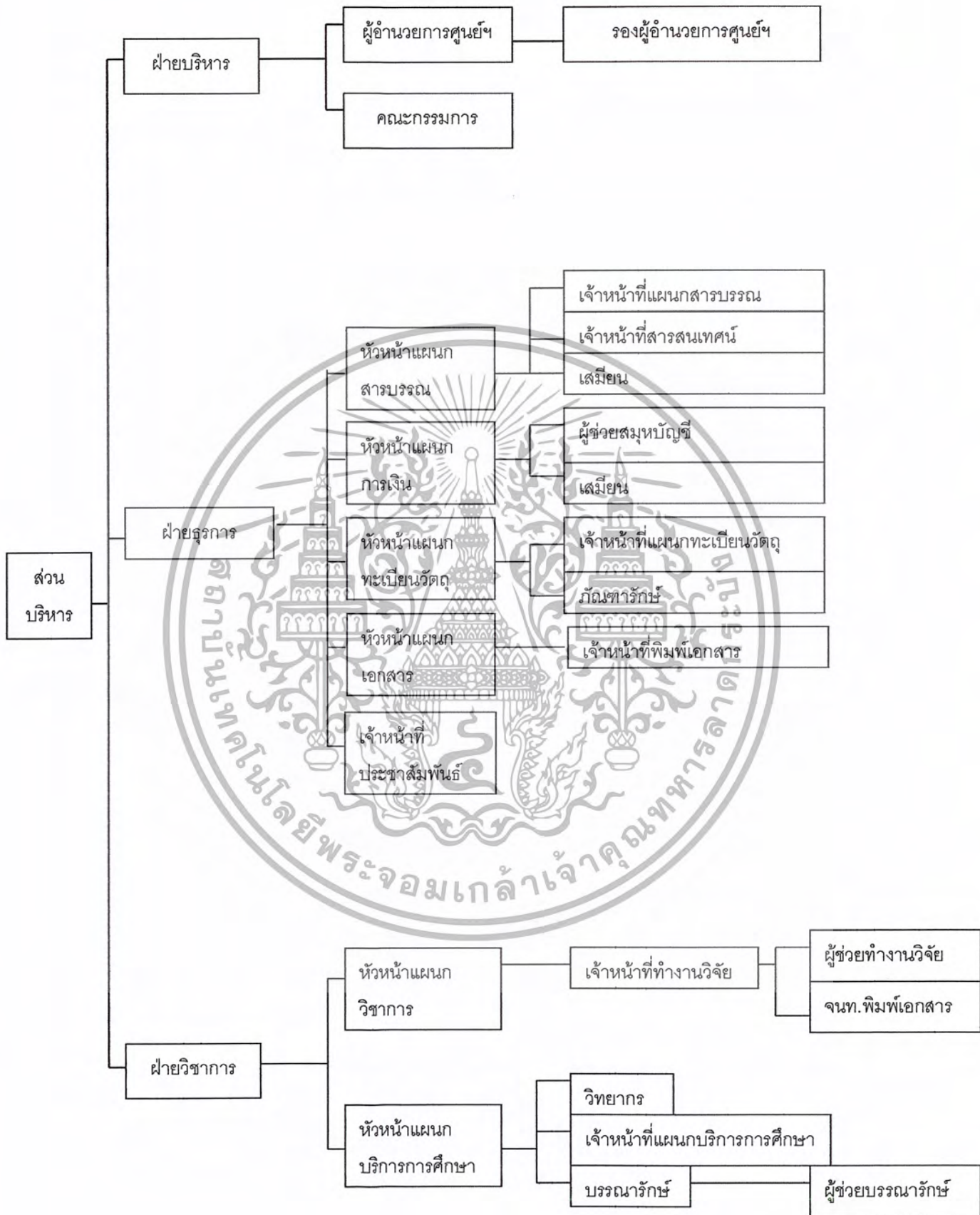
- ร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองต่างๆ
- ส่วนสาธิตและการประกวด การผลิตสินค้าทางศิลปวัฒนธรรม สินค้าพื้นบ้าน
- ร้านบริการอาหารและเครื่องดื่มแก่ผู้มาเที่ยวชมโครงการ และเจ้าหน้าที่ของโครงการ

(ทั้ง 3 ส่วนข้างต้นจัดลักษณะให้เข้าดำเนินการเพื่อเก็บเงินเป็นงบประมาณของโครงการ)

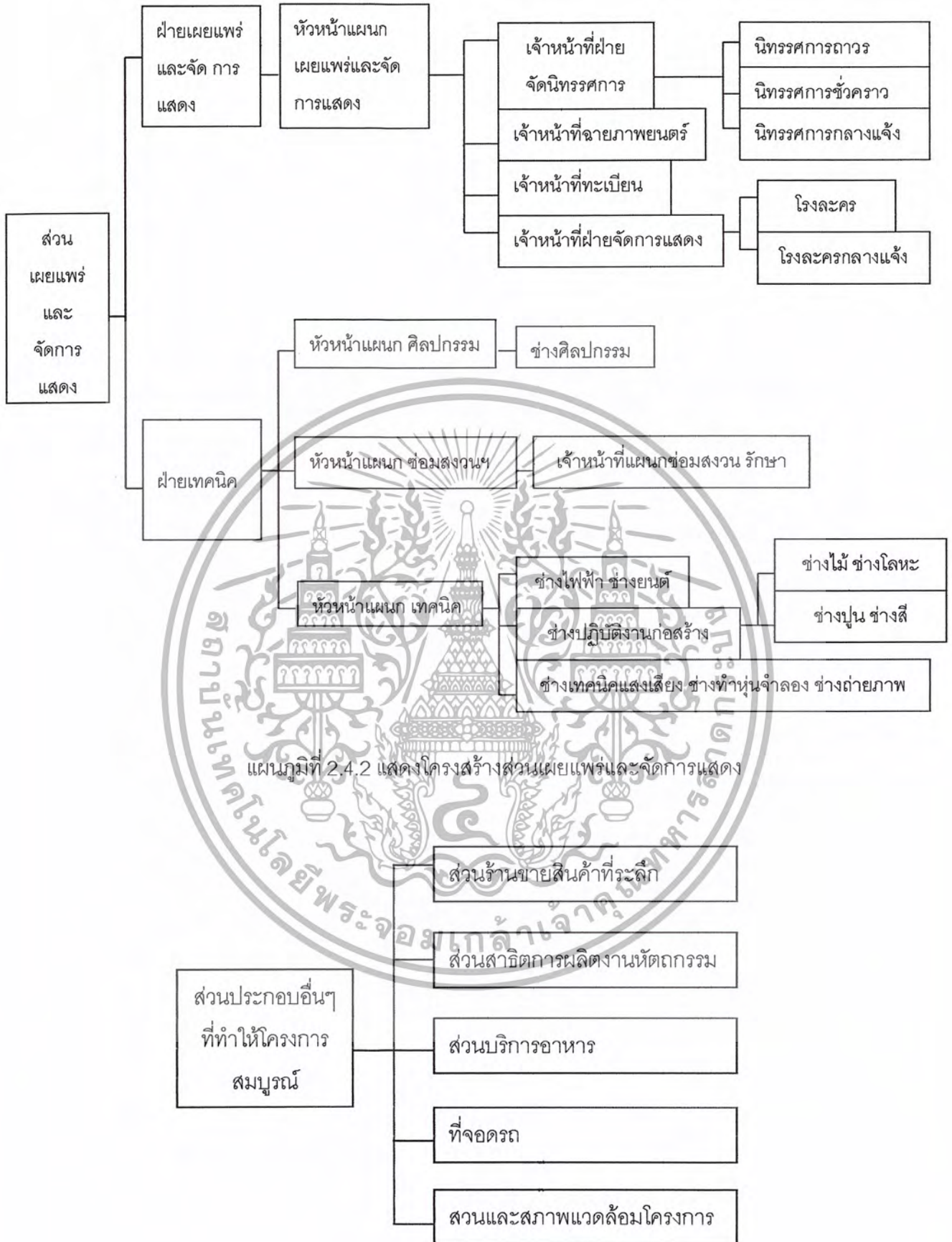
- ที่จอดรถ
- บริเวณสวนและสภาพแวดล้อมของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 แผนภูมิที่ 2.4.1 แสดงโครงสร้างส่วนบริหาร
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิที่ 2.4.2 แสดงโครงสร้างส่วนเผยแพร่และจัดการแสดง

แผนภูมิที่ 2.4.3 แสดงโครงสร้างส่วนประกอบอื่น ๆ ที่ทำให้โครงการสมบูรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 การกำหนดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของโครงการ

จากการกำหนดส่วนดำเนินงานของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี ในหัวข้อ 2.3 จะนำมาเป็นข้อพิจารณาในการกำหนดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของโครงการฯ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.5.1 แสดงการกำหนดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของโครงการ

ฝ่าย	ตำแหน่ง	อัตรา	หน้าที่
1. ส่วนบริหาร			
1.1 ฝ่ายบริหาร	ผู้อำนวยการ	1	- รับผิดชอบการบริหารงานทั่วไปของศูนย์ฯ ให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบาย และควบคุมการปฏิบัติให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
	รองผู้อำนวยการ	1	- ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ฯ ในการบังคับบัญชาเพื่อบริหารงานของศูนย์ฯ
	คณะกรรมการบริหาร	15	- ร่วมปรึกษา วิเคราะห์ และแนะนำ เสนอข้อปัญหาต่างๆ เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเอาไว้ และมีหน้าที่ลงคะแนนเลือกตั้งผู้อำนวยการศูนย์ฯ และผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ฯ เพื่อบริหารงานด้วย
	เลขานุการ	1	- รับผิดชอบหน้าที่ตามแต่ผู้อำนวยการศูนย์ฯ และรองผู้อำนวยการจะมอบหมาย งานประชาสัมพันธ์ รวบรวมสถิติและผลงานของศูนย์ฯ เพื่อจัดทำเป็นข้อมูลและเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝ่าย	ตำแหน่ง	อัตรา	หน้าที่
1.2 ฝ่ายธุรการ			
1.2.1 แผนก สารบรรณ	หัวหน้าแผนก เจ้าหน้าที่แผนก	1 2	- รับผิดชอบงานด้านสารบรรณ เอกสารต่างๆ - ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านเอกสาร ติดต่อ สอบถามธุรการ ทำจดหมายโต้ตอบ รวบรวม เอกสารของฝ่ายต่างๆ
	เสมียน	1	- ทำหน้าที่พิมพ์จดหมาย เอกสาร จัดเก็บ เอกสาร
	เจ้าหน้าที่ สารสนเทศ	2	- ทำหน้าที่เผยแพร่ ให้บริการด้านข้อมูลและ จัดทำสถิติ จัดทำการประเมินผลข้อมูลทางสถิติ ดังกล่าว
1.2.2 แผนก การเงิน	สมุหบัญชี	1	- รับผิดชอบด้านการเงินของศูนย์ฯ ทำหน้าที่ รับ-จ่ายเงิน การทำยอดเงินงบประมาณ รวบรวมเอกสาร จัดทำการเบิกจ่าย ควบคุม เรื่องการเงินการบัญชี
	ผู้ช่วยสมุหบัญชี	1	- ทำหน้าที่ช่วยแบ่งเบาภาระของสมุหบัญชี ใน การรับผิดชอบด้านการเงินของศูนย์ฯ จัดทำ บัญชีรายรับ-รายจ่าย งานด้านเอกสาร รวมทั้ง งานด้านอื่นๆที่ได้รับมอบหมาย
	เสมียน	1	- รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการเอกสาร ทางด้านการเงิน
1.2.3 แผนก ทะเบียนวัตถุ	หัวหน้าแผนก	1	- ควบคุมลงทะเบียนสิ่งของที่จัดแสดง ดูแล และตรวจสอบสภาพของสิ่งของ- วัตถุที่จัด แสดงในโครงการ
	เจ้าหน้าที่ทะเบียน วัตถุ	1	- ทำทะเบียนของวัตถุ- สิ่งของที่จัดแสดงใน โครงการ ตรวจสอบสภาพ ทำรายงานเสนอต่อ หัวหน้าแผนก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝ่าย	ตำแหน่ง	อัตรา	หน้าที่
	ภัณฑารักษ์	2	- ดูแลรักษาวัตถุ-สิ่งของที่นำมาจัดแสดงทุกชิ้น ควบคุมการจัดการแสดงนิทรรศการ ให้บริการ ทางด้านข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุที่จัดแสดงแก่ ผู้สนใจทั่วไป
1.2.4 แผนก เอกสาร	หัวหน้าแผนก	1	- รับผิดชอบการจัดพิมพ์เอกสารทางวิชาการ เอกสารที่เกี่ยวกับกิจกรรมในด้านต่างๆ ที่ทาง ศูนย์ฯ ได้จัดขึ้น เช่น สูจิบัตรการแสดง ข้อมูล ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์ฯ รวมทั้ง เอกสาร-หนังสือราชการต่างๆ ด้วย
	เจ้าหน้าที่พิมพ์ เอกสาร	2	- ทำหน้าที่พิมพ์-จัดทำเอกสารต่างๆ ของศูนย์ฯ จัดเก็บรวบรวมเพื่อความสะดวกในการ ปฏิบัติงาน
1.2.5 แผนก ประชาสัมพันธ์	เจ้าหน้าที่ ประชาสัมพันธ์	2	- ทำหน้าที่ต้อนรับ และให้บริการสอบถาม ข้อมูลทั่วแก่ผู้มาเยี่ยมชมโครงการ
1.2.6 แผนกส่งเสริมการท่องเที่ยวและสินค้าหัตถกรรม	เจ้าหน้าที่ส่งเสริม การท่องเที่ยวและ สินค้าหัตถกรรม	2	- รับผิดชอบเกี่ยวกับการประสานงานกับ หน่วยงานอื่นๆ และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการ ท่องเที่ยวแก่ผู้มาเยี่ยมชมโครงการ ดูแลการจัด กิจกรรมส่งเสริมสินค้าหัตถกรรม เช่น การสาธิต การจำหน่าย เป็นต้น
1.2.7 แผนก รักษาความปลอดภัย	หัวหน้าแผนก	1	- รับผิดชอบงานด้านการจัดกำลังคนในการ รักษาความปลอดภัยของโครงการ ดูแลและ ตรวจสอบสภาพโดยทั่วไปของศูนย์ฯ ความคุม บริการทางด้านการรักษาความสะอาดและงาน บริการทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝ่าย	ตำแหน่ง	อัตรา	หน้าที่	
1.3 ฝ่ายวิชาการ 1.3.1 แผนก วิชาการ	เจ้าหน้าที่รักษา ความปลอดภัย	6	- ทำหน้าที่เข้าเวรยามรักษาความปลอดภัย เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ฯ เป็นไปได้ ตามปกติอย่างราบรื่นและปลอดภัย ตรวจสอบตรา ดูแลความปลอดภัยของผู้มาใช้โครงการ ตลอดจนทรัพย์สินต่างๆของทางศูนย์ฯ	
	พนักงานทำความสะอาด	4	- ดูแลรักษาความสะอาด โดยทั่วไปภายใน ศูนย์ฯ	
	พนักงานขับรถ	2	- ขับรถในงานบริการต่างๆของศูนย์	
	เจ้าหน้าที่ฝ่ายภูมิ สถาปัตยกรรม	3	- ดูแลและรับผิดชอบในส่วนภูมิสถาปัตยกรรม ของโครงการ	
	หัวหน้าแผนก	1	- รับผิดชอบการดำเนินงานกิจกรรมทางด้าน วิชาการของศูนย์ฯ เช่นการศึกษา ค้นคว้า การ ทำงานวิจัย เป็นต้น	
	เจ้าหน้าที่ทำงาน วิจัย	2	- นักวิชาการทำหน้าที่ค้นคว้า วิจัย รวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัด สุพรรณบุรี เตรียมจัดทำเป็นเอกสารทาง วิชาการ เพื่อให้ความรู้แก่บุคคลที่สนใจทั่วไป	
	ผู้ช่วยทำงานวิจัย	3	- ทำหน้าที่ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ทำงานวิจัย ใน ด้านการค้นคว้า วิจัย จัดหาข้อมูล เป็นต้น	
	เจ้าหน้าที่พิมพ์ เอกสาร	1	- จัดพิมพ์เอกสารของทางฝ่ายวิชาการ เพื่อ เตรียมส่งให้กับแผนกเอกสาร ในการจัดทำเป็น เอกสารทางวิชาการในขั้นต่อไป	
	1.3.2 แผนก บริการการ ศึกษา	หัวหน้าแผนก	1	- รับผิดชอบและควบคุมการดำเนินการจัด กิจกรรมทางด้านบริการการศึกษาของ ศูนย์ฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝ่าย	ตำแหน่ง	อัตรา	หน้าที่
	วิทยากร	3	- ทำหน้าที่บรรยาย สาธิต และการให้ข้อมูลทางด้านศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี แก่ผู้ที่มาเที่ยวชมโครงการ
	เจ้าหน้าที่แผนก	2	- รับผิดชอบงานทางด้านกรบริการการศึกษาของศูนย์ฯ เช่น การจัดห้องบรรยายในโอกาสต่างๆ จัดเตรียมเอกสาร เครื่องมือ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการบรรยายและสาธิต
	บรรณารักษ์ (ส่วนหอสมุด วัฒนธรรม)	1	- รับผิดชอบหน้าที่ให้บริการในส่วนหอสมุด วัฒนธรรม จัดรวบรวมและพิจารณาคัดเลือกหนังสือ เอกสารทางวิชาการ รวมถึงข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เช่น ภาพถ่าย เทป ภาพยนตร์ ฯลฯ เข้ามาจัดเก็บในหอสมุดวัฒนธรรมเพื่อให้บริการแก่ผู้ที่เข้ามาเที่ยวชมโครงการ
	ผู้ช่วยบรรณารักษ์	2	- ทำหน้าที่ช่วยเหลือบรรณารักษ์ และ รับผิดชอบงานในส่วนหอสมุดวัฒนธรรม เช่น ทำการจัดเก็บแยกหมวดหมู่หนังสือ จัดเก็บข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ทำการซ่อมแซมหนังสือ เป็นต้น
2. ส่วนเผยแพร่ และจัดการแสดง			
2.1 ฝ่ายเผยแพร่ และจัดการแสดง	หัวหน้าแผนก	1	- ทำหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินการด้านการเผยแพร่ ทั้งในรูปการจัดแสดงนิทรรศการ และการจัดการแสดงในโรงละครเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตามนโยบาย และมีประสิทธิภาพสูงสุด ควบคุมการจัดแสดงนิทรรศการของศูนย์ฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

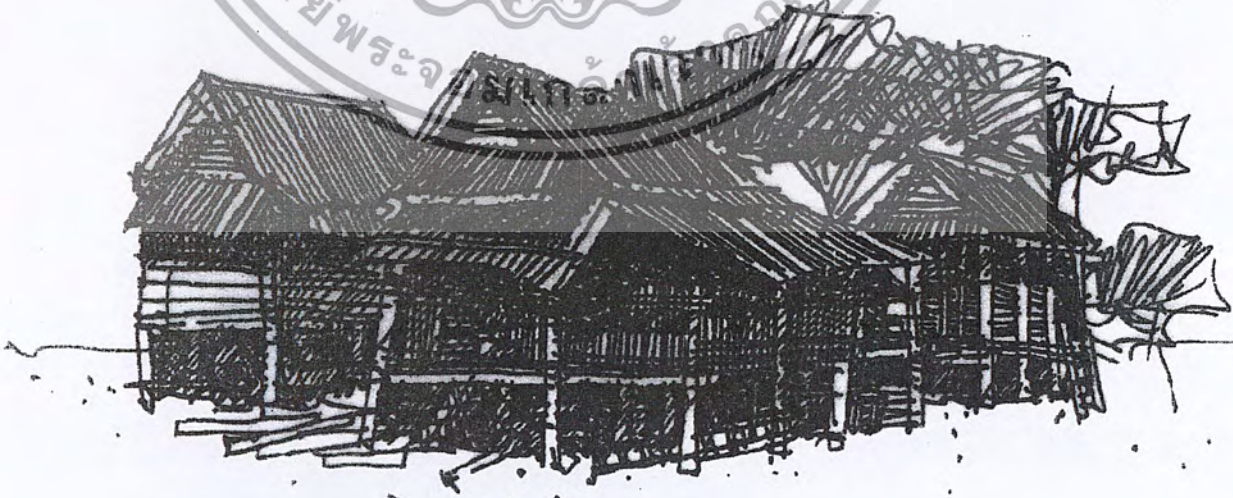
ฝ่าย	ตำแหน่ง	อัตรา	หน้าที่
2.2 ฝ่ายเทคนิค	เจ้าหน้าที่ฝ่าย นิทรรศการ	3	- ทั้งส่วนนิทรรศการถาวร นิทรรศการชั่วคราว และนิทรรศการกลางแจ้ง ทำหน้าที่จัดทำ รายการแสดง ควบคุมการผลิต
	เจ้าหน้าที่ฝ่าย จัดการแสดง	3	- ทำหน้าที่รับผิดชอบการแสดงทั้งในส่วนของ โรงละคร ส่วนของโรงละครกลางแจ้ง และการ แสดงขบวนแห่ตามงานเทศกาลประเพณีต่างๆ
	เจ้าหน้าที่ฉาย ภาพยนตร์และวิดีโอ	2	- ทำหน้าที่ควบคุมการจัดฉายภาพยนตร์และ วิดีโอในส่วนของโรงละคร และในห้องบรรยาย ต่างๆ ช่วยดูแลเรื่องเทคนิคการจัดแสดงในส่วน ของนิทรรศการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการฉาย ภาพยนตร์ และวิดีโอ
	เจ้าหน้าที่ทะเบียน	1	- ทำหน้าที่จัดทำทะเบียน และดูแลรับผิดชอบ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในกิจกรรมของฝ่าย เผยแพร่และจัดการแสดง
	2.2.1 แผนก ศิลปกรรม	หัวหน้าแผนก	1
	ช่างศิลปกรรม	2	- รับผิดชอบงานออกแบบตกแต่งที่เกี่ยวข้องกับ ศูนย์ฯ จัดทำผลงานต่างๆ เพื่อใช้ประกอบการ จัดแสดงของศูนย์ฯ
2.2.2 แผนก ซ่อม สงวน รักษา	หัวหน้าแผนก	1	- ทำหน้าที่ตรวจสอบสภาพ บำรุงรักษา ซ่อมแซมวัสดุ และสิ่งของที่ใช้ในการแสดง
	เจ้าหน้าที่แผนก	2	- ช่วยเหลืองานด้านการ บำรุงรักษา ซ่อมแซม วัสดุ และสิ่งของที่ใช้ในการแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝ่าย	ตำแหน่ง	อัตรา	หน้าที่
2.2.3 แผนก เทคนิค	ช่างไฟฟ้า	1	- ทำหน้าที่ควบคุม การจัดการงานด้านระบบไฟฟ้า ดูแลด้านการใช้อุปกรณ์ รวมทั้งบำรุงรักษา ซ่อมแซมอุปกรณ์ในระบบไฟฟ้าของโครงการ
	ช่างยนต์	1	- ปฏิบัติงานด้านการบำรุงรักษา ดูแลการใช้ งานเครื่องยนต์ ที่เป็นส่วนประกอบของงานระบบโครงการ และยานพาหนะของโครงการ
	ช่างเทคนิคแสง - เสียง	2	- ทำหน้าที่ควบคุมงานในระบบแสงสว่างและเสียงของโครงการ เช่น การบันทึกเสียง การ จัดระบบการใช้แสงสว่างภายในศูนย์ฯ เป็นต้น รวมทั้งดูแลรับผิดชอบการบำรุงรักษาอุปกรณ์ที่ใช้ในระบบด้วย
	ช่างปฏิบัติงานต่างๆ		
	- ช่างไม้	2	- ปฏิบัติงานไม้
	- ช่างโลหะ	2	- ปฏิบัติงานโลหะ งานอ็อก งานเชื่อม ฯลฯ
	- ช่างปูน	2	- ปฏิบัติงานปูน
	- ช่างสี	2	- ปฏิบัติงานทาสี
	- ช่างทำ หุ่นจำลอง	2	- จัดทำหุ่นจำลอง เพื่อใช้ในการประกอบการ แสดงของศูนย์ฯ
	- ช่างถ่ายภาพ	2	- รับผิดชอบการถ่ายภาพ ภาพยนตร์ วิดีโอ เพื่อให้เป็นข้อมูลประกอบเอกสารทางวิชาการ การประชาสัมพันธ์ของศูนย์ฯ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี
Suphanburi Vernacular Art and Cultural Center

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การวิเคราะห์องค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยของโครงการ

3.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบหลักของโครงการ

จากความต้องการหน่วยงานต่างๆของโครงการ จะได้องค์ประกอบหลักของ โครงการศูนย์ ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี จากการพิจารณาเป็นข้อๆดังนี้

1. พิจารณาจากความต้องการที่จำเป็นจะต้องมีขึ้น และเป็นส่วนสำคัญของโครงการเพื่อ ปฏิบัติงานและกิจกรรมต่างๆให้ตอบสนองต่อนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการซึ่งสามารถ แบ่งออกเป็น 4 ส่วนหลักดังนี้

1.1 ส่วนบริหาร

- ฝ่ายบริหาร
- ฝ่ายวิชาการ
- ฝ่ายธุรการ

1.2 ส่วนเผยแพร่และจัดการแสดง

- ส่วนนิทรรศการ จัดแสดงนิทรรศการถาวร นิทรรศการชั่วคราว และ นิทรรศการกลางแจ้ง
- ส่วนโรงละคร และโรงละครกลางแจ้ง

จากความต้องการที่จะให้เป็นส่วนเผยแพร่รูปแบบของศิลปวัฒนธรรมทั้ง โดยการจัดนิทรรศการและการจัดการแสดง เพื่อให้ความรู้ ความเพลิดเพลิน ตลอดจนก่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้องลึกซึ้งในเรื่องเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี แก่ผู้มาเที่ยวชมโครงการ

1.3 ส่วนจัดการบรรยายทางวิชาการ

จากความต้องการที่จะให้เป็นส่วน ให้บริการด้านการศึกษาเพื่อให้อบรม ทางภาควิชาการ ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน แก่ เยาวชน นักเรียน นักศึกษาตลอดจนผู้เข้ามาเที่ยวชมโครงการ ในรูปแบบของการ บรรยายทางวิชาการ โดยวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิให้ผู้ชมได้ทราบข้อมูลและ สามารถเข้าชมการจัดแสดงในส่วนต่างๆของศูนย์ได้อย่างต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ส่วนหอสมุดวัฒนธรรมและสวนโสตทัศนศึกษา

จากความต้องการที่จะให้เป็นส่วนให้บริการด้านการศึกษา ค้นคว้า จากข้อมูลทางภาคเอกสารในรูปแบบต่างๆ เช่น หนังสือ งานวิจัยทางวิชาการ ภาพถ่าย ไมโครฟิล์ม ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านในแขนงต่างๆ

2. พิจารณาจากความต้องการพื้นฐานต่างๆเพื่อเสริมสร้างความสมบูรณ์ให้กับโครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

2.1 ส่วนจัดการสาธิต ร้านขายสินค้าพื้นเมืองและส่วนสำนักงานการท่องเที่ยว

จากความต้องการเพื่อให้เป็นส่วนส่งเสริม ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมและอนุรักษ์การผลิตสินค้าพื้นเมือง อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ชาวบ้านมีอาชีพและเป็นการเพิ่มพูนรายได้อีกด้วย

2.2 ส่วนร้านอาหาร

จากความต้องการให้เป็นส่วนขายอาหาร เพื่อให้บริการด้านความสะดวกแก่ผู้มาเที่ยวชมโครงการและเจ้าหน้าที่ของศูนย์ และยังเป็นส่วนพักผ่อนส่วนหนึ่งของโครงการด้วย

2.3 ส่วนที่จอดรถ

จากความต้องการให้เป็นพื้นที่รองรับปริมาณยานพาหนะ ทั้งของผู้มาเที่ยวชมโครงการ เจ้าหน้าที่ของศูนย์ ผู้มาติดต่อโครงการ ตลอดจนจนส่วนบริการของโครงการอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปองค์ประกอบหลักของโครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรีได้ดังนี้

1. ส่วนสำนักงานบริหาร (ADMINISTRATIVE OFFICE)

2. ส่วนเผยแพร่และจัดการแสดง

ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ (EXHIBITION)

ส่วนโรงละคร (AUDITORIUM)

ส่วนโรงละครกลางแจ้ง (AMPHITHEATER)

3. ส่วนจัดการบรรยายทางวิชาการ (LECTURE ROOM)

4. ส่วนหอสมุดวัฒนธรรม (LIBRARY)

5. ส่วนร้านอาหาร (CAFETERIA)

6. ส่วนจัดการสาริต ร้านขายสินค้าพื้นเมืองและสำนักงานการท่องเที่ยว
(SHOP & TOURIST OFFICE)

7. ส่วนบริการ (SERVICE)

8. ส่วนที่จอดรถ (PARKING)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบย่อยของโครงการ

การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบย่อยของโครงการ เกิดจากการพิจารณาหลัก 4 ประการ คือ

1. องค์ประกอบหลักของโครงการ
2. ความต้องการพื้นฐานของผู้ใช้โครงการ และพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ
3. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของโครงการ
4. นโยบายและการบริหารงานของศูนย์

จึงสามารถวิเคราะห์ห้องค้ประกอบย่อยของโครงการได้ดังนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงการกำหนดองค์ประกอบย่อยของโครงการ

องค์ประกอบหลัก	ผู้ใช้อาคาร	อัตรา	องค์ประกอบย่อย
1. ส่วนบริหาร			
1.1 ฝ่ายบริหาร	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้อำนวยการศูนย์ฯ - รองผู้อำนวยการ - คณะกรรมการบริหาร - เลขานุการ 	<ul style="list-style-type: none"> 1 1 15 1 	<ul style="list-style-type: none"> - ห้องผู้อำนวยการ - ห้องรองผู้อำนวยการ - ห้องประชุมและส่วนรับรอง (LOBBY) - ห้องส่วนรับรอง พัสดุ - ห้องน้ำ ห้องส้วม - PANTRY
1.2 ฝ่ายธุรการ			
<u>แผนกสารบรรณ</u>	<ul style="list-style-type: none"> - หัวหน้าแผนก - เจ้าหน้าที่แผนก - เสมียน - เจ้าหน้าที่สารนิเทศน์ 	<ul style="list-style-type: none"> 1 2 1 2 	<ul style="list-style-type: none"> - ห้องทำงานหัวหน้าแผนกสารบรรณ - ห้องทำงานเจ้าหน้าที่แผนกสารบรรณ
<u>แผนกการเงิน</u>	<ul style="list-style-type: none"> - สมุหบัญชี - ผู้ช่วยสมุหบัญชี - เสมียน 	<ul style="list-style-type: none"> 1 1 1 	<ul style="list-style-type: none"> - ห้องทำงานเจ้าหน้าที่แผนกการเงิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบหลัก	ผู้ใช้อาคาร	อัตรา	องค์ประกอบย่อย
<u>แผนกทะเบียน</u> <u>วัตถุ</u>	- หัวหน้าแผนก	1	- ห้องทำงานหัวหน้าแผนกทะเบียนวัตถุ - ส่วนงานเจ้าหน้าที่ทะเบียนวัตถุ
	- เจ้าหน้าที่ทะเบียนวัตถุ	1	
	- ภัณฑารักษ์	2	
<u>แผนกเอกสาร</u>	- หัวหน้าแผนก	1	- ห้องทำงานหัวหน้าแผนกเอกสาร
	- เจ้าหน้าที่พิมพ์เอกสาร	2	- ส่วนงานพิมพ์เอกสาร
			- ห้องเก็บเอกสาร และวัสดุ
			- ห้องน้ำ ห้องส้วม
			- ส่วนเตรียมอาหาร (PANTRY)
<u>แผนกประชาสัมพันธ์</u>	- เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์	2	- ส่วนงานประชาสัมพันธ์
1.3 ฝ่ายวิชาการ			
<u>แผนกวิชาการ</u>	- หัวหน้าแผนก	1	- ห้องทำงานหัวหน้าแผนกวิชาการ
	- เจ้าหน้าที่ทำงานวิจัย	2	- ส่วนงานเจ้าหน้าที่แผนกวิชาการ
	- ผู้ช่วยทำงานวิจัย	3	
	- เจ้าหน้าที่พิมพ์เอกสาร	1	
<u>แผนกบริการ</u> <u>การศึกษา</u>	- หัวหน้าแผนก	1	- ห้องทำงานหัวหน้าแผนกบริการการศึกษา
	- วิทยาการ	3	- ส่วนงานเจ้าหน้าที่แผนกบริการการศึกษา
	- เจ้าหน้าที่แผนก	2	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบหลัก	ผู้ใช้อาคาร	อัตรา	องค์ประกอบย่อย
2. ส่วนเผยแพร่และจัดการแสดง			
ฝ่ายเผยแพร่และจัดการแสดง	- หัวหน้าฝ่าย	1	- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายเผยแพร่และจัดการแสดง
	- เจ้าหน้าที่ฝ่ายนิทรรศการ	3	- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายนิทรรศการ
	- เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดการแสดง	3	- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดการแสดง
	- เจ้าหน้าที่ฉายภาพยนตร์และวิดีโอ	2	} ส่วนทำงานและห้องพักเจ้าหน้าที่
	- เจ้าหน้าที่ทะเบียน	1	
ส่วนนิทรรศการ	- เจ้าหน้าที่ผู้ชม		- โถงทางเข้า ส่วนพักคอยของผู้เข้าชม
			- บริเวณรับฝากของ
			- COUNTER ประชาสัมพันธ์-ติดต่อสอบถาม จำนวนายบัตร
			- บริเวณจัดนิทรรศการถาวร นิทรรศการชั่วคราว และลานนิทรรศการกลางแจ้ง
			- คลังพิพิธภัณฑ์
			- ห้องน้ำ ห้องส้วม
ส่วนโรงละคร	- ผู้ชม		- โถงทางเข้า
			- ส่วนนั่งชม
			- ห้องน้ำ ห้องส้วม
	- นักแสดง		- ส่วนเวทีการแสดงและฉาก
			- ห้องพักนักแสดง โถงทางเข้า
			- ห้องแต่งตัว และห้องซ้อมการแสดง
			- ห้องน้ำ ห้องส้วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบหลัก	ผู้ใช้อาคาร	อัตรา	องค์ประกอบย่อย
	- เจ้าหน้าที่		- เจ้าหน้าที่บัตร - ห้องฉายภาพยนตร์ สไลด์ - ส่วนเก็บฟิล์มและอุปกรณ์ห้องฉาย - ห้องควบคุมระบบแสงและเสียง - บริเวณขนส่งอุปกรณ์ - ห้องเก็บอุปกรณ์การแสดงผล - ห้องเครื่องงานระบบ - ห้องน้ำ ห้องส้วม
ส่วนโรงละคร กลางแจ้ง	- ผู้ชม - เจ้าหน้าที่ - นักแสดงกลางแจ้ง		- ส่วนทางเข้าและออก - ส่วนที่นั่งชม - ห้องน้ำ ห้องส้วม - เจ้าหน้าที่บัตร - ส่วนควบคุมระบบแสงและเสียง - ลานแสดงกลางแจ้ง - ส่วนที่พักนักแสดงและเตรียมการแสดง - ห้องน้ำ ห้องส้วม
3. ส่วนจัดการ บรรยายทาง วิชาการ	- ผู้ชม - เจ้าหน้าที่		- โถงทางเข้า - ส่วนที่นั่งฟังการบรรยาย - ห้องน้ำ ห้องส้วม - ส่วนเวที - ห้องฉายภาพยนตร์ สไลด์ ควบคุม ระบบแสงและเสียง - ห้องเก็บอุปกรณ์ เก็บฟิล์ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบหลัก	ผู้ใช้อาคาร	อัตรา	องค์ประกอบย่อย
4. ส่วนหอสมุด วัฒนธรรม	- บรรณารักษ์	1	- ส่วนงานเจ้าหน้าที่หอสมุด วัฒนธรรม
	- ผู้ช่วยบรรณารักษ์	2	- ส่วนงานเจ้าหน้าที่หอสมุด วัฒนธรรม - ห้องน้ำ ห้องส้วม - ห้องเก็บหนังสือ - ห้องซ่อมแซมหนังสือและเก็บอุปกรณ์ ของหอสมุด - พื้นที่ชั้นวางหนังสือ - พื้นที่ส่วนนั่งอ่านหนังสือ
5. ส่วนร้านอาหาร	- ผู้ดำเนินการ		- ส่วนบริการขายอาหาร - ส่วนเตรียมและปรุงอาหาร - ส่วนบริการขนถ่ายอุปกรณ์ต่างๆ
	- ผู้ให้บริการ		- ส่วนโถงทางเข้า - ส่วนนั่งรับประทานอาหาร - ห้องน้ำ ห้องส้วม
6. ส่วนจัดการ สารคดีร้านขายสินค้า พื้นเมืองและ สำนักงานการท่องเที่ยว	- เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการ ท่องเที่ยวและสินค้า หัตถกรรม	2	- COUNTER ให้ข้อมูลการท่องเที่ยว
	- ผู้ดำเนินการ		- ส่วนร้านค้า - ส่วนสาธิตการทำเครื่องทองเหลือง - ส่วนสาธิตการทำเสื่อกก - ส่วนสาธิตการทอผ้าพื้นเมือง - ส่วนสาธิตการทำเครื่องจักสาน - ทางเดินชมร้านขายสินค้าและสาธิต - ห้องน้ำ ห้องส้วม
	- ผู้ชม		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบหลัก	ผู้ใช้อาคาร	อัตรา	องค์ประกอบย่อย
7. ส่วนบริการ			
<u>แผนกศิลปกรรม</u>	- หัวหน้าแผนก	1	} - ห้องทำงานเจ้าหน้าที่แผนกศิลปกรรม
	- ช่างศิลปกรรม	2	
<u>แผนกซ่อมสวณ</u> <u>รักษา</u>	- หัวหน้าแผนก	1	} ห้องทำงานเจ้าหน้าที่แผนก ซ่อม สวณ รักษา
	- เจ้าหน้าที่แผนก	2	
<u>แผนกเทคนิค</u>	- ช่างไฟฟ้า	1	} - ห้องพักเจ้าหน้าที่แผนกเทคนิค
	- ช่างยนต์	1	
	- ช่างเทคนิคแสง เสียง	2	
	- ช่างไม้	2	} โรงปฏิบัติงานก่อสร้าง ส่วนพักผ่อน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานก่อสร้าง ห้องน้ำ
	- ช่างโลหะ	2	
	- ช่างปูน	2	
	- ช่างสี	2	
	- ช่างทำหุ่นจำลอง	2	
	- ช่างถ่ายภาพ	2	
<u>แผนกรักษาความ</u> <u>ปลอดภัยและ</u> <u>อาคารสถานที่</u>	- หัวหน้าแผนก	1	} ส่วนพักผ่อนเจ้าหน้าที่แผนกรักษา ความปลอดภัยและอาคารสถานที่ ห้องน้ำ ห้องส้วม
- เจ้าหน้าที่รักษาความ	6		
- พนักงานทำความสะอาด	4		
- พนักงานขับรถ	2		
- เจ้าหน้าที่ฝ่าย	3		
- ภูมิสถาปัตยกรรม			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบหลัก	ผู้ใช้อาคาร	อัตรา	องค์ประกอบย่อย
8. ส่วนที่จอดรถ	- ผู้มาเที่ยวชม และผู้มาติดต่อกับศูนย์ฯ - เจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ		- ที่จอดรถโดยสารเป็นหมู่คณะ - ที่จอดรถยนต์ส่วนตัว - ที่จอดรถจักรยานยนต์ รถจักรยาน - ที่จอดรถยนต์ส่วนตัว - ที่จอดรถจักรยานยนต์ รถจักรยาน - ที่จอดรถที่ใช้ในงานบริการของศูนย์ฯ - ที่จอดรถส่งของ - ที่จอดรถเก็บขยะ

3.3 สรุปรายละเอียดองค์ประกอบของโครงการ

1. ส่วนบริหาร (ADMINISTRATIVE OFFICE)

เป็นส่วนบริหารงานของศูนย์สามารถติดต่อได้โดยตรง ประกอบด้วย

- 1.1 ห้องทำงานผู้อำนวยการ
- 1.2 ห้องทำงานรองผู้อำนวยการ
- 1.3 ส่วนงานเลขานุการ
- 1.4 ห้องประชุมคณะกรรมการ
- 1.5 ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ
- 1.6 ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ
- 1.7 ส่วนรับรอง อันได้แก่ ห้องรับแขก ห้องเตรียมอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม
- 1.8 ส่วนพักผ่อนของเจ้าหน้าที่ และห้องน้ำ ห้องส้วม
- 1.9 ส่วนเก็บของพนักงานและห้องน้ำ ห้องส้วม
- 1.10 ส่วนเก็บของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ส่วนเผยแพร่และจัดการแสดง

2.1 ส่วนนิทรรศการ (EXHIBITION) แบ่งออกเป็นสองส่วนจัดแสดงและส่วนบริการ

ก. ส่วนบริการสาธารณะ หมายถึง ส่วนของอาคารที่จัดไว้ให้เพื่อการบริหาร แก่ผู้เข้ามาใช้โครงการ ได้แก่

- 1) ทางเข้าออก เพื่อความสะดวกในการรักษาความปลอดภัย ควรจัดให้มีทางเข้าออกของผู้ชมเพียงจุดเดียว แต่จะมีทางออกฉุกเฉินเตรียมไว้ รวมทั้งมีทางเข้าออกสำหรับเจ้าหน้าที่
- 2) โถงทางเข้า เป็นโถงใหญ่เพื่อถ่ายไปยังส่วนต่างๆของการจัดนิทรรศการ
- 3) ที่จำหน่ายบัตรผ่านประตู
- 4) ส่วนรับฝากของ เพื่อบริการแก่ผู้เข้าชมนิทรรศการไม่ต้องหอบหิ้วสัมภาระและยังเป็นการป้องกันการโจรกรรมอีกด้วย
- 5) ส่วนประชาสัมพันธ์ เป็นลักษณะเคาน์เตอร์สำหรับติดต่อสอบถาม อำนวยความสะดวกแก่การเยี่ยมชมนิทรรศการ
- 6) ไทโรศัพท์สาธารณะ
- 7) ที่ดื่มน้ำ
- 8) บอร์ดแสดงงาน
- 9) ห้องน้ำ ห้องส้วม

ข. ส่วนการแสดงผลนิทรรศการ มีการจัดแสดงแบบถาวร (PERMANENT EXHIBITION) และการจัดแสดงแบบชั่วคราว (TEMPORARY EXHIBITION)

- 1) ห้องแสดงผลนิทรรศการ (EXHIBITION HALL) เป็นส่วนจัดนิทรรศการในร่ม ซึ่งแสดงผลนิทรรศการทางด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี จิตรกรรม ดนตรี-นาฏศิลป์ ศิลปะ พื้นบ้าน คนกรรมศิลป์ ประติมากรรม สถาปัตยกรรม วรรณกรรม จัดแสดงโดยใช้วัตถุจริง หุ่นจำลอง รูปถ่ายและคำบรรยายประกอบ
- 2) บริเวณแสดงผลนิทรรศการกลางแจ้ง (OUT DOOR EXHIBITION) เป็นส่วนจัดนิทรรศการที่ต้องพื้นที่การแสดงผลมาก ไม่สามารถจัดแสดงภายในห้องแสดงผลนิทรรศการได้ หรือเพื่อต้องการบรรยากาศในการจัดการแสดง เช่น นิทรรศการสถาปัตยกรรมพื้นบ้าน การสาธิตการแสดงต่างๆ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 ส่วนโรงละครและลานแสดงกลางแจ้ง (AUDITORIUM & AMPHITHEATER)

ก. ส่วนโรงละครแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

1) ส่วนบริการสาธารณะ เป็นส่วนที่จัดไว้เพื่อบริการผู้ชม

- โถงทางเข้า ใช้เป็นที่พักคอยก่อนจะเข้าชมการแสดง
- ขยายบัตร ใช้เป็นที่ที่เจ้าหน้าที่จำหน่ายบัตรแก่ผู้เข้าชมก่อนเข้าชม
- ส่วนนั่งชม
- ห้องน้ำ ห้องส้วม

2) ส่วนปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ เป็นส่วนของนักแสดง และเจ้าหน้าที่

- เวที ใช้สำหรับการแสดงนาฏศิลป์ ละครและดนตรี มีพื้นที่การแสดงมากพอสมควร มีฉากหลังประกอบการแสดง โดยจะมีการเปลี่ยนฉากสลับฉากด้วยเทคนิคต่างๆ
- ห้องฉายภาพยนตร์ เป็นส่วนติดตั้งอุปกรณ์การฉายภาพยนตร์ และที่เก็บฟิล์ม
- ห้องควบคุมแสง มีเจ้าหน้าที่ควบคุมการให้แสงภายในโรงละคร การเล่นแสง สี บนเวที
- ห้องควบคุมเสียง ควบคุมเสียงจากการแสดง และเพลงประกอบ
- ลานขนส่งอุปกรณ์ เป็นลานสำหรับขนส่งอุปกรณ์เกี่ยวกับการแสดง
- ห้องพักนักแสดง เป็นห้องพักของนักแสดงทั้งชายและหญิง ก่อนและหลังการแสดง โดยมีห้องน้ำเฉพาะสำหรับนักแสดง อยู่ใกล้โถงทางเข้า และที่พัคคอย
- ห้องซ้อมการแสดง เป็นห้องสำหรับวางแผนและซักซ้อมการแสดง ก่อนทำการแสดงจริงบนเวที
- ห้องแต่งตัวนักแสดง แบ่งออกเป็นห้องแต่งตัวชาย 1 ห้อง และหญิง 1 ห้อง มีที่เก็บอุปกรณ์ของนักแสดง
- ห้องน้ำ ห้องส้วม สำหรับนักแสดงชายและหญิง
- ห้องเก็บของ สำหรับเก็บอุปกรณ์การแสดงบนเวที
- ห้องเครื่อง ควบคุมระบบปรับอากาศ ระบบไฟฟ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. ลานแสดงกลางแจ้ง เป็นส่วนที่มีไว้สำหรับการแสดง การละเล่นพื้นบ้าน หรือการแสดงที่ต้องใช้พื้นที่การแสดงเป็นลานกว้างโดยที่ไม่ต้องอาศัยฉากประกอบ และการควบคุมแสง เสียงมากนัก ซึ่งจะประกอบด้วย

- PLAZA เป็นลานโล่งที่รวบรวมผู้ชมก่อนเข้าสู่อิมจันทร์เพื่อชมการแสดงที่มีการจัดภูมิสถาปัตยกรรม เพื่อให้บรรยากาศร่มรื่นสามารถใช้เป็นที่พักผ่อนได้
- ที่นั่งชมการแสดง จัดเป็นแบบขั้นบันไดอยู่สูงกว่าลานการแสดง
- ห้องน้ำ ห้องส้วม แยกเป็นห้องน้ำชายและหญิงอยู่ใต้อิมจันทร์
- ลานการแสดง เป็นลานโล่งกว้างสำหรับการแสดง การละเล่นต่างๆ
- บริเวณเตรียมการแสดง เป็นบริเวณที่รวบรวมของคณะนักแสดงเพื่อซักซ้อม จัดกลุ่มชมชนก่อนเข้าแสดงในลานแสดง

3. ส่วนบรรยายทางวิชาการ (LECTURE ROOM)

ห้องบรรยายจัดไว้เพื่อบริการสำหรับนักเรียน นักศึกษา และผู้ที่จะมาเที่ยวชมเป็นกลุ่มจำนวนมากที่มีความสนใจ ซึ่งจะใช้สำหรับการบรรยายทางวิชาการ การแสดงปาฐกถา ฉายภาพยนตร์หรือภาพนิ่ง อยู่ใกล้กับส่วนจัดแสดงนิทรรศการ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องหลังจากการฟังบรรยายแล้วก็สามารถเข้าชมนิทรรศการได้ทันที

ส่วนบรรยายทางวิชาการนี้ จะประกอบไปด้วย

1. ส่วนที่นั่งของผู้ชม
2. ส่วนเวทีสำหรับผู้บรรยาย
3. ห้องฉาย และบริเวณเก็บอุปกรณ์ฉาย

4. ส่วนหอสมุดวัฒนธรรม (LIBRARY)

จัดเป็นห้องสมุดเฉพาะที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม เพื่อให้บริการเกี่ยวกับเอกสาร ข้อมูล สำหรับการค้นคว้าทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งจะประกอบด้วย

1. ส่วนทางเข้าออก ซึ่งควรจะมีจุดเดียวเพื่อเป็นการง่ายต่อการควบคุมดูแล
2. ส่วนรับฝากของ เพื่อป้องกันการโจรกรรมของภายในห้องสมุด
3. เคาน์เตอร์รับ จ่ายหนังสือ
4. ตู้บัตรรายการ
5. บริเวณถ่ายเอกสาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ส่วนอ่านหนังสือ
7. ส่วนเก็บหนังสือ (ชั้นหนังสือ)
8. ห้องซ่อมหนังสือ
9. ห้องเก็บของ
10. ห้องบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด
11. ส่วนโสตทัศนศึกษา
12. ห้องน้ำ ห้องส้วม

5. ส่วนร้านอาหาร (CAFETERIA)

เพื่อบริการอาหารและเครื่องดื่ม แก่ผู้มาเที่ยวชมโครงการและเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ เป็นการอำนวยความสะดวก และช่วยให้ประหยัดเวลา ทำให้ผู้มาเที่ยวชมโครงการมีเวลาอยู่ที่ศูนย์ได้นานขึ้น เพื่อความต่อเนื่องของการเที่ยวชม

ส่วนร้านอาหารประกอบด้วย

1. ส่วนที่นั่งรับประทานอาหาร
2. ส่วนขายอาหาร เครื่องดื่ม
3. ส่วนปรุงอาหาร (ครัว)
4. ห้องน้ำ ห้องส้วม

ซึ่งในขั้นการจัดส่วนร้านอาหาร จะเน้นถึงบรรยากาศ เอกลักษณะ ตลอดจนอาหารในลักษณะพื้นบ้านอย่างแท้จริง โดยประยุกต์นำมาใช้ให้เหมาะสมที่สุด ซึ่งจะส่งผลให้บริเวณร้านขายอาหารนี้เป็นส่วนพักผ่อน และให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้มาเที่ยวชมโครงการอีกทางหนึ่งด้วย

6. ส่วนจัดการสาธิต ร้านขายสินค้าพื้นเมืองและสำนักงานการท่องเที่ยว (SHOP & TOURIST OFFICE)

จัดให้เป็นศูนย์ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวแก่ผู้มาเที่ยวชมโครงการ เป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดสุพรรณบุรี จัดให้มีส่วนสาธิตการผลิตสินค้าพื้นเมืองในรูปแบบต่างๆ เช่น การทำเครื่องทองเหลือง การทอผ้าพื้นบ้าน การทำเครื่องจักรสาน เป็นต้น เพื่อให้ผู้มาเที่ยวชมโครงการได้สัมผัสอย่างใกล้ชิด อีกทั้งยังจัดให้มีส่วนร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองต่างๆ เป็นการเผยแพร่สินค้าพื้นเมืองของทางจังหวัดสุพรรณบุรีให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายและยังเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับคนในท้องถิ่นอีกทางหนึ่งด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนจัดการสาธิต ร้านขายสินค้าพื้นเมืองและสำนักงานการท่องเที่ยว ประกอบด้วย

1. ส่วนร้านค้า
2. ส่วนจัดแสดงการสาธิตการผลิตสินค้าพื้นเมือง
3. ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

7. ส่วนบริการ (SERVICE)

จัดดำเนินการด้านเทคนิคต่างๆภายในโครงการ มีรายละเอียดดังนี้

1. ห้องทำงานเจ้าหน้าที่แผนกศิลปกรรม
2. ห้องทำงานเจ้าหน้าที่แผนกสงวนรักษา
3. ห้องทำงานและห้องพักเจ้าหน้าที่แผนกเทคนิค
4. โรงปฏิบัติการช่างก่อสร้าง และห้องพักเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการก่อสร้าง
5. ส่วนพักผ่อนเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และอาคารสถานที่
6. ห้องน้ำ ห้องส้วม และ LOCKER เก็บของเจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิค
7. ส่วนเก็บวัตถุที่ใช้จัดการแสดง ใช้เป็นที่เก็บรักษาชิ้นงานและวัตถุจัดแสดง โดยจะมีขนาดเท่ากับ 23% ของส่วนจัดแสดงทั้งหมด (วิเคราะห์) และควรติดต่อดังต่อไปนี้ ส่วนช่างเทคนิค ซึ่งจะต้องสามารถเข้าถึงได้ง่ายจากส่วนจัดแสดงต่างๆ

8. ส่วนที่จอดรถ (PARKING)

ให้บริการที่จอดรถสำหรับผู้มาเที่ยวชมโครงการและเจ้าหน้าที่ของโครงการ ตลอดจนผู้มาติดต่อโครงการ ประกอบด้วย

1. ที่จอดรถยนต์ส่วนตัว
2. ที่จอดรถบัส
3. ที่จอดรถจักรยานยนต์ และรถจักรยาน
4. ที่จอดรถงานบริการของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 การวิเคราะห์ประเภทและจำนวนผู้ใช้โครงการ

3.4.1 ประเภทของผู้ใช้โครงการ

ผู้ใช้โครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. ผู้ให้บริการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ พนักงานผู้มาทำงานประจำโครงการ
2. ผู้ใช้บริการ ได้แก่ ผู้สนใจมาเที่ยวชมโครงการ

3.4.2 การวิเคราะห์จำนวนผู้ใช้โครงการ

วิเคราะห์ตามประเภทผู้ใช้โครงการ ได้ดังนี้

1. ผู้ให้บริการ จำแนกจำนวนของผู้ให้บริการจากอัตราของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆของโครงการ ได้ดังนี้

ส่วนบริหาร	
ฝ่ายบริหาร	18 คน
ฝ่ายธุรการ	36 คน
ฝ่ายวิชาการ	16 คน
ส่วนเผยแพร่และจัดการแสดง	
ฝ่ายเผยแพร่และจัดการแสดง	10 คน
ฝ่ายเทคนิค	22 คน
รวม	102 คน

2. ผู้ใช้บริการ การวิเคราะห์จำนวนผู้บริการโครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นโครงการใหม่ ยังไม่มีสถิติจำนวนผู้ใช้ในอดีต การวิเคราะห์จึงต้องศึกษาข้อมูลจากหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานที่มีวัตถุประสงค์ใกล้เคียงกับโครงการ นำมาเปรียบเทียบเป็นจำนวนผู้บริการของโครงการ ในที่นี้ จะพิจารณาจากอัตราการเพิ่มของสถิติผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีวัตถุประสงค์ใกล้เคียงกับโครงการ กล่าวคือ มีหน้าที่เกี่ยวข้องถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอันเก่าแก่ นำมาเปรียบเทียบกับสถิติการเพิ่มของนักท่องเที่ยวในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.4.1 แสดงสถิติผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดเชียงใหม่ (บันทึกตาม
ปีงบประมาณแผ่นดิน) พ.ศ.2524 – 2528

เดือน	2524	2525	2526	2527	2528
ตุลาคม	1,070	1,896	2,265	1,815	2,263
พฤศจิกายน	810	1,669	2,161	2,520	2,380
ธันวาคม	1,321	2,543	2,308	2,120	2,378
มกราคม	8,722	10,654	15,069	10,606	11,444
กุมภาพันธ์	1,443	1,779	3,034	1,730	2,143
มีนาคม	2,267	1,724	-	1,763	1,301
เมษายน	1,494	1,545	1,831	1,904	993
พฤษภาคม	977	1,168	1,524	1,613	897
มิถุนายน	1,199	1,414	1,771	1,650	914
กรกฎาคม	1,257	1,912	1,557	1,960	1,094
สิงหาคม	1,255	2,017	2,839	3,487	7,221
กันยายน	1,305	1,022	2,308	3,779	1,941

ที่มา : สมุดรายนามรวบรวมสถิติผู้ใช้บริการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติทั่วประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.4.2 แสดงสถิติการให้บริการรายปีและผลเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ใช้บริการพิพิธภัณฑ์
สถานแห่งชาติ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2524 – 2528

	2524	2525	2526	2527	2528
ผลรวมปี	22,120	29,343	37,667	34,947	34,969
ผลเฉลี่ยต่อเดือน	1,843	2,445	3,139	2,912	2,914

ที่มา : สมุดรายงานรวบรวมสถิติผู้ให้บริการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติทั่วประเทศ

ตารางที่ 3.4.3 แสดงอัตราเพิ่มเป็นร้อยละ ของผู้บริการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2524 – 2528

พ.ศ.	จำนวนผู้ชมต่อปี	จำนวนผู้ชมที่เพิ่มขึ้นต่อปี	อัตราการเพิ่มร้อยละต่อปี
2524	22,120	-	-
2525	29,343	7,223	32.6
2526	37,667	8,324	28.4
2527	34,947	-2,720	-7.2
2528	34,969	22	0.06

หมายเหตุ อัตราการเพิ่มของผู้บริการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดเชียงใหม่
ในช่วงปี พ.ศ.2524 – พ.ศ.2528 ประมาณร้อยละ 18.6 ต่อปี

ที่มา : สมุดรายงานรวบรวมสถิติผู้ให้บริการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติทั่วประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.4.4 แสดงการประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดสุพรรณบุรี ระหว่าง
พ.ศ.2530 - พ.ศ.2542

ปี พ.ศ.	จำนวนผู้มาเยี่ยมชม ชาวไทย (คน)		จำนวนผู้มาเยี่ยมชม ชาวต่างประเทศ (คน)		จำนวนผู้มาเยี่ยม เยือนทั้งจังหวัด (คน)
	นักท่องเที่ยว	นักทัศนอาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนอาจร	
2530	332,920	113,181	292	-	436,393
2531	336,159	117,821	314	-	454,294
2532	349,942	122,652	339	-	472,933
2533	364,289	127,680	365	-	492,334
2534	379,225	132,915	394	-	512,534
2535	392,877	137,700	423	-	531,000
2536	407,021	142,657	454	-	550,132
2537	421,674	147,793	487	-	596,954
2538	436,854	153,114	522	-	590,490
2539	452,581	158,626	560	-	611,767
2540	468,421	164,177	579	-	633,177
2541	484,815	169,923	599	-	655,337
2542	501,783	175,870	619	-	678,272

หมายเหตุ อัตรการเพิ่มของจำนวนนักท่องเที่ยว ในช่วงปี พ.ศ.2530 - พ.ศ.2542
ประมาณร้อยละ 3.5 ต่อปี

ที่มา : การสำรวจ การศึกษาเบื้องต้นเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดสุพรรณบุรี คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางข้างต้น ดังนั้นอัตราการเพิ่มของผู้ใช้บริการโครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน
จังหวัดสุพรรณบุรี เฉลี่ยต่อปี $= (18.6 + 3.5) / 2$
 $= 11.05 \%$

จากอัตราการเพิ่มของผู้ใช้บริการโครงการ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี
ที่ได้จากการเปรียบเทียบนี้จะนำมาคาดการณ์จำนวนผู้ใช้บริการโครงการ ในช่วงพ.ศ.2546 – 2556
ได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.4.5 แสดงจำนวนผู้ใช้บริการโครงการ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ.2546 – พ.ศ.2556

พ.ศ.	จำนวนผู้ใช้บริการต่อปี (อัตราเพิ่ม 11.05 %)	หมายเหตุ
2546	89,810	
2547	99,734	เริ่มเปิดใช้โครงการ
2548	110,754	
2549	122,992	
2550	136,582	
2551	151,674	
2552	168,434	
2553	187,045	
2554	207,713	
2555	230,665	
2556	256,153	เต็มโครงการ

หมายเหตุ ใช้จำนวนผู้ใช้บริการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดเชียงใหม่
เฉลี่ยต่อปี เป็นฐาน

จากตารางข้างต้นเมื่อถึงปี พ.ศ.2556 ซึ่งเป็นปีที่จะมีผู้ใช้บริการ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน
จังหวัดสุพรรณบุรี เต็มโครงการ เป็นจำนวน 256,153 คนต่อปี หรือ 21,346 ต่อเดือน หรือโดยเฉลี่ย
21,346/23 คือ ประมาณ 928 คนต่อวัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 การศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ

พฤติกรรมต่างๆ ของผู้ใช้ จะเป็นตัวกำหนดถึงความสัมพันธ์และองค์ประกอบของศูนย์ เนื่องจากผู้ใช้อาคารของโครงการนี้ แบ่งได้เป็นหลายส่วน ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น วัตถุประสงค์ของผู้ใช้ย่อมมีหลายอย่างแตกต่างกันไป

พฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร แบ่งได้เป็น

1. พฤติกรรมของผู้มาเที่ยวชมโครงการ

1.1 พฤติกรรมของผู้มาเที่ยวชมโครงการ จะสามารถแบ่งประเภทของผู้เข้าชมได้เป็น

ก. ประชาชนทั่วไป

เป็นบุคคลส่วนใหญ่ที่เข้าไปใช้บริการภายในศูนย์ฯ โดยการเข้าชมนิทรรศการและการแสดงต่างๆ เพื่อความเพลิดเพลิน และเพื่อเพิ่มเติมความรู้ ซึ่งกลุ่มบุคคลดังกล่าวนี้อาจจะเป็นผู้ที่ภูมิลำเนาอยู่ก่อนหรือไม่ได้ตาม การเข้าชมส่วนมากจะเข้าชมในวันหยุดต่างๆ

ข. นักท่องเที่ยว

เป็นกลุ่มบุคคลซึ่งมุ่งหาความเพลิดเพลินจากการชมเป็นส่วนใหญ่ สามารถรับรู้เรื่องเกี่ยวกับชุมชนได้ง่ายในระยะอันสั้น ส่วนใหญ่จะเข้าชมเพียงครั้งเดียวโดยจะมาเป็นหมู่คณะ

ค. นักเรียน นักศึกษา พระสงฆ์

เป็นกลุ่มบุคคลที่เข้าใช้บริการของศูนย์เพื่อแสวงหาความรู้ตามที่สนใจ ส่วนใหญ่ทางสถาบันจะนำมาเป็นหมู่คณะ นอกจากนี้ยังอาจมาเป็นส่วนบุคคลสำหรับผู้ที่มีความสนใจเป็นพิเศษ

ง. นักวิชาการ นักวิจัย

เป็นกลุ่มที่ต้องงกรศึกษาถึงเนื้อหาของวัตถุที่จัดแสดง ไม่คำนึงถึงความสวยงามของการจัดแสดงมากนัก ดังนั้นคลังวัตถุจัดแสดงจึงเป็นส่วนมีคุณค่าสำหรับบุคคลกลุ่มนี้ด้วย บุคคลกลุ่มนี้จะเป็นผู้ชมที่มีความรู้ในระดับหนึ่ง และมีจำนวนไม่มากนัก

ลักษณะการเข้าชมศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ

คือ

1. เข้าชมส่วนบุคคล อาจจะมาด้วยการเดินเท้า โดยรถประจำทาง รถรับจ้าง หรืออาจเดินทางมาด้วยรถยนต์ส่วนตัว
2. เข้าชมเป็นหมู่คณะ โดยมากจะเป็นนักเรียน นักศึกษา นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. พฤติกรรมของผู้มาติดต่อกับโครงการ

บุคคลกลุ่มนี้จะมาติดต่อธุรกิจหรืองานราชการกับทางศูนย์ อาจจะมายังโครงการด้วยรถยนต์ส่วนตัว, รถของหน่วยงาน, รถโดยสารประจำทาง, รถรับจ้าง หรืออาจเป็นการติดต่อทางโทรศัพท์ ฯลฯ โดยจะเข้าสู่ส่วนติดต่อสอบถามบริเวณ โถงทางเข้า แล้วแยกไปตามหน่วยงานที่มีธุระจะติดต่อด้วย โดยอาจจะนั่งพักคอยในบริเวณส่วนโถงพักคอยของหน่วยงานนั้นๆ เมื่อเสร็จธุระแล้วจึงเดินทางกลับหรือไปติดต่อกงานในส่วนอื่นๆ ของศูนย์

3. พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ

โครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี จะประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของโครงการ 2 ลักษณะ ได้แก่

3.1 ผู้มาทำงานประจำ คือ เจ้าหน้าที่ดำเนินงานฝ่ายต่างๆ ของโครงการ จะมีพื้นที่ครอบครองเพื่อการทำงานในหน้าที่เฉพาะ

3.2 ผู้มาร่วมทำงานชั่วคราว คือ กลุ่มบุคคลพิเศษที่ได้รับมอบหมายให้ทำงานต่างๆ เป็นงานๆ ไป ลักษณะการทำงานอาจเป็นการนัดประชุมเป็นครั้งคราวไป โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำของโครงการร่วมประสานงานและอำนวยความสะดวก

- พฤติกรรมของผู้มาทำงานประจำ

เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯ จะเดินทางมาโดยรถโดยสารประจำทางหรือโดยรถยนต์ส่วนตัว ส่วนมากจะมาถึงศูนย์ฯ ประมาณ 8.00-8.30 น. เข้ามาในโครงการ เข้าสู่ส่วนทำงานโดยทางเข้าสำหรับเจ้าหน้าที่ บางคนอาจจะแยกไปรับประทานอาหารเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุดหรือไปพักผ่อน สามารถสรุปตารางเวลาการทำงานของเจ้าหน้าที่ ได้ดังนี้

8.30 น.	ลงเวลาทำงาน
9.00 น. - 12.00 น.	แยกปฏิบัติงานตามหน้าที่รับผิดชอบ
12.00 น. - 13.00 น.	พักกลางวัน
13.00 น. - 17.00 น.	ปฏิบัติงานต่อ

พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ ขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่แต่ละคน ซึ่งได้กล่าวมาแล้วในเรื่องของอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของโครงการและความรับผิดชอบ

- พฤติกรรมของผู้มาร่วมทำงานชั่วคราว อาจแบ่งตามรูปแบบการดำเนินงานได้เป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. นักวิชาการหรือวิทยากรพิเศษ

ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ วิทยากรในสาขาต่างๆ ที่ทางศูนย์ฯ เชิญมาเพื่อเปิดอบรม สัมมนา หรือบรรยายทางวิชาการ โดยมีกิจกรรมดังนี้

- มายังศูนย์ฯ โดยรถยนต์ของศูนย์ฯ หรือรถยนต์ส่วนบุคคล อาจจะมาเป็นการส่วนตัวหรือมาเป็นหมู่คณะ ในช่วงเวลาประมาณ 8.30 น. – 16.30 น.

- ไปยังหน่วยงานวิชาการหรืองานฝึกอบรมการศึกษา เพื่อรายงานตัว พักผ่อน เตรียมเอกสาร ข้อมูล อุปกรณ์ประกอบการบรรยาย หรือสาธิตก่อนการบรรยายจริง

- ทำการบรรยายทางวิชาการ หรือสาธิตในสัปดาห์หนึ่งบรรยายทางวิชาการหรือในสถานที่ที่ทางศูนย์ฯ จัดเตรียมไว้ให้

- หลังจากการบรรยาย จะกลับที่ห้องพักอีกครั้งหนึ่ง เพื่อสรุปรวบรวมข้อมูล เอกสาร อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการบรรยาย และสรุปผลงานก่อนเดินทางกลับ

2. คณะกรรมการ คณะทำงาน ได้รับเชิญหรือแต่งตั้งให้ร่วมทำงานด้านการกำหนดนโยบาย ดูแลดำเนินงานตามแผนงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

3. นักแสดงหรือศิลปิน

ได้แก่ นักแสดง ศิลปิน นักดนตรี รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ติดตาม (อาจจะเป็นการเชิญมาในวันหยุดราชการ หรือเชิญมาในกรณีพิเศษต่างๆ)

- ผ่านการตรวจตราและลงชื่อผู้มาติดต่อจากเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

- ผู้แสดงจะไปพักนอนในส่วนห้องพักนักแสดง ห้องแต่งตัว ห้องน้ำ-ห้องส้วม มีการซักซ้อมในบริเวณเตรียมการแสดง

- ทำการแสดงในส่วนต่างๆ ที่ทางศูนย์ฯ จัดการแสดงขึ้น เช่น โรงละคร โรงละครกลางแจ้ง เป็นต้น

- หลังจากเสร็จกิจกรรมการแสดงจะกลับเข้าห้องพักนักแสดง เพื่อเตรียมตัวเดินทางกลับหรือใช้บริการในส่วนอื่นๆ ของโครงการต่อไป

4. พฤติกรรมของวัตถุแสดง

ลักษณะของวัตถุแสดง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

4.1 วัตถุโบราณ หรือศิลปวัตถุที่มีค่า อันแสดงถึงเอกลักษณ์ของงานศิลปวัฒนธรรม

ที่บ้านจังหวัดสุพรรณบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 ภาพถ่าย หุ่นจำลอง ทั้งแบบรวมและแบบเฉพาะจุด เพื่อให้ผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมโครงการสามารถทำการศึกษาข้อมูล และทำความเข้าใจกับเนื้อหาของการจัดแสดงได้ดียิ่งขึ้น

พฤติกรรมของวัตถุแสดง มีดังนี้

- ชิ้นงานจะถูกส่งมาตามรายงาน โดยจะเข้ามาทางส่วนบริการ เมื่อนำมาลงยังบริเวณขนถ่าย จะมีเจ้าหน้าที่คอยตรวจสอบและรับชิ้นงานดังกล่าว

- ต่อจากนั้น ชิ้นงานจะถูกส่งไปยังบริเวณคัดแยก ตรวจสอบสภาพ และลงทะเบียนชื่อ จัดบัตรรายละเอียด พร้อมทั้งเลือกตำแหน่งวางในการจัดแสดง

- เมื่อครบกำหนดการจัดแสดงหมุนเวียน ชิ้นงานจะถูกตรวจสอบอีกครั้ง ถ้าเกิดความเสียหายก็จะถูกส่งไปยังส่วนซ่อมสงวนรักษา และจัดเตรียมสำหรับขนถ่ายกลับไปยังส่วนคลังเก็บวัตถุจัดแสดง พร้อมกับชิ้นงานชิ้นใหม่ที่จะถูกนำมาจัดแสดงแทนที่

3.6 การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยองค์ประกอบของโครงการ

พิจารณาโดยอาศัยหลัก 5 ประการ ได้แก่

1. ลักษณะการใช้สอย และการจัดผัง
2. ผู้ใช้ จำนวนผู้ใช้ และพฤติกรรมการใช้อาคารในส่วนนั้นๆ
3. อุปกรณ์และเครื่องมือประกอบ
4. ระยะเวลาการใช้งาน
5. ความต้องการพื้นฐานในการใช้งาน

การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยโครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านสุพรรณบุรี วิเคราะห์โดย

เปรียบเทียบมาตรฐานที่กำหนด จาก

1. TIME SAVER FOR BUILDING TYPES
2. ARCHITECT 'S DATA
3. BUILDING PLANNING AND DESIGN STANDARD
4. มาตรฐานห้องสมุดในประเทศไทย
5. วิชาการพิพิธภัณฑ์
6. การศึกษาเปรียบเทียบจากอาคารตัวอย่าง
7. จากการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยของโครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี จะแบ่ง

การวิเคราะห์ออกเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้

3.6.1 ส่วนบริหารและธุรการ

3.6.2 ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ

3.6.3 ส่วนโรงละคร

3.6.4 ส่วนโรงละครกลางแจ้ง

3.6.5 ส่วนห้องบรรยายทางวิชาการ

3.6.6 ส่วนหอสมุดวัฒนธรรม

3.6.7 ส่วนบริการอาหาร

3.6.8 ส่วนสาธิตและร้านขายของที่ระลึก

3.6.9 ส่วนบริการ และสวนคลังพิพิธภัณฑ์

3.6.10 ส่วนที่จอดรถ

3.6.1 การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยส่วนบริหารและธุรการ

แยกการวิเคราะห์ออกเป็น

ก. ส่วนบริการสาธารณะ ประกอบด้วย

1. โถงทางเข้าหลัก (MAIN ENTRANCE LOBBY)

โถงทางเข้าหลักเป็นจุดจ่ายผู้ชมโครงการ ไปยังส่วนต่างๆ ภายในโครงการ ในกรณีที่มีผู้เข้าชมเป็นหมู่คณะ ทำให้โถงทางเข้าหลักจำเป็นต้องสามารถรองรับปริมาณสูงสุดของผู้ที่เข้าชมเป็นหมู่คณะ ในช่วงเวลาหนึ่งๆ ให้ได้อย่างเพียงพอ

จากการคาดคะเนผู้ใช้โครงการในปี 2556 ประมาณวันละ 928 คน

เวลาทำการของศูนย์ แบ่งเป็น 2 ช่วง

ช่วงเช้า 9.00 – 12.00 น.

(พักเที่ยง 12.00 – 13.00 น.)

ช่วงบ่าย 13.00 – 16.00 น.

รวม 6 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการวิเคราะห์ของแผนแม่บท และแผนงานหลักของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ผู้ชมคนหนึ่งๆ จะใช้เวลาในการเข้าชมศูนย์ 2 ชั่วโมง และฟังการบรรยาย 1 ชั่วโมง รวมเป็น 3 ชั่วโมง

ดังนั้น จำนวนผู้ชมสูงสุด (ในหนึ่งช่วง) ประมาณ 464 คน

โรงทางเข้าหลักจะต้องสามารถให้บริการแก่ผู้ชมได้ทั้งหมดประมาณ 464 คน

$$\text{STANDING SPACE} = 0.80 \times 0.80 = 0.64 \text{ ตรม./คน}$$

$$\begin{aligned} \text{ดังนั้น พื้นที่ของโรงทางเข้าหลัก} &= 464 \times 0.64 \\ &= 300 \text{ ตรม.} \end{aligned}$$

$$\text{ใน 15 นาที มีผู้ใช้พื้นที่ในส่วนนี้} = 59 \text{ คน}$$

(เป็นผู้ที่มาติดต่อ สอบถาม ซื้อตั๋ว ในส่วนบริการสาธารณะภายใน 15 นาที)

2. ส่วนเก็บของพนักงาน (LOCKER)

$$\text{พื้นที่ } 1.50 \times 1.20 = 2.40 \text{ ตรม.}$$

3. ส่วนรับฝากของ (DEPOSITARY)

$$\text{พื้นที่ } 0.95 \times 1.20 = 1.14 \text{ ตรม.}$$

4. ห้องน้ำ-ส้วม (TOILET)

$$\text{พื้นที่ } 1.40 \times 2.00 = 2.80 \text{ ตรม.}$$

- ห้องส้วม (WATER CLOSET)

$$\text{พื้นที่ } 0.90 \times 1.50 = 1.35 \text{ ตรม.}$$

- ส่วนโถปัสสาวะชาย (URINAL)

$$\text{พื้นที่ } 0.75 \times 0.80 = 0.60 \text{ ตรม.}$$

- ส่วนที่ล้างหน้า (LAVATORY)

$$\text{พื้นที่ } 0.80 \times 0.80 = 0.64 \text{ ตรม.}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. ส่วนบริหารและธุรการ ประกอบด้วย

- ห้องผู้อำนวยการ (DIRECTOR)

- A. โต๊ะทำงาน B. ชุดรับแขก 5-6 คน
C. ตู้เก็บเอกสาร D. ลิ้นชักเก็บเอกสาร

E. SIDE BOARD

พื้นที่ $4.00 \times 5.00 = 20.00$ ตรม.

- ห้องรองผู้อำนวยการ (VICE DIRECTOR)

- A. โต๊ะทำงาน B. ชุดรับแขก 5-6 คน
C. ตู้เก็บเอกสาร D. ลิ้นชักเก็บเอกสาร

E. SIDE BOARD

พื้นที่ $3.50 \times 3.50 = 15.75$ ตรม.

- ส่วนงานเลขานุการ (SECRETARY AREA)

- A. โต๊ะทำงาน B. ชุดรับแขก 5-6 คน
C. ตู้เก็บเอกสาร D. ลิ้นชักเก็บเอกสาร

พื้นที่ $1.80 \times 3.70 = 6.66$ ตรม.

- เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ (INFORMATION COUNTER)

พื้นที่ $2.00 \times 1.20 = 4.40$ ตรม.

- ส่วนขายบัตรและจุดตรวจตั๋ว (TICKET BOOTH & SECURITY STATION)

พื้นที่ $0.80 \times 1.55 = 1.24$ ตรม.

- บอร์ดประชาสัมพันธ์ (LAY-OUT BOARD & INFORMATION BOARD)

พื้นที่ $1.20 \times 2.40 = 2.88$ ตรม.

- ส่วนที่ดื่มน้ำ (DRINKING FOUNTAIN)

พื้นที่ $0.60 \times 1.00 = 0.60$ ตรม./คน

- พื้นที่คนยืน (STANDING SPACE)

พื้นที่ $0.80 \times 0.80 = 0.64$ ตรม.

- ส่วนงานเจ้าหน้าที่ทั่วไป (GENERAL OFFICE)

- A. โต๊ะทำงาน
B. ตู้เก็บเอกสาร

พื้นที่ $2.00 \times 2.50 = 5.00$ ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- พนักงานพิมพ์ดีด (TYPIST)

A. โต๊ะพิมพ์ดีด

พื้นที่ $2.00 \times 2.00 = 4.00$ ตรม.

- ห้องควบคุมระบบรักษาความปลอดภัย (SECURITY SYSTEM CONTROL)

A. แผงควบคุม

B. เก้าอี้ทำงาน

พื้นที่ $1.80 \times 2.00 = 3.60$ ตรม.

- ห้องหัวหน้าฝ่าย (DEPARTMENT HEAD)

A. โต๊ะทำงาน

B. ชุดรับแขก 3-4 คน

C. ตู้เก็บเอกสาร

D. ลิ้นชักเก็บเอกสาร

E. SIDE BOARD

พื้นที่ $3.20 \times 4.00 = 12.80$ ตรม.

- ห้องประชุม (CONFERENCE ROOM)

15 – 20 ที่นั่ง เป็นพื้นที่ประมาณ 1.50-2.00 ตรม./คน

พื้นที่ $6.00 \times 8.00 = 48$ ตรม.

- ส่วนเตรียมอาหาร (PANTRY)

A. เคาน์เตอร์ประกอบอาหาร

พื้นที่ $2.00 \times 3.00 = 6.00$ ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6.2 การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยส่วนนิทรรศการ

ก. เนื้อหานิทรรศการในส่วนนิทรรศการถาวร

เนื้อหาที่จัดแสดงในส่วนนิทรรศการถาวร แบ่งออกเป็นหัวข้อหลัก ๆ ได้ดังนี้

สาขามนุษยศาสตร์ จัดแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับ

- ประวัติศาสตร์ แสดงเรื่องราวประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐานของจังหวัดสุพรรณบุรี ลำดับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เหตุการณ์สำคัญในสมัยต่างๆ เป็นต้น
- โบราณคดี แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับการค้นพบหลักฐานทางโบราณคดี ทั้งในส่วนที่เป็นโบราณวัตถุและโบราณสถานของจังหวัดสุพรรณบุรี
- ขนบธรรมเนียมประเพณี แสดงประวัติความเป็นมา ความสำคัญ ลักษณะของขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนอุปกรณที่ใช้ประกอบประเพณีต่างๆเหล่านั้นด้วย เช่น ประเพณีไหว้พระแช่ ประเพณีบายศรีสู่ขวัญของชาวละแวก ประเพณีเสนเอือน ประเพณีกำฟ้า ประเพณีปากดง เป็นต้น

สาขาศิลปศาสตร์ จัดแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับ

- ภาษา จัดแสดงเกี่ยวกับภาษาท้องถิ่นที่มีอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี
- จรรณกรรม ตัวอย่างจรรณกรรม และบทประพันธ์อันทรงคุณค่าของจังหวัดสุพรรณบุรี
- ดนตรี แสดงประวัติความเป็นมา ลักษณะของดนตรีพื้นบ้านเครื่องดนตรีพื้นบ้านชนิดต่างๆ
- นาฏศิลป์และการละคร จัดแสดงประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์พื้นบ้านลักษณะการแสดงต่างๆ เช่น เพลงพื้นบ้าน เพลงอีแซว เพลงพวงมาลัย เพลงฉ่อย เพลงปรบไก่ เพลงยั่ว เพลงเรือ เป็นต้น
- งานวิจิตรศิลป์ จัดแสดงเกี่ยวกับงานวิจิตรศิลป์ด้านต่างๆของจังหวัดสุพรรณบุรี เช่น เครื่องประดับ เครื่องใช้สอย ภาชนะต่างๆ เป็นต้น
- งานจิตรกรรม จัดแสดงประวัติความเป็นมาของงานจิตรกรรมท้องถิ่น ลักษณะเฉพาะที่มีความงามโดดเด่น เช่น ภาพจิตรกรรมฝาผนังโบสถ์ วัดประตูลำสา จิตรกรรมฝาผนังคอกสอง วัดพริ้ว เป็นต้น
- ประติมากรรม จัดแสดงงานประติมากรรมในจังหวัดสุพรรณบุรี เช่น พุทธประติมากรรม พระเครื่อง เครื่องปั้นดินเผาชนิดต่างๆ รูปปั้น รูปหล่อ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สถาบันยกรรม จัดแสดงรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ แนวความคิด คติความเชื่อในการออกแบบ ตลอดจนบ้านพักอาศัยของชาวบ้านในจังหวัดสุพรรณบุรี

สาขาคุณกรรมศิลป์ จัดแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับ

- อาหาร จัดแสดงเครื่องใช้ในครัวเรือน การประกอบอาหาร ลักษณะและตัวอย่างของอาหารพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นต้น
- เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย จัดแสดงตัวอย่างเสื้อผ้า การแต่งตัวของชาวบ้านทั่วไป ลักษณะผ้าทอพื้นเมือง เป็นต้น
- เครื่องมือเครื่องใช้ แสดงลักษณะตัวอย่าง หน้าที่ ประโยชน์ใช้สอยของเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านของจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นต้น
- ชีวิตความเป็นอยู่ จัดแสดงรูปแบบ จิตชีวิต การประกอบอาชีพ มารยาท วัฒนธรรมในการดำรงชีวิตของชาวสุพรรณบุรีในลักษณะต่างๆ

งานช่างฝีมือ จัดแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะและขั้นตอนในการทำ การผลิต งานช่างฝีมือของชาวสุพรรณบุรี เช่น เครื่องจักรสานที่ทำจากผักตบชวา การทำเครื่องทองเหลือง การทำเครื่องเบญจรงค์ เป็นต้น

กีฬาและนันทนาการ จัดแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะวิธีการเล่น อุปกรณ์ เพลงที่ใช้ประกอบในการเล่นต่างๆของท้องถิ่น เช่น การเล่นริ้วข้าวสาร (โพงพาง) การเล่นมอญซ่อนผ้า การเล่นตีจับ การเล่นเลื้อยไผ่ เป็นต้น

ข. เนื้อหาในส่วนนิทรรศการชั่วคราว

ส่วนนิทรรศการชั่วคราว เป็นส่วนพื้นที่เอนกประสงค์ ที่ใช้จัดแสดงผลงานนิทรรศการเกี่ยวกับงานทางด้านศิลปวัฒนธรรมในลักษณะหมุนเวียน ตัวอย่างเช่น

- งานนิทรรศการในวันสำคัญ, งานเทศกาลต่าง ๆ
- งานนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสต่าง ๆ
- แสดงผลงานทางด้านศิลปวัฒนธรรมของศิลปิน, ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ เป็นต้น

ค. การจัดแสดงในส่วนลานนิทรรศการกลางแจ้ง

เป็นส่วนลานเอนกประสงค์ที่ใช้จัดแสดงผลงานนิทรรศการเกี่ยวกับงานทางด้านศิลปวัฒนธรรมในลักษณะหมุนเวียน เช่นเดียวกันกับส่วนนิทรรศการชั่วคราว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายละเอียดการจัดแสดงในส่วนนิทรรศการ

เนื้อหา นิทรรศการ	ลักษณะการจัดแสดง	จำนวน	ขนาด : หน่วย	พื้นที่ : หน่วย	พื้นที่รวม
1. สาขามนุษยศาสตร์					
1.1 ประวัติศาสตร์					
- การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในเมืองสุพรรณบุรี จากปัจจัยทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม	- บอร์ด - หุ่นจำลอง	2 2	0.80 x 1.20 0.80 x 1.20 x 1.20	3.52 4.50	7.04 9.00
- ชุมชนโบราณในสมัยก่อนสร้างเมืองสุพรรณบุรี เช่น บ้านสระกระโจม บ้านท่าเสด็จ เป็นต้น	- แผนที่ + คำบรรยาย - สไลด์	2 1	0.80 x 1.20	3.52 -	7.04 -
- เมืองสุพรรณบุรีในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ จากหลักฐานทางโบราณคดี	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
- ลำดับการพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ตั้งแต่ความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างสุพรรณบุรีกับสุวรรณภูมิ จนถึง เมืองสุพรรณบุรีในสมัยธนบุรี และรัตนโกสินทร์	- บอร์ด - ภาพเขียน + คำบรรยาย - สไลด์ - วีดิทัศน์ - ไมโครฟิล์ม	2 2 1 1 1	0.80 x 1.20 0.80 x 1.20 - - -	3.52 3.52 - - -	7.04 7.04 - - -

เนื้อหานิทรรศการ	ลักษณะการจัดแสดง	จำนวน	ขนาด : หน่วย	พื้นที่ : หน่วย	พื้นที่รวม
- เหตุการณ์สำคัญของเมืองสุพรรณบุรี	- บอร์ด	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
- การสู้รบกับพม่าในสมัยกรุงศรีอยุธยา	- ภาพเขียน + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
- พระมหากษัตริย์คตินของสมเด็จพระบรม	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
โอรสอิทธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ต่อชาวนา	- สไลด์	1	-	-	-
จังหวัดสุพรรณบุรี	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
- การเกิดเหตุเพลิงไหม้ครั้งใหญ่ในสุพรรณบุรี	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
เป็นต้น					
1.2 โบราณคดี					
- การขุดค้นทางโบราณคดีที่เมืองสุพรรณบุรี	- บอร์ด	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
- ตัวอย่างโบราณวัตถุที่ค้นพบ เช่น พระพิมพ์	- หุ่นจำลอง	5	0.90 x 0.80 x 1.50	15.80	31.60
ขวานหินขัด กำไลสำริด ลูกกระพรวนสำริด	- ตู้แสดงวัตถุ	2	0.40 x 1.20 x 2.00	4.50	12.50
ลูกบิดแบบต่างๆ เป็นต้น	- แผนที่ + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
- รูปแบบของสิ่งก่อสร้าง โบราณสถาน เจดีย์	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
รูปแบบต่างๆ พระปรางค์ในรูปแบบต่างๆ	- สไลด์	2	-	-	-
พระพุทธรูปปางไสยาสน์ เป็นต้น	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
- ภาพขณะดินเผาต่างๆ เช่นภาชนะทรงหม้อปาก	- ไมโครฟิล์ม	3	-	-	-
ผาย เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ					

เนื้อหาโครงการ	ลักษณะการจัดแสดง	จำนวน	ขนาด : หน่วย	พื้นที่ : หน่วย	พื้นที่รวม
- การขุดค้นโบราณสถานแหล่งอื่น เช่น กำแพงเมืองโบราณ เป็นต้น	- บอร์ด	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- แผนที่ + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
- หลักฐานทางโบราณทางสถานที่แสดงอาณาเขตเมืองสุพรรณบุรี	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
- หลักฐานแหล่งอุตสาหกรรมโบราณ	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	3	-	-	-
1.3 <u>ขนบธรรมเนียมประเพณี</u>					
1.3.1 ประเพณีบุญบั้งไฟ	บอร์ด	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
- ประวัติความเป็นมาและลักษณะของประเพณีบุญบั้งไฟของสุพรรณบุรี	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
- การละเล่นในประเพณีบุญบั้งไฟของสุพรรณบุรี	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
เช่น ไล้บั้งไฟ เซ็งบั้งไฟ เป็นต้น	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	2	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	5	-	-	-

เนื้อหาโทรทัศน์	ลักษณะการจัดแสดง	จำนวน	ขนาด : หน่วย	พื้นที่ : หน่วย	พื้นที่รวม
- ดนตรีที่ใช้ในงานประเพณีบุญบั้งไฟ เช่นกลองยาว แคน และเครื่องดีดสีตีเป่าต่างๆ	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- ตู้แสดงวัตถุ	2	0.90 x 1.50 x 0.80	15.80	31.60
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
1.3.2 ประเพณีงานทำบุญก่าฟ้าและงานบุญข้าวฉี่	- บอร์ด	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
- ประวัติความเป็นมาและลักษณะของประเพณีงานทำบุญก่าฟ้าและงานบุญข้าวฉี่	- สไลด์	2	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
- อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบในประเพณีงานทำบุญก่าฟ้าและงานบุญข้าวฉี่	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- ตู้แสดงวัตถุ	1	0.90 x 1.50 x 0.80	15.80	15.80
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-

เนื้อหาในทฤษฎีการ	ลักษณะการจัดแสดง	จำนวน	ขนาด : หน่วย	พื้นที่ : หน่วย	พื้นที่รวม
- การแสดงประเพณีงานทำบุญก้ำฟ้าและงานบุญข้าวจี่	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
1.3.3 ประเพณีไหว้พระแช					
- ประวัติความเป็นมาของประเพณีไหว้พระแช	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
- อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบประเพณีไหว้พระแช	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- ตู้แสดงวัตถุ	1	0.90 x 1.50 x 0.80	15.80	15.80
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-

เนื้อหาบทบรรณาธิการ	ลักษณะการจัดแสดง	จำนวน	ขนาด : หน่วย	พื้นที่ : หน่วย	พื้นที่รวม
1.3.4 ประเพณีบายศรีสู่ขวัญของชาวละว้า	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
- ประวัติความเป็นมาและลักษณะของประเพณีบายศรีสู่ขวัญของชาวละว้า	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
- อุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบประเพณีบายศรีสู่ขวัญของชาวละว้า เช่น บายศรี กระถางเครื่องเซ่น เป็นต้น	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
- การแสดงประเพณีบายศรีสู่ขวัญของชาวละว้า	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-

เนื้อหาเหตุการณ์	ลักษณะการจัดแสดง	จำนวน	ขนาด : หน่วย	พื้นที่ : หน่วย	พื้นที่รวม
1.3.5 ประเพณีการเกิด	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
- ประวัติความเป็นมาและลักษณะประเพณีการเกิด ข้าวของเครื่องใช้	- ภาพเขียน + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
1.3.6 ประเพณีการบวช	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
- ประวัติความเป็นมาและลักษณะประเพณีการบวช	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
- อุปกรณ์ที่ใช้ในประเพณีการบวช	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- ตู้แสดงวัตถุ	1	0.90 x 1.50 x 0.80	15.80	15.80
	- สไลด์	2	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-

เนื้อหาโครงการ	ลักษณะการจัดแสดง	จำนวน	ขนาด : หน่วย	พื้นที่ : หน่วย	พื้นที่รวม
- การแสดงประเพณีการบวช	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
1.3.7 ประเพณีการแต่งงานของไทยเื่อง	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
- ประวัติความเป็นมาและลักษณะของประเพณีการแต่งงานของไทยเื่อง	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
- อุปกรณ์ข้าวของเครื่องใช้ประกอบในประเพณีการแต่งงานของไทยเื่อง เช่น ชั้นหมาก พานดอกไม้ พานเครื่องบูชา เป็นต้น	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- ตู้แสดงวัตถุ	1	0.90 x 1.50 x 0.80	15.80	15.80
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-

เนื้อหาหนังสือ	ลักษณะการจัดแสดง	จำนวน	ขนาด : หน่วย	พื้นที่ : หน่วย	พื้นที่รวม
- การแสดงประเพณีการแต่งงานของไทยโอง	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
1.3.8 ประเพณีพิธีปากดง	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
- ประวัติความเป็นมาและลักษณะของประเพณีพิธีปากดง	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
1.3.9 ประเพณีเข้าสู่หา	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
- ประวัติความเป็นมาและลักษณะของประเพณีเข้าสู่หา	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-

เนื้อหาโทรทัศน์	ลักษณะการนำเสนอ	จำนวน	ขนาด : หน่วย	พื้นที่ : หน่วย	พื้นที่รวม
1.3.10 ประเพณีการเล่นคอน	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
- ประวัติความเป็นมาและลักษณะของประเพณีการเล่นคอน	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
1.3.11 ประเพณีทำบุญหลังบ้าน	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
- ประวัติความเป็นมาและลักษณะของประเพณีทำบุญหลังบ้าน	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
1.3.12 ประเพณีงานทิ้งกระจาด	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
- ประวัติความเป็นมาและลักษณะของประเพณีงานทิ้งกระจาด	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-

เนื้อหาในทรรศการ	ลักษณะการจัดแสดง	จำนวน	ขนาด : หน่วย	พื้นที่ : หน่วย	พื้นที่รวม
1.3.13 ประเพณีตักบาตรเทโว	- บอร์ด	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
- ประวัติความเป็นมาและลักษณะของประเพณี ตักบาตรเทโว	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
1.3.14 ประเพณีแข่งเรือยาว	- บอร์ด	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
- ประวัติความเป็นมาและลักษณะของประเพณี แข่งเรือยาว	- ตู้แสดงวัตถุ	1	0.90 x 1.50 x 0.80	15.80	15.80
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
2. สาขาศิลปศาสตร์					
2.1 ภาษา	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
- ภาษาพูดของชาวสุพรรณบุรี เช่น ภาษาไทย กลาง(สำเนียงเหนือ) ภาษาไทยลุ่มว่า เป็นต้น	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- เทปบันทึกเสียง	15	-	-	-

เนื้อหาหนังสือ	ลักษณะการจัดแสดง	จำนวน	ขนาด : หน่วย	พื้นที่ : หน่วย	พื้นที่รวม
- จารึกอักษรที่พบในสุพรรณบุรี	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- ตู้แสดงวัตถุ	2	0.25 x 0.45 x 1.30	14.50	29.00
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
2.2 วรรณกรรม	- บอร์ด	3	0.80 x 1.20	3.52	10.56
- ตัวอย่างวรรณกรรม อันทรงคุณค่าของสุพรรณบุรี เช่น เรื่องตาสีนนท์กับนางเดิม ชุนช้างชุนแผน เป็นต้น	- หุ่นจำลอง	5	0.40 x 1.20 x 2.00	4.50	22.50
	- ภาพเขียน + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- สไลด์	2	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
- แผนผังคำประพันธ์ รูปแบบต่างๆ เช่น โคลงกาพย์ กลอน เป็นต้น	- บอร์ด	3	0.80 x 1.20	3.52	10.56
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- สไลด์	1	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-

เนื้อหาวิทยุการ	ลักษณะการจัดแสดง	จำนวน	ขนาด : หน่วย	พื้นที่ : หน่วย	พื้นที่รวม
2.3 ดนตรี					
- ประวัติความเป็นมาและลักษณะของดนตรี พื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี แสดงเครื่องดนตรี ชนิดต่างๆ	- บอร์ด - หุ่นจำลอง - ตู้แสดงวัตถุ - ภาพถ่าย + คำบรรยาย - สไลด์ - วีดิทัศน์ - เทปบันทึกเสียง	2 3 2 2 2 1 3	0.80 x 1.20 0.40 x 1.20 x 2.00 0.30 x 1.50 x 0.80 0.80 x 1.20 - - -	3.52 4.50 15.80 3.52 - - -	7.04 13.50 31.60 7.04 - - -
2.4 นาฏศิลป์และการละคร					
- ประวัติความเป็นมาและลักษณะของการแสดง นาฏศิลป์และการละคร เช่น เพลงพื้นบ้าน เพลงอีแซว เพลงปรบไก่ เพลงเรือ เป็นต้น	- บอร์ด - ภาพถ่าย + คำบรรยาย - สไลด์ - วีดิทัศน์ - ไมโครฟิล์ม	5 10 5 2 3	0.80 x 1.20 0.80 x 1.20 - - -	3.52 3.52 - - -	17.80 35.20 - - -

เนื้อหาโครงการ	ลักษณะการจัดแสดง	จำนวน	ขนาด : หน่วย	พื้นที่ : หน่วย	พื้นที่รวม
2.5 วิจิตรศิลป์					
- เครื่องประดับต่างๆของชาวสุพรรณบุรี	- บอร์ด	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- หุ่นจำลอง	5	0.40 x 1.20 x 2.00	4.50	22.50
	- ตู้แสดงวัตถุ	2	0.90 x 1.50 x 0.80	15.80	31.60
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- สไลด์	2	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
- เงินตราสมัยต่างๆ	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- ตู้แสดงวัตถุ	5	0.40 x 1.20 x 2.00	4.50	22.50
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- สไลด์	2	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	2	-	-	-

เนื้อหาหนังสือ	ลักษณะการจัดแสดง	จำนวน	ขนาด : หน่วย	พื้นที่ : หน่วย	พื้นที่รวม
- ภาชนะต่างๆ	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- ตู้แสดงวัตถุ	3	0.90 x 1.50 x 0.80	15.80	47.40
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- สไลด์	2	-	-	-
	- วีดีทัศน์	1	-	-	-
2.6 จิตรกรรม	- บอร์ด	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
- ลักษณะ รูปแบบงานจิตรกรรมของสุพรรณบุรี	- กรอบแสดงภาพเขียน	5	1.20 x 2.40	7.70	38.50
เช่น ภาพจิตรกรรมฝาผนังโบสถ์ วัดประตูลำ	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	5	0.80 x 1.20	3.52	17.60
จิตรกรรมแผงไม้คอสอง วัดพร้าว เป็นต้น	- สไลด์	2	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	2	-	-	-
2.7 ประติมากรรม	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
- การปั้น ลักษณะรูปแบบงานประติมากรรมของ	- หุ่นจำลอง	4	0.40 x 1.20 x 2.00	4.50	18.00
สุพรรณบุรี เช่น พุทธประติมากรรม พระเครื่อง	- ตู้แสดงวัตถุ	2	0.90 x 1.50 x 0.80	15.60	31.60
รูปปั้น เป็นต้น	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	3	0.80 x 1.20	3.52	10.56
	- สไลด์	3	-	-	-
	- วีดีทัศน์	1	-	-	-

เนื้อหานิทรรศการ	ลักษณะการจัดแสดง	จำนวน	ขนาด : หน่วย	พื้นที่ : หน่วย	พื้นที่รวม
- การแกะสลัก ลักษณะรูปแบบงาน ประติมากรรมของสุพรรณบุรี เช่น แกะสลัก ของที่ใช้ตกแต่งเครื่องใช้ เครื่องเรือน ตลอดจน เครื่องมือตกแต่งอาคาร	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- หุ่นจำลอง	3	0.40 x 1.20 x 2.00	4.50	13.50
	- ตู้แสดงวัตถุ	3	0.90 x 1.50 x 0.80	15.80	47.40
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.50	7.04
	- สไลด์	2	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
	- บอร์ด	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
- การทำพระพุทธรูปในยุคสมัยต่างๆของ สุพรรณบุรี	- บอร์ด	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- หุ่นจำลอง	4	0.40 x 1.20 x 2.00	4.50	18.00
	- ตู้แสดงวัตถุ	3	0.90 x 1.50 x 0.80	15.80	47.40
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- สไลด์	2	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	2	-	-	-

เนื้อหาภัทรศการ	ลักษณะการจัดแสดง	จำนวน	ขนาด : หน่วย	พื้นที่ : หน่วย	พื้นที่รวม
2.8 <u>สถาปัตยกรรม</u>	- บอร์ด	3	0.80 x 1.20	3.52	10.56
- ความเป็นมา และลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นของงานสถาปัตยกรรมสุพรรณบุรี คติ- แนวความคิดในการออกแบบ ตลอดจน บ้านพักอาศัยของชาวบ้าน	- หุ่นจำลอง	5	0.90 x 1.50 x 0.80	15.80	79.00
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	5	0.80 x 1.20	3.52	17.60
	- สไลด์	3	-	-	-
	- วิดีทัศน์	2	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
3. <u>สาขาศิลปะ</u>					
3.1 <u>อาหาร</u>	บอร์ด	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
- เครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือน และการประกอบอาหาร	- ตู้แสดงวัตถุ	2	0.90 x 1.50 x 0.80	15.80	31.60
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- สไลด์	2	-	-	-
	- วิดีทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
- อาหารพื้นเมืองชนิดต่างๆ	- บอร์ด	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- ตู้แสดงวัตถุ	1	0.90 x 1.50 x 0.80	15.80	15.80
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04

เนื่อหานิทรรศการ	ลักษณะการจัดแสดง	จำนวน	ขนาด : หน่วย	พื้นที่ : หน่วย	พื้นที่รวม
3.2 <u>เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย</u> - การแต่งกายในลักษณะต่างๆของชาว สุพรรณบุรี	- สไลด์	2	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- ตู้แสดงวัตถุ	5	0.80 x 2.20	3.00	15.00
	- ภาาพถ่าย + คำบรรยาย	3	0.80 x 1.20	3.52	10.56
	- สไลด์	2	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
	3.3 <u>เครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้าน</u>	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52
- หุ่นจำลอง		3	0.40 x 1.20 x 2.00	4.50	13.50
- ตู้แสดงวัตถุ		2	0.90 x 1.50 x 0.80	15.80	31.60
- ภาาพถ่าย + คำบรรยาย		2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
- สไลด์		2	-	-	-
- วีดิทัศน์		1	-	-	-
- ไมโครฟิล์ม		1	-	-	-

เนื้อหาในพรรคการ	ลักษณะการจัดแสดง	จำนวน	ขนาด : หน่วย	พื้นที่ : หน่วย	พื้นที่รวม
3.4 <u>สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวสุพรรณบุรี</u>	- บอร์ด	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
- สภาพการดำรงชีวิต มารยาททางสังคม เช่น การรับแขก ตลอดจนดารประกอบอาชีพ	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	3	0.80 x 1.20	3.52	10.56
	- สไลด์	2	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
4. <u>สาขาช่างฝีมือ</u>	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
4.1 <u>การทำเครื่องจักสาน</u>	- ตู้แสดงวัตถุ	1	0.90 x 1.50 x 0.80	15.80	15.80
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- สไลด์	2	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
4.2 <u>การทำเครื่องทองเหลือง</u>	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- ตู้แสดงวัตถุ	1	0.90 x 1.50 x 0.80	15.80	15.80
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- สไลด์	2	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-

เนื้อหาโทรทัศน์	ลักษณะการจัดแสดง	จำนวน	ขนาด : หน่วย	พื้นที่ : หน่วย	พื้นที่รวม
4.3 <u>การทำเสื่อกก</u>	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- หุ่นจำลอง	2	0.40 x 1.20 x 2.00	4.50	9.00
	- ตู้แสดงวัตถุ	2	0.90 x 1.50 x 0.80	15.80	31.60
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- สไลด์	2	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
4.4 <u>การปั้นด้าย การกรอด้าย การทอผ้า</u>	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- ตู้แสดงวัตถุ	2	0.90 x 1.50 x 0.80	15.80	31.60
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- สไลด์	2	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-

เนื้อหาในทฤษฎีการ	ลักษณะการจัดแสดง	จำนวน	ขนาด : หน่วย	พื้นที่ : หน่วย	พื้นที่รวม
4.5 การทำเครื่องบินดินเผา	- บอร์ด	1	0.80 x 1.20	3.52	3.52
	- หุ่นจำลอง	3	0.40 x 1.20 x 2.00	4.50	13.50
	- ตู้แสดงวัตถุ	2	0.90 x 1.50 x 0.80	15.80	31.60
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- สไลด์	2	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-
5. สาขากีฬาและนันทนาการ					
- ประวัติความเป็นมาและลักษณะ กติกาการเล่นของกีฬาพื้นบ้านของสุพรรณบุรี เช่น มอญ	- บอร์ด	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
ชอนผ้า ตีจับ ม้าก้านกล้วย เป็นต้น	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	3	0.80 x 1.20	3.52	10.56
	- สไลด์	3	-	-	-
	- วีดิทัศน์	2	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-

เนื้อหานิทรรศการ	ลักษณะการจัดแสดง	จำนวน	ขนาด : หน่วย	พื้นที่ : หน่วย	พื้นที่รวม
- คู่มือ และเพลงที่ใช้ประกอบในการเล่น	- บอร์ด	2	0.80 x 1.20	3.52	7.04
	- หุ่นจำลอง	2	0.40 x 1.20 x 2.00	4.50	9.00
	- ตู้แสดงวัตถุ	3	0.90 x 1.50 x 0.80	15.80	47.40
	- ภาพถ่าย + คำบรรยาย	3	0.80 x 1.20	3.52	10.56
	- สไลด์	2	-	-	-
	- วีดิทัศน์	1	-	-	-
	- ไมโครฟิล์ม	1	-	-	-

สรุปพื้นที่ที่ใช้ในการจัดแสดง ส่วนนิทรรศการถาวร

1. ส่วนจัดแสดงสาขามนุษยศาสตร์

$$\text{พื้นที่แสดงงาน} = 647.00 \text{ ตรม.}$$

2. ส่วนจัดแสดงสาขาศิลปศาสตร์

$$\text{พื้นที่แสดงงาน} = 737.00 \text{ ตรม.}$$

3. ส่วนจัดแสดงสาขาคหกรรมศิลป์

$$\text{พื้นที่แสดงงาน} = 176.00 \text{ ตรม.}$$

4. ส่วนจัดแสดงสาขางานช่างฝีมือ

$$\text{พื้นที่แสดงงาน} = 202.00 \text{ ตรม.}$$

5. ส่วนจัดแสดงสาขากีฬาและนันทนาการ

$$\text{พื้นที่แสดงงาน} = 91.00 \text{ ตรม.}$$

6. พื้นที่ห้องโสตฯ (จัดแสดงเกี่ยวกับภาษา, วรรณกรรม, นิทานพื้นบ้าน, เพลง-ดนตรี
พื้นบ้าน เป็นต้น)

$$\text{พื้นที่ที่นั่งต่อ 1 คน} = 0.96 \text{ ตรม. (วิเคราะห์)}$$

$$\text{พื้นที่ส่วนเจ้าหน้าที่ควบคุม} = 4.00 \text{ ตรม.}$$

$$\begin{aligned} \text{คิดเป็นพื้นที่ส่วนห้องโสตฯ} &= (0.96 \times 5) + 4.00 + \text{CIR } 15\% \\ &= 17.68 \text{ ตรม.} \end{aligned}$$

$$\text{รวมเป็นพื้นที่ของส่วนนิทรรศการถาวร} = 1,730 \text{ ตรม.}$$

สรุปพื้นที่ที่ใช้ในการจัดแสดง ส่วนนิทรรศการชั่วคราว

คิดเป็นพื้นที่ ประมาณ 1/3 ของส่วนนิทรรศการถาวร (จากมาตรฐานการจัดพิพิธภัณฑ์

สถานแห่งชาติ)

$$\text{รวมเป็นพื้นที่ของส่วนนิทรรศการชั่วคราว} = 594.00 \text{ ตรม.}$$

สรุปพื้นที่ที่ใช้ในการจัดแสดง ส่วนนิทรรศการกลางแจ้ง

คิดเป็นพื้นที่ขนาดเท่ากับส่วนนิทรรศการชั่วคราว

$$\text{รวมเป็นพื้นที่ของส่วนนิทรรศการกลางแจ้ง} = 594.00 \text{ ตรม.}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6.3 การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยส่วนโรงละคร

ส่วนโรงละคร เป็นส่วนจัดแสดงการแสดงทางวัฒนธรรม การละเล่นต่าง ๆ ในบางครั้งก็สามารถจัดเป็นส่วนฟังการบรรยาย ปาฐกถาได้ในบางโอกาส

การแสดงในส่วนโรงละคร

ส่วนโรงละครเป็นส่วนรองรับกิจกรรมทางวัฒนธรรมเป็นหลัก เพื่อสนองต่อนโยบายทางวัฒนธรรมของชาติในการเผยแพร่ และจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม การแสดงทางวัฒนธรรมของส่วนโรงละคร มีแนวทางแสดงหลัก คือ

- การแสดงดนตรีพื้นเมืองและนาฏศิลป์พื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี จัดเป็นช่วง ๆ เช่นเดือนละไม่เกิน 2 ครั้ง โดยไม่ซ้ำกับประเภทที่จัดแสดงในส่วนลานแสดงกลางแจ้ง ที่มีการจัดแสดงให้ผู้มาเที่ยวชมโครงการชมโดยเฉพาะเป็นการเผยแพร่เรื่องของศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี ให้ประชาชนทั่วไปได้รับรู้มากขึ้น

ตัวอย่างการแสดง

- การแสดงนาฏศิลป์ประเภทต่าง ๆ
- การสาธิตพิธีกรรมในประเพณีโบราณแบบต่าง ๆ เป็นต้น
- การแสดงทางวัฒนธรรมประเภทต่าง ๆ เช่น ดนตรีคลาสสิก, ดนตรีร่วมสมัย, การแสดงจินตลีลา ที่จัดขึ้นโดยมูลนิธิและสถาบันต่าง ๆ เพื่อการเผยแพร่ หรือเป็นการหารายได้สมทบทุนในโอกาสต่าง ๆ จัดแสดงตามแต่โอกาสหรือในวันสำคัญต่าง ๆ
- การจัดฉายภาพยนตร์พิเศษ เช่น ภาพยนตร์ในอดีตที่มีคุณค่า, สารคดีประเทืองปัญญา แก่เยาวชน ประชาชน อาจะจัดให้มีในวันสุดสัปดาห์ หรือเดือนละ 1 ครั้ง โดยขอความร่วมมือจากเอกชนหรือหอภาพยนตร์แห่งชาติ
- การแสดงเชิงสร้างสรรค์ในด้านวัฒนธรรมของเยาวชน อาจจัดเป็นการประกวด แข่งขัน
- การจัดการบรรยาย, การประชุม, การสัมมนาของหน่วยงานทางราชการ
- เปิดให้เอกชนเช่าเพื่อจัดกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรม สามารถนำค่าเช่าสถานที่มาเป็นค่าการดำเนินงานภายในศูนย์ฯ หรือกองทุนทางวัฒนธรรมต่าง ๆ
- การแสดงศิลปวัฒนธรรมของต่างชาติ ต่างท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์จำนวนผู้เข้าชม

วิเคราะห์มุมมองและระยะการมองของผู้ชมต่อการแสดงที่ออกท่าทาง
 ระยะการมองของผู้ชมต่อการแสดงที่ออกท่าทางที่ดีที่สุด 15.00 เมตร (50 ฟุต)
 ไกลที่สุด 22.50 เมตร (75 ฟุต)

(จาก THEATERS, TIME SAVER STANDARD FOR BUILDING TYPES, P. 295)

จากการวิเคราะห์จำนวนที่นั่ง THEATERS รูป PROSCENIUM (FAN) SHAPE ซึ่งเป็น
 รูปร่างที่ดีที่สุด จำนวนที่นั่ง ระยะ 15.00 เมตร ประมาณ 250 ที่นั่ง
 จำนวนที่นั่ง ระยะ 22.50 เมตร ประมาณ 250 ที่นั่ง

สรุป พิจารณาเลือกขนาด 500 ที่นั่ง เพราะสามารถ จัดได้ 1-2 รอบ ต่อวัน

การวิเคราะห์พื้นที่ส่วนโรงละคร

1. โถงทางเข้า (จำนวนผู้ชมที่โถงทางเข้าคิดเป็น 1/6 ของจำนวนที่นั่ง)
 พื้นที่ส่วนโถงทางเข้า $= \frac{1}{6} \times 500 \times 0.64$
 $= 54.00$ ตรม.
2. ส่วนที่นั่งชมการแสดง เป็นพื้นที่ 1.05 ตรม./คน (จาก THEATERS, ARCHITECT DATA)
 พื้นที่ส่วนที่นั่งชมการแสดง $= 500 \times 1.05$
 $= 525.00$ ตรม.
3. ห้องน้ำ-ส้วม จากอัตราส่วนของสุขภัณฑ์ต่อคน ในอาคารสาธารณะ

ชนิดหรือประเภทของอาคาร	ห้องส้วม		ห้องน้ำ	อ่างล้างมือ
	โถส้วม	โถปัสสาวะ		
(7) หอประชุมหรือโรงมหรสพ ต่อพื้นที่ อาคาร 200 ตารางเมตรหรือ 100คน				
ก. สำหรับผู้ชาย	1	2	-	1
ข. สำหรับผู้หญิง	2	-	-	1

จาก พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง	ห้องน้ำชาย	โถ้วม 5 โถ	ที่ปัสสาวะ 10	อ่างล้างหน้า 5
	ห้องน้ำหญิง	โถ้วม 10 โถ	ที่ปัสสาวะ -	อ่างล้างหน้า 5
พื้นที่	ห้องน้ำชาย	= 20.00 ตรม.		
พื้นที่	ห้องน้ำหญิง	= 24.00 ตรม.		

3. เวทีการแสดง

4.1 การแสดงใช้เนื้อที่ทางลึก ต้องไม่น้อยกว่า

4.2 การพ็อนเป็นรูปวงกลม ในใช้พื้นที่ วงกลมเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 10.00 เมตร

4.3 การแสดงละคร, ดนตรี ใช้ด้านกว้าง ประมาณ 15.00 เมตร

4.4 นำพื้นที่ทั้ง 3 ข้อ มารวมกัน จะได้พื้นที่ของเวทีการแสดง ประมาณ 180.00 ตรม.

4. ห้องฉายภาพยนตร์ พื้นที่ 24.00 ตรม.

5. ห้องเก็บฟิล์ม, ห้องควบคุม

พื้นที่ ประมาณ 6.00 ตรม.

6. ห้องพักนักแสดง (คิดเป็นพื้นที่ 1.50 / คน นักแสดงจำนวนประมาณ 30 คน)

พื้นที่ห้องพักนักแสดง = $1.50 \times 30 = 45.00$ ตรม.

7. ห้องซ้อมนักแสดง

พื้นที่ส่วนซ้อมการแสดง = 90.00 ตรม.

8. ห้องแต่งตัวนักแสดง (จำนวนนักแสดงชาย ประมาณ 15 คน นักแสดงหญิง 15 คน)

พื้นที่ห้องแต่งตัวนักแสดงชาย = 45.00 ตรม.

พื้นที่ห้องแต่งตัวนักแสดงหญิง = 45.00 ตรม.

9. ห้องเก็บอุปกรณ์ (คิดเป็นพื้นที่ 20% ของพื้นที่ส่วนเวทีการแสดง)

พื้นที่ห้องเก็บอุปกรณ์ = $20/100 \times 180$

= 36.00 ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6.4 การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยส่วนโรงละครกลางแจ้ง

เป็นส่วนแสดงการละเล่นทางวัฒนธรรม ในลักษณะการแสดงกลางแจ้ง อันเป็นลักษณะการละเล่นที่เป็นอยู่ของชาวบ้านโดยทั่วไป โดยมากเป็นการแสดงที่ใช้ผู้แสดงจำนวนมาก ดังนั้นจึงกำหนดให้สามารถรองรับผู้ชมได้ จำนวน 500 ที่นั่ง

$$1. \text{พื้นที่นั่งชมการแสดง} \quad 500 \times 0.375 = 187.50 \text{ ตรม.}$$

(จาก SPORT : STADIA ; ARCHITECT DATA P.317)

$$2. \text{PLAZA ทางเข้าสามารถรองรับผู้ชมได้จำนวน } 1/6 \text{ ของผู้ชมการแสดงทั้งหมด}$$

$$\begin{aligned} \text{พื้นที่ส่วน PLAZA} &= (1/6 \times 500) \times 0.64 \\ &= 54.00 \text{ ตรม.} \end{aligned}$$

ขนาดของเวทีการแสดง

พิจารณาจากลักษณะการละเล่นของจังหวัดสุพรรณบุรีทั่วไป ซึ่งโดยมากเป็นประเภทการฟ้อนรำ โดยคำนึงถึง จำนวนผู้แสดง, เครื่องดนตรีและอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดง และลักษณะการแสดง

จากข้อมูลของวิทยาลัยนาฏศิลป์จังหวัดสุพรรณบุรี

1. การใช้พื้นที่ สำหรับ แสดงการละเล่นพื้นบ้าน
2. การใช้พื้นที่สำหรับการฟ้อนรำแบบประยุกต์และอื่นๆ

เมื่อนำพื้นที่ทั้ง 2 ลักษณะข้างต้นมารวมกัน จะได้เป็นพื้นที่วงกลม เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 15.00 เมตร พื้นที่ใช้สอยจริงประมาณ 180.00 ตรม.

- ส่วนเตรียมการแสดง จำนวนผู้แสดง สูงสุดในแต่ละชุด ประมาณ 20 คน

(จากข้อมูลของ วิทยาลัยนาฏศิลป์จังหวัดสุพรรณบุรี)

การแสดงในส่วนโรงละครกลางแจ้ง

ส่วนโรงละครกลางแจ้ง เป็นส่วนเผยแพร่การแสดงทางวัฒนธรรมให้แก่ประชาชนทั้งในท้องถิ่น และรวมไปถึงนักท่องเที่ยว การแสดงจะเน้นทางด้านการเล่น ประเพณีที่น่าสนใจ ระยะเวลาการแสดงจะไม่เกิน 2 รอบ ต่อวัน คือช่วงเช้า 9.00-12.00 น. และช่วงบ่าย 13.00-16.00 น. สำหรับเวลาพิเศษจะนัดในช่วงกลางคืน ตัวอย่างการแสดงเช่น

1. การแสดงภาคกลางวัน สำหรับผู้มาเที่ยวชมโครงการและนักท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การแสดงภาคพิเศษ (ในโอกาสสำคัญต่างๆ)

- ละครอิงประวัติศาสตร์
- การแสดงของชาวกระเหรี่ยง
- การแสดงแสงเสียง เป็นต้น

รายละเอียดของส่วนโรงละครกลางแจ้ง

1. อยู่ในบริเวณสงบเงียบ
2. อยู่ห่างไกลจากการจราจร
3. ควรจะกำกับด้วยเนินธรรมชาติ หรืออาจทำ ARTIFICIAL EMBANKMENTS หรือ ล้อมรอบด้วยหมุ่นไม้ทึบ เพื่อเป็นแนวกันเสียงรบกวน
4. ไม่มีกระแสลมแปรปรวน มีลมพัดผ่านได้ แต่ความเร็วลมไม่ควรเกิน 5-10 ไมล์/ชั่วโมง

ข้อกำหนดของส่วนโรงละครกลางแจ้ง

1. ON PLAN ตามทิศทางลม
2. SLOPE ของบริเวณที่นั่ง ควรอยู่ระหว่าง 10-20 องศา
3. เสียงที่จุดต่างๆ ไม่ควรน้อยกว่า 75% ของเสียงที่จุดกำเนิด
4. CENTER OF CURVATURE ของแถวที่นั่ง ควรอยู่ห่างจากกำแพงหลังเวที ไม่น้อยกว่า 30 ฟุต
5. ระยะจากเวทีการแสดงแสงหลังสุด ไม่ควรเกิน 40 ฟุต และส่วนกลางไม่ควรเกิน 180 ฟุต
6. OPEN-AIR THEATER ที่ดีทาง ACCOUSTIC นั้น จะต้องมีความจุไม่เกิน 3,000 ที่นั่ง

ACCOUSTIC TREATMENT

พิจารณาถึงด้าน DESIRABLE SOUND ซึ่งประกอบด้วย

1. TREATMENT ในทาง STRUCTURE โดยการใส่ SHECT ซึ่งเรียกว่า ORCHESTRA SHECT ไม่ควรเป็นแบบ CURVE SURFACE เพราะจะทำให้เสียงไปรวมกันเป็นจุด ควรทำเป็น SEFLECTIVE PANEL จัดมุมต่างๆ ให้เสียงสะท้อนกระจายไปยังผู้ฟังทั่วทุกจุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. TREATMENT ในทางวัสดุผนัง, เพดาน, พื้น ควรเป็นวัสดุทำจากพวก HIGH REFLECTIVE MATERIAL ถ้าเป็นเวทีที่ใช้แสดงดนตรีควรจะทำด้วยไม้ เช่น PLYWOOD เพื่อเสียงจะได้นุ่มนวลขึ้น

3. ถ้าไม่สามารถ TREAT ดังกล่าวข้างต้นได้ ก็ควรใช้เครื่องขยายเสียงเฉพาะจุด เพื่อช่วยเรื่องการได้ยินของผู้ชมการแสดง

เสียงที่ไม่พึงปรารถนา (UNDESIRABLE SOUND) มักเป็นเสียงรบกวนจากภายนอก มีวิธีป้องกันคือ

1. ABSORBTION METHOD โดยการปลูกต้นไม้ล้อมรอบ เพื่อช่วยดูดซับเสียงรบกวนจากภายนอก

2. PREVENTION METHOD โดยการก่อกำแพงหรือทำเนินขึ้นล้อมรอบ

นอกจากจะต้องเลือกฤดูกาล และลักษณะภูมิศาสตร์ของพื้นที่แล้ว ยังต้องคำนึงถึงอุณหภูมิและทิศทางของลมประจำฤดูกาลและฤดูที่ลมบนมีความเร็วกำลังลมสูง เพราะเสียงจะไปได้ไกล และอุณหภูมิของอากาศข้างบนควรจะมีมากกว่าข้างล่างเพื่อเหตุผลข้อเดียวกัน ดังนั้นเวลาที่แสดงควรจะเป็นเวลาในสว่างเย็นหรือตอนกลางคืน นอกจากอากาศจะเย็นสบายแล้ว ยังมีผลทางด้าน (ACCOUSTIC) อีกด้วย

3.6.5 การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยส่วนหอสมุดวัฒนธรรม

จาก ERNEST NEVFERT ARCHITECT'S DATA, LONDON : P.194

กล่าวไว้ว่า มาตรฐาน ผู้อ่าน 1 คน จะใช้หนังสือไม่เกิน 30 เล่ม จากการคาดการณ์ การรวบรวมหนังสือของส่วนหอสมุดวัฒนธรรม และอื่นๆที่จำเป็น จะได้ประมาณ 1,500 เล่ม คิดเป็นจำนวนผู้ใช้ส่วนหอสมุดฯ ประมาณ 50 คน

การหาพื้นที่ส่วนหอสมุดฯ

1. บริเวณอ่านหนังสือ คน 1 คน ใช้พื้นที่ในการอ่าน 2.70 ตรม. (BUILDING TYPES)

ดังนั้น 50 คน ใช้พื้นที่ในการอ่าน = $2.70 \times 50 = 135.00$ ตรม.

2. บริเวณชั้นวางหนังสือ

หนังสือ 250 เล่ม ใช้พื้นที่ 1.30 ตรม. (BUILDING TYPES)

หนังสือ 1,500 เล่ม ใช้พื้นที่ $(1.30 \times 1,500) / 250 = 7.80$ ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. โถง คิดเป็นพื้นที่ 10 % ของส่วนที่นั่งอ่านหนังสือ (TIME SAVER STANDARD)

$$\text{พื้นที่โถง} = 135.00 \times 10 / 100 = 13.50 \text{ ตรม.}$$

4. ตู้บัตรรายการ = 1.25 ตรม.

5. ห้องเก็บ ซ่อมแซมหนังสือ = 17.50 ตรม.

6. บริเวณถ่ายเอกสาร = 3.40 ตรม.

8. ส่วนอ่านไมโครฟิล์ม (กำหนดให้มีที่นั่งอ่านไมโครฟิล์ม 2 ที่นั่งเป็นพื้นที่ 3.60 ตรม./คน)

$$\text{พื้นที่อ่านไมโครฟิล์ม} = 3.60 \times 2 = 7.20 \text{ ตรม.}$$

(คู่มือบรรณารักษศาสตร์ พ.ศ.2511 หน้า 376-377)

9. ส่วน AUDIO VISUAL (จำนวนผู้ใช้คิดเป็น 20% ของผู้ใช้ส่วนหอสมุดฯ)

$$\text{จำนวนผู้ใช้ส่วน AUDIO VISUAL} = (20 \times 50) / 100 = 10 \text{ คน}$$

$$\text{พื้นที่นั่ง 1 คน} = 0.96 \text{ ตรม. (ดูการวิเคราะห์)}$$

$$\text{พื้นที่เจ้าหน้าที่ควบคุม} = 4.00 \text{ ตรม. (EXPECTATION)}$$

$$\text{พื้นที่ส่วน貸読ทัศนศึกษา} = (0.96 \times 10) + 4.00 = 13.60 \text{ ตรม.}$$

$$\text{รวม CIRCULATION พิเศษ 30\%} = 17.68 \text{ ตรม.}$$

10. TAPE STORAGE

$$\text{พื้นที่โดยประมาณ} = 6.00 \text{ ตรม. (BUILDING TYPES)}$$

10. STORAGE พื้นที่โดยประมาณ = 7.30 ตรม. (TIME SAVER)

11. บรรณารักษ์ พื้นที่โดยประมาณ = 14.40 ตรม. (ดูการวิเคราะห์)

12. ส่วนรับฝากของ พื้นที่โดยประมาณ = 4.25 ตรม. (ดูการวิเคราะห์)

$$\text{รวมพื้นที่ส่วนหอสมุดวัฒนธรรม} = 235.28 \text{ ตรม.}$$

การวิเคราะห์พื้นที่ส่วนหอสมุดฯ

- ส่วนทำงานบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่หอสมุดฯ

A. โต๊ะทำงาน

B. ตู้เก็บเอกสาร

C. ตู้ใส่บัตรรายการ

$$\text{พื้นที่ } 3.00 \times 4.80 = 14.40 \text{ ตรม.}$$

- ส่วนซ่อมแซมหนังสือ (REPAIRING SECTION)

A. โต๊ะตรวจเช็คทำรายการหนังสือ

B. โต๊ะทำบัตรรายการหมวดหมู่

C. หนังสือซ่อมเสร็จแล้ว

D. หนังสือต้องซ่อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

E. โต๊ะซ่อมหนังสือ

F. เย็บเล่ม

G. ทำปก

H. ตัดขอบ

I. ตู้เก็บหนังสือที่ต้องซ่อม

$$\text{พื้นที่ } 4.60 \times 3.80 = 17.50 \text{ ตรม.}$$

- ส่วนถ่ายเอกสาร

A. โต๊ะวางหนังสือ, อุปกรณ์

B. เครื่องถ่ายเอกสาร

$$\text{พื้นที่ } 1.70 \times 2.00 = 3.40 \text{ ตรม.}$$

- ตู้บัตรรายการ (CARD CATALOG)

$$\text{พื้นที่ } 1.20 \times 1.40 = 1.68 \text{ ตรม.}$$

- ส่วนโสตทัศนศึกษา (AUDIO VISUAL)

$$\text{พื้นที่ } 0.80 \times 1.20 = 0.96 \text{ ตรม./คน}$$

3.6.6 การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยส่วนห้องบรรยายทางวิชาการ

กำหนดให้ห้องบรรยายขนาด 50 ที่นั่ง

$$1. \text{ ส่วนสำหรับนั่งฟังการบรรยาย } = 50 \times 0.60 = 30.00 \text{ ตรม.}$$

(จาก ARCHITECT'S DATA : P.134)

$$2. \text{ โถงทางเข้า (รองรับผู้เข้าฟังบรรยาย } 1/6 \text{ ของผู้เข้าฟังทั้งหมด } = 1/6 \times 50 = 8 \text{ คน)}$$

$$\text{พื้นที่โถงทางเข้า } = 8 \times 0.64 = 5.12 \text{ ตรม. (ดูการวิเคราะห์)}$$

$$3. \text{ ส่วนบรรยาย } = 10.00 \text{ ตรม. (ดูการวิเคราะห์)}$$

รายละเอียดของส่วนบรรยายทางวิชาการ

- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อแนะนำและสรุปอย่างกว้างๆ ถึงความเป็นมาและความสำคัญด้านต่างๆ ของศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี
 2. สำหรับเป็นห้องประชุม สัมมนา ในบางกรณี
 3. ใช้เป็นส่วนบรรยายการเรียนการสอน การอบรมในส่วนเผยแพร่ และสาธิตอื่นๆ ของโครงการในบางโอกาส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6.7 การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยส่วนร้านอาหาร

พิจารณาจากระบบบริการอาหาร 4 แบบ โครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี เลือกจัดระบบบริการอาหารแบบ CAFETERIA ตามเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ระบบจัดบริการอาหารแบบจัดเป็นร้านอาหาร มีหลายร้าน ให้บริการโดยวิธีสั่งอาหารแล้วมีบริการคอยเสิร์ฟ วิธีนี้จะสะดวกเมื่อมีจำนวนร้านและผู้ใช้บริการจำนวนน้อย สำหรับโครงการนี้ถ้าเป็นชาวต่างชาติ จะสั่งอาหารลำบาก บริการอาหารและจ่ายเงินได้ช้า

2. ระบบบริการอาหารแบบจัดขายเป็นช่องๆ จะจัดแบ่งเป็นช่องๆ ช่องหนึ่งประกอบด้วยอาหารเล็กๆน้อยๆ บริเวณขายอาหารมีที่ชำระล้างด้านหลัง ระบบนี้เหมาะกับผู้ใช้จำนวนมาก ตามสถานศึกษา ซึ่งมีความต้องการอาหารต่างกัน ชำระเงินตามช่องได้เลย สะดวกในการหาที่นั่ง มีการแข่งขันกันทางด้านคุณภาพ-ปริมาณ-ราคา ของอาหาร สำหรับโครงการนี้มีผู้ใช้บริการจำนวนมากแต่ไม่จำเป็นต้องแบ่งให้เอกชนมาขายหลายร้าน เพราะทำให้ควบคุมและ SERVICE ได้ลำบาก

3. ระบบบริการอาหารแบบจัดเป็น CANTEEN ส่วนใหญ่ขายอาหารว่าง เครื่องดื่ม และขายตลอดวัน

4. ระบบบริการอาหารแบบจัดเป็น CAFETERIA จากจำนวนและระยะเวลาของผู้ใช้ จึงเลือกระบบการจัดบริเวณที่สามารถตอบสนองความต้องการได้ดีที่สุด คือ ระบบ CAFETERIA

- เพื่อบริการอาหารได้ที่ละมากๆ เนื่องจากจำนวนผู้ใช้บริการมีจำนวนมาก
- เป็นระบบที่ประหยัดเวลา และสะดวกในการใช้บริการ
- มีความเหมาะสมสำหรับโครงการนี้มาก เพราะผู้มาใช้มีทั้งนักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

การจัดแบบ CAFETERIA

เป็นระบบบริการอาหารโดยให้ผู้ใช้บริการทุกคนช่วยตัวเอง โดยจัดเป็น COUNTER จำหน่ายอาหาร ผู้ใช้บริการจะต้องเข้าแถวกัน เดินไปรับอาหารจาก COUNTER เริ่มจากต้นต้นของ COUNTER และเดินไปจนสุดปลาย COUNTER และชำระเงิน

ใน CAFETERIA จะมี COUNTER สำหรับเสิร์ฟอาหาร ซึ่งจะเป็นเครื่องกั้นระหว่างครัวกับ ส่วนรับประทานอาหาร การบริการอาหารเป็นแบบผูกขาด โดยจะอยู่ในความรับผิดชอบของ เจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้จัดการส่วนบริการอาหารนี้ ดังนั้นการจัดครัวจึงต้องมีห้องขนาดใหญ่พอที่จะ ประกอบอาหารทุกชนิด

ข้อดีของการจัดส่วนบริการอาหารแบบ CAFETERIA

1. ไม่เปลืองแรงงาน ใช้คนเสิร์ฟอาหารเพียง 2-3 คน
2. เตรียมอาหารได้ล่วงหน้าได้
3. ให้ผู้ใช้บริการช่วยตนเอง
4. เป็นมารยาททางสังคม
5. ประหยัดเวลา
6. บริการอาหารได้ทีละมากๆ
7. สะดวกในการชำระเงิน
8. เลือกที่นั่งได้ตามใจชอบ
9. ไม่มีความกังวลใจในการเลือกซื้อ

ขนาดพื้นที่ขององค์ประกอบต่างๆ ในส่วนบริการอาหาร

1. ที่เตรียมอาหาร		
เตรียมของแห้ง	4%	ของเนื้อที่ครัว
เตรียมผัก	7%	ของเนื้อที่ครัว
เตรียมเนื้อสัตว์	4%	ของเนื้อที่ครัว
2. ที่ประกอบอาหาร		
ของหวาน (รวมทั้งผลไม้ และเครื่องดื่ม)	12%	ของเนื้อที่ครัว
ของคาว	20%	ของเนื้อที่ครัว
3. เก็บอาหารเตรียมบริการ	6%	ของเนื้อที่ครัว
4. ล้างจาน	10%	ของเนื้อที่ครัว
5. ทางเดิน	37%	ของเนื้อที่ครัว
รวม	100%	ของเนื้อที่ครัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื้อที่ของบริเวณ COUNTER บริการอาหาร

ใช้เนื้อที่ประมาณ 20% ของพื้นที่เตรียมอาหาร หรือถ้ามีแถวบริการอาหาร 2 แถว ใช้เนื้อที่ 80,00 ตรม.

ขนาดเนื้อที่ที่ต้องการสำหรับการออกแบบ CAFETERIA

ข้อมูลต่อไปนี้เป็นการแสดงความสัมพันธ์ของขนาดเนื้อที่ที่จำเป็น เพื่อการเขียนแบบของ CAFETERIA และครัว ซึ่งไม่ใช่ตัวเลขแสดงขนาดที่แน่นอน ในการออกแบบครั้งสุดท้าย เพราะแต่ละงานย่อมมีลักษณะพิเศษแตกต่างกันออกไป สำหรับผู้ออกแบบควรจะหาความรู้ให้เพียงพอ ก่อนที่จะเขียนแบบ ข้อมูลต่อไปนี้ได้มาจากการศึกษาเปรียบเทียบจากมาตรฐานการจัดครัวของ หนังสือ BUILDING & DESIGN STANDARD และหนังสือ TIME SAVER STANDARD

เนื้อที่ที่ต้องการของบริเวณรับประทานอาหาร 1.10-1.40 ตรม./คน เนื้อที่ที่ต้องการของ ส่วนบริการ(ครัว) 20% ของพื้นที่รับประทานอาหาร โดยแยกรายละเอียดออกเป็น

1. การจัดส่วนต่างๆ

1.1 SERVICE COUNTER ควรจัดให้สัมพันธ์กับทางเข้า เพื่อให้เนื้อที่เหลือ เป็นทางเดิน ไม่ควรให้เกิดความพลุกพล่านตรงทางเข้า

1.2 การจัดโต๊ะ ควรจัดให้เนื้อที่น้อยที่สุดแต่จัดได้มากและสะดวก

1.3 ห้องครัวควรอยู่ติดกับ SERVICE COUNTER

1.4 ห้องเก็บของ (STORAGE) ควรเข้าโดยตรงจากห้องครัวได้และใกล้กับทางติดต่อกับที่ จอดรถจ่ายของ (SERVICE DRIVE WAY)

2. ส่วนประกอบที่จำเป็น

2.1 การให้แสง : แสงสว่างธรรมชาติ มีจัดให้ได้แสงธรรมชาติทั้ง 2 ด้าน

: แสงวิทยาศาสตร์ ที่รับประทานอาหาร 50 แรงเทียน

ครัว 20 แรงเทียน

2.2 การให้สี เป็นสีอ่อน เย็นตา ดูแล้วสดชื่นก่อให้เกิดบรรยากาศที่น่ารับประทานอาหาร สีที่เหมาะสมที่สุดได้แก่สีเหลือง

2.3 การระบายลมและความร้อน อาจใช้เครื่องระบายความร้อนช่วยในห้องอาหารและครัว

2.4 ที่ดื่ม น้ำ ติดตั้งในที่ที่สะดวกและเข้าถึงง่าย

2.5 โต๊ะ-เก้าอี้ ควรเป็นแบบที่เคลื่อนย้ายได้ และไม่ก่อให้เกิดเสียงดัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่งที่ตั้งที่เหมาะสมของส่วนร้านอาหาร

การจัดวางตำแหน่งที่ตั้งของร้านอาหารจึงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบเพื่อความเหมาะสมและความสะดวก ตำแหน่งของร้านอาหารไม่จำเป็นจะต้องอยู่ศูนย์กลาง แต่ควรอยู่ในตำแหน่งที่ทุกคนสามารถไปถึงได้อย่างสะดวก จากส่วนต่างๆ ของโครงการ ร้านอาหารนี้จะตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมในการรับประทานอาหารเช้าและพักผ่อน และต้องพอเพียงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ

ข้อพิจารณาในการเลือกสถานที่ตั้งของครัว

- ครัวตั้งในที่ไกลจากบริเวณที่ผู้ชมส่วนใหญ่ต้องผ่านไปมา และไกลจากบริเวณห้องแสดงนิทรรศการ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเสียงของการทำงานและกลิ่นอาหารกระจายไปรบกวนการชมนิทรรศการ
- อยู่ในบริเวณที่รถส่งของจะเข้าไปถึงได้เพื่อความสะดวกในการส่งอาหารในแต่ละวัน ทั้งอาหารแห้ง เช่น ข้าวสารซึ่งหนักมาก ถ้ารถเข้าส่งถึงที่ไม่ได้จะต้องสิ้นเปลืองระยะเวลาและแรงงานของคนมาก
- ไม่ควรอยู่ด้านเหนือลมของอาคารนิทรรศการเพราะจะทำให้กลิ่นอาหารกระจายไปรบกวนชมนิทรรศการ

ข้อพิจารณาในการเลือกทิศทางการวางผังของส่วนร้านอาหาร

- ทิศทางลม ทั้งครั้งและโรงอาหาร ควรสร้างให้ด้านยาวของทางที่ลมพัดเป็นส่วนใหญ่ในรอบปีคือตะวันตกเฉียงใต้ จะทำให้ครัวและโรงอาหารไม่ร้อนเป็นที่พอใจของพนักงานและบริโศค
- ทิศทางแดด จะต้องไม่รับแดดจนเกินไป เพราะจะเกิดความร้อนและอบอ้าว ควรให้ด้านกว้างรับแดดน้อยกว่าด้านแคบ อาคารควรมีชายคายาวพอสมควรเพื่อกันแดดกันฝน

การวิเคราะห์พื้นที่ส่วนร้านอาหาร

เลือกระบบบริการอาหารแบบ CAFETERIA เพราะมีผู้ใช้บริการจำนวนมาก มีความสะดวก และความคล่องตัวในการใช้งานเหมาะสมกับโครงการ

ลักษณะการดำเนินงานของระบบ CAFETERIA แบ่งเนื้อที่ใช้สอยออกเป็นส่วน ๆ ดังนี้

1. ส่วนรับประทานอาหาร (DINING AREA)
2. ส่วนประกอบอาหาร (WORKING AREA)
3. ส่วนบริการ (SERVICE AREA)

- ส่วนรับประทานอาหาร (DINING AREA)

จำนวนผู้ใช้ห้องอาหารพิจารณาจาก

จำนวนผู้ชมเฉลี่ยสูงสุดในวัน = 928 คน

จำนวนผู้ชมเฉลี่ยสูงสุดใน 1/2 วัน = $928 / 2 = 464$ คน

จำนวนผู้ใช้บริการส่วนร้านอาหารมากที่สุดในช่วงเวลา 12.00-13.00 น.

จำนวนผู้ใช้บริการใน 1 ชั่วโมง = $928 / 6 = 155$ คน

เจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ = 102 คน

ดังนั้น ผู้ใช้บริการส่วนร้านอาหารสูงสุด = $464 + 155 + 102 = 721$ คน

คิดเพียง 70 % = $721 \times 70/100 = 505$ คน

เนื่องจากผู้ใช้บริการจะใช้เวลาในการรับประทานอาหารประมาณคนละ 15-20 นาที

ใน 1 ชั่วโมงจึงแบ่งออกเป็น 3 ชุด

ห้องอาหารสามารถรองรับผู้ใช้บริการได้ = $505 / 3 = 169$ คน

จัดโต๊ะทานอาหาร 4.84 ตรม./ตัว (TIME SAVER STANDARD FOR BUILDING TUPES)

1 ตัว สามารถนั่งได้ 4 คน

ดังนั้น พื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร = $(169/4) \times 4.84 = 205.00$ ตรม.

- ส่วนประกอบอาหาร (WORKING AREA)

พื้นที่ของส่วนประกอบอาหาร คิดเป็น 25% ของส่วนรับประทานอาหาร

พื้นที่ = $205 \times 25/100 = 52.00$ ตรม.

- ส่วนบริการ (SERVICE AREA)

พื้นที่ของส่วนบริการ คิดเป็น 20 % ของส่วนประกอบอาหาร

พื้นที่ = $52 \times 20/100 = 11.00$ ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6.8 การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยส่วนการผลิต ร้านขายของที่ระลึก และส่วนส่งเสริมการท่องเที่ยว

การจัดส่วนร้านค้า

เลือกจัดเป็นแบบ BOOTH โดยแต่ละร้านจะมี ตู้เก็บของและประตูปิด เพื่อควบคุมไม่ให้เกิดการลักขโมย รวมทั้งจัดพื้นที่ส่วนนี้ ให้อยู่ในบริเวณที่ดูแลได้อย่างทั่วถึง

ร้านค้าจะเปิดให้เช่า หรือดำเนินการขายสินค้าตามประเภทที่กำหนด โดยยอมรับนโยบายและมาตรฐานเดียวกันหมด

ประเภทและจำนวนของร้านค้า

1. ร้านขายของที่ระลึก 2 ร้าน
2. ร้านขายสินค้าพื้นเมือง 6 ร้าน

การวิเคราะห์พื้นที่

กำหนดจากความเหมาะสมในการใช้งาน คือ $3.00 \times 4.00 = 12.00$ ตรม.

$$\text{พื้นที่ส่วนร้านค้า} = 8 \times 12.00 = 96.00 \text{ ตรม.}$$

ส่วนสาธิตการผลิตงานหัตถกรรมพื้นเมือง

เป็นส่วนที่จะมีวิทยากร (ชาวบ้านที่มีความสามารถในท้องถิ่น) มาเป็นผู้สาธิตการผลิต ให้แก่ผู้มาเที่ยวชมโครงการได้ชม ให้เห็นถึงขั้นตอนวิธีการผลิต วัตถุดิบ และเครื่องมือเครื่องใช้ที่ใช้ แก่ผู้มาเที่ยวชมโครงการได้ชม ให้เห็นถึงขั้นตอนวิธีการผลิต และเครื่องมือเครื่องใช้ที่ใช้ ประกอบการผลิตงานหัตถกรรมนั้นๆ โดยยกตัวอย่างงานหัตถกรรมที่มีชื่อเสียงของท้องถิ่น ได้แก่

1. การสาธิตการทำเครื่องจักรสาน
2. การสาธิตการทำผ้าพื้นเมือง
3. การสาธิตการทำเสื่อกก
4. การสาธิตการทำเครื่องทองเหลือง

การวิเคราะห์พื้นที่ ได้พิจารณาลักษณะของกระบวนการผลิต และเครื่องมือเครื่องใช้ ประกอบในการผลิต ได้แก่

1. การสาธิตการทำเครื่องจักรสาน

$$\text{พื้นที่} \quad 1.50 \times 2.60 = 4.00 \text{ ตรม.}$$

2. การสาธิตการทำผ้าพื้นเมือง

$$\text{พื้นที่} \quad 2.00 \times 2.00 = 4.00 \text{ ตรม.}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การสาธิตการทำเสื้อก

$$\text{พื้นที่} \quad 1.50 \times 1.30 = 2.00 \text{ ตรม.}$$

4. การสาธิตการปั้นถ้วยชาม ภาชนะเครื่องปั้นดินเผาต่างๆ

$$\text{พื้นที่} \quad 1.50 \times 1.30 = 2.00 \text{ ตรม.}$$

5. การสาธิตการทำเครื่องทองเหลือง

$$\text{พื้นที่} \quad 1.50 \times 1.30 = 2.00 \text{ ตรม.}$$

- COUNTER ประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

$$\text{พื้นที่} \quad 2.00 \times 2.20 = 4.40 \text{ ตรม.}$$

3.6.9 การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยส่วนบริการและส่วนคลังพิพิธภัณฑ

ส่วนบริการ ประกอบด้วย

- ห้องทำงานแผนกศิลปกรรม

$$\text{พื้นที่ประมาณ} \quad 4.50 \times 6.50 = 30.00 \text{ ตรม.}$$

- ห้องทำงานแผนกซ่อมสงวน รักษา

$$\text{พื้นที่ประมาณ} \quad 5.00 \times 8.00 = 40.00 \text{ ตรม.}$$

- ห้องพักเจ้าหน้าที่แผนกเทคนิค (คิดพื้นที่ 5.00 ตรม./คน จากจำนวนเจ้าหน้าที่ 16 คน)

$$\text{พื้นที่ประมาณ} \quad 5.00 \times 16 = 80.00 \text{ ตรม.}$$

- โรงปฏิบัติงานไม้

$$\text{พื้นที่ประมาณ} \quad 5.00 \times 8.00 = 40.00 \text{ ตรม.}$$

- โรงปฏิบัติงานโลหะ

$$\text{พื้นที่ประมาณ} \quad 5.00 \times 8.00 = 40.00 \text{ ตรม.}$$

- โรงปฏิบัติงานปูน

$$\text{พื้นที่ประมาณ} \quad 5.00 \times 8.00 = 40.00 \text{ ตรม.}$$

- โรงปฏิบัติงานทำหุ่นจำลอง

$$\text{พื้นที่ประมาณ} \quad 5.00 \times 8.00 = 40.00 \text{ ตรม.}$$

- โรงปฏิบัติงานช่างสี

$$\text{พื้นที่ประมาณ} \quad 5.00 \times 4.00 = 20.00 \text{ ตรม.}$$

- ห้องพักเจ้าหน้าที่ฝ่ายอาคารสถานที่ (คิดพื้นที่ 5.00 ตรม./คนจากจำนวนเจ้าหน้าที่ 16

$$\text{คน) \quad \text{พื้นที่ประมาณ} \quad 5.00 \times 16 = 80.00 \text{ ตรม.}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนคลังพิพิธภัณฑ์ พื้นที่ของส่วนคลังพิพิธภัณฑ์ ขึ้นอยู่กับจำนวนชิ้นงานที่เก็บรักษาไว้ และวิธีการเก็บรักษา จากการศึกษาตัวอย่างอาคาร ทำให้พิจารณาได้ว่า

ส่วนคลังพิพิธภัณฑ์ จะมีเนื้อที่คิดเป็น 23% ของส่วนจัดแสดง

อาคารตัวอย่าง เทียบกับร้อยละของพื้นที่ส่วนคลังพิพิธภัณฑ์ต่อพื้นที่ส่วนจัดแสดง

KURAYOSHI TOTTORI PREFICTURAL MUSEUM	25%
SAITAMA PREFICTURAL MUSEUM	22%
KURAYOSHI MUSEUM	21%
THE KOCHI PREFICTURAL MUSEUM	20%
IBARAGI PREFICTYURAL MUSEUM	28%

ได้ค่าเฉลี่ยประมาณ 23% ซึ่งเท่ากับพิพิธภัณฑ์ในประเทศไทย
ดังนั้น พื้นที่ส่วนคลังพิพิธภัณฑ์ของส่วนนิทรรศการถาวร $= 1,730 \times 23/100$
 $= 398.00$ ตรม.

พื้นที่ส่วนคลังพิพิธภัณฑ์ของส่วนนิทรรศการชั่วคราวและลานนิทรรศการกลางแจ้ง
 $= (594 + 594) \times 23/100$
 $= 273.20$ ตรม.

รวมเป็นพื้นที่ส่วนคลังพิพิธภัณฑ์ของส่วนนิทรรศการ $= 671.20$ ตรม.

- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายคลังวัตถุ

พื้นที่ประมาณ $4.00 \times 4.00 = 16.00$ ตรม.

- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ (คิดเป็นพื้นที่ 5.00 ตรม./คน จากจำนวนเจ้าหน้าที่ 3 คน)

พื้นที่ประมาณ $5.00 \times 3.00 = 15.00$ ตรม.

- ลานรับ จ่ายวัตถุ พื้นที่ประมาณ 20.00 ตรม.

3.6.10 การวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยส่วนที่จอดรถ

เป็นส่วน ให้บริการแก่ผู้มาเที่ยวชมโครงการ และเจ้าหน้าที่ โดยแบ่งพิจารณาตามส่วนต่างๆ ของโครงการ ดังนี้

1. ส่วนโรงละคร

ผู้ที่มาโดยรถยนต์ส่วนตัว เพื่อมาชมการแสดงโรงละคร 500 คน

ผู้ที่เป็นหมู่คณะ ในอัตราความถี่ สูงสุด 100 คน

2. ส่วนเตรียมการแสดง

ทางศูนย์ฯ ต้องมีรถรับ-ส่ง ผู้แสดงและอุปกรณ์การแสดง

จำนวนนักแสดงสูงสุด 80 คน/ครั้ง

จำนวนเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องกับการแสดง 15-20 คน/ครั้ง

3. ผู้เข้าชมทั่วไป

ผู้เข้าชมทั่วไป ใน 1 วัน ประมาณ 70 คน

(หมายเหตุ : จากสถิติการจัดแสดงของโรงละครแห่งชาติ และจากวิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี พบว่า ผู้ชมส่วนใหญ่จะใช้เวลาในช่วง เช้าและช่วงบ่าย โดยจะใช้เวลาชมในช่วงใดช่วงหนึ่งเท่านั้น)

4. เจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ

เจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ ทั้งหมดจำนวน 100 คน

จากสถิติกองสวัสดิการสังคมจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้ที่มาใช้บริการของหน่วยงานทางราชการ, ที่สาธารณะ เช่น สวนสาธารณะ, อาคารทางวัฒนธรรมโดยตรง จะเดินทางมายังสถานที่เหล่านี้

โดย รถรับจ้าง 60%

รถเหมา 5%

รถส่วนตัว 35%

จำนวนผู้เข้าชมสูงสุด = 500 + 70 = 570 คน

มาโดยรถส่วนตัว 35% = 570 x 35/100

= 200 คน

1. คิดเป็นผู้ที่มาโดยรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ = 30% ของผู้ที่มาโดยรถส่วนตัวทั้งหมด

= 200 x 30/100 = 60 คน

2. ดังนั้น ผู้ที่มาโดยรถยนต์ส่วนตัว

= 200 - 60 = 140 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์หาพื้นที่ส่วนที่จอดรถ

1. ที่จอดรถยนต์ส่วนบุคคล $140/4 = 35$ คัน

(กำหนดให้ รถยนต์ส่วนบุคคล 1 คัน บรรทุกผู้โดยสาร 4 คน)

พื้นที่ที่จอดรถยนต์ส่วนบุคคล $= 35 \times 23.00 = 805.00$ ตรม.

(จาก ARCHITECT'S DATA : P.249)

2. ที่จอดรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ $60/2 = 30$ คัน

(กำหนดให้ รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ 1 คัน บรรทุกผู้โดยสาร 2 คน)

พื้นที่ที่จอดรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ $= 30 \times 1.32 = 40.00$ ตรม.

(จาก ARCHITECT'S DATA : P.257)

3. ที่จอดรถ BUS ของผู้ชมเป็นหมู่คณะ (ความถี่ 0-300 คน) $= 300/60 = 5$ คัน

(กำหนดให้ รถ BUS 1 คัน บรรทุกผู้โดยสาร 60 คน)

พื้นที่ที่จอดรถ BUS ของผู้ชม $= 5 \times 40.00 = 200.00$ ตรม. (REFERENCE)

4. ที่จอดรถ BUS ของผู้แสดงและเจ้าหน้าที่ $= 100/60 = 2$ คัน

(กำหนดให้ รถ BUS 1 คัน บรรทุกผู้โดยสาร 60 คน)

พื้นที่ที่จอดรถ BUS ของผู้แสดงและเจ้าหน้าที่ $= 2 \times 40.00 = 80.00$ ตรม. (REFERENCE)

5. ที่จอดรถยนต์ของเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ $102/10 = 11$ คัน

(กำหนดให้ รถยนต์ส่วนบุคคล 1 คัน ต่อเจ้าหน้าที่ 10 คน)

พื้นที่ที่จอดรถยนต์ส่วนบุคคล $= 11 \times 23.00 = 253.00$ ตรม.

(จาก ARCHITECT'S DATA : P.249)

6. ที่จอดรถส่วนบริการอาหาร 2 คัน

พื้นที่ที่จอดรถส่วนบริการอาหาร $= 2 \times 23.00 = 46.00$ ตรม.

(จาก ARCHITECT'S DATA : P.249)

7. ที่จอดรถบริการของศูนย์ฯ 5 คัน

พื้นที่ที่จอดรถบริการของศูนย์ฯ $= 5 \times 23.00 = 115.00$ ตรม.

8. ที่จอดรถผู้มาติดต่อศูนย์ฯ ให้ใช้พื้นที่ร่วมกับที่จอดรถยนต์ส่วนบุคคล

รวมพื้นที่จอดรถสาธารณะ $= 805 + 40 + 200 = 1,045$ ตรม.

รวมพื้นที่จอดรถส่วนบริการของศูนย์ฯ $= 80 + 253 + 46 + 115 = 494$ ตรม.

รวมพื้นที่จอดรถทั้งหมด $= 1,593$ ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.7 สรุปพื้นที่ใช้สอยองค์ประกอบของโครงการ

องค์ประกอบ	จำนวน	ผู้ใช้	เวลา	พท:หน่วย	พท.รวม,อ้างอิง
1. ส่วนบริหาร (ADMINISTRATIVE OFFICE)					
1.1 ฝ่ายบริหาร					
- ห้องผู้อำนวยการ	1	1	9.00-16.00	-	20.00 วิกิระาะห์
- ห้องรองผู้อำนวยการ	1	1	"	-	15.75 วิกิระาะห์
- ห้องเลขานุการ	1	1	"	-	6.66 วิกิระาะห์
- ห้องประชุมคณะกรรมการ	1	15	"	-	48.00 วิกิระาะห์
- ห้องรับรองแขก	1	5	1 ชั่วโมง	-	16.00 วิกิระาะห์
- ส่วนเตรียมอาหาร	1	-	9.00-16.00	-	6.00 วิกิระาะห์
- ห้องน้ำ-ส้วม	1	2.3	"	-	20.00 วิกิระาะห์
- ห้องเก็บของ	1	-	"	-	9.00 Standard
พื้นที่ทั้งหมดของฝ่ายบริหาร 142.00 ตารางเมตร + CIR 15% = 164.00 ตารางเมตร					
1.2 ฝ่ายธุรการ					
1.2.1 แผนกสารบรรณ					
- ห้องทำงานหัวหน้าแผนก	1	1	9.00-16.00	-	15.75 วิกิระาะห์
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่แผนก	1	5	"	5.00	25.00 วิกิระาะห์
1.2.2 แผนกการเงิน					
- ห้องทำงานหัวหน้าแผนก	1	1	"	-	15.75 วิกิระาะห์
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่แผนก	1	2	"	5.00	10.00 วิกิระาะห์
1.2.3 แผนกทะเบียนวัตถุ					
- ห้องทำงานหัวหน้าแผนก	1	1	"	-	15.75 วิกิระาะห์
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่แผนก	1	3	"	5.00	15.00 วิกิระาะห์
1.2.4 แผนกเอกสาร					
- ห้องทำงานหัวหน้าแผนก	1	1	"	-	15.75 วิกิระาะห์
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่แผนก	1	2	"	5.00	10.00 วิกิระาะห์
- ส่วนเตรียมอาหาร	1	-	"	-	6.00 วิกิระาะห์
- ห้องน้ำ-ส้วม	1	-	"	-	20.00 วิกิระาะห์
- ห้องเก็บของ	1	-	"	-	9.00 Standard

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวน	ผู้ใช้	เวลา	พท:หน่วย	พท.รวม,อ้างอิง
1.2.5 แผนกอาคารสถานที่					
- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่แผนก	1	16	9.00-16.00	4.00	64.0arch.data
- ห้องน้ำ-ส้วม	1	16	"	-	20.00 วิเคราะห์
พื้นที่ทั้งหมดของฝ่ายธุรการ 242.00 ตารางเมตร + CIR 15% = 278.30 ตารางเมตร					
1.3 ฝ่ายวิชาการ					
1.3.1 แผนกวิชาการ					
- ห้องทำงานหัวหน้าแผนก	1	1	9.00-16.00	15.75	15.75 วิเคราะห์
- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่แผนก	1	6	"	5.00	30.00 วิเคราะห์
- ห้องเก็บเอกสาร	1	-	"	-	9.00 วิเคราะห์
1.3.2 แผนกบริการการศึกษา					
- ห้องทำงานหัวหน้าแผนก	1	1	"	15.75	15.75 วิเคราะห์
- ส่วนทำงานวิทยากรและเจ้าหน้าที่แผนก	1	5	"	5.00	25.00 วิเคราะห์
- ห้องเก็บของ	1	-	"	-	9.00 วิเคราะห์
- ส่วนเตรียมอาหาร	1	-	"	-	6.00 วิเคราะห์
- ห้องน้ำ-ส้วม	1	-	"	-	20.00 วิเคราะห์
พื้นที่ทั้งหมดของฝ่ายวิชาการ 130.00 ตารางเมตร + CIR 15% = 150.00 ตารางเมตร					
2. ส่วนเผยแพร่และจัดการแสดง					
2.1 ส่วนนิทรรศการ (Exhibition)					
ส่วนบริการสาธารณะ					
- โถงทางเข้า	1	-	9.00-16.00	0.90	3.89 วิเคราะห์
- ที่จำหน่ายบัตร	1	-	"	1.24	1.24 วิเคราะห์
- บริเวณรับฝากของ	1	-	"	4.25	4.25 วิเคราะห์
- ประชาสัมพันธ์	1	-	"	4.40	4.40 วิเคราะห์
- โทรศัพท์สาธารณะ	3	-	"	0.72	2.16 วิเคราะห์
- ที่ดื่มน้ำ	3	-	"	0.60	1.80 วิเคราะห์
- บอร์ดแสดงงาน	4	-	"	2.88	11.52 วิเคราะห์
- ห้องน้ำ-ส้วม	2	-	"	20.00	40.00 วิเคราะห์
- ส่วนเก็บของ	1	-	"	-	12.00 วิเคราะห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวน	ผู้ใช้	เวลา	พท:หน่วย	พท.รวม, อ้างอิง
พื้นที่ทั้งหมดของส่วนบริการสาธารณะ 467.00 ตารางเมตร + CIR 15% = 537.00 ตารางเมตร					
ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ					
- นิทรรศการถาวร	1	-	9.00-16.00	-	1,730 วิกิระาะห์
- นิทรรศการชั่วคราว	1	-	"	-	594 วิกิระาะห์
- นิทรรศการกลางแจ้ง	1	-	"	-	594 วิกิระาะห์
พื้นที่ทั้งหมดของส่วนแสดงนิทรรศการ 2,918.00 ตารางเมตร + CIR 15% = 3,356.00 ตารางเมตร					
2.2 ส่วนโรงละคร (Auditorium)					
- โถงทางเข้า	1	-	9.00-16.00	0.64	54.00 วิกิระาะห์
- ส่วนที่นั่ง		800	"	1.05	525.00 วิกิระาะห์
- เวทีแสดง	1	-	"	-	180.00 วิกิระาะห์
- ห้องฉายภาพยนตร์	1	-	"	-	24.00 วิกิระาะห์
- ห้องเก็บฟิล์ม	1	-	"	-	6.00 วิกิระาะห์
- ห้องควบคุม	1	-	"	-	6.00 วิกิระาะห์
- ลานขนส่งอุปกรณ์	1	-	"	-	30.00 วิกิระาะห์
- ห้องพักนักแสดง	1	30	"	1.50:คน	45.00 วิกิระาะห์
- ห้องซ้อมนักแสดง	1	20	"	-	90.00 วิกิระาะห์
- ห้องแต่งตัวนักแสดงชาย	1	15	"	-	45.00 วิกิระาะห์
- ห้องแต่งตัวนักแสดงหญิง	1	15	"	-	45.00 วิกิระาะห์
- ห้องน้ำ-ส้วม นักแสดง	-	30	"	-	20.00 วิกิระาะห์
- ห้องเก็บอุปกรณ์	1	-	"	20 %	36.00 วิกิระาะห์
- ห้องน้ำ-ส้วม ผู้ชม	1	-	"	ของเวที	40.00 วิกิระาะห์
- ห้องเครื่องระบบปรับอากาศ- ระบบไฟฟ้า	1	-	"	-	36.00 วิกิระาะห์
พื้นที่ทั้งหมดของส่วนโรงละคร 1,182.00 ตารางเมตร + CIR 15% = 1,359.30 ตารางเมตร					
2.3 ส่วนโรงละครกลางแจ้ง (Amphitheatre)					
- ส่วน PLAZA	1	-	9.00-16.00	-	54.00 วิกิระาะห์
- ส่วนที่นั่งชม	1	1,000	"	0.375	187.50 วิกิระาะห์
- ลานแสดง	1	30	"	-	180.00 วิกิระาะห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวน	ผู้ใช้	เวลา	พท:หน่วย	พท.รวม,อ้างอิง
- เตรียมการแสดง	1	30	9.00-16.00	1/3 ของ	60.00 วิเคราะห์
- ห้องน้ำ-ส้วม ผู้ชม			"	เวที	40.00 วิเคราะห์
พื้นที่ทั้งหมดของส่วนโรงละครกลางแจ้ง 521.50 ตารางเมตร + CIR 15% = 600.00 ตารางเมตร					
3. ส่วนหอสมุดวัฒนธรรม					
(Library)					
- บริเวณอ่านหนังสือ	-	50	9.00-16.00	2.70	135.00 วิเคราะห์
- บริเวณชั้นวางหนังสือ	-	-	"	-	7.80 วิเคราะห์
- โถง	-	-	"	-	13.50 วิเคราะห์
- ตู้บัตรรายการ	-	-	"	-	1.25 วิเคราะห์
- ห้องซ่อมหนังสือ	1	-	"	17.50	17.50 วิเคราะห์
- บริเวณถ่ายเอกสาร	1	-	"	3.40	3.40 วิเคราะห์
- ส่วนอ่านไมโครฟิล์ม	2	2	"	3.60	7.20 วิเคราะห์
- ส่วน AUDIO VISUAL	10	10	"	-	17.68 วิเคราะห์
- เก็บ TAPE	1	1	"	-	6.00 วิเคราะห์
- ห้องเก็บของ	1	-	"	-	7.30 วิเคราะห์
- ห้องทำงานบรรณารักษ์	1	-	"	14.00	14.00 วิเคราะห์
- ส่วนรับฝากของ	1	-	"	4.25	4.25 วิเคราะห์
พื้นที่ทั้งหมดของส่วนหอสมุดวัฒนธรรม 235.00 ตารางเมตร + CIR 15% = 270.00 ตารางเมตร					
4. ส่วนจัดบรรยายทางวิชาการ					
(LECTURE ROOM)					
- โถงทางเข้า	-	8	9.00-16.00	0.64	5.12 วิเคราะห์
- ส่วนนั่งฟังบรรยาย	-	50	"	0.60	30.00 วิเคราะห์
- ส่วนบรรยาย	-	-	"	-	10.00 วิเคราะห์
พื้นที่ทั้งหมดของส่วนบรรยายทางวิชาการ 46.00 ตารางเมตร + CIR 15% = 53.00 ตารางเมตร					
5. ส่วนร้านขายอาหาร					
(CAFETEERIA)					
- นั่งรับประทานอาหาร	-	-	9.00-16.00	-	205.00 วิเคราะห์
- คริว	-	-	"	-	52.00 วิเคราะห์
- บริการอาหาร	-	-	"	-	11.00 วิเคราะห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวน	ผู้ใช้	เวลา	พท:หน่วย	พท.รวม,อ้างอิง
- ห้องน้ำ- ส้วม	2	-	9.00-16.00	20.00	40 วิเคราะห์
พื้นที่ทั้งหมดของส่วนร้านขายอาหาร 308.00 ตารางเมตร + CIR 15% = 354.20 ตารางเมตร					
6. ส่วนจัดสาธิต, ร้านขายของที่ระลึก, การท่องเที่ยว					
- ส่วนร้านค้า	8	-	9.00-16.00	12.00	96.00 วิเคราะห์
- ส่วนจัดสาธิต					
- การทำเครื่องทองเหลือง	-	-	"	2.00	2.00 วิเคราะห์
- การทำเสื้ออก	-	-	"	4.00	4.00 วิเคราะห์
- การทอผ้าพื้นเมือง	-	-	"	4.00	4.00 วิเคราะห์
- การทำเครื่องจักรสาน	-	-	"	2.00	2.00 วิเคราะห์
- การปั้น	-	-	"	2.00	2.00 วิเคราะห์
- COUNTER ประชาสัมพันธ์+ ข้อมูลการท่องเที่ยว	-	-	"	4.40	4.00 วิเคราะห์
พื้นที่ทั้งหมดของส่วนสาธิต-ร้านของที่ระลึก 138.40 ตารางเมตร+CIR15% = 160.00 ตารางเมตร					
7. ส่วนบริการ					
7.1 ฝ่ายเทคนิค					
- ห้องทำงานแผนกศิลปกรรม	1	3	9.00-16.00	-	30.00 วิเคราะห์
- ห้องทำงานแผนกสงวนรักษา	1	3	"	-	40.00 วิเคราะห์
- ห้องพักเจ้าหน้าที่แผนกเทคนิค	1	16	"	5.00	80.00 วิเคราะห์
- โรงปฏิบัติงานไม้	1	-	"	-	40.0graphicdata
- โรงปฏิบัติงานโลหะ	1	-	"	-	40.00 "
- โรงปฏิบัติงานปูน	1	-	"	-	40.00 "
- โรงปฏิบัติงานทำหุ่นจำลอง	1	-	"	-	40.00 "
- โรงปฏิบัติงานช่างสี	1	-	"	-	20.00 "
- ห้องเจ้าหน้าที่อาคารสถานที่	1	14	"	-	80.00 "
- ห้องน้ำ-ส้วม	-	-	"	-	40.00 "
- LOCKER	-	30	"	0.36	11.00 "
- (ฝ่ายอาคารสถานที่ใช้ LOCKER ร่วมด้วย)					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวน	ผู้ใช้	เวลา	พท.หน่วย	พท.รวม,อ้างอิง
พื้นที่ทั้งหมดของส่วนบริการ 461.00 ตารางเมตร+CIR15% = <u>530.15</u> ตารางเมตร					
ส่วนคลังพิพิธภัณฑ์ (COLLECTION STORAGE)					
- ห้องทำงานหัวหน้าคลังวัตถุ	1	1	9.00-16.00	16.00	16.00 arch.data
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่	1	3	"	5.00	15.00 วิเคราะห์
- ลานรับจ่ายวัตถุ	1	-	"	20.00	20.00 arch.data
- COLLECTION STORAGE	1	-	"	-	398.00 วิเคราะห์
- TEMPORARY STORAGE	1	-	"	-	273.20 วิเคราะห์
- ห้องน้ำ-ส้วม	1	-	"	6.00	6.00 วิเคราะห์
พื้นที่ทั้งหมดของส่วนคลังพิพิธภัณฑ์ 728.20 ตารางเมตร+CIR15% = <u>837.50</u> ตารางเมตร					
ส่วนที่จอดรถ (PARKING)					
- ที่จอดรถยนต์ส่วนบุคคล	35	210	9.00-16.00	23.00	805.00 วิเคราะห์
- ที่จอดรถจักรยาน-จักรยานยนต์	30	90	"	1.0	400.00 วิเคราะห์
- ที่จอดรถบัสผู้เข้าชมเป็นหมู่คณะ	5	300	"	40.00	200.00 วิเคราะห์
- ที่จอดรถบัสเจ้าหน้าที่-นักแสดง	2	100	"	40.00	80.00 วิเคราะห์
- ที่จอดรถยนต์เจ้าหน้าที่ศูนย์	11	100	"	23.00	253.00 วิเคราะห์
- ที่จอดรถบริการร้านอาหาร	2	-	"	23.00	46.00 วิเคราะห์
- ที่จอดรถบริการของศูนย์	5	-	"	23.00	115.00 วิเคราะห์
พื้นที่ทั้งหมดของส่วนที่จอดรถทั้งหมด 1,539.00 ตารางเมตร+CIR15% = <u>1770.00</u> ตารางเมตร					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดของโครงการ

1. ส่วนบริหาร (ADMINISTRATIVE OFFICE)	= 164.00 + 278.30 + 150.00 = 592.50 ตารางเมตร
2. ส่วนเผยแพร่และจัดการแสดง	
2.1 ส่วนนิทรรศการ (EXHIBITION)	= 537.00 + 3,356.00 = 3,893.00 ตารางเมตร
2.2 ส่วนโรงละคร (AUDITORIUM)	= 1,359.30 ตารางเมตร
2.3 ส่วนโรงละครกลางแจ้ง (AMPHITHEATER)	= 600.00 ตารางเมตร
3. ส่วนบรรยายทางวิชาการ (LECTURE ROOM)	= 53.00 ตารางเมตร
4. ส่วนหอสมุดวัฒนธรรม (LIBRARY)	= 270.00 ตารางเมตร
5. ส่วนร้านอาหาร (CAFETERIA)	= 354.20 ตารางเมตร
6. ส่วนจัดสาริต และร้านขายของที่ระลึก	= 160.00 ตารางเมตร
7. ส่วนบริการ (SERVICE)	= 530.15 ตารางเมตร
8. ส่วนคลังพิพิธภัณฑ (COLLECTION STORAGE)	= 837.50 ตารางเมตร
9. ส่วนที่จอดรถ (PARKING)	= 1,770.00 ตารางเมตร
รวมเป็นพื้นที่ใช้สอย	10,419.65 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.8 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์องค์ประกอบของโครงการ

- การเปรียบเทียบความสัมพันธ์องค์ประกอบของฝ่ายบริหาร (ADMINISTRATIVE DEPARTMENT)

NO.	องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7
1	ห้องผู้อำนวยการ							
2	ห้องรองผู้อำนวยการ	3						
3	ส่วนทำงานเลขานุการ	3	3					
4	ห้องประชุม	1	1	2				
5	ส่วนรับรองแขก	3	3	3	0			
6	ส่วนเตรียมอาหาร	0	0	2	2	2		
7	ห้องน้ำ-ดื่ม	1	1	1	0	1	1	

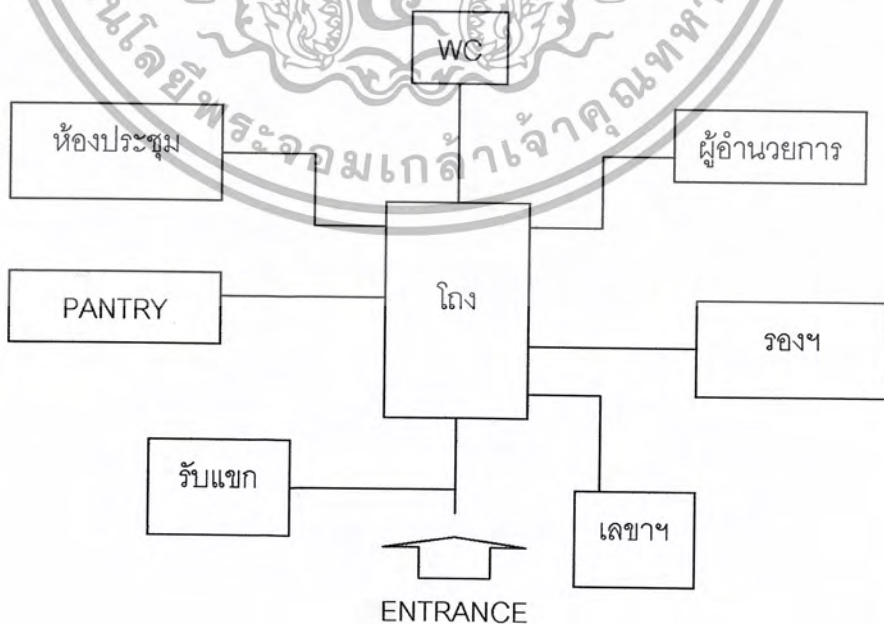
การให้คะแนน

0 = ไม่มีความสัมพันธ์

1 = มีความสัมพันธ์น้อย

2 = มีความสัมพันธ์ปานกลาง

3 = มีความสัมพันธ์มาก

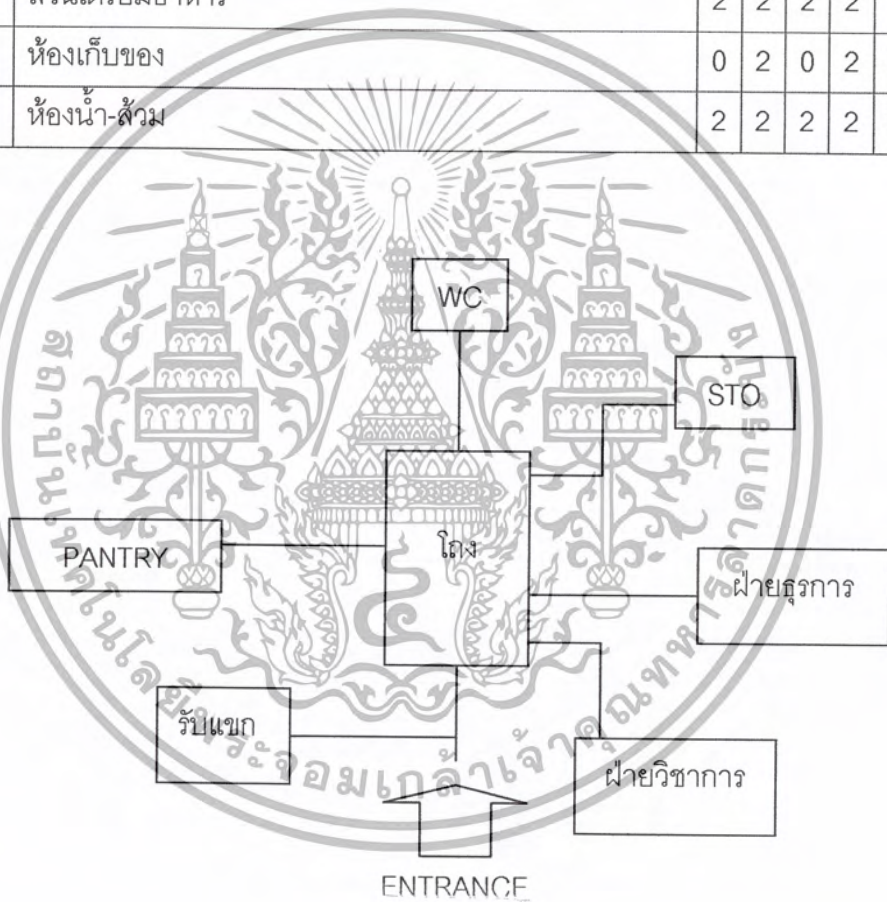

RELATIONSHIP DIAGRAM

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การเปรียบเทียบความสัมพันธ์องค์ประกอบของฝ่ายธุรการและวิชาการ

NO.	องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7
1	ห้องหัวหน้าฝ่ายธุรการ							
2	ห้องเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ	3						
3	ห้องหัวหน้าฝ่ายวิชาการ	2	0					
4	ห้องเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ	0	2	3				
5	ส่วนเตรียมอาหาร	2	2	2	2			
6	ห้องเก็บของ	0	2	0	2	0		
7	ห้องน้ำ-ส้วม	2	2	2	2	0	0	

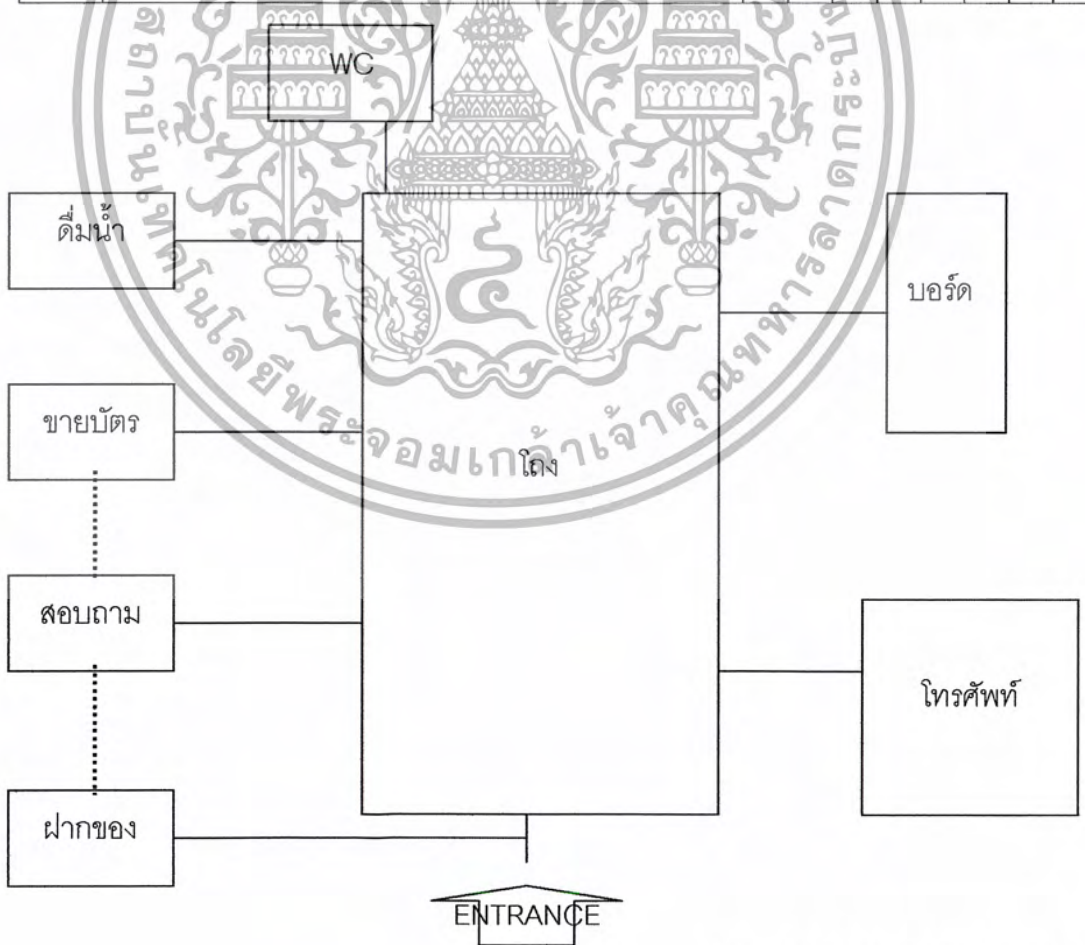

RELATIONSHIP DIAGRAM

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การเปรียบเทียบความสัมพันธ์องค์ประกอบของส่วนบริการสาธารณะ
(PUBLIC SURVICE DEPARTMENT)

NO.	องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8
1	โถงทางเข้า								
2	รับฝากของ	2							
3	ติดต่อสอบถาม	3	3						
4	ขายบัตร	3	3	3					
5	โทรศัพท์สาธารณะ	1	1	1	1				
6	ที่ดื่มน้ำ	1	1	0	1	0			
7	บอร์ดแสดงงาน	2	0	2	1	1	0		
8	ห้องน้ำ-ส้วม	1	1	1	0	0	0	0	

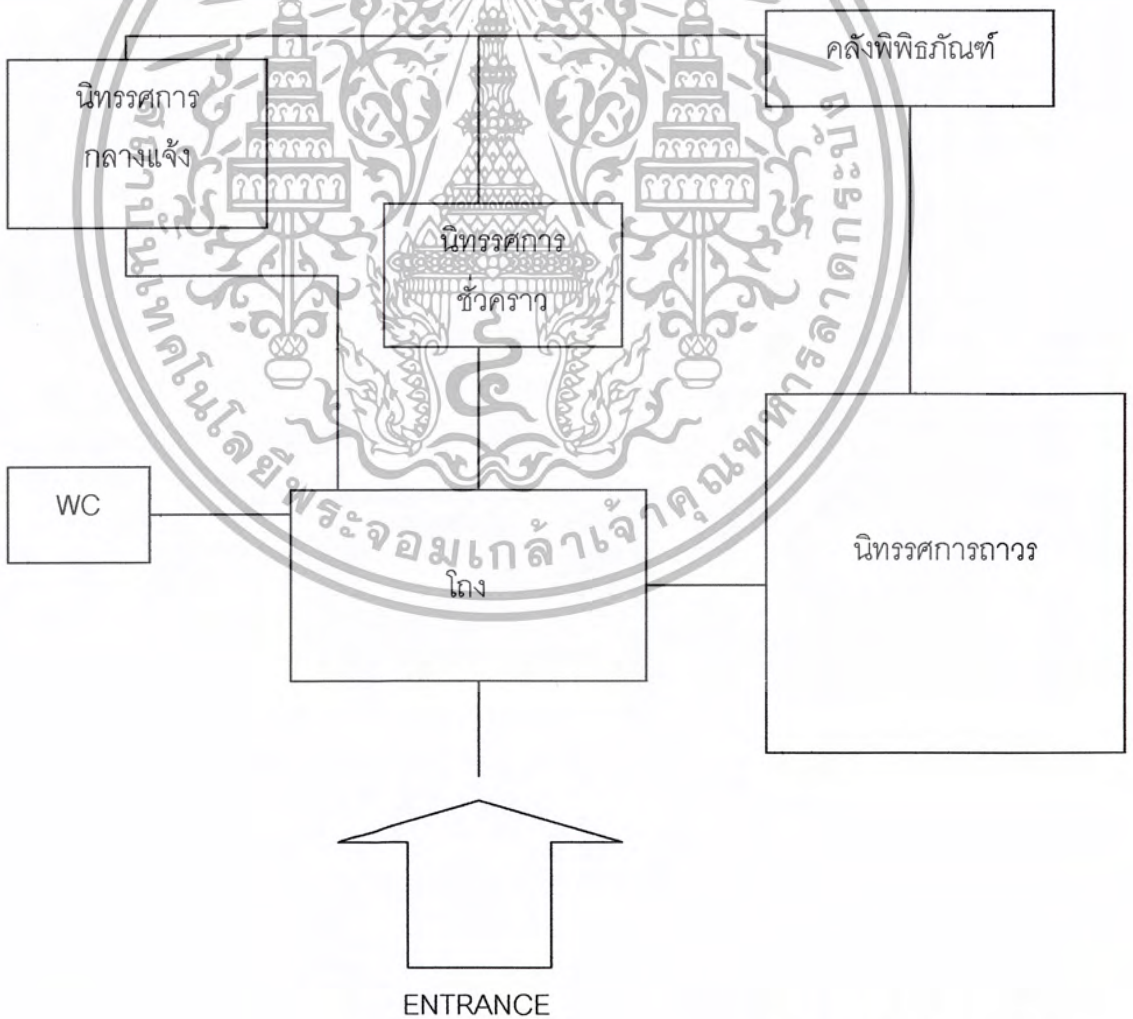

RELATIONSHIP DIAGRAM

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การเปรียบเทียบความสัมพันธ์องค์ประกอบของส่วนนิทรรศการ
(EXHIBITION DEPARTMENT)

NO.	องค์ประกอบ	1	2	3	4	5
1	โถง					
2	นิทรรศการถาวร	3				
3	นิทรรศการชั่วคราว	3	2			
4	นิทรรศการกลางแจ้ง	2	2	2		
5	ห้องน้ำ-ส้วม	1	1	1	1	

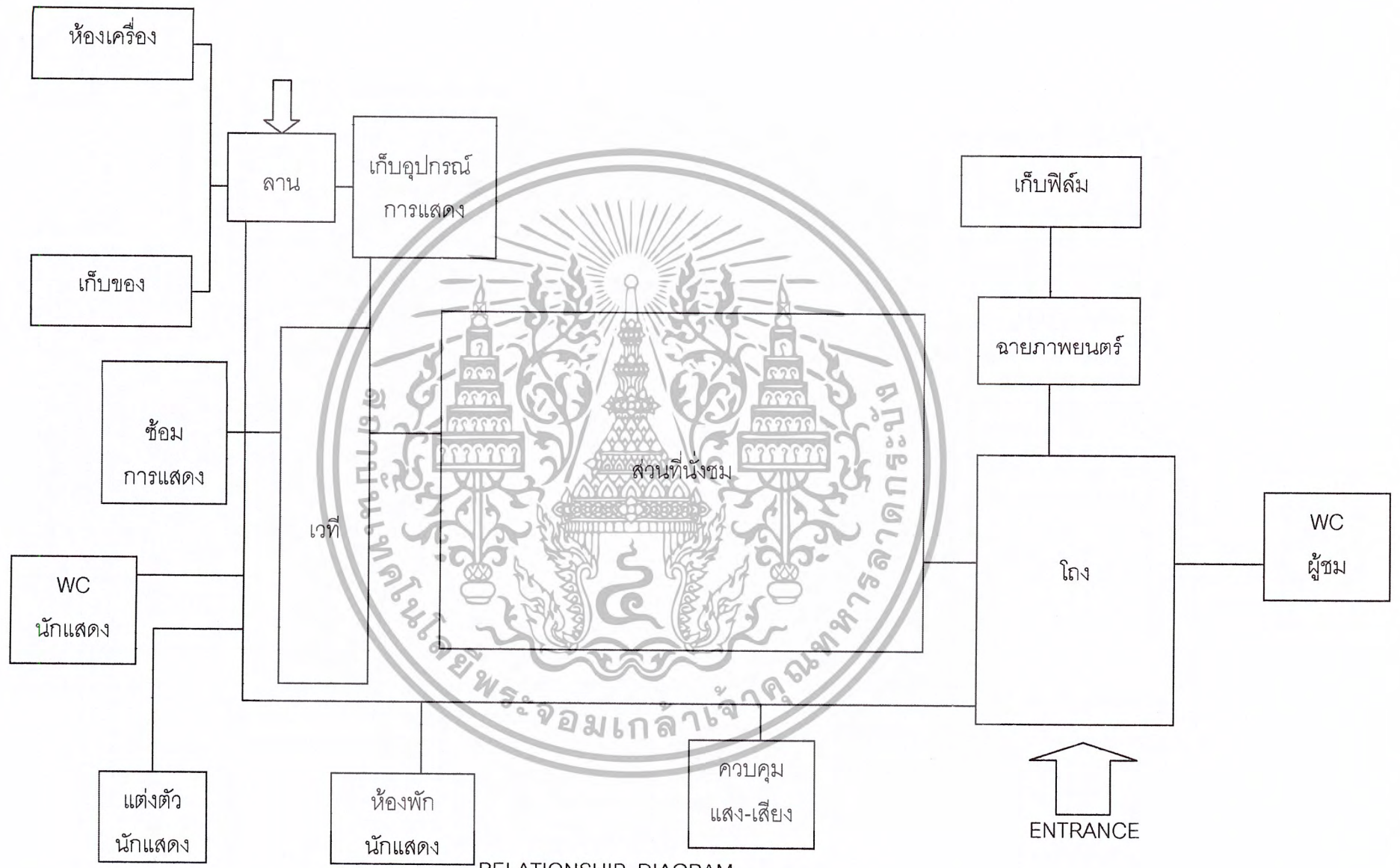

RELATIONSHIP DIAGRAM

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เปรียบเทียบความสัมพันธ์องค์ประกอบของส่วนโรงละคร (AUDITORIUM DEPARTMENT)

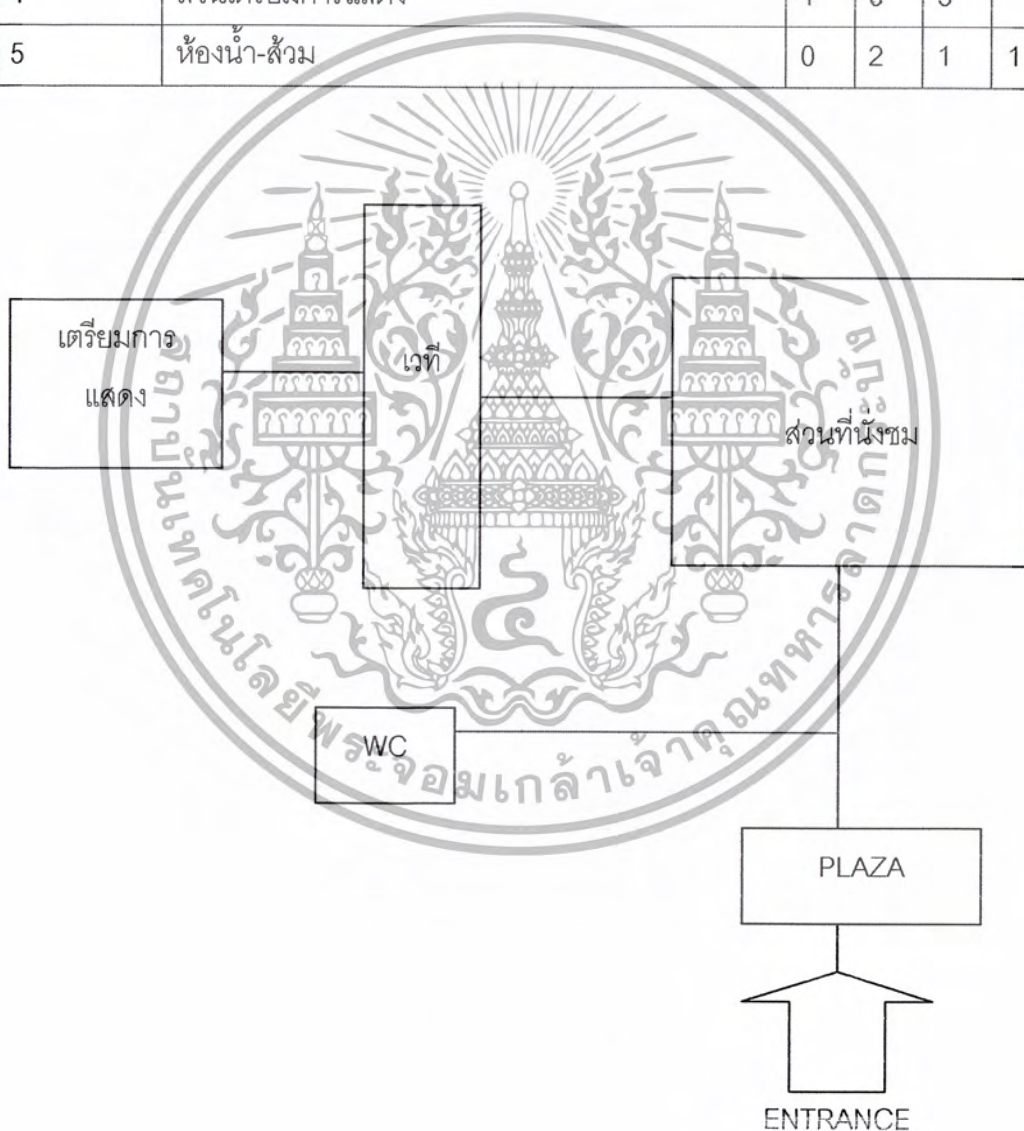
NO.	องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	โถงทางเข้า															
2	ส่วนที่นั่งชม	3														
3	เวทีการแสดง	1	3													
4	ห้องฉายภาพยนตร์, สไลด์	0	2	1												
5	ส่วนเก็บฟิล์ม	0	0	0	3											
6	ห้องควบคุมระบบแสง-เสียง	1	2	1	3	1										
7	ลานขนส่งอุปกรณ์	0	0	0	2	2	2									
8	ห้องพักนักแสดง	0	0	1	0	0	0	1								
9	ห้องซ้อมการแสดง	0	0	2	0	0	0	1	2							
10	ห้องแต่งตัวนักแสดง	0	0	1	0	0	0	0	3	1						
11	ห้องน้ำ-ส้วม นักแสดง	0	0	1	0	0	0	0	2	1	1					
12	ห้องน้ำ-ส้วม ผู้ชม	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
13	ห้องเก็บอุปกรณ์การแสดง	1	0	3	1	1	1	2	1	2	0	0	0			
14	ห้องเก็บของ	1	0	2	1	1	1	2	1	2	0	0	0	2		
15	ห้องเครื่องงานระบบ	0	0	1	1	0	1	2	0	0	0	0	0	1	1	

RELATIONSHIP DIAGRAM

- เปรียบเทียบความสัมพันธ์องค์ประกอบของส่วนโรงละครกลางแจ้ง
(AMPHITHEATER DEPARTMENT)

NO.	องค์ประกอบ	1	2	3	4	5
1	ลาน PLAZA					
2	ส่วนที่นั่งชม	2				
3	เวทีโรงละครกลางแจ้ง	2	3			
4	ส่วนเตรียมการแสดง	1	0	3		
5	ห้องน้ำ-ส้วม	0	2	1	1	

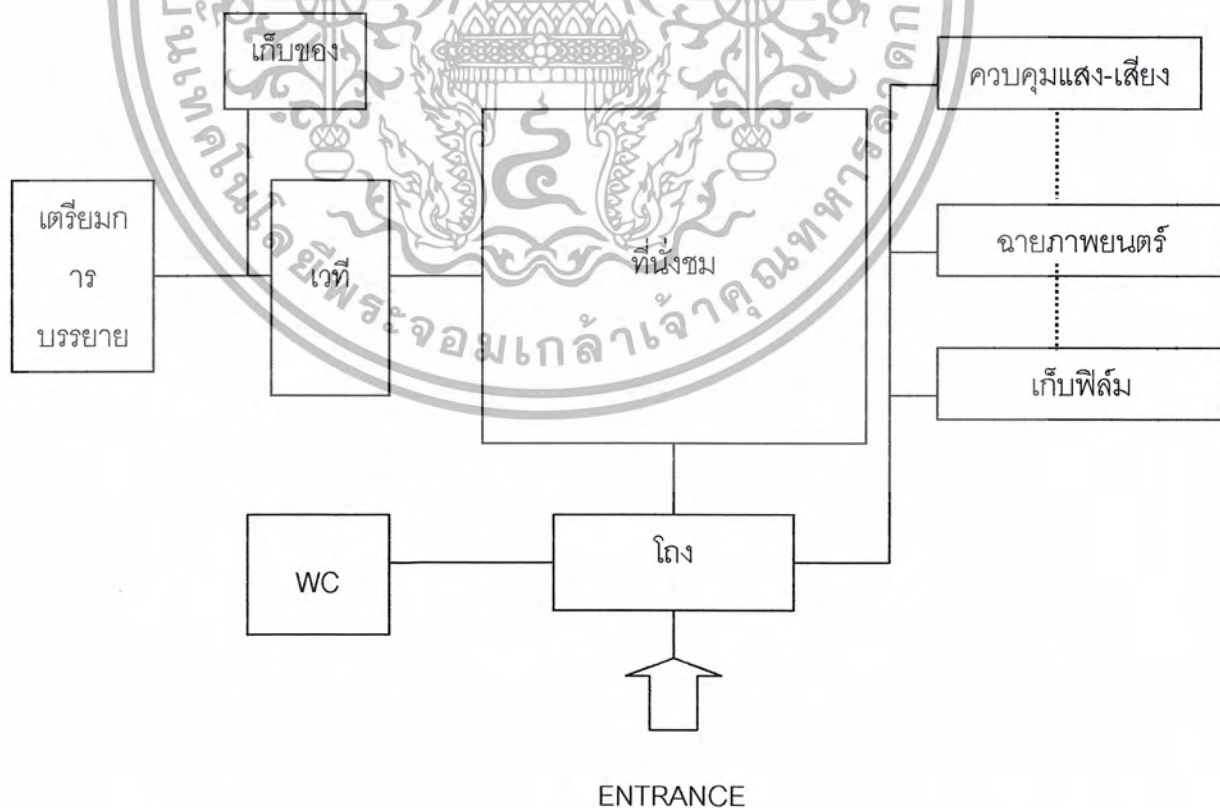

RELATIONSHIP DIAGRAM

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การเปรียบเทียบความสัมพันธ์องค์ประกอบของส่วนบรรยายทางวิชาการ
(LECTURE ROOM)

NO.	องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	โถงทางเข้า									
2	ส่วนที่นั่ง	3								
3	เวที	0	3							
4	ห้องฉายภาพยนตร์-สไลด์	0	2	2						
5	ห้องเก็บฟิล์ม	0	0	0	3					
6	ห้องควบคุมระบบเสียง	0	0	2	3	3				
7	ห้องเตรียมการบรรยาย	2	0	3	0	0	0			
8	ห้องเก็บของ	1	1	3	2	2	2	0		
9	ห้องน้ำ-ส้วม	2	2	1	0	0	0	1	0	

RELATIONSHIP DIAGRAM

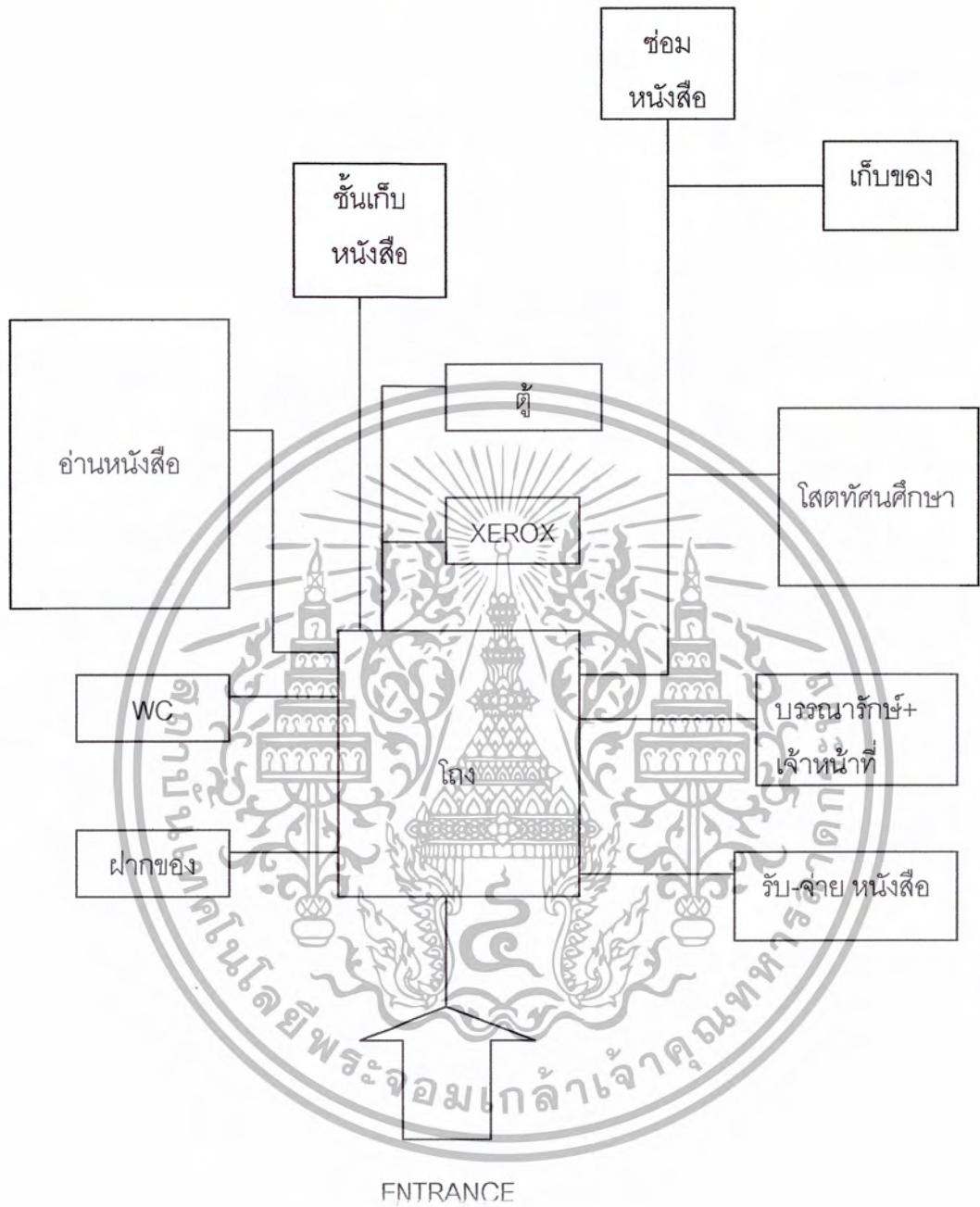
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เปรียบเทียบความสัมพันธ์องค์ประกอบของส่วนหอสมุด (LIBRARY DEPARTMENT)

NO.	องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	โถงทางเข้า													
2	ส่วนรับฝากของ	3												
3	ส่วนรับ-จ่ายหนังสือ	3	2											
4	บรรณารักษ์ และ เจ้าหน้าที่	2	2	2										
5	ตู้บัตรรายการ	2	2	1	1									
6	บริเวณที่ถ่ายเอกสาร	1	0	1	1	1								
7	ส่วนอ่านหนังสือ	2	0	0	2	2	1							
8	ชั้นวางหนังสือ	2	0	0	2	2	1	3						
9	บริเวณอ่านไมโครฟิล์ม	1	0	0	1	0	0	2	0					
10	ส่วนโสตทัศนศึกษา	2	0	0	1	0	0	2	0	2				
11	ห้องซ่อมแซมหนังสือ	1	0	0	2	0	0	1	1	0	0			
12	ห้องเก็บของ	1	0	0	3	0	0	0	1	0	1	2		
13	ห้องน้ำ-ส้วม	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

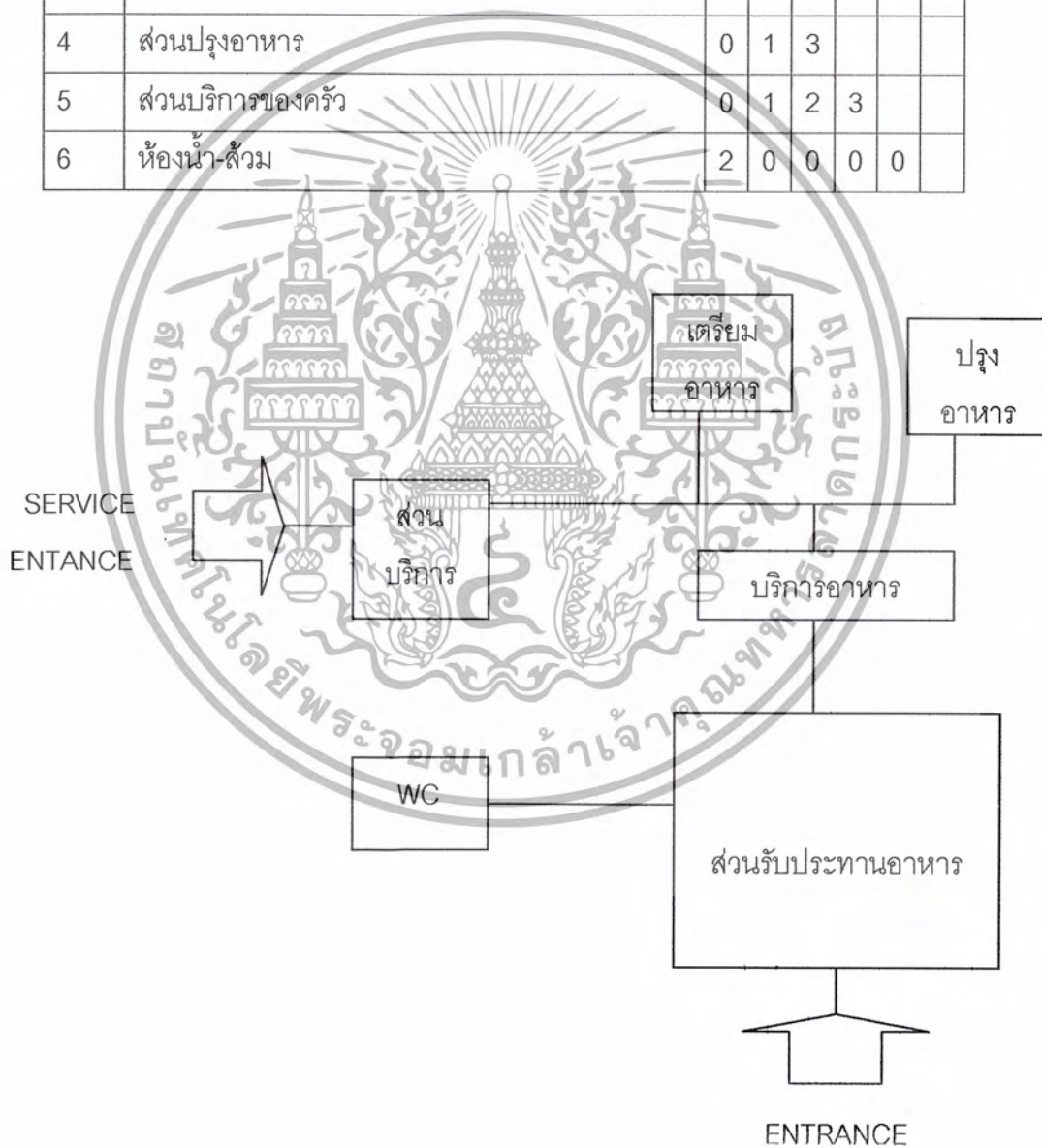

RELATIONSHIP DIAGRAM

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การเปรียบเทียบความสัมพันธ์องค์ประกอบของส่วนร้านอาหาร
(CAFETERIA DEPARTMENT)

NO.	องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6
1	ส่วนรับประทานอาหาร						
2	ส่วนบริการอาหาร	3					
3	ส่วนเตรียมอาหาร	0	2				
4	ส่วนปรุงอาหาร	0	1	3			
5	ส่วนบริการของครัว	0	1	2	3		
6	ห้องน้ำ-ส้วม	2	0	0	0	0	

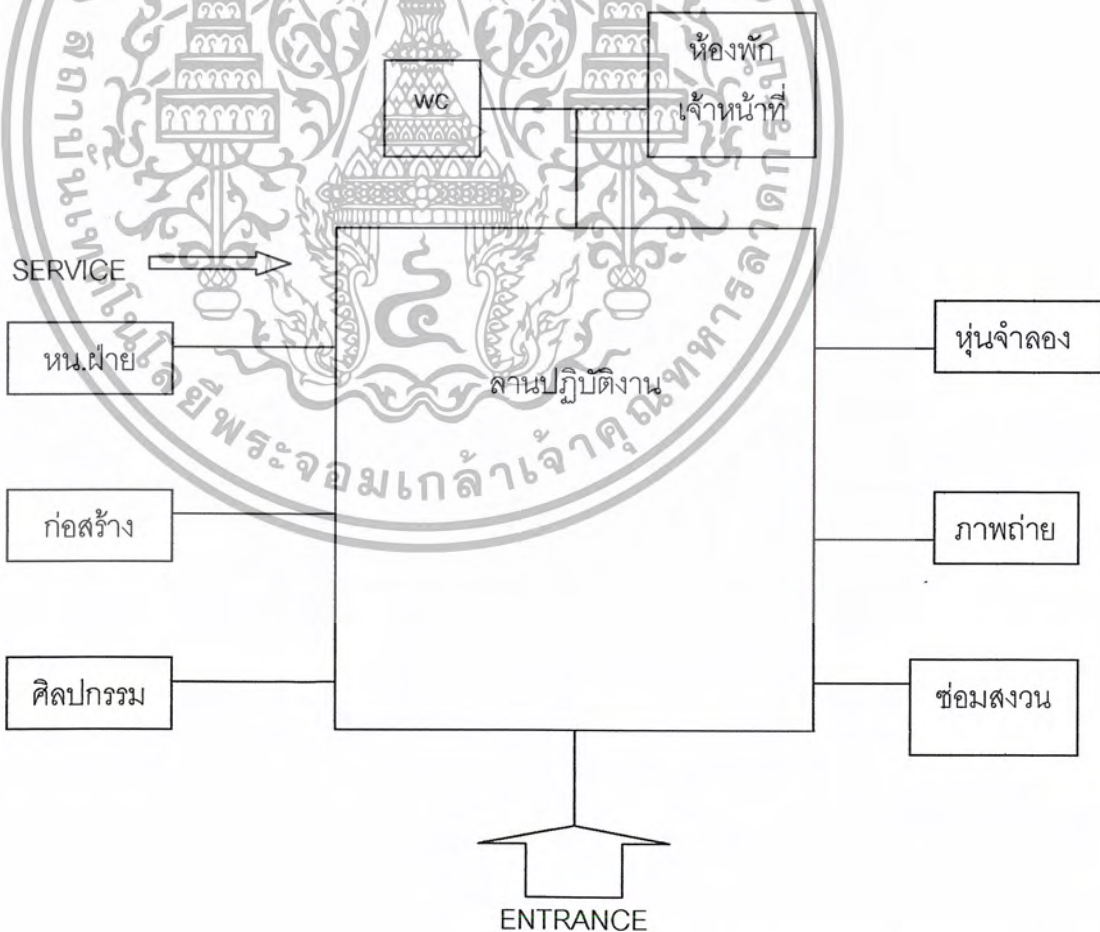

RELATIONSHIP DIAGRAM

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การเปรียบเทียบความสัมพันธ์องค์ประกอบของส่วนช่างเทคนิค
(TECHNICAL DEPARTMENT)

NO.	องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7
1	หัวหน้าฝ่ายช่างเทคนิค							
2	ห้องปฏิบัติงานศิลปกรรม	2						
3	ห้องปฏิบัติงานถ่ายภาพ	2	2					
4	ห้องปฏิบัติงานฝ่ายซ่อม-สงวน	2	2	2				
5	ห้องปฏิบัติงานหุ่นจำลอง	2	2	2	2			
6	ห้องปฏิบัติงานช่างก่อสร้าง	1	1	1	1	1		
7	ห้องน้ำ-ส้วม และ LOCKER ห้องพักเจ้าหน้าที่	1	1	1	1	1	1	

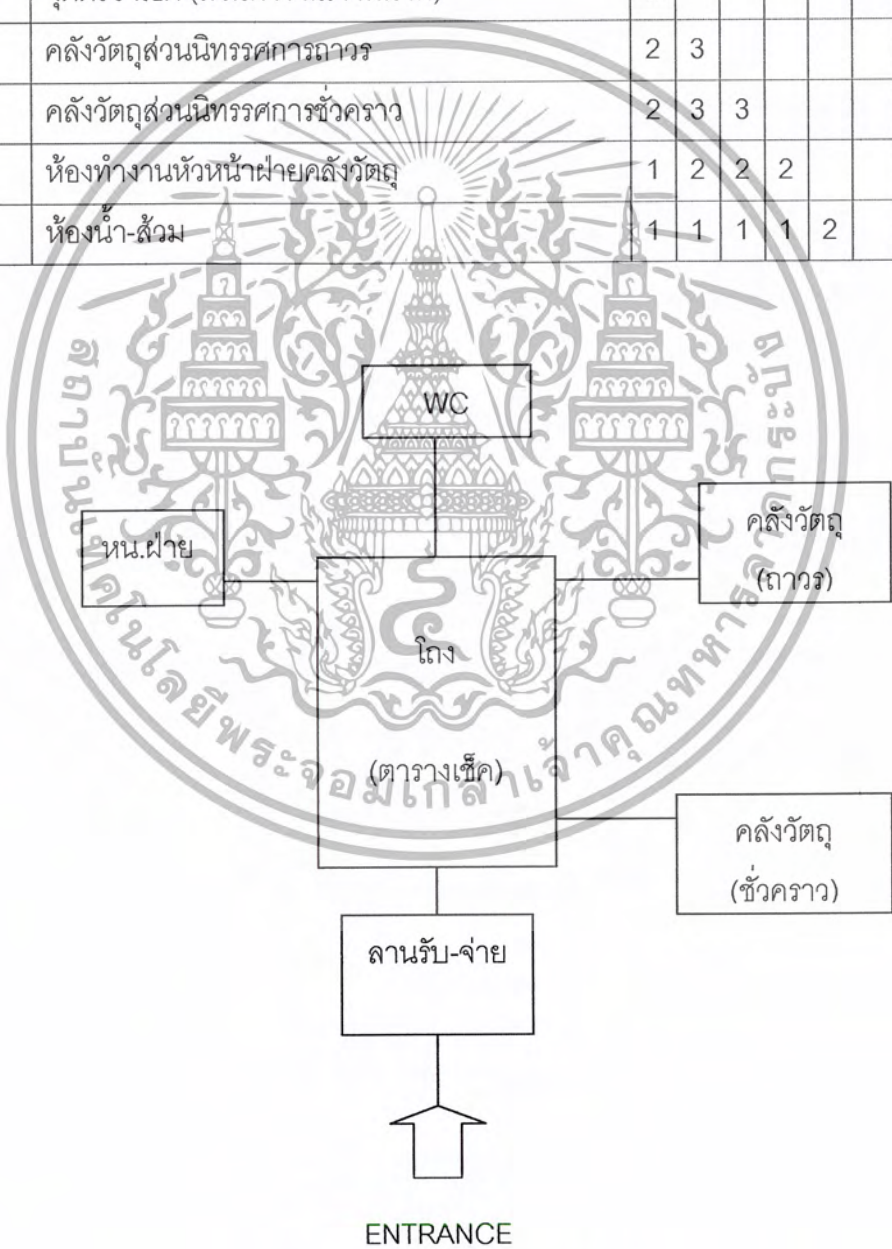

RELATIONSHIP DIAGRAM

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การเปรียบเทียบความสัมพันธ์องค์ประกอบส่วนคลังพิพิธภัณฑ์
(STORAGE DEPARTMENT)

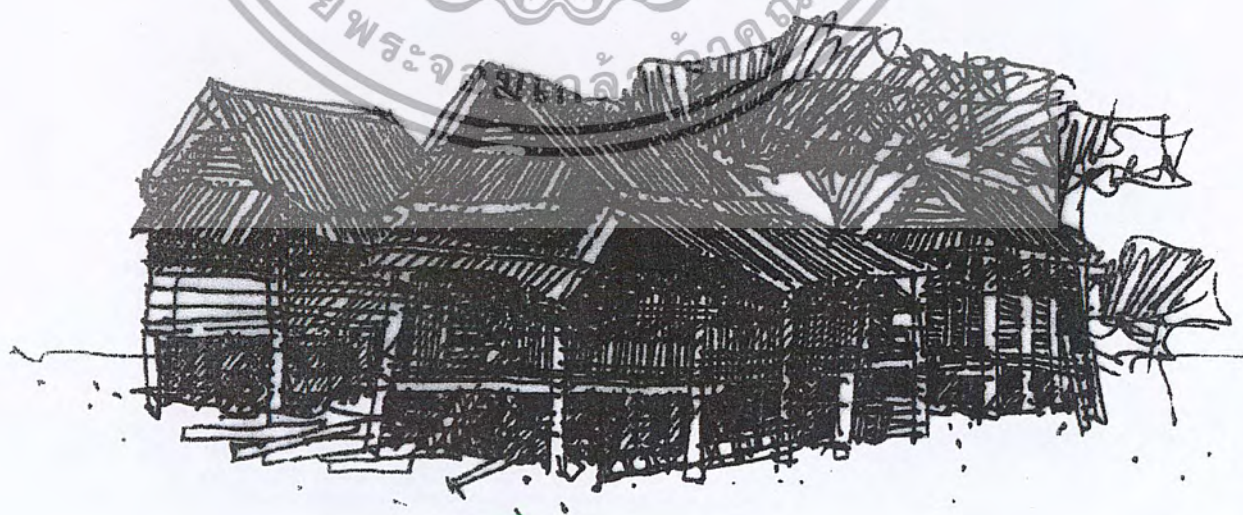
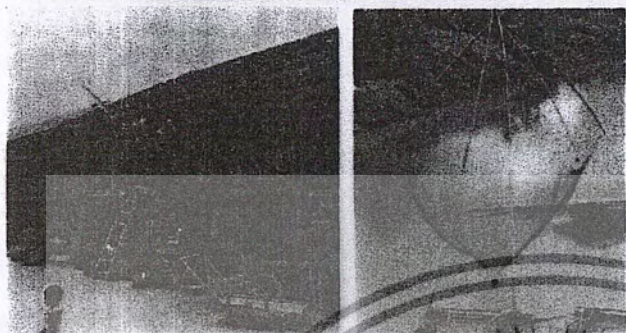
NO.	องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6
1	ลานเทียบรถขนส่ง (ลานรับ-จ่ายวัตถุ)						
2	จุดตรวจเช็ค (ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่)	3					
3	คลังวัตถุส่วนนิทรรศการถาวร	2	3				
4	คลังวัตถุส่วนนิทรรศการชั่วคราว	2	3	3			
5	ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายคลังวัตถุ	1	2	2	2		
6	ห้องน้ำ-ส้วม	1	1	1	1	2	

RELATIONSHIP DIAGRAM

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี
Suphanburi Vernacular Art and Cultural Center

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การพิจารณาที่ตั้งโครงการ

4.1 การวิเคราะห์การเลือกที่ตั้งโครงการในระดับอำเภอ

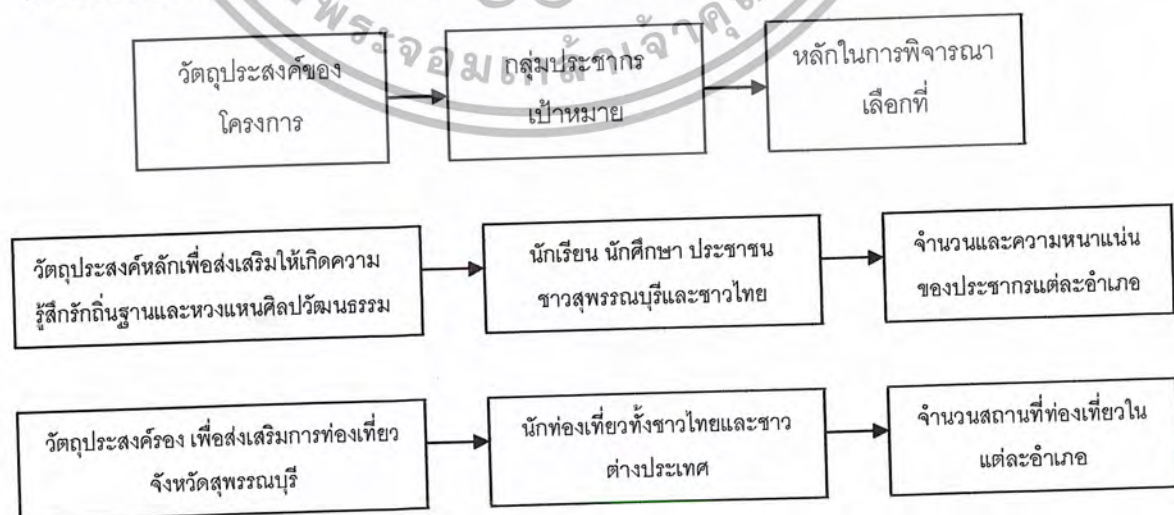
4.1.1 หลักในการพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ

การได้มาซึ่งหลักการพิจารณาเลือกอำเภอที่ตั้งโครงการ เริ่มจากการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อให้ทราบว่าการโครงการต้องการบริการผู้ใช้อาคารประเภทใด จากนั้นจึงจะได้มาซึ่งหลักในการพิจารณาที่ตั้งโครงการที่เหมาะสมกับประเภทของผู้ใช้อาคารดัง แผนภูมิที่ 4.1.1

4.1.1

เนื่องจากวัตถุประสงค์หลักของโครงการ คือ “เพื่อส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกรักถิ่นฐานและภูมิใจในความเป็นมาของท้องถิ่น รวมถึงภูมิปัญญาที่บรรพบุรุษสั่งสมสืบต่อมาให้คนรุ่นหลังเกิดความหวงแหนและต้องการที่จะธำรงรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมของตน นำไปสู่การพัฒนาสืบต่อไป” จากวัตถุประสงค์ที่กล่าวมา กลุ่มประชากรเป้าหมาย คือ นักเรียนนักศึกษา ประชาชนชาวสุพรรณบุรีและคนไทยทุกคน

วัตถุประสงค์รองของโครงการ คือ “เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเป็นการเพื่อรายได้ให้แก่คนท้องถิ่น” จากวัตถุประสงค์ที่กล่าวมากลุ่มประชากรเป้าหมาย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ

แผนภูมิที่ 4.1.1 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการได้มาซึ่งหลักการพิจารณาเลือกอำเภอที่ตั้งโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.2 การวิเคราะห์การเลือกอำเภอที่ตั้งโครงการ

จากหลักการพิจารณาเลือกอำเภอที่ตั้งโครงการ คือ จำนวนและความหนาแน่นของประชากร และจำนวนสถานที่ท่องเที่ยวในแต่ละอำเภอ เพื่อเลือกอำเภอที่มีศักยภาพและเหมาะสมในการจัดตั้งโครงการ

จำนวนและความหนาแน่นของประชากร

จังหวัดสุพรรณบุรี มีการแบ่งเขตการปกครองตามลักษณะการปกครองส่วนภูมิภาค ออกเป็น 10 อำเภอ ดังนี้ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอดอนเจดีย์ อำเภอบางปลาม้า อำเภอสองพี่น้อง อำเภอศรีประจันต์ อำเภอสามชูก อำเภอเดิมบางนางบวช อำเภออู่ทอง อำเภอด่านช้าง อำเภอหนองหญ้าไซ มีจำนวนตำบลทั้งหมด 110 ตำบล 994 หมู่บ้าน

ตารางที่ 4.1.2.1 แสดงความหนาแน่น จำนวนประชากร จำนวนหมู่บ้าน จำนวนตำบล และพื้นที่

อำเภอ	พื้นที่ ตร.กม.	จำนวนตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)			ความหนาแน่นคนต่อ ตร.กม.
					ชาย	หญิง	รวม	
1. เมืองฯ	540.917	20	123	43,919	78,231	83,696	161,927	229.4
- ในเทศบาล	44.013	-	-	15,201	24,703	26,583	51,291	1165.4
- นอกเทศบาล	496.904	20	123	28,718	53,523	57,113	110,636	222.7
2. สองพี่น้อง	750.381	15	140	28,343	64,265	67,127	131,392	175.1
- ในเทศบาล	10.400	-	-	3,992	8,435	8,985	17,420	1675.0
- นอกเทศบาล	739.981	15	140	24,351	55,835	58,142	113,977	154.0
3. อู่ทอง	630.290	13	151	27,105	60,159	62,577	122,736	194.7
4. บางปลาม้า	481.298	14	127	20,823	41,716	43,825	85,541	177.7
5. เดิมบางนางบวช	552.330	14	119	20,351	37,631	39,904	77,535	140.4
6. ศรีประจันต์	180.986	9	64	16,655	30,999	33,872	64,871	358.4
7. ด่านช้าง	1,193.599	7	90	17,900	31,409	31,169	62,578	52.4
8. สามชุก	355.917	7	68	16,339	27,954	29,889	57,843	162.5
9. หนองหญ้าไซ	420.209	6	64	12,714	24,045	25,115	49,160	117.0
10. ดอนเจดีย์	252.081	5	48	11,969	22,543	23,689	46,232	183.4
รวม	5358.008	110	994	215,618	418,952	440,863	859,815	160.5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จังหวัดสุพรรณบุรี มีประชากรตามหลักฐานทางทะเบียนราษฎร ในวันที่ 31 ธันวาคม 2544 รวม 859,815 คน เป็นชาย 418,952 คน เป็นหญิง 440,863 คน ความหนาแน่นของ ประชากร 160.5 คนต่อตารางกิโลเมตร

ที่มา : กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทยส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี ,2544

จากตารางที่ 4.1.2.1 เป็นตารางการเรียงลำดับจำนวนประชากรในแต่ละอำเภอจากมากไปหาน้อย จะเห็นได้ว่า อำเภอเมืองจังหวัดสุพรรณบุรีมีจำนวนประชากร จำนวนตำบล จำนวนครัวเรือนมากที่สุด

สถานที่ท่องเที่ยวในแต่ละอำเภอ

สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสุพรรณบุรีนั้นมีมากมายโดยสามารถจำแนกออกเป็นแต่ละอำเภอได้ดังนี้

1. อำเภอเมืองสุพรรณบุรี มีสถานที่ท่องเที่ยวดังนี้ ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองสุพรรณบุรี, วัดป่าเลไลยก์วิหาร, วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ, ชุมชนลาวพวน, โรงละครแห่งชาติภาคตะวันตก, สวนเฉลิมภัทรราชินี, สวนนกท่าเสด็จ, วัดพระนอน, วัดพระสอย, วัดแค, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ชาวนาไทย, วัดประตูลำสนธิ, วัดสุวรรณภูมิ, วัดสนามชัย
2. อำเภอดอนเจดีย์ มีสถานที่ท่องเที่ยวดังนี้ พระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์, หนองสาหร่าย
3. อำเภอบางปลาม้า มีสถานที่ท่องเที่ยวดังนี้ อุทยานมัจฉาวัดป่าฤกษ์, วัดศาลี, วัดจระเข้มใหญ่, วัดชีปะขาว สถานที่ดังกล่าวเป็นบริเวณที่มีปลาชุกชุม, วัดค้ำควนแม่ไก่, วัดอาน, ชุมชนลาวเวียง, ตลาดเก้าห้อง
4. อำเภอสองพี่น้อง มีสถานที่ท่องเที่ยวดังนี้ หมู่บ้านไทยทรงดำ, ชุมชนโบราณรอบวัดอัมพวัน, วัดสองพี่น้อง, วัดอัมพวันหรือวัดคลองมะดัน, วัดโพธารามหรือวัดไผ่โรงวัว, หนองอ้อนกระโท
5. อำเภอศรีประจันต์ มีสถานที่ท่องเที่ยวดังนี้ ตลาดศรีประจันต์, วัดบ้านกร่าง, หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย, บึงหนองจอก
6. อำเภอสามชุก มีสถานที่ท่องเที่ยวดังนี้ บึงระหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. อำเภอเดิมบางนางบวช มีสถานที่ท่องเที่ยวดังนี้

แหล่งผลิตผ้าชิ้นตีนจกบ้านทุ่งก้านเหลือง , บึงฉวาก , วัดบ่อกรู , วัดเขานางบวช , วัดหัวเขา , วัดเดิมบาง

8. อำเภออุทุมพร มีสถานที่ท่องเที่ยวดังนี้

รอยพระพุทธรูปบาทวัดเขาดีสลัก , พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุทุมพร , ชุมชนทอผ้าบ้านวังหลุมพอง , ชุมชนไทยเวียง , ชุมชนลาวโซ่ง

9. อำเภอด่านช้าง มีสถานที่ท่องเที่ยวดังนี้

อุทยานแห่งชาติพุเตย , เขื่อนกระเสียว , ลำตะเพิน , พุตะเคียน , พุกระทิง , น้ำตกตาดใหญ่ , ถ้ำธารน้ำลอด , อุทยานสนสองใบ , หมู่บ้านกระเหรี่ยงบ้านตะเพินคี , ชุมชนลาวซี้ - ลาวครั่ง

4.1.3 สรุปการเลือกอำเภอที่ตั้งโครงการ

จากข้อมูลสถิติข้างต้น พบว่า อำเภอเมืองสุพรรณบุรีเป็นอำเภอที่มีทั้งจำนวนและความหนาแน่นของประชากร และจำนวนสถานที่ท่องเที่ยวมากที่สุด อีกทั้งยังมีความพร้อมด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ดังนั้นจึงเห็นสมควรว่า อำเภอเมืองสุพรรณบุรี มีความเหมาะสมที่สุดในการจัดตั้งโครงการ

แผนที่ 4.1.3.1 แสดงอาณาเขตของจังหวัดสุพรรณบุรีและอำเภอต่างๆที่มีความสำคัญด้านจำนวนประชากร และจำนวนสถานที่ท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

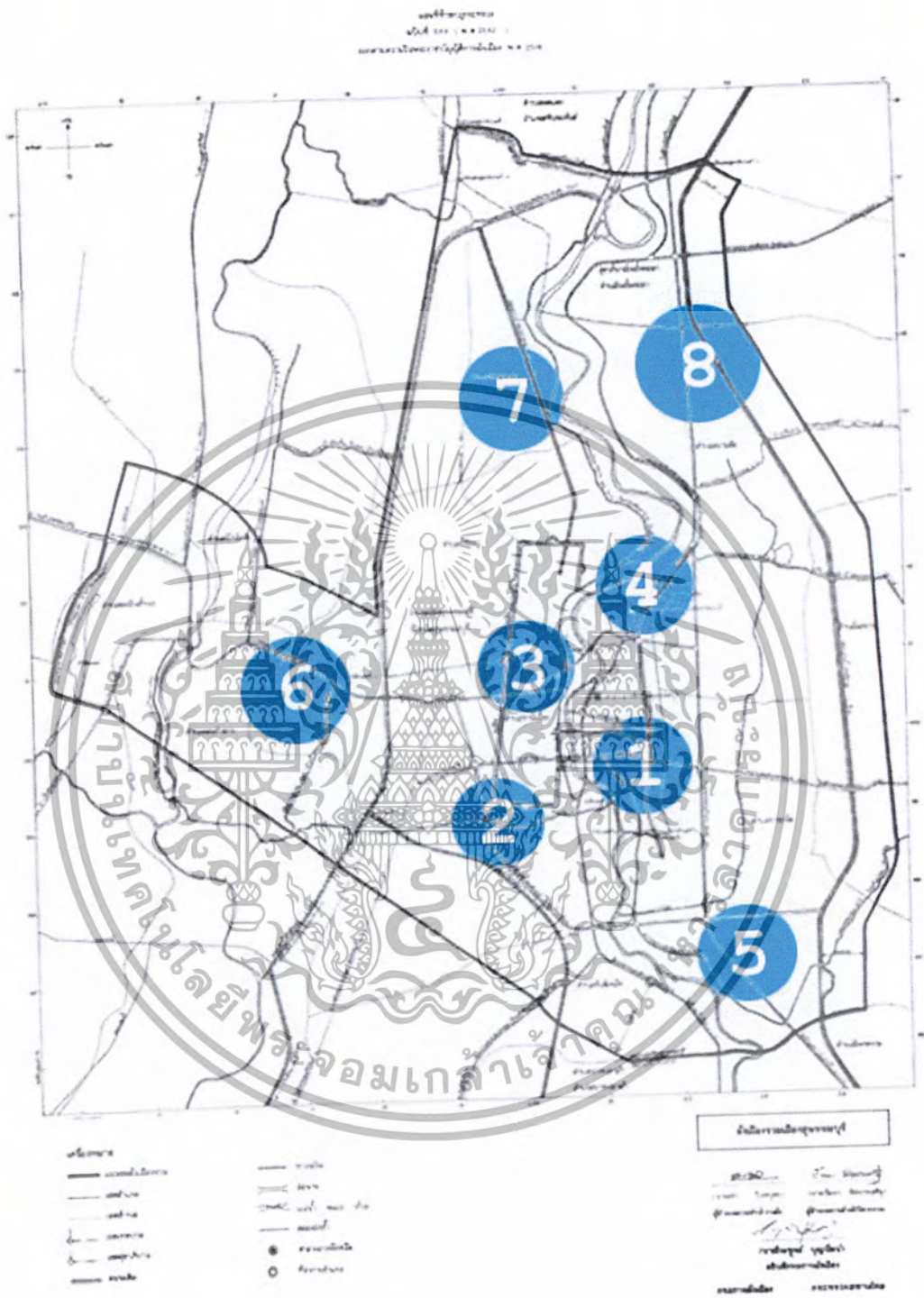
แผนที่ 4.1.3.2 แสดงอาณาเขตที่ตั้งของอำเภอเมืองสุพรรณบุรี และตำบลต่างๆ
ในอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

4.2 การวิเคราะห์การเลือกที่ตั้งโครงการในระดับย่าน

4.2.1 หลักในการพิจารณา

1. ด้านการท่องเที่ยว เป็นบริเวณที่มีสถานที่ท่องเที่ยวหรือมีเรื่องราวของประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม หรือเป็นเส้นทางผ่านไปยังสถานที่ท่องเที่ยว
2. ความสำคัญกับย่านการศึกษาและสถานที่ราชการ เป็นบริเวณที่อยู่ใกล้กับสถานที่ศึกษาที่สำคัญ โดยเฉพาะสถานศึกษาที่มีการศึกษาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งหน่วยงานของราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถติดต่อและให้บริการได้โดยสะดวก
3. การขยายตัวของเมือง เนื่องจากโครงการจำเป็นต้องใช้พื้นที่กว้างใหญ่พอสมควรและอาจจะมีการก่อสร้างขยายโครงการได้ ดังนั้นการขยายตัวของเมืองจึงส่งผลต่อการเลือกย่านเช่นกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนที่ 4.2.1 แสดงแนวเขตผังเมืองรวม และตำแหน่งของย่านต่างๆที่กำหนดขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
แม้ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.2 การวิเคราะห์เลือกย่านที่ตั้งโครงการ

1. ด้านการท่องเที่ยว

เป็นบริเวณที่มีสถานที่ท่องเที่ยวหรือมีเรื่องราวของประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม หรือเป็นเส้นทางผ่านไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ โดยแบ่งออกเป็น 8 ย่านดังนี้

ย่านที่ 1 บริเวณถนนนครแก้ว เป็นย่านที่มีความหนาแน่นของประชากรสูงและเป็นย่านพาณิชยกรรม ไม่มีสถานที่ท่องเที่ยว

ย่านที่ 2 บริเวณถนนมัสสีหมอก เป็นย่านที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อย ถนนมัสสีหมอกนี้เป็นเส้นทางที่สร้างขึ้นใหม่ เพื่อเป็นเส้นทางเลี่ยงเมืองที่จะเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ สถานที่ท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ คือ วัดพระรูป วัดประตูลาศ

ย่านที่ 3 บริเวณถนนมาลัยแมน เป็นย่านที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อย มีสถานที่ท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ คือ ประตูเมืองและกำแพงเมืองเก่า ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง และยังเป็นเส้นทางค้าขายที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่ต่างๆอีก

ย่านที่ 4 บริเวณถนนประชาธิปไตย เป็นย่านที่มีความหนาแน่นของประชากรปานกลาง และมีบางพื้นที่เป็นย่านพาณิชยกรรม ในย่านนี้ไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวแต่เป็นเส้นทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ

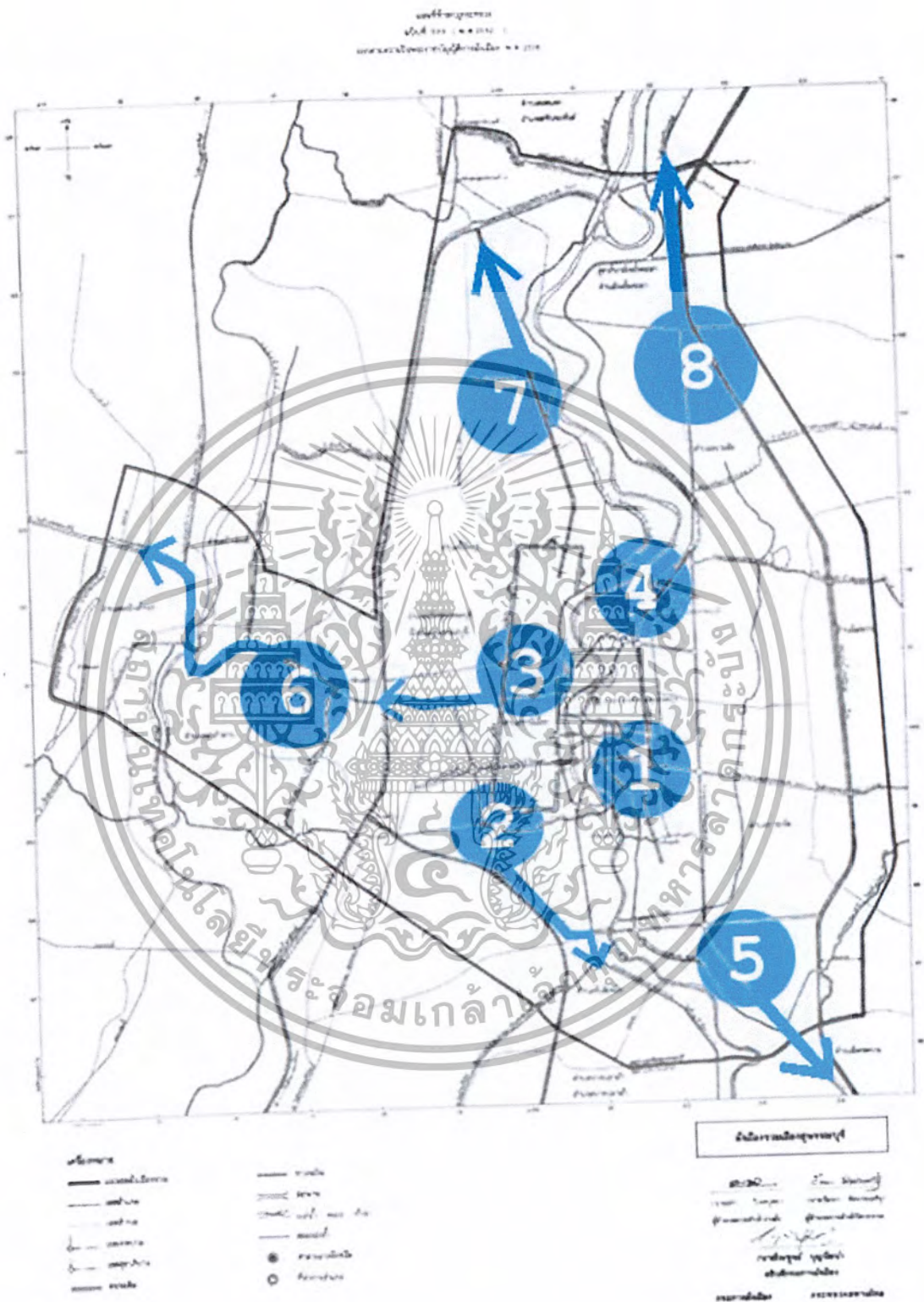
ย่านที่ 5 บริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 340 เป็นย่านที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อยและมีบางพื้นที่เกษตรกรรม ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 340 เป็นเส้นทางหลักที่จะเข้ามาจังหวัดสุพรรณบุรี ในย่านนี้ไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวแต่เป็นเส้นทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ

ย่านที่ 6 บริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 321 เป็นย่านที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อยและมีบางพื้นที่เกษตรกรรม มีสถานที่ท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ คือ วัดป่าเลไลยก์ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 321 ยังเป็นเส้นทางหลักไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ

ย่านที่ 7 บริเวณถนนวัดพระศรีมหาธาตุ – บ้านโพธิ์พระยา เป็นย่านพื้นที่เกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ คือ วัดพระศรีมหาธาตุ วัดพระนอน วัดพระลอย

ย่านที่ 8 บริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 340 เป็นย่านที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อยและมีบางพื้นที่เกษตรกรรม มีสถานที่ท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ คือ วัดสนามชัย ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 340 เป็นเส้นทางหลักที่จะเข้ามาจังหวัดสุพรรณบุรี และยังเป็นเส้นทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนที่ 4.2.2.1 แสดงตำแหน่งของย่านต่างๆที่กำหนดขึ้น เส้นทางการท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
แม้ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ความสำคัญกับย่านการศึกษาและสถานที่ราชการ

เป็นบริเวณที่อยู่ใกล้กับสถานที่ศึกษาที่สำคัญ โดยเฉพาะสถานที่ศึกษาที่มีการศึกษาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งหน่วยงานของราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถติดต่อและให้บริการได้โดยสะดวก

ย่านที่ 1 บริเวณย่านนี้มีสถานศึกษาระดับประถม คือ โรงเรียนสุพรรณภูมิ แต่ไม่มีสถานที่ราชการที่สำคัญ

ย่านที่ 2 บริเวณย่านนี้ไม่มีสถานศึกษา แต่มีสถานที่ราชการที่สำคัญ คือ โรงพยาบาลเจ้าพระยามรราชซึ่งเป็นโรงพยาบาลประจำจังหวัด และที่ทำการเทศบาลเมืองฯ

ย่านที่ 3 บริเวณย่านนี้มีสถานศึกษาที่สำคัญ คือ โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี (ระดับประถม) และโรงเรียนวรรณคดีศึกษาลัยจังหวัดสุพรรณบุรี (ระดับมัธยม) ซึ่งทั้งสองแห่งนี้เป็นโรงเรียนประจำจังหวัด แต่ไม่มีสถานที่ราชการที่สำคัญ

ย่านที่ 4 บริเวณย่านนี้มีสถานศึกษาที่สำคัญ คือ โรงเรียนสวนกุหลาบ (ระดับมัธยม) ในปัจจุบันสถานที่ราชการที่เคยอยู่ในพื้นที่นี้ ได้ถูกย้ายไปเป็นส่วนหนึ่งของศูนย์ราชการแห่งใหม่

ย่านที่ 5 บริเวณย่านนี้มีสถานศึกษาที่สำคัญ คือ โรงเรียนสูงสูดมานดุงวิทย์ (ระดับมัธยม) แต่ไม่มีสถานที่ราชการที่สำคัญ

ย่านที่ 6 บริเวณย่านนี้มีสถานศึกษาที่สำคัญ คือ โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี แต่ไม่มีสถานที่ราชการที่สำคัญ

ย่านที่ 7 บริเวณนี้ไม่มีสถานศึกษา และสถานที่ราชการที่สำคัญ

ย่านที่ 8 บริเวณย่านนี้มีสถานศึกษาที่สำคัญ คือ วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี และสถานที่ราชการที่สำคัญ คือ ศูนย์ราชการแห่งใหม่ของจังหวัดสุพรรณบุรี อย่างเช่น ศาลากลางจังหวัด ศาลจังหวัด สถานีตำรวจอำเภอเมืองฯ เป็นต้น

3. การขยายตัวของเมือง

เนื่องจากโครงการจำเป็นต้องใช้พื้นที่กว้างใหญ่พอสมควรและอาจจะมีการก่อสร้างขยายโครงการได้ ดังนั้นการขยายตัวของเมืองจึงส่งผลต่อการเลือกย่านเช่นกัน การขยายตัวของชุมชนในอำเภอเมืองสุพรรณบุรี มีทิศทางการขยายตัวไปทางทิศตะวันออก และตะวันออกเฉียงเหนือ ของตัวเมืองเทศบาลสุพรรณบุรี

ย่านที่ 1 ปัจจุบันบริเวณนี้มีการเจริญเติบโตเต็มที่ มีการใช้พื้นที่เกือบทั้งหมด จะเหลือเพียงพื้นที่ว่างเล็กน้อยเท่านั้น

ย่านที่ 2 บริเวณนี้ยังมีพื้นที่ว่างมากพอสำหรับโครงการในอนาคต

ย่านที่ 3 บริเวณนี้ยังมีพื้นที่ว่างมากพอสำหรับโครงการในอนาคต

ย่านที่ 4 บริเวณนี้สามารถที่จะตั้งโครงการได้ แต่อาจจะไม่สามารถขยายตัวต่อไปได้ในอนาคต เพราะในปัจจุบันมีการใช้พื้นที่มากพอสมควร

ย่านที่ 5 บริเวณนี้ยังมีพื้นที่ว่างมากพอสำหรับโครงการในอนาคต แต่การขยายตัวของเมืองนั้นเป็นไปในเชิงอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ

ย่านที่ 6 บริเวณนี้สามารถที่จะตั้งโครงการได้ แต่อาจจะไม่สามารถขยายตัวต่อไปได้ในอนาคต เพราะในปัจจุบันมีการใช้พื้นที่มากพอสมควร

ย่านที่ 7 บริเวณนี้ยังมีพื้นที่ว่างมากพอสำหรับโครงการในอนาคต

ย่านที่ 8 บริเวณนี้อยู่ในพื้นที่ที่มีการขยายตัวสูงมาก เนื่องจากมีการขยายตัวของชุมชนไปตามศูนย์ราชการ และมีโครงการต่างๆที่จะเกิดขึ้นในบริเวณนี้ นอกจากนี้บริเวณนี้ยังมีพื้นที่มากพอสำหรับโครงการในอนาคต

4.2.3 การสรุปการเลือกย่านที่ตั้งโครงการ

จากการวิเคราะห์ในหัวข้อ การท่องเที่ยว การขยายตัวของเมือง ความสำคัญกับ ย่านการศึกษาและสถานที่ราชการแล้ว จึงพิจารณาเลือกย่านดังนี้

ตารางที่ 4.2.3 แสดงการสรุปการเลือกย่านที่ตั้งโครงการ

หลักการ พิจารณา	ค่าของ คะแนน	ย่าน 1		ย่าน 2		ย่าน 3		ย่าน 4		ย่าน 5		ย่าน 6		ย่าน 7		ย่าน 8	
		X	Y	X	Y	X	Y	X	Y	X	Y	X	Y	X	Y	X	Y
- ด้านการ ท่องเที่ยว	3	0	0	3	9	3	9	1	3	2	6	3	9	2	6	3	9
- ด้านย่าน การศึกษา	2	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	1	2	0	0	3	6
- การขยาย ตัวเมือง	2	0	4	2	4	2	4	1	2	1	2	1	2	2	4	3	6
รวม		8		17		17		9		12		13		10		21	

X คือ คะแนนโดย 3=ดีมาก 2=ดี 1=พอใช้ 0=ไม่ดี

Y คือ ผลรวม

จากตารางสามารถสรุปย่านที่เหมาะสมในการจัดตั้งโครงการ โดยเลือก **ย่านที่ 2** (บริเวณถนนน้ำสีหมอก) **ย่านที่ 3** (บริเวณถนนมาลัยแมน) **ย่านที่ 8** (บริเวณศูนย์ราชการจังหวัด)

4.3 การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ

4.3.1 หลักในการพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ

การเลือกที่ตั้งโครงการนั้นเป็นสิ่งสำคัญมากอย่างหนึ่ง ซึ่งต้องพิจารณาอย่างมีหลักเกณฑ์ โดยการพิจารณาได้แบ่งหลักการพิจารณาออกเป็น 3 ส่วน ตามความสำคัญคือ ปัจจัยหลัก ปัจจัยรอง ปัจจัยเสริมซึ่งช่วยทำให้การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการสะดวกและแม่นยำ การแบ่งหลักการพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการมีดังนี้

ปัจจัยหลัก

- 1) ลักษณะภูมิประเทศ
- 2) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
- 3) การจราจร
- 4) การเข้าถึงโครงการ
- 5) การตั้งจุดเข้าสู่ที่ตั้งโครงการ
- 6) สภาพแวดล้อม
- 7) ทัศนียภาพ
- 8) การรบกวนอาคาร

ปัจจัยรอง

- 1) การกำหนดการใช้ที่ดิน
- 2) ขนาดที่ตั้งโครงการ
- 3) รูปร่างของที่ตั้งโครงการ
- 4) การขนส่งมวลชน
- 5) เส้นทางไปสู่สถานที่ท่องเที่ยว
- 6) สภาพดินฟ้าอากาศ

ปัจจัยเสริม

- 1) สาธารณูปโภค
- 2) ความปลอดภัย
- 3) สภาพผิวการจราจร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.2 รายละเอียดของหลักในการพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ

ปัจจัยหลัก เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการสูง จึงกำหนดให้มี
ค่าคะแนน = 3

1) ลักษณะภูมิประเทศ

พิจารณาลักษณะภูมิประเทศตรงบริเวณที่ตั้งโครงการว่า มีสภาพดินเป็น
อย่างไร สภาพภูมิประเทศโดยรอบเป็นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางการตัดสินใจเลือก
โครงสร้าง

2) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

ได้แก่กฎหมายทางหลวง กฎหมายเทศบัญญัติอาคารสาธารณะ เช่น ระยะเวลา
ของอาคารจากทางหลวงหรือทางสาธารณะ เป็นต้น

3) การจราจร

มีการคมนาคมสะดวก สามารถติดต่อกับแหล่งชุมชนและหน่วยงานต่างๆ ได้
อย่างสะดวกรวดเร็วทั้งโดยรถยนต์ส่วนตัวและรถประจำทาง

4) การเข้าถึงโครงการ

ที่ตั้งโครงการต้องเป็นที่รู้จักของกลุ่มผู้ใช้ที่สามารถเข้าถึงโครงการได้
โดยสะดวก กลุ่มผู้ใช้โครงการส่วนใหญ่สามารถเดินทางมาสู่โครงการได้โดยใช้
เวลาไม่มากนัก

5) การดึงดูดเข้าสู่ที่ตั้ง

บริเวณรอบที่ตั้งโครงการมีส่วนช่วยดึงดูด ชักจูงผู้ใช้โครงการได้เป็นอย่างดี เช่น อยู่
ใกล้สถานที่สำคัญที่มีผู้รู้จักมากหรือมีผู้คนเข้าไปใช้มาก

6) สภาพแวดล้อม

พิจารณาสภาพแวดล้อมข้างเคียงที่ตั้งโครงการ ว่าเหมาะสมกับโครงการ
หรือไม่ การใช้สอยอาคารข้างเคียงจะมีผลกระทบต่อผู้ใช้โครงการอย่างไร และ
พิจารณาถึงปัญหาด้านมลภาวะต่างๆรอบที่ตั้งโครงการ

7) ทัศนียภาพ

พิจารณาทัศนียภาพจากภายนอกโครงการสู่ภายในโครงการ และจากภายใน
โครงการสู่ภายนอกโครงการ

8) การรื้อถอนอาคาร

พิจารณาภายในที่ตั้งโครงการว่า มีอาคารที่จะต้องรื้อถอนจำนวนเท่าใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจัยรอง เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญรองลงมาจากปัจจัยหลัก จึงกำหนดค่า

คะแนน = 2

1) **การกำหนดการใช้ที่ดิน**

พิจารณาจากเขตผังเมืองรวม ว่าที่ตั้งของโครงการอยู่ในเขตของการใช้ที่ดินประเภทใด และจะมีผลต่อโครงการอย่างไร

2) **ขนาดที่ตั้งโครงการ**

ควรมีขนาดใหญ่พอสมควร เพื่อรองรับพื้นที่ใช้สอยของโครงการ รวมทั้งควรมีพื้นที่ว่างพอสำหรับการสร้างบรรยากาศให้กับโครงการ

3) **รูปร่างของที่ตั้งโครงการ**

ที่ตั้งโครงการควรมีรูปร่างที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการวางผังโครงการ และด้านหน้าของที่ตั้งควรที่ดึงดูดให้มีผู้เข้ามาใช้โครงการ

4) **การขนส่งมวลชน**

พิจารณาจำนวนรถประจำทางที่ผ่านหน้าที่ตั้งโครงการ

5) **เส้นทางไปสู่สถานที่ท่องเที่ยว**

พิจารณาเส้นทางท่องเที่ยวในที่ตั้งต่างๆ ที่จะต้องผ่านที่ตั้งโครงการ

6) **สภาพดินฟ้าอากาศ**

คำนึงถึงทิศทางแดด ลม ฝน และการระบายอากาศ

ปัจจัยเสริม เป็นปัจจัยที่ทำให้โครงการสมบูรณ์มากขึ้น จึงกำหนดค่าคะแนน = 1

1) **สาธารณูปโภค**

มีระบบสาธารณูปโภคต่างๆที่สามารถเอื้ออำนวยต่อโครงการให้สมบูรณ์หรือไม่ เช่น ระบบประปา ระบบไฟฟ้า โทรคมนาคม เป็นต้น

2) **ความปลอดภัย**

เนื่องจากอาคารมีส่วนที่ต้องเก็บสะสมของที่จัดแสดง และเอกสาร หนังสือต่างๆ ดังนั้นควรพิจารณาถึงความปลอดภัยของที่ตั้งด้วย

3) **สภาพผิวการจราจร**

ผิวการจราจรหน้าที่ตั้งโครงการ ควรมีสภาพที่ดีพร้อมใช้งาน ไม่ขรุขระ ไม่เป็นหลุมเป็นบ่อ รวมไปถึงแสงสว่างบนทางการจราจรด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.3 การวิเคราะห์การเลือกที่ตั้งโครงการ

จากการวิเคราะห์ เมื่อได้ย่านที่ตั้งโครงการทั้ง 3 ย่านแล้ว จึงได้ทำการเลือกที่ตั้งโครงการในแต่ละย่าน ซึ่งสามารถเลือกมาได้ 3 ที่ตั้ง ดังนี้

SITE A บริเวณศูนย์ราชการจังหวัดสุพรรณบุรี

ที่ตั้งโครงการนี้ ตั้งอยู่ในบริเวณศูนย์ราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ติดกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 340 ซึ่งเป็นเส้นทางหลักมาจากกรุงเทพฯสู่สุพรรณบุรี และถ้าขึ้นไปทางเหนือจะไปยังอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสระบุรี จังหวัดอ่างทอง ปัจจุบันเป็นพื้นที่โล่งมีการสร้างบ้านพักอาศัยจำนวนน้อย ที่ตั้งมีพื้นที่ประมาณ 21 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ถนนสาธารณะกว้างประมาณ 20 เมตร (กำหนดเริ่มสร้างถนนประมาณปี พ.ศ.2546)
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 340 ฟากตะวันตก
ทิศใต้	ติดต่อกับ	พื้นที่ว่างของเอกชน
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	พื้นที่โล่งกว้างสำหรับทำเกษตรกรรม

SITE B บริเวณข้างที่ทำการพรรคชาติไทย จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่ตั้งโครงการนี้ ตั้งอยู่ตรงบริเวณหัวโค้งริมถนนมาลัยแมน ถ้าไปทางทิศตะวันตกจะไปยังอำเภอดอนเจดีย์ อำเภออู่ทอง แต่ถ้าไปทางตะวันออกจะเข้าสู่ตัวเมืองสุพรรณบุรี ปัจจุบันเป็นพื้นที่โล่งสาธารณะ ที่ตั้งมีพื้นที่ประมาณ 18 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	พื้นที่สาธารณะโล่งกว้าง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	พื้นที่อาคารพาณิชย์
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ถนนมาลัยแมน ฟากเหนือ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ที่ทำการพรรคชาติไทย จังหวัดสุพรรณบุรี

SITE C บริเวณถนนม้าสีหมอก

ที่ตั้งโครงการนี้ ตั้งอยู่ริมถนนม้าสีหมอกซึ่งเป็นทางเลี่ยงเมือง ไปทางตะวันตกจะไปยังอำเภออู่ทอง แต่ถ้าไปทางตะวันออกจะเข้าสู่ตัวเมืองสุพรรณบุรี ปัจจุบันเป็นพื้นที่โล่งสำหรับทำเกษตรกรรม ที่ตั้งมีพื้นที่ประมาณ 20 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	พื้นที่โล่งกว้างสำหรับเกษตรกรรม
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	พื้นที่โล่งกว้างสำหรับเกษตรกรรม
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ถนนม้าสีหมอก
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	พื้นที่โล่งกว้างสำหรับเกษตรกรรม

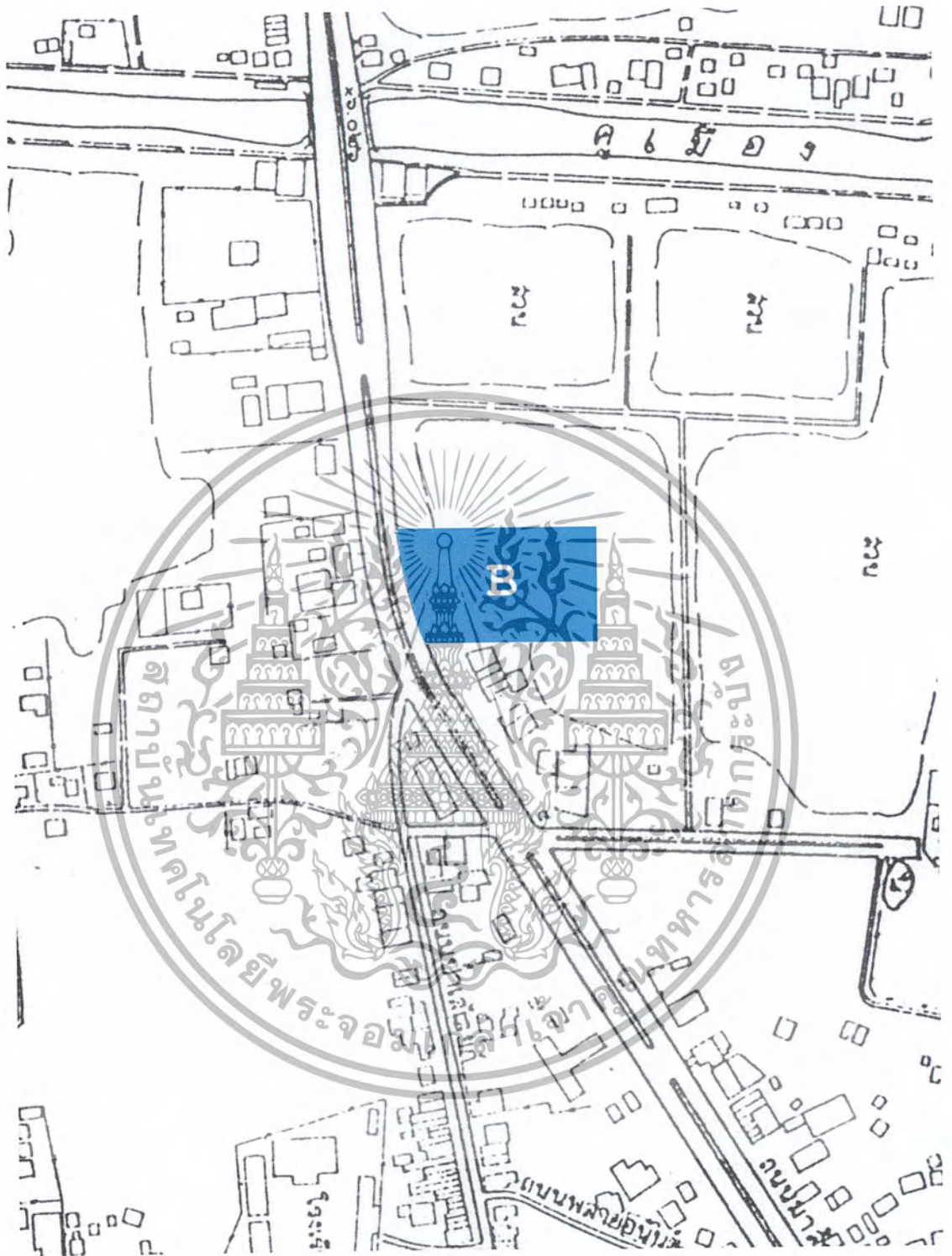
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.3.3.1 แสดงที่ตั้งโครงการ A มองจากภายนอกเข้าสู่ด้านหน้าที่ตั้ง

ภาพที่ 4.3.3.2 แสดงมุมมองออกจากด้านหน้าที่ตั้ง A

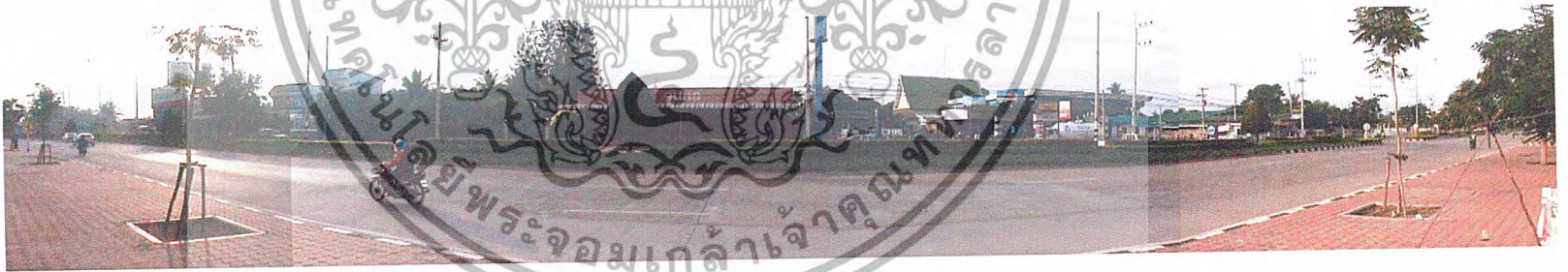

แผนที่ 4.3.3.2 แสดงตำแหน่งของที่ดิน B ที่จะนำมาวิเคราะห์เลือกที่ตั้งโครงการ

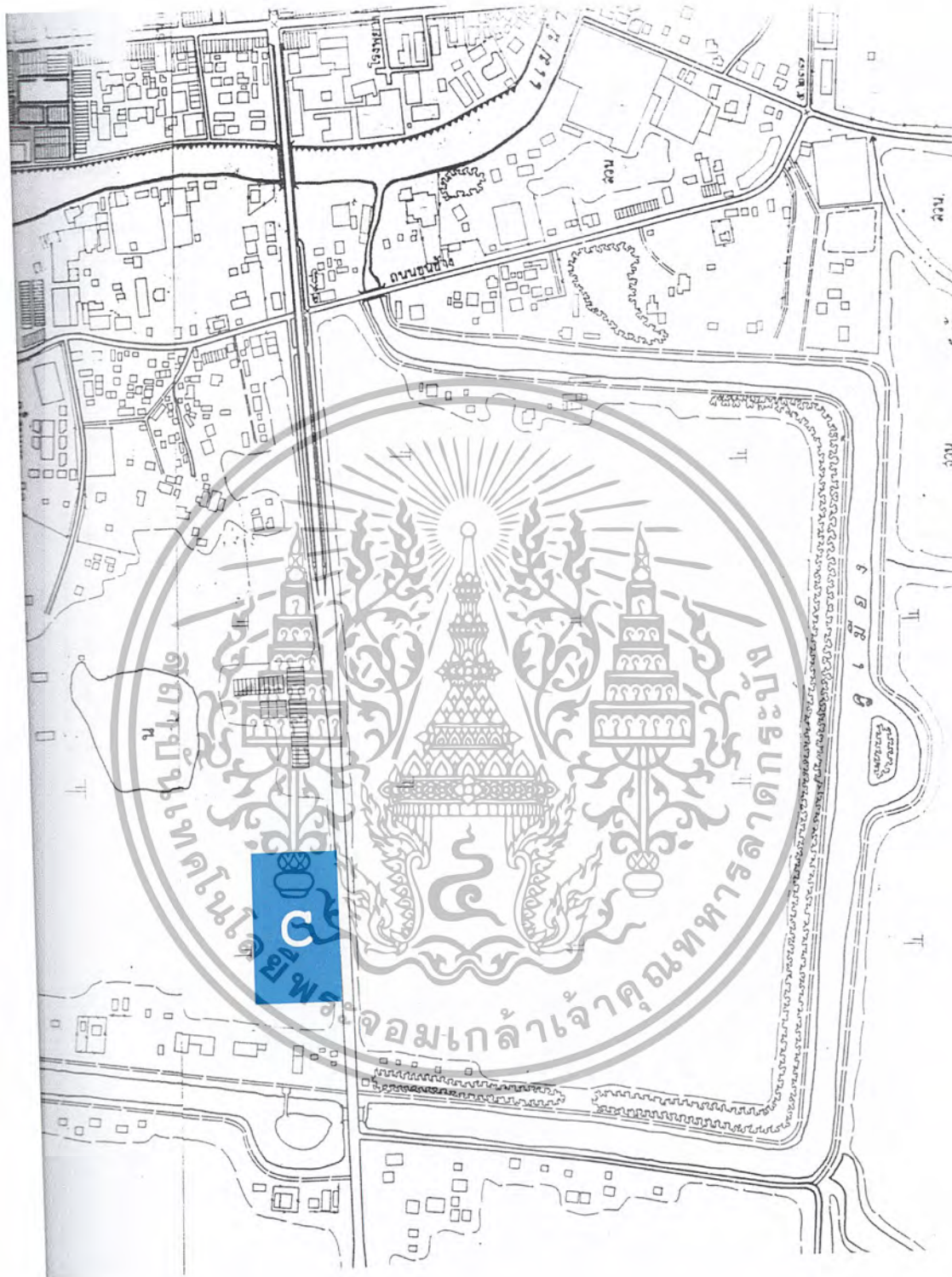
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.3.3.3 แสดงที่ตั้งโครงการ B มองจากภายนอกเข้าสู่ด้านหน้าที่ตั้ง

ภาพที่ 4.3.3.4 แสดงมุมมองออกจากด้านหน้าที่ตั้ง B

แผนที่ 4.3.3.3 แสดงตำแหน่งของที่ดิน C ที่จะนำมาวิเคราะห์เลือกที่ตั้งโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.3.3.5 แสดงที่ตั้งโครงการ C มองจากภายนอกเข้าสู่ด้านหน้าที่ตั้ง

ภาพที่ 4.3.3.6 แสดงมุมมองออกจากด้านหน้าที่ตั้ง C

ตารางที่ 4.3.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบที่ดินเพื่อเลือกที่ตั้งโครงการ

ปัจจัยในการพิจารณา	SITE A	SITE B	SITE C
<p>ปัจจัยหลัก (ค่าของคะแนน = 3)</p> <p>1. สภาพภูมิประเทศ</p> <p>2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงการ</p>	<p>- เป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีบางส่วนมีการถมดินให้สูงขึ้นกว่าระดับถนน นอกนั้นยังเป็นพื้นที่ปลูกข้าว ด้านเหนือมีคลองส่งน้ำชลประทานเป็นคอนกรีต (4 คะแนน)</p> <p>- อยู่ติดกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 340 จึงมีกฎหมายทางหลวงเข้ามาเกี่ยวข้อง ในเรื่องของระยะร่นจึงมากกว่าถนนสาธารณะ (3 คะแนน)</p>	<p>- เป็นพื้นที่ราบลุ่ม ทั้งพื้นที่ยังมีระดับต่ำกว่าถนนหน้าที่ตั้งประมาณ 0.50 เมตร ด้านหลังของที่ตั้งยังเป็นที่สาธารณะโล่งกว้างมีน้ำขังอยู่บ้าง (2 คะแนน)</p> <p>- อยู่ติดกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 321 (ถนนมาลัยแมน) จึงมีกฎหมายทางหลวงเข้ามาเกี่ยวข้อง ในเรื่องของระยะร่นจึงมากกว่าถนนสาธารณะ (3 คะแนน)</p>	<p>- เป็นพื้นที่ราบลุ่ม ทั้งพื้นที่ยังมีระดับต่ำกว่าถนนหน้าโครงการประมาณ 0.30 เมตร สภาพรอบที่ตั้งยังเป็นท้องทุ่งนาโดยรอบ (3 คะแนน)</p> <p>- ตั้งอยู่บนถนนมาลัยหมอก ดังนั้นกฎหมายที่มาเกี่ยวข้องจึงเป็นกฎหมายเทศบัญญัติอาคารสาธารณะ เรื่องของระยะร่นของอาคารจึงมีผลน้อย (4 คะแนน)</p>

ปัจจัยในการพิจารณา	SITE A	SITE B	SITE C
3. การจราจร	<p>- ถนนหน้าที่ตั้งมีสภาพการจราจรที่คล่องตัวมาก เป็นถนนข้างละ 5 ช่องทางและแบ่งออก 2 ช่องทางเพื่อแยกจากจราจรออกจากทางหลักเพื่อเข้าสู่ศูนย์ราชการ (4 คะแนน)</p>	<p>- ถนนหน้าโครงการมีสภาพการจราจรที่ค่อนข้างคล่องตัว เป็นถนนข้าง 3 ช่องทางที่ตั้งอยู่ในส่วนบริเวณหัวโค้ง ซึ่งจะส่งผลในการออกแบบทางเข้าโครงการ (3 คะแนน)</p>	<p>- ถนนหน้าโครงการมีสภาพการจราจรที่ค่อนข้างคล่องตัว เป็นถนนข้างละ 2 ช่องทาง การจัดระบบจราจรในบริเวณที่ตั้งนี้ยังไม่ค่อยพร้อม (2 คะแนน)</p>
4. การเข้าถึงโครงการ	<p>- การเดินทางเข้ามายังที่ตั้งนี้สามารถเดินทางได้โดยรถส่วนตัว และรถประจำทาง มีสะพานลอยข้ามถนนหน้าที่ตั้งในระยะประมาณ 50 เมตร (4 คะแนน)</p>	<p>- การเดินทางเข้ามายังที่ตั้งนี้สามารถเดินทางได้โดยรถส่วนตัว และรถประจำทาง บริเวณที่ตั้งไม่มีสะพานลอยข้าม มีเพียงทางข้าม (3 คะแนน)</p>	<p>- การเดินทางเข้ามายังที่ตั้งนี้สามารถเดินทางได้โดยรถส่วนตัว และมีรถประจำทางแต่มีเพียงสายเดียวเท่านั้น ไม่มีทางข้ามถนน (2 คะแนน)</p>
5. การดึงดูดเข้าสู่ที่ตั้ง	<p>- บริเวณที่ตั้งอยู่ใกล้กับสถานที่สำคัญของจังหวัดเช่น ศาลากลางจังหวัด เป็นต้น และถนนหน้าที่ตั้งยังเป็นเส้นทางที่เดินทางมาจากจังหวัดอื่นอีก (4 คะแนน)</p>	<p>- บริเวณที่ตั้งอยู่ใกล้กับสถานที่สำคัญของจังหวัด เช่น ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง ประตูเมือง เป็นต้น และถนนหน้าที่ตั้งยังเป็นเส้นทางไปยังที่ต่างๆอีกมากมาย (4 คะแนน)</p>	<p>- ถนนหน้าที่ตั้งเป็นถนนเลียงเมือง ซึ่งผู้ที่จะเข้ามาที่ตั้งต้องรู้เส้นทางหรือต้องอ่านจากป้ายบอกทาง แต่ที่ตั้งโครงการนี้สามารถเดินทางมาง่ายเพราะใกล้เมือง (3 คะแนน)</p>

ปัจจัยในการพิจารณา	SITE A	SITE B	SITE C
6. สภาพแวดล้อม	<p>- ที่ตั้งอยู่ในบริเวณออกมาจากย่านพาณิชย์กรรมพอสมควร ทำให้มีบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติมาก ด้านหลังที่ตั้งเป็นทุ่งโล่งกว้างที่มีบรรยากาศถึงความเป็นเมืองเกษตรกรรม เหมาะสมกับโครงการ ในด้านมลภาวะต่างๆที่จะเข้ามาซึ่งที่ตั้งก็มีเพียงฝุ่นละอองจากถนนหน้าที่ตั้ง ซึ่งสามารถป้องกันได้โดยไม่ยาก (4 คะแนน)</p>	<p>- ที่ตั้งอยู่ระหว่างที่ทำการพรรคชาติไทยกับอาคารพาณิชย์ทำให้บรรยากาศด้านข้างมีทัศนียภาพที่ไม่ค่อยดี แต่ด้านหลังที่ตั้งยังคงเป็นที่โล่งกว้าง ในด้านมลภาวะต่างๆที่จะเข้ามาซึ่งที่ตั้งก็มีเพียงฝุ่นละอองจากถนนหน้าที่ตั้ง ซึ่งสามารถป้องกันได้โดยไม่ยาก แต่จะมีปัญหาเรื่องเสียงเพราะมีกิจกรรมยนต์สัญจรกันมาก (3 คะแนน)</p>	<p>- ที่ตั้งอยู่ในท้องทุ่งนามีบรรยากาศที่บ่งบอกถึงความเป็นเมืองเกษตรกรรม ยังคงมีธรรมชาติที่สดชื่นทั้งสามด้านของที่ตั้ง แต่จะมีปัญหาตรงด้านที่ตั้งที่จะมีมลภาวะด้านฝุ่นละอองจากถนนซึ่งสามารถป้องกันได้โดยไม่ยาก (4 คะแนน)</p>
7. ทัศนียภาพ	<p>- ด้านทิศใต้และตะวันตกมีทัศนียภาพที่สวยงามซึ่งเป็นท้องทุ่งธรรมชาติ แต่ในด้านทิศเหนือจะมองเห็นศูนย์ราชการซึ่งจะเป็นทัศนียภาพของกลุ่มอาคารราชการ ด้านทิศตะวันออกมีทัศนียภาพของถนนและฝั่งตรงข้ามเป็นอาคารพาณิชย์บ้าง (3 คะแนน)</p>	<p>- ด้านทิศตะวันออกและตะวันตกเป็นทัศนียภาพอาคารพาณิชย์และที่ทำการพรรคซึ่งเป็นมุมมองที่ไม่ค่อยดีนัก ด้านทิศใต้ก็เป็นบรรยากาศของถนน มีทางทิศเหนือที่มีบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติ (2 คะแนน)</p>	<p>- ด้านทิศเหนือ ตะวันออก ตะวันตก มีทัศนียภาพที่ดีมีบรรยากาศเป็นธรรมชาติตามความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น มีเพียงทางด้านทิศใต้ที่ติดกับถนน แต่ฝั่งตรงข้ามก็ยังคงเป็นบรรยากาศแบบธรรมชาติ มีทัศนียภาพที่สวยงาม (4 คะแนน)</p>

ปัจจัยในการพิจารณา	SITE A	SITE B	SITE C
<p>8. การรื้อถอนอาคาร</p> <p>ปัจจัยรอง (ค่าของคะแนน = 2)</p> <p>1. การกำหนดการใช้ที่ดิน</p> <p>2. ขนาดที่ตั้งโครงการ</p>	<p>- เนื่องจากปัจจุบันมีอาคารอยู่เป็นจำนวนหนึ่ง ซึ่งจำเป็นต้องมีการรื้อถอนอาคารดังกล่าว มีผลต่องบประมาณการก่อสร้าง (3 คะแนน)</p> <p>- ที่ตั้งบริเวณนี้อยู่ในเขตพื้นที่สีเขียว คือ ที่ดินประเภทอยู่อาศัยหนาแน่นน้อย ทำให้มีผลในด้านการสาธารณสุขปโภค (3 คะแนน)</p> <p>- ขนาดพื้นที่ประมาณ 21 ไร่ (4 คะแนน)</p>	<p>- ปัจจุบันเป็นพื้นที่โล่งสาธารณะไม่มีอาคารใดๆ อยู่ในที่ตั้ง ซึ่งเป็นผลดี (4 คะแนน)</p> <p>- ที่ตั้งบริเวณนี้อยู่ในเขตพื้นที่สีเขียว คือ ที่ดินประเภทอยู่อาศัยหนาแน่นน้อย ทำให้มีผลในด้านการสาธารณสุขปโภค (3 คะแนน)</p> <p>- ขนาดพื้นที่ประมาณ 18 ไร่ (3 คะแนน)</p>	<p>- ปัจจุบันเป็นพื้นที่โล่งเกษตรกรรม ไม่มีอาคารใดๆ อยู่ในที่ตั้ง ซึ่งเป็นผลดี (4 คะแนน)</p> <p>- ที่ตั้งบริเวณนี้อยู่ในเขตพื้นที่สีเขียว คือ ที่ดินประเภทอยู่อาศัยหนาแน่นน้อย ทำให้มีผลในด้านการสาธารณสุขปโภค (3 คะแนน)</p> <p>- ขนาดพื้นที่ประมาณ 20 ไร่ (4 คะแนน)</p>

ปัจจัยในการพิจารณา	SITE A	SITE B	SITE C
3. รูปร่างของที่ตั้งโครงการ	<p>- เนื่องจากรูปร่างที่ตั้งถูกกำหนดโดยหมุดที่ดินเป็นรูปร่างด้านดินถนนเป็นหน้ากว้างแล้วด้านหลังหน้าแคบแต่ก็ไม่เป็นอุปสรรคในการวางผัง</p> <p>(4 คะแนน)</p>	<p>- เป็นรูปสี่เหลี่ยมคางหมู มีด้านกว้างติดกับถนนหน้าที่ตั้ง ซึ่งทำให้ทางด้านหน้าที่ตั้งแคบและที่ตั้งอยู่ตรงหัวโค้งของถนน อาจทำให้เกิดอุปสรรคในการจัดผัง</p> <p>(2 คะแนน)</p>	<p>- เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีด้านยาวติดกับถนนหน้าที่ตั้ง ซึ่งไม่เป็นอุปสรรคต่อการวางผัง</p> <p>(4 คะแนน)</p>
4. การขนส่งมวลชน	<p>- มีรถประจำทางผ่านบริเวณที่ตั้งดังนี้</p> <p>สายกรุงเทพฯ – สุพรรณบุรี</p> <p>สายสุพรรณบุรี – สิงห์บุรี</p> <p>สายสุพรรณบุรี – ชัยนาท</p> <p>สายตลาดสุพรรณฯ – ศรีประจันต์</p> <p>สายตลาด – วิทยาลัยนาฏศิลป์</p> <p>(4 คะแนน)</p>	<p>- มีรถประจำทางผ่านบริเวณที่ตั้งดังนี้</p> <p>สายกรุงเทพฯ – นครปฐม – สุพรรณบุรี</p> <p>สายสุพรรณฯ – ดอนเจดีย์</p> <p>สายสุพรรณฯ – คุ้งทอง</p> <p>สายสุพรรณฯ – อู่ยา</p> <p>สายตลาด – วัดบางปลาหมอ</p> <p>(4 คะแนน)</p>	<p>- มีรถประจำทางผ่านบริเวณที่ตั้งดังนี้</p> <p>สายสุพรรณฯ – บางลี่</p> <p>(1 คะแนน)</p>

ปัจจัยในการพิจารณา	SITE A	SITE B	SITE C
5. เส้นทางไปสู่สถานที่ท่องเที่ยว	<p>- เป็นเส้นทางผ่านไปยัง วัดสนามชัย บึงฉวาก วัดบ้านกร่าง บึงหนองจอก หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย วัดบ่อกรุ วัดเขานางบวช วัดเดิมบาง แหล่งผ้าขึ้นตีนจกบ้านทุ่งก้านเหลือง และยังเป็นเส้นทางเชื่อมต่อกับจังหวัดต่างๆ</p> <p>(4 คะแนน)</p>	<p>- เป็นเส้นทางไปยัง ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง วัดป่าเลไลยก์วิหาร พระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ วัดพระนอน วัดพระลอย และเป็นเส้นทางไปยังอำเภอด่านช้าง ซึ่งเป็นที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติพุเตย เขื่อนกระเสียว หมู่บ้านกระเหรียง</p> <p>(4 คะแนน)</p>	<p>- เป็นเส้นทางเลียบเมืองที่ผ่านไปยัง อำเภออุทุมพร ซึ่งเป็นที่ตั้งของ ชุมชนลาวโซ่ง วัดเขาดีสลัก พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอุทุมพร</p> <p>(3 คะแนน)</p>
6. สภาพดินฟ้าอากาศ	<p>- เนื่องจากที่ตั้งมีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมคางหมูค่อนข้างยาว โดยหันด้านยาวไปทางตะวันออก-ตะวันตกซึ่งอาจมีผลบ้างต่อการออกแบบ</p> <p>(3 คะแนน)</p>	<p>- เนื่องจากที่ตั้งมีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมคางหมูค่อนข้างยาว โดยหันด้านยาวไปทางตะวันออก-ตะวันตกซึ่งอาจมีผลบ้างต่อการออกแบบ</p> <p>(3 คะแนน)</p>	<p>- รูปร่างของที่ตั้งเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า โดยหันด้านยาวทางทิศเหนือ-ใต้ ซึ่งสอดคล้องกับสภาพทางภูมิอากาศ</p> <p>(4 คะแนน)</p>

ปัจจัยในการพิจารณา	SITE A	SITE B	SITE C
<p><u>ปัจจัยเสริม</u></p> <p>(ค่าคะแนน = 1)</p> <p>1. สาธารณูปโภค</p> <p>2. ความปลอดภัย</p> <p>3. สภาพผิวการจราจร</p>	<p>- เนื่องจากที่ดินที่ตั้ง อยู่ภายในบริเวณตัวเมือง ดังนั้นจึงมีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ครบถ้วน (4 คะแนน)</p> <p>- มีทางเข้า 2 เส้นทางจึงมีความลำบากพอสมควรในการควบคุมความปลอดภัย แต่เนื่องจากติดทางหลวงจึงมีแสงสว่างตลอดคืนทำให้มีความปลอดภัยมากขึ้น (3 คะแนน)</p> <p>- ถนนสภาพดี ไม่ขรุขระ (4 คะแนน)</p>	<p>- เนื่องจากที่ดินที่ตั้ง อยู่ภายในบริเวณตัวเมือง ดังนั้นจึงมีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ครบถ้วน (4 คะแนน)</p> <p>- มีทางเข้าเส้นทางเดียวทำให้ควบคุมความปลอดภัยได้ง่ายขึ้น และอยู่ติดกับถนนจึงมีแสงสว่างตลอดคืนทำให้มีความปลอดภัยมากขึ้น (4 คะแนน)</p> <p>- ถนนสภาพดี ไม่ขรุขระ (4 คะแนน)</p>	<p>- เนื่องจากที่ดินที่ตั้ง อยู่ภายในบริเวณตัวเมือง ดังนั้นจึงมีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ครบถ้วน (4 คะแนน)</p> <p>- มีทางเข้าเส้นทางเดียวทำให้ควบคุมความปลอดภัยได้ง่ายขึ้น และอยู่ติดกับถนนจึงมีแสงสว่างตลอดคืนทำให้มีความปลอดภัยมากขึ้น (4 คะแนน)</p> <p>- ถนนสภาพดี ไม่ขรุขระ (4 คะแนน)</p>

หมายเหตุ : คะแนน 4 = ดีมาก , 3 = ดีพอใช้ , 2 = ปานกลาง , 1 = ไม่ดี

4.3.4 สรุปการเลือกที่ตั้งโครงการ

จากตารางการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของแต่ละที่ดินแล้ว สามารถสรุปเป็นคะแนนเพื่อการวัดผลหาที่ตั้งโครงการที่ดีที่สุดได้ดังนี้

ตารางที่ 4.3.4 ตารางเปรียบเทียบคะแนนของแต่ละที่ดิน

ปัจจัยในการพิจารณา	SITE A		SITE B		SITE C	
	คะแนน	ผล	คะแนน	ผล	คะแนน	ผล
ปัจจัยหลัก (ค่าของคะแนน = 3)						
1. สภาพภูมิประเทศ	4	12	2	6	3	9
2. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	3	9	3	9	4	12
3. การจราจร	4	12	3	9	2	6
4. การเข้าถึงโครงการ	4	12	3	9	2	6
5. การดึงดูดเข้าสู่ที่ตั้ง	4	12	4	12	3	9
6. สภาพแวดล้อม	4	12	3	9	4	12
7. ทัศนียภาพ	3	9	2	6	4	12
8. การรื้อถอนอาคาร	3	9	4	12	4	12
ปัจจัยรอง (ค่าของคะแนน = 2)						
1. การกำหนดการใช้ที่ดิน	3	6	3	6	3	6
2. ขนาดที่ตั้งโครงการ	4	8	4	8	4	8
3. รูปร่างของที่ตั้งโครงการ	4	8	2	4	4	8
4. การขนส่งมวลชน	4	8	4	8	1	2
5. เส้นทางไปสู่สถานที่ท่องเที่ยว	4	8	4	8	3	6
6. สภาพดินฟ้าอากาศ	3	6	3	6	4	8
ปัจจัยเสริม (ค่าของคะแนน = 1)						
1. สาธารณูปโภค	4	4	4	4	4	4
2. ความปลอดภัย	3	3	4	4	4	4
3. สภาพผิวการจราจร	4	4	4	4	4	4
รวม		142		124		128

สรุปว่า SITE A บริเวณศูนย์ราชการจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นที่ดินที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการจัดตั้งโครงการ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 การศึกษาลักษณะทางกายภาพของจังหวัดสุพรรณบุรี

4.4.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งอยู่บริเวณภาคกลางด้านทิศตะวันตกของประเทศไทย อยู่ที่ยี่สิบสี่ องศา (Latitude) 14 องศา 4 ลิปดา ถึง 15 องศา 5 ลิปดาเหนือ และเส้นลองจิจูด (Longitude) ที่ 99 องศา 17 ลิปดา ถึง 100 องศา 16 ลิปดาตะวันออก โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดชัยนาท และจังหวัดลพบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดนครปฐม
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดอ่างทอง จังหวัดสิงห์บุรี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดลพบุรี

จังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งอยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง 3-10 เมตร มีเนื้อที่ประมาณ 5,358.008 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,348,755 ไร่ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครตามเส้นทางหลวง หมายเลข 340 ประมาณ 107 กิโลเมตร โดยทางรถไฟ ประมาณ 142 กิโลเมตร

4.4.2 สภาพภูมิอากาศ

1) ฤดูกาล สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ มีลักษณะคล้ายคลึงกับจังหวัดอื่นๆ ภาคกลาง ซึ่งมี 3 ฤดู

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ประมาณ 3 เดือน เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวที่สุด อุณหภูมิของอากาศที่เปลี่ยนแปลงจากการแผ่รังสีของดวงอาทิตย์ และในขณะเดียวกันก็ถูกปกคลุมด้วยบริเวณความกดอากาศสูง ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่ทะเลจีนใต้มีพายุหมุนแปซิฟิกตะวันตกอันเป็นต้นกำเนิดของกระแสลมตะวันออกเฉียงใต้ที่พัดเข้าสู่สุวรรณภูมิและภาคกลาง

ฤดูฝน เริ่มจากเดือนพฤษภาคม ถึงกลางเดือนตุลาคม รวมระยะเวลา 5 เดือน ฝนจะตกมากในเดือนสิงหาคมและกันยายน เกิดจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่ง จะได้รับอิทธิพลจากพายุดีเปรสชั่น ซึ่งเคลื่อนตัวจากทะเลจีนใต้เข้ามาทางฝั่งประเทศไทยตอนบน ซึ่งเกิดขึ้นในบางปี ถ้าปีใดเกิดพายุขึ้นหลายลูก เข้ามาติดๆ กัน ทำให้ฝนตกนานกว่าปรกติ และเกิดน้ำท่วมขึ้นได้

ฤดูหนาว เริ่มจากปลายเดือนตุลาคม ถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ประมาณ 4 เดือน ฤดูหนาวในจังหวัดสุพรรณบุรีอากาศหนาวเย็น แต่อุณหภูมิไม่ลดต่ำมากนัก เพราะอยู่ปลายลมมรสุมตะวันตกเฉียงเหนือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) ปริมาณน้ำฝน จากข้อมูลเฉลี่ยในช่วง 30 ปี (2510-2539) จังหวัดสุพรรณบุรีมีปริมาณน้ำฝนต่อปี เฉลี่ย 1,055.7 มิลลิเมตร โดยมีปริมาณฝนตกมากที่สุดเมื่อปี 2517 จำนวน 1,550.8 มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตกเฉลี่ย 104.7 วัน เดือนที่มีวันฝนตกมากที่สุดคือเดือนกันยายน เฉลี่ย 20.1 วัน เดือนที่มีวันฝนตกน้อยที่สุดคือเดือนมกราคม และกุมภาพันธ์ มีจำนวนวันที่มีฝนตกเฉลี่ย 0.9 วัน

3) อุณหภูมิ จากข้อมูลเฉลี่ยในช่วง 30 ปี (2510-2539) จังหวัดสุพรรณบุรีมีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 28.2 องศาเซลเซียส เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 39.4 องศาเซลเซียส เดือนธันวาคมเป็นเดือนที่มีอุณหภูมิต่ำสุด เฉลี่ย 15.3 องศาเซลเซียส

4) ความชื้นสัมพัทธ์ จากข้อมูลเฉลี่ยในช่วง 30 ปี (2510-2539) จังหวัดสุพรรณบุรีมีความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุดในเดือนเมษายนเฉลี่ยร้อยละ 68.60 และสูงสุดในช่วงเดือนตุลาคมเฉลี่ยร้อยละ 80.04 ในฤดูฝน (พฤษภาคม-ตุลาคม) มีความชื้นสัมพัทธ์ระหว่างร้อยละ 72.28-80.04

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดสุพรรณบุรี

4.4.3 สภาพเศรษฐกิจ

มูลค่ารวมผลิตภัณฑ์ของจังหวัดสุพรรณบุรีในปี 2539 มีมูลค่ารวม จำนวน 39,634.-ล้านบาท โดยสาขาเกษตรกรรม มีมูลค่ามากที่สุดคือ 9,724.-ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 24.5 รองลงมา ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรม และสาขาการค้าปลีกและค้าส่ง มีมูลค่า 7,872 และ 7,015 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.9 และ 17.7 ตามลำดับ

สำหรับรายได้เฉลี่ยต่อคนของจังหวัดสุพรรณบุรี ในปี 2539 เท่ากับ 46,904 บาท/คน/ปี ซึ่งจัดอยู่ในลำดับที่ 21 ของภาคกลาง (รวมกรุงเทพฯ และปริมณฑล) และลำดับที่ 32 ของประเทศ (ปี 2534 เท่ากับ 26,496 บาท ปี 2535 เท่ากับ 29,420 บาท ปี 2536 เท่ากับ 32,235 บาท ปี 2537 เท่ากับ 35,864 บาท ปี 2538 เท่ากับ 40,950 บาท ปี 2539 เท่ากับ 46,904 บาท)

ในขณะเดียวกัน เมื่อพิจารณารายได้ของครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยต่อคน ครัวเรือนละ 7,428 บาท รายได้หลักที่สำคัญมาจากค่าแรงและเงินเดือนคือ ร้อยละ 28.3 รองลงมาเป็นรายได้จากกำไรสุทธิจากการทำธุรกิจส่วนตัวที่ไม่ใช่การเกษตร และกำไรสุทธิจากการทำการเกษตร คือ ร้อยละ 25.1 และ 24.1 ตามลำดับ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดสุพรรณบุรีส่วนใหญ่เป็นภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ดังนี้

1) ภาคเกษตรกรรม ภาคเกษตรกรรม เป็นภาคเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัดสุพรรณบุรี ส่งผลให้จังหวัดมีบทบาททางด้านเกษตรกรรมที่สำคัญของภาคกลางด้านตะวันตก มีพื้นที่เพาะปลูกทั้งสิ้นประมาณ 2,213,213 ไร่ และมีพื้นที่อยู่ในเขตชลประทานประมาณ 1,602,978 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 47.86 ของพื้นที่จังหวัด หรือร้อยละ 72.42 ของพื้นที่ทำการเกษตร ทำให้เกษตรกรของจังหวัดสุพรรณบุรีมีการผลิตพืชมากขึ้น พืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ นอกจากข้าวแล้วยังมีอ้อย มันสำปะหลัง เป็นต้น และยังมีการเลี้ยงสัตว์ในรูปปศุสัตว์ เช่น ฟาร์มเปิด สุกร

ในภาคเกษตรกรรมนี้ มีผลผลิตที่สำคัญคือ

ข้าว เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่จะเข้าแปรสภาพในโรงสีข้าว ซึ่งมีจำนวน 235 โรง มีมาตรฐานการสีเป็นข้าวคุณภาพดีระดับข้าวส่งออก มีตลาดกลางข้าวเปลือกที่อำเภอศรีประจันต์ อ้อย จังหวัดสุพรรณบุรีมีโรงงานน้ำตาล 3 โรง มีกำลังการผลิตรวมกันกว่า 34,700 ตัน/วัน มันสำปะหลังจะแปรรูปเป็นมันเส้นแล้วส่งโรงงานอัดเม็ดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ข้าวโพดและข้าวฟ่างส่งขายยังไซโล (Silo) ผู้ส่งออกและผู้ผลิตอาหารสัตว์ภายนอกจังหวัด ผักและผลไม้ ส่วนใหญ่เป็นการผลิตเพื่อบริโภค ตลาดสำคัญคือกรุงเทพมหานครและประชาชนทั่วไป เช่น แห้ว ข้าวโพดฝักอ่อน และหน่อไม้ฝรั่ง หน่อไม้ วานหางจระเข้ กระเจี๊ยบ เป็นต้น

- ปศุสัตว์ ภาคการผลิตปศุสัตว์เป็นภาคเศรษฐกิจที่ขยายตัวรวดเร็ว ส่วนหนึ่งเป็นการขยายตัวของฟาร์มเลี้ยงเปิด ไก่ แล สุกร

- ประมง จังหวัดสุพรรณบุรีมีน้ำอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะพื้นที่ชลประทานบริเวณตอนกลางและตอนล่างของจังหวัดแถบอำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอบางปลาม้า และอำเภอสองพี่น้อง จึงนิยมสร้างบ่อเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด และกึ่งก้ามกราม การเลี้ยงปลาช่อน ปลาดุก และกึ่งก้ามกราม มีผลพลอยได้ปลาประเภทอื่น เช่น ปลานิล ปลาดตะเพียน โดยปล่อยลงเลี้ยงในบ่อน้ำทิ้ง และบ่อปรับคุณภาพน้ำ การเลี้ยงปลามีเทคโนโลยีที่ไม่ซับซ้อน และการลงทุนครั้งแรกไม่สูงนัก การลดการเลิกหรือการเปลี่ยนพันธุ์ปลาที่เลี้ยง ก็ทำได้ง่ายเพราะต้นทุนส่วนใหญ่อยู่ที่ค่าอาหาร ปัจจุบันมีการเลี้ยงกบ และเลี้ยงจระเข้ ซึ่งอาจเพิ่มความสำคัญขึ้นในอนาคต เพราะมีความต้องการน้ำน้อยกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) ภาคอุตสาหกรรม

จังหวัดสุพรรณบุรี มีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 992 โรงงาน มีเงินทุนทั้งสิ้น 11,041,036,611 บาท เป็นโรงงานที่มีขนาดเงินทุนไม่เกิน 10 ล้านบาท จำนวน 698 โรงงาน โรงงานที่มีขนาดเงินทุนตั้งแต่ 10-100 ล้านบาท มีจำนวน 100 โรงงาน และโรงงานที่มีขนาดเงินทุน 100 ล้านบาทขึ้นไป จำนวน 9 โรงงาน ได้แก่ โรงงานน้ำตาล 3 โรงงาน (โรงงานน้ำตาลมิตรผล โรงงานน้ำตาลอุตสาหกรรมอุทอง โรงงานน้ำตาลสุพรรณบุรี) โรงงานผลิตรองเท้า บริษัทแปรรูปหินแกรนิต และบริษัทขุดดิน – ขุดทราย เป็นต้น

ประเภทโรงงานอุตสาหกรรมที่มีจำนวนมากที่สุดในจังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ โรงสีข้าวมีมากถึง 185 โรงงาน มีเงินทุนทั้งสิ้น 1,199,505,859 บาท คิดเป็นร้อยละ 19 และรองลงมาก็คือประเภทอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากภาคเกษตร เช่น โรงงานซ่อมเครื่องมือการเกษตร โรงงานซ่อมเครื่องยนต์ขนาดเล็ก นอกจากนี้ยังมีอุตสาหกรรมในครัวเรือน ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหารกระป๋อง เช่น แห้ว กระจับ ลูกตาลในน้ำเชื่อม ถั่วหางจรเข้ในน้ำเชื่อม เป็นต้น และสินค้าหัตถกรรม อาทิ ไม้กวาดใบมะพร้าว ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา ผลิตภัณฑ์จากทองเหลือง การผลิตเครื่องเบญจรงค์ทอง และเครื่องจักสาน

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้กำหนดแผนงานการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสุพรรณบุรีขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค โดยขณะนี้ได้จัดทำผังแม่บท ออกแบบและศึกษาความเป็นไปได้ และผลกระทบบึงแวดล้อมในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสุพรรณบุรี ในพื้นที่หมู่ที่ 1,2 ตำบลห้วยน้ำ อำเภอดำเนินนางบวช บนเนื้อที่ประมาณ 1,912.34 ไร่ ซึ่งขณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2539 เห็นชอบในหลักการที่จะใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าว

จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นจังหวัดที่อยู่ในเขตส่งเสริมการลงทุนเขต 2 ได้รับสิทธิประโยชน์จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือบีโอไอ ตามสิทธิประโยชน์ตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนดไว้ เช่น สิทธิการลดหย่อนภาษีอากรบางชนิดและสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ที่จะได้รับ

ที่มา : อุตสาหกรรมจังหวัดสุพรรณบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4.4 โครงการพื้นฐานของจังหวัดสุพรรณบุรี มีดังนี้

1) การคมนาคมขนส่ง จังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 107 กิโลเมตร วัตถุประสงค์ตามทหหลวงแผ่นดินหมายเลข 340 กรุงเทพ – สุพรรณบุรี ซึ่งปัจจุบันได้รับการขยายเป็นถนนคอนกรีต 4 เลน แยกเส้นทางไปกลับ ถนนเส้นนี้จะเป็นถนนเชื่อมต่อระหว่างภาคเหนือและภาคใต้ โดยไม่ต้องผ่านกรุงเทพฯ และท่าอากาศยานกรุงเทพฯ มีการคมนาคมโดยทางรถยนต์ ทั้งภายในจังหวัดและระหว่างจังหวัด มีความสะดวกจังหวัดหนึ่ง มีถนนสายต่าง ๆ ความยาวรวมทั้งสิ้น 32,448 กิโลเมตร เนื่องจากราชการได้มีโครงการปรับปรุงถนนในเขตจังหวัดอย่างต่อเนื่องตลอดมา จนปัจจุบันนับว่าระบบโครงข่ายเส้นทางคมนาคมขนส่ง ในจังหวัดสุพรรณบุรี มีความสมบูรณ์มากจังหวัดหนึ่งในประเทศ มีรถโดยสารประจำทาง ทั้งประเภทปรับอากาศและธรรมดา

- ทางรถยนต์ ปัจจุบันนี้อำเภอต่าง ๆ ติดต่อกันได้ครบทุกอำเภอโดยทางรถยนต์ เส้นทางจากอำเภอเมืองสุพรรณบุรีถึงอำเภอต่าง ๆ มีดังนี้

จากอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ถึง	ระยะทาง (กม.)
สองพี่น้อง (สายมาลัยแมน)	68.930
สองพี่น้อง (คันคลองวัดป่าไผ่ไธยก์ 3260)	32
อู่ทอง	32.003
เดิมบางนางบวช	52.0
ด่านช้าง	78.875
สามชุก	38.6
บางปลาม้า	10.10
ดอนเจดีย์	32.542
ศรีประจันต์	20.91
หนองหญ้าไซ	55.6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การติดต่อระหว่างจังหวัด สามารถติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงและกรุงเทพฯ ได้ตามเส้นทางต่อไปนี้

ทางหลวงแผ่นดิน	ระยะทาง (กม.)	เวลาเดินทาง (ชม.)
สุพรรณบุรี-บางบัวทอง-กรุงเทพฯ	107	1.30
สุพรรณบุรี-กำแพงแสน-นครปฐม-กรุงเทพฯ	160	2.00
สุพรรณบุรี-นครปฐม	105	1.30
สุพรรณบุรี-กาญจนบุรี	91	1.00
สุพรรณบุรี-นครสวรรค์	160	2.00
สุพรรณบุรี-พระนครศรีอยุธยา	68	0.45
สุพรรณบุรี-สิงห์บุรี	84	1.00
สุพรรณบุรี-ชัยนาท	96	1.00
สุพรรณบุรี-อ่างทอง	44	0.25
สุพรรณบุรี-โคกสำโรง (ลพบุรี)	143	1.45

- การคมนาคมทางรถไฟ มีรถไฟปรับอากาศ โดยตั้งต้นจากสถานีสุพรรณบุรี ปลายทางรถไฟหัวลำโพง มีรถออกวันละ 1 เที่ยว เวลา 05.45 น. จากสถานีหัวลำโพง ถึงสถานีสุพรรณบุรีวันละ 1 เที่ยว เวลา 16.50 น. จากสถานีหัวลำโพงถึงสถานีสุพรรณบุรี

- การคมนาคมทางน้ำ ในอดีตเคยมีบทบาท โดยอาศัยแม่น้ำสุพรรณบุรีและลำคลองต่าง ๆ เป็นเส้นทางเดินเรือ เพื่อการติดต่อระหว่างชุมชนภายในจังหวัด แต่ปัจจุบันการคมนาคมทางด้านนี้ลดความสำคัญลง

2) โทรคมนาคม

- การไปรษณีย์โทรเลข จังหวัดสุพรรณบุรี มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขประเภทรับ-จ่าย สำหรับให้บริการประชาชน และอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารแก่ประชาชน 15 แห่ง ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขประเภทรับฝาก 2 แห่ง และที่ทำการไปรษณีย์อนุญาตโดยการสื่อสารแห่งประเทศไทยเป็นผู้จัดตั้งขึ้น และให้เอกชนดำเนินการในท้องที่ตำบลต่าง ๆ 36 แห่ง

- โทรศัพท์จังหวัดสุพรรณบุรี ได้เปิดบริการโทรศัพท์แก่บ้านเรือน หน่วยราชการ และหน่วยงานธุรกิจต่าง ๆ โดยชุมสายอำเภอ 10 แห่ง และชุมสายตำบล 24 แห่ง รวมทั้งสิ้น 28,491 เลขหมายจากเลขหมายเต็มที่มีทั้งหมด 42,312 เลขหมาย ในจำนวนนี้เป็นเลขหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 607 เลขหมาย ทำให้อัตราส่วนเลขหมายโทรศัพท์ต่อประชากรเพิ่มจาก 1 เลขหมายต่อ 10 คน ในปี 2536 เป็น 67 เลขหมายต่อประชากร 100 คนในปี 2540

3) ระบบไฟฟ้า สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดสุพรรณบุรี ให้บริการด้านกระแสไฟฟ้าภายในจังหวัดครอบคลุมเกือบทุกหมู่บ้านแล้ว ณ เดือนธันวาคม 2539 สามารถติดตั้งระบบไฟฟ้าไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ จำนวน 949 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 99.27 มีผู้ใช้กระแสไฟฟ้า รวมทั้งสิ้น 175,342 ราย ส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทบ้านพักอาศัย รองลงมาได้แก่ ประเภทธุรกิจขนาดเล็ก ธุรกิจขนาดกลาง และธุรกิจขนาดใหญ่

4) การประปา การประปาส่วนภูมิภาค มีหน่วยงานแยกไปให้บริการในเขตชุมชนต่างๆ รวม 6 แห่ง นอกจากหน่วยบริการที่ขึ้นอยู่กับการประปาส่วนภูมิภาคแล้วยังมีระบบประปาที่ดำเนินการโดยเทศบาลอีก 5 แห่ง และยังมีระบบประปาของสุขาภิบาลอีก 4 แห่ง

4.4.5 สภาพสังคม

ด้านประชากรศาสตร์ จังหวัดสุพรรณบุรี มีประชากรทั้งสิ้น 858,857 คน แยกเป็นชาย 419,359 คน หญิง 439,498 คน มีอัตราส่วนประชากรต่อครัวเรือน 4.23 คน (จากข้อมูลสถิติประชากรตามทะเบียนราษฎรจนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2542)

ความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ย 160 คนต่อตารางกิโลเมตร อำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด คือ อำเภอศรีประจันต์ ประมาณ 360.9 คนต่อ 1 ตารางกิโลเมตร และอำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อยที่สุด คือ อำเภอด่านช้าง ประมาณ 50.2 คนต่อ 1 ตารางกิโลเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5 การวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของที่ตั้งโครงการ

ที่ตั้งโครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 1 ตำบลสนามชัย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุพรรณบุรี มีการคมนาคมที่สะดวกเพราะที่ตั้งโครงการมีถนนทางหลวงหมายเลข 340 ที่มีความกว้างขนาด 10 ช่องทางการจราจร และตั้งอยู่ใกล้กับสถานที่ราชการแห่งใหม่ของจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งทางหลวงหมายเลข 340 นี้เป็นเส้นทางหลักมาจากกรุงเทพฯสู่สุพรรณบุรี และถ้าขึ้นไปทางเหนือจะไปยังอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสระบุรี จังหวัดอ่างทอง ปัจจุบันเป็นพื้นที่โล่งมีการสร้างบ้านพักอาศัยจำนวนน้อย ที่ตั้งมีพื้นที่ประมาณ 21 ไร่

ลักษณะที่ตั้งของโครงการมีรูปร่างที่ตั้งถูกกำหนดโดยหมุดที่ดินเป็นรูปร่างด้านดินถนนเป็นหน้ากว้างแล้วด้านหลังหน้าแคบ มีด้านกว้างติดกับถนนทางหลวงสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปจะเป็นศูนย์ราชการแห่งใหม่ดังที่ได้กล่าวมาแล้วและบริเวณใกล้เคียงก็เป็นพื้นที่โล่ง โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ถนนสาธารณะกว้างประมาณ 20 เมตร

(กำหนดสร้างถนนประมาณปี พ.ศ.2546)

ทิศใต้ ติดต่อกับ พื้นที่โล่งและอาคารพักอาศัยและ

อาคารพาณิชย์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ทางหลวงหมายเลข 340 ด้านตรงข้ามของที่ตั้ง

เป็นบ้านพักอาศัยและอาคารพาณิชย์

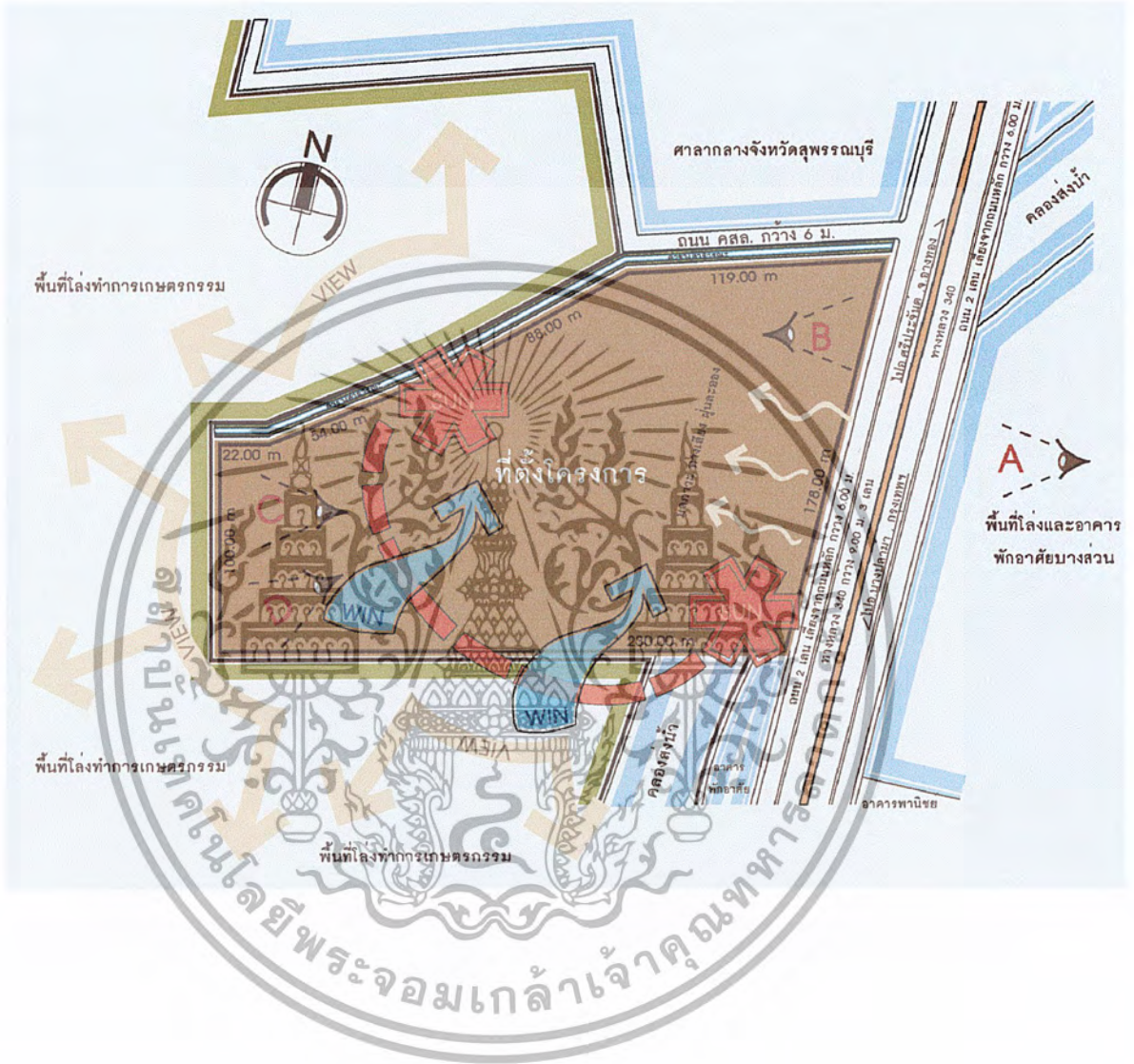
ทิศตะวันตก ติดต่อกับ พื้นที่โล่งซึ่งเป็นพื้นที่ทำเกษตรกรรม

ภาพที่ 4.5.1 แสดงภาพถ่ายทางอากาศ ที่ตั้งโครงการคือพื้นที่สี่เหลี่ยมซึ่งเมื่อดูจากภาพจะเห็นได้ว่า
 รอบที่ตั้งในทิศตะวันตกและทิศใต้เป็นพื้นที่โล่งทางการเกษตร ดังนั้นเมื่อมีกระแสลมพัดผ่านก็
 จะเข้าโครงการได้อย่างเต็มที่ ส่วนมุมล่างด้านซ้ายคือตัวเมืองสุพรรณบุรีที่มีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่าน
 และรูปร่างของที่ตั้งโครงการถูกกำหนดโดยหมุดที่ดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.5.2 แสดงขนาด และทิศทางของที่ตั้งของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.5.3 แสดงทัศนียภาพมองเข้าด้านหน้าโครงการ มีถนนทางหลวงหมายเลข 340 ผ่านหน้าโครงการตั้งขึ้นในการออกแบบอาคารต้องคำนึงถึงเรื่องของ มลภาวะทางเสียง มลภาวะทางอากาศและฝุ่นที่จะเข้าไปภายในอาคาร ซึ่งอาจจะมีการร่นระยะอาคารให้ห่างจากถนนพอสมควร และมีการปลูกต้นไม้เพื่อป้องกันควันและฝุ่น รวมถึงช่วยกันเสียงเป็นต้น ในด้านการเข้าถึงโครงการจะมีถนนที่แยกจากสายทางหลวง 340 ออกมาเพื่อเป็นเส้นทางที่เข้ามาติดต่อกับศูนย์ราชการ ซึ่งมีส่วนช่วยให้การจราจรด้านหน้าโครงการมีความเป็นระเบียบและมีความปลอดภัยมากขึ้น

ภาพที่ 4.5.4 แสดงทัศนียภาพเมื่อมองออกไปด้านหน้าโครงการ ติดกับทางหลวง 340 และฝั่งตรงข้ามเป็นอาคารพักอาศัยและอาคารพาณิชย์จำนวนหนึ่ง เกาะกลางถนนมีเสาไฟฟ้าขนาดใหญ่ที่สามารถให้แสงสว่างในเวลากลางคืนได้ดี และยังช่วยให้ความสว่างแก่โครงการเมื่อได้จัดตั้งขึ้นในด้านความปลอดภัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.5.5 แสดงทัศนียภาพด้านหลังโครงการทิศตะวันตก ติดกับพื้นที่เกษตรกรรมที่มี ทัศนียภาพแบบชีวิตความเป็นอยู่ของชนบทที่จะเป็นส่วนช่วยเสริมให้กับโครงการ แต่ทางด้านนี้จะ รับแสงอาทิตย์และความร้อนมากในตอนบ่ายจึงต้องออกแบบส่วนที่ป้องกันความร้อนเข้าสู่ตัว อาคาร เช่น การทำแผงกันแดด

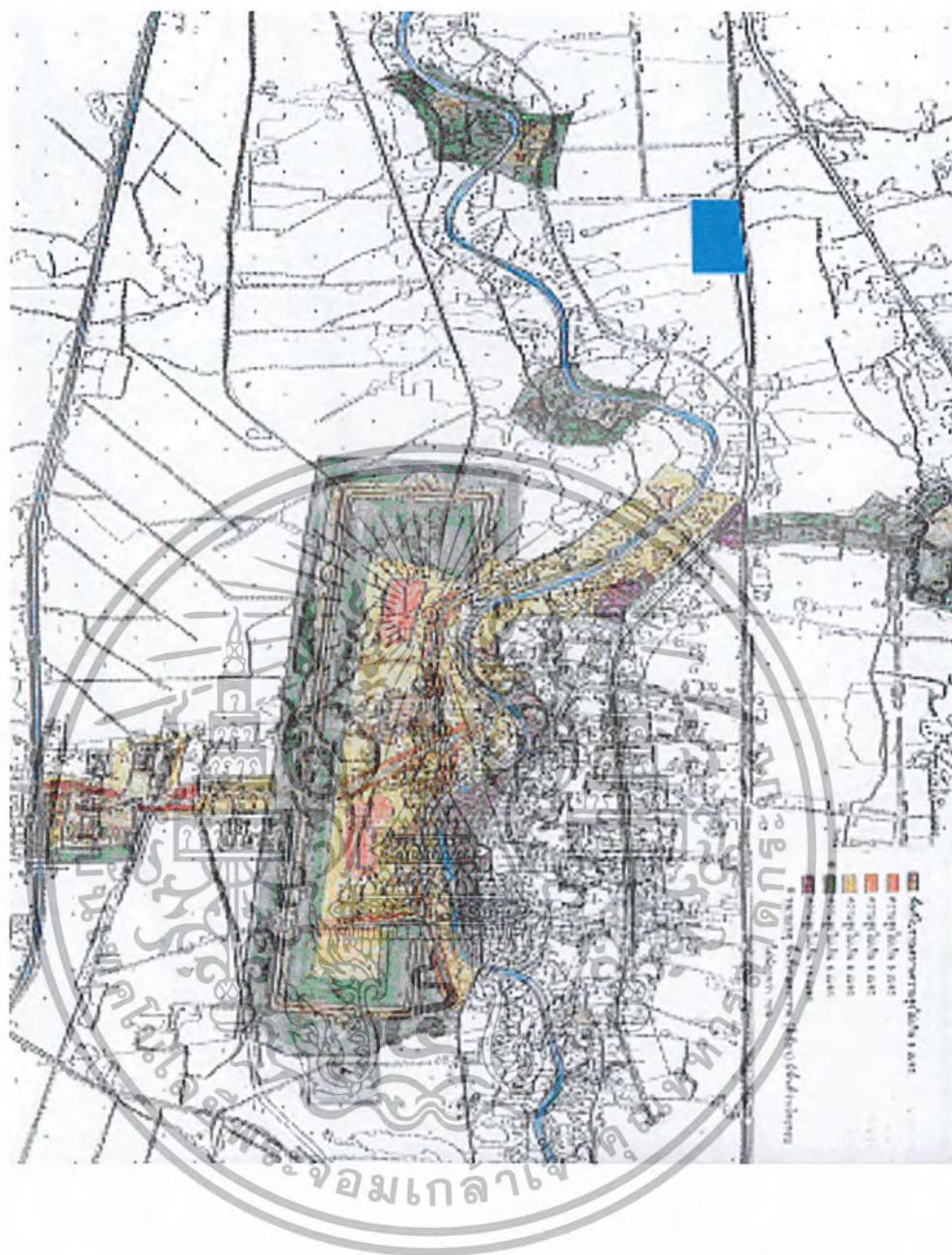

ภาพที่ 4.5.6 แสดงทัศนียภาพด้านข้างโครงการทิศใต้ ติดกับพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งมีทางส่ง น้ำเพื่อการเกษตรกรรมติดอยู่ข้างที่ตั่ง และเนื่องจากเป็นพื้นที่โล่งเมื่อมีกระแสลมพัดผ่านจึงเข้าสู่ โครงการได้เต็มที่

ภาพที่ 4.5.7 แสดงแนวทางส่งน้ำด้านข้างทิศเหนือของที่ตั้งโครงการซึ่งมีแนวต้นไม้เดิมอยู่ แล้ว นอกจากนั้นในภาพยังแสดงถนนย่อยที่แยกออกมาจากทางหลวงด้านหน้าโครงการซึ่งเป็น ถนนคอนกรีตกว้าง 6 เมตร (ในปี พ.ศ.2546 จะขยายถนนกว้างประมาณ 20 เมตร)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

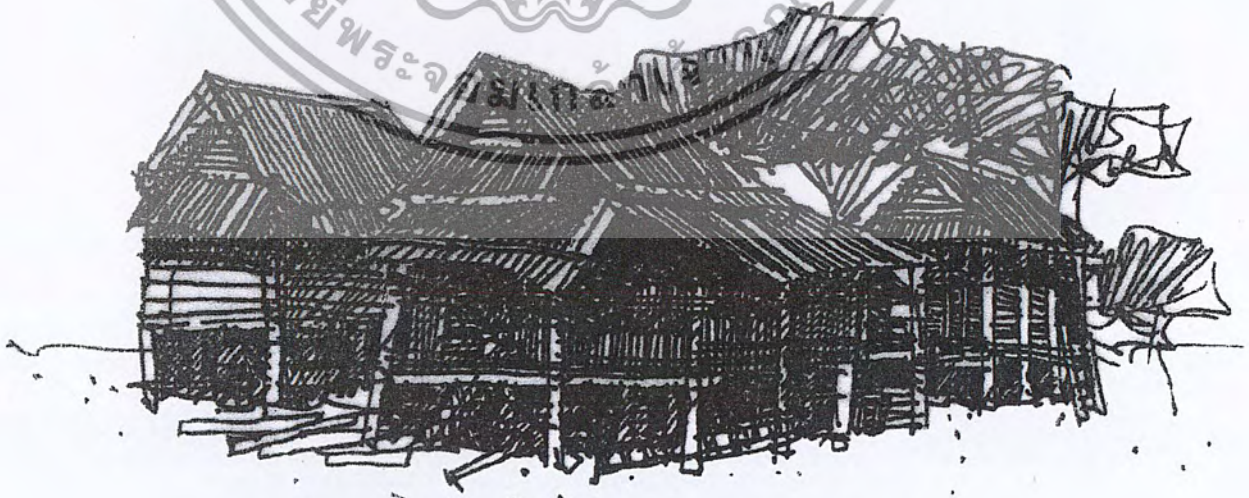
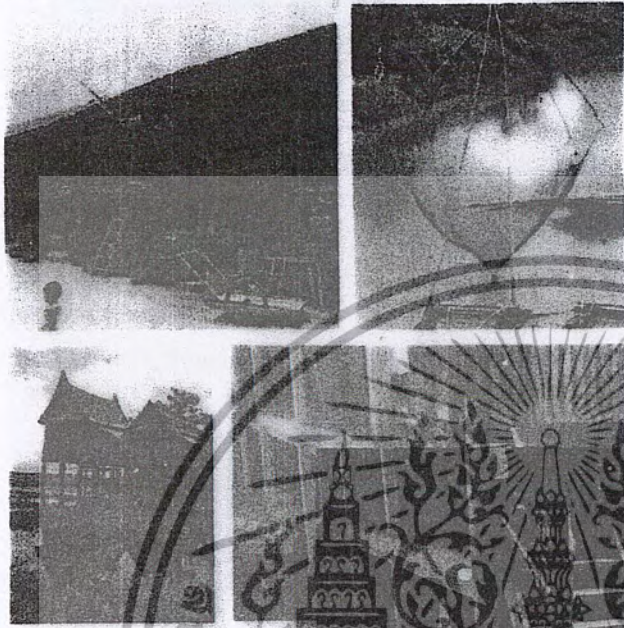

ภาพที่ 4.5.8 ผังแสดงควบคุมความสูง ของโครงการบูรณะและอนุรักษ์ เมืองประวัติศาสตร์สุพรรณบุรี โดยพื้นที่สีน้ำตาลคือพื้นที่โบราณสถานความสูงไม่เกิน 6 เมตร ส่วนที่ตั้งโครงการคือพื้นที่สีน้ำเงิน เมื่อดูจากผังแล้วมีโบราณสถานอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของที่ตั้ง ซึ่งผลกระทบจากโครงการที่จะมีผลต่อสิ่งแวดล้อมทางศิลปกรรมนั้นมีน้อยมากเนื่องจากระยะทางและโบราณสถานนั้นก็มีความสูงไม่มาก จึงไม่ส่งผลทางด้านลบในแง่ของทัศนียภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี

Suphanburi Vernacular Art and Cultural Center

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การศึกษาตัวอย่างโครงการ

5.1 ตัวอย่างโครงการภายในประเทศ

5.1.1 ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาประกอบด้วยอาคาร 2 หลัง อาคารหลักตั้งอยู่บนถนนโรจนะ ใกล้กับวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา ในตัวเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา บนที่ดิน 6 ไร่ 1 งาน 12 ตารางวา อาคารผนวกตั้งอยู่บนที่ดิน 1 ไร่ 2 งาน 17 ตารางวา ที่เคยเป็นที่ตั้งหมู่บ้านญี่ปุ่น ตำบลเกาะเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งสมาคมไทย - ญี่ปุ่น มอบให้รัฐบาลไทยอีก 5 ไร่ 2 งาน 30 ตารางวา อาคารทั้งสองหลังนี้ ออกแบบตามสถาปัตยกรรมสมัยใหม่เน้นประโยชน์ใช้สอยของอาคารที่มีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของอยุธยาที่เป็นบริเวณริมน้ำขึ้น

ก) ศึกษาความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของตัวอย่างโครงการ

ความเป็นมาของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา การจัดตั้งศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาเป็นโครงการซึ่งคณะวิชาการญี่ปุ่นและคณะวิชาการไทยได้ขยายมาจากข้อเสนอเดิมของสมาคมไทย-ญี่ปุ่น และจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่เคยเสนอจะปรับปรุงบริเวณที่เคยเป็นหมู่บ้านญี่ปุ่นและสร้างพิพิธภัณฑ์หมู่บ้านญี่ปุ่น มาเป็นการเสนอให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นสถาบันวิจัยและพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับราชอาณาจักรอยุธยาโดยรวม โดยการสนับสนุนเต็มที่ของ ฯพณฯ สมหมาย สุนทรະกุล นายกสสมาคมไทย - ญี่ปุ่น และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในขณะนั้น โครงการจัดตั้งศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยานี้ได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลไทยและรัฐบาลญี่ปุ่น โดยได้รับเงินช่วยเหลือให้เปล่าจากรัฐบาลญี่ปุ่น 999 ล้านบาท (ประมาณ 170 ล้านบาท) รัฐบาลไทยและรัฐบาลญี่ปุ่นได้ลงนามในข้อตกลงการช่วยเหลือนี้ในวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2530 และถือเป็นโครงการเพื่อเฉลิมพระเกียรติในพระบรมราชวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 60 พรรษา และเพื่อเป็นที่ระลึกในโอกาสที่มีมิตรภาพระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับราชอาณาจักรไทยได้ถาวรยืนนานมาครบ 100 ปี โดยรัฐบาลไทยได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ดำเนินการและบริหารโครงการ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงกรุณาเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาในวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2533

- วัตถุประสงค์ของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

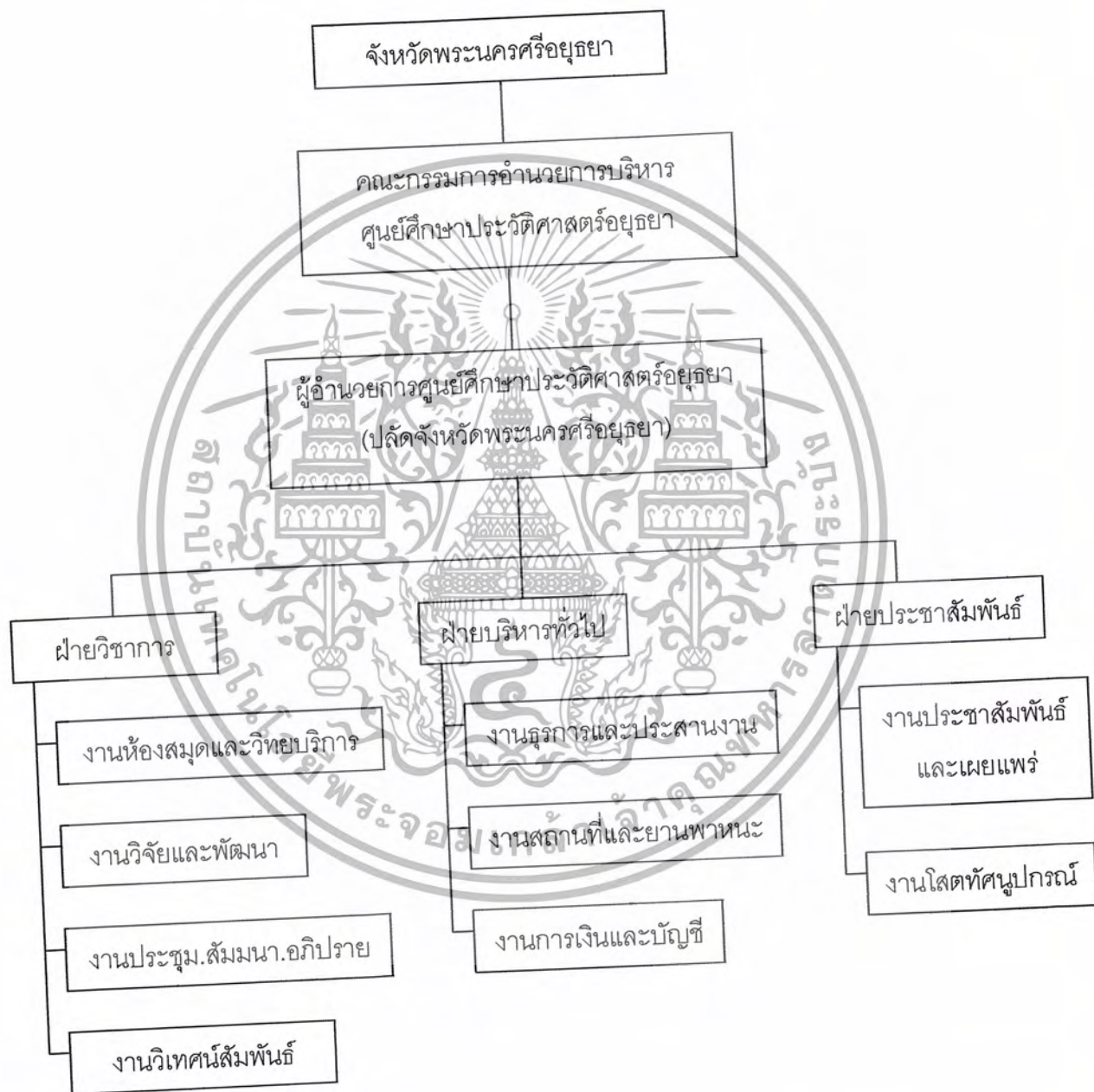
1. ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เป็นสถาบันวิจัยระดับชาติด้านอยุธยาศึกษา โดยเฉพาะประวัติศาสตร์ไทยสมัยที่พระนครศรีอยุธยาเป็นราชธานี สถาบันที่ถือเอาหน้าที่ลำดับแรกเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องในด้านนี้

2. ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เป็นพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์มุ่งให้ความรู้แก่ประชาชนแบบไม่เป็นทางการ นิทรรศการถาวรในพิพิธภัณฑ์มีลักษณะพิเศษคือเป็นการพยายามฟื้นฟูภาพชีวิตสังคมและวัฒนธรรมอยุธยาในอดีตขึ้นมาใหม่ด้วยการจำลองอาคารสถานที่ ชุมชน กิจกรรมและสิ่งของที่สูญไปแล้วให้ปรากฏในแบบที่คล้ายจริงตามหลักฐานประวัติศาสตร์ และจากผลการวิจัย

3. ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เป็นห้องสมุดและศูนย์ข้อมูลประวัติศาสตร์โดยเฉพาะประวัติศาสตร์อยุธยาโดยเป็นสถานที่รวบรวมข้อมูลเพื่อการค้นคว้า ได้แก่นั่งสืบบทความ บันทึกรวบรวมภาพถ่ายเขียน รูปภาพวัตถุ เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับอยุธยาศึกษา

- ข) ศึกษาโครงสร้างการบริหารงานและอัตรากำลังของบุคลากรเจ้าหน้าที่ของ
ตัวอย่างโครงการ
โครงสร้างการบริหารของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา มีโครงสร้างดังนี้

แผนภูมิที่ 5.1.1.1 โครงสร้างการบริหารของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงสร้างการบริหารของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์มีรายละเอียดดังนี้

1. จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นหน่วยกำกับดูแลศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา และให้มีคณะกรรมการอำนวยการบริหารศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาโดยผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นประธานกรรมการ คณะกรรมการอื่นประกอบด้วย ผู้แทนภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควร

หน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการบริหารศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์

อยุธยา

1. อำนวยการกำกับดูแลการบริหารงานของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา
2. ส่งเสริมด้านวิชาการ โดยเฉพาะประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นราชธานี
3. ส่งเสริมให้เป็นพิพิธภัณฑ์เรื่องประวัติศาสตร์อยุธยา
4. ส่งเสริมให้เป็นศูนย์ข้อมูลและห้องสมุดประวัติศาสตร์อยุธยา
5. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา
6. จัดหางบประมาณในการบริหารและส่งเสริมศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา
7. พัฒนาศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาโดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ ประสานกับประวัติศาสตร์อยุธยา
8. แต่งตั้งคณะกรรมการฯ เพื่อพัฒนาและบริหารได้ตามความเหมาะสม

2. ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยาแต่งตั้งปลัดจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทำหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา โดยมีข้าราชการในสังกัดที่ทำการปกครองจังหวัดตามจำนวนที่เห็นสมควรช่วยปฏิบัติงานด้านการบริหารทั่วไป สำหรับด้านวิชาการขอรับการสนับสนุนบุคลากรผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การแบ่งงานของศูนย์ฯ แบ่งงานออกเป็น 3 ฝ่าย ดังนี้

3.1 ฝ่ายวิชาการ มีหน้าที่ค้นคว้าวิจัย รวบรวมเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา โดยแบ่งออกเป็น 2 งาน ได้แก่

ก) งานห้องสมุดและวิทยบริการ มีหน้าที่รวบรวมหนังสือ เอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา และเพื่อให้บริการด้านวิชาการแก่อาจารย์ นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไปได้ใช้เป็นสถานที่ค้นคว้าวิจัยด้านประวัติศาสตร์ตลอดจนหน้าที่ในการจัดงานด้านการสัมมนาทางวิชาการ

ข) งานวิจัยและพัฒนา มีหน้าที่ศึกษาค้นคว้าวิจัย เอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของไทย ประสานงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานขององค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางประวัติศาสตร์ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่สามารถนำไปให้อ้างอิงและเผยแพร่ต่อไป และรวมถึงงานจัดหาทุนเพื่อการค้นคว้าวิจัย

3.2 ฝ่ายบริหารทั่วไป มีหน้าที่ด้านการจัดการและงานธุรการทั่วไป รวมทั้งการดูแลสถานที่ ยานพาหนะ และงานการเงินการบัญชี ของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยแบ่งออกเป็น 3 งาน ได้แก่

ก) งานธุรการและประสานงาน มีหน้าที่บริหารงานทั่วไป เช่น งานรับหนังสือ การติดต่อประสานงาน รวมทั้งการดำเนินการภายในสำนักงานให้เป็นไปด้วยความรวดเร็วและเรียบร้อย

ข) งานสถานที่และยานพาหนะ มีหน้าที่ดูแลบำรุงรักษาสำนักงาน อาคารสถานที่ และยานพาหนะของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย สามารถใช้งานได้ในสภาพปกติอยู่เสมอ

ค) งานการเงินและบัญชี มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานด้านการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ ครุภัณฑ์ของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา การเบิกจ่าย เงินเดือน-ค่าจ้าง ของข้าราชการและลูกจ้างของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา จัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย ทะเบียนคุมเงินจัดสรรงบประมาณ ตลอดจนเงินนอกงบประมาณต่าง ๆ ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 ฝ่ายประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่เผยแพร่ข่าวสารของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาและใช้สื่อต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์ นิสิต นักศึกษา ตลอดจนประชาชน ผู้สนใจทั่วไป ทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศให้ความสนใจที่จะมาศึกษาและใช้บริการของศูนย์ฯ ให้กว้างขวาง โดยแบ่งออกเป็น 2 งาน ได้แก่

ก) งานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ มีหน้าที่เผยแพร่ข่าวสารตลอดจน ผลงานการค้นคว้าวิจัยที่ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา ได้ดำเนินการไว้ให้ประชาชนผู้สนใจทั่วไปได้ทราบ รวมทั้งการจัดหาวิทยากรเพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งจัดกิจกรรมด้าน วิชาการ ในวาระพิเศษ หรือโอกาสสำคัญต่าง ๆ ด้วย

ข) งานโสตทัศนูปกรณ์ มีหน้าที่จัดหาและผลิตสื่อต่าง ๆ ที่จะใช้ในการ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ ภาพวีดิทัศน์ เทปเสียง สไลด์ เป็นต้น

4. งบประมาณ ในการบริหารและพัฒนาศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา โดยมี งบประมาณดังนี้

4.1 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

4.2 งบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล

เมืองพระนครศรีอยุธยา

4.3 รายได้จากการจัดกิจกรรมอื่น ๆ

4.4 รายได้จากค่าเก็บค่าผ่านเข้าชม

4.5 รายได้จากผู้บริจาค

4.6 เงินอุดหนุนจากนานาชาติ เพื่อการวิจัยและการจัดสัมมนา ทางวิชาการ

อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา มีดังนี้

1. ข้าราชการ (ช่วยปฏิบัติงาน)	2 อัตรา
2. ลูกจ้างชั่วคราว	17 อัตรา
รวมทั้งสิ้น	19 อัตรา

โดยลูกจ้างชั่วคราวใช้จ่ายจากเงินงบประมาณ ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด	5 อัตรา
2. เงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ฯ	14 อัตรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยลูกจ้างชั่วคราวแยกตามภารกิจมีดังนี้

1. ด้านธุรการและสำนักงาน	4	อัตรา
2. ช่างไฟฟ้า	1	อัตรา
3. คนสวน	1	อัตรา
4. คนงานรักษาความสะอาด	6	อัตรา
5. ยามรักษาความปลอดภัย	4	อัตรา
6. เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯ เกาะเรียน	1	อัตรา

ค) ศึกษาผู้ใช้อาคารของตัวอย่างโครงการ

พฤติกรรมผู้เข้าใช้โครงการแบ่งตามวัตถุประสงค์การเข้าใช้โครงการ

1. กลุ่มผู้เข้าใช้โครงการซึ่งมีวัตถุประสงค์

- เพื่อเข้าชมนิทรรศการ
- เพื่อศึกษาค้นคว้า
- เพื่อรวมกิจกรรมที่จัดขึ้นในศูนย์
- เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ

พฤติกรรมของกลุ่มผู้ใช้บริการจะมาเพื่อวัตถุประสงค์ต่างกันดังกล่าว แต่กลุ่มบุคคลดังกล่าวจะเป็นลักษณะของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย ชาวต่างประเทศ นักเรียน นักศึกษา เมื่อมายังโครงการไม่ว่าจะโดยวิธีใด ๆ จะเข้าสู่โถงบริเวณใต้ถุนอาคารหลัก ซึ่งจะเป็นบริเวณรวมคนเพื่อกระจายไปสู่ส่วนต่าง ๆ ตามต้องการ โดยการติดต่อสอบถามเจ้าหน้าที่เพื่อรับทราบถึงกิจกรรมที่สนใจ นอกจากนี้ยังใช้เป็นจุดพักผ่อนหย่อนใจทั้งก่อนและเข้าชม ซึ่งจะให้เวลาประมาณคนละ 15 นาที ในบริเวณทางเข้าหลัก มีองค์ประกอบที่ช่วยอำนวยความสะดวกสบายแก่ผู้ใช้บริการ เช่น ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ส่วนติดต่อสอบถาม ฝากของ ห้องส้วมชายหญิง ป้ายปิดประกาศต่าง ๆ เป็นต้น หลังจากติดต่อสอบถามแล้วจะแยกไปตามประเภทกิจกรรมที่ต้องการ โดยส่วนมากผู้มาใช้โครงการจะมาใช้ในส่วนนิทรรศการถาวรมากที่สุด ซึ่งสามารถสรุปพฤติกรรมของกลุ่มผู้ใช้บริการได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่นำชมศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

- เวลาในการเข้าชมชั้นสูงสุด 30 นาที นานที่สุด 150 นาที เฉลี่ย เวลาประมาณ 90 นาที
- เวลาในการเข้าชมวัตถุแสดงแต่ละชั้นสูงสุด 8 นาที นานที่สุด 30 วินาที เฉลี่ย 19 นาที

2. กลุ่มผู้มาติดต่อโครงการ

กลุ่มบุคคลในกลุ่มนี้มักจะเป็นเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานสถาบันภายนอกที่มีกิจกรรมกับโครงการเป็นการติดต่อทางราชการ ติดต่อเอกสารข้อมูลและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ติดต่อขอใช้สถานที่ ติดต่อและเข้าชมสถานที่เพื่อเตรียมการจัดแสดง ส่วนใหญ่จะมาโดยรถของหน่วยงาน เข้าบริเวณโถงใต้ถุนของอาคารและเข้าสู่โถงต้อนรับในส่วนสำนักงาน โดยอาจติดต่อที่โถงทางเข้าหลักก่อน ติดต่อสอบถาม พักคอย พูดคุย ประชุมกิจกรรมในห้องรับรองหรือห้องประชุมที่จัดเตรียมไว้ เมื่อเสร็จกิจกรรมผู้มาติดต่ออาจกลับเลยหรือเข้าชมสถานที่เพื่อวางแผนเตรียมการทำงานขั้นต่อไป

กลุ่มบุคคลผู้มาติดต่อโครงการอาจแบ่งตามรูปแบบการติดต่อกิจกรรมเป็น 2 ลักษณะได้แก่

- ก) ผู้มาติดต่อกิจกรรมเฉพาะส่วนสำนักงาน
- ข) ผู้มาติดต่อกิจกรรมทั่วไป

3. เจ้าหน้าที่โครงการ

ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ 2 ลักษณะ

- ก) ผู้มาทำงานเป็นประจำ คือ เจ้าหน้าที่ดำเนินงานต่าง ๆ ในโครงการ จะมีพื้นที่ครอบครองเพื่อปฏิบัติงานโดยเฉพาะ
- ข) ผู้ร่วมทำงานชั่วคราว คือ กลุ่มบุคคลพิเศษที่ได้รับมอบหมายให้ทำงานในงานพิเศษต่าง ๆ เป็นงาน ๆ ไป ลักษณะการทำงานจะเป็นการนัดประชุมเป็นครั้งคราว โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำของโครงการร่วมประสานงานและอำนวยความสะดวก รวมทั้งพนักงานทางด้านธุรการและสำนักงาน ช่างไฟฟ้า คนสวน คนงานรักษาความสะอาด ยามรักษาความปลอดภัย เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯ เกาะเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ในศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา จะไม่ใช่โบราณวัตถุหรือสิ่งของมีค่า แต่จะเป็นวัตถุประสงค์ที่จัดทำขึ้นใหม่เพื่อแสดงเนื้อหาต่าง ๆ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น บอร์ดพร้อมอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ ไดโอรามา หุ่นจำลอง การจำลองบรรยากาศในลักษณะเหมือนจริง เป็นต้น วัตถุประสงค์จะออกแบบโดยช่างศิลปกรรมแล้วจึงหาผู้รับเหมาจัดทำนำมาประกอบ ติดตั้ง ตกแต่งขั้นสุดท้าย โดยร่วมมือกันระหว่างผู้รับเหมาและช่างศิลปกรรม

พฤติกรรมของวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์จะส่งเข้ามาทางส่วนบริการ นำลงที่ลานบริการ มีเจ้าหน้าที่ตรวจรับของแล้วนำไปยังห้องเก็บของชั่วคราว แยกประเภททำการตรวจสอบทำทะเบียน ถ้าวัตถุชำรุดไปก็นำไปยังส่วนซ่อมแซมรักษา แล้วนำไปถ่ายภาพเป็นหลักฐาน จากห้องเก็บของชั่วคราววัตถุประสงค์จะถูกย้ายไปยังห้องเก็บของ เตรียมจัดแสดง คัดเลือกวัตถุประสงค์ หรือนำไปยังส่วนจัดแสดง

สถิติผู้เข้าชม ในแต่ละช่วง เวลา	เด็กชาวไทย	ผู้ใหญ่ชาวไทย	นักเรียน ชาว ต่างประเทศ	ชาวต่างชาติ	รวม
ม.ค. - ธ.ค. 41	108,303	71,053	330	7,913	184,269
ม.ค. - ส.ค. 42	33,419	43,130	1,497	5,788	83,834
ค่าเฉลี่ยต่อ เดือน	7,086	5,709	91	685	1,3405
ค่าเฉลี่ยต่อปี	85,032	114,183	1,092	8,220	160,860

ตารางที่ 5.1.1 แสดงสถิติผู้เข้าชมโครงการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

ที่มา : ฝ่ายสถิติ ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ง) ศึกษาองค์ประกอบ พื้นที่ใช้สอยและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบตัวอย่าง
โครงการ
 องค์ประกอบตัวอย่างโครงการ
 การศึกษาองค์ประกอบของอาคารตัวอย่าง เนื่องจากการได้เข้าไปยังโครงการ
 และติดต่อสอบถาม

ถามแล้ว ทางอาคารตัวอย่างสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบอาคารได้บางส่วนเท่านั้น
 เนื่องจากเป็นข้อมูลทางราชการ โดยอาคารโครงการมีองค์ประกอบหลัก ๆ ดังนี้

1. ส่วนสาธารณะ

รวมทั้งบริเวณทางเข้าโครงการทางด้านหน้า ลานใต้ถุนที่ใช้นั่งรถและ
 พักผ่อนใกล้กับบ่อน้ำและน้ำพุในส่วนด้านหน้าของโครงการ ส่วนห้องน้ำบริการผู้ใช้โครงการโดย
 บริเวณใต้ถุนของอาคารสามารถใช้เป็นสถานที่จัดนิทรรศการภายนอกได้อีกด้วย

2. ส่วนบริหาร

3. ส่วนนิทรรศการ

แบ่งออกเป็นส่วนนิทรรศการถาวรและนิทรรศการชั่วคราว โดย
 นิทรรศการถาวรจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์อยุธยา ดังนี้

1. พระนครศรีอยุธยา ในฐานะราชธานี แสดงความรุ่งโรจน์ของ
 อยุธยาในฐานะเมืองหลวง มีการแสดงจำลองของพระราชวัง
 โบราณ วัดไชยวัฒนาราม เหนือคดคล้องช้าง

2. กรุงศรีอยุธยาในฐานะเมืองท่า แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง
 อยุธยากับนานาประเทศ โดยมีเรือสำเภาไทยจำลองสมัยอยุธยา
 และจำลองบริเวณป้อมเพชร ซึ่งแสดงวิถีชีวิต ตลาดและการค้า
 ในเมืองอยุธยา ฯลฯ

3. อยุธยาในฐานะศูนย์กลางอำนาจทางการเมืองการปกครอง
 แสดงอยุธยาในฐานะศูนย์กลางของเมืองสำคัญต่าง ๆ แสดงพระ
 ราชอำนาจของพระมหากษัตริย์กับประชาชน โดยแสดงพิธี
 อินทราภิเษก พิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา พระราชพิธีแห่กฐิน อิทธิพล
 ความเชื่อในเรื่องไตรภูมิ ทศชาติชาติตก

4. ชีวิตชาวบ้านไทยสมัยก่อน แวดวงความเป็นอยู่ ความเชื่อ
 พิธีกรรม มีการแสดงหมู่บ้านไทยจำลอง จิตรกรรมฝาผนัง ชีวิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุมชนชาวบ้าน การโกนจุก แต่งงาน การละเล่นของเด็ก ภาพ
ทุพภิกขภัย ฯลฯ

5. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับต่างประเทศ แสดงภาพแผนที่เมืองอยุธยาที่วาดโดยชาวต่างชาติที่ปรากฏในประวัติศาสตร์อยุธยา เป็นต้น แต่ในส่วนของแสดงนี้จะเป็นศูนย์ที่เกาะเรียน

4. ส่วนการศึกษา

โดยมีทั้งส่วนการวิจัย ห้องสมุดและห้องบรรยาย โดยส่วนของการวิจัยนั้น คณะนักวิชาการไทยกำลังพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย 3 เรื่อง คือ

1. สังคมและวัฒนธรรมอยุธยา
2. อยุธยาในบริบทของเอเชีย
3. สังคมและวัฒนธรรมไทยเปรียบเทียบ

ในหัวข้อแรกสนใจอยุธยาในฐานะที่เป็นสังคมและวัฒนธรรมไทยคลาสสิก ในหัวข้อที่สองสนใจในความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับเมืองอื่น ๆ หรือประเทศอื่น โดยเฉพาะในเอเชียและในหัวข้อที่สามสนใจเปรียบเทียบไทอาณาจักรต่าง ๆ และหรือสังคมไทยต่าง ๆ เพื่อหาลักษณะร่วมของชนเผ่าไทยและหาเอกลักษณ์ของไทยอยุธยาซึ่งพัฒนามาเป็นไทยในปัจจุบัน นอกจากนี้แล้ว ก็อาจมีโครงการวิจัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์หรืออยุธยา และประวัติศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เมื่อการค้นคว้าวิจัยดำเนินไป จะมีการจัดกิจกรรมทางวิชาการควบคู่ไปเป็นระยะ เช่น การจัดปาฐกถา การบรรยาย การสัมมนาทางวิชาการ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดนิทรรศการชั่วคราว รวมทั้งการพิมพ์หนังสือและเอกสาร เป็นต้น

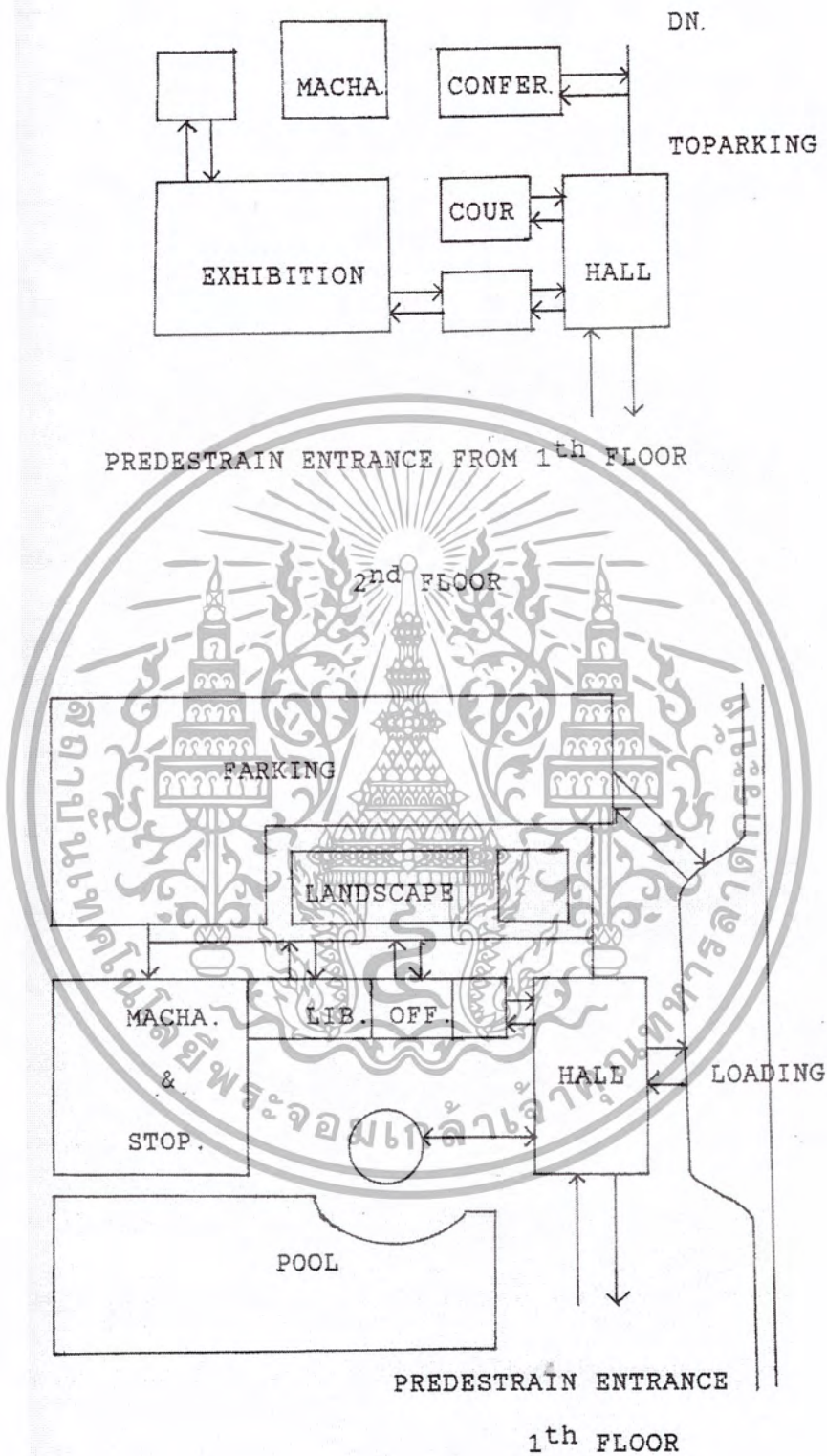
โดยมีห้องอเนกประสงค์ที่สามารถใช้สำหรับการบรรยายสำหรับ 100 คน โดยให้ห้องเดียวกันกับห้องนิทรรศการชั่วคราว

5. ส่วนบริการ

มีส่วนเตรียมการจัดแสดง ห้องเก็บของอยู่ส่วนล่างของอาคาร และส่วนต่าง ๆ

6. ส่วนที่จอดรถ

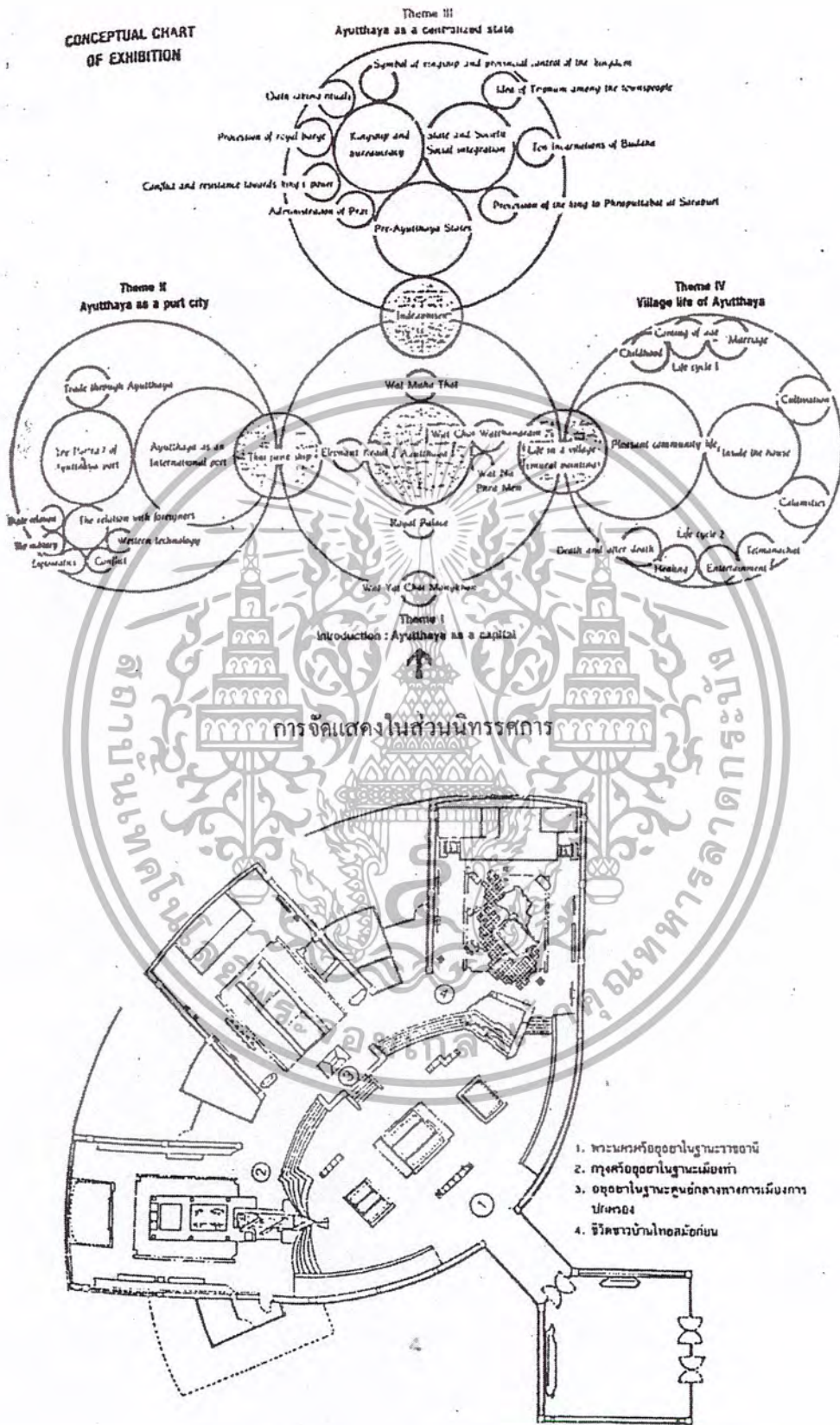
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิที่ 5.1.1.2 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการ

ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิที่ 5.1.1.3 แสดงการจัดแสดงในส่วนนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๑) ศึกษาการเลือกที่ตั้งของตัวอย่างโครงการ

ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาตั้งอยู่บนถนนโรจนะซึ่งเป็นถนนกว้างข้างละ 3 เลนอยู่ใกล้กับวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยาในตึกเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา บนที่ดิน 6 ไร่ 1 งาน 12 ตารางวา จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ในกรมสิทธิ์ที่ดินและการเลือกที่ดินในการจัดตั้งโครงการนั้น เจ้าหน้าที่ได้แจ้งว่า การเลือกที่ตั้งโครงการนั้นเป็นที่ราชพัสดุมาก่อน โดยอยู่ติดกับถนนใหญ่และสถานศึกษาเป็นปัจจัยต่อ ๆ มา

๒) ศึกษาอิทธิพลที่มีผลต่อการออกแบบ แนวความคิดและรูปแบบของตัวอย่างโครงการ

อิทธิพลที่มีต่อการออกแบบอาคารที่เป็นปัจจัยสำคัญได้แก่ กฎหมายของเกาะเมืองอยุธยา ไม่ว่าจะเป็นกฎกระทรวง ฉบับที่ 396 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) และแผนแม่บทในการพัฒนานครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ของกรมศิลปากร รวมทั้งได้จัดด้วยสถาปัตยกรรมที่ดั้งเดิมงดงามยิ่งไปเลย โดยเป็นแนวความคิดในการออกแบบโครงการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาดังนี้

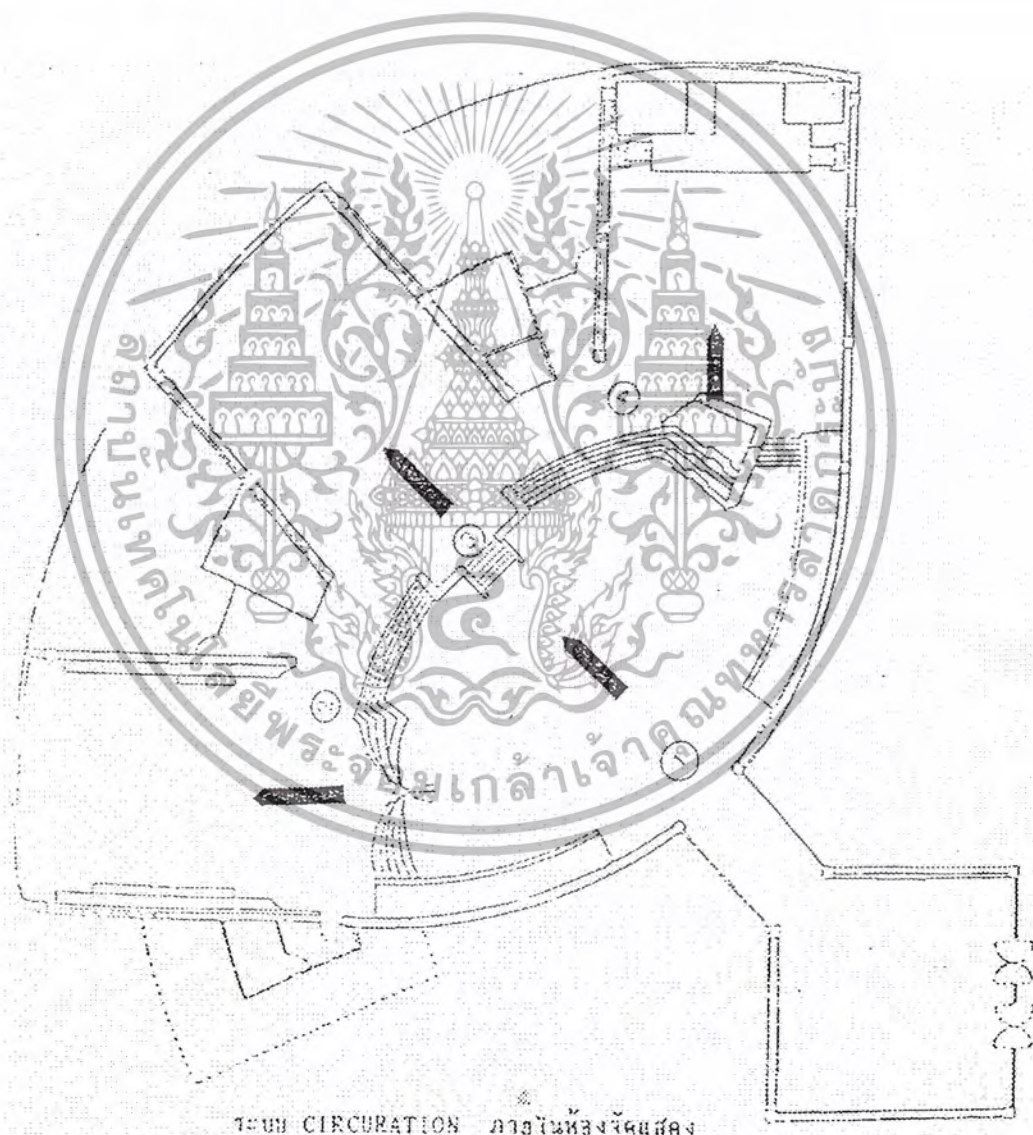
- แนวความคิดในการจัดระบบการสัญจรของโครงการ มีระบบที่เรียบง่ายมีประสิทธิภาพทางการสัญจรทางเท้า มีบรรยากาศที่ดี เนื่องจากที่ตั้งของโครงการอยู่ติดกับถนนสายสำคัญจึงสร้าง approach ทางเดินเท้ามีหลังคาคลุมเป็นความสะดวกสำหรับผู้ที่มาใช้บริการของโครงการ มีสะพานที่ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศและทัศนียภาพที่ดี น่าสนใจและเกิดความประทับใจ ทางสัญจรทางเท้าที่ผ่านเข้าสู่ corridor ด้านหน้าสามารถเดินขึ้นสู่โถงสอง ชั้น แสดงของอาคารและสามารถเดินไปขึ้นบันไดในส่วนชายตัวและห้องน้ำ ทางสัญจรของรถให้จอดเทียบเข้าทางด้านข้างของอาคาร นำรถไปจอดไว้ทางด้านหลังของอาคารซึ่งเป็นถนนซอย มีทางเดินเชื่อมต่อส่วนสำนักงานทางด้านหลัง และสามารถเดินขึ้นไปชั้นสองของอาคารในส่วนโถงโถงและนิทรรศการได้

- แนวความคิดในการจัดแสดงและทางสัญจรภายในส่วนจัดแสดง

ระบบการจัดแสดงในส่วนนิทรรศการของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เป็นการจัดแสดงระบบ Nave to Room Arrangement คือจะมีลักษณะเป็นห้องโถงกลางคอยแยกไปยังส่วนแสดงงานโดยรอบ ระบบการจัดแสดงแบบนี้เหมาะสำหรับการเข้าชมเป็นหมู่คณะซึ่งจะแยกตัวชมงานไปแต่ละห้องได้ตามต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบการสัญจรภายในห้องแสดงจะใช้ระบบ Centrallized system of Access ซึ่งระบบนี้จะเป็นระบบที่บังคับทางเข้าและทางออกให้อยู่ทางเดียวกัน ระบบนี้มีข้อดีคือ จะสะดวกในการควบคุมดูแลและยังเป็นการกำหนดทางสัญจรให้เป็นระบบไม่ซับซ้อน โดยปกติแล้วการจัดทางสัญจรระบบนี้ จะแบ่งได้หลายแบบ แต่ในส่วนของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาจะใช้แบบ Fan Shape คือจะมีลักษณะเป็นทางเข้ากลางจากผังรูปพัด ซึ่งการจัดแบบนี้ทำให้มีโอกาสมากในการเลือกชม แต่ผู้ชมต้องตัดสินใจในการเข้าชมเร็วและในทางจิตวิทยา ผู้ชมจะไม่ชอบนักเพราะรู้สึกว่าเป็นการบังคับเกินไปและจุดที่รวมจะเป็นจุดที่วุ่นวาย

ภาพที่ 5.1.1.1 แสดงถึงการจัดแสดงและระบบทางสัญจรภายในส่วนจัดแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- แนวความคิดในการจัดสวนปิดล้อมของอาคาร

ออกแบบสวนปิดล้อมให้สัมพันธ์กับประโยชน์ใช้สอยในอาคารและกำหนดการเปิดช่องแสงในส่วนที่จำเป็น สร้างรูปแบบภายนอก โดยรวมของโครงการที่สวยงาม นำเอาสวนปิดล้อมในลักษณะไทยมาใช้เป็น court บนอาคารชั้นสองแต่ไม่ค่อยได้ผลต่อความรู้สึกในเชิงเอกลักษณ์ นอกจากนี้เพื่อประโยชน์ในการรับแสงสว่างและการระบายอากาศ

- แนวความคิดในการออกแบบระบบโครงสร้าง

ใช้ระบบโครงสร้างที่เหมาะสมกับเทคโนโลยีของท้องถิ่นและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น วัสดุที่นำมาใช้ก็เป็นวัสดุท้องถิ่นที่เหมาะสมในคุณภาพและงบประมาณ มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม

- แนวความคิดในการวางผัง

กำหนดแกนอาคารให้อ้างอิงแนว approach ด้านหน้าโครงการ สระน้ำด้านหน้าโครงการจะช่วยสร้างบรรยากาศที่สวยงามและเป็นที่ตั้งดูตึกทางสายตา ส่วนกลางพื้นที่จะเป็นส่วนนิทรรศการ ส่วนสำนักงาน หอประชุม ฯลฯ ด้านหลังกำหนดให้เป็นบริเวณจอดรถและบริการ

- แนวความคิดในการจัดรูปทรงอาคาร

มีแนวความคิดหลักที่แสดงออกซึ่งความเป็นไทยร่วมสมัยให้มากที่สุด โดยกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมท้องถิ่น

- แนวความคิดในการจัดสวนและสภาพแวดล้อม

มีการจัดสวนในพื้นที่บริเวณที่เหลือ ภายนอกอาคาร เป็นบริเวณที่จัดรถบริเวณ loading area บริเวณแนวด้านหน้าของโครงการมีการนำน้ำเข้ามาเป็นส่วนประกอบทางสถาปัตยกรรม

- ข) ศึกษาปัญหาและผลกระทบ ในการดำเนินงานจากตัวอย่างโครงการ

จากการสอบถามและสังเกตจากการเข้าชมโครงการนั้นจะพบว่า ปัญหาของโครงการนั้นจะพบว่า โครงการเน้นในเรื่องของนิทรรศการเป็นสำคัญ ทำให้ผู้เข้าใช้โครงการ จะเป็นนักท่องเที่ยวและนักเรียนนักศึกษา ต่างถิ่นเป็นส่วนใหญ่ ผู้คนในแถบพื้นที่เองไม่ได้ใช้โครงการเท่าที่ควร ไม่ว่าจะเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือเข้ามาพักผ่อนหย่อนใจในบริเวณโครงการ ทำให้เวลาที่ไม่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้โครงการในเวลาวันธรรมดา นั้น ทำให้ความมีชีวิตชีวาของโครงการนั้นขาดหายไป และปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการโครงการนั้นไม่ได้เข้าใจหลักในการออกแบบ เช่น การออกแบบเผื่อคนพิการในส่วนห้องน้ำคนพิการ แต่ทางโครงการได้ทำการล๊อคส่วนนี้ทำให้ไม่เกิดประโยชน์ตามที่ทางผู้ออกแบบได้ตั้งใจไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.1.1.2 แสดงทัศนียภาพด้านหน้า
โครงการ

รูปที่ 5.1.1.3 แสดงทัศนียภาพภายนอก
ของทางเข้าโครงการ

รูปที่ 5.1.1.4 แสดงทัศนียภาพของทาง
ลาดที่ด้านหน้าโครงการ มองจากสวนโถง
ทาง เหนือพระศการไปยังทางเข้าโครงการ

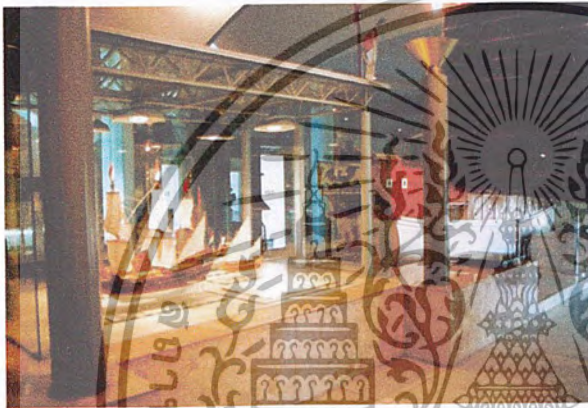

รูปที่ 5.1.1.5 แสดงทัศนียภาพของบันได
ในส่วนรับรองชั้น 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.1.1.6 แสดงทัศนียภาพของส่วน
โถงทาง เข้าชั้น 2 จากบันไดลงไปยังส่วน
รับรองชั้น 1

รูปที่ 5.1.1.7 แสดงทัศนียภาพภายใน
ส่วนนิทรรศการและแสดงการให้แสง

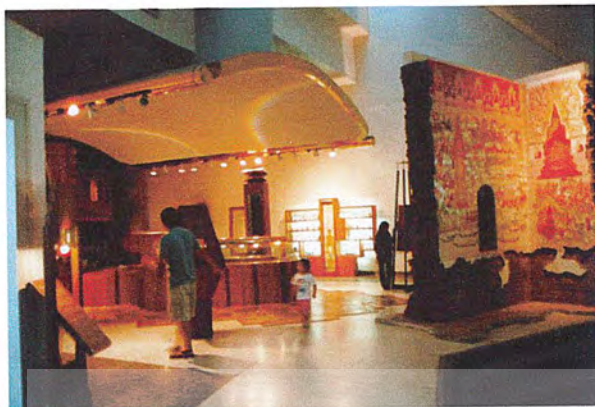

รูปที่ 5.1.1.8 แสดงทัศนียภาพภายใน
ส่วนนิทรรศการและแสดงการให้แสง

รูปที่ 5.1.1.9 แสดงทัศนียภาพภายใน
ส่วนนิทรรศการและแสดงการให้แสง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

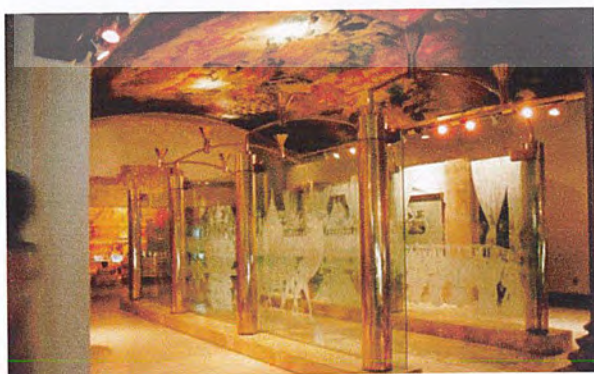
รูปที่ 5.1.1.10 แสดงทัศนียภาพภายใน
ส่วนนิทรรศการและแสดงการให้แสง

รูปที่ 5.1.1.11 แสดงทัศนียภาพภายใน
ส่วนนิทรรศการและแสดงการให้แสง

รูปที่ 5.1.1.12 แสดงทัศนียภาพภายใน
ส่วนนิทรรศการและแสดงการให้แสง

รูปที่ 5.1.1.13 แสดงทัศนียภาพภายใน
ส่วนนิทรรศการและแสดงการให้แสง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.2 ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ก) ศึกษาความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของตัวอย่างโครงการ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติในคราวประชุมเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2526 ให้กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบดำเนินการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยขึ้น โดยรัฐบาลญี่ปุ่นเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในรูปของการให้เปล่าเพื่อการก่อสร้างอาคารและการจัดหาอุปกรณ์ คิดเป็นมูลค่าประมาณ 638 ล้านบาท รัฐบาลไทยรับผิดชอบในการจัดเตรียมที่ดินสำหรับการก่อสร้าง จัดสาธารณูปโภคและงบประมาณในการดำเนินการต่อไป โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้เสด็จพระราชดำเนินวางศิลาฤกษ์อาคารศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2528 และทรงมีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานนามหน่วยงานใหม่นี้ว่า " ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย " และชื่อภาษาอังกฤษว่า " THAILAND CULTURAL CENTER "

เริ่มแรกศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยก่อตั้งเป็นหน่วยงานในสังกัดกรมศิลปากร ต่อมาในปี พ.ศ. 2532 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้มาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ มีบทบาทหน้าที่ทางด้านศิลปวัฒนธรรม คือเป็นศูนย์กลางในการให้บริการทางการศึกษา ส่งเสริมและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมสาขาต่าง ๆ แก่ประชาชนและเยาวชนชาวไทย ซึ่งจะมีผลให้คนไทยตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมไทย เกิดความรักความหวงแหนมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ และช่วยกันรักษาไว้เป็นศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของชาติสืบไป นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่สำหรับแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกันในบรรดาประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย นอกจากจะมีบทบาทหน้าที่อันสำคัญในการเป็นแหล่งกลางของการจัดกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ แล้ว ยังเป็นสถานที่สำหรับให้เช่าหรือบริการเพื่อการแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมที่เยาวชนและประชาชนสร้างสรรค์ขึ้น ซึ่งรวมถึงการจัดประชุมสัมมนาในระดับชาติและนานาชาติด้วย

กิจกรรมของศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการ ของการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย คือเป็นแหล่งกลางการศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมและเป็นศูนย์กลางการเผยแพร่กิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรม ทั้งของชาติและของนานาชาติ จึงมีแผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. กิจกรรมทางด้านการศึกษาและสังคม

- จัดนิทรรศการเพื่อให้ความรู้ ความเป็นมาของชนชาติไทย ศิลปวัฒนธรรมไทยและความสัมพันธ์กับต่างประเทศ เป็นต้น
- จัดนิทรรศการเชิดชูเกียรติบุคคลที่สมควรยกย่องในวงการศิลปวัฒนธรรมของชาติ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน
- ให้บริการข้อมูลสมบูรณ์แบบ ในลักษณะของสิ่งพิมพ์, เอกสาร, ไมโครฟิล์ม, สไลด์, และรูปถ่าย เพื่อค้นคว้าใน ส่วนห้องสมุด
- ให้บริการแก่เด็กและเยาวชนเพื่อเสริมสร้างทักษะและ พัฒนาความสามารถในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านปัญญา อารมณ์ สังคมและสุนทรีย์ภาพ โดยจัดหนังสือ, เครื่องเล่นและเครื่องคอมพิวเตอร์ไว้ในศูนย์ส่งเสริมความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์
- จัดกิจกรรมฝึกอบรม สัมมนา สาธิต เกี่ยวกับ ศิลปวัฒนธรรม สำหรับบุคคลทุกกลุ่ม ทุกวัย
- จัดฉายภาพยนตร์และสไลด์มัลติวิชชั่นเพื่อส่งเสริมเนื้อหา สาระของนิทรรศการถาวรและการเสนอสารคดีเกี่ยวกับ วัฒนธรรม
- จัดโครงการศึกษาวิจัยงานด้านศิลปวัฒนธรรม เพื่อ ประโยชน์ทางวิชาการเพื่อเผยแพร่แก่ประชาชนทั่วไป และหน่วยงาน

2. กิจกรรมทางด้านศิลปการแสดง

- จัดให้มีการแสดงทั้งของไทยและต่างประเทศ เปิดให้ ประชาชนทั่วไปได้เข้าชม โดยเน้นในเรื่องของการให้ซึ่ง การศึกษาเกี่ยวกับ ศิลปการแสดง การเผยแพร่ ซึ่งนอกเหนือไปจากการให้ ความบันเทิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. กิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์

- ผลิตเอกสารและสื่อทัศนูปการทุกรูปแบบ เช่น วีดีโอ, สไลด์, ภาพยนตร์ เพื่อเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในทุก ๆ ด้านแก่ประชาชน
- ออกข่าวสารและวารสารด้านศิลปวัฒนธรรมโดยจัดทำจดหมายข่าว เผยแพร่ข่าวสารด้านศิลปวัฒนธรรมเป็นประจำเดือนละ 1 ฉบับ และวารสารราย 3 เดือน ปีละ 4 ฉบับ ซึ่งจะเผยแพร่ในรูปของอินโฟกราฟิกและจัดจำหน่าย
- เป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนข้อมูลทางศิลปวัฒนธรรมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

4. กิจกรรมด้านบริการสถานที่และอุปกรณ์

- บริการสถานที่เพื่อจัดแสดงกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมด้วยอาคารและอุปกรณ์ที่ทันสมัย สามารถสนับสนุนงานด้านศิลปวัฒนธรรมได้อย่างสมบูรณ์แบบในหลายลักษณะ

บริการสถานที่จัดประชุม สัมมนา ฝึกอบรมด้วยอาคารหลายขนาดและอุปกรณ์ที่สมบูรณ์แบบ สามารถใช้ได้ทั้งกลุ่มใหญ่จนถึง 2,000 คน และกลุ่มย่อยระดับชาติและนานาชาติ

เป็นสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชนและสาธารณชน

การดำเนินงานและบทบาทของศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

- เป็นแหล่งกลางในการให้การศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมแก่ประชาชนและเยาวชน ซึ่งครอบคลุมประชากรปีละ 100,000 คน
- เป็นแหล่งกลางในการส่งเสริม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ศิลปวัฒนธรรมแก่ประชาชนและเยาวชนให้ตระหนักถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณค่าของศิลปวัฒนธรรมของชาติ ครอบคลุมประชากร
ปีละ 700,000 คน

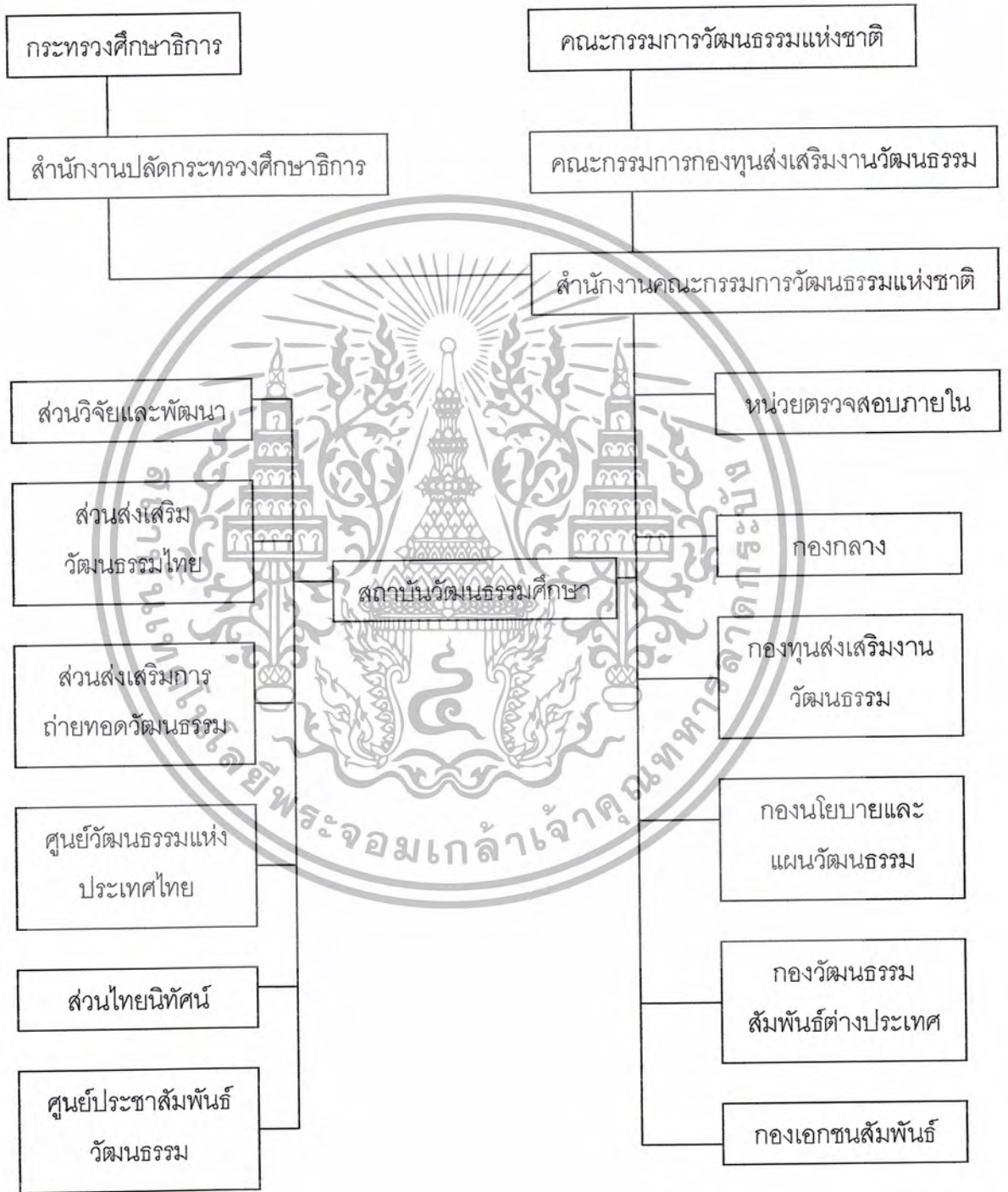
- เป็นแหล่งกลางในการแลกเปลี่ยนงานด้าน
ศิลปวัฒนธรรมทั้งในระดับภูมิภาค ระดับชาติและระดับ
นานาชาติ
- เป็นสถานที่ให้ประชาชนและเยาวชนแสดงออกและมีส่วน
ร่วมในกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม
- เป็นศูนย์บริการด้านข่าวสารข้อมูลทางด้าน
ศิลปวัฒนธรรมสำหรับบริการทั้งประชากรในชาติและ
ชาวต่างชาติ
- เป็นศูนย์ผลิตสื่อด้านศิลปวัฒนธรรมเพื่อบริการแก่
ประชาชนและเยาวชนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่เพิ่มคุณภาพชีวิตให้แก่
ประชากรของชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข) ศึกษาโครงสร้างการบริหารงานและอัตรากำลังของบุคลากรเจ้าหน้าที่ของ
ตัวกลางโครงการ

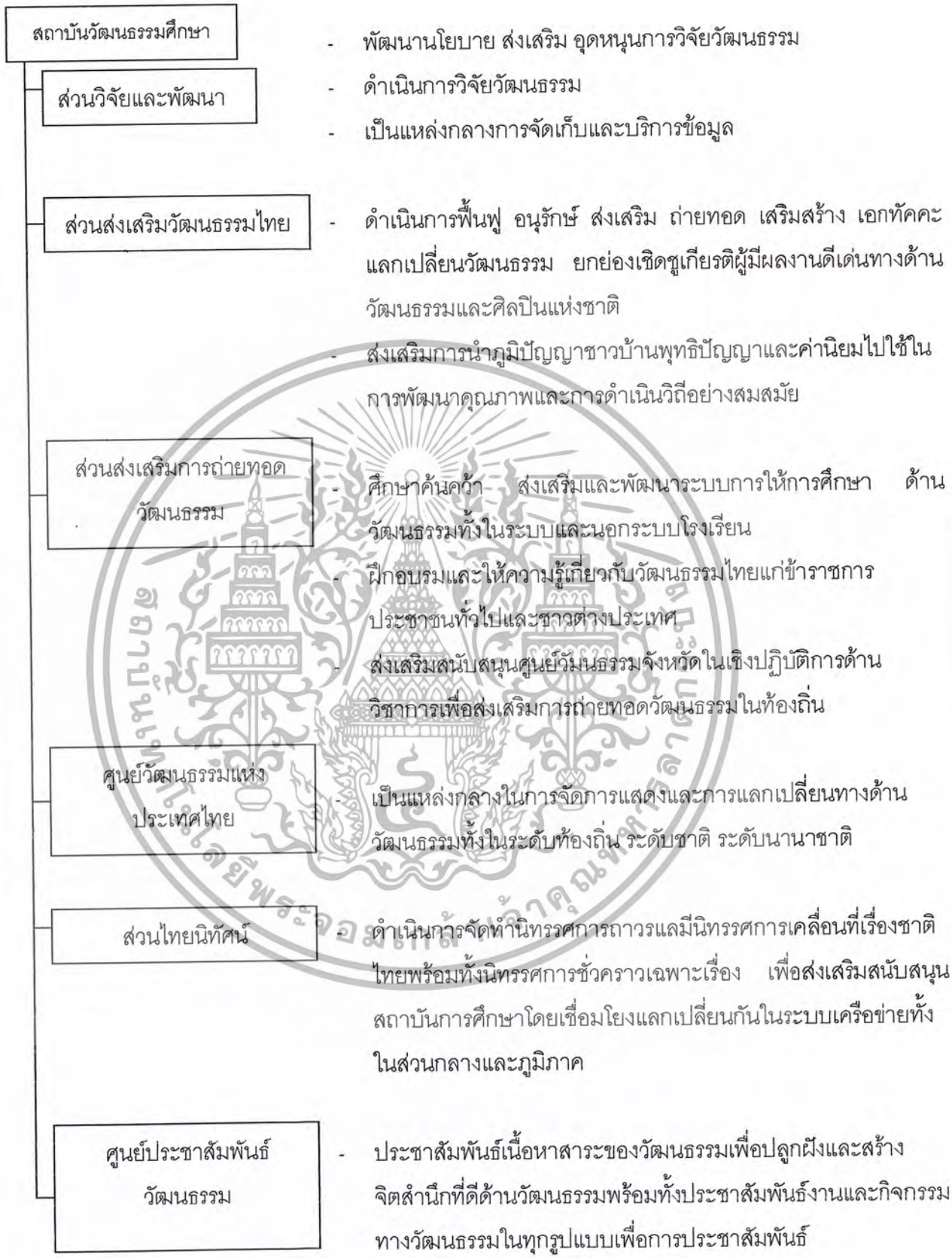
โครงสร้างการบริหารฯ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

แผนภูมิที่ 5.1.2.1 แสดงการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม

กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิที่ 5.1.2.2 แสดงการแบ่งงานและหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานในสถาบันวัฒนธรรมศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยมีดังนี้

1. ส่วนวิจัยและพัฒนา	12	อัตรา
1.1 ฝ่ายส่งเสริมและประสานงานวิจัย	6	อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	6	อัตรา
1.2 โครงการวิจัย	6	อัตรา
- ผู้เชี่ยวชาญ	6	อัตรา
2. ส่วนส่งเสริมวัฒนธรรมไทย	30	อัตรา
2.1 งานธุรการ	7	อัตรา
- หัวหน้างานธุรการ	1	อัตรา
- เจ้าหน้าที่ธุรการ	3	อัตรา
- เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด	3	อัตรา
2.2 ฝ่ายส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรมไทย	6	อัตรา
- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	5	อัตรา
2.3 ฝ่ายวัฒนธรรมพื้นบ้าน	6	อัตรา
- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	5	อัตรา
2.4 ฝ่ายศิลปินแห่งชาติและผู้มีผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรม	5	อัตรา
- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	4	อัตรา
2.5 ฝ่ายวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา	5	อัตรา
- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	4	อัตรา
3. ส่วนการถ่ายทอดวัฒนธรรม	27	อัตรา
3.1 ฝ่ายบริหารทั่วไป	7	อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	1	อัตรา
- บรรณารักษ์	1	อัตรา
- เจ้าหน้าที่ธุรการ	2	อัตรา
- เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด	2	อัตรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2	ฝ่าย 1	5	อัตรา
	- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
	- นักวิชาการวัฒนธรรม	4	อัตรา
3.3	ฝ่าย 2	5	อัตรา
	- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
	- นักวิชาการวัฒนธรรม	4	อัตรา
3.4	ฝ่าย 3	5	อัตรา
	- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
	- นักวิชาการวัฒนธรรม	4	อัตรา
3.5	ฝ่ายส่งเสริมศูนย์วัฒนธรรม	4	อัตรา
	- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
	- นักวิชาการวัฒนธรรม	3	อัตรา
4.	ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย	17	อัตรา
4.1	ฝ่ายบริหารทั่วไป	7	อัตรา
	- นักวิชาการวัฒนธรรม	1	อัตรา
	- เจ้าหน้าที่ธุรการ	2	อัตรา
	- เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด	3	อัตรา
4.2	ฝ่ายศิลปการแสดง	5	อัตรา
	- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
	- นักวิชาการวัฒนธรรม	4	อัตรา
4.3	ฝ่ายศิลปกรรม	5	อัตรา
	- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
	- นักวิชาการวัฒนธรรม	4	อัตรา
5.	ส่วนไทยนิทัศน์	20	อัตรา
5.1	ฝ่ายบริหารทั่วไป	7	อัตรา
	- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
	- นักวิชาการวัฒนธรรม	1	อัตรา
	- เจ้าหน้าที่ธุรการ	2	อัตรา
	- เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด	3	อัตรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2	หอไทยนิทัศน์	6	อัตรา
	- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
	- นักวิชาการวัฒนธรรม	5	อัตรา
5.3	ฝ่ายนิทรรศการ	6	อัตรา
	- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
	- นักวิชาการวัฒนธรรม	5	อัตรา
6.	ศูนย์ประชาสัมพันธ์วัฒนธรรม	25	อัตรา
6.1	งานธุรการ	6	อัตรา
	- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
	- เจ้าหน้าที่ธุรการ	2	อัตรา
	- เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด	3	อัตรา
6.2	ฝ่าย 1	4	อัตรา
	- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
	- นักวิชาการวัฒนธรรม	1	อัตรา
	- นักประชาสัมพันธ์	1	อัตรา
	- นักวิชาการวัฒนธรรม	1	อัตรา
6.3	ฝ่าย 2	4	อัตรา
	- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
	- นักวิชาการวัฒนธรรม	1	อัตรา
	- นักประชาสัมพันธ์	2	อัตรา
6.4	ฝ่าย 3	4	อัตรา
	- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
	- นักวิชาการวัฒนธรรม	1	อัตรา
	- นักประชาสัมพันธ์	2	อัตรา
	รวมบุคลากรทั้งหมด	131	อัตรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค) ศึกษาผู้ใช้อาคารของตัวอย่างโครงการ

สถิติผู้เข้าใช้บริการของศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยปีละประมาณ 317,000 คนดังนี้

1. หอประชุมใหญ่ มีการจัดกิจกรรมปีละประมาณ 150 ครั้ง มีผู้เข้าชมการแสดง หรือร่วมกิจกรรม

ครั้งละประมาณ 1,500 คน รวมทั้งสิ้นประมาณ 225,000 คนต่อปี

2. หอประชุมเล็ก มีการจัดกิจกรรมปีละประมาณ 180 ครั้ง มีผู้เข้าชมการแสดง หรือร่วมกิจกรรมครั้งละประมาณ 300 คน รวมทั้งสิ้น 54,000 คนต่อปี

3. ห้องสมุดวัฒนธรรม วันละประมาณ 60 คน รวมทั้งสิ้น 18,000 คนต่อปี

4. หอไทยนิทัศน์ สัปดาห์ละประมาณ 400 คน ปีละประมาณ 20,000 คน

โดยสถิติในการใช้สถานที่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

1. หอประชุมใหญ่ ปีละประมาณ 300 วัน (รวมทั้งวันเตรียมงาน ซ้อมและแสดง)

2. หอประชุมเล็ก ปีละประมาณ 320 วัน (รวมทั้งวันเตรียมงาน ซ้อมและแสดง)

ง) ศึกษาองค์ประกอบ พื้นที่ใช้สอยและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบตัวอย่างโครงการ

ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่บนถนนรัชดาภิเษก ซึ่งเป็นย่านธุรกิจการค้าแห่งใหม่ของ

กรุงเทพมหานคร ภายในศูนย์ประกอบด้วยอาคารสำคัญ ๆ คือ หอประชุมใหญ่ หอประชุมเล็ก อาคารนิทรรศการและบริการทางการศึกษา อาคารศูนย์บริการข่าวสารทางวัฒนธรรมและอาคารรายรอบอื่น ๆ ซึ่งในแต่ละอาคารเพียบพร้อมด้วยอุปกรณ์อันทันสมัย สามารถตอบสนองงานด้านศิลปวัฒนธรรมได้อย่างสมบูรณ์แบบในหลายลักษณะ

1. อาคารหอประชุมใหญ่

เป็นอาคารหอประชุมขนาดประมาณ 2000 ที่นั่ง ซึ่งได้รับการออกแบบและก่อสร้างอย่างดีเยี่ยมทางด้านคุณภาพของเสียง สำหรับการใช้งานทางด้านการแสดงแทบทุกประเภท ตลอดจนการประชุมระดับนานาชาติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ที่นั่งในหอประชุมแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ชั้นล่าง 1,394 ที่นั่ง ชั้นสอง 242 ที่นั่ง และชั้นสาม 364 ที่นั่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เวทีใหญ่ มีกรอบเวทีกว้าง 19.50 เมตร สูง 11.00 เมตร ตัวเวทีลึก 16.00 เมตร
- เวทีสำหรับการแสดงของไทย มีกรอบเวทีกว้าง 14.50 เมตร สูง 9.50 เมตร ลึก 14.50 เมตร
- เวทีหน้ามีความลึก 7.50 เมตร (รวมทั้งหลุมวงดุริยางค์ ซึ่งยกระดับเป็นเวทีได้)
- เมื่อจัดเวทีสำหรับการแสดงดนตรีโดยติดแผงสะท้อนเสียง เวทีจะมีความลึก 18.00 เมตร
- บนเวทีใหญ่จะมีเวทียก 2 ชุด ขนาดประมาณ 12.00 เมตร x 3.60 เมตร และ 2.70 เมตร x 1.80 เมตร ตามลำดับ
- อุปกรณ์ประกอบการติดตั้งไว้อย่างครบครันและทันสมัย เช่น ระบบม่าน และฉากทุกประเภทตามมาตรฐานสากล ระบบแสงซึ่งควบคุมด้วยไมโครคอมพิวเตอร์ ระบบขยายเสียงที่สมบูรณ์แบบ สามารถถ่ายทอดการแปลภาษาของล่ามไปยังที่นั่งคนดูได้ถึง 5 ภาษา ในขณะเดียวกัน มีเครื่องฉายภาพยนตร์ทั้งระบบ 16 มม. และ 35 มม. ส่วนบริการอื่น ๆ ประกอบด้วย ห้องโถงและห้องรับรองระดับต่าง ๆ ห้องอาหารสำหรับบริการประชาชนทั่วไป ด้านหลังเวทีมีห้องฝึกซ้อม ห้องแต่งตัวขนาดต่าง ๆ รวม 7 ห้อง ห้องสำหรับไหว้ครูและห้องพักนักแสดง

2. หอประชุมเล็ก

เป็นหอประชุมอเนกประสงค์ ขนาด 2,000 ตารางเมตร สามารถปรับแต่งใช้งานได้หลาย

ลักษณะตั้งแต่จัดการแสดง จัดการประชุมประเภทต่าง ๆ จัดนิทรรศการและการเลี้ยงรับรอง เป็นต้น มีรายละเอียดที่สำคัญดังนี้

- ที่นั่งเป็นระบบอัตโนมัติชั่วคราว 250 ที่นั่งซึ่งสามารถพับเก็บได้ นอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากนั้นยังสามารถตั้งเก้าอี้เพิ่มเติม หากตั้งเต็มพื้นที่
หอประชุมนี้ได้

ทั้งสิ้น 500 ที่นั่ง

- อุปกรณ์การแสดงผลมีครบเช่นเดียวกับหอประชุมใหญ่
- อุปกรณ์พิเศษคือ ระบบปรับแต่งปริมาตรของห้องและ
แผงสะท้อนเสียงที่สามารถปรับแต่งให้สอดคล้องกับ
ปริมาตรของห้องและการใช้สอย
- ส่วนบริการประกอบด้วยห้องโถง ร้านค้า ห้องเตรียมงาน
จัดเลี้ยงขนาดใหญ่ ห้องแต่งตัวนักแสดงขนาดต่าง ๆ
รวม 7 ห้อง ซึ่งสามารถใช้งานร่วมกับโรงละครกลางแจ้ง

3. โรงละครกลางแจ้ง

ตั้งอยู่ด้านหลังของหอประชุมเล็กใช้สำหรับการแสดงกลางแจ้งประเภท
ต่าง ๆ เช่น

การแสดงดนตรี การแสดงละครพื้นเมือง และอื่น ๆ มีที่นั่งสำหรับผู้ชมจำนวน 1,000 ที่นั่ง โดยมี
ห้องแต่งตัวและห้องพักผ่อนสำหรับนักแสดงอยู่ในส่วนหนึ่งของหอประชุมเล็ก

4. อาคารนิทรรศการและบริการทางการศึกษา

เป็นอาคารแฝด 3 ชั้น เป็นสถานที่สำหรับให้บริการทางการศึกษาด้าน
ศิลปวัฒนธรรมสาขาต่าง ๆ

- อาคารชั้นที่ 1

ศูนย์ส่งเสริมความคิดริเริ่มเด็กและเยาวชน เป็นสถานที่สำหรับจัด
กิจกรรมเพื่อฝึกฝน

ส่งเสริมให้เยาวชนของชาติเกิดทักษะ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย
สติปัญญาและอารมณ์ นอกจากนี้ยังจัดห้องสมุดสำหรับเด็ก อุปกรณ์การละเล่นที่ส่งเสริม
ความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งอุปกรณ์ที่ทันสมัยเช่น คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ห้องนิทรรศการหมุนเวียน เป็นที่สำหรับจัดนิทรรศการทางศิลปวัฒนธรรม
หมุนเวียนเปลี่ยนไปตลอดทั้งปี มีพื้นที่ทั้งสิ้น 800 ตารางเมตร

- อาคารชั้นที่ 2

ห้องนิทรรศการถาวร เป็นที่จัดนิทรรศการเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา
ของชนชาติไทย ชีวิตความเป็นอยู่ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี และวิวัฒนาการของวัฒนธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ได้สืบทอดกันมาเพื่อให้เยาวชนและประชาชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้เข้าใจในประวัติความเป็นมาและวัฒนธรรมของชาติไทย นิทรรศการนี้จัดด้วยเทคนิคการจัดแสดงที่ทันสมัยและมีห้องฉายภาพสไลด์อเนกทัศน์ ประกอบการบรรยายอีกส่วนหนึ่งด้วย โดยงานแสดงห้องนิทรรศการถาวรหรือ หอไทยนิทัศน์นี้จะจัดแสดงในเนื้อหาเรื่องราวของอารยธรรมไทยเพื่อเสริมความรู้ ตามหลักสูตรการเรียนการสอนในวิชาประวัติศาสตร์ ภาษาและวรรณคดีของนักเรียน นักศึกษา โดยใช้สื่ออันทันสมัย โดยห้องนิทรรศการมีเนื้อที่ประมาณ 1,200 ตารางเมตร โดยมีหัวข้อการจัดแสดงดังนี้

- ความเป็นมาของชาติไทย
- ภูมิจักรวาล
- ภาษาและวรรณคดี
- การดำรงชีวิตของคนไทยและวัฒนธรรมข้าว
- ประเทศไทยกับโลก
- ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์
- วิถีกรรมชนชาติไทย

ห้องเกียรติคุณ เป็นห้องโถงภายในห้องจัดนิทรรศการถาวร เป็นที่สำหรับ

จัดนิทรรศการเชิดชูเกียรติและประกาศเกียรติคุณบุคคลที่สมควรยกย่องในวงการศิลปวัฒนธรรมทั้งในอดีตและปัจจุบัน

ห้องประชุมและห้องบรรยาย รวมทั้งหมด 7 ห้อง มีไว้สำหรับให้บริการด้านการบรรยาย การประชุมสัมมนา กวรสภาจิต มีขนาดต่างๆ กัน ตั้งแต่บรรจุ 200 ที่นั่ง และ 40-60 ที่นั่ง พร้อมอุปกรณ์ที่ทันสมัย

- อาคารชั้นที่ 3

ห้องสมุดวัฒนธรรม เป็นห้องสมุดเฉพาะด้านศิลปวัฒนธรรม ให้บริการข่าวสารข้อมูลทางวัฒนธรรมโดยจัดหนังสือหายากทางศิลปวัฒนธรรมรวมทั้งหนังสือทั่วไป ไมโครฟิล์ม หนังสือพิมพ์และวารสาร นอกจากนั้นยังมีเทปบันทึกเสียงและเทปโทรทัศน์เกี่ยวกับการแสดง ดนตรี กวีนิพนธ์ ไว้ให้บริการประชาชนตลอดทั้งปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์ภาษา เป็นสถานที่ศึกษาและฝึกฝนด้านภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศสำหรับผู้สนใจทั่วไป

5. อาคารศูนย์บริการข่าวสารทางวัฒนธรรม

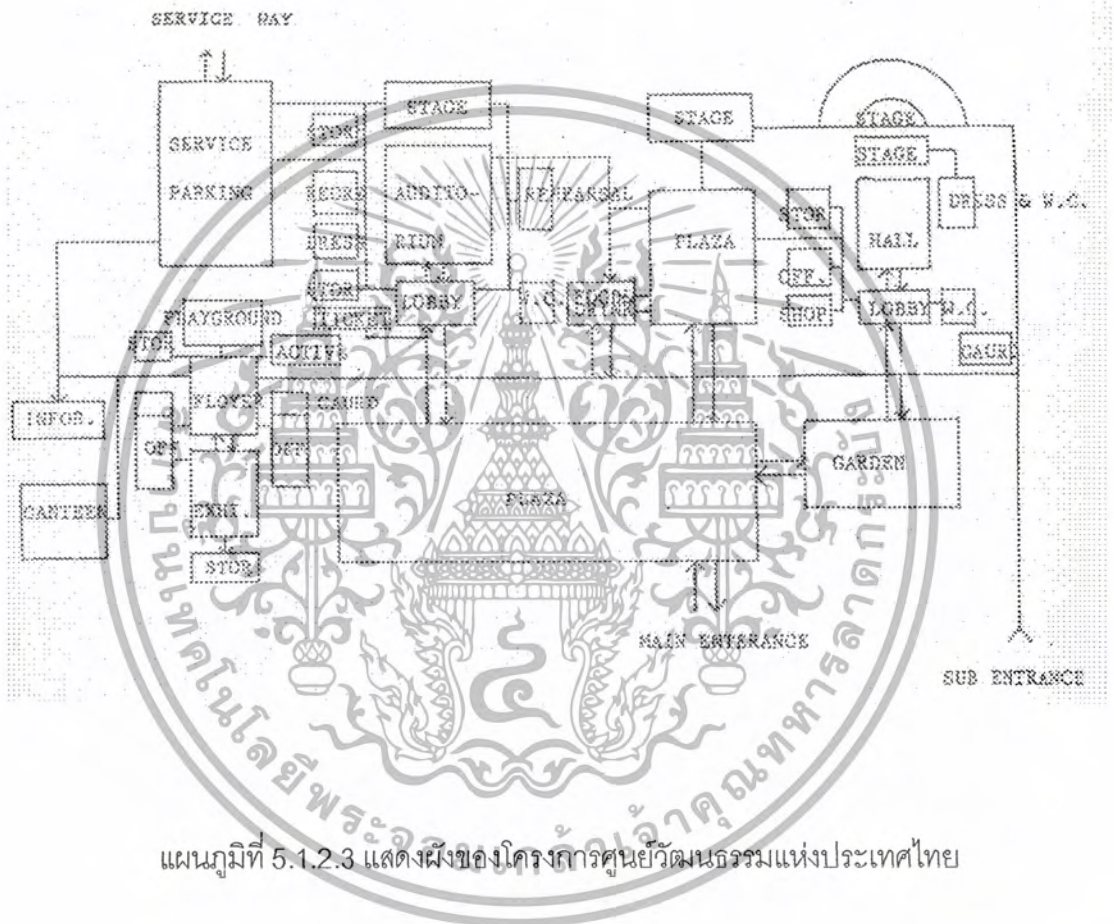
เป็นที่ทำการของศูนย์บริการข่าวสารทางวัฒนธรรม ซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของการเผยแพร่และให้บริการข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่จัดขึ้นทั้งในประเทศและนอกประเทศ รวมทั้งให้บริการชี้แนะหน่วยงาน บุคลากรและแหล่งข้อมูลทางวัฒนธรรมแก่ประชาชนทั่วไป การเผยแพร่และให้บริการข่าวสารข้อมูลทั้งในรูปแบบของเอกสารสิ่งพิมพ์ การตอบคำถามทางโทรศัพท์และไปรษณีย์ รวมทั้งการให้บริการค้นหาข้อมูลจากแฟ้มและคอมพิวเตอร์เก็บข้อมูลอีกด้วย

6. ส่วนศาลาไทยและศาลาญี่ปุ่น

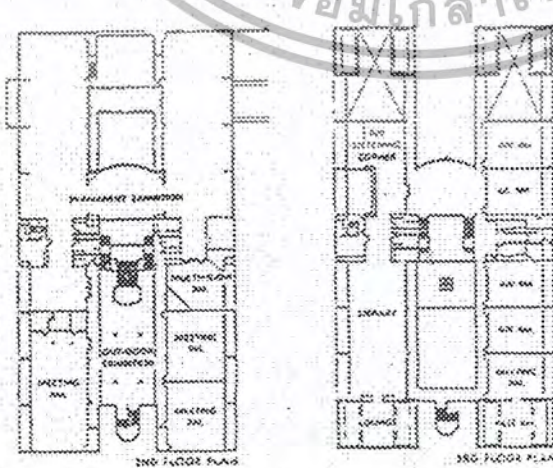
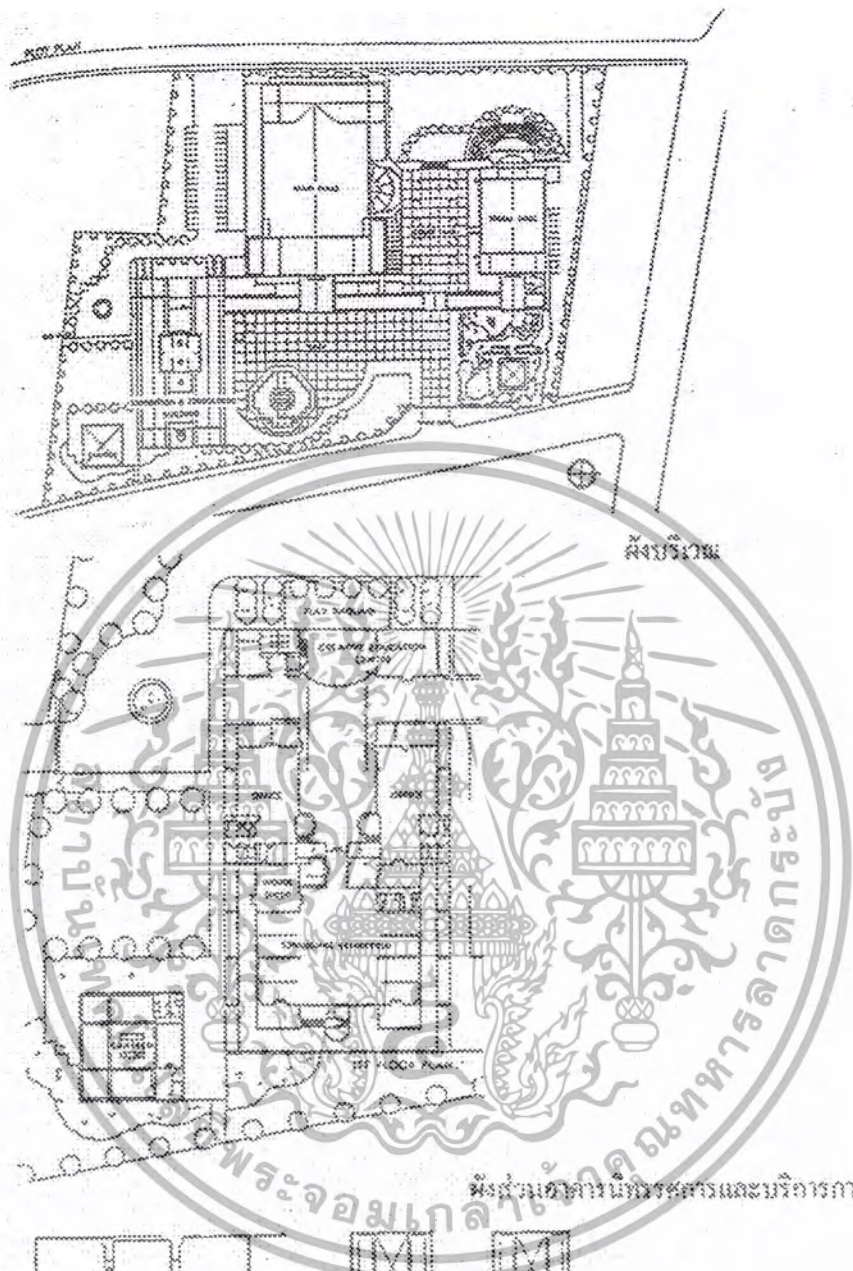
เป็นส่วนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมไทยและญี่ปุ่น อันเป็นเอกลักษณ์แสดงถึงความสัมพันธ์ไมตรีอันดีของรัฐบาลไทยและญี่ปุ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

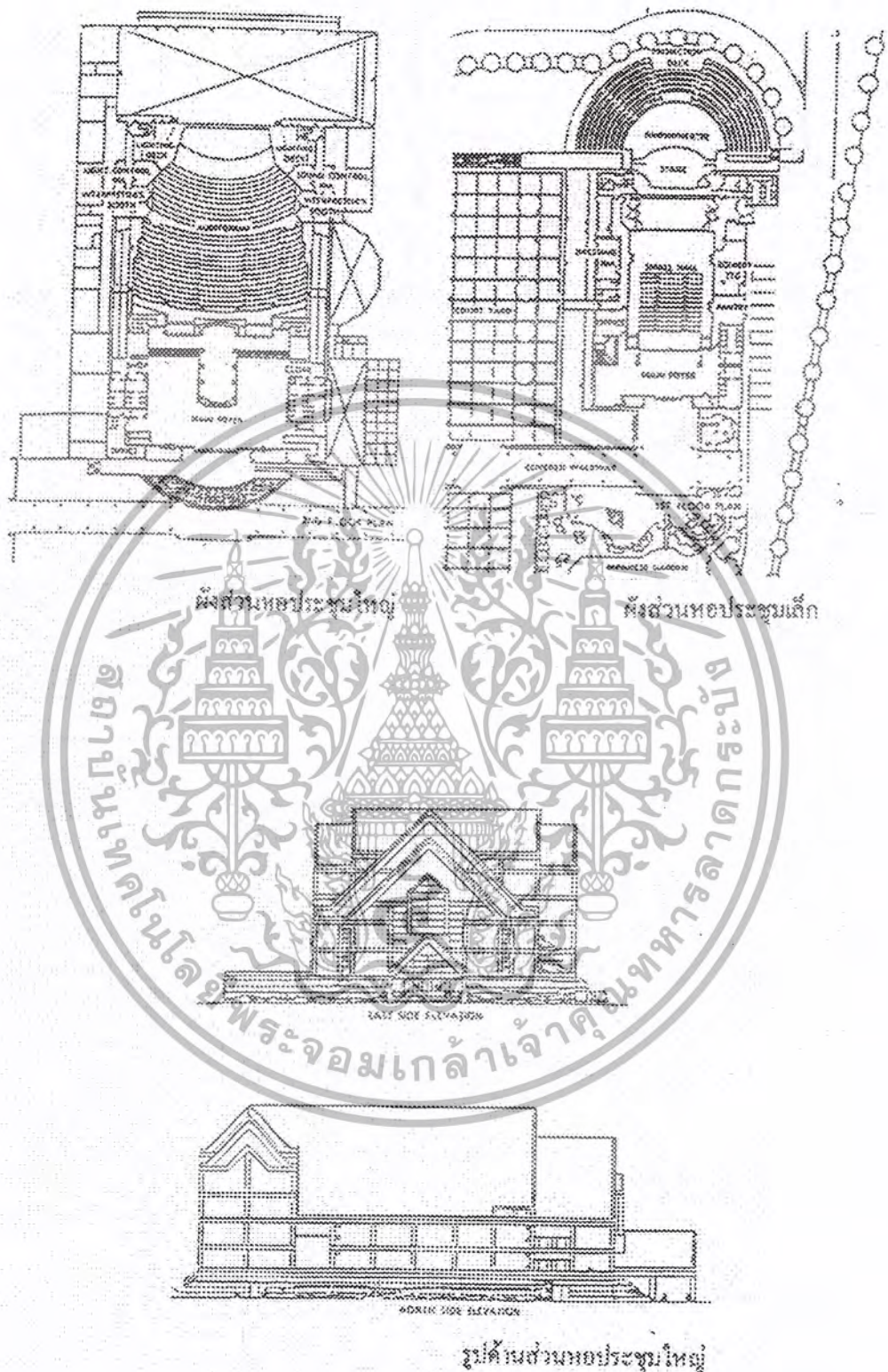

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 5.1.2.1 แสดงผังของโครงการศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 5.1.2.2 แสดงผังของโครงการศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยและรูปด้านอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๑) ศึกษาการเลือกที่ตั้งของตัวอย่างโครงการ

การเลือกที่ตั้งโครงการนั้นอยู่บนถนนรัชดาภิเษก ซึ่งเป็นถนนขนาดกว้าง ทางละ 4 เลน แต่ศูนย์

วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยอยู่ถัดเข้าไปจากถนนอีกประมาณ 50 เมตร โดยบริเวณดังกล่าวเป็นย่านธุรกิจแห่งใหม่ของกรุงเทพฯ อีกด้วย โดยทำให้การเข้าถึงโครงการเป็นไปได้ง่าย สาธารณูปโภค สาธารณูปการพร้อม ในด้านกรรมสิทธิ์ที่ดินนั้น เป็นที่ราชพัสดุ

๒) ศึกษาอิทธิพลที่มีผลต่อการออกแบบ แนวความคิดและรูปแบบอาคารของตัวอย่างโครงการ

แนวความคิดในการออกแบบโครงการศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย นั้นแยกออกเป็นหลาย ๆ ด้าน โดยจะนำเอาแนวความคิดที่สำคัญนำมา แสดงเท่านั้น

- แนวความคิดในการจัดแสดงและทางสัญจรภายในส่วนจัดแสดง ระบบการจัดแสดงในส่วนนิทรรศการของส่วนไทยนิทัศน์เป็นการจัดแสดงระบบ Room to Room Arrangement คือจะมีลักษณะเป็นห้องต่อเนื่องกันโดยมีคอร์ริดอร์ตรงกลาง ข้อดีของระบบนี้คือเป็นการจัดแบบง่าย ๆ ประหยัดเนื้อที่ ส่วนข้อเสียถ้าใช้ในพิพิธภัณฑ์ใหญ่ เมื่อปิดห้องใดห้องหนึ่งแล้วจะกระทบกระเทือนถึงห้องอื่นด้วย และไม่อาจจะเลือกชมเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งได้ ระบบการสัญจรภายในห้องแสดงจะใช้ระบบ Centralized system of Access ซึ่งระบบนี้จะเป็นระบบที่บังคับทางเข้าและทางออกให้อยู่ทางเดียวกัน ระบบนี้มีข้อดีคือ จะสะดวกในการควบคุมดูแลและยังเป็นการกำหนดทางสัญจรให้เป็นระบบไม่ซับซ้อน โดยปกติแล้วการจัดทางสัญจรระบบนี้ จะแบ่งได้หลายแบบ แต่ในส่วนของส่วนไทยนิทัศน์นี้จะใช้แบบ A Rectilinear Circuit คือ จะมีลักษณะเป็นการเคลื่อนที่ในแนวเส้นตรง โดยอาจจะสร้างความน่าเบื่อในการชมให้กับผู้เข้าชมได้ แต่ระบบนี้ก็เ็นระบบที่เรียบง่ายที่สุดระบบหนึ่ง

- แนวความคิดในการจัดระบบการสัญจรของโครงการ

แยกทางสัญจรทางคนและทางรถ ทางเข้าหลักอยู่ทางด้านหน้าโครงการ ทางตะวันออกอันเป็นระบบความเชื่อของคนไทย ในโครงการมีทางเดินเชื่อมระหว่างอาคารทุกอาคารเพื่อความสะดวกในการติดต่อภายในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- แนวความคิดในการจัดสวนปิดล้อมอาคาร

เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การใช้สอย ผนังภายนอกอาคารจึงค่อนข้างทึบตันจึงไม่เป็นลักษณะที่เหมาะสมกับสถาปัตยกรรมเมืองร้อน สวนปิดล้อมอาคารที่เป็น court ในส่วนของอาคารสำนักงาน ได้นำเอาลักษณะ space ของเรือนไทยมาใช้

- แนวความคิดในการวางผัง

กำหนดให้หอประชุมใหญ่ ตั้งอยู่ตรงกึ่งกลาง พื้นที่ล้อมทางด้านหน้าด้วย plaza ด้านข้างเป็น courtyard เพื่อการใช้สอยกิจกรรมทางด้านในของที่ตั้ง สามารถติดต่อได้โดยเข้าทางประตูส่วนบริการทางด้านทิศเหนือ การวางผังโดยรวมเป็นแบบสมมาตรเพื่อความสง่างาม

- แนวความคิดในการจัดรูปทรงอาคาร

กำหนดแนวความคิดรวมให้รูปทรงอาคาร แสดงเอกลักษณ์ไทย ในเทคโนโลยีปัจจุบันและประโยชน์ใช้สอยอันสอดคล้องกับวิธีการก่อสร้าง

- แนวความคิดในการจัดสวนและสภาพแวดล้อม

แนวความคิดเบื้องต้น ได้กำหนดให้ต้นไม้เป็นฉากกันเขต บริเวณแนวทางสัญจรเพื่อร่วมสร้างบรรยากาศในบางส่วน มีการจัดสวนญี่ปุ่น สวนหย่อมบริเวณโรงอาหารเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศในส่วนอื่นๆ

ข) ศึกษาปัญหาและผลกระทบในการดำเนินงานจากตัวอย่างโครงการ

จากปัญหาในบางส่วนของศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยที่ได้พบเห็นและจากการสอบถามเจ้าหน้าที่เป็นบางส่วนพบว่า ในส่วนจัดนิทรรศการ การจัดวัตถุแสดงมีพื้นที่น้อยเกินไป เมื่อเทียบกับวัตถุที่จัดแสดง มุมมองที่มองวัตถุบางที่มองวัตถุเป็นเพียงแต่ตัววัตถุแต่ไม่เห็นตัวชื่อหัวข้อเรื่อง ปัญหาอีกด้านคล้ายกับปัญหาของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาคือ ความมีชีวิตชีวาของโครงการจะมีก็ต่อเมื่อมีการจัดงานประชุมหรือสัมมนาเท่านั้น ในวันธรรมดาส่วนใหญ่การเข้ามาใช้โครงการของผู้คนมีค่อนข้างน้อย ทำให้ศูนย์วัฒนธรรมที่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ขาดในสาระสำคัญในเรื่องความมีชีวิตชีวาไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.1.2.3 แสดงนิทรรศการส่วนที่ 1
ความเป็นมาของวัฒนธรรมต่างๆใน
ประเทศไทย แสดงด้วยเทคนิคสไลด์มัลติ
มิเดีย แผนี่ คอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย ผู้ชม
สามารถศึกษาและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
จากคอมพิวเตอร์ระบบ Traek Ball และ
แท่นปุ่มกด

รูปที่ 5.1.2.4 แสดงภาพถ่ายทางอากาศ
และร่องรอยเมืองโบราณจากเมืองต่างๆ
4 ภาค ภาคเหนือที่เมืองลำพูน ภาคกลาง
ที่เมืองนครปฐม ภาคอีสานที่เมืองสรวง
(จ.ร้อยเอ็ด) และภาคใต้ที่เมืองยะรัง
(จ.ปัตตานี)

รูปที่ 5.1.2.5 แสดงนิทรรศการส่วนที่ 4
ข้าวกับชีวิตคนไทย พร้อมเครื่อง
คอมพิวเตอร์เรื่องปฏิทินการทำงาน

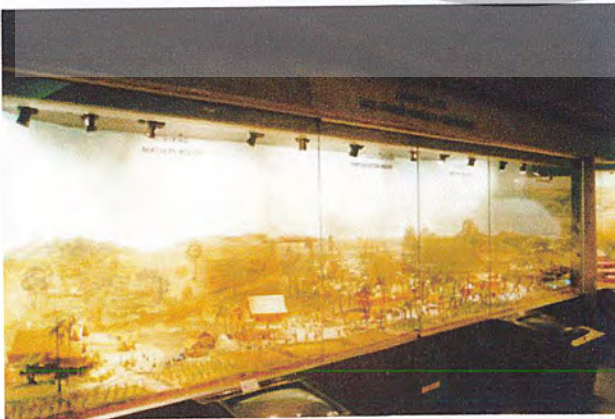
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.1.2.6 แสดงหุ่นจำลองเครื่องมือ
เครื่องใช้ในการทำนา

รูปที่ 5.1.2.7 แสดงหุ่นจำลองสำหรับ
อาหาร 4 ภาค และอาหารที่ใช้ใน
ประกอบพิธีกรรม

รูปที่ 5.1.2.8 ตู้ไดโอรามา แสดง
หุ่นจำลองบ้านเรือนไทย 4 ภาค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.3 ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ก) ศึกษาคำความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของตัวอย่างโครงการ

- ความเป็นมาของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสำนักศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ศิลปะพื้นบ้านเป็นผลงานของชาวบ้านในชนบทซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตตามความจำเป็นอย่างเรียบง่ายและความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีในปัจจุบันนั้นมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของชาวบ้านมากเพียงใดสาระของศิลปะพื้นบ้านก็ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามวัตถุประสงค์มากเพียงนั้นการเลื่อนไหลด้านวัฒนธรรมทางวัตถุจากนานาอารยประเทศมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบศิลปะพื้นบ้านอันเป็นวัฒนธรรมสืบทอดของบรรพบุรุษซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่บ่งชี้ถึงวัฒนธรรมของชาติด้วยเหตุนี้ การอนุรักษ์ที่ดี การดำรงไว้ก็ดีและการปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตในปัจจุบันก็จึงเป็นหน้าที่ของคนในชาติทุกคนที่จะต้องศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อนการดำเนินการดังกล่าวขึ้นต้น

หอศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยาได้ตระหนักถึงความสำคัญ
ของงานศิลปะพื้นบ้านจึงได้รวบรวมศิลปวัตถุเหล่านี้ไว้เพื่อให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษาค้นคว้า

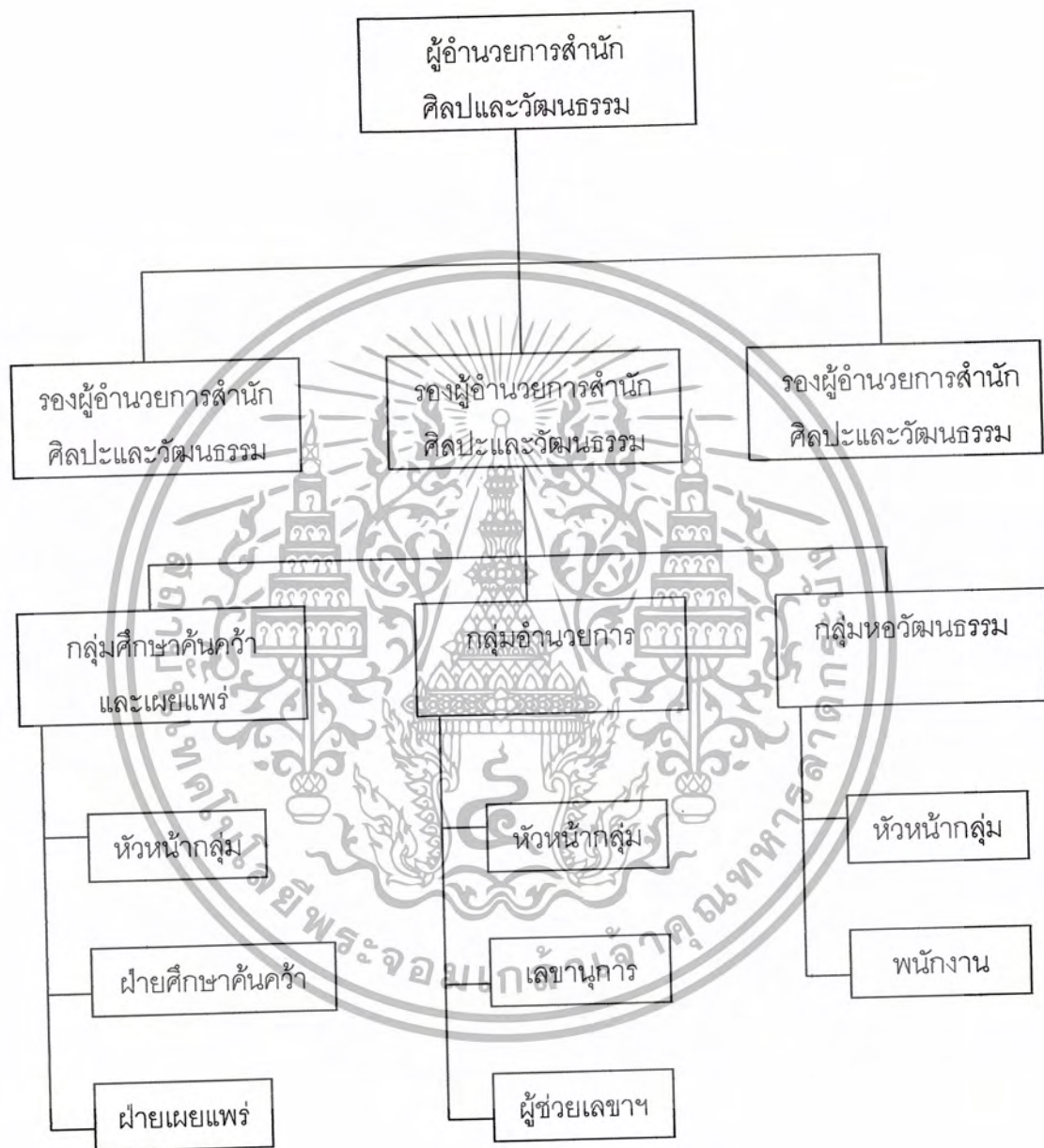
- วัตถุประสงค์ของการก่อตั้งหอศิลปวัฒนธรรม

1. เพื่อเป็นศูนย์ปฏิบัติการการเรียนการสอนของวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับทุกระดับ
2. เพื่อเป็นแหล่งการศึกษาค้นคว้าของประชาชนผู้สนใจทั่วไป
3. เพื่ออนุรักษ์และเผยแพร่สื่อทางวัฒนธรรมจากอดีตให้สืบทอดและเป็นแนวทางสู่การประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม
4. เพื่อพัฒนาไปสู่การจัดตั้งสถาบันวิจัยทางวัฒนธรรมใน

อนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๗) ศึกษาโครงสร้างการบริหารงานและอัตรากำลังของบุคลากรเจ้าหน้าที่ของตัวอย่างโครงการ

แผนภูมิที่ 5.1.3.1 โครงสร้างการบริหารของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสำนัก
ศึกษาศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตรากำลังของบุคลากรเจ้าหน้าที่ของตัวอย่างโครงการจะมีหน้าที่ต่างๆในสำนักศิลปและวัฒนธรรมประกอบด้วย

1. กรรมการที่ปรึกษา และคณะกรรมการดำเนินงานมีหน้า

- ดำเนินการและปฏิบัติตามนโยบายที่อธิการบดีมอบหมาย
- มอบหมายส่งเสริมควบคุมและติดตามการดำเนินงานในหน่วยต่างๆของศูนย์วัฒนธรรมฯและสำนักงานศิลปและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏฯ
- ประสานงานและสร้างความเข้าใจอันดีกับหน่วยงานและองค์กรอื่นๆ

2. กลุ่มอำนวยการมีหน้าที่

- ประสานงานติดตามและรายงานผลการดำเนินงานหรือโครงการของฝ่ายต่างๆในสำนักฯ
- จัดระบบงานสารบรรณและงานธุรการต่างๆตามระเบียบราชการ
- จัดการและให้บริการด้านการพิมพ์ ถ่ายเอกสาร จัดสำเนา รวมถึงการจัดทำเอกสารของสำนักฯ
- จัดการประชุมบันทึกการประชุม รายงานการประชุม และแจ้งมติที่ประชุมทั้งของสำนักฯและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ทราบ
- จัดซื้อจัดจ้างและเป็นเจ้าหน้าที่พัสดุครุภัณฑ์ของสำนักฯ
- รวบรวมและจัดเสนอโครงการฯ งบประมาณ ที่หน่วยงานต่างๆของสำนักฯได้จัดทำ
- จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงาน , โครงการพิเศษและโครงการประจำปี
- ดำเนินการประชาสัมพันธ์งานและผลงานของฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสำนักฯ
- ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. กลุ่มศึกษาค้นคว้าเผยแพร่

3.1 ฝ่ายศึกษาค้นคว้า

- จัดเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีความเชื่อศาสนา ดนตรี การละเล่นมหรสพ พื้นบ้านและวิถีชีวิต ฯลฯ ให้เป็นระบบเพื่อการสืบค้น
- จัดทำรวบรวมและบันทึกงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปวัฒนธรรมที่มีอยู่ในหน่วยงานและจากหน่วยงานอื่น ๆ
- จัดหาทุนสนับสนุนและติดตามผลงานวิจัย
- ดำเนินการเผยแพร่ผลงานอย่างกว้างขวาง
- ปฏิบัติงานอื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย

3.2 ฝ่ายเผยแพร่ มีหน้าที่

- สนับสนุนส่งเสริมรวมทั้งปฏิบัติงานที่เป็นกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมค้นคว้างานวิจัย วิชาการ เทศกาลหรืองานอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปวัฒนธรรม ทั้งในและนอกสถานที่
- ประสานงานกับฝ่ายค่านวเคราะห์เพื่อในที่กรวบรวมผลงานเก็บไว้ในหอวัฒนธรรมและนำออกเผยแพร่ แลกเปลี่ยนกับหน่วยงานและองค์การอื่น ๆ
- จัดอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมแก่ผู้สนใจทั่วไป
- ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

4. กลุ่มหอวัฒนธรรมมีหน้าที่

- จัดหารวบรวมแยกประเภทหมวดหมู่และจัดทำระบบข้อมูลศิลปวัฒนธรรมที่ได้รับมาใหม่ และที่มีอยู่เดิม รวมทั้งจัดทำคำบรรยายในรูปแบบของนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บำรุงรักษาทั้งศิลปวัตถุและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมอื่น ๆ ให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์
- ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่นในการจัดนิทรรศการ ศิลปวัตถุทางวัฒนธรรม
- ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มีดังนี้

1. คณะกรรมการที่ปรึกษา	6	อัตรา
2. คณะกรรมการดำเนินงาน	4	อัตรา
2.1 ผู้อำนวยการ	1	อัตรา
2.2 รองผู้อำนวยการ	3	อัตรา
3. กลุ่มผู้อำนวยการ	3	อัตรา
4. กลุ่มศึกษาค้นคว้าเผยแพร่	10	อัตรา
4.1 หัวหน้ากลุ่ม	1	อัตรา
4.2 ฝ่ายศึกษาค้นคว้า	3	อัตรา
4.3 ฝ่ายเผยแพร่	6	อัตรา
5. กลุ่มหอวัฒนธรรม	5	อัตรา
รวมทั้งสิ้น	28	อัตรา

ค) ศึกษาผู้ใช้อาคารของตัวอย่างโครงการ

พฤติกรรมผู้ใช้โครงการแบ่งตามวัตถุประสงค์การใช้โครงการ

1. กลุ่มผู้ใช้โครงการซึ่งมีวัตถุประสงค์
 - เพื่อเข้าชมนิทรรศการ
 - เพื่อศึกษาค้นคว้า
 - เพื่อร่วมกิจการที่จัดขึ้นในศูนย์
 - เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พฤติกรรมของกลุ่มผู้ใช้บริการจะมาเพื่อวัตถุประสงค์ต่างในดังกล่าวแต่กลุ่มบุคคลดังกล่าวจะเป็นลักษณะของนักเรียนนักศึกษาในสถาบันราชภัฏค่อนข้างมาก เนื่องจากตำแหน่งของศูนย์ฯ อยู่ภายในสถาบันฯ เพราะฉะนั้นจุดประสงค์หลักของผู้ใช้โครงการก็คือการศึกษาด้วยคำว่า เมื่อมาถึงโครงการไม่ว่าจะโดยวิธีใด ๆ จะเข้าสู่โถงบริเวณชั้นที่ 1 ของตึกอาคารเรียน 3 โดยการติดต่อสอบถามเจ้าหน้าที่เพื่อรับทราบถึงกิจกรรมที่สนใจ ในบริเวณทางเข้าหลักมีองค์ประกอบที่ช่วยอำนวยความสะดวกสบายแก่ผู้ใช้บริการ เช่น ส่วนติดต่อสอบถาม ฝากของ ห้องสัมมนา หอประชุม ภัตตาคารต่าง ๆ เป็นต้น หลังจากติดต่อสอบถามแล้วจะแยกไปตามประเภทกิจกรรมที่ต้องการ โดยส่วนมากผู้มาใช้โครงการจะมาใช้ในส่วนนิทรรศการถาวรมากที่สุด

ผู้ใช้อาคารจะมีพวกรเด็กและผู้ใหญ่ชาวไทย รวมถึงเด็กและผู้ใหญ่ชาวต่างประเทศโดยได้จากการแยกประเทศของทางอาคารตัวอย่างโดยทางความคิดตัวอย่างได้แก่ สถิติผู้เข้าชมโครงการได้ ดังนี้คือ เดือนมกราคม-เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2542 นั้นได้เก็บสถิติโดยนับจากการเข้าชมเป็นหมู่คณะได้ 30 ครั้งไม่นับรวมจำนวน นักเรียน นักศึกษาที่มาใช้ประมาณ 2,500 คน ประมาณเดือนละ 500 คน และประมาณปีละ 6,000 คนซึ่งเป็นจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับตัวอย่างโครงการอื่น ๆ แต่จากที่กล่าวไว้ข้างต้นว่าจุดประสงค์เพื่อให้บริการนักศึกษาเป็นหลัก ดังนั้นจำนวนนักท่องเที่ยวเยี่ยมชมจึงไม่ได้มีมากเท่าใด

2. กลุ่มผู้มาติดต่อโครงการ

กลุ่มบุคคลในกลุ่มนี้มักจะเป็นเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานสถาบันภายนอกที่มีกิจธุระกับโครงการการเป็นการติดต่อราชการ ติดต่อเอกสารข้อมูลและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ติดต่อขอใช้สถานที่ติดต่อและเข้าชมสถานที่เพื่อเตรียมการจัดแสดง ส่วนใหญ่จะมาโดยรถของหน่วยงาน ติดต่อสอบถามพักคอย พุดคุย ประชุมกิจธุระในห้องรับรองหรือห้องประชุมที่จัดเตรียมไว้เมื่อเสร็จกิจธุระผู้มาติดต่ออาจกลับเลยหรือเข้าชมสถานที่เพื่อวางแผนเตรียมการทำงานขั้นต่อไป

กลุ่มบุคคลผู้มาติดต่อโครงการ อาจแบ่งตามรูปแบบการติดต่อกิจธุระเป็น

2 ลักษณะ คือ

1. ผู้มาติดต่อกิจธุระเฉพาะส่วนสำนักงาน เช่น ผู้มาติดต่อขอข้อมูลเอกสาร ผู้ติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ ของหน่วยงานด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ผู้มาติดต่อกิจธุระทั่วไป เช่น ผู้รับเหมาการจัดแสดง ตกแต่งภายใน ช่างเทคนิค ช่างเครื่อง คณะที่ปรึกษาเพื่อการออกแบบการจัดแสดง เป็นต้น กลุ่มผู้มาติดต่อกลุ่มนี้ จะมีความสัมพันธ์เฉพาะเพียงส่วนสำนักงานเท่านั้น แต่จะมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่นๆ อีก

3. เจ้าหน้าที่โครงการ

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ 2 ลักษณะ ได้แก่ ผู้มาทำงานเป็นประจำ คือเจ้าหน้าที่ดำเนินงานต่าง ๆ ในโครงการ จะมีพื้นที่ครอบครองเพื่อปฏิบัติงานโดยเฉพาะ ซึ่งเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่จะเป็นอาจารย์ซึ่งทำงานอยู่ในสถาบันราชภัฏเอง

4. วัตถุประสงค์

จัดแสดงในศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสำนักศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยาจะเป็นโบราณวัตถุหรือสิ่งของมีค่า

๔-1 พฤติกรรมของวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์จะส่งเข้ามาทางส่วนบริการนำลงที่ลานบริการ มีเจ้าหน้าที่ตรวจรับของแล้วนำไปยังห้องเก็บของชั่วคราว แยกประเภททำการตรวจสอบทำทะเบียน ถ้าวัตถุชำรุดไปก็นำไปยังส่วนซ่อมแซมรักษาแล้วนำไปถ่ายภาพเป็นหลักฐานจากห้องเก็บของชั่วคราววัตถุจะถูกย้ายไปยังห้องเก็บของ เตรียมจัดแสดงคลังวัตถุประสงค์ คลังจัดแสดง คลังวัตถุประสงค์ หรือนำไปยังส่วนจัดแสดง

ง) ศึกษาองค์ประกอบ พื้นที่ใช้สอยและความสัมพันธ์ ขององค์ประกอบตัวอย่าง

โครงการ

1. ส่วนสาธารณะ

ตัวอาคารโครงการนั้นเป็นอาคารเรียนของทางสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีชั้นที่ 1 เป็นส่วนติดต่อสอบถามและเป็นสำนักงานบริหารซึ่งผู้มาใช้โครงการจะเข้าถึง ส่วนนี้ ก่อนส่วนอื่น ๆ

2. ส่วนบริหาร

3. ส่วนนิทรรศการ

ในศูนย์ฯจะมีแต่การจัดนิทรรศการถาวรซึ่งจะมีหัวข้อต่าง ๆ กันไปตามสิ่งของที่จัดแสดงโดยเน้นศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน แบ่งออกเป็นดังนี้

1. งานจักสาน วัสดุประกอบ ได้แก่ ไม้ไผ่ หวาย ไบลาน เถาพีช บางชนิด เช่น กก ปอ ไหมและฝ้าย กระบวนการผลิตขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของลักษณะในวัสดุแต่ละท้องถิ่น ความงามของรูปแบบขึ้นอยู่กับค่านิยมของแต่ละท้องถิ่น เช่น กระบุง ตะกร้า กระจาด กระเป่า กระจับปี่ และผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับเสื้อผ้า

2. งานเครื่องโลหะ วัสดุได้แก่เหล็ก ตะกั่ว เงินทอง และโลหะผสม เงิน กระบวนการผลิตได้แก่ การหล่อทุบตี เคาะ ดุนและประดิษฐ์งานเครื่องโลหะ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ประเภทเครื่องใช้ได้แก่ ดาบ หอก ขวาน ตะขอ ฉมวก จอบ มีด ขวาน ระสัง ฯลฯ ประเภทเครื่องเล่น ของที่ระลึกและเครื่องประดับ และประเภทรูปเคารพ

3. งานเครื่องมือ วัสดุได้แก่ ไม้ เขาสัตว์ งาหิน และวัสดุอ่อนอย่างอื่น ขบวนการผลิตตรงกับความต้องการใช้สอยผลิตตั้งแต่องานชิ้นเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่ เช่น ตลับใส่หูหิ้ว โต๊ะหมู่ชา ช่อฟ้าใบระกา หางหงส์เรือ ฯลฯ

4. งานเครื่องปั้นดินเผา วัสดุได้แก่ดิน อาจจะเป็นดินในท้องถิ่นหรือดินในท้องถิ่นผสมกับดินในท้องถิ่นอื่นและวัสดุอื่น กระบวนการผลิตงานเครื่องปั้นดินเผาทำได้หลายวิธี เช่นวิธีอิสระวิธีตัดต่อ วิธีขด วิธีหล่อ พิมพ์วิธีขึ้นแป้นหมุน วิธีขึ้นแป้นนิ่ง แล้วแต่รูปผลิตภัณฑ์นั้น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ส่วนการศึกษา

โดยมีห้องอเนกประสงค์ที่สามารถใช้สำหรับการบรรยายสำหรับ 40 คนโดยใช้ห้องด้านล่างของอาคารบริเวณชั้นที่ 1 ของอาคารเรียน 3

5. ส่วนบริการ

มีส่วนเตรียมการจัดแสดงห้องเก็บของอยู่ส่วนล่างของอาคาร และส่วนต่าง ๆ ห้องน้ำ ชาย และห้องสำหรับเตรียมการแสดง

6. ส่วนที่จอดรถ

จ) ศึกษาการเลือกที่ตั้งของตัวอย่างโครงการ

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสำนักศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏฯ ตั้งอยู่บนถนนโรจนะซึ่งเป็นถนนกว้างข้างละ 3 เลน อยู่ภายในวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยาในตัวเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา จากการสอบถามเจ้าหน้าที่การเลือกที่ตั้งของโครงการจะต้องเป็นสถาบันราชภัฏทุก ๆ แห่งจะมีศูนย์วัฒนธรรมขึ้น ดังนั้นการเลือกที่ตั้งจะเป็นไปตามสถานที่ของสถาบันฯ

ข) ศึกษาอิทธิพลที่มีผลต่อการออกแบบ แนวความคิดและรูปแบบของตัวอย่างโครงการ

อิทธิพลที่มีผลต่อการออกแบบนี้จะมีในเรื่องของอาคารของโครงการซึ่งเป็นอาคารเรียนดังนั้นกิจกรรมต่าง ๆ จะต้องถูกตัดแปลงให้เข้ากับอาคารดังกล่าวเป็นหลัก ดังนั้นแนวความคิดในการออกแบบอาคารจึงไม่ได้มีเพราะเป็นการดัดแปลงอาคารจากการใช้ประโยชน์ประเภทอื่นมาใช้เป็นโครงการ

ค) ศึกษาปัญหาและผลกระทบในการดำเนินงานจากตัวอย่างโครงการ

จากที่ได้กล่าวมาแล้วว่าโครงการเป็นอาคารที่ดัดแปลงมาจากอาคารเรียนดังนั้นปัญหาต่าง ๆ จึงตามมาเนื่องจากอาคารไม่ได้รับการออกแบบให้เหมาะกับประโยชน์ใช้สอยเช่นในส่วนจัดนิทรรศการนั้นเป็นห้องเรียนซึ่งไม่ได้มีการเตรียมระบบการจัดแสดง ระบบการรักษาความปลอดภัยการป้องกันชิ้นส่วนวัตถุให้พ้นจากแดด ฝุ่นควัน ก็ยังไม่มี ดังนั้นนี่คงเป็นปัญหาใหญ่ของโครงการนี้เลยทีเดียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 ตัวอย่างโครงการต่างประเทศ

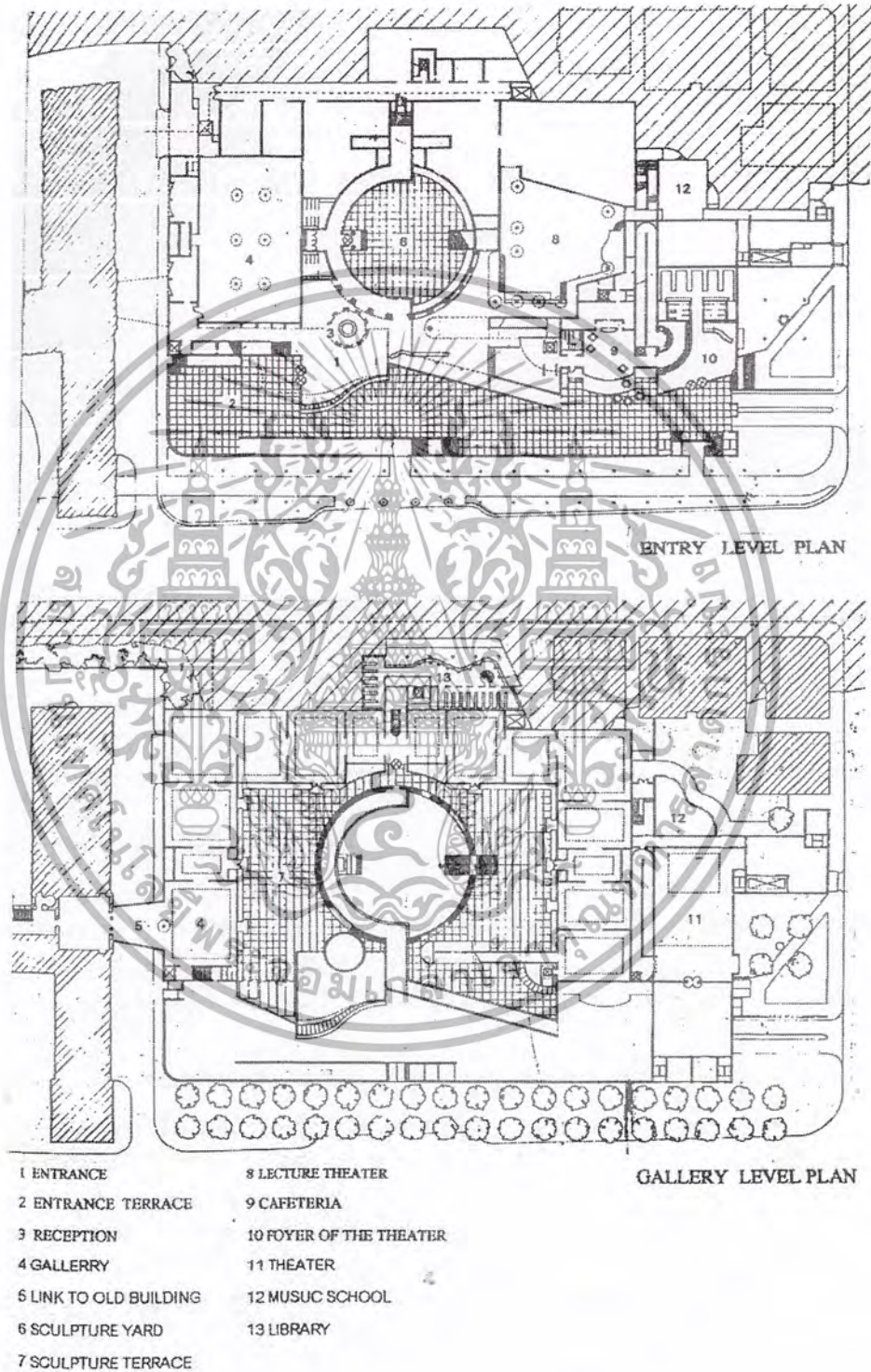
5.2.1 NEUE STAATSGALERIE ประเทศเยอรมัน

ก) ศึกษาความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของโครงการ

ที่ตั้งของโครงการอยู่ที่เมือง Stuttgart Germany ออกแบบโดยสถาปนิก James Stirling and Michael Wilford ในปี ค.ศ. 1947 ได้ริเริ่มมีการประกวดแบบนานาชาติโดย Baden Wurttemberg ในหัวข้อการออกแบบอาคารและที่อยู่อาศัยในเมืองมีการเสนอหัวข้อเรื่อง พร้อมด้วยการกำหนดเขตอุตสาหกรรมของ Korad Apenauertrasse ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของเมือง อันเป็นที่ตั้งของเมือง Stuttgart รวมถึงการออกแบบเพิ่มเติมในส่วนของหอประชุมด้วย โดยจะมีการตัดสินผลงานโดยสถาปนิก 9 คน ต่อมาในปี ค.ศ. 1977 การประกวดแบบมีข้อกำหนดเพิ่มเติมขึ้นมา สำหรับการตัดสินงานการออกแบบอาคารและหอภาพยนตร์

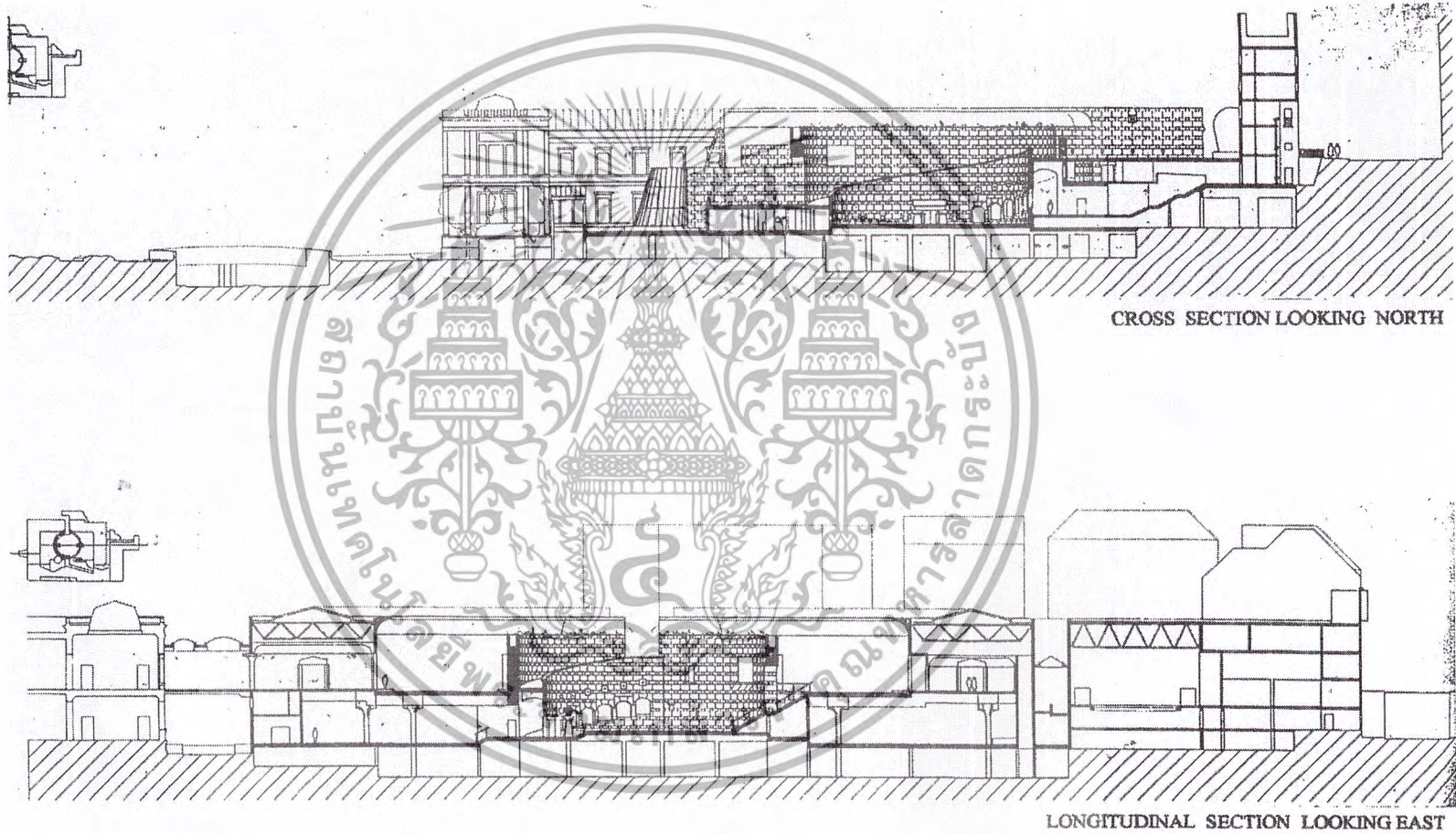
ข) ศึกษาองค์ประกอบพื้นที่ใช้สอยและความสัมพันธ์ของ องค์ประกอบจาก
ตัวอย่างโครงการ

รูปภาพที่ 5.2.1.1 แสดงผังของโครงการ NEUE STAATSGALERIE

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 5.2.1.2 แสดงรูปตัดของโครงการ NEUE STAATSGALERIE

ค) ศึกษาแนวความคิดและรูปแบบอาคารจากตัวอย่างอาคาร

หัวข้อเรื่องที่ติดต่อมาจากการประกวด แบบแผนและการวางแผนเมืองซึ่งจะมีแนวความคิดดังนี้

1. จัดวางกลุ่มเป้าหมายตัดผ่านกันไปตามแนวเส้นทแยงมุมขวางกับที่จัดสรรกับอาคารอย่างจงใจ หรือแบ่งที่จัดสรรที่จำเป็นบังคับให้ใช้บาทวิถีใหม่หรือการทำให้กลุ่มเป้าหมายที่สัญจรผ่านทางโค้งของโรงภาพยนตร์เข้าไปสู่มุมมองของ BUGENSTRASSE การจัดวางมุมคาดว่าจะเป็นการปูเส้นทางที่กระตุ้นให้ผู้สัญจรผ่านไปมาแวะเข้าชมหอศิลป์แห่งนี้

2. ผังภูมิทำเป็นทางลาดสูง 3 เมตร ข้อเสนอแนะของการวางผังเมืองควบคู่ไปกับ KONRAD ADENAUER STRASSE และถ้าเป็นไปได้ควรจะมีสะพานเดินเท้าข้าม EUGENSTRASSE ด้วยเหตุนี้ควรมีช่องทางเดินที่เปิดผ่านได้ตลอดตรงลาน (ข้างล่างเป็นที่จอดรถ) จะเป็นทางสาธารณะเข้าสู่หอประชุมและหอภาพยนตร์

3. การออกแบบอาคารใหม่ เน้นลักษณะพิเศษด้านหน้าของหอประชุมและหอภาพยนตร์โดยต่อกันออกไปจากหอภาพยนตร์ ถ้าเป็นไปได้ให้ใช้สำหรับอาคารใหม่ที่มีถนนสู่ด้านใน EUGENSTRASSE ถนนนี้หันหน้าเข้าสู่ประตูใหญ่ของหอ ซึ่งอยู่ทางทิศใต้เป็นส่วนประกอบ ข้อเสนอแนะดังกล่าวควรหันอาคารไปทาง KONRAD ปากคูลุมแค่ด้านนี้ (ถ้ารถแล่นบนถนนใต้ดิน) จะเป็นมาตรฐานสำคัญของอาคารออกแบบและการวางผังแบบนี้สนับสนุนวัตถุประสงค์เรื่องพัฒนาเครื่องเชื่อมต่อไปให้แข็งแรงระหว่างสวนดอกไม้และเนินเขา

4. ธรรมเนียมที่สืบทอดกันมาเรื่องอาคารที่ติดถนน ยังคงมีชีวิตอยู่ เป็นอาคารแบบ URBANSTRASSE AND EUGENSTRASSE ก็ยึดถนนลักษณะนี้

5. การวางตึกอำนวยการโดยไว้ในแนวเส้นตรงและสูงระดับเดียวกับปีกห้องสมุดที่กว้างบน ERBANPLATZ ที่ปรับปรุงเส้นทางส่วนที่ต่อกันออกไปเป็นถนนเส้นทแยงมุมและผลักดัน LANDSCAPE ออกไปอย่างไม่เป็นทางการในถนนที่ลาดต่ำลงไปตามเนินของภูเขา

ส่วนประกอบเพิ่มเติมของหอประชุมใหม่ซึ่งจะมีแนวความคิดดังนี้

1. การจัดวางลำดับเนื้อที่สามารถกำหนดได้ดีและวางให้ได้สัดส่วนปฏิภาคกับห้องในหอประชุม สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเทศะ หรือมีการยืดหยุ่นรูปตัดกับหลังคาเพดานของอาคารจะต้องแบน ฉาบด้วยกระจกฝ้า ทางที่จะผ่านไปไม่มีเงาแสงอาทิตย์ทำนองเดียวกันให้มี STAATSGALERIES แต่จัดให้มีความเหมาะสมกว่าห้องต่างๆ ในหอประชุมควรมีแบบที่ต่าง ๆ กันและถ้าเป็นไปได้กำแพงกันห้องควรต่างกันออกไปด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. พื้นที่สาธารณะอนุญาตให้เปลี่ยนไปตามควรโดยปราศจากการบังคับทางกายภาพหรือจิตวิทยาให้อยู่บนขอบเขตของอาคารแบบเก่าและอาคารแบบใหม่ จากสาเหตุนี้จึง ไม่เปลี่ยนระดับนั้นหรือสะพานเดินข้าม

3. การย้อนกลับไปสู่ประวัติศาสตร์ของศิลปะจิตรกรรมประติมากรรมจะสำเร็จได้ด้วยวิธีหนึ่ง คือ เดินทางจากปัจจุบันย้อนกลับไปสู่อดีต การเริ่มต้นอาคารใหม่ การเดินทางจากอดีตสู่ปัจจุบันคือการเริ่มต้นอาคารเก่า

4. รูปทรงประติมากรรม (ลานข้างใน)ส่วนมากให้มีลานเชื่อมต่อกับลานพื้นหรือศิลปะ การจัดแสดงประติมากรรมจะต้องเน้นลักษณะเด่นของการออกแบบที่ลานนี้ จะต้องมีส่วน รักษาความปลอดภัยอากาศถ่ายเทสะดวกมองเห็นทะลุผ่านประตูกระจก (ความรู้สึกละเอียดกับทุกองในหอศิลป์) อนุญาตให้ใช้ช่องเล็ก ๆ เดินทอดต่อตำแหน่งศูนย์กลางควรจะเป็นประตูหมุนเพื่อให้ผู้ชมผ่านเข้าไปดูลานประติมากรรมได้ตลอดเวลา

5. ส่วนที่เป็นกองอำนาจการอยู่ระดับสูงของอาคาร อยู่ตรงหน้าลานถนนซึ่งแยกทางเข้าของส่วนควบคุมภายในระดับ ที่ต่ำลงมาส่วนนี้คือ หลุมฝังศพซึ่งสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้โดยเริ่มจากทางเข้าหอศิลป์นี้ผ่านทางลาดซึ่งเป็นทางเดินเข้าไปในตึก ต่อจากนั้นได้ไปยังห้องต่าง ๆ ได้และสามารถมองเห็นงานประติมากรรม

6. ห้องในอาคารเชื่อมด้วยกันกับพื้นที่ของหอศิลป์และหอภาพยนตร์ ประตูกพิเศษที่สามารถบังคับทางเข้าให้เป็นประตูเดียวหรือสองประตูห้องอาคารขนาดใหญ่ ควรมีการเกี่ยวข้องระหว่างการเดินทางผ่านหอศิลป์ดูเหมือนว่าความสัมพันธ์ที่ติดต่อกันระหว่างห้องอาหารสาธารณะกับลานทางเข้ามากกว่าประติมากรรมภายในดังนั้นบนลานจึงควรมีการกระตุ้นเหมือนกับกำลังมีนิทรรศการขึ้นการแสดงนิทรรศการชั่วคราวเป็นต้น

ส่วนหอภาพยนตร์ซึ่งจะมีแนวความคิดดังนี้

1. การวางที่ตั้งของส่วนหอภาพยนตร์แห่งใหม่นั้นให้ติดกับส่วน STAATSTIEATER
2. การบรรจุ "ความคิดพื้นฐาน" ของหอภาพยนตร์วางบนพื้นที่โดยปราศจากความเสื่อมโทรมที่จะตามมาเป็นผลสะท้อนของการพิจารณาการวางผังเมืองและต้องการขอบเขตที่เป็นสีเขียวชอุ่ม จุดสุดท้ายของการรวมกันเข้าเป็นส่วนนี้คือ ขอบโค้งกว้างคลุมเส้นทางเดินถนน ขอบโค้งนี้ถือว่าเป็นหอภาพยนตร์ ภายใต้เงื่อนไขของทางเข้าที่ว่าฝาครอบของมุขและประตูใหญ่ เป็นเบื้องต้นลำดับแรกของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นการเดินชานไปกับเขตที่เป็นสีเขียว ขอบโค้งจะแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถึงการแนะนำหอศิลป์ ทำนองเดียวกันการเปิดทางที่จะผ่านไปปีกด้านในของหอศิลป์ที่อาจมีศาลา (ที่ขายตั๋ว) ของสำนักงานคือพื้นที่ได้โค้งหอภาพยนตร์ ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ได้ในกรณีที่หอภาพยนตร์ไม่ได้ใช้งาน

ส่วนหอเรียนดนตรีซึ่งจะมีแนวความคิดดังนี้

1. การจัดวางให้เหมาะสมเท่าที่จะเป็นไปได้ในภาพจริงของหอศิลป์ (เปิดอาคารนี้โดยใช้ประตูที่ผ่านเข้าออกได้ตลอดเวลา) ทำนองเดียวกันเพื่อป้องกันรักษาในเวลาต่อมาอาจจะใช้เป็นหอภาพยนตร์ ถ้าเป็นไปได้
2. สถานที่ตั้งใกล้เคียงกับวิทยาลัยดนตรีใน URBANPLATZ และแบ่งแยกส่วนที่เป็นประตูทางเข้าส่วนมากสถานที่ตั้งห่างจากเสียงรบกวนของการจราจร และวางแผนที่จะเสียงสะท้อนอีกที่ทีกริกโครัม ที่มีต่อหอภาพยนตร์และหอศิลป์

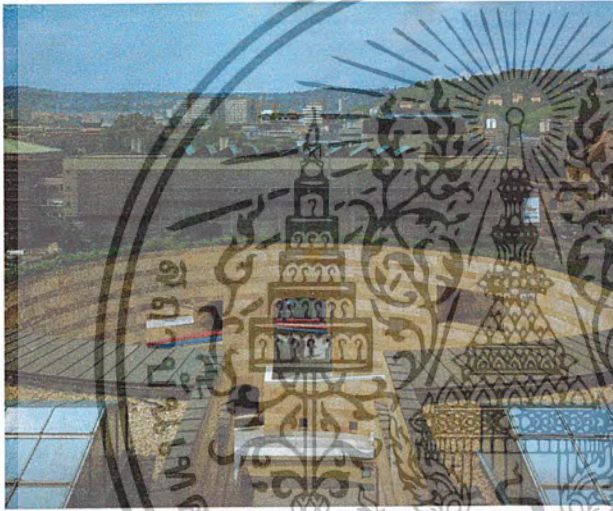

ภาพที่ 5.2.1.3 แสดงทัศนียภาพภายนอกของอาคารพิพิธภัณฑ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.2.1.4 แสดงทางเข้าสู่หอ
ภาพยนตร์

ภาพที่ 5.2.1.5 แสดงมุมมองจาก
ด้านบนเห็นลักษณะของหลังคา มอง
ไปยัง Court สังเกตการณเปิดล้อมและ
รายละเอียดของวัสดุ

ภาพที่ 5.2.1.6 แสดงส่วนที่เป็นลิฟต์
เปิดโชว์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.2.1.7 แสดงส่วนการจัดแสดง
ในส่วนนิทรรศการชั้นบน

ภาพที่ 5.2.1.8 แสดงมุมมองส่วน
ทางเข้าอาคาร

ภาพที่ 5.2.1.9 แสดงมุมมองทางเข้า
อาคารที่เป็นทางลาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.2 อาคารต่างประเทศ

NATIONAL MUSEUM OF JAPANESE HISTORY

ที่ตั้ง	:	SAKURA, CHIBA PREFECTURE,
สถาปนิก	:	YOSHINOBU ASHIHARA, ARCHITECT & ASSOCIATES
วิศวกรโครงสร้าง	:	TAKUMI ORICOTO & ASSOCIATES
วิศวกรระบบ	:	INUZUKA ENIGNEERING CONSULTANTS
เปิดดำเนินการ	:	ตุลาคม 2543
ที่ดินโครงการ	:	129,477 ตร.ม.
พื้นที่อาคาร	:	12,500 ตร.ม.
พื้นที่ใช้ประโยชน์	:	29,685 ตร.ม.
โครงสร้าง	:	STEEL FRAME, REINFORCED CONCRETE,
จำนวนชั้นอาคาร	:	2 ชั้น เหนือระดับดิน 1 ชั้น ใต้ระดับดิน (อาคารคลังพิพิธภัณฑ์ 4 ชั้นเหนือระดับดิน 2 ชั้นใต้ระดับดิน)

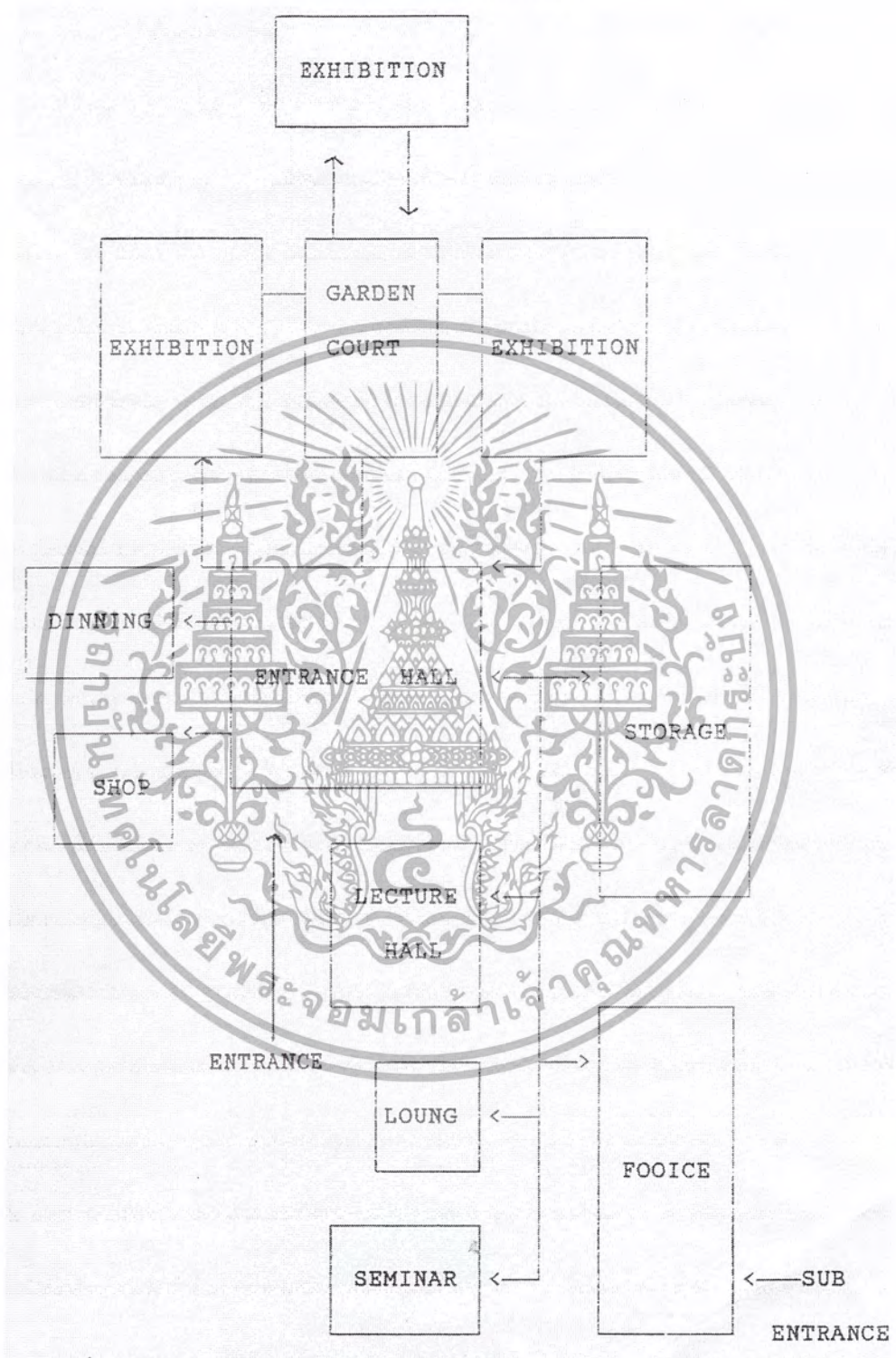
ก) ศึกษาความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของโครงการ

THE NATIONAL MUSEUM OF JAPANESE HISTORY เป็นหน่วยงานที่ทำการจัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น และเป็นศูนย์กลางการค้นคว้า วิจัย จัดรวบรวมข้อมูลของประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของญี่ปุ่นซึ่งได้ครอบคลุมเนื้อหาทางชาติพันธุ์วิทยา โบราณคดี และวัฒนธรรมท้องถิ่น

พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ก่อตั้งเมื่อ เดือนเมษายน ค.ศ. 1981 โดยรัฐบาลญี่ปุ่นเป็นผู้ดำเนินการและเปิดบริการให้กับประชาชน นักท่องเที่ยวทั่วไปและบริการอย่างพิเศษ โดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษา ในการค้นคว้าวิจัยประวัติศาสตร์การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ แห่งนี้นอกจากจะแสดงนิทรรศการประจำแล้ว ยังมีการจัดนิทรรศการในพิเศษที่เป็นผลงานทางการค้นคว้าวิจัยทางพิพิธภัณฑ์อีกด้วย และการแสดงนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์จะใช้วัตถุโบราณจริง และวัตถุจำลองในการจัดแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

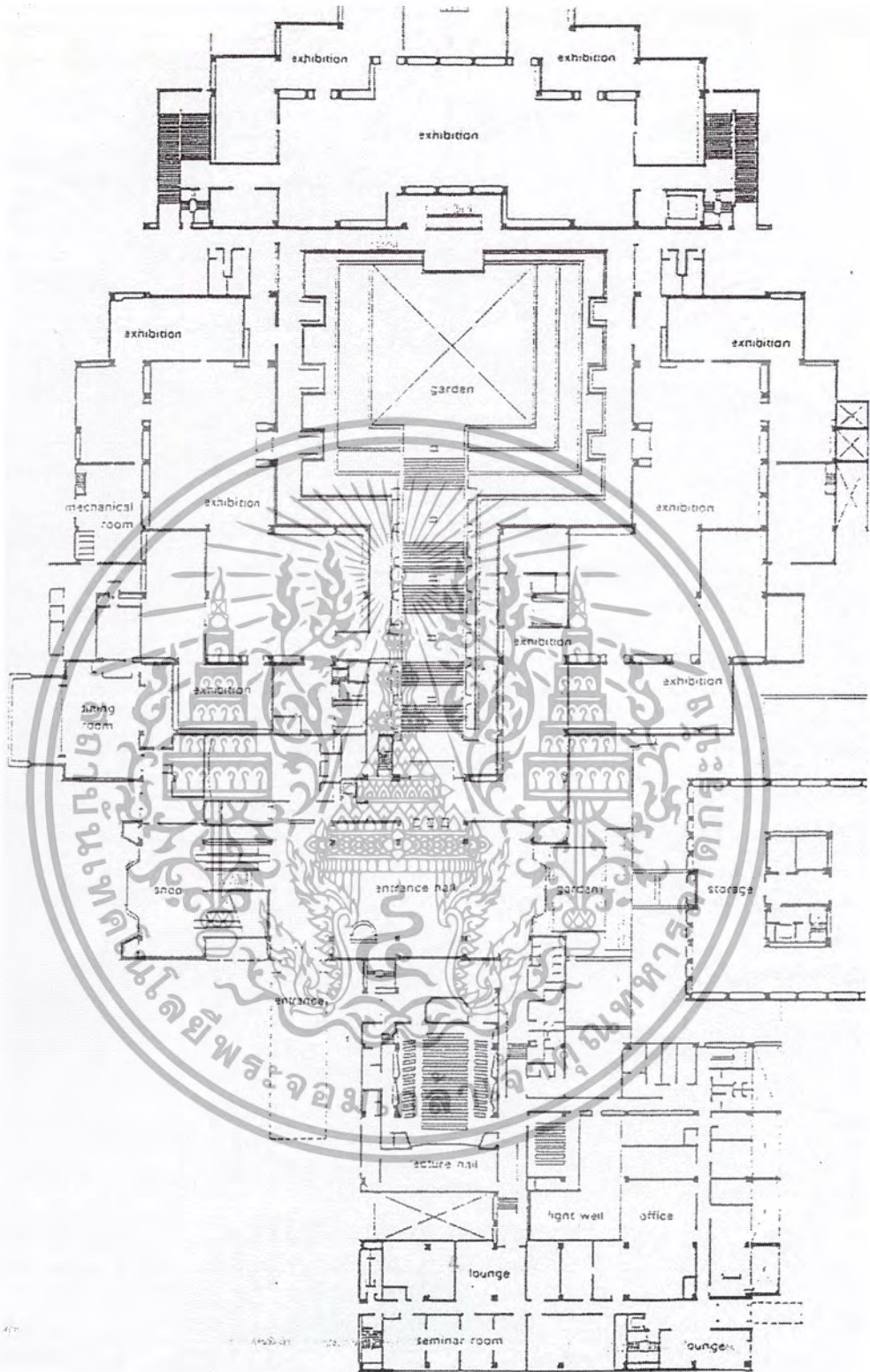
ข) ศึกษาองค์ประกอบพื้นที่ใช้สอยและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบจาก
ตัวอย่างโครงการ

แผนภูมิที่ 5.2.2.1 แสดงการลำดับเนื้อที่ใช้สอยของอาคาร

THE NATION MUSEUM OF JAPANESE HISTORY

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปภาพที่ 5.2.2.1 แสดงผังพื้นที่ใช้สอยของอาคาร
THE NATION MUSEUM OF JAPANESE HISTORY

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค) ศึกษาแนวความคิดและรูปแบบอาคารจากอาคารตัวอย่าง

ทำเลที่ตั้งของพิพิธภัณฑสถานแห่งนี้ ตั้งอยู่ที่สวนซึ่งในอดีตเคยเป็นที่ตั้งของ HISTORY SAKURA OLD CASTLE เพื่อหลีกเลี่ยงกับการวิจารณ์ในกรณีที่ไม่เห็นด้วยกับการรบกวนดินแดนอันมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์แห่งนี้ อาคารพิพิธภัณฑสถานซึ่งพยายามที่จะไม่เข้าใกล้บริเวณที่เป็นศูนย์กลางของพื้นที่ตั้งปราสาทแห่งนี้ ซึ่งอยู่ทางทิศเหนือ ที่เคยเป็นที่อยู่ของชาวซามูไรมาก่อน และการออกแบบอาคารได้ออกแบบให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมทางประวัติศาสตร์ และเนื้อที่บางส่วนจะจัดเตรียมเป็นที่แสดงนิทรรศการกลางแจ้งในอนาคต

รูปทรงของอาคารส่วนใหญ่ เป็นลักษณะ INTERNATIONAL STYLE ซึ่งเรียบ ๆ สำหรับทางเดินเข้าหน้าอาคาร มีการเน้น APPROACH ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่น และอาคารด้านข้างเป็นหอประชุม และเสาประติมากรรมสีดำ ซึ่งช่วยนำสายตา เข้าสู่ ENTRANCE ได้ดี

การใช้ COURT YARD เปิดโล่งกลางอาคารโดยรอบ ทำให้ LAY-OUT ของอาคารดูโอ่โง่งขึ้น ทำให้การชมนิทรรศการจากส่วนหนึ่งไปอีกส่วนหนึ่ง โดยผ่าน COURT YARD เป็นการย่นระยะทาง และสร้างบรรยากาศร่มรื่น ด้วยการจัดสวนและน้ำพุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปแนวความคิดโครงการ THE NATION MESEUM OF JAPANESE HISTORY

แนวความคิดในระบบการสัญจร

แยกส่วนสัญจรทางเท้าและทางรถยนต์ ทางเข้าอาคารทางเท้าจะเน้น approach ใช้เส้นตรงนำสายตา ทางรถยนต์จะตีโอบรอบอาคารในระยะห่างที่เหมาะสมแล้วเชื่อมอาคารในบางจุด ทางเดินภายในอาคารเป็น corridor มีหลังคาคลุม ในบริเวณส่วนนิทรรศการจะมี corridor ล้อม court เปิดโล่งเพื่อรับแสงและจัดสวน

แนวความคิดในส่วนปิดล้อม

เน้นการออกแบบเพื่อตอบสนองประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก ทำให้รูปทรงภายนอกอาคารมีลักษณะที่ทึบตัน ในส่วนนิทรรศการออกแบบให้มีลักษณะ Enclosed Space ในลักษณะ OUT-DOOR

แนวความคิดในระบบโครงสร้าง

ใช้ระบบโครงสร้าง ค.ส.ล. โครงสร้างหลังคาทำไปเป็น flat slab ยกเว้นส่วน corridor ทางเข้าหลักจะเป็นโครงสร้างเหล็ก คลุมด้วยกระจกใส

แนวความคิดในการวางผัง

สร้างรูป form ลักษณะผังให้สอดคล้องกับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโดยมี Entrance Hall อยู่ตรงกลางเชื่อมส่วนใช้สอยในทุก ๆ ส่วน ส่วนสำนักงานตั้งอยู่ในส่วนหน้า เนื้อที่ส่วนใหญ่ที่เป็นนิทรรศการจะอยู่ทางด้านหลังและเข้าได้สะดวกจากส่วน Entrance Hall ส่วนหอประชุม ร้านอาหาร ร้านค้า จะรวมกันอยู่บริเวณส่วนกลางที่อยู่ติดกับ Entrance Hall

แนวความคิดในการจัดสวนและสภาพแวดล้อม

สร้าง Enclosed Space ตรง Court กลางเพื่อจัดสวน และประโยชน์การรับแสง และระบายอากาศ ในอาคารส่วนใหญ่ จะทึบตัน ไม่มีการจัดสวนเลยนอกจากบริเวณรอบ ๆ อาคาร ได้ปรับแต่งดินดิน ปลูกหญ้า และไม่พุ่มทึบบังทางชนิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.3 กรณีศึกษาต่างประเทศ

KULTURHUSET STOCKHOLM'S HOUSE OF CULTURE ประเทศเดนมาร์ก

ความเป็นมา

ในปี 1962 จากการปรึกษาหารือของ Normalm แผนใหม่ สำหรับศูนย์กลางเมือง ได้ถูกนำมาพิจารณา และมีการกล่าวว่าจะต้องจัดเตรียมพื้นที่ต่าง ๆ สำหรับห้องสมุด โรงละคร และการแสดง ในใจกลางเมือง ต่อมา 1965 ข้อถกเถียงได้ครอบคลุมถึง นิทรรศการ กิจกรรมต่าง ๆ ทางวัฒนธรรม โรงแรม ฯลฯ จนในที่สุดก็ตัดสินใจมอบหมายให้เขียนโปรแกรมสำหรับสถานที่ตั้ง ของศูนย์วัฒนธรรมในเมือง SERGEL TORG และใน 1969 คณะกรรมการเมือง STOCKHOLM จึงตัดสินใจที่จะสร้างอาคาร ในส่วนด้านตะวันตกของ KULTURHUSET เพิ่มเติมสถานที่สำหรับ วัฒนธรรมกลางใจเมือง

รายละเอียด

ตัวอาคารมี 5 ชั้น รวมทั้ง GROUND FLOOR อีก 1 ชั้น ดังนี้
GROUND FLOOR เป็นส่วนทางเข้าใหญ่มีส่วนสำคัญ ดังนี้

1. INFORMATION DESK เป็นที่สอบถามและควบคุมข้อมูลทั้งใหม่และเก่าคอยบริการ
2. THE CLOAKROOM ห้องเก็บหมวกและเสื้อคลุม สำหรับผู้ที่มาใช้อาคารทั้งหมด ยกเว้นโรงละครซึ่งมีห้องแยกต่างหาก
3. DEBATE EXHIBITION ที่แสดง อภิปราย ได้วาที ในหัวข้อทางสังคมที่เป็นอยู่และ ศิลปวัฒนธรรม เนื้อที่ประมาณ 700 ตร.ม. ภายในห้องดัดแปลง SPACE ได้เพราะ เป็นห้องโล่ง
4. NURSING ROOM เนื่องจากบริการคนทุกสภาพ คือ ทั้งคนพิการและเด็ก คนแก่ มี รถเข็นบริการด้วย
5. SKADEBANAN เป็นส่วนขายตัวสำหรับแสดงละคร และการแสดงดนตรี
6. THE "EKEN" CAFÉ จุดนี้ได้ประมาณ 100 คน มีทั้งอาหารอุ่นเย็น
7. READING ROOM บริหารงานโดยห้องสมุดของ STOCKHOLM หนังสือมีประมาณ 4,000 เล่ม และสามารถยืมกลับบ้านได้ และมีหนังสือพิมพ์ วารสารรวมด้วย
8. RECORDS มีแผ่นเสียงเพลงคลาสสิก แจ๊ส ป๊อป ฟิลด์ และแผ่นเสียงสำหรับเด็ก ๆ และมีห้องบันทึกเสียงด้วยนอกจากนี้ยังมีห้องสำหรับฟังและชม มีโปรแกรมทุกวัน เช่น การเล่านิทาน หนังสือสำหรับเด็ก หุ่นกระบอก หรือ คอนเสิร์ต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

STREET LEVEL

เป็นส่วนแสดงนิทรรศการและการจัดเตรียมพิเศษ

ดำเนินการโดยพิพิธภัณฑ์แห่ง

STOCKHOLM ใน

บางโอกาสก็ให้การแนะนำไปยังพิพิธภัณฑ์ที่ SIUSSEN สิ่ง que แสดง ได้แก่ ประวัติศาสตร์ของ STOCKHOLM และวิธีการดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ของประชากร โดยใช้ภาพจำลอง หุ่น จำลอง แผนที่ และวัตถุจากพิพิธภัณฑ์

THE BALCONY

เป็น work shop สำหรับเด็ก สามารถ Painting, Drawing ทำหุ่นจำลองและกิจกรรมต่างๆ มากมาย เนื้อที่ประมาณ 120 ตร.ม.

KLARA THEATER

ดำเนินการโดยโรงละครแห่ง STOCKHOLM มีที่นั่งประมาณ 460 ที่นั่ง และส่วนที่พับได้ ประมาณ 200คน โรงละครนี้ใช้ระบบแสงที่ทันสมัยที่สุด ควบคุมโดยระบบคอมพิวเตอร์ เตรียมไว้ บริการ สำหรับเด็กและเยาวชนเป็นส่วนใหญ่ และโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมต่าง ๆ ทั้งสวีเดน และต่างประเทศเป็นรายการพิเศษ

ชั้นที่ 2 ประกอบด้วย

1. STOCKHOLM INFORMATION มีหน้าที่เตรียมข้อมูลสำหรับชาวเมือง เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องที่ และพิจารณาในการพัฒนาของประชากรในเมืองเป็นส่วนหนึ่งของการแลกเปลี่ยนข่าวสารเสนอข่าวทั่วไปของกิจกรรมต่าง ๆ ในเมือง มีเจ้าหน้าที่ให้การช่วยเหลือในการจัดฉายภาพยนตร์เตรียมอุปกรณ์เครื่องเสียง
2. THE REFERENCELIBRARY ห้องหนังสืออ้างอิงมีหนังสือของเทศบาล บทความต่าง ๆ หนังสือเกี่ยวกับการบริหาร เศรษฐกิจ แผนงานในชุมชน สภาวะแวดล้อม สวัสดิการ ทางสังคมสุขภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. THE POLITICAL FORUM สภาการเมือง มีไว้สำหรับการเสนอข้อมูลข่าวสารต่างๆ และสำหรับพรรคการเมืองซึ่งเป็นตัวแทนของสภาเมือง STOCKHOLM มีหูฟังสำหรับผู้เข้าชมที่สามารถจะฟังความคิดเห็นของหัวหน้าพรรคการเมืองในท้องถิ่น

4. STUDY ROOM ห้องค้นคว้ามีที่นั่งสำหรับ 40 คน ห้องเรียนต่าง ๆ และกลุ่มค้นคว้าต่างๆ สามารถทำงานในห้องนี้ได้ และอาจฟังการบรรยาย ดุภาพยนตร์ หรือเทปโทรทัศน์

5. FILMOTEKET เป็นห้องประชุมเล็กๆ สำหรับฉายหนังมีจอโค้งขนาดใหญ่

6. THE "KOM IN" CAFÉ มีไว้เพื่อให้ผู้ชมพักผ่อนก่อนเข้าชมนิทรรศการต่อไป มีหนังสือพิมพ์ วารสาร

7. EXHIBITION งานแสดงต่าง ๆ ทุกชนิด โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับ STOCKHOLM แสดงการพัฒนาการของเมืองจากใจกลางเมืองในสมัยกลาง เมืองเก่า เนินเขารอบ ๆ ผู้ใดสนใจจะค้นคว้าให้ลึกกว่านี้ให้หาได้ที่ห้องอ้างอิง บางส่วนเป็นงานแสดงโครงการต่าง ๆ ของชุมชน เช่น ผังเมืองใหม่ กาศรีการสังคม มีการแสดงแผนผังของเจ้าหน้าที่จะ

8. FILMS ห้องฉายหนังของสำนักงานข่าวสารของเมืองมีที่นั่งต่าง ๆ เกี่ยวกับเมืองกว่า 10 ม้วน และครึ่งหนึ่งสามารถฉายได้หลายโปรแกรม

ชั้นที่ 3

AUDITORIUM มีผู้เข้าชมซึ่งเป็นศิลปะสิ่งทอเป็นฉาก สำหรับการแสดงดนตรี เต็มรูปแบบ โรงละคร กิจกรรมต่าง ๆ การอภิปราย มีเนื้อที่ประมาณ 680 ตร.ม. ออกแบบสำหรับการแสดงที่ผู้ชมมีส่วนร่วมด้วยมีเครื่องเสียงที่ทันสมัยสามารถให้บริกาารให้เข้าได้และประกาศขงทางราชการทั้งในท้องถิ่นและจากนักท่องเที่ยวก่อนได้ประมาณ 500 คน สามารถเข้านั่งฟังดนตรี ทานอาหารกลางวันได้

ART HADICRAFT เป็นห้องโชว์ผลงานศิลปะ แสดงในพื้นที่ 700 ตร.ม. และให้โอกาสสำหรับช่างชาวสวีเดนหรือต่างประเทศและนักออกแบบที่จะแสดงผลงานของเขาเพื่อจะได้วิจารณ์และขายที่นี้ เราจะพบตัวอย่างงานในปัจจุบัน ที่ใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่นดินเหนียวไม้ แก้ว และสิ่งทอ นักท่องเที่ยวสามารถพบงานซึ่งหาได้ยากในโลกที่ทำด้วยฝีมือศิลปินคนเดียว ตัวอย่างเช่น งานออกแบบทางอุตสาหกรรมกลุ่มงานฝีมือที่ใช้ประโยชน์ในทุก ๆ วันห้องเล็ก ๆ เป็น WORK SHOW มีทั้งเด็กและผู้ใหญ่ มีโอกาสที่จะพยายามสร้างสรรค์งานฝีมือด้วยอุปกรณ์ที่ต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กัน งานแสดงนิทรรศการนี้จะได้เห็นปัญหาต่าง ๆ ของวัตถุประสงค์และการออกแบบความรู้สึกประทับใจและการจินตนาการ

ชั้นที่ 4

เป็นสำนักงานบริหาร การดำเนินงานของโครงการทั้งหมด

ชั้นที่ 5

THE GALLERY

เป็นห้องแสดงภาพมี TERRACE กว้าง สามารถมองวิวต่าง ๆ จากใจกลางเมืองได้ มีเนื้อที่ทั้งหมด 2,000 ตร.ม. ใช้สำหรับแสดงงานของจิตรกรคนเดียวชาวสวีเดนหรือต่างประเทศ พื้นที่โล่งนี้ สามารถจัดให้เป็นหน่วยได้ เหมือนหน่วย ค่อย ๆ ได้ เหมือนพื้นที่ที่จัดแสดงงานทั่วไปในอาคารนี้

THE TERRACE

มีพื้นที่ประมาณ 500 ตร.ม. ไม่ใช่มีไว้ชมวิวเท่านั้น ยังใช้เป็นที่พักผ่อนระหว่างทำกิจกรรมต่าง ๆ ดึงดูดใจด้วยต้นไม้ ที่นั่งเล่นในบางโอกาสยังใช้สำหรับการแสดงดนตรีและอื่น ๆ

เทคนิคอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในอาคาร
TECHNOLOGY & ELECTRONIC

การติดตั้งเทคนิคต่าง ๆ กำหนดไว้ให้ติดตั้งล่วงหน้าทางทิศใต้ เนื่องจากอาคารไม่มีโครงสร้างผนัง ทำให้ปรับอาคารได้สะดวกตามความเหมาะสม การแบ่งเนื้อที่ออกเป็นหน่วยเล็ก ๆ ไม่ค่อยมีปัญหา ส่วนประกอบทางเทคนิคต่าง ๆ รวมอยู่กับที่ทำการนั้น ๆ เช่น พัดลม และระบบระบายอากาศซึ่งสนองด้วยระบบปรับอากาศ จะรวมเป็นศูนย์ขนาดใหญ่

SOUND

สถานีวิทยุสวีเดน 3 สถานี ส่งเสียงตามท่อไปตามส่วนต่าง ๆ ของอาคารผ่านหน่วยกลางวิทยุ มีพนักงานปรับเสียงและมีอุปกรณ์ช่วยในการได้ยิน ในกรณีนี้ผู้ฟังฟังได้ยาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

LIGHTING

ระหว่างรางที่เพดานมี SPOT LIGHT ทั้งหมด 2,000 ดวง ซึ่งเปิดปิดสลับกันไปได้ แสงไฟมีเพียงพอสำหรับส่วนต่าง ๆ ของห้องในบางพื้นที่ที่สามารถปรับแสงได้ เพื่อฉายภาพยนตร์ได้ทุก ๆ ที่

WORK SHOP

นอกจากสตูดิโอของโรงละคร KLARA ยังมีโรงงานช่างไม้มีเครื่องมือพร้อม มีลิปต์ขนส่งของโดยเฉพาะ สำหรับของชิ้นใหญ่สามารถนำเข้ามาโดยผ่านแผนยกนี้ซึ่งสามารถเปิดผนังกระจกทางด้านตรงข้าม SERGELS TORG ในระดับถนน

ข้อดีของอาคาร

1. อาคารตั้งอยู่กลางใจเมือง เป็นการบริการชุมชนส่วนมากได้ทั่วถึงทุกระดับ
2. การบริการมีหลายอย่างสมบูรณ์ในตัว โดยเฉพาะการบริการข่าวสารสำหรับประชาชน รู้สึกจะเป็นการบริการเพื่อความรู้ และการแสดงความคิดเห็นของประชาชนอย่างแท้จริง (อาจเป็นเพราะผลทางการเมือง)
3. การจัดแสดงผลงานหรือทักษะในการใช้ความคิด และออกแบบนับเป็นส่วนที่น่าสนใจเพราะจะเป็นการช่วยพัฒนาความคิด ความกล้าในการแสดงออกของประชาชน
4. การจัดส่วนพักผ่อนไว้ส่วนบนสุดของตัวอาคาร และตามจุดที่เหมาะสมต่าง ๆ รวมถึง RESTAURANT, CAFÉ เหมาะสมเพราะเป็นอาคารใหญ่ เนื้อที่กว้างขวางมากเป็นการสะดวกในการบริการ
5. ส่วน AUDITORIUM มี SPACE ใต้งสามารถจัดกิจกรรมได้หลายอย่าง และจัดละครหรือการแสดงที่สามารถให้ผู้ชมมีส่วนร่วมด้วย เป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีอีกแบบหนึ่ง
6. ถึงแม้จะมีตัวอาคารเพียงตัวเดียว แต่ก็แยกทางเข้าบริการกับทางเข้าผู้ให้บริการได้อย่างเหมาะสม ไม่เกิดความสับสน
7. TECHNOLOGY และ ELECTRONIC ใช้ระบบทันสมัยและสมบูรณ์ ทั้งยังเป็นการแสดงความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษาเทคโนโลยีของสวีเดน

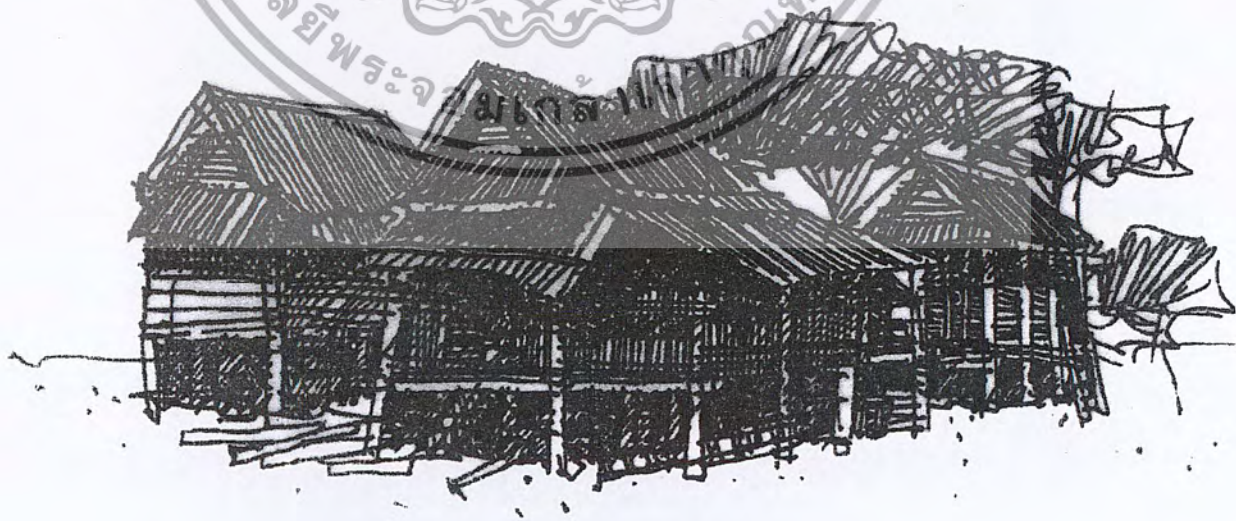
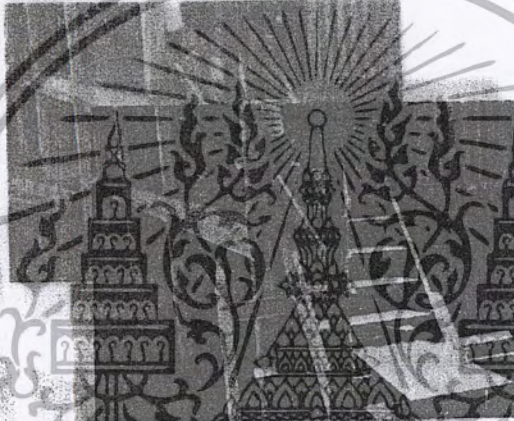
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. การจัดเฟอร์นิเจอร์ภายในจัดแบบลอยตัว สามารถดัดแปลงได้โดยสะดวกไม่ซ้ำซาก และยังเป็นทางเลือกที่เหมาะสมกับระบบเทคโนโลยีอื่น ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

ข้อเสียของอาคาร

1. เนื่องจากตัวอาคารใหญ่มาก และมีเนื้อที่เยอะมากทำให้การจัดการบริหารจัดการกระจายไปตามส่วนต่าง ๆ เช่น ห้องแสดงงาน THEATRE ห้องอ่านหนังสือ มีอย่างหลากหลาย ๆ ห้องแทนที่จะมารวมกันหรือใกล้กันเพื่อการบริหารงานและควบคุมการบริการได้ง่าย
2. การจัดส่วน AUDITORIUM อยู่ชั้นสูง ทำให้เป็นการการดึงดูดคนจำนวนมาก ๆ เข้าไปในอาคารสูง ๆ ในกรณีที่จบควรแสดงใหม่ ๆ อาจทำให้เกิดการสับสนของแนวทางการเดินต่าง ๆ
3. ช่วงกว้างของอาคารกว้างมาก การใช้ประโยชน์จากแสงธรรมชาติน้อยมากทำให้เปลืองค่าใช้จ่าย
4. การลดระดับ MAIN ENTRANCE ลงไปชั้นใต้ดิน ทำให้การ APPROACH จากภายนอกลดลงไป (แต่ยังมีทางเข้าอยู่ระดับถนน)

ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี
Suphanburi Vernacular Art and Cultural Center

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

อิทธิพลที่มีผลต่อการออกแบบ

6.1 ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินผังเมืองรวมเมืองสุพรรณบุรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 และมาตรา 26 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับ 3) พ.ศ.2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับได้มีกำหนด 5 ปี

ข้อ 2 ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมในท้องที่ตำบลโพธิ์พระยา ตำบลพิหารแดง ตำบลสนามชัย ตำบลรั้วใหญ่ ตำบลบ้านโพธิ์ ตำบลไผ่ขวาง ตำบลดอนโพธิ์ทอง ตำบลท่าพี่เลี้ยง ตำบลดอนก่ายาน ตำบลท่าระหัด และตำบลทับตีเหล็ก อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ 3 การวางและการจัดทำผังเมืองรวมตามกฎกระทรวงนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และการดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท ในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณสุขูปโภค บริการสาธารณะ และสภาพแวดล้อมในบริเวณตามแนวเขตข้อ 2 ให้สอดคล้องกับการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ 4 ผังเมืองรวมตามกฎหมายกระทรวงนี้ มีนโยบายและมาตรการเพื่อจัดระบบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับและสอดคล้องกับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจและโครงข่ายบริการสาธารณะ โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

- (1) ส่งเสริมชุมชนเมืองให้เป็นศูนย์กลางการบริหารและการปกครองของจังหวัดสุพรรณบุรี
- (2) ส่งเสริมการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรมให้สัมพันธ์กับการขยายตัวของชุมชนและระบบเศรษฐกิจของภาคตะวันตก
- (3) ส่งเสริมและพัฒนาการบริการขั้นพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมโดยพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้เพียงพอและได้มาตรฐาน
- (4) อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อ 5 การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตผังเมืองรวม ให้เป็นไปตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภทและแสดงโครงการคมนาคมและขนส่ง และรายการประกอบแผนผังท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ 6 การใช้ประโยชน์ที่ดินตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภทและแสดงโครงการคมนาคมขนส่งท้ายกฎกระทรวง ให้เป็นไปดังต่อไปนี้

- (1) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 1.1 ถึงหมายเลข 1.47 ที่กำหนดไว้เป็นสีเหลือง ให้เป็นที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
- (2) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 2.1 ถึงหมายเลข 2.21 ที่กำหนดไว้เป็นสีส้ม ให้เป็นที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
- (3) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 3.1 ถึงหมายเลข 3.4 ที่กำหนดไว้เป็นสีแดง ให้เป็นที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
- (4) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 4 ที่กำหนดไว้เป็นสีม่วงอ่อน ให้เป็นที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ
- (5) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 5.1 ถึงหมายเลข 5.2 ที่กำหนดไว้เป็นสีน้ำตาลอ่อน ให้เป็นที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย
- (6) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 6.1 ถึงหมายเลข 6.28 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียว ให้เป็นที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม
- (7) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 7.1 ถึงหมายเลข 7.12 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวอ่อน ให้เป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- (8) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 8.1 ถึงหมายเลข 8.27 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวมะกอก ให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- (9) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 9.1 ถึงหมายเลข 9.43 ที่กำหนดไว้เป็นสีเทาอ่อน ให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันศาสนา
- (10) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 10.1 ถึงหมายเลข 10.22 ที่กำหนดไว้เป็นสีน้ำเงิน ให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ
- (11) ที่ดินในบริเวณแนวถนนโครงการแบบ ก ที่กำหนดไว้เป็นสีชมพู ให้เป็นที่ดินประเภทโครงการคมนาคมและขนส่ง

ข้อ 7 ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย สถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการใช้พื้นที่เพื่อกิจกรรมอื่นให้ใช้เพิ่มเติมอีกไม่เกินร้อยละสิบของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณ และห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนด ดังต่อไปนี้

- (1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่โรงงานปรับปรุงคุณภาพของเสียรวมของชุมชน
- (2) สถานที่บรรจุก๊าซและสถานที่เก็บก๊าซตามกฎหมายว่าด้วยการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวแต่ไม่หมายความรวมถึงสถานีบริการ ร้านจำหน่ายก๊าซ สถานที่ใช้ก๊าซและสถานที่จำหน่ายอาหารที่ใช้ก๊าซ
- (3) สถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง เว้นแต่เป็นสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง
- (4) กำจัดขยะมูลฝอย

ข้อ 8 ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย สถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการใช้พื้นที่เพื่อกิจกรรมอื่น ให้ใช้เพิ่มเติมอีกไม่เกินร้อยละสิบของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณ และห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนด ดังต่อไปนี้

- (1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่โรงงานปรับปรุงคุณภาพของเสียรวมของชุมชน
- (2) สถานที่บรรจุก๊าซและสถานที่เก็บก๊าซตามกฎหมายว่าด้วยการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวแต่ไม่หมายความรวมถึงสถานีบริการ ร้านจำหน่ายก๊าซ สถานที่ใช้ก๊าซและสถานที่จำหน่ายอาหารที่ใช้ก๊าซ
- (3) สถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง เว้นแต่เป็นสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- (4) เลี้ยงม้า โค กระบือ สุกร แพะ แกะ ห่าน เป็ด ไก่ ภู จระเข้ หรือสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า เพื่อการค้า
- (5) ไซโลเก็บผลิตผลทางการเกษตร
- (6) กำจัดมูลฝอย
- (7) ซ้ำขยายเศษวัสดุ

ข้อ 9 ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อพาณิชยกรรมการอยู่อาศัย สถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการในพื้นที่เพื่อกิจกรรมอื่น ให้ใช้เพิ่มเติมอีกไม่เกินร้อยละสิบของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณ และห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนด ดังต่อไปนี้

- (1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่โรงงานปรับปรุงคุณภาพของเสียรวมของชุมชน
- (2) สถานที่บรรจุก๊าซและสถานที่เก็บก๊าซตามกฎหมายว่าด้วยการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวแต่ไม่หมายความรวมถึงสถานีบริการ ร้านจำหน่ายก๊าซ สถานที่ใช้ก๊าซและสถานที่จำหน่ายอาหารที่ใช้ก๊าซ
- (3) เลี้ยงม้า โค กระบือ สุกร แพะ แกะ ห่าน เป็ด ไก่ ภู จระเข้ หรือสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า เพื่อการค้า
- (4) ไซโลเก็บผลิตผลทางการเกษตร
- (5) สุสานและฌาปนสถานตามกฎหมายว่าด้วยสุสานและฌาปนสถาน
- (6) กำจัดมูลฝอย
- (7) ซ้ำขยายเศษวัสดุ

ข้อ 10 ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ ให้ใช้ประโยชน์เพื่ออุตสาหกรรมที่ให้บริการแก่ชุมชน อุตสาหกรรมที่ประกอบกิจการโดยไม่เป็นมลพิษต่อชุมชนหรือสิ่งแวดล้อม คลังสินค้า การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการในพื้นที่เพื่อกิจกรรมอื่น ให้ใช้เพิ่มเติมอีกไม่เกินร้อยละสิบของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณ และห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนด ดังต่อไปนี้

- (1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่โรงงานปรับปรุงคุณภาพของเสียรวมของชุมชน หรือโรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับการให้บริการแก่ชุมชนหรือโรงงานที่ประกอบกิจการโดยไม่เป็นมลพิษต่อชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- (2) สถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง เว้นแต่เป็นสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง
- (3) สถานสงเคราะห์หรือรับเลี้ยงเด็ก
- (4) สถานสงเคราะห์หรือรับเลี้ยงคนชรา
- (5) สุสานและฌาปนสถานตามกฎหมายว่าด้วยสุสานและฌาปนสถาน

ข้อ 11 ที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณคดี หรือสาธารณะประโยชน์เท่านั้น

ข้อ 12 ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม สถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการในพื้นที่เพื่อกิจกรรมอื่น ให้ใช้เพิ่มเติมอีกไม่เกินร้อยละสิบของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณ และห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนด ดังต่อไปนี้

- (1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่โรงงานปรับปรุงสภาพของเสียรวมของชุมชน หรือโรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับการให้บริการแก่ชุมชนหรือโรงงานที่ประกอบกิจการโดยไม่เป็นมลพิษต่อชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
- (2) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบอุตสาหกรรม
- (3) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบพาณิชยกรรม เว้นแต่เป็นการจัดสรรที่เป็นส่วนหนึ่งของการจัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย และมีพื้นที่ไม่เกินร้อยละห้าของพื้นที่โครงการทั้งหมด
- (4) การอยู่อาศัยหรือประกอบพาณิชยกรรมประเภทห้องแถวหรือตึกแถว เว้นแต่เป็นการจัดสรรที่เป็นส่วนหนึ่งของการจัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย และมีพื้นที่ไม่เกินร้อยละห้าของพื้นที่โครงการทั้งหมด
- (5) การอยู่อาศัยประเภทห้องชุด อาคารชุด หรืออพาร์ทเมนท์
- (6) การอยู่อาศัยประเภทประกอบพาณิชยกรรมประเภทอาคารขนาดใหญ่
- (7) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

ถ้ามีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการจัดสรรที่ดินเพื่อประกอบพาณิชยกรรมตาม (2) และเพื่อการอยู่อาศัยหรือประกอบพาณิชยกรรมประเภทห้องแถวหรือตึกแถวตาม (3) ดำเนินการอยู่ในการจัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยโครงการเดียวกัน ให้ใช้พื้นที่เพื่อกิจกรวดังกล่าวรวมกันไม่เกินร้อยละห้าของพื้นที่โครงการทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ 13 ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเฉพาะที่ดิน เป็นที่ดินของรัฐ ให้ใช้ประโยชน์เพื่อนันทนาการหรือเกี่ยวข้องกับนันทนาการ การรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมหรือสาธารณะประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือ การท่องเที่ยวเท่านั้น

สำหรับที่ดินซึ่งเอกชนเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย นอกจากให้ใช้ ประโยชน์ที่ดินตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ใช้ประโยชน์ได้เช่นเดียวกับที่ดินบริเวณข้างเคียงได้ด้วย แต่ ห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อประกอบกิจการตามที่กำหนด ดังต่อไปนี้

- (1) เลี้ยงม้า โค กระบือ สุกร แพะ แกะ ห่าน เป็ด ไก่ ฝูง กระจับปี่ หรือสัตว์ป่าตามกฎหมายว่า ด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า เพื่อการค้า
- (2) จัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย
- (3) การอยู่อาศัยประเภทห้องแถว หรือตึกแถว

การใช้ประโยชน์ที่ดินริมฝั่งแม่น้ำ ลำคลอง หรือแหล่งน้ำธรรมชาติ ให้มีที่ว่างตามแนวขนาน ริมฝั่งลำคลอง หรือแหล่งน้ำสาธารณะไม่น้อยกว่า 6 เมตร เว้นแต่เป็นการก่อสร้างเพื่อการคมนาคม ทางน้ำหรือการสาธารณูปโภค

ข้อ 14 ที่ดินประเภทสถานบันการศึกษา ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาหรือเกี่ยวข้องกับการ ศึกษา สถาบันราชการ หรือสาธารณะประโยชน์เท่านั้น

ข้อ 15 ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาหรือเกี่ยวข้องกับการ ศาสนา การศึกษา สถาบันราชการ หรือสาธารณะประโยชน์เท่านั้น

ข้อ 16 ที่ดินประเภทสถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ให้ใช้ประโยชน์ เพื่อกิจการของรัฐ กิจการเกี่ยวกับการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ หรือสาธารณะประโยชน์ เท่านั้น

ข้อ 17 ที่ดินประเภทโครงการคมนาคมและขนส่ง ให้ใช้ประโยชน์เพื่อก่อสร้างถนน การ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เกี่ยวข้อง หรือเกษตรกรรมเท่านั้น

ข้อ 18 ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมการก่อสร้างอาคารหรือการประกอบกิจการในเขต ผังเมืองรวมปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ 7 เมษายน พ.ศ.2542

ชานี ศักดิเศรษฐ์

รัฐมนตรีว่าการฯ รักษาราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2 ประกาศกระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร
บางชนิด หรือบางประเภท ในท้องที่บางส่วนของตำบลสนามชัย
ตำบลรั้วใหญ่ ตำบลท่าพี่เลี้ยง และตำบลท่าระหัด
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยคำแนะนำของอธิบดีกรมโยธาธิการ จึงออกประกาศไว้
ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในประกาศกระทรวงมหาดไทยนี้

"บริเวณที่ 1" หมายความว่า พื้นที่ในบริเวณที่วัดจากริมฝั่งแม่น้ำสุพรรณบุรีทั้งสองข้างในเขตตำบลสนามชัย ตำบลรั้วใหญ่ ตำบลท่าพี่เลี้ยง และตำบลท่าระหัดออกไปข้างละ 15 เมตร โดยเริ่มจากแนวควบคุมอาคารด้านเหนือ ไปทางทิศใต้จนจดแนวเขตทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 357

"บริเวณที่ 2" หมายความว่า พื้นที่ในบริเวณด้านเหนือจุดแนวเขตลำรางสาธารณะฝั่งใต้เลียบไปทางทิศเหนือตามแนวคูเมืองชั้นใน จนบรรจบกับแนวเขตถนนกรมโยธาธิการ สพ 2010 ฝั่งใต้ เลียบไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแนวเขตถนนกรมโยธาธิการ สพ 2010 บรรจบกับแนวเขตที่ดินวัดสารภีด้านเหนือ เลียบไปทางตะวันออกตามแนวเขตที่ดินวัดสารภีจนบรรจบกับริมฝั่งแม่น้ำสุพรรณบุรีฝั่งตะวันตก จากจุดนี้เลียบไปตามริมฝั่งแม่น้ำสุพรรณบุรีข้ามแม่น้ำสุพรรณบุรีจนบรรจบที่ดินโรงเรียนบรหาร - แจ่มใส 4 ด้านเหนือ เลียบไปทางทิศตะวันออกจนบรรจบเขตทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 340 ด้านตะวันตก จากจุดนี้เลียบไปทางทิศใต้ตามแนวเขตทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 340 จนบรรจบกับจุดตัดแนวเขตทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 357 จากจุดนี้เลียบไปทางทิศตะวันตกตามแนวเขตทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 357 ขึ้นทางทิศเหนือตามแนวเขตทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3318 และไปทางทิศตะวันตกตามแนวเขตถนนสาธารณะไม่ปรากฏชื่อ จนบรรจบกับแนวเขตทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 357 ฝั่งตะวันออกเลียบขึ้นไปทางทิศเหนือตามแนวเขตทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 357 จนบรรจบกับระยะ 400 เมตรที่วัดจาก

กึ่งกลางถนนมาลัยแมนตัดกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 357 เลียบไปทางทิศตะวันตกเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เส้นตรงจนบรรจบกับเขตทางหลวงหมายเลข 3260 ซึ่งมีระยะ 500 เมตร วัดจากกึ่งกลางทางหลวง
แผ่นดินหมายเลข 321 ตัดกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3260 จากจุดนี้เลียบไปทางทิศเหนือตาม
แนวเขตทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3260 และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3487 ฝั่งตะวันออกจน
บรรจบลำรางสาธารณะที่จุดเริ่มต้น เว้นแต่พื้นที่ในบริเวณที่ 1

“ บริเวณที่ 3 ” หมายความว่าพื้นที่ในบริเวณแนวเขตควบคุมอาคารตามแผนที่
ท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทยนี้ เว้นแต่พื้นที่บริเวณที่ 1 และบริเวณที่ 2

ทั้งนี้ ตามแผนที่ท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทย

ข้อ 2 ให้กำหนดพื้นที่บางส่วนในท้องที่ตำบลสนามชัย ตำบลรั้วใหญ่ ตำบลท่าพี่เลี้ยง
และตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ภายในบริเวณแนวเขตตามแผนที่
ท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทยนี้ เป็นบริเวณห้ามก่อสร้างอาคารบางชนิด หรือบางประเภท
ดังต่อไปนี้

- (ก) ภายในบริเวณที่ 1 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารใดๆ ซึ่ง
- (1) มีระยะห่างจากริมฝั่งแม่น้ำสุพรรณบุรีน้อยกว่า 6 เมตร
 - (2) มีความสูงเกิน 6 เมตร
 - (3) เป็นอาคารตาม (ข) (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (7)
- (ข) ภายในบริเวณที่ 2 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้
- (1) โรงงานทุกประเภท เว้นแต่โรงงานปรับปรุงคุณภาพของเสียรวมของชุมชน
หรือโรงงานที่ประกอบกิจการไม่ก่อเหตุรำคาญ หรือไม่เป็นมลพิษต่อชุมชนหรือสิ่งแวดล้อม
 - (2) คลังวัตถุดิบทรายตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุดิบทราย
 - (3) สถานที่บรรจุก๊าซและสถานที่เก็บก๊าซตามกฎหมายว่าด้วยการบรรจุ
ก๊าซปิโตรเลียมเหลวแต่ไม่หมายความรวมถึงสถานีบริการ ร้านจำหน่ายก๊าซ สถานที่ใช้ก๊าซและ
สถานที่จำหน่ายอาหารที่ใช้ก๊าซ
 - (4) ไซโลเก็บผลผลิตการเกษตร
 - (5) สุสานหรือฌาปนสถานตามกฎหมายว่าด้วยสุสานและฌาปนสถาน
 - (6) โรงกำจัดมูลฝอย
 - (7) อาคารเก็บเศษวัสดุเพื่อการค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ค) ภายในบริเวณที่ 3 มิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้

(1) อาคารที่พักอาศัยและหรือประกอบการพาณิชย์ประเภทห้องแถว ตึกแถว เว้นแต่เป็นการดำเนินการในโครงการจัดสรรที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน และมีพื้นที่ของอาคารดังกล่าว ไม่เกินร้อยละ 5 ของพื้นที่โครงการทั้งหมด

(2) อาคารที่พักอาศัยประเภทห้องชุด อาคารชุด หอพักหรืออาคารที่มีพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นหรือชั้นเดียวกันเกิน 1,000 ตารางเมตร และมีความสูงเกิน 15 เมตร

(3) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(4) โรงงานทุกประเภท เว้นแต่โรงงานปรับปรุงคุณภาพของเสียรวมของชุมชน

(ง) ภายในบริเวณที่ 2 และบริเวณที่ 3 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารใดๆ ซึ่งมีระยะห่างจากลำคลอง ลำราง และแหล่งน้ำสาธารณะตามสภาพธรรมชาติน้อยกว่า 6 เมตร การวัดความสูงให้วัดจากระดับพื้นดินถึงส่วนที่สูงที่สุดของอาคาร

ข้อ 3 ประกาศกระทรวงมหาดไทยนี้ไม่ใช้บังคับแก่การก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงใช้อาคารชนิดและประเภท ดังต่อไปนี้

- (1) อาคารหรือสถานที่ของทางราชการ
- (2) อาคารหรือสถานที่ขององค์การของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายที่ใช้ในกิจการขององค์การ หรือใช้เพื่อสาธารณะประโยชน์
- (3) เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทางหรือท่อระบายน้ำ รั้ว กำแพง และประตู

ข้อ 4 ภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดตามข้อ 2 ห้ามมิให้บุคคลใดดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงใช้อาคารใดๆ ให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อ 2

ข้อ 5 อาคารที่มีอยู่แล้วในพื้นที่ที่กำหนดไว้ตามข้อ 2 ก่อนหรือในวันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยนี้ ใช้บังคับให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทยนี้ แต่ห้ามดัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงใช้อาคารดังกล่าว ให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อ 2

ข้อ 6 การก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงใช้อาคารที่ได้ยื่นคำขออนุญาต หรือได้แจ้งการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงใช้อาคารไว้แล้วเป็นระยะเวลาเกินสี่สิบห้าวันก่อนวันที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศกระทรวงมหาดไทยนี้ใช้บังคับ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามประกาศ
กระทรวงมหาดไทยนี้ แต่จะขอเปลี่ยนแปลงแบบอนุญาตหรือการแจ้งให้เป็นการขัดต่อประกาศ
กระทรวงมหาดไทยนี้ไม่ได้

อาคารที่ได้รับอนุญาต หรือได้รับใบรับแจ้งการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้ตาม
กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยกิจการนั้นก่อน
วันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยนี้ใช้บังคับ และยังก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้ไม่แล้วเสร็จ
ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทยนี้ แต่จะขอเปลี่ยนแปลงการอนุญาต
หรือการแจ้งให้เป็นการขัดต่อประกาศกระทรวงมหาดไทยนี้ไม่ได้

ข้อ 7 ประกาศกระทรวงมหาดไทยนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจา
นุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ.2541

พินิจ จารุสมบัติ

รัฐมนตรีช่วยว่าการปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

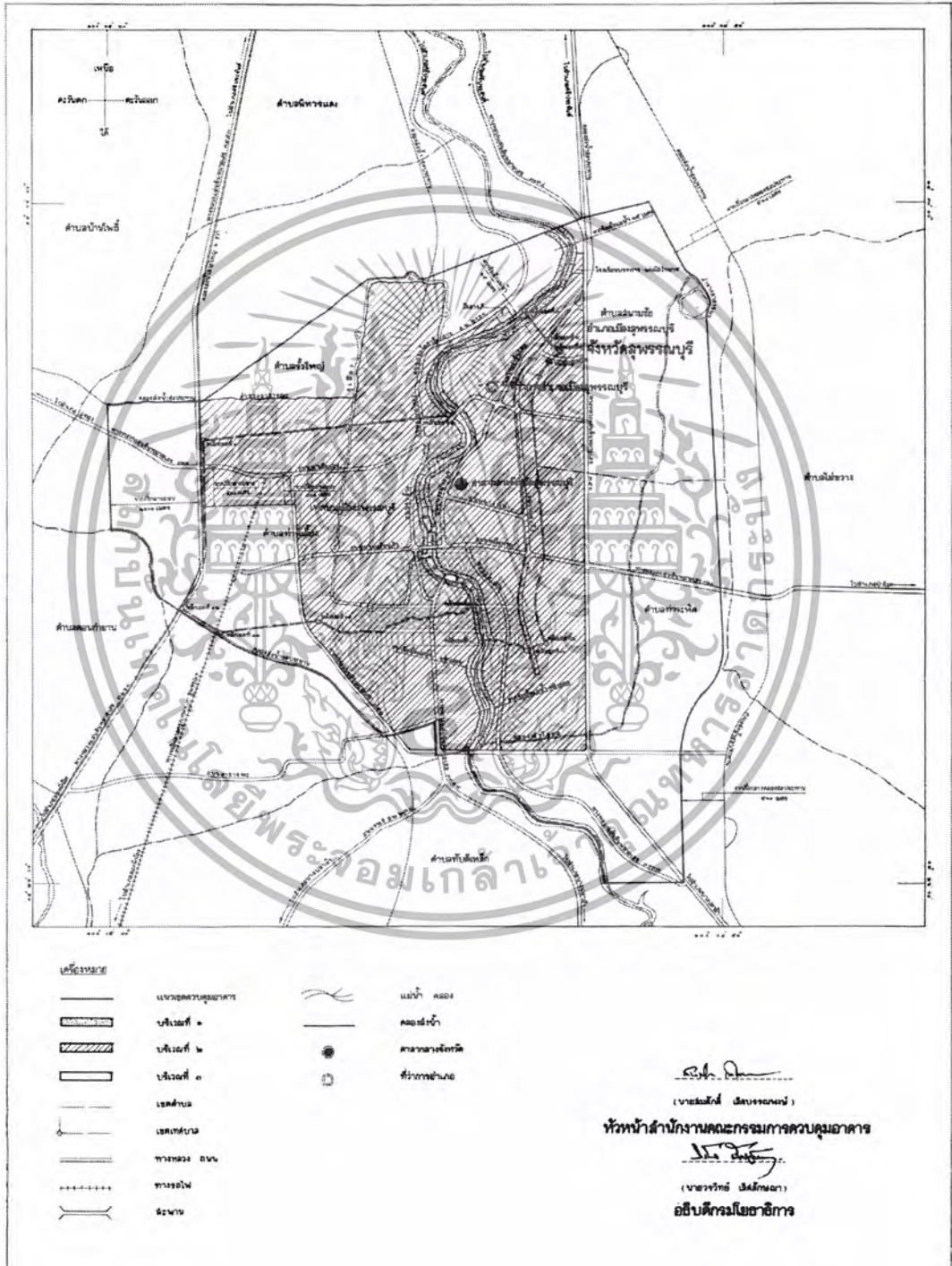
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 115 ตอนพิเศษ 63 ง วันที่ 22 กรกฎาคม 2541

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนที่ท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทย
 เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ตัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท
 ในท้องที่บางส่วนในตำบลสนามชัย ตำบลรั้วใหญ่ ตำบลท่าพี่เลี้ยง และตำบลท่าระหัด
 อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐

แผนที่ 6.2.1 แสดงแผนที่ท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.3 เทศบัญญัติที่มีผลต่อการออกแบบ

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ.2522

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน โรง เรือน แพร คลังสินค้า สำนักงานและสิ่งก่อสร้างขึ้น
 อย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าไปอยู่หรือใช้สอยได้ และรวมหมายถึง

(2) เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทางหรือท่อระบายน้ำ อุโมงค์ คานเรือ ท่าหน้า ท่าจอดเรือ รั้ว กำแพง
 หรือประตู ที่สร้างขึ้นติดต่อกับหรือใกล้เคียงกับที่สาธารณะหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นให้บุคคลใช้สอยได้ทั่วไป

(3) พื้นหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กักขังรถ และทางเข้าออกของรถสำหรับ
 อาคารที่กำหนดตามมาตรา 8(9)

หมวด 1

บททั่วไป

มาตรา 8(9) เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย
 การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรมและการอำนวยความสะดวก
 ความสะดวกแก่การจราจร ตลอดจนกรณีอื่นที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรี
 โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคาร ที่มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด

(9) พื้นหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กักขังรถ และทางเข้าออกของรถสำหรับ
 อาคารบางชนิด หรือบางประเภท ตลอดจนลักษณะและขนาดของพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นดังกล่าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2526)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ.2522

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

“ อาคารสาธารณะ “ หมายความว่า อาคารที่ใช้ประโยชน์ในการชุมนุมคนได้โดยทั่วไป เพื่อ
กิจการทางราชการ การเมือง การศึกษา การสังคม การนันทนาการหรือการพาณิชย์กรรม

“ อาคารพิเศษ “ หมายความว่า อาคารที่ต้องการมาตรฐานความปลอดภัยเป็นพิเศษ

(1) โรงแรมสรรพ อัจฉรินทร์ หอประชุม หอสมุด หอศิลป์ พิพิธภัณฑ์สถานหรือศาสนสถาน

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

“ อาคารขนาดใหญ่พิเศษ “ หมายความว่า อาคารที่ก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้อาคารหรือส่วนหนึ่ง
ส่วนใดของอาคารเป็นที่อยู่อาศัยหรือประกอบกิจการประเภทเดียวหรือหลายประเภท โดยมีพื้นที่
รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังคาเดียวกัน $\geq 10,000$ ตารางเมตร

“ ที่ว่าง “ หมายความว่า พื้นที่อันปราศจากหลังคาหรือสิ่งก่อสร้างปกคลุม ซึ่งพื้นที่
ดังกล่าวอาจจะจัดให้เป็น บ่อน้ำ สระว่ายน้ำ บ่อพักน้ำเสีย ที่พักรถยนต์ หรือที่จอดรถ ที่อยู่
ภายนอกอาคารก็ได้ และให้หมายความรวมถึงพื้นที่ของสิ่งก่อสร้างหรืออาคารสูงจากระดับพื้นดิน
ไม่เกิน 1.20 เมตร และไม่มีหลังคาหรือสิ่งก่อสร้างปกคลุมเหนือระดับนั้น

“ ถนนสาธารณะ “ หมายความว่า ถนนที่เปิดหรือยินยอมให้ประชาชนเข้าไปหรือใช้เป็น
ทางสัญจรได้ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเรียกเก็บค่าผ่านทางหรือไม่ก็ตาม

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 33 (พ.ศ. 2535)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ.2522

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมวด 1

ลักษณะของอาคาร เนื้อที่ว่างภายนอกอาคารและแนวอาคาร

ข้อ 2 ที่ดินที่ตั้งของอาคารขนาดใหญ่พิเศษที่มีเนื้อที่อาคารไม่เกิน 30,000 ตารางเมตร ด้านสั้นสุดของที่ดินต้องไม่น้อยกว่า 12.00 เมตร ติดถนนสาธารณะที่กว้างไม่น้อยกว่า 10.00 เมตร ตลอดแนวถนน นับตั้งแต่ที่ตั้งอาคารไปจนเชื่อมกับถนนสาธารณะอื่นที่กว้างไม่น้อยกว่า 10.00 เมตร

ข้อ 3 อาคารขนาดใหญ่พิเศษ ต้องมีถนนหรือที่ว่างปราศจากสิ่งปกคลุมโดยรอบอาคาร กว้างไม่น้อยกว่า 6.00 เมตร และระดับเพลิงสามารถเข้าออกได้สะดวก

ที่ว่างดังกล่าวให้รวมระยะเขตก่อสร้างอาคารบางชนิดหรือบางประเภทริมถนนหรือทางหลวงตามข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 4 พื้นหรือผนังของอาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องห่างเขตที่ดินของผู้อื่นและถนนสาธารณะไม่น้อยกว่า 6.00 เมตร

ข้อ 5 อาคารขนาดใหญ่พิเศษ ต้องมีค่าสูงสุดของอัตราส่วนระหว่าง พื้นที่อาคารรวมทุกชั้น ต่อ พื้นที่ดินของทุกอาคารที่อยู่บนดินที่ดินแปลงเดียวกันไม่เกิน 10 ต่อ 1

ข้อ 6 อาคารขนาดใหญ่พิเศษ ต้องมีที่ว่างไม่น้อยกว่าอัตราส่วนดังต่อไปนี้
(2) อาคารสาธารณะที่ไม่ได้ใช้เป็นที่อยู่อาศัย ต้องมีที่ว่างไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของที่ดินแปลงนั้น

ข้อ 7 อาคารขนาดใหญ่พิเศษ ต้องมีระบบระบายอากาศ ระบบบำบัดน้ำเสียและระบบระบายน้ำทิ้ง ตามหมวด 2 และหมวด 3 ถ้าเป็นอาคารที่มีชั้นใต้ดิน ระบบดังกล่าวต้องแยกออกจากระบบเหนือพื้นดิน

หมวด 2

ระบบระบายอากาศ ระบบไฟฟ้าและระบบป้องกันอัคคีภัย

ข้อ 9 การระบายอากาศในอาคารขนาดใหญ่พิเศษ ต้องจัดให้มีการระบายอากาศโดยวิธีธรรมชาติหรือวิธีกลดังต่อไปนี้

(1) การระบายอากาศโดยวิธีธรรมชาติ ใช้เฉพาะกับผนังด้านนอก โดยให้มีช่องเปิดสู่ภายนอกอาคารได้ ซึ่งต้องเปิดไว้ระหว่างให้สอยพื้นที่นั้น พื้นที่ของช่องเปิดต้องมีขนาดไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของพื้นที่นั้น

(2) การระบายอากาศโดยวิธีกล ให้มีอุปกรณ์ขับเคลื่อนอากาศเพื่อให้เกิดการนำอากาศเข้ามาตามอัตราดังนี้

ลำดับ	สถานที่	อัตราการระบายอากาศไม่น้อยกว่าจำนวนเท่าของปริมาตรของห้องใน 1 ชั่วโมง
2	ห้องน้ำ ห้องส้วม ของอาคารสาธารณะ	4
6	สถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	7
10	ห้องครัวของสถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	24
11	ลิฟต์โดยสารและลิฟต์ดับเพลิง	30

ตำแหน่งช่องนำอากาศเข้าโดยวิธีกล ต้องห่างจากที่เกิดอากาศเสียและช่องระบายอากาศทิ้งไม่น้อยกว่า 5.00 เมตร สูงจากพื้นดินไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร

ข้อ 10 การระบายอากาศในอาคารขนาดใหญ่พิเศษที่มีการปรับภาวะอากาศด้วยระบบปรับอากาศ ต้องมีลักษณะดังนี้

(1) ต้องมีการนำอากาศภายนอกเข้ามาในพื้นที่ปรับภาวะอากาศหรือดูดอากาศจากภายในพื้นที่ปรับภาวะอากาศออกไม่น้อยกว่าอัตราดังต่อไปนี้

การระบายอากาศในกรณีที่มีระบบปรับอากาศ

ลำดับ	สถานที่	ลูกบาศก์เมตร / ชั่วโมง / ตารางเมตร
14	ห้องประชุม	6
15	ห้องน้ำ ห้องส้วม	10
15	สถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	10
18	ห้องครัว	30

ข้อ 11 อาคารขนาดใหญ่พิเศษ ต้องมีระบบจ่ายพลังงานไฟฟ้าเพื่อการแสงสว่างหรือกำลัง ซึ่งต้องมีการเดินสายและติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้า ตามมาตรฐานของการไฟฟ้านครหลวงหรือการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ข้อ 14 อาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีระบบจ่ายพลังงานไฟฟ้าสำรองสำหรับกรณีฉุกเฉิน และต้องเพียงพอตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- (1) จ่ายพลังงานไฟฟ้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง สำหรับสัญลักษณ์ทางฉุกเฉิน ทางเดิน ห้องโถง บันไดปลระระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้
- (2) จ่ายพลังงานไฟฟ้าตลอดเวลาสำหรับลิฟต์ดับเพลิง เครื่องสูบน้ำดับเพลิง ห้องช่วยชีวิตฉุกเฉิน เป็นต้น

ข้อ 18 อาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีระบบป้องกันเพลิงไหม้ ซึ่งประกอบด้วยระบบท่อเย็นที่เก็บน้ำสำรอง และหัวรับน้ำดับเพลิงดังนี้

- (5) ปริมาณการส่งจ่ายน้ำสำรองต้องมีปริมาณไม่น้อยกว่า 30 ลิตร/วินาที สำหรับท่อเย็นท่อแรก และไม่น้อยกว่า 15 ลิตร/วินาที สำหรับท่อเย็นที่เพิ่มขึ้นในอาคารหลังเดียวกัน แต่รวมแล้วไม่จำเป็นต้องมากกว่า 95 ลิตร/วินาที และสามารถจ่ายน้ำเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 30 นาที

ข้อ 19 อาคารขนาดใหญ่พิเศษ ต้องติดตั้งเครื่องดับเพลิงมือถือตามชนิดและขนาดที่เหมาะสม โดยมี 1 เครื่อง/พื้นที่อาคารไม่เกิน 1,000 ตารางเมตร ทุกระยะ 45.00 เมตร แต่ละชั้นไม่น้อยกว่า 1 เครื่อง

การติดตั้งต้องให้ส่วนบนสุดของตัวเครื่องสูงกว่าพื้นอาคารไม่เกิน 1.50 เมตร ในที่ที่สามารถอ่านคำแนะนำได้สะดวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมวด 3

ระบบบำบัดน้ำเสียและการระบายน้ำทิ้ง

ข้อ 31 การระบายน้ำฝนจากอาคารขนาดใหญ่พิเศษ จะระบายลงสู่แหล่งน้ำโดยตรงก็ได้ แต่ต้องไม่ก่ออันตรายแก่สุขภาพ

หมวด 4

ระบบประปา

ข้อ 36 อาคารขนาดใหญ่พิเศษ ต้องมีระบบสำรองน้ำที่สามารถจ่ายน้ำในชั่วโมงการใช้น้ำ สูงสุดได้นานไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง

หมวด 5

ระบบกำจัดขยะมูลฝอย

ข้อ 38 อาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีระบบกำจัดขยะโดยวิธีขนลำเลียงหรือทิ้งลงปล่องทิ้ง
มูลฝอย

ข้อ 39 ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในอาคารคิดจาก

(2) การใช้เพื่อการพาณิชย์กรรมหรือการอื่น ปริมาณมูลฝอยไม่น้อยกว่า 0.4 ลิตร/ตาราง
เมตร/วัน

ข้อ 40 อาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีที่พักรวมมูลฝอยต้องมีลักษณะดังนี้

- (1) ขนาดความจุไม่น้อยกว่า 3 เท่าของปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในข้อ 39
- (2) ผนังต้องทำด้วยวัสดุถาวรและทนไฟ
- (3) พื้นผิวภายในต้องเรียบและกันน้ำซึม
- (4) ต้องมีการป้องกันกลิ่นและน้ำฝน
- (5) ต้องมีการระบายน้ำเสียจากมูลฝอยเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย
- (6) ต้องมีการระบายน้ำอากาศและป้องกันน้ำเข้า

ที่พักรวมมูลฝอยต้องห่างจากที่ประกอบและเก็บอาหารไม่น้อยกว่า 4.00 เมตร ถ้าที่พักรวม
มูลฝอยมีความจุมากกว่า 3 ลูกบาศก์เมตรต้องห่างจากที่ประกอบและที่เก็บอาหารไม่น้อยกว่า
10.00 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กฎกระทรวง
ฉบับที่ 39 (พ.ศ.2537)
ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร
พ.ศ.2522

หมวด 1

แบบและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบป้องกันอัคคีภัย

ข้อ 2 อาคารต่อไปนี้ต้องมีวิธีเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย

(2) อาคารที่ใช้เป็นที่ชุมนุมของประชาชน เช่น โรงมหรสพ หอประชุม สถานศึกษา สนามกีฬา หอสมุด เป็นต้น

ข้อ 3 อาคารตามข้อ 2(2) ต้องมีเครื่องดับเพลิงมือถือตามชนิดและขนาดที่กำหนดไว้ใน

ตาราง

ชนิดของเครื่องดับเพลิง

ขนาดบรรจุไม่น้อยกว่า

(1) โฟมเคมี	10 ลิตร
(2) ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์	4 กิโลกรัม
(3) ผงเคมีแห้ง	4 กิโลกรัม
(4) HALON 1211	4 กิโลกรัม

ข้อ 5 อาคารตามข้อ 3 ที่มีพื้นที่รวมกันในหลังเดียวกันเกิน 2,000 ตารางเมตร ต้องมีสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ทุกชั้น

ข้อ 6 ระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(1) อุปกรณ์แจ้งเหตุทั้งแบบอัตโนมัติและแบบใช้มือ เพื่อให้อุปกรณ์สัญญาณส่งสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ทำงาน

(2) อุปกรณ์สัญญาณเตือนเพลิงไหม้ที่สามารถส่งเสียงหรือสัญญาณให้คนที่อยู่ในอาคารทราบได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมวด 2
แบบและจำนวนห้องน้ำและห้องส้วม

ข้อ 8 อาคารที่บุคคลจะเข้าใช้สอยได้ ต้องมีจำนวนห้องน้ำ ห้องส้วมไม่น้อยกว่า

ชนิดหรือประเภทของอาคาร	ห้องส้วม		ห้องน้ำ	อ่างล้างมือ
	โถส้วม	โถปัสสาวะ		
(7) หอประชุมหรือโรงมหรสพ ต่อพื้นที่อาคาร 200 ตารางเมตรหรือ 100คน				
ก. สำหรับผู้ชาย	1	2	-	1
ข. สำหรับผู้หญิง	2	-	-	1
(9) สำนักงานต่อพื้นที่อาคาร 300 ตารางเมตร				
ก. สำหรับผู้ชาย	1	2	-	1
ข. สำหรับผู้หญิง	2	-	-	1
(10) ภัตตาคารต่อพื้นที่สำหรับตั้งโต๊ะอาหาร 200 ตารางเมตร				
ก. สำหรับผู้ชาย	1	2	-	1
ข. สำหรับผู้หญิง	2	-	-	1

ข้อ 9 ห้องน้ำ ห้องส้วมจะแยกหรือรวมกันก็ได้ แต่ต้องทำความสะดวกได้ง่าย มีช่องระบายอากาศไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของพื้นที่ห้อง หรือมีพัดลมระบายอากาศได้เพียงพอระยะตั้งจากพื้นถึงฝ้าเพดานไม่น้อยกว่า 1.80 เมตร ถ้าห้องน้ำ ห้องส้วมแยกกัน ต้องมีพื้นที่ภายในแต่ละห้องไม่น้อยกว่า 0.9 ตารางเมตร และต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 0.9 เมตร ถ้าห้องน้ำ ห้องส้วมอยู่รวมกันต้องมีพื้นที่ภายในแต่ละห้องไม่น้อยกว่า 1.50 ตารางเมตร

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2517)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ.2479

ข้อ 2 ให้กำหนดประเภทของอาคารซึ่งต้องมีที่จอดรถยนต์ ที่กลับรถยนต์และทางเข้าออกของรถยนต์

(7) อาคารขนาดใหญ่

ข้อ 3 จำนวนที่จอดรถยนต์ ต้องจัดตามกำหนดดังนี้

(2) (ข) อาคารขนาดใหญ่ ให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คัน ต่อพื้นที่ 240 ตารางเมตรเศษของ 240 บัดขึ้นเป็น 240

ข้อ 8 ทางเข้าออกของรถยนต์ต้องกว้างไม่น้อยกว่า 6.00 เมตร ถ้าจัดให้รถวิ่งทางเดียวทางเข้าออกต้องกว้างไม่น้อยกว่า 3.50 เมตร และปากทางเข้าออกต้องมีลักษณะดังนี้

(1) ศูนย์กลางทางเข้าออกต้องห่างจากจุดเริ่มโค้งหรือหักเหของทางร่วม ทางแยกไม่น้อยกว่า 20 เมตร

6.4 ลักษณะเอกลักษณ์และรูปแบบของงานสถาปัตยกรรมในจังหวัดสุพรรณบุรี

ในหัวข้อนี้จัดทำการศึกษาอาคารสถาปัตยกรรมในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ยังหลงเหลืออยู่ในปัจจุบัน อันเป็นสถาปัตยกรรมที่เคยมีความสำคัญในสมัยต่างๆในอดีต โดยจะจัดมาเฉพาะบางส่วนที่มีความโดดเด่นทางเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม ได้แก่

1. บ้านและหมู่บ้านพื้นถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี
2. เรือนขุนช้าง
3. คู่มขุนแผน
4. พระปรางค์วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ

ลักษณะการศึกษาข้อมูลเพื่อนำมาเป็นประโยชน์ในการออกแบบโครงการ

- ศึกษาการจัดลำดับของกาใช้สอย
- ศึกษาระบบการสัญจร
- ศึกษาส่วนปิดล้อมทางสถาปัตยกรรม
- ศึกษาระบบโครงสร้าง
- ศึกษาการจัดสวนและสภาพแวดล้อม

1. บ้านและหมู่บ้านพื้นถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี

เมื่อพิจารณาดารตั้งถิ่นฐานทางกายภาพของคนไทยซึ่งผูกพันกับแม่น้ำและสายวัฒนธรรมหลัก เราจะพบสายวัฒนธรรมหลายสาย คือสายที่มาจากการตั้งถิ่นฐานตามลำน้ำคงหรือแม่น้ำสาละวินของกลุ่มไตหรือไทยใหญ่แถบรัฐฉานของเมียนมาร์และทางเหนือของไทย สายวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำโขงตอนบนคือสายไตลื้อจากสิบสองพันนาและภาคเหนือตอนบนแถบเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน พะเยา แพร่ น่าน สายวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนบนแถบแม่น้ำปิง วัง ยม น่าน คือสายวัฒนธรรมโยนก เชียงแสนหรือล้านนา สายวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างหรือสายไตสยาม หรือคนไทยภาคกลาง และสายวัฒนธรรมจากลุ่มแม่น้ำดำ แม่น้ำแดง แถบเมืองแกลงในเวียดนาม ซึ่งมาถึงกลุ่มล้านช้าง ผ่านหลวงพระบางเข้ามาถึงแถบอีสานตอนบน คือสายวัฒนธรรมกลุ่มไตดำ ไตแดง หรือภูไทนั่นเอง

การตั้งถิ่นฐานกับลักษณะทางภูมิศาสตร์

ในกลุ่มจังหวัดในภาคกลางพื้นที่ที่ยังสามารถศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพทาง

กายภาพของการตั้งถิ่นฐานและวัฒนธรรมท้องถิ่นได้ค่อนข้างแจ่มชัด คือ พื้นที่ในกลุ่มจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุพรรณบุรี อ่างทอง และพระนครศรีอยุธยา ซึ่งในหัวข้อนี้จะเน้นกรณีตัวอย่างของหมู่บ้านแถบลุ่มแม่น้ำสุพรรณบุรี ในเขต อำเภอเมือง อำเภอสองพี่น้อง และอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีนี้ คือ เป็นราบลุ่มริมแม่น้ำ พื้นที่อื่นๆที่อยู่ห่างไกลจากแม่น้ำจะเรียกว่าเป็นที่ดอนก็ตาม แต่ก็มีใช่เป็นที่ที่ความต่างระดับหรือเป็นเนินเขาเป็นเพียงแต่ที่ราบกว้างใหญ่ที่มีระดับสูงกว่าที่ราบริมแม่น้ำและพ้นจากน้ำท่วมถึงเท่านั้น ดังนั้นลักษณะการตั้งถิ่นฐานที่พบเห็นทั้งหมด จึงเป็นการตั้งถิ่นฐานบนที่ราบในลักษณะต่างๆจำแนกออกได้เป็น 3 รูปแบบ คือ หมู่บ้านที่มีถิ่นฐานเลียบยาวตามลำน้ำ หมู่บ้านที่รวมกันเป็นกลุ่มบนที่ดอน และหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บนที่ดอนแต่ไม่รวมกันเป็นกลุ่ม แต่อยู่กระจัดกระจายอยู่ในพื้นที่ทำกินของตนเอง หมู่บ้านทั้ง 3 ประเภทถึงแม้ว่าลักษณะการวางผังของหมู่บ้านจะแตกต่างกันไปบ้าง แต่ลักษณะเฉพาะของตัวบ้าน บริเวณบ้าน และองค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับบ้าน ตลอดจนลักษณะของสังคมวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ส่งผลมาอย่างการอยู่อาศัยในบ้าน ยังคงเหมือนกันทุกประการ

ถ้าเรานั่งเรือตามลำแม่น้ำสุพรรณบุรี ผ่านอำเภอเมือง อำเภอสองพี่น้อง และอำเภอบางปลาม้า ทศนียภาพที่เห็นชินตาดลอดทาง คือ จะเห็นทำน้ำเข้าไปยังหมู่บ้านเป็นระยะๆ ตัวบ้านจะเริ่มสร้างห่างจากชายน้ำ เพราะส่วนใหญ่หน้าน้ำจะมีน้ำท่วมสูงบริเวณริมฝั่งโดยเฉพาะในเขตอำเภอสองพี่น้อง ดังนั้นบ้านเรือนในแถบนี้จะไม่ปลูกชิดฝั่ง แต่จะเห็นทำน้ำและทางเดิน จากทำน้ำยกทางเดินสูงจากพื้นดินต่อจากทำน้ำไปยังแต่ละบ้าน บริเวณชายน้ำจะมีเครื่องจับสัตว์น้ำทิ้งไว้ เช่น ยอ ลอบนอน ลอบยื่น และในบางช่วงเราจะพบเรือพักอาศัยจอดอยู่บริเวณริมฝั่งน้ำอีกด้วย สำหรับพื้นที่ริมน้ำที่น้ำไม่ท่วม หมู่บ้านจะเรียงรายเป็นแนวยาวตามริมฝั่งต่างไปจากกลุ่มที่กล่าวข้างต้น

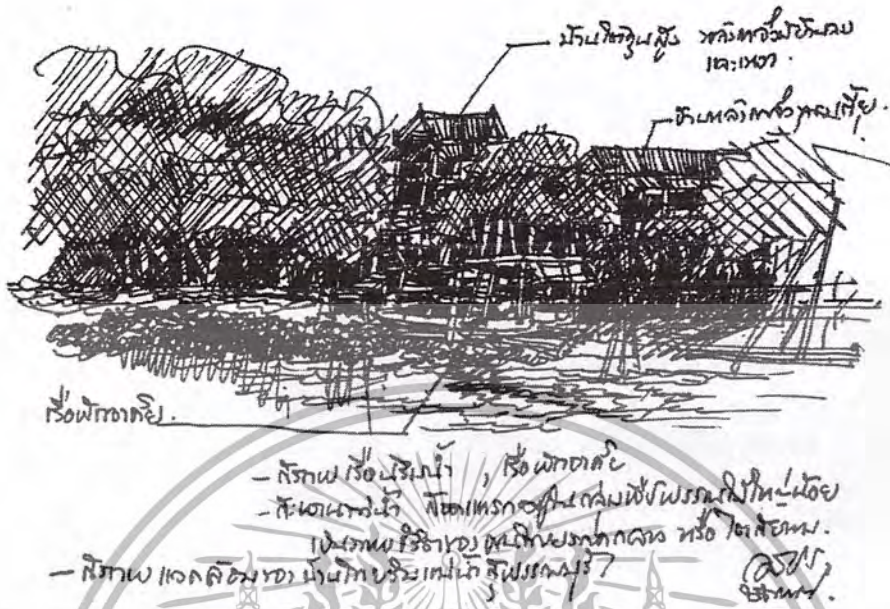
ลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้าน

ลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านไทยภาคกลางแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

1) หมู่บ้านที่เรียงรายตามลำน้ำ

หมู่บ้านประเภทนี้มีถิ่นฐานยาวตามฝั่งแม่น้ำ อาจเป็นฟากเดียวหรือสองฟากก็ได้ เช่น หมู่บ้านริมแม่น้ำสุพรรณบุรี แถบอำเภอสองพี่น้องและอำเภอบางปลาม้า เป็นต้น การตั้งถิ่นฐานเริ่มแรกยึดที่ริมแม่น้ำต่อเนื่องกันไปเรื่อยๆเป็นแนวยาวในระยะที่พอเดินจากหัวถึงท้ายหมู่บ้านได้สะดวก พวกที่ตั้งถิ่นฐานทีหลังค่อยๆกระจายตัวห่างลำน้ำออกไปในบริเวณที่ราบริมฝั่ง แต่ยังคงมีการเดินทางมายังลำน้ำเพื่อใช้น้ำในการอุปโภคบริโภคได้ กลุ่มหมู่บ้านที่อยู่ไกลออกไปจะใช้พื้นที่กลางหมู่บ้านเพื่อการคมนาคมต่อเนื่องกับลำน้ำ ซึ่งอาจเป็นพื้นที่กลางของวัด โรงเรียน หรือตลาด

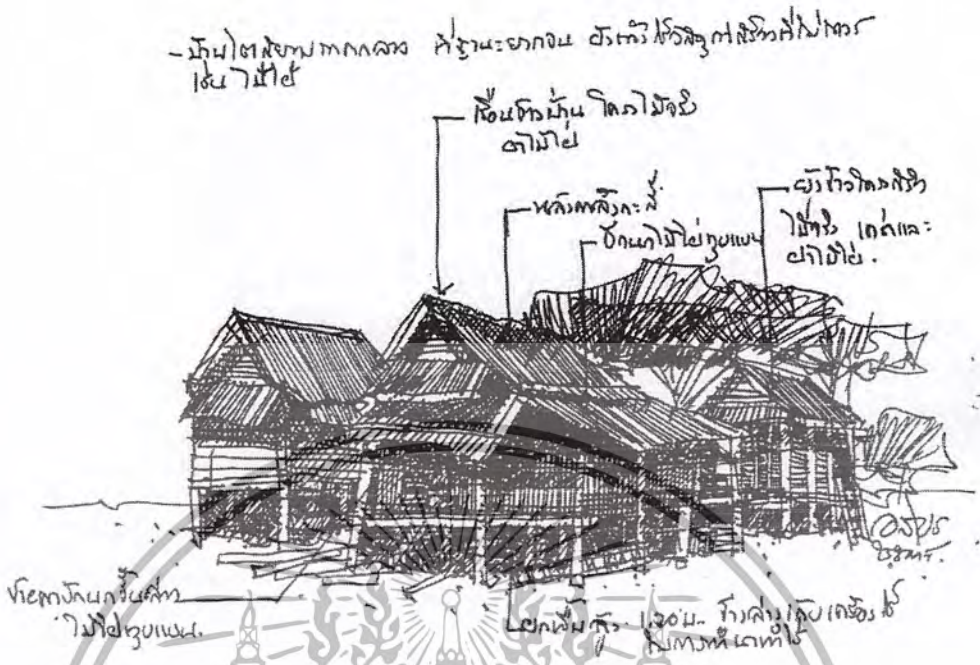
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.4.1 แสดงสภาพเรือนริมน้ำสุพรรณบุรี ของคนไทยภาคกลางหรือไตสยาม

ซึ่งถือเป็นพื้นที่สาธารณะใช้ร่วมกัน บ้านริมน้ำนั้นคือจุดสังเกตจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพของบริเวณบ้านได้ว่าเป็นหมู่บ้านที่น้ำท่วมถึงหรือไม่ จากการพิจารณาสภาพได้ดูเรือนและบริเวณบ้าน หากได้ดูเรือน้ำไม่ใช้ลอยในกรพักผ่อน เก็บของและทำหัตถกรรม แต่กลับมีเรือขึ้นคานอยู่ได้ดูน มีกระบุงตะกร้าแขวนติดคานและรอด พื้นที่ข้างใต้ไม่ได้รับการดูแลมากนัก เราจะทราบได้ทันทีว่าหมู่บ้านนี้เวลาน้ำขึ้นน้ำจะมามีน้ำท่วมได้ดูนบ้านอยู่เป็นเวลานาน ไม่สามารถใช้พื้นที่ได้ดูนได้พื้นที่บริเวณบ้านไม่สามารถปลูกผักสวนครัวและไม้ผลได้ บ้านลักษณะนี้เราพบเห็นได้ในบริเวณริมน้ำแถบอำเภอสองพี่น้องและอำเภอบางปลาม้า ในจังหวัดสุพรรณบุรี ดังนั้นในบางกลุ่มเราจะพบสวนไม้ดอกไม้ประดับแบบไม้กระถางบนชานบ้าน หรือพบแพสวณครัว แพ้ไม้ดอกไม้ประดับที่ชาวปลูกทดแทนการปลูกพืชผักผลไม้บนดิน เป็นลักษณะเฉพาะที่น่าดูอีกลักษณะหนึ่งของเรือนไทยพื้นบ้านไทย และในหมู่บ้านที่น้ำท่วมถึงนี้เราอาจพบเรือพักอาศัยจอดเป็นกลุ่ม เรือพักอาศัยนี้ใช้สำหรับบรรทุกพืชผักและสินค้าต่างๆขึ้นล่องค้าขายตามลำน้ำด้วย เรือลักษณะนี้เมื่อ 20 ปีก่อนเรายังสามารถพบเห็นในกรุงเทพฯ แถบคลองมหานาค คลองบางซื่อ คลองโองอ่าง และบริเวณริมน้ำเจ้าพระยาบริเวณเชิงสะพานกรุงธนบุรี แต่ปัจจุบันไม่พบเห็นสภาพดังกล่าวแล้ว จากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมส่วนรวม แต่ในสังคมชนบทเช่นที่จังหวัดสุพรรณบุรียังพบเห็นหลงเหลืออยู่ นอกจากเรือนพักอาศัยแล้วพื้นที่บางส่วนเราจะพบเรือนแพตั้งอยู่เป็นกลุ่มด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.4.2 แสดงบ้านโตกลางภาคกลางที่ฐานะยากจน

2) หมู่บ้านที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่มบนที่ดอน

หมู่บ้านลักษณะนี้จะอยู่ไกลจากลำน้ำ บ้านจะปลูกรวมกันเป็นกลุ่มในบริเวณที่ไม่ใหญ่นัก บางหมู่บ้านมีรั้วกันแยกระหว่างบ้าน แต่บางหมู่บ้านไม่มีรั้วกัน และในขณะที่หมู่บ้านอยู่ไกลจากน้ำ จำเป็นต้องมีการขุดหนองขนาดใหญ่ไว้ใช้ประจำหมู่บ้านเพื่อใช้เป็นส่วนกลาง หรืออาจขุดคลองเล็กๆ แยกจากลำน้ำใหญ่ที่อยู่ไกลออกไปเพื่อคนในหมู่บ้านจะได้ใช้น้ำอุปโภคบริโภคได้ตลอดปี หมู่บ้านลักษณะนี้จะมีพื้นที่ทำกินของแต่ละบ้านกระจายโอบรอบหมู่บ้าน เช่น หมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ถ้าเรานั่งรถผ่านไปตามทางหลวง มองเข้าไปในทุ่งไกลลิบๆ จะเห็นกลุ่มต้นไม้ใหญ่ปลูกรวมกันหนาแน่นเป็นหย่อมๆ ในกลุ่มไม้ร่มรื่นนั้นคือหมู่บ้านในลักษณะดังกล่าว ในแต่ละหมู่บ้านถ้าเป็นหมู่บ้านใหญ่จะมีวัดประจำหมู่บ้าน ถ้าเป็นหมู่บ้านเล็กๆจะเดินทางไปทำกิจกรรมร่วมกับหมู่บ้านอื่น เพื่อประกอบกิจกรรมทางศาสนาและประเพณี

3) หมู่บ้านที่ตั้งอยู่บนที่ดอน

หมู่บ้านลักษณะนี้จะอยู่กระจัดกระจายในพื้นที่ทำกินของตนเอง ดังนั้นหมู่บ้านจะอยู่ห่างๆกันเป็นระยะ พื้นที่ทำกินของแต่ละบ้านจะอยู่ล้อมรอบบริเวณบ้านที่อยู่อาศัย ถ้าปริมาณพื้นที่ทำกินของแต่ละบ้านมาก บ้านก็จะห่างกันมากขึ้น หมู่บ้านลักษณะนี้ไม่มีความใกล้ชิดระหว่างเพื่อนบ้านนัก ดังนั้นวัดและโรงเรียนจะเป็นศูนย์กลางการพบปะของคนในหมู่บ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่ไม่ว่าจะเป็นหมู่บ้านลักษณะใดก็ตาม สิ่งที่เกิดขึ้นได้ในทัศนวิสัยถึงลักษณะเฉพาะของหมู่บ้านไทยภาคกลางนี้คือ กลุ่มต้นไม้ใหญ่ยืนต้นที่ปลูกกันอย่างหนาแน่นในหมู่บ้าน พื้นที่ส่วนกลางที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของชาวบ้านอย่างมาก นอกจากวัด โรงเรียน และตลาดแล้ว คือลานนวดข้าว ซึ่งชาวบ้านจะมาลงแขกช่วยเหลือกัน เป็นช่วงระยะเวลาให้ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจเอื้อเฟื้อ และพึ่งพาอาศัยกันอย่างอบอุ่น หมู่บ้านไทยที่สุพรรณบุรีนี้ส่วนใหญ่มีเครื่องมือเครื่องใช้ขนาดเล็กไว้ประจำบ้าน เพื่อใช้ชาวเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน

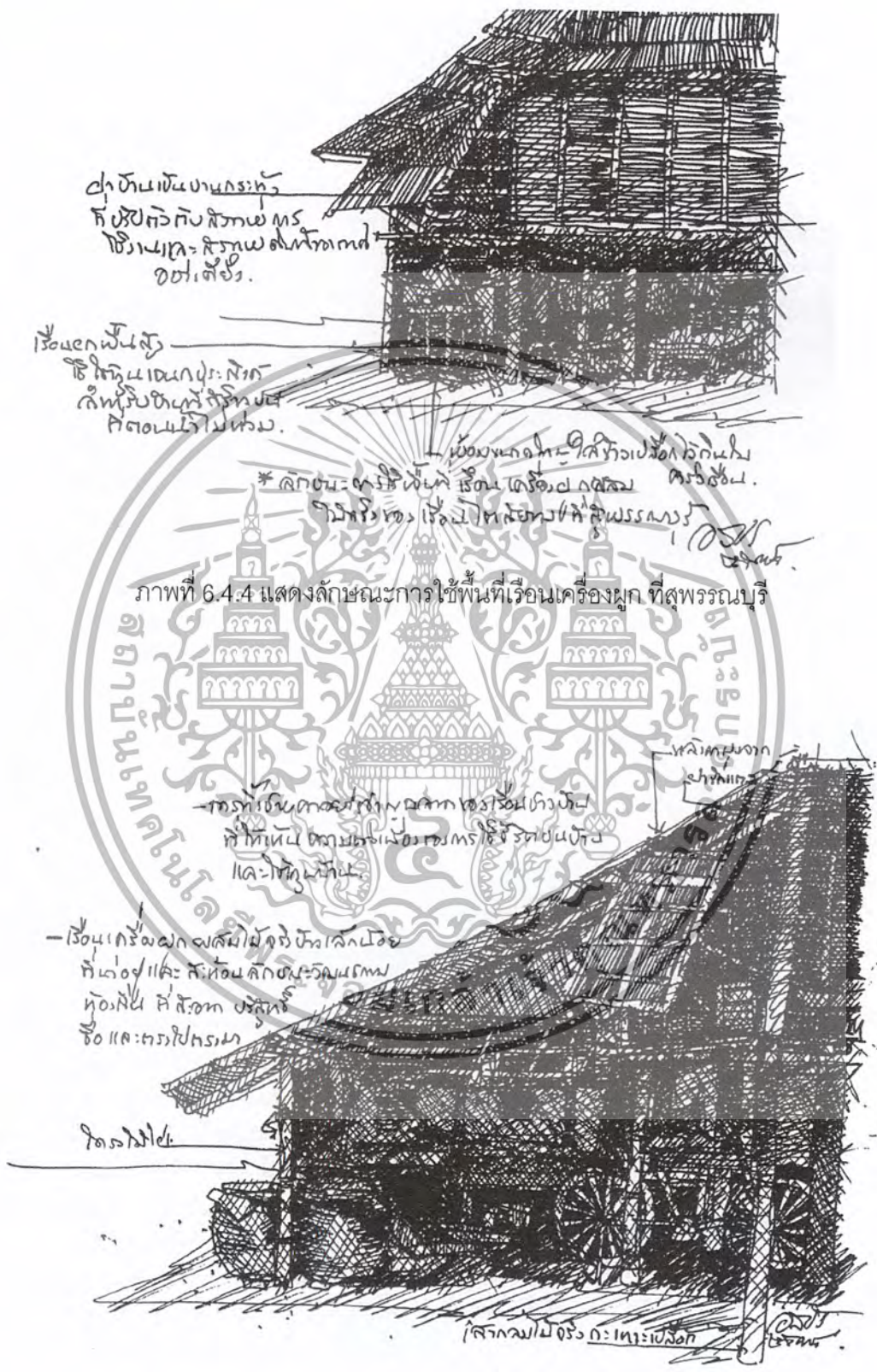

ภาพที่ 6.4.3 แสดงตัวอย่างเรือนเครื่องผูกบ้านนายเกลี้ยง ชาวห้วยหมาก ที่สุพรรณบุรี

บริเวณบ้านและตัวบ้าน

เรือนพื้นถิ่นไทยภาคกลางนี้แยกตามลักษณะทางกายภาพของเรือนได้เป็นสองลักษณะ คือ เรือนเครื่องผูกและเรือนเครื่องสับ ชาวบ้านโดยทั่วไปเมื่อปลูกสร้างบ้านเรือนจะปลูกตามฐานะทางเศรษฐกิจของเจ้าของ เริ่มจากเรือนเครื่องผูกยกพื้นเตี้ยไม่ใช้ใต้ถุนบ้าน ซึ่งปลูกได้ง่ายและราคาถูก และค่อยๆ เขยิบเป็นเรือนเครื่องผูกยกพื้นสูง ใต้ถุนใช้งานอเนกประสงค์ตั้งแต่รับแขก พักผ่อน เก็บของ เลี้ยงสัตว์ รวมทั้งทำหัตถกรรมในครัวเรือนด้วย พื้นที่บ้านเริ่มตั้งแต่ใช้พื้นที่โล่งกันฝาขัดแตะเพียง 2-3 ด้าน แบ่งการใช้สอยด้วยความต่างระดับของพื้นตั้งเช่นกรณีตัวอย่างเรือนเครื่องผูกของนายเกลี้ยง ชาวห้วยหมาก ที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นเรือนที่มีทั้งการใช้สอย รูปทรง สัดส่วน การใช้วัสดุ และสภาพแวดล้อมของบ้านให้ลักษณะและภาพลักษณ์ที่สะท้อนถึงสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

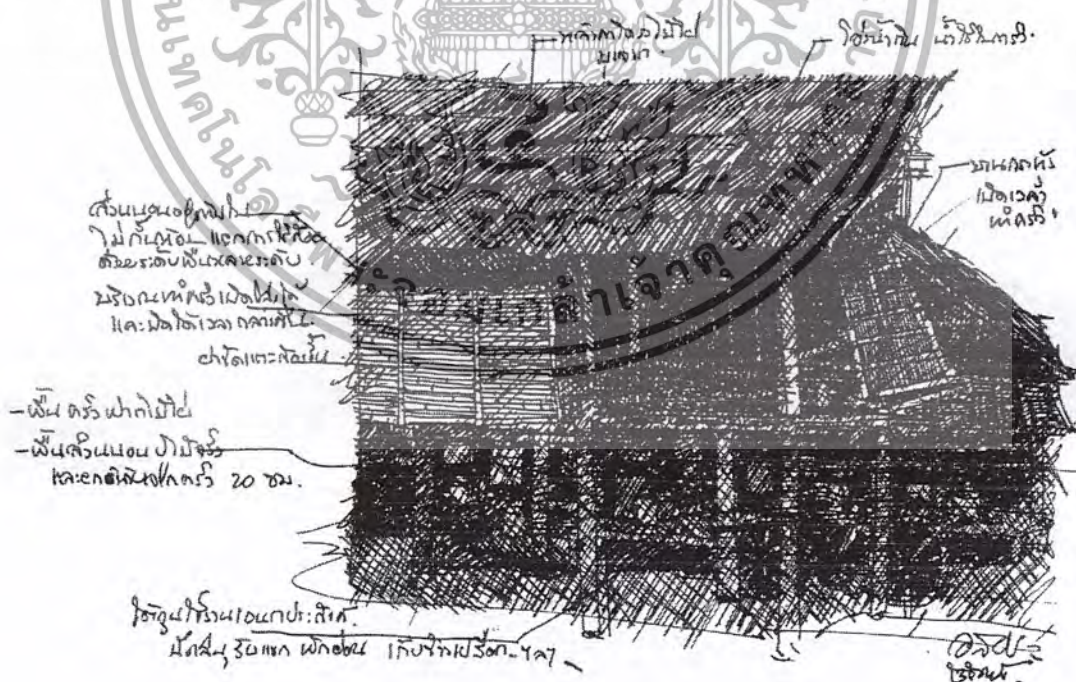

ภาพที่ 6.4.5 แสดงการทิ้งชายคาของเรือนชาวบ้าน ที่สุพรรณบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 'ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น' อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

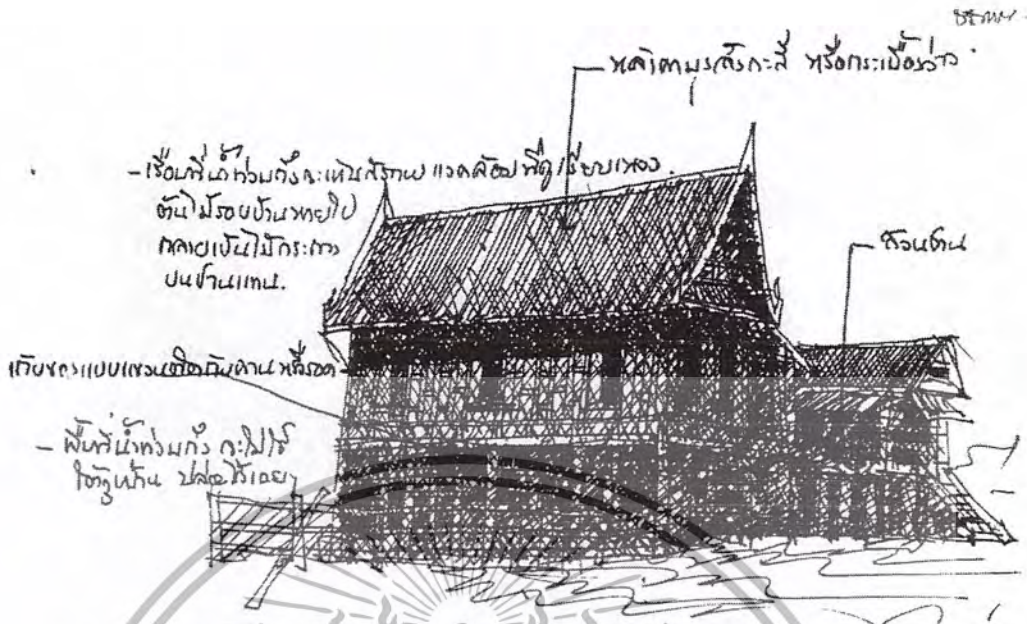
และวัฒนธรรมไทยพื้นถิ่นที่อบอุ่นยิ่ง เรือนเครื่องผูกของนายเกลี้ยง ชาวห้วยหมาก นี้เป็นเรือนใต้ถุนสูง หลังคาจั่ว ทิ้งชายคาสองข้างไม่เท่ากัน ชายคาที่ทิ้งนั้นคลุมพื้นที่เปิดโล่งใต้ถุนที่ต่อเนื่องกับชั้นบนจะทิ้งชายคายาวจากหลังคาลงไปเกือบจรดพื้นดิน เพื่อบริเวณที่ติดตั้งของพัสดุขนาดใหญ่ ผนังบ้านเป็นไม้ไผ่ขัดแตะสลายลาย 2 ชั้น ผนังด้านครัวและโถงข้างบริเวณนอนเป็นบานกระทุ้งพื้นที่บนเรือนไม้กันห้อง แต่แบ่งส่วนนอน พักผ่อน ครัวและอาหาร ด้วยการเปลี่ยนระดับพื้นให้ต่างกันประมาณ 20 เซนติเมตร โดยมีส่วนบนสูงที่สุด และพื้นครัวระดับต่ำสุด พื้นเรือนไผ่ไผ่ขี้ไผ่ไม้จริงเฉพาะส่วนนอนและส่วนพักผ่อน แต่ส่วนครัวและชานหน้าซึ่งเปียกฝนในบางเวลาเป็นฝาไม้ไผ่ เรือนหลังนี้ห้องส้วมแยกไปอยู่ในสวนหลังบ้านบริเวณสวนครัว และอาบน้ำจากตุ่มน้ำที่อยู่หน้าห้องส้วมในพื้นที่ใต้ต้นไม้ใหญ่ร่มรื่น

ชาวบ้านที่ฐานะดีขึ้นจะใช้เรือนเครื่องสับไม้จริงแทนเรือนเครื่องผูก เช่น ที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี บ้านที่อยู่บนที่ดอนจะใช้ใต้ถุนอย่างเต็มที่ แต่บ้านที่น้ำท่วมถึงจะไม่ใช้ใต้ถุนบ้านเพื่อกิจวัตรประจำวัน แต่จะใช้เก็บเรือและของอื่นๆที่เก็บในลักษณะแขวนกับคานและรอด เรือนเครื่องสับของชาวบ้านแถบนี้อาจเป็นเรือนเดี่ยวหรือเรือนแฝด มากกว่าจะเป็นเรือนกลุ่ม เมื่อเป็นเรือนเครื่องสับ เราจะเริ่มเห็นภาพเรือนไทยจั่วทางสูงมีบันลมและหางที่จั่ว

ภาพที่ 6.4.6 แสดงส่วนนอน ส่วนครัวของเรือนเครื่องผูก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

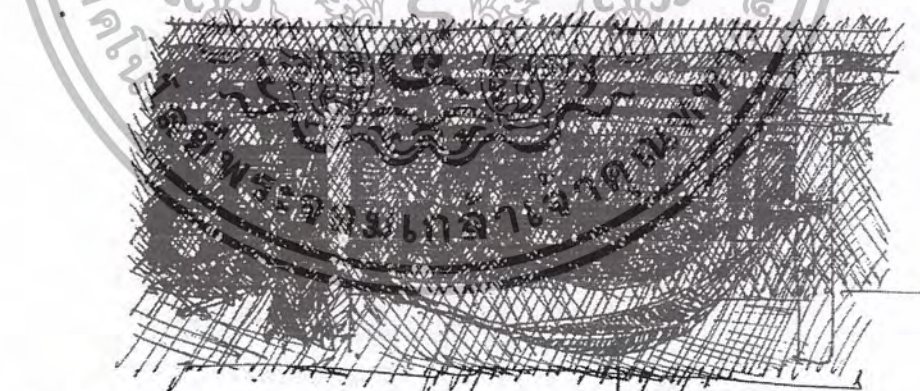

- ฝักร้านที่มั่งคั่ง กะปี่รี
 ใต้ฐาน ปลายหัวเสา

- เมื่อดำเนิน เรือนเครื่องประดับที่กลายเป็นเรือไม้มั่งคั่ง ชะปุกนคกพัก -
 ใบบเรือนเดียว 3 ชั้นเสี

- เรือนปั้นปูนที่ อ่างทองหรือเมือง สุพรรณบุรี

ภาพที่ 6.4.7 แสดงเรือนเครื่องฉลุพื้นบ้าน ที่อำเภอคลองโพธิ์ จังหวัดสุพรรณบุรี

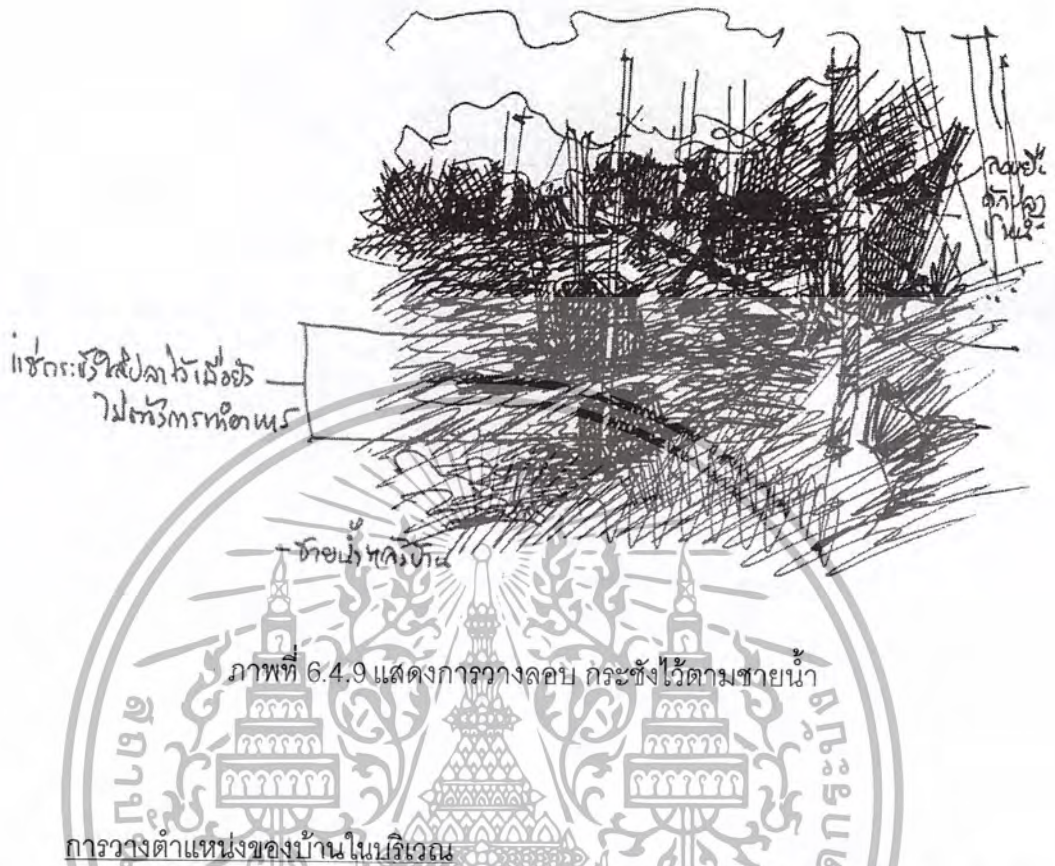

- ฝักร้านที่มั่งคั่ง ใต้ฐานเรือนอย่างดูมั่งคั่ง
 ลวดลายของเครื่องประดับที่บริเวณนี้

- เพลไม่มีที่ลวดลาย
 ลวดลายเป็นงานหัตถกรรม
 ที่แสดงภูมิปัญญาอันเลิศ
 ของบ้าน

ภาพที่ 6.4.8 แสดงการใช้ได้เรือนในบ้านที่น้ำท่วมไม่ถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

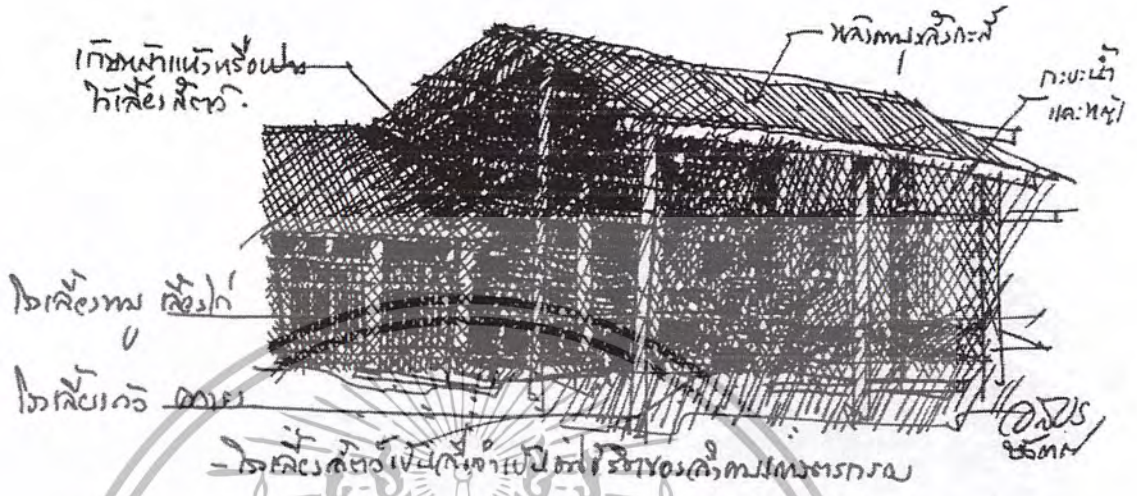

ภาพที่ 6.4.9 แสดงการวางลอบ กระทั่งไว้ตามชายน้ำ

การวางตำแหน่งของบ้านในบริเวณ

เรือนพื้นบ้านภาคกลางส่วนใหญ่วางตำแหน่งของบ้านตามความเชื่อที่มีมาแต่โบราณ โดยเฉพาะในเรื่องของความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีต่อตนเองและครอบครัว หอรหันต์หวนนอนของเรือนพื้นบ้านจะเป็นสิ่งที่เจ้าของบ้านให้ความสำคัญมากที่สุด ดังนั้นเราจะพบว่าชาวบ้านจะหันหวนนอนไปทางทิศใต้ซึ่งเป็นทิศที่เป็นมงคลรองลงมาคือทิศตะวันออก ส่วนทิศเหนือและทิศตะวันตกถือว่าเป็นอับมงคล ดังนั้นเมื่อหันหวนนอนไปทางทิศใต้ ส่วนอื่นๆของบ้านก็จะตามห้องนอนมาอีกทีหนึ่ง จากการสำรวจพบว่าบ้านริมแม่น้ำส่วนใหญ่หันระเปียงบ้านออกสู่แม่น้ำ ระเปียงถือเป็นส่วนหน้าบ้าน ดังนั้นเรือนพื้นบ้านภาคกลางที่อยู่ริมน้ำจะพบว่าจั่วของบ้านหันไปทางขนานกับน้ำ ซึ่งต่างกับเรือนพื้นบ้านมอญแถบตำบลทรงคะนอง พระประแดง ซึ่งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาจะหันด้านจั่วมายังด้านแม่น้ำ นอกจากนี้ตัวบ้าน ฝ้าข้าว โรงเลี้ยงสัตว์ โรงเก็บของเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิตประจำวันเช่นเดียวกัน อาคารส่วนนี้ส่วนใหญ่อยู่ริมอาณาเขตบ้าน และบ้านที่อยู่ใกล้น้ำจะมีทำน้ำผูกเรือมัดไว้ประจำบ้าน ตามแถบชายน้ำ ภาพที่คุ้นตาคือชาวบ้านจะวางลอบ กระทั่ง และเครื่องมือจับสัตว์น้ำต่างๆไว้ตามชายน้ำของบ้านตนเอง สำหรับบ้านที่อยู่ในที่ดอน ตุ่มเก็บน้ำเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อชีวิต เราจะพบเห็นตุ่มเก็บน้ำขนาดใหญ่ เล็ก วางเรียงรายอยู่รอบๆบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

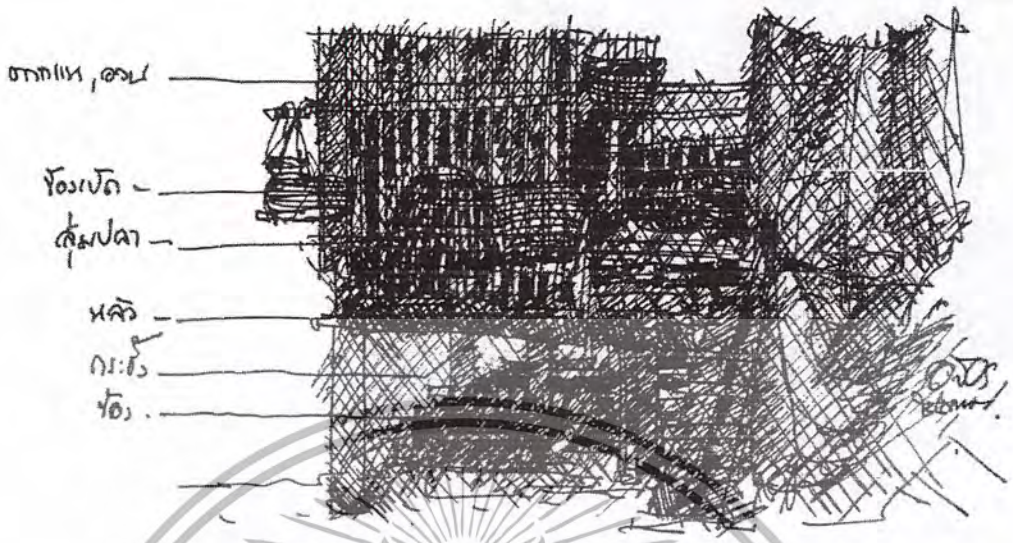

ภาพที่ 6.4.10 แสดงโรงเลี้ยงสัตว์

ภาพที่ 6.4.11 แสดงโรงเก็บเครื่องใช้ต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.4.12 แสดงการเก็บอุปกรณ์จับสัตว์น้ำ

ตัวบ้านและองค์ประกอบต่างๆ

เรือนพื้นบ้านประเภทเรือนเครื่องสับที่อยู่ในกลุ่มเรือนชาวบ้าน (มีที่เรือนคหบดีซึ่งเป็นกลุ่มเรือนไทยมีการก่อสร้างเป็นระบบระเบียบ) เราพบว่าเรือนเครื่องสับแบบชาวบ้านบางกลุ่มเริ่มที่รูปลักษณะที่ประณีต โครงสร้างเสาและคาน หลังคาจั่วทรงสูงมีทั้งที่งายคาและชายคาทูด หลังคามีทั้งมุงสังกะสี และมุงกระเบื้อง ซึ่งต่างจากเรือนเครื่องผูกซึ่งเป็นหลังคาคลุมจากหรือแฝก ผนังบ้านอาจใช้ผนังไม้ตีทับแนวทั้งตั้งและนอน และเริ่มมีการใช้ผนังลำเรือรูปทั้งฝาตายบัว ฝาปะกนลูกฟัก ฝาสำหรับวด ฝาเรือนด้านยาว สอนเข้าเช่นเดียวกับเรือนคหบดี แต่ยังเป็นไม้ค่างชาวบ้านที่มีความประณีตน้อยกว่า พื้นที่ใช้สอยที่สำคัญของบ้าน คือ ระเบียงหรือชาน โถงและห้องนอน เมื่อเป็นครอบครัวเล็กพื้นที่จะมีความต้องการเบื้องต้น ดังนั้นบ้านจะเป็นเรือนเดี่ยวจั่วเดี่ยวเมื่อครอบครัวขยายออก ลูกสาวแต่งงานมีลูกเขยเข้ามาอยู่ร่วมชายคาจะขยายเป็นเรือนจั่วแฝด หรือเรือนกลุ่ม เรือนพื้นบ้านแถบอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี บางหลังเป็นเรือนขยายแบบกลุ่มใหญ่มาก

ความเชื่อต่อพระ เจ้า ผีสงฆ์ เทวดา ยังมีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของชาวบ้านอยู่อย่างแนบแน่นเพราะในบริเวณบ้านแทนที่จะพบศาลพระภูมิเจ้าที่แบบบ้านในเมืองที่เราเคยพบเห็นเรากลับพบศาลคู่ที่ริมรั้วบ้านหรือที่ลานบ้านเป็นศาลเสาเดียวศาลหนึ่ง และศาลใหญ่ 6 เสาอีกศาลหนึ่ง ศาลเล็กบนเสาเดียว คือ ศาลพระภูมิเจ้าที่ ส่วนศาลใหญ่กว่า 6 เสา คือศาลผี ซึ่งเป็นผีบรรพบุรุษที่คุ้มครองบ้านให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุข ลูกหลานต้องสักการะกราบไหว้เพื่อความเป็นสิริมงคลของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เรือนขุนช้าง

เรือนขุนช้าง เป็นเรือนไทยชุดใหญ่ได้รับการสร้างขึ้นอย่างงดงาม สมกับเป็นบ้านขุนช้าง เจ้าสัวใหญ่แห่งเมืองสุพรรณ เรือนขุนช้างนี้อยู่ถัดจากโบสถ์มอญลงมาทางทิศตะวันตกของวัด สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2527 โดยพระเทพสุวรรณโมลี เจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรีองค์ปัจจุบัน ซึ่งได้รับการตกแต่งเป็นเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์ พระเทพสุวรรณโมลีจึงได้ให้ช่างกรมศิลปากรออกแบบให้ แล้วเริ่มสร้างตั้งแต่นั้นมา

เรือนขุนช้างเป็นเรือนไทยโบราณขนาดใหญ่ ใช้เสาเรือนไม่น้อยกว่า 70 ต้น สร้างเป็นเรือนสามหลังล้อมเรือนใหญ่ที่เรียกว่า หอกลาง ด้านหน้าเป็นมุขยื่นออกมาจากหอกลาง สำหรับใช้เป็นบันไดขึ้นลง ด้านหลังมีเรือนเล็กขนานรับกับเรือนหลังท้าย และเรือนด้านข้าง หากนับรวมทั้งเรือนเล็กสองหลังกับมุขหน้าบันไดจะรวมเป็น 6 หลัง เรือนทุกหลังสร้างด้วยไม้สักขัดพื้นเป็นมัน

บริเวณหอกลาง เมื่อขึ้นบันไดหน้ามุขจะเห็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยประดิษฐานอยู่กลางเรือน ตามปกติบ้านไทยที่มีหอกลางเจ้าของบ้านจะใช้บริเวณนี้เป็นที่นั่งเล่น หรือรับแขก หรือเป็นที่สำหรับแม่บ้าน ป่าวไพร่ ใช้ทำกิจกรรมประจำวัน เช่น เย็บปักถักร้อย หรืออาจใช้เป็นที่ทำบุญเลี้ยงพระตามโอกาสสมควร

ด้านขวาและด้านซ้ายของหอกลาง เป็นเรือนใหญ่สร้างขนานเดียวกันตามแบบโบราณแท้ แต่ละห้องประตูหน้าต่างจะแคบ ผนังทำแบบฝาปะกนอันเป็นลักษณะโดดเด่นของบ้านทรงไทยภาคกลาง หลังคาเป็นจั่วทรงสูง ปูกระเบื้องสีดินสวดยงาม ส่วนนี้จะใช้เป็นที่พักผ่อนของเจ้าบ้าน สำหรับเรือนหลังที่สร้างขวางเรือนกลางขนานด้วยเรือนเล็กหลังซ้ายขวานั้น ในอดีตใช้เป็นที่พักของป่าวไพร่ ใกล้เคียงครัวและห้องเตรียมอาหาร ปัจจุบันเรือนทุกหลังใช้เป็นที่พักแสดง ศิลปวัตถุโบราณ เครื่องถ้วยชามสังคโลก ซึ่งทางวัดได้เปิดให้ผู้สนใจเข้าชมได้ทุกวัน

ความสวยงามของเรือนขุนช้าง นอกจากหลังไทยโบราณที่สร้างขึ้นอย่างประณีตบรรจงแล้ว เสาทุกต้นบนเรือนทุกหลังจะลึกรูปทรงคล้ายแจกันจีน นอกจากนั้นบริเวณรอบๆระเบียงหรือที่เรียกว่า ซานเรือน จะประดับประดาด้วยไม้เลื้อยตามวรรณคดี ส่วนด้านล่างใต้ถุนเรือนจัดเป็นสถานที่แสดงภาพวาดของบุคคลในวรรณคดีขุนช้างขุนแผนราว 60 ภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.4.16 แสดงภาพโดยรวมของเรือนขุนช้าง

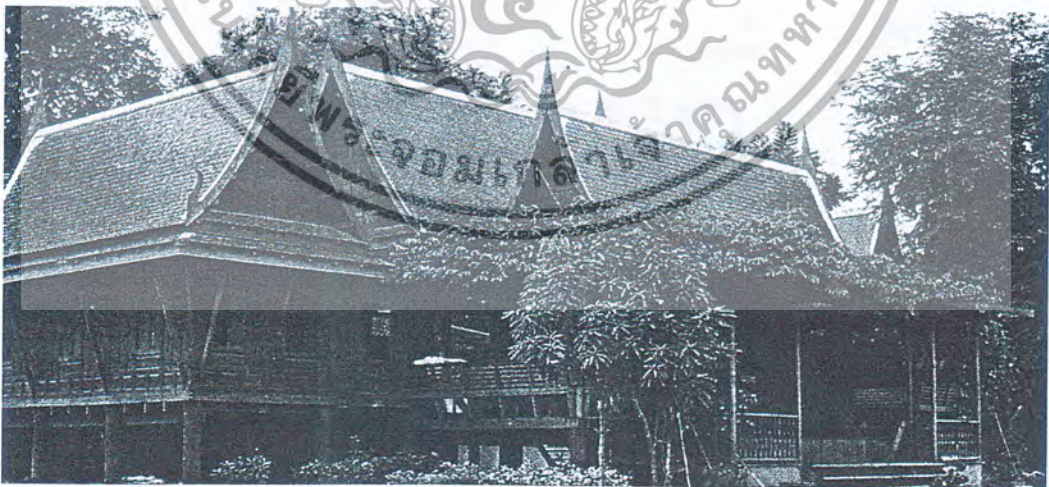
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. คุ่มขุนแผน

คุ่มขุนแผน ตั้งอยู่ภายในบริเวณเดียวกับต้นมะขามยักษ์ ศาลาจารย์คง และศาลขุนแผน อยู่ตรงข้ามกับศาลทั้งสอง ห่างกันราว 30 เมตร หากเข้าทางด้านหน้าจะผ่านต้นมะขามยักษ์ก่อน ทางเดินเป็นถนนปูเรียบด้วยคอนกรีต ข้างทางเต็มไปด้วยไม้ดอกไม้ประดับนานาชนิด ก่อนถึงคุ่มขุนแผนเป็นลานปูนกว้างรูปสี่เหลี่ยมฉาบทับด้วยกระเบื้องอย่างดี

คุ่มขุนแผน มีลักษณะทั่วไปคล้ายเรือนขุนช้าง แต่ต่างกันตรงที่ขนาดเล็กกว่าและใช้ด้านข้างเป็นทางขึ้นลง ด้านหน้าของคุ่มไม่เป็นที่ใหญ่หรือหอกกลางอย่างเรือนขุนช้าง แต่จะเป็นเรือนขวาง เมื่อขึ้นทางด้านข้างจะเห็นภายในเป็นรูปทรงบ้านโบราณภาคกลางขนานแท้ คือ เป็นเรือนชุด 4 หลังล้อมรอบหอกกลาง โดยหันด้านหลังเรือนออกทุกทิศ ทั้งเรือนขวางด้านหน้า ด้านหลัง และด้านข้างทั้งสอง สร้างเป็นหอหับมิดชิด จะปล่อยเฉพาะหอกกลางให้เป็นเรือนโล่งตามแบบฉบับของบ้านไทยขนานแท้

คุ่มขุนแผนนี้ได้รับการสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2525 แล้วเสร็จในปี พ.ศ.2527 จากงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและประชาชนชาวสุพรรณบุรี เพื่อต้องการให้บริเวณนี้เป็นอุทยานวรรณคดี ทั้งเป็นการอนุรักษ์ศิลปะทางวรรณกรรม และประวัติศาสตร์ด้วย

ภาพที่ 6.4.17 แสดงกลุ่มเรือน ของคุ่มขุนแผน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.4.18 แสดงทางเข้าด้านหน้า ของคุ้มขุนแผน

4. พระปรางค์วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ

พระพุทธรูปปางคอกด้วยอิฐสุดดินทั้งองค์ ผิวภายนอกฉาบปูนเกลี้ยงตั้งแต่ฐานล่างขึ้นไปถึงยอดบนสุดที่รับนภศูล

พระพุทธรูปปางคอกพระประธาน ตั้งแต่บนฐานล่างก่ออิฐเป็นอย่างฐานบัวตื้น เทินฐานบังเชิงบาตรภาคหน้ากระดาน ย่อมุมอย่างย่อเก็จ เทินกันเป็นเถาซ้อน 5 ชั้น เทินฐานเชิงบาตรชั้นบนสุดก่อเป็นครุฑภาค หรือเรือนธาตุรูปทางสี่เหลี่ยม ย่อมุมอย่างย่อเก็จทางด้านหน้าพระพุทธรูปปางคอก ภายนอกเรือนธาตุด้านหลังทางทิศตะวันตก ด้านทิศใต้ และด้านทิศเหนือทำเป็นคูหาก่อพื้นในช่องตัน คูหาทั้ง 4 ด้านก่อเสวแพนกดตั้งขึ้นเป็นกรอบคูหาเข้าไปรับซุ้มหน้าบันแต่ละด้านซ้อนสองชั้น คูหาทางด้านหน้ามีบันไดทอดเป็นทางขึ้น และเข้าไปภายในเรือนธาตุสายหนึ่ง ส่วนคูหาพื้นตันอีกสามด้านมีบันไดค่อนข้างชันก่อแนบทอดลงมาแค่เชิงคูหาทุกด้าน เทินซุ้มคูหาขึ้นไปส่วนที่เรียกว่า ชั้นครุฑอักษฎงค์ก่อเป็นอย่างฐานบัวปากปลิงทรงสี่เหลี่ยมย่อมุมด้านละ 6 มุม ตรงมุมของฐานส่วนนี้ประดับด้วยรูปภาพปั้นด้วยปูน เป็นภาพกมุทภัณฑ์กมุทกระบอง ยืนเรียงรายประจำทั้ง 4 ด้าน เทินฐานชั้นครุฑอักษฎงค์ขึ้นไปก่อเป็นฐานบัวปากปลิงเทินกันเป็นเถาซ้อนกันขึ้นไป 6 ชั้น หลังหน้ากระดานปากฐานบัวแต่ละด้านก่อเป็นซุ้มบันแถลง ลำดับขึ้นไปแต่ละชั้น ส่วนตรงมุมซึ่งย่อมุมด้านละ 6 มุมนั้น ก่อทำเป็นบัวกลีบขนุนประดับประดาทุกมุม ทุกชั้น ปลายบัวกลีบขนุนชั้นสุดท้ายก่อรวบพนมเข้าหากัน ต่อด้วยบัววัดเกล้าเป็นฐานรับยอดนภศูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การตกแต่งพุทธปรางค์องค์ประธาน ใช้ปูนปั้นทำเป็นลวดลายประดับกรอบหุ้มทั้งสองข้าง เมื่อถึงหัวเสาแพนาก็หักกลับขึ้นไปปั้นเป็นศิวะพญานาคแผ่พังพาน ส่วนปลายผนังภายนอกเรือนธาตุปั้นปูนเป็นลายเฟืองอย่างลายบัวได้กระหนก ที่หน้ากระดานปากฐานบัวปากปลิง ชั้นต้นและชั้นที่ 2 ปั้นเป็นลายเฟืองประกอบด้วยภาพหงส์ และลวดลายดอกสี่กลีบล้อมด้วยกรอบรูปสี่เหลี่ยมทั้งสี่ด้าน ที่บัวกลีบขนาบชั้นต้นปั้นรูปเป็นกรอบประกอบด้วยกระหนกอยู่ในพื้นกลีบบัว บัวกลีบขนาบชั้นที่ 2 ทำแต่เพียงเส้นลวดคาดขอบไม่มีลาย ส่วนบัวกลีบขนาบชั้นถัดขึ้นไปปล่อยพื้นเปล่าจนถึงชั้นปลายสุด หนึ่งในคูหาที่ก่ออุดพื้นมีร่องรอยก่อและปั้นพระพุทธรูปปฏิมาทรงยืน ประดับคูหาทั้ง 3 ด้าน เว้นด้านหน้าซึ่งเป็นช่องเข้าไปภายในพระพุทธรปรางค์

พระพุทธรปรางค์บริวารประกอบ 2 ข้าง พระพุทธรปรางค์องค์ประธานลักษณะเป็นพระพุทธรปรางค์ขนาดย่อม ก่อด้วยอิฐสอดิน ตั้งขึ้นแบบฐานซึ่งก่อเชื่อมต่อกับฐานพระพุทธรปรางค์องค์ประธานออกไปทางด้านข้างเหนือองค์หนึ่ง กับทางด้านข้างใต้องค์หนึ่ง พระพุทธรปรางค์บริวารทั้งสององค์นี้ปรักพังลง คงเหลือแต่ฐานบังเชิงบาตรขององค์ทรงด้านข้างเหนือ เทินกันขึ้นเป็นเถาซ้อน 3 ชั้น ภายในฐานไว้ช่องเป็นห้องกรรูปทางสี่เหลี่ยม ด้านหน้าฐานขององค์พระพุทธรปรางค์บริวารก่ออิฐขึ้นเป็นพระปฏิมาขรรหรือคูหาประกอบหุ้มหลังคาทรงคดห้เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรปฏิมา

ภาพที่ 6.4.19 แสดงพระปรางค์วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี

Suphanburi Vernacular Art and Cultural Center

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 7

การศึกษางานระบบที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

7.1 ระบบโครงสร้าง

โครงสร้างโดยทั่วไปแล้วจะรับถ่ายแรงใน 2 ทาง คือ แรงในแนวราบ และแรงในแนวตั้ง

1. แนวราบ (HORIZONTAL SYSTEM) ได้แก่ พื้น คาน หรือโครงหลังคาที่จะถ่ายน้ำหนักลงสู่จุดรับน้ำหนัก แบ่งออกเป็น 2 แบบคือ

1.1 LONG SPAN การคลุมพื้นที่ที่ต้องการส่วนเปิดโล่งกว้างๆ ไม่มีส่วนของโครงสร้าง เช่น เสามาขวาง เพื่อประโยชน์ใช้สอย องค์ประกอบที่ควรจะต้องเลือกใช้ในส่วนนี้ของโครงการ ได้แก่

- ส่วนโรงละครที่ไม่ต้องการเสามาขวางในการชมการแสดง
- ส่วนเวที ที่เปลี่ยนฉาก ที่ต้องการความคล่องตัวในการทำงาน

1.2 SHORT SPAN เป็นการคลุมพื้นที่ที่ประโยชน์ใช้สอยบริเวณเล็กๆ ที่จุดรับน้ำหนัก ไม่ทำให้เกิดปัญหาของส่วนประโยชน์ใช้สอย ซึ่งประหยัดกว่าส่วนของ LONG SPAN องค์ประกอบที่ควรจะต้องเลือกใช้ในส่วนนี้ของโครงการ ได้แก่

- ส่วนทำงานของเจ้าหน้าที่
- ส่วนหอสมุดวัฒนธรรม

2. แนวตั้ง (VERTICAL SYSTEM) ได้แก่ เสาและกำแพง ที่รับน้ำหนักที่ถ่ายมาจากพื้น คาน และโครงหลังคา แล้วถ่ายลงสู่ฐานราก ซึ่งการใช้เสาและคานหรือกำแพงรับน้ำหนัก ขึ้นอยู่กับการออกแบบและประโยชน์ใช้สอยของแต่ละองค์ประกอบ

การเลือกระบบและขนาดของโครงสร้าง พิจารณาจาก

- พื้นที่ใช้สอยส่วนใหญ่ของอาคาร
- เปรียบเทียบจากอาคารที่มีอยู่ในปัจจุบัน
- ระบบโครงสร้างที่มีความสัมพันธ์กัน เช่น ระบบพื้นกับช่วงเสา
- ความประหยัดของโครงสร้าง
- ประสิทธิภาพและความชำนาญของช่างก่อสร้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากลักษณะการใช้พื้นที่ของอาคาร สามารถแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ ได้แก่ ส่วนที่ต้องการความกว้างของพื้นที่มากๆ เช่น โรงละคร ส่วนนิทรรศการ และส่วนที่ไม่ต้องการความกว้างมาก ได้แก่ ส่วนสำนักงาน เป็นต้น

การวิเคราะห์โครงสร้าง LONG SPAN

โครงสร้างที่ใช้คลุมพื้นที่กว้างมากๆ ที่นิยมใช้โดยทั่วไป เช่น

- TRUSS เป็นโครงสร้างที่ประกอบขึ้นมาจากชิ้นส่วนเล็กๆ สามารถพาดช่วงกว้างได้ประมาณ 25-30 เมตร น้ำหนักเบา ง่ายต่อการคำนวณและการก่อสร้าง
- FOLDED PLATE และ THIN SHELL เป็นโครงสร้างแผ่นบาง เมื่อเทียบสัดส่วนกับตัวอาคาร โดย FOLDED PLATE เป็นการอาศัยการพับจีบเป็นสันทำให้เกิดความแข็งแรงสามารถรับน้ำหนักได้ ส่วนโครงสร้าง THIN SHELL มีลักษณะนูน เรียบ ต้องใช้ความชำนาญ ความสามารถ และเทคนิควิธีการขั้นตอนการก่อสร้างที่ยุ้งยากมากขึ้น
- CABLE และ TENT เป็นโครงสร้างชนิด TENSILE STRUCTURE ฉะนั้นจึงต้องมีโครงสร้างหลักสำหรับรับแรงดึงเพื่อให้สามารถพาดช่วงได้กว้างแต่ต้องใช้ความชำนาญและเทคนิคมากมายเป็นพิเศษ
- POST TENSION FLAT SLAB เป็นโครงสร้างแผ่นคอนกรีตเสริมเหล็กบางอัดแรงก่อนใช้งาน ทำให้สามารถรับแรงได้มากขึ้น ข้อดีคือ เนื่องจากเป็นแผ่นเรียบจึงสามารถใช้พื้นที่ส่วนด้านหลังได้ ข้อเสียคือ ไม่เหมาะกับการทำโครงสร้างต่างระดับกันมาก และควรเสียแรงเนื่องจากความร้อนจากเพลิงไหม้ ในปัจจุบันเป็นโครงสร้างที่ได้รับความนิยมมาก เนื่องจากก่อสร้างง่ายและเพื่อประโยชน์การใช้พื้นที่ (ในความสูงที่เท่ากัน)

การวิเคราะห์โครงสร้าง SHORT SPAN

ในที่นี้หมายถึง พื้นและคาน ซึ่งข้อพิจารณาในการออกแบบคือ ความประหยัดของวัสดุและความเหมาะสมกับการใช้สอยพื้นที่ขององค์ประกอบโครงการ

เนื่องจากส่วนเจ้าหน้าที่ จัดเป็นแบบ OPEN SYSTEM จึงมีความต้องการใช้พื้นที่แต่ละส่วนน้อย ดังนั้นการกีดขวางจึงไม่เป็นปัญหานอกจากความประหยัดเท่านั้น ส่วนของหอสมุด ก็สามารถจัดตามช่วงเสาได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.2 ระบบปรับอากาศ

จุดประสงค์ของการปรับอากาศ

จุดประสงค์ของการปรับอากาศโดยแท้จริง ไม่เพียงแต่แค่การปรับอุณหภูมิภายในอาคารให้เย็นแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ยังมีประโยชน์อื่นๆอีกตามขอบเขต ดังนี้

1. ควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ในระดับที่ต้องการ ในต่างประเทศการปรับอากาศไม่ได้หมายถึงการทำความเย็นอย่างเดียว แต่หมายถึงการปรับอากาศให้อุ่นสบาย แต่สำหรับในเมืองไทยแล้วมักเข้าใจกันว่า การปรับอากาศ หมายถึง การทำความเย็นเพียงอย่างเดียว
2. ควบคุมความชื้นให้อยู่ในระดับที่ต้องการ ซึ่งมีทั้งการลดและการเพิ่ม
3. การนำเอาอากาศภายนอก (OUTSIDE AIR) เข้ามาหมุนเวียนในสถานที่ทำการปรับอากาศ เป็นการนำเอาอากาศภายนอกเข้ามาทดแทนอากาศภายใน ซึ่งมีการหมุนเวียนตลอดเวลา เพื่อให้ให้อากาศภายในบริสุทธิ์ขึ้น สภาพกลิ่นที่เจือจางอยู่ในอากาศเบาบางลง
4. ควบคุมคุณภาพของอากาศ หมายถึง การขจัดฝุ่นละอองและกลิ่นอื่นไม่พึงปรารถนาต่างๆ ซึ่งจะต้องใช้แผ่นกรองอากาศ (AIR FILTER) ที่มีประสิทธิภาพเหมาะกับการใช้งาน
5. ควบคุมระดับเสียง ภายในบริเวณที่มีการปรับอากาศ ทั้งเสียงที่มาจากภายนอกอาคาร และเสียงที่เกิดขึ้นภายในอาคารด้วย
6. ในด้านการออกแบบอาคาร สามารถลดความสูงของอาคารลงได้มาก เพราะไม่ต้องอาศัยการระบายอากาศตามธรรมชาติ ทำให้ลดค่าก่อสร้างได้

หลักการทำความเย็นของเครื่องปรับอากาศ

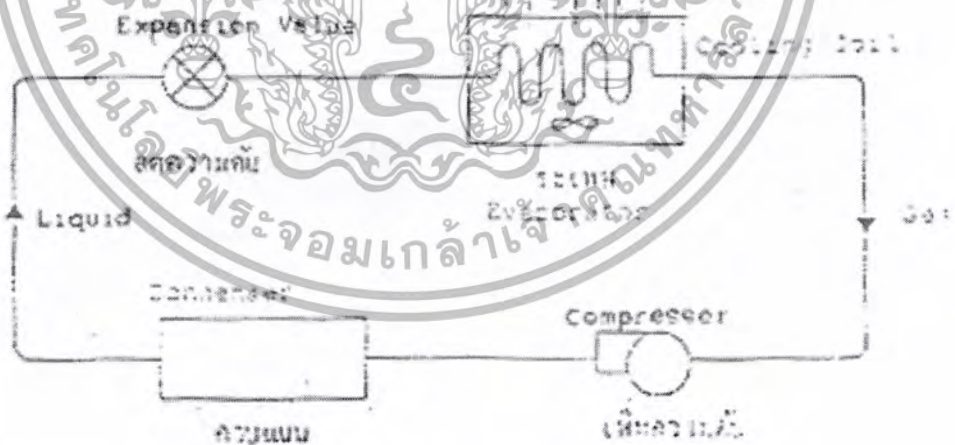
หลักการทำความเย็นของเครื่องปรับอากาศ เป็นหลักการเกี่ยวกับเครื่องทำความเย็น หรือตู้เย็น ต่างกันที่ความต้องการอุณหภูมิเท่านั้น

หลักการทำความเย็นง่ายๆ คือ การใช้น้ำแข็งใส่ไว้ในห้องที่ต้องการความเย็น เนื่องจากน้ำแข็งมีอุณหภูมิต่ำ จึงเกิดความแตกต่างระหว่างอุณหภูมิน้ำแข็งกับอุณหภูมิห้อง ความร้อนเริ่มไหลเข้าสู่ก้อนน้ำแข็ง เมื่ออุณหภูมิของอากาศใกล้ๆก้อนน้ำแข็งลดต่ำลง ก็จะเกิดการถ่ายเทอุณหภูมิจากอากาศชั้นที่ห่างออกไป ทำให้อากาศเกิดการหมุนเวียนโดยแรงโน้มถ่วง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้วยหลักการอันนี้ เราสามารถนำมาใช้ในการทำความเย็น แต่สารที่นำมาใช้ในการทำความเย็นนั้นไม่ใช่ น้ำ เพราะน้ำมีจุดเดือดสูงทำให้การสังเคราะห์สารทำความเย็นชนิดใหม่ที่ไม่สารที่มีอยู่ตามธรรมชาติขึ้น เป็นสารประกอบฟลูออรีน คลอรีน และไฮโดรคาร์บอน ที่มีชื่อเรียกทางการค้าว่า "ฟรียอน" ซึ่งมีสมบัติหลายประการที่เหมาะสมเป็นสารใช้ทำความเย็น (REFRIGERANT) หรือเป็นที่รู้จักกันว่า ก๊าซเหลว (LIQUEFIABLE VAPOURS) เป็นสารที่ไหลวนในวัฏจักรการทำความเย็น ผ่านเข้าไปใน COMPRESSER ก๊าซนี้จะถูกอัดให้ร้อนขึ้น ผ่านต่อไปยังคอนเดนเซอร์ เป็นเครื่องกลที่ทำให้ก๊าซร้อนกลายเป็นของเหลว ของเหลวที่อยู่ภายใต้ความดันถูกอัดเข้าไปใน EXPANSION VALVE และผ่านไปยัง EVAPORATOR ซึ่งอยู่ในลักษณะของ AIR INTAKE CHAMER โดยตั้งในเครื่องทำความเย็น หรือ COLD STORE หรืออาจเป็นห้องที่จัดด้วยท่อในลักษณะแบบ CHILLED จากนั้นสารทำความเย็นที่เป็นก๊าซจะกลับไปยัง COMPRESSER อีก เป็นวงจรเช่นนี้ สารทำความเย็นที่นิยมใช้กันมากที่สุดคือ FREON นอกจากนี้มี ARCTON, METHY 1, CHLORIDE และ แอมโมเนีย ซึ่งจะนำมาใช้ในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป

ส่วนอากาศภายนอก เมื่อผ่านท่อมาก็จะรับฟิลเตอร์ หรือ WATER SPRAY จากนั้นจะมาถึง COOLING COIL ซึ่งมีความเย็นอยู่ ถูกพ่นให้ผ่านท่อไปยังห้องต่างๆที่ต้องการโดยพัดลม

ภาพที่ 7.2.1 แสดงวัฏจักรการทำความเย็น

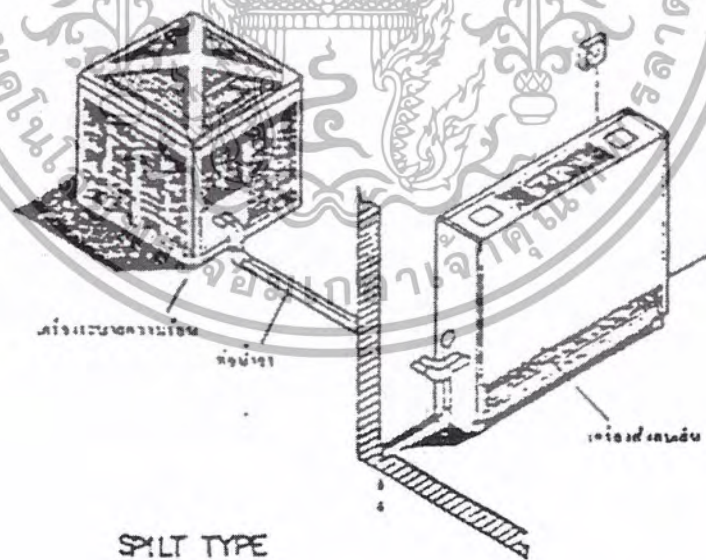
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนิดของเครื่องปรับอากาศ

ชนิดของเครื่องปรับอากาศที่เลือกนำมาใช้กับโครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย

1. เครื่องปรับอากาศระบบแยกส่วน (SPLIT TYPE)

เป็นเครื่องปรับอากาศขนาดเล็ก มีความสามารถในการทำความเย็นเครื่องละ 0.5 ถึง 2 ตัน มีแบบตั้งพื้น แขนงเพดาน ติดผนัง ซึ่งส่วนมากจะเป็นเครื่องแบบแยกส่วน (SPLIT) และเครื่องแบบติดหน้าต่าง (WINDOW TYPE) ลักษณะของเครื่องควบแน่น (CONDENSER) ามักจะเป็นแบบระบายความร้อนด้วยอากาศ (AIR COOLER) ซึ่งหากเป็นแบบแยกส่วนจะติดตั้งอยู่ภายนอกอาคารรวมกับ COMPRESSER เรียกว่า CONDENSING UNIT หากเป็นเครื่องขนาดใหญ่จะมีแบบระบายความร้อนด้วยน้ำ (WATER COOLER) และมีส่วนพัดลมติดตั้งในห้องเรียกว่า ส่วน AIR HANDING UNIT หรือ FANCOIL UNIT เครื่องปรับอากาศแบบนี้จึงเหมาะกับห้องที่มีขนาดเล็ก เพราะง่ายต่อการติดตั้งและมีความสามารถในการรักษาความเย็นมาก นิยมใช้กับบ้านพักอาศัยและอาคารทั่วไป

ภาพที่ 7.2.2 แสดงเครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เครื่องปรับอากาศส่วนกลาง (CENTRAL AIR)

เป็นเครื่องปรับอากาศแบบพื้นฐานที่สุดในระบบ UNIT WATER SYSTEM มีระบบเหมือนกันกับระบบอื่นๆ เพียงแต่มีสารตัวทำความเย็นเพิ่มขึ้นมาอีกอย่างหนึ่งคือ น้ำ (SECOND REFRIGANT) แทนที่จะเดินท่อน้ำยาไปยัง FAN COIL แต่และแห่งที่ต้องทำความเย็น เราใช้น้ำผ่าน EVAPORATOR แล้วปั๊มไปยัง FAN COIL ในแต่ละห้อง ระบบนี้ใช้ในสถานที่กว้างๆ ที่มีห้องจำนวนมาก ซึ่งอาจใช้ไม่พร้อมกัน ถ้าใช้ระบบธรรมดาจะเสียค่าน้ำยามาก และการต่อท่อน้ำยาไกลๆจะทำให้ไม่มีประสิทธิภาพ เพราะน้ำยาเปลี่ยนสถานะได้ง่ายกว่าน้ำ ส่วนน้ำนั้นยังส่งไปได้ไกลกว่า ขึ้นอยู่กับกำลังปั๊มที่ใช้ หากแต่จะต้องมีเครื่องระบายความร้อนที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีท่อน้ำเย็นขนาดใหญ่เพื่อทำความเย็นในระบบ

การทำงานของเครื่องปรับอากาศแบบส่วนกลาง

เครื่องเป่าลม (AHU) ที่อยู่ในชั้นต่างๆ จะเป่าลมผ่านชุดท่อน้ำเย็นที่ส่งมาจากเครื่อง CHILLER ที่ห้องเครื่องชั้นล่าง ลมที่เป่าออกมาจะเป็นลมเย็นเข้าสู่พื้นที่ที่ต้องการปรับอากาศ ในขณะเดียวกันอากาศซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่มีอุณหภูมิสูงกว่าก็จะถูกดูดเข้าไปใน AHU ผ่านทางหน้าฉากลมกลับมา และถูกเป่าผ่านชุดน้ำเย็น ลมเย็นจะถูกเป่าออกทางท่อลมเหนือฝ้าเพดาน และปล่อยออกทางหัวจ่ายที่กระจายทั่วพื้นที่ เป็นวงจรหมุนเวียนไปเรื่อยๆ ขณะเดียวกันควรจะมีการเติมอากาศบริสุทธิ์จากภายนอกอาคารในปริมาณหนึ่ง และถูกดูดออกทิ้งนอกอาคารในปริมาณที่เท่ากัน

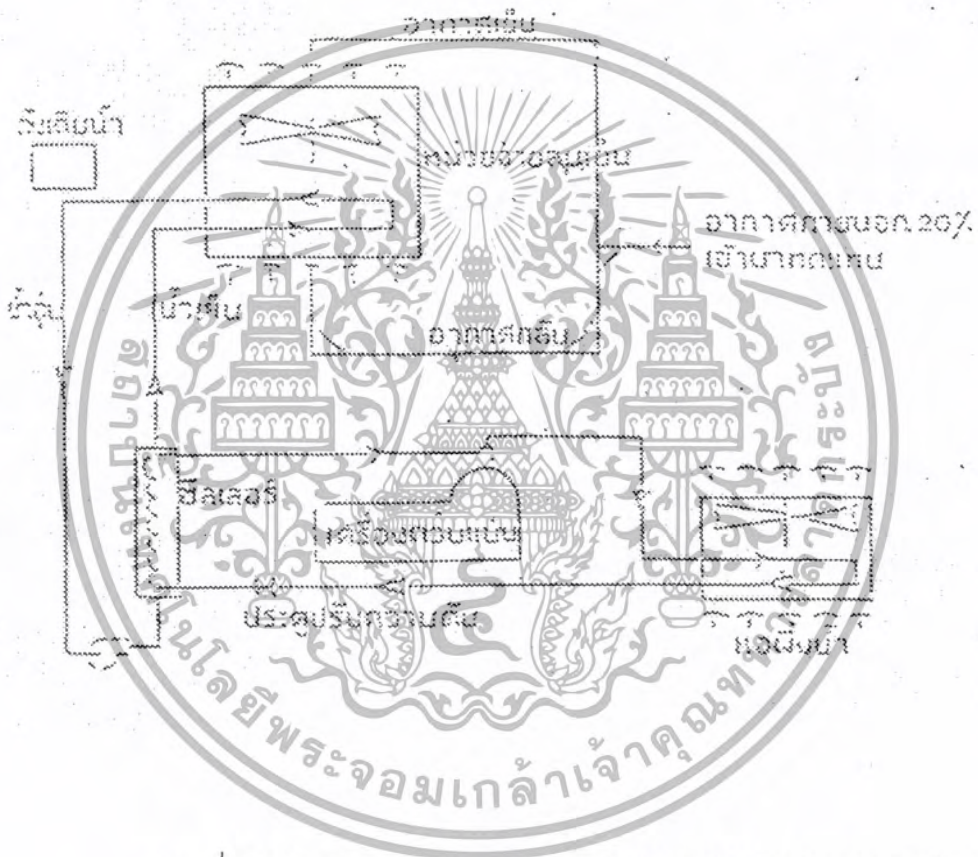
เมื่อน้ำเย็นในท่อถ่ายความร้อนให้แก่ลมที่พัดผ่าน น้ำจะมีอุณหภูมิสูงขึ้นและไหลกลับไปเครื่อง CHILLER อีกครั้ง เพื่อถ่ายความร้อนให้น้ำยาเหลวในเครื่อง CHILLER เมื่อน้ำถ่ายความร้อนให้น้ำยาเหลวที่จุดเดือดต่ำมากๆ ก็จะมีอุณหภูมิต่ำลง แล้วไหลไปเครื่องเป่าลมต่างๆอีก เป็นวงจรที่น้ำเย็นหมุนเวียน

เมื่อน้ำยาเหลวรับความร้อนจากน้ำแล้วจะเปลี่ยนสถานะกลายเป็นไอ ไอนี้จะถ่ายความร้อนให้แก่น้ำอีกวงจรถึงจะไปหอผึ่งน้ำ (CONDENSER) ไอน้ำยาจะเปลี่ยนสถานะเป็นน้ำยาเหลวอีกครั้ง เพื่อไปรับความร้อนจากน้ำที่พาความร้อนจากพื้นที่ที่ปรับอากาศ เป็นวงจรที่น้ำถ่ายความร้อนให้แก่น้ำยาเหลว และไอน้ำยาก็ตึงถ่ายความร้อนให้แก่น้ำอีกวงจรถึง ทั้ง 2 วงจรนี้จะอยู่ในเครื่อง CHILLER

เมื่อน้ำได้รับความร้อนจากไอของน้ำยาเหลวแล้วน้ำจะมีอุณหภูมิสูงขึ้น จะถูกส่งผ่านท่อไปยังหอผึ่งน้ำ (COOLING TOWER) ที่หอผึ่งน้ำนี้จะปล่อยเป็นฝอยลงมาจากด้านบนลงสู่ด้านล่าง

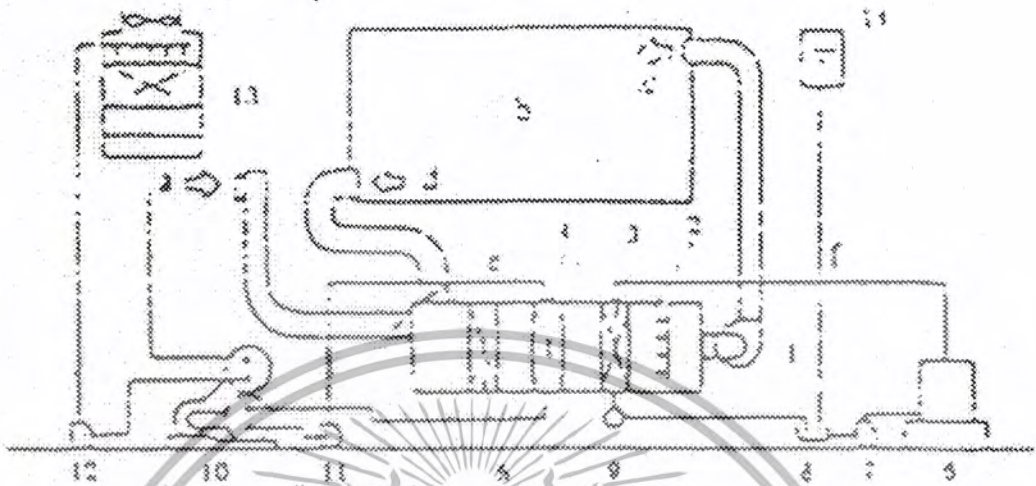
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยอาศัยแรงโน้มถ่วงของโลก ขณะที่น้ำตกลงมาก็จะมีพัดลมดูดหรือเป่าจากด้านข้าง หรือด้านล่าง สวนทางกับน้ำ อากาศที่สวนกับน้ำก็จะได้รับความร้อนของน้ำออกไปด้วย น้ำที่ตกลงมาด้านล่างจะมีอุณหภูมิต่ำลง และจะส่งกลับไปเครื่องควบแน่นเพื่อไปรับความร้อนมาจากไอของเหลวอีกครั้ง เป็นวงจรที่นำถ่ายความร้อนให้แก่อากาศสู่ภายนอกอาคาร

ภาพที่ 7.2.3 แสดงการทำงานของ CENTRAL CHILLED-WATER SYSTEM

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

a. อากาศภายนอก	5. เครื่องกรองอากาศ
b. ห้อง	6. หม้อน้ำ
c. ลมจ่าย	7. ปั๊มน้ำเลี้ยง
d. ลมกลับ	8. ถังน้ำที่ควบแน่น
e. น้ำเย็น	9. อุปกรณ์ดักไอน้ำ
f. น้ำร้อน	10. เครื่องทำความเย็น
1. พัดลม	11. ปั๊มหมุนเวียนน้ำเย็น
2. เครื่องทำให้อากาศชื้น	12. ปั๊มหมุนเวียนน้ำหล่อเย็น
3. ขดท่อทำให้อากาศร้อน	13. ท่อทำให้น้ำเย็น
4. ขดท่อทำให้อากาศเย็นแห้ง	14. ถังน้ำขยายตัว

ภาพที่ 7.2.4 แสดงเครื่องปรับอากาศแบบส่วนกลาง

การถ่ายเทอากาศในระบบปรับอากาศ

ในพื้นที่ที่การปรับอากาศจำเป็นต้องมีการถ่ายเทอากาศบางส่วนออก และเติมอากาศใหม่บางส่วนเข้าไปแทน เพื่อสุขภาพของผู้ใช้อาคาร การถ่ายเทอากาศเสีย (EXHAUST AIR) จะใช้พัดลมดูดอากาศออกจากห้องน้ำของแต่ละส่วน เพื่อปล่อยออกข้างนอก และดูดอากาศบริสุทธิ์ (FRESH AIR) โดยใช้พัดลมดูดจากภายนอกอาคารเข้าสู่เครื่องเป่าลมทุกๆชั้น การถ่ายเทนี้จะมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริมาณประมาณ 20% ของอากาศในพื้นที่ปรับอากาศ ดังนั้น จะต้องมีการเสียความเย็นจากการปรับอากาศไปบ้าง และวงจรมวลเวียนของลมทั้งหมด จะต้องผ่านแผงกรองอากาศ ซึ่งติดตั้งอยู่ที่เครื่อง AHU หน้าชดท่อน้ำ

ที่ตั้งอุปกรณ์ระบบปรับอากาศ

1. ระบบปรับอากาศส่วนกลาง

- ที่ตั้งของเครื่อง CHILLER ตั้งอยู่ในห้องเครื่องชั้นใต้ดินเพื่อกันเสียงดัง และยังต้องใช้กระแสไฟฟ้าผ่านตู้ควบคุมขนาดใหญ่ในเครื่องไฟฟ้า จึงควรอยู่บริเวณใกล้เคียงกัน เพื่อความสะดวกในการเดินสายไฟ
- ที่ตั้งของเครื่อง COOLING TOWER ตั้งอยู่ในบริเวณที่เปิดโล่งมีอากาศถ่ายเทได้ดี เช่น ดาดฟ้า เพื่อที่อากาศร้อนที่ระบายออกมาจะได้ไม่ไปรบกวนบริเวณอื่นๆ และจะช่วยระบายความร้อนได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงปัญหาของการฟุ้งกระจายของละอองน้ำและเสียงดังของพัดลม
- AIR HANDING UNIT (AHU) จะติดตั้งอยู่ในห้องเครื่องของแต่ละส่วน แต่ละชั้น แล้วจ่ายไปยังจุดต่างๆตั้งอยู่ประมาณส่วนกลางอาคาร และบริเวณใกล้ CORE เพื่อความประหยัดและเพื่อความสะดวกในการจ่ายไปยังจุดต่างๆ โดยมี THERMO STAT เป็นตัวควบคุมความเย็น

DIFFUSION เป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะถ้าไม่มีการกระจายที่ดีก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ แม้จะมีระบบปรับอากาศที่ดีเพียงใดก็ตาม การติดตั้งแบ่งออกเป็น

- SIDE WALL UNIT ติดขนานกำแพงภายใน
- UNDER THE CEILING UNIT ใช้กระจายออกทางเพดานซึ่งอาจทำท่อกระจาย ได้ทั้งกลมและสี่เหลี่ยมจัตุรัส ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุด

การหมุนเวียนลมกลับใช้ทางโคมไฟเพดานเป็น RETRUN AIR CHANGER ท่อลมเย็นควรมี TRAP เพื่อลดเสียงลม

2. ระบบปรับอากาศแบบแยกส่วน

ระบบแยกส่วนเป็นระบบที่แยก COMPRESSOR ออกจาก FANCOIL โดยวางไว้บนอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และการออกแบบต้องเตรียมที่ว่างให้เหมาะสมเฉพาะส่วน COMPRESSOR เพื่อความสวยงาม และการจัดวาง FANCOIL ภายในเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด อุณหภูมิของแต่ละห้องปรับได้ ด้วยการปรับความเร็วลม และ THERMO STAT

ความสัมพันธ์ระหว่างระบบปรับอากาศและระบบแสงสว่าง

1. การใช้ระบบปรับอากาศกับแสงธรรมชาติ

(ARTIFICIAL AIR CONDITION & DAY LIGHT)

การใช้ระบบปรับอากาศเพื่อความสม่ำเสมอของบรรยากาศภายในและต้องการใช้แสงธรรมชาติด้วย การใช้ระบบปรับอากาศวิธีนี้ บางทีก็ประสบผลสำเร็จเพียงส่วนเดียวเท่านั้น โดยทั่วไปถ้าต้องการใช้แสงธรรมชาติที่ให้ความพิเศษและสวยงาม ในการจัดแสดงงาน ระบบปรับอากาศต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- สามารถทำงานในสภาพที่ต้องรับความร้อนจากแสงธรรมชาติมากที่สุด รวมทั้งสามารถรับการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิได้
- สามารถชดเชยกับการเปลี่ยนแปลงอย่างทันทีทันใดของอากาศและอุณหภูมิของวัสดุ เช่น กระดาษ ไม่สามารถดูดซับความร้อนไว้ได้ แต่ผนังที่บสามารถดูดซับไว้ได้
- สามารถทำงานได้ดีในทุกสภาวะ
- สามารถทำให้มีการหมุนเวียนอากาศอย่างดี ได้อย่างสม่ำเสมอ

2. การใช้ระบบปรับอากาศกับแสงประดิษฐ์

(ARTIFICIAL AIR CONDITION & ARTIFICIAL LIGHT)

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศประดิษฐ์ (ARTIFICIAL ENVIRONMENT) ได้ก้าวมาถึงจุดที่การใช้ทั้งแสงและระบบปรับอากาศ สามารถประดิษฐ์และควบคุมได้ทั้งหมด ปัญหาต่างๆอยู่ในขอบเขตของระบบเทคโนโลยีทั้งหมดสามารถควบคุมอุณหภูมิและความคงที่ของอุณหภูมิได้ กำแพงที่อยู่ด้านนอกจะเป็นเครื่องกันและฉนวนอย่างดี การติดตั้งและระบบท่อสามารถวางและควบคุมได้ง่าย สามารถจัดการได้เที่ยงตรงกว่าแสงธรรมชาติ และสภาพบรรยากาศที่สร้างขึ้นสามารถทำให้มีความสม่ำเสมอได้เป็นอย่างดี จะเห็นได้ว่าทั้งสองระบบนี้มีทั้งข้อดีและข้อเสียต่างกันไป โดยในระบบที่ใช้ระบบปรับอากาศกับแสงธรรมชาติ จะมีข้อดีคือ ความสวยงามและความแน่นอนของแสง แต่การปรับอากาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในแต่ละจุดจะไม่สม่ำเสมอ ในระบบที่ระบบปรับอากาศกับแสงประดิษฐ์นั้นจะได้เปรียบในด้านความแน่นอนที่สามารถที่กระทำได้อย่างดี วิธีที่จะนำความได้เปรียบของทั้งสองแบบมาผสมกัน จะทำได้โดยการให้แสงธรรมชาติให้น้อยลงในบริเวณที่จำเป็น เพื่อลดจำนวนของความร้อนที่ผ่านเข้ามาให้น้อยลง ทำให้การควบคุมอุณหภูมิของระบบปรับอากาศทำได้ดีขึ้น

สภาวะอากาศที่เหมาะสม

หลัก ดัชนีอุณหภูมิที่มีประสิทธิภาพ (EFFECTIVE TEMPERATURE INDEX) แสดงถึงการเคลื่อนไหวของอากาศที่สบายที่สุด คือ 71°F ความชื้น 50% อากาศหมุนเวียนระหว่าง 15-22 ฟุต/วินาที แต่ในฤดูหนาวไม่สามารถทำความชื้นให้ถึง 50% ได้

การเปรียบเทียบระบบปรับอากาศ

เครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วน เป็นเครื่องที่ประกอบสำเร็จจากโรงงาน เป็นเครื่องที่ไม่สะดวกต่อการปรับอากาศ ตลอดถึงมีค่าบำรุงรักษาสูง ประสิทธิภาพของพัดลมและเครื่องยังไม่ค่อยสูงนัก แต่เนื่องจากเป็นเครื่องที่มีราคาถูก จึงเป็นที่นิยมใช้ในอาคารหลายประเภทหลายประเภท

เครื่องปรับอากาศแบบห้องกับเครื่องปรับอากาศแบบส่วนกลางนั้น ในด้านราคาเครื่องแบบห้องจะมีราคาถูกกว่ามาก แต่ในด้านการกระจายลมภายในห้อง การกำจัดฝุ่นละออง และสิ่งสกปรก การถ่ายเทอากาศ การควบคุมเสียง การควบคุมความชื้นในฤดูหนาว จะดีกว่าเครื่องปรับอากาศแบบส่วนกลาง

การเลือกใช้ระบบปรับอากาศ

รายละเอียดที่จะต้องพิจารณาในการเลือกระบบปรับอากาศดังนี้

1. ความสบาย (COMFORT FACTORS)
2. เศรษฐกิจ (ECONOMY FACTORS) ในการติดตั้งการใช้ การบำรุงรักษา
 - ควบคุมความประหยัดซึ่งเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญมาก ต้องพิจารณาดังนี้
 - ราคาขั้นต้น (INITIAL COST) ขึ้นอยู่กับการลงทุน ซึ่งเป็นตัวตัดสินในการเลือกระบบปรับอากาศ
 - ราคาค่าดำเนินการและบำรุงรักษา (OPERATION & MAINTAINANCE CHARACTERISTICS FACTORS) ระบบที่น่าเลือกใช้ควรเป็นระบบที่บุคลากรที่ทำงาน สามารถเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างลักษณะเครื่องและการใช้เครื่องได้ง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี เลือกใช้ระบบปรับอากาศแบบ ส่วนกลาง ระบายความร้อนด้วยน้ำ โดยใช้ในส่วนที่มีลักษณะเป็นห้องมิดชิดขนาดใหญ่ ได้แก่

1. ส่วนนิทรรศการถาวร
2. ส่วนนิทรรศการชั่วคราว
3. ส่วนโรงละคร
4. ส่วนหอสมุดวัฒนธรรม

ส่วนสำนักงานและส่วนทำงานบริการต่างๆ เลือกใช้ระบบปรับอากาศแบบแยกส่วน เนื่องจากเป็นห้องขนาดเล็ก และใช้งานต่างกัน

ส่วนอื่นๆของอาคารจะเปิดโล่งรับลมธรรมชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3 ระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง

ระบบไฟฟ้า ปกติจะต่อจากสายไฟฟ้าแรงสูงของการไฟฟ้า ขนาด 24 กิโลโวลต์ 3 เฟส 50 รอบ/วินาที โดยการร้อยสายไฟในท่อโลหะฝังดินเข้าสู่หม้อแปลงไฟฟ้าที่ชั้นล่างของอาคาร โดยจะมีแหล่งความต่างศักย์ของไฟฟ้ากำลังขนาด 380 โวลต์ 3 เฟส 4 สาย 50 รอบ/วินาที สำหรับอุปกรณ์เครื่องปรับอากาศ และแปลงความต่างศักย์สำหรับไฟฟ้าขนาด 220 โวลต์ 1 เฟส 50 รอบ/วินาที สำหรับอุปกรณ์ไฟฟ้าแสงสว่างและเครื่องใช้สำนักงานอื่นๆ โดยจะมีตู้ติดตั้งอุปกรณ์ควบคุมไฟฟ้าแรงสูงครบชุด และมีตู้ติดตั้งควบคุมการจ่ายกระแสไฟฟ้าแสงสว่างให้กับอาคาร

สำหรับหม้อแปลงไฟฟ้าในห้องหม้อแปลง จะใช้หม้อแปลง 3 เฟส ขนาด 2500 KVA (กิโลโวลต์แอมป์) จำนวน 2 หน่วย ต่อขนานกัน โดยตั้งอยู่ในห้องเครื่องระบบไฟฟ้า

ระบบไฟฟ้าฉุกเฉินมี 2 ระบบ คือ

1. ระบบไฟฟ้าจากเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรอง เดินเครื่องด้วยน้ำมันดีเซล ขนาด 300 KVA จะทำงานโดยอัตโนมัติเมื่อไฟฟ้าปกติดับ เครื่องจะติดโดยใช้ไฟจากแบตเตอรี่ และจะจ่ายไฟให้กับอุปกรณ์ไฟฟ้าที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องสูบน้ำดับเพลิง ไฟทางเดิน ไฟบอกทางหนีไฟ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องระบบโทรศัพท์ ห้องควบคุมอาคาร เป็นต้น
2. ระบบไฟฟ้าจากแบตเตอรี่ จะให้แสงสว่างในช่วงก่อนที่ระบบไฟฟ้าแสงสว่างจากเครื่องกำเนิดไฟฟ้าจะจ่ายเข้ามาใช้งาน หรือในกรณีที่เครื่องกำเนิดไฟฟ้าสตาร์ทไม่ติดหรือไม่ทำงาน ระบบนี้จะติดตั้งบริเวณที่สำคัญต่อความปลอดภัย เช่น ทางหนีไฟ ไฟในห้องเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เป็นต้น ใช้แบตเตอรี่ที่อัดไฟได้เองโดยอัตโนมัติ และจะทำงานโดยอัตโนมัติเมื่อไฟฟ้าดับลง จะใช้แบบติดตั้งอิสระ หรือแบบจ่ายแก่ดวงโคมในหลายจุดก็ได้

การเดินสายไฟภายในและภายนอกอาคารทั้งหมด จะเดินในระบบที่ร้อยสายเพื่อความปลอดภัย ทนทาน สะดวกต่อการแก้ไข ซ่อมแซม เปลี่ยนสายไฟและสะดวกในการติดตั้งสายดิน จากตู้ควบคุมการจ่ายกระแสไฟฟ้ารวม จะแยกเป็นสายย่อยๆ สู่แผงไฟย่อย (BREAKER) ของแต่ละชั้นในห้องไฟฟ้าก่อนจะแยกเป็นสายย่อยเข้าดวงโคม เต้าเสียบ และอุปกรณ์อื่นๆ

สำหรับในห้องเครื่องคอมพิวเตอร์ ต้องมีไฟป้อนตลอดเวลาที่เครื่องทำงานและต้องควบคุมแรงดันและความถี่ให้คงที่ตลอดเวลาโดยไม่ขาดตอน จึงจำเป็นต้องติดตั้ง UPS

(UNINTERRUPTIBLE POWER SYSTEM) แบบที่นิยมใช้เฉพาะกับเครื่องคอมพิวเตอร์มี 3 ระบบ คือ

- STATIC SWITCH BY PASS SYSTEM นิยมใช้กันมากราคาถูก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- PARALLEL REDUNDANT SYSTEM ใช้ในกรณีที่ต้องการความแน่นอนสูง เหมาะกับศูนย์คอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่
- DUAL REDUNDANT SYSTEM มีอุปกรณ์ 2 ชุด ทำงานขนานกันโดยมี SWITCH ทำหน้าที่สับเปลี่ยนระหว่างอุปกรณ์ทั้ง 2 ชุด

7.4 ระบบเสียงและการควบคุม

มาตรการในการควบคุมและป้องกันเสียง สามารถแบ่งกว้าง ๆ ได้ 2 วิธี คือ

1. เก็บเสียงที่พึงพอใจ
2. ขจัดเสียงที่ไม่ต้องการ

ทั้ง 2 ข้อที่กล่าวมานี้ เกี่ยวข้องและมีอิทธิพลกับงานออกแบบทางสถาปัตยกรรม

คุณสมบัติโดยทั่วไปของเสียง

1. เสียงเป็นพลังงานไม่สามารถผ่านสุญญากาศได้ ต้องผ่านตัวกลาง (อากาศ ของเหลว ของแข็ง)
2. เสียงเดินทางไปถึงผู้ฟังโดยตรงและโดยการสะท้อน
3. หูคนโดยปกติจะได้ยินเสียงที่มีความถี่ตั้งแต่ 16-20,000 เฮิรตซ์
4. เสียงสองเสียงจะต้องมีความเร็วต่างกัน 0.03 วินาที หูจึงจะแยกเสียงทั้งสองออกจากกันได้
5. เสียงที่มีความถี่มากกว่า 1,500 เฮิรตซ์ หูสามารถจำแนกทิศทางที่มาของเสียงได้ แต่ถ้าความถี่ต่ำมาก ๆ จะไม่สามารถแยกได้
6. เสียงรบกวน คือเสียงที่ดังเกิน 65 เดซิเบล จะทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง ประสาทหูเสื่อมลงทำให้เกิดผลเสียทางด้านอารมณ์และจิตใจได้

กำหนดมาตรฐานในการควบคุมและป้องกันเสียงรบกวน

ห้องทำงานหรือห้องนอน 15 เดซิเบล

ห้องอ่าน-เขียนหนังสือ 20 เดซิเบล

ห้องประชุม-สัมมนา 30-35 เดซิเบล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

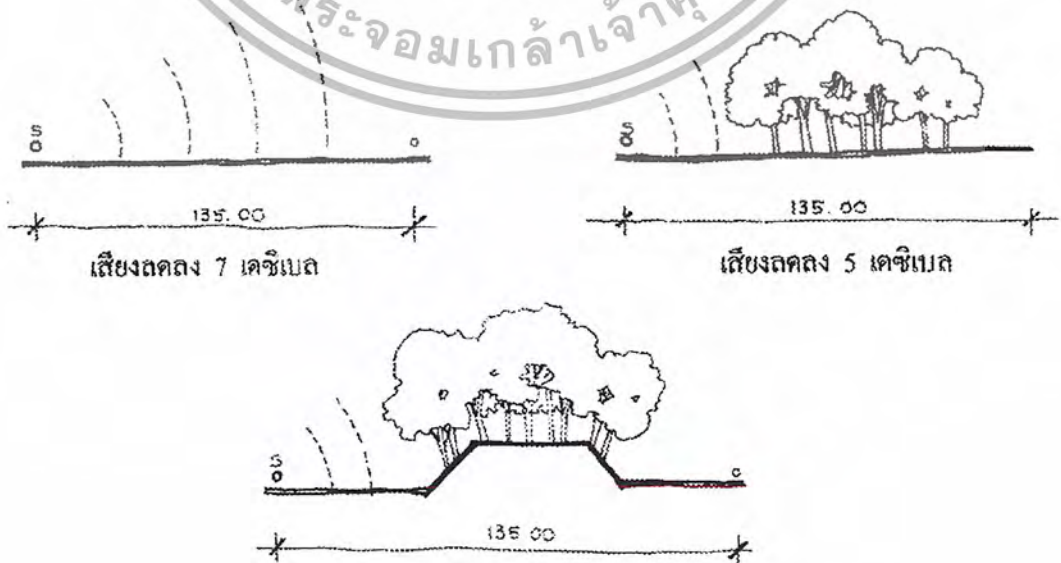
สำนักงานทั่วไป-ห้องอาหาร	40	เดซิเบล
สำนักงานที่มีเสียงดัง	60	เดซิเบล

เสียงที่มีผลต่ออาคาร แบ่งออกเป็น 2 ชนิด ตามแหล่งกำเนิด คือ

1. เสียงภายนอก ได้แก่ เสียงรถยนต์ เสียงเครื่องยนต์จากโรงงาน โดยได้ยินเสียงโดยใช้อากาศเป็นสื่อ
2. เสียงภายใน คือเสียงรบกวนที่เกิดขึ้นภายในอาคาร ซึ่งอาจมาจากห้องเหล่านี้ คือ ห้องลิฟท์ ห้องครัว ห้องทำงานที่ใช้เครื่องจักรกล เครื่องมือต่าง ๆ

สำหรับเสียงภายนอกอาคาร สามารถป้องกันได้ด้วยวิธีต่าง ๆ ดังนี้

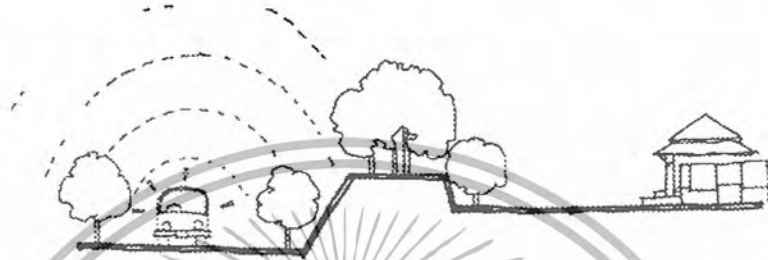
- ก. การวางผังอาคาร ควรอยู่ลึกเข้าไปให้ห่างจากกำเนิดเสียงมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ แยกเขตของอาคาร (ZONES) หรือถ้าอยู่ในด้านที่จอบแฉ อาจใช้กระจก 2 ชั้น แล้วใช้เครื่องปรับอากาศ
- ข. ใช้โครงสร้างที่มั่นคงแต่ยืดหยุ่นได้ เช่น ผนังอิฐ คอนกรีต
- ค. ทำสนามหญ้า ปลูกต้นไม้เป็นกลุ่มแถว (GREEN BELT) ซึ่งต้นไม้ และสนามหญ้าสามารถลดระดับเสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถลดระดับเสียงได้ประมาณ 15-5 เดซิเบล นับว่าเป็นการช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด ร่มร้อน ซึ่งเกิดจากเสียงรบกวนลงได้อีกทั้งยังช่วยให้เกิดสภาพความเป็นธรรมชาติมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้เนินดินประกอบการใช้พืชพันธุ์ต่าง ๆ สามารถช่วยลดระดับเสียงลงได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการลดเสียงที่มีความถี่ต่ำ เช่น เสียงจากรถบรรทุกได้เป็นอย่างดี

- ง. ทำ SCREEN กัน หรือทำเป็น BUNGER กันให้ถนนอยู่ต่ำกว่า

- จ. วางส่วนอาคารที่ไม่ต้องการความเงียบมาเป็นส่วนกันเสียง และกำหนดส่วนเปิดอาคารเพื่อหลีกเลี่ยงแนวทางของเสียง
 ฉ. ใส่วัสดุกันเสียงที่บริเวณผิวอาคาร

เสียงภายในอาคารสามารถป้องกันได้ดังนี้

- ก. ที่ตั้งของห้อง ควรแยกห้องที่ต้องการความเงียบให้ห่างจากห้องที่มีเสียงรบกวน
 ข. ลดเสียงภายในห้อง โดยการใส่ฉนวนหรือวัสดุฉนวนที่เป็นตัวดูดซับเสียง
 ค. ลดเสียงจากเสียงต้นกำเนิด
 ง. ใส่วัสดุป้องกันเสียงหรือกระจก-ผนัง 2 ชั้น

จ. ป้องกันเสียงทางหลังคา โดยทำหลังคาให้สูง มี AIR SPACE ตรงกลางระหว่างหลังคา และฝ้าเพดาน หรือทำหลังคา 2 ชั้น หลังคาคอนกรีตสามารถป้องกันเสียงได้ 45-50 เดซิเบล การมุงกระเบื้องและฝ้าเพดานกันเสียงได้ 25-40 เดซิเบล กระเบื้องแผ่นเล็กกันเสียงได้ดีกว่าแผ่นใหญ่

ภาวะของเสียงรบกวนจากภายนอก ล้วนเป็นปัญหาชุมชน การวางแผนเพื่อป้องกันภาวะดังกล่าว จึงน่าจะอยู่ในความสนใจของผู้ออกแบบ การเว้นระยะห่างระหว่างแหล่งกำเนิดเสียง กับอาคารหรือการสร้าง กำแพงกันเสียง การใช้ต้นไม้ สนามหญ้าในการดูดกลืนเสียงก็ดี ล้วน เป็นสิ่งที่นำมาใช้กับโครงการได้และถือเป็นการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิต นอกเหนือจากการคำนึงถึงเพียงความสวยงามและการใช้สอยเท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.5 ระบบรักษาความปลอดภัย

ปัญหาของความปลอดภัยในโครงการ แบ่งได้เป็น 2 แบบใหญ่ ๆ คือ

1. ความปลอดภัยภายนอกอาคาร

- การทำให้ผนังกำแพงเปื้อน หรือถูกขูดขีด
- การทำความเสียหายแก่พุ่มไม้ที่ปลูกไว้โดยรอบ
- พยายามจัดแยะบุรุกเข้าอาคาร
- การใช้บริเวณนอกอาคารเป็นที่ซ่อนหรือที่นอนของคนจรจัด
- การสร้างความสกปรกโดยทิ้งของไว้เกลื่อนกลาด

การรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคาร อาจทำได้โดย

- 1) พิจารณาที่ตั้ง การที่โครงการตั้งอยู่โดดเดี่ยวจะมีปัญหาการโจรกรรม มากกว่าอยู่ในเขตชุมชน แต่ในเขตชุมชนมัก พบปัญหาการใช้เป็นที่พักของคนจรจัด และความสกปรก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าจะเลือกมาตรการในการป้องกันอย่างไร
- 2) ดำรงในเมือง มีความพร้อมต่อการเผชิญปัญหาต่าง ๆ การรับฟังข้อปรึกษาหารือ ทั้งให้ความสนับสนุนแก่เจ้าหน้าที่โครงการ ทั้งการตรวจตราสอดส่องให้ความปลอดภัย
- 3) ยามรักษาการณื ควรมีให้เพียงพอต่อการตรวจตราบริเวณภายนอกตลอดเวลา
- 4) แสงสว่าง ตามบริเวณทางเข้าออก ถนนทางเดินและตามหน้าต่างของอาคาร แสงสว่างจะมีผลให้แจ้งตวิทยาการขโมย เพราะที่ใดมีแสงสว่างที่นั้นย่อมน่าจะมีคน
- 5) ความมั่นคงแข็งแรงของประตูหน้าต่าง เกี่ยวกับกรเลือกใช้ และการออกแบบอาคาร

นอกจากเลือกที่ตั้งแล้ว การออกแบบภูมิสถาปัตยกรรม (LANDSCAPE) นอกตัวอาคาร ก็มีผลต่อการแก้ ปัญหาเหล่านี้ การออกแบบ SPACE รอบนอกให้รู้สึกยำเกรงต่ออาคาร เช่น การทิ้งระยะ การยก พื้นขึ้นในบางส่วน การแบ่งโดยมีรั้วรอบขอบชิดให้ชัดเจน หรือการออกแบบ LANDSCAPE ลักษณะคล้ายศาลา ให้มีที่พักชั่วคราว โดยทำให้สวยงาม เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มาใช้โครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ความปลอดภัยในอาคาร เช่น

- ความป่าเถื่อน ผิดปกติ ซีดเขียนรูปภาพให้เลอะเทอะ ป้ายด้วยสีเพื่อให้เกิดความขบขัน
- การโจรกรรม กรณีที่วัตถุแสดงมีขนาดใหญ่มักจะเกิดขึ้น ได้ยาก ขโมยจึงหันมาสนใจวัตถุที่มีขนาดเล็ก เช่น โลหะมีค่า ภาพวาด หรือสิ่งของที่สามารถซุกซ่อนในกระเป๋าได้
- ความประมาทเลินเล่อ เป็นเหตุให้เกิดการแตกหัก การวางวัตถุชิดกันเกินไป ก็เป็นเหตุให้เกิดการแตกหักได้
 - ความอยากจับต้อง เป็นเพราะความรู้สึกอยากรู้ อยากเห็น หรืออยากเพิ่มความประทับใจในสิ่งของเล็บมือหรือปลายนิ้วที่แตะต้องสิ่งของที่เป็นเหล็กอาจทำให้เกิดเป็นจุดสนิมได้
 - การขาดความระมัดระวัง เช่น การยื่นพิงตู้กระจก และนิสัยที่เกิดจากความเคยชิน เช่น นั่งลงบนเครื่องเขียนที่จัดแสดง
 - การสูบบุหรี่ ควันบุหรี่ เป็นสาเหตุให้เกิดอันตราย การกีดกักร่อนสีหรือของวัตถุ หรืออาจทำให้เกิดอัคคีภัยได้
 - การทิ้งผู้ชมไว้ในอาคารที่ปิดแล้ว โดยมากมักเป็นเหตุบังเอิญ
 - ผู้ชมที่แน่นมากทำให้เจ้าหน้าที่ดูแลได้ไม่ทั่วถึง

การรักษาความปลอดภัยในโครงการ

โครงการ "ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี" ต้องมีการวางแผนเพื่อรักษาความปลอดภัยด้วย โดยจะคำนึงถึงการคุ้มครองรักษาอสังหาริมทรัพย์ และสังหาริมทรัพย์ จากภัยธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่

1. การป้องกันอันตรายจากผู้มาใช้โครงการ
2. การป้องกันอันตรายจากโจรผู้ร้าย

แบบอาคารและการก่อสร้างอาคารต้องคำนึงถึงการรักษาความปลอดภัย หากจะใช้ระบบแจ้งภัยต้องวางแผนไปพร้อมกับการออกแบบและการก่อสร้างอาคาร ให้มีความเหมาะสมสวยงาม และดูแลรักษาง่าย สามารถเตรียมการล่วงหน้าได้ และไม่สิ้นเปลืองในภายหลัง

เป็นที่น่าสังเกตว่าทางชั้นล่างมักเป็นที่ที่โดนโจรกรรมมากกว่าชั้นบน นอกจากนั้น ดันไม้ใหญ่ ท่อน้ำ รางน้ำ บันได จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการป่ายป็นจึงต้องระมัดระวังอย่างมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอาคารจะแบ่งเป็นส่วนต่าง ๆ คือ ส่วนบริการสาธารณะซึ่งจะมีแผนที่อยู่ในหนังสือนำชมหรือเป็นแผนที่ที่ติดไว้ที่โถงทางเข้า จะเป็นแผนที่บอกตำแหน่งของส่วนนี้เท่านั้น สำหรับ ส่วนทำการอื่น ๆ จะไม่มีการเปิดเผยเพื่อความปลอดภัย

การคุ้มครองอาคาร แบ่งออกเป็น 4 วิธี คือ

1. PERIMETRIC PROTECTION ได้แก่ จัดให้มีรั้วรอบขอบชิด หนาแน่นมั่นคง
2. VOLUMETRIC PROTECTION ได้แก่ จัดให้มีการป้องกันภายในอาคาร ประตู หน้าต่าง ท่อน้ำ ไม่ให้เข้าสู่อาคารได้
3. FIXED POINT PROTECTION ได้แก่ การป้องกันโดยอาศัยระบบสัญญาณแจ้งภัย
4. AGENST DIRECT ATTACK ได้แก่ การป้องกันเป็นแห่ง ๆ โดยอาศัยระบบสัญญาณแจ้งภัยเข้าช่วย

การป้องกันอันตรายจากผู้มาใช้โครงการ

ขึ้นอยู่กับประเภทของกิจกรรมที่จะมีผู้เข้าไปใช้ ซึ่งหากเป็นกิจกรรมที่ไม่ต้องการให้ผู้ชมไปจับต้องวัตถุแสดงที่มีความเปราะบาง สามารถแตกหัก หรือเสื่อมสภาพโดยง่าย ในส่วนนี้จะต้องหาทางป้องกันทั้งในด้านการออกแบบและให้เจ้าหน้าที่เข้าช่วย

การป้องกันอันตรายจากโจรผู้ร้าย

ในสมัยก่อนการรักษาความปลอดภัย อาศัยความมั่นคงแข็งแรงของอาคาร รวมทั้งความสามารถของเวรยาม เจ้าหน้าที่รักษาการณ์ แต่เมื่อวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก้าวหน้า จึงมีอุปกรณ์ช่วยได้แก่

ก. เทคนิคทางกลศาสตร์

- 1) สร้างรั้วรอบที่มั่นคงแข็งแรง การใช้กุญแจ
- 2) ตู้กระจก (ต้องพิจารณาว่าต้องมีความมั่นคงขนาดไหน)
- 3) การใช้พลาสติกหนาหรือ FLEXIGLASS
- 4) สร้างห้องนิรภัย หรือตู้นิรภัย ป้องกันการโจรกรรมและอัคคีภัย
- 5) ใช้ประตูเหล็กสำหรับห้องสำคัญ ทำเป็นประตูอัตโนมัติ ควบคุมด้วยระบบไฟฟ้า

ข. เทคนิคทางไฟฟ้า ใช้เป็นระบบสัญญาณแจ้งเหตุ มีเทคนิคต่าง ๆ กัน ดังนี้

- 1) เทคนิคทางไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เครื่องจับเสียง (SOUND DETECTOR)
- เครื่องจับความเปลี่ยนแปลงประจุไฟฟ้า (CAPACITANCE VARIATION DEVICE)
- รั้วไฟฟ้า (ELECTRIC FENCING)
- เครื่องดักด้วยคลื่นเสียงแรงสูง (ULTRASONIC DETECTOR)

2) เทคนิคทางกลศาสตร์ และอิเล็กทรอนิกส์

- เครื่องจับการกระทบกระเทือน
- เครื่องดักด้วยลวด (WIRE DETECTOR)
- พรมลวดไฟฟ้า (WIRED CARPET)
- วงจรสัมผัส (SECURITY CONTACT)
- เครื่องจับความร้อน (HEAT DETECTOR)
- เครื่องควบคุมประตูทางเข้า
- เครื่องดักจับ (TRAP DEVICE)

3) เครื่องเวดาร์

4) เทคนิคทางทัศนียภาพ (OPTICAL TECHNIQUES)

- เครื่องกันด้วยแสง (VISIBLE LIGHT BARRIERS)
- เครื่องกันด้วยแสงอินฟราเรด (INFRA-RED BARRIERS)
- เครื่องโทรทัศน์ (VISIBLE LIGHT TELEVISION)
- ใช้แสงควบคุม (NORMAL LIGHTING & SPOTLIGHT)
- ภาพถ่าย (PHOTOGRAPHY)

ค. เทคนิคทางเคมี

- 1) ใช้แสงหรือควันทันตัญญาณ
- 2) ใช้แรงระเบิด
- 3) ใช้สีย้อม

- ง. เจ้าหน้าที่รักษาการณ์ (WATCH MEN, GURAD, ATTENDANTS) เป็นวิธีที่ดีที่สุด โดยจะต้องทำตลอด 24 ชั่วโมง ยามคนหนึ่งจะทำงานได้ไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมง ดังนั้นจะต้องมียาม 3 ผลัด ต่อวัน และจะต้องมีการวางระเบียบของเจ้าหน้าที่รักษาการณ์อย่างเคร่งครัด นอกจากนั้นจะต้องมีวิธีการให้เจ้าหน้าที่ตื่นตัวอยู่เสมอ ทั้งวิธีทางปฏิบัติและจิตวิทยา

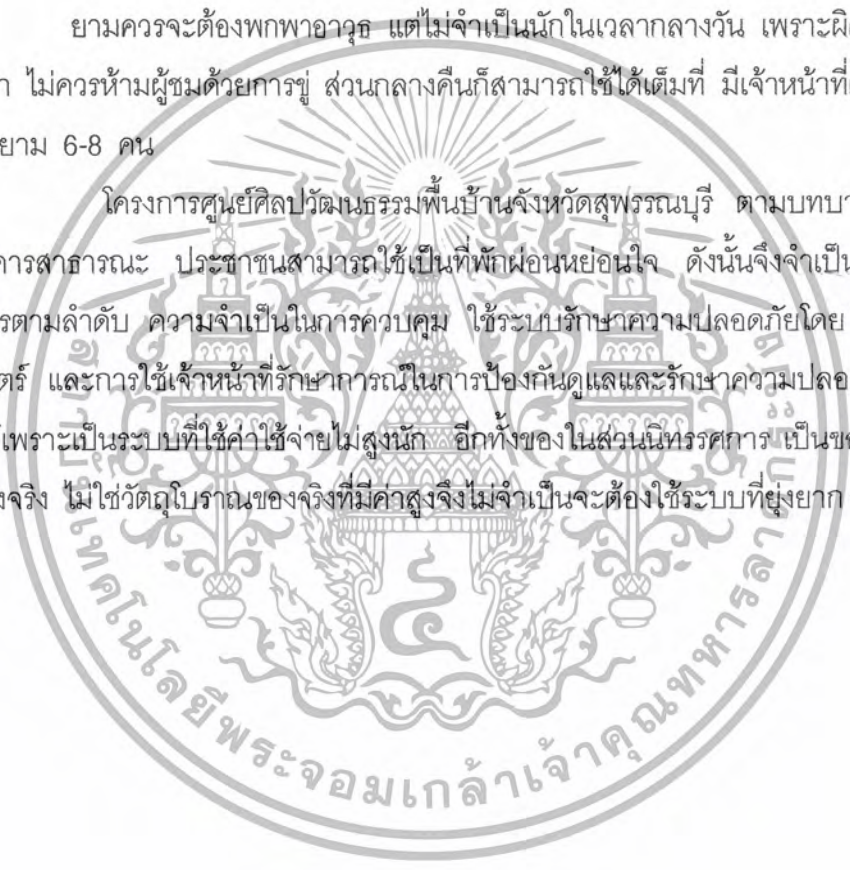
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในเวลากลางคืนหลังปิดทำการแล้ว จะต้องมีการเฝ้าระวังทั้งภายในและภายนอกอาคาร ตลอดเวลาผลัดเปลี่ยนกันตลอดคืน โดยผลัดหนึ่งอาจเป็น 6-8 ชั่วโมง และมีการหมุนเวียน ตรวจตราโดยรอบอยู่ตลอดเวลา โดยอาจใช้วิธีต่าง ๆ เช่น

- 1) การใช้บัตร เวลาตามจุดตรวจ
- 2) การควบคุมโดยนาฬิกาตามจุดตรวจ
- 3) การควบคุมโดยแสง
- 4) การควบคุมที่สำนักงานกลาง

ยามควรจะต้องพกพาอาวุธ แต่ไม่จำเป็นนักในเวลากลางวัน เพราะผิดในแง่ จิตวิทยา ไม่ควรห้ามผู้ชมด้วยการชู ส่วนกลางวันก็สามารถใช้ได้เต็มที่ มีเจ้าหน้าที่ตรวจยาม 1 คน ต่อยาม 6-8 คน

โครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี ตามบทบาทของศูนย์ จะเป็นอาคารสาธารณะ ประชาชนสามารถใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องแบ่ง ส่วนโครงการตามลำดับ ความจำเป็นในการควบคุม ใช้ระบบรักษาความปลอดภัยโดยใช้เทคนิค ทาง กลศาสตร์ และการใช้เจ้าหน้าที่รักษาการณ์ในการป้องกันดูแลและรักษาความปลอดภัย สาเหตุที่ เลือกใช้เพราะเป็นระบบที่ใช้ค่าใช้จ่ายไม่สูงนัก อีกทั้งของในส่วนนี้หรือการ เป็นของที่ จำลองมา จากของจริง ไม่ใช่วัตถุโบราณของจริงที่มีค่าสูงจึงไม่จำเป็นจะต้องใช้ระบบที่ยุ่งยาก ซับซ้อนกว่านี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.6 ระบบป้องกันอัคคีภัย

การป้องกันอันตรายจากอัคคีภัย เป็นความรับผิดชอบอย่างสูงของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของคน รวมทั้งประชาชนที่เข้ามาชม ตลอดจนการสูญเสียสมบัติ อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรม อันเป็นความหายนะที่มีอาจจะหาสิ่งมาทดแทนได้ ฉะนั้นการระวังป้องกันรักษาความปลอดภัยจากอัคคีภัย จึงต้องกวดขันในเรื่องระเบียบการบริหาร ตลอดจนต้องมีอุปกรณ์และเทคนิคที่ทันสมัยในการป้องกันไฟ

การป้องกันอัคคีภัยนั้นต้องทราบสาเหตุ เพื่อจะได้หาทางป้องกันแก้ไขมิให้เกิดขึ้นโดยทั่วไปสาเหตุของการเกิดอัคคีภัยเกิดจากมูลเหตุต่างได้แก่

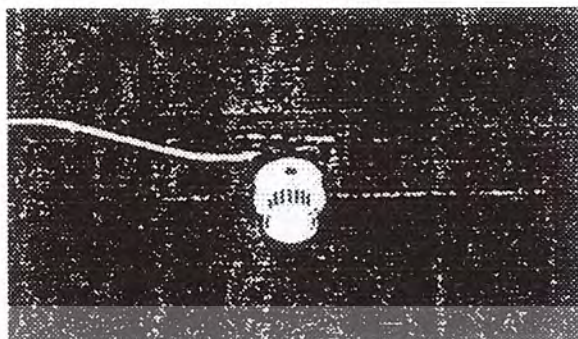
- ก. การใช้กระแสไฟฟ้า เช่น สายไฟเก่าชำรุด ไฟฟ้าช็อต หรือการใช้สายผิดขนาด
 - ข. ไฟไหม้เพราะการสูบบุหรี่
 - ค. ความประมาทเผลอเรอของเจ้าหน้าที่ เช่น การใช้เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับไฟฟ้าในห้องทำงาน ตลอดจน การเก็บวัสดุเชื้อเพลิง ก็ต้องระมัดระวังป้องกันอย่างรอบคอบ
- ระบบป้องกันและควบคุมอัคคีภัย สำหรับอาคารประเภทพิพิธภัณฑ์ มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นสถานที่เก็บรักษาของมีค่า และเป็นอาคารสาธารณะที่บริการแก่ประชาชนทั่วไป การออกแบบ ระบบวิศวกรรมด้านนี้ จึงต้องกระทำด้วยความรอบคอบ และสอดคล้องต้องกัน เพื่อความปลอดภัยในชีวิตมนุษย์ และทรัพย์สินอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

ระบบป้องกันและควบคุมเพลิงแบ่งออกเป็นระบบดังนี้ คือ

1. ระบบสัญญาณเตือนไฟไหม้
2. ระบบดับเพลิง
3. ระบบระบายควันและป้องกันไฟลาม
4. การหนีไฟ

1. ระบบสัญญาณเตือนไฟไหม้

เป็นระบบวิศวกรรมระบบแรกที่เกี่ยวข้องกับอัคคีภัย เพราะยังผู้ควบคุมอาคารได้ทราบถึงอุบัติเหตุของไฟไหม้เร็วเท่าไร โอกาสที่จะควบคุม และดับไฟก็มีมากขึ้น

ภาพที่ 7.6.1 แสดงลักษณะของเครื่องตรวจจับสัญญาณ แบบตรวจจับควัน
(SMOKE DETECTOR)

การเตือนไฟไหม้มี 2 แบบ คือ แบบกดปุ่ม และแบบอัตโนมัติ

แบบกดปุ่ม จะมีสัญญาณไฟไหม้ (FIRE ALARM) ติดตั้งในตำแหน่งที่มองเห็นได้ง่าย โดยมากจะอยู่ติดกับผนังมีระยะห่างกันแต่ละจุดประมาณ 50 เมตร ก่อนจะกดปุ่มต้องทุบ ครอบ กระຈกให้แตกเสียก่อน

แบบอัตโนมัติ มี 5 แบบ คือ

- Heat Detector จะตรวจสอบความร้อนแบบอุณหภูมิคงที่เครื่องจะแจ้งสัญญาณเมื่ออุณหภูมิในบริเวณนั้นสูงขึ้นผิดปกติ เป็นแบบกรรมวิธีราคาสูง มีความไวในการตรวจสอบพอสมควร เหมาะกับไฟที่มีความร้อน สูงมาก

- Heat Increasing Detector จะตรวจสอบอัตราการเพิ่มความร้อน มีความไวในการตรวจสอบมาก เหมาะกับกรณีไฟมีความร้อนสูงและลุกลามได้เร็ว การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิอื่นเนื่องจากการใช้งานตามปกติ อาจเป็นปัญหาได้ เช่น การเดินหรือหยุดทำงานของพัดลมระบายอากาศ อาจทำให้อุปกรณ์ทำงานได้

- Smoke Detector จะตรวจสอบปริมาณควันที่เกิดจากไฟไหม้ช้า ๆ แต่มีควันมาก สำหรับโครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี จะใช้ทั้งสามแบบ ร่วมกัน เมื่อมีสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ จะมีสัญญาณเข้าระบบควบคุมอาคาร เจ้าหน้าที่ควบคุมอาคารจะตรวจสอบและระงับเหตุ นอกจากนี้สัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้จะมีสัญญาณไประบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องคือ เครื่องกำเนิดไฟฟ้าดีเซลพร้อมจะทำงาน กล้องโทรทัศน์ในบริเวณที่มีสัญญาณแจ้งเหตุจะทำงานระบบอัตโนมัติบันไดหนีไฟจะทำงาน ไฟบอกทางหนีไฟจะทำงาน บั๊มน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบดับเพลิงเริ่มทำงาน ลิฟต์ขนของจะเปลี่ยนเป็นลิฟต์ดับเพลิงโดยการจ่ายไฟจาก เครื่องกำเนิดไฟฟ้าดีเซล

2. ระบบดับเพลิง

ให้บริการสาธารณะมี 2 วิธี คือ

- ใช้รถดับเพลิง ต้องออกแบบถนนให้กว้างอย่างน้อย 3.66 เมตร และความสูงเพดาน 3.60 เมตร ถ้ากรณีใช้ขาคังไฮโดรลิกจะต้องเพิ่มความกว้างและสูง รัศมีการกับล้อ 18-22 เมตร ขึ้นอัตราความเร็วและมีระยะทำการ 20-30 เมตร

- ใช้หัวจ่ายดับเพลิงการประปาส่วนภูมิภาค ที่โผล่เหนือทางเข้า จะใช้ในการเติมน้ำ เข้าสู่ถังน้ำสำรองของอาคารเพื่อนำไปดับไฟ หรือเติมน้ำให้รถดับเพลิงถ้าไม่มีพอ

การดับเพลิงด้วยมือมี 2 วิธี

- ใช้ถังดับเพลิง เหมาะที่จะใช้ดับไฟในขณะที่ยังไม่ไหม้ และผู้ใช้ไม่ต้องมีความชำนาญมากก็ใช้ได้ มีให้เลือกหลายขนาด และหลายชนิดของสารดับเพลิง การเลือกใช้ควรเลือกชนิดที่สามารถดับไฟได้เนกประสงค์ คือ สามารถดับไฟที่เกิดจากวัสดุทุกประเภท ได้ซึ่งชนิดที่เหมาะสมคือ ชนิดผงเคมีแห้งซึ่งมีคุณสมบัติดีกว่าชนิดอื่น ๆ ขนาดที่เหมาะสมสำหรับใช้งานคือ 25 ปอนด์

ใช้หัวฉีดน้ำพร้อมสาย (Fire HOST) ซึ่งแขวนอยู่ในตู้ (Fire Host Cabinet) เวลาใช้จะเปิดตู้หรือทุบกระจก เปิดวาล์วแล้วลากสายออกมาใช้งาน น้ำที่ใช้นั้นได้มาจากถังเก็บน้ำสำรอง ซึ่งต้องมีกรปรับความดันให้มีแรงเพียงพอและรัศมีการใช้งานประมาณ 30 เมตร หัวฉีดและท่อมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1 1/2 นิ้ว

ระบบดับเพลิงอัตโนมัติ

ระบบน้ำฝอย (Sprinkler System) เมื่อเกิดไฟไหม้อุณหภูมิที่สูงขึ้น หรือความร้อนจากไฟจะทำให้หลอดแก้วของหลอดหัวฉีดอยู่แตกออก ทำให้น้ำที่อยู่ในระบบจะฉีดน้ำออกเป็นฝอย

การเลือกจะใช้เกณฑ์สีของหลอดแก้วซึ่งจะมีสีต่าง ๆ ตามอุณหภูมิที่ต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางแสดงการกำหนดหัวฉีดน้ำฝอย

ลักษณะการเลี้ยงของอาคาร	ปกติ	สูง	สูงมาก
ระยะห่างระหว่างแถวสูงสุด	4.5 ม.	4.5 ม.	3.6 ม.
ระยะห่างสูงสุดของหัวฉีดในแถว	4.5 ม.	4.5 ม.	3.6 ม.
พื้นที่สูงสุดต่อหัวฉีด	18.6 ม.	12 ม.	3.4 ม.

การทำงานของระบบน้ำฝอย

1. ระบบท่อเปียก (Wet Pipe System) จะมีน้ำที่มีความดันมาจ่อที่หัว Sprinkler เมื่อของเหลวในหลอดแก้วได้รับความร้อนจะขยายตัวจนหลอดแก้วแตก น้ำที่จ่ออยู่ก็จะพุ่งออกมาเป็นฝอยทันที และเพื่อจะรักษาความดันน้ำให้คงที่ ต้องเติมปั้มน้ำเพิ่มเติมน้ำ และคงความดัน
2. ระบบก๊าซ จะมีประสิทธิภาพสูงสามารถดับเพลิงที่เกิดจากเชื้อเพลิงเกือบทุกชนิด หลังจากใช้งานจะไม่มีสิ่งหลงเหลือให้ทำความสะอาดจึงเป็นข้อได้เปรียบของระบบนี้ นิยมใช้ในพื้นที่ที่ต้องการกันไฟเป็นพิเศษ และไม่ต้องการให้สิ่งของในห้องเสียหายจากน้ำหรือน้ำยาดับเพลิงเช่น ห้องเก็บเอกสาร ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องแสดงนิทรรศการที่มีวัตถุมีค่า ก๊าซที่มีการใช้มีอยู่ 3 ชนิด คือ คาร์บอนไดออกไซด์ Halon 1211 และ Halon 1301 ซึ่งเป็นที่นิยมที่สุด

คุณสมบัติของก๊าซ Halon 1301

- มีพิษน้อยที่สุดในพื้นที่ปิดได้
- สามารถดับเพลิงได้ด้วยความเข้มข้นที่ต่ำกว่ามาก
- ใช้พื้นที่ในการเก็บน้อยกว่า
- มีความหนาแน่นมากกว่า สามารถเก็บในถังขนาดเดียวกันได้มากกว่า
- ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น หนักกว่าอากาศ 5 เท่า ผู้ที่สูดดมเป็นเวลานานจะมีอาการมึนงง

แต่เมื่อออกไปสูดอากาศบริสุทธิ์แล้วอาการจะหายไปในเวลาไม่นาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัดอากาศโดยอัดโนมตี ลิฟต์โดยสารจะลงมาหยุดที่โถงชั้นล่างทั้งหมด ส่วนลิฟต์ขนของจะเปลี่ยนเป็นลิฟต์ดับเพลิง ซึ่งสามารถเคลื่อนที่จากชั้นล่างถึงชั้นบนสุดได้ในเวลาที่กำหนด หลังจากนั้นผู้ควบคุมจึงจะเข้าควบคุมระบบต่าง ๆ ตามสถานการณ์

ข้อเสนอแนะในการป้องกันอัคคีภัย

1. ควรมีเจ้าหน้าที่ไฟฟ้าโดยตรง รับผิดชอบเกี่ยวกับกระแสไฟฟ้า ตรวจสอบ เปลี่ยน และซ่อมแซม และควรเข้าไปตรวจดูความเรียบร้อยอยู่เสมออย่างน้อย 3 วันต่อครั้ง ตลอดจนฝึกเจ้าหน้าที่ให้มีความเตรียมพร้อมอยู่เสมอ
2. ควรเตรียมสำรองหรือน้ำบาดาลไว้ใช้ มีเครื่องสูบน้ำ และเครื่องทำไฟฟ้าอัดโนมตีสำรอง
3. พิจารณาถึงการเลือกใช้ระบบดับเพลิงตามความเหมาะสม เพราะวัสดุอุปกรณ์ บางอย่างอาจเกิดความเสียหายจากน้ำยาดับเพลิงหรือน้ำ มากกว่าที่จะเสียจากเพลิงไหม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.7 ระบบสุขาภิบาลน้ำใช้

ระบบน้ำใช้ สำหรับน้ำใช้เพื่อการอุปโภค บริโภคทั่วไปในโครงการ รวมทั้งเป็นน้ำที่ใช้ในระบบการปรับอากาศและการป้องกันอัคคีภัยด้วย น้ำประปาที่นำมาใช้ในโครงการ ใช้น้ำจากการประปาเมืองสุพรรณบุรี แต่เนื่องจากต้องมีการสำรองน้ำไว้ใช้ในคราวฉุกเฉิน เช่น น้ำประปาไม่ไหล กรณีเกิดอัคคีภัย เป็นต้น จึงจำเป็นที่จะต้องสร้างถังเก็บน้ำสำรองขึ้น

ถังเก็บน้ำนี้มักจะก่อสร้างในระดับดิน เพื่อให้น้ำจากท่อจ่ายน้ำของการประปาสามารถไหลเข้ามาได้โดยสะดวก โดยการใส่ลูกลอยเป็นตัวควบคุมการเปิดปิดประตูน้ำ นอกจากนั้นยังต้องติดตั้งเครื่องวัดระดับน้ำ เพื่อควบคุมการทำงานของเครื่องสูบน้ำที่จะทำการสูบน้ำจ่ายไปยังส่วนต่าง ๆ เพื่อป้องกันความเสียหายของเครื่องสูบน้ำอันเกิดจากการเดินเครื่อง ในกรณีที่น้ำประปาไม่ไหลและได้ใช้น้ำสำรองจนหมด โดยให้ตัดไฟ เมื่อระดับน้ำอยู่สูงกว่าท่อสูบน้ำประมาณ 1 เซนติเมตร และเริ่มทำงานใหม่เมื่อมีปริมาณน้ำไหลเข้ามาในถังพอสมควร เช่น ประมาณ 30 เซนติเมตร

การเลือกระบบจ่ายน้ำ

ระบบจ่ายน้ำภายในอาคาร สามารถแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ได้ดังนี้

1. ระบบจ่ายน้ำขึ้น (UPFEED DISTRIBUTION SYSTEM) เช่น การอัดความดัน
2. ระบบจ่ายน้ำลง (DOWNFEED DISTRIBUTION) เช่น การจ่ายน้ำจากถังสูง
3. ระบบจ่าย 2 ทาง

การเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของระบบจ่ายน้ำแบบต่าง ๆ

ข้อดี

1. ระบบจ่ายน้ำจากถังสูง
 - มีความแน่นอนในการทำงานสูง เพราะมีน้ำเก็บสำรองไว้
 - ระบบการทำงานง่าย สะดวกในการซ่อมบำรุง
 - ค่าก่อสร้างไม่แพง และค่าใช้จ่ายในการทำงานต่ำ
 - ค่าซ่อมบำรุงต่ำ
 - สามารถเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการดับเพลิง
 - ใช้พลังงานน้อย และเลือกใช้เครื่องสูบน้ำให้ทำงานให้มีประสิทธิภาพง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ระบบถังอัดความดัน

- ไม่ต้องมีถังสูง
- สามารถติดตั้งที่ส่วนไหนของอาคารก็ได้ ไม่ทำให้เสียเนื้อที่ที่ใช้สอย
- เครื่องสูบน้ำไม่ต้องเดินในขณะที่ไม่ใช้น้ำ

ข้อเสีย

1. ระบบจ่ายน้ำจากถังสูง

- ถังน้ำต้องอยู่สูงอาจทำให้เสียความงาม
- มีน้ำหนักมาก ทำให้เป็นการระต่อระบบโครงสร้าง
- อาจเกิดปัญหาการรั่ว ซึม ได้ง่าย

2. ระบบถังอัดความดัน

- มีออกซิเจนละลายอยู่ในถังสูง ทำให้มีการกัดกร่อนมากกว่าระบบอื่น ๆ
- ต้องใช้เครื่องสูบน้ำ ที่มีความดันสูง
- ราคาค่าก่อสร้างสูง และควบคุมการก่อสร้างลำบาก

จากประสิทธิภาพและข้อดี ข้อเสีย ดังที่ได้พิจารณามากจากข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าโครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี จะเลือกใช้ระบบการจ่ายน้ำประปาใน ระบบจ่ายสองทาง กล่าวคือ

- ส่วนของอาคารที่มีความจำกัดในการออกแบบทางสถาปัตยกรรมเนื่องจากรูปแบบทางวัฒนธรรม เช่น ในส่วนของโรงละคร ส่วนนิทรรศการถาวร จะเลือกใช้การจ่ายน้ำระบบถังอัดความดัน เพราะระบบนี้จะสามารถจัดระบบการจ่ายน้ำให้อยู่ในส่วนใดอาคารได้ จึงไม่กีดขวางการออกแบบและไม่ทำให้เสียความงามอีกด้วย จะเป็นระบบส่วนใหญ่ของโครงการเพราะลักษณะของโครงการจะไม่เป็นอาคารที่สูงมากนัก
- จัดให้มีระบบจ่ายน้ำจากถังเก็บน้ำในที่สูงด้วย เพื่อเป็นการสำรองน้ำไว้ใช้ในภาวะขาดแคลนหรือเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.8 ระบบสุขาภิบาลน้ำทิ้ง

ระบบระบายน้ำทิ้ง ประกอบด้วยการระบายน้ำฝนจากหลังคา การระบายน้ำทิ้งจาก ส่วนของครัว และการระบายน้ำโสโครกจากห้องน้ำ น้ำทิ้งของโครงการ แยกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. น้ำฝน เป็นน้ำธรรมชาติที่ต้องการระบายออกจากพื้นที่อาคารโดยรวดเร็ว ซึ่งแบ่ง ออกเป็นการระบายน้ำฝนบนหลังอาคาร และระบายน้ำฝนบนพื้นดิน ซึ่งจะประกอบด้วย ทางรับ น้ำฝน ตะแกรงครอบ ท่อระบายน้ำฝนและบ่อพักน้ำ สำหรับการระบายน้ำฝนบนหลังคา ถ้าหาก ระบายไม่ทันก็มีโอกาสล้นราได้ และควรมีท่อรับน้ำล้นฉุกเฉิน เพื่อระบายออกที่ท่อสาธารณะ โดยเร็วที่สุด ความกว้างของคันทราง ไม่ควรน้อยกว่า 12 นิ้ว สำหรับท่อในแนวตั้งนั้น ขึ้นอยู่กับ ความลาดเอียงของหลังคา กับอัตราการตกของฝน โดยทั่วไปไม่น้อยกว่า 2 นิ้ว สำหรับกรณีที่เป็นหลังคาแบนอาจใช้ขนาด 3-4 นิ้ว หากบริเวณที่รับน้ำฝน อยู่ต่ำกว่าท่อระบายน้ำ ต้องมีบ่อ รวมน้ำฝนและใช้เครื่องสูบน้ำอย่างน้อย 2 เครื่อง สูบออก และท่อระบายน้ำควรมีอย่างน้อย 2 ท่อ และมีท่อน้ำฉุกเฉินโดยท่อฉุกเฉินนี้จะระบายออกที่ทางเข้า เพื่อป้องกันกรณีท่อระบายน้ำชั้น ล่างเกิดอุดตัน และปากท่อทุกแห่งต้องมีตะแกรงกันผง

2. น้ำทิ้งโดยทั่วไปของอาคาร ได้แก่ น้ำทิ้งที่ระบายจากสุขภัณฑ์ต่าง ๆ ภายในอาคาร นิยมทำกัน 2 วิธี คือ วิธีแยกน้ำทิ้งจากอ่างล้างมือ ครัว ลงสู่บ่อพักน้ำ แล้วจึงลงสู่ท่อระบายน้ำ สาธารณะส่วนนี้ทิ้งจากส้วมหรือที่ปัสสาวะนั้น ก่อนระบายสู่แหล่งน้ำสาธารณะ จำเป็นต้องผ่าน การฆ่าเชื้อโรคก่อน

ระบบบำบัดน้ำเสีย

ระบบบำบัดน้ำเสีย น้ำที่ผ่านการใช้แล้ว ก่อนที่จะทำการระบายลงสู่แหล่งน้ำ สาธารณะควรจะผ่านกรรมวิธีต่าง ๆ เพื่อลดความสกปรก ซึ่งขบวนการบำบัดน้ำเสียของโครงการ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งการบำบัดเป็น 3 ชั้น คือ

1. การบำบัดโดยทางกายภาพ ได้แก่ การใช้ตะแกรงกรองผง, บ่อดักไขมัน และบ่อดัก ทrayในที่นี้จะกักเฉพาะบ่อดักไขมัน น้ำเสียที่มาจากห้องครัวและห้องอาหาร จะมีไขมันปน ออกมามาก ก่อให้เกิดปัญหาไขมันอุดตันในเส้นท่อ และเกาะผนังของบ่อต่าง ๆ เป็นปัญหาการ บำบัดน้ำเสีย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การบำบัดโดยวิธีชีวภาพ (BIOLOGICAL UNIV PROCESS) ใช้กับน้ำเสียที่มาจาก ส้วม โภษีสภาวะ

2.1 การบำบัดโดยแบคทีเรียที่ไม่ใช้ออกซิเจน (Anaerobic Bacteria) วิธีนี้ จะใช้ Septic Tank ในการบำบัด เนื่องจากการก่อสร้างง่าย ไม่มีเครื่องจักรและไม่ต้องดูแลรักษามาก วัตถุประสงค์ของการใช้ก็เพื่อแยกของแข็งที่ตกตะกอนออกจากน้ำเสีย ส่วนน้ำใสจะถูกส่งไปยังบ่อ บำบัดอื่น ส่วนตะกอนที่ก้นถังจะถูกแบคทีเรียย่อยสลายให้มีปริมาณน้อยลง แล้วสูบไปทิ้งเป็นครั้ง คราว ยังมีตะกอนที่ลอยน้ำเช่น ไขมันอยู่บ้าง

ประสิทธิภาพในการลดมลสารโดยเฉลี่ย พบว่าสามารถลด BOD (Bio-Chemical Oxygen Demand) ได้ 40-65% ลดไขมันได้ 70-80% และลดฟอสฟอรัสได้ 15%

หลักการออกแบบ SEPTIC TANK

1. ต้องสามารถเก็บน้ำเสียได้ ประมาณ 24 ชั่วโมง โดยไม่รวมชั้นตะกอนและสิ่ง แวนลอยที่ผิวน้ำ (Scum)
2. ต้องมีท่อหรือ Baffle กันที่ช่องน้ำเข้าและที่ช่องน้ำออก เพื่อป้องกันตะกอนลอยออกไป
3. ต้องมีปริมาตรเก็บกักตะกอนลอย และตะกอนที่ก้นถังอย่างเพียงพอ เพื่อไม่ให้มีการ ล้นออกนอกถังในระยะเวลาดำเนิน
4. ต้องมีท่อระบายก๊าซมีเทน คาร์บอนไดออกไซด์ และไฮโดรเจนซัลไฟด์ ซึ่งเกิดจากการ ย่อยสลายตะกอนออกจากถัง
5. ควรแบ่งถังออกเป็น 2-3 ส่วน เพื่อให้มีการตกตะกอนที่ดีขึ้น

2.2 การบำบัดโดยแบคทีเรียที่ใช้ออกซิเจน (AEROBIC BACTERIA) วิธีที่นิยมใช้กัน ในอาคารทั่วไป คือ

ขบวนการ Activate Sludge เป็นวิธีที่ประสิทธิภาพสูงใช้เนื้อที่สร้างน้อย แบคทีเรียจะ ย่อยสลายสารอินทรีย์ที่อยู่ในรูปของแข็ง ตะกอนแขวนลอย และที่ละลายในน้ำ โดยแบคทีเรียจะ รวมกันเป็นกลุ่มลอยอยู่ในถังเติมอากาศ ซึ่งส่งน้ำเสียเข้ามาบำบัด และในเครื่องให้อากาศ (Aerotor) ทำงานอยู่ตลอดเวลาจากนั้นน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้ว และตะกอนแบคทีเรีย จะไหล เข้าไปถึงตกตะกอนเพื่อแยกเอาแบคทีเรียกลับมายังถังเติมอากาศใหม่ ส่วนน้ำใสจะไหลออกจาก ระบบเพื่อฆ่าเชื้อโรค และทิ้งลงท่อระบายน้ำสาธารณะ

ในการออกแบบระบบบำบัดน้ำเสีย จากอาคารขนาดใหญ่จะมีอัตราการไหลของน้ำเสียไม่เกิน 1,000 ลบ.ม./วัน นิยมออกแบบให้ทำงานในช่วง Extend Aerator เพื่อที่จะได้เกิดตะกอนแบคทีเรีย ส่วนเกินที่จะต้องกำจัดออกไปให้มีปริมาณน้อย การสร้าง Septic Tank ก่อนที่จะเข้าถังเติมอากาศ สามารถลดความเข้มข้นของของแข็งแขวนลอย และกำจัดเศษผง ที่มา กับน้ำเสียออกได้มาก ไม่เกิดปัญหาการอุดตันในเส้นท่อและเครื่องสูบน้ำ

ถังเติมอากาศควรมีระยะเวลาเก็บน้ำเสียได้ประมาณ 24 ชั่วโมง และมีค่าออกซิเจนที่ละลายอยู่ในน้ำ ในถังเติมอากาศไม่น้อยกว่า 1-3 มก./ลิตร เครื่องเติมอากาศสามารถใช้ได้ทั้งแบบเป่าอากาศ (Diffused Air Aerator) แบบใบพัดตีผิวน้ำ (Surface Aerator) หรือแบบใต้น้ำ (Submersible Aerator)

โครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี เลือกใช้การบำบัดทางชีวะ โดยแบคทีเรียที่ใช้ออกซิเจน (Aerobic Bacteria) เนื่องจากมีประสิทธิภาพในการทำงานสูง ใช้เนื้อที่ก่อสร้างน้อย ควบคุมการทำงานง่าย ใช้งานน้อยเป็นการประหยัด

- การบำบัดโดยวิธีเคมี คือการใช้สารเคมีฆ่าเชื้อโรคที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ที่เหลือยู่ให้หมดไปก่อนที่จะทิ้งออกสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ สารเคมีที่นิยมใช้คือ คลอรีน ไอโอดีน และไฮทอน โดยใช้สารเคมีเหล่านี้ผสมกับน้ำที่ผ่านจากบ่อบำบัด ทางชีวะ ในถังฆ่าเชื้อโรค เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 75 นาที และให้มีความเข้มข้นของสารเคมีอิสระ เหลืออยู่ในน้ำออก เพื่อให้แน่ใจว่าเชื้อโรคได้ถูกฆ่าตายเป็นส่วนใหญ่

สรุปกระบวนการระบบบำบัดน้ำเสีย

1. น้ำโสโครกจากโถส้วม และโถปัสสาวะจะต่อเข้า Septic Tank
2. น้ำเสียจากอ่างล้างมือ ห้องน้ำ คร้ว จะต่อเข้าบ่อดักไขมัน
3. นำน้ำที่ได้จากข้อ 1 และ 2 ไปบำบัดโดยวิธีทางชีวะโดยแบคทีเรียที่ใช้ออกซิเจน
4. เติมคลอรีนลงในถังฆ่าเชื้อที่บรรจุน้ำที่ได้จากข้อ 3
5. สูบออกสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.9 ระบบการขนย้ายขยะ

เพื่อให้การเก็บและการขนย้ายขยะในโครงการเป็นไปอย่างสะดวกและถูกสุขลักษณะ จำเป็นต้องมีห้องเก็บรวมขยะ เพื่อให้เป็นที่เก็บรวบรวมขยะก่อนการขนย้ายไปกำจัด โดยในแต่ละวันเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดจะทำความสะอาดบริเวณอาคารและบริเวณโดยรอบอาคาร ทำการรวบรวมขยะในโครงการทั้งหมด โดยการแยกประเภทขยะตามลักษณะ เช่น ขยะเปียก ขยะแห้ง ขยะที่สามารถนำไปแปรรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ขยะที่เป็นสารเคมีหรือเป็นวัตถุมีพิษ เป็นต้น จากนั้นก็จะทำการบรรจุให้มิดชิด แล้วนำมาเก็บไว้ยังห้องรวบรวมขยะ เพื่อรอรถเก็บขยะของเทศบาลมารับเพื่อนำไปทำการกำจัดในขั้นต่อไป

ลักษณะของห้องรวมขยะ

1. สร้างด้วยวัสดุที่คงทน ไม่ติดไฟสามารถกันน้ำซึม สามารถล้างทำความสะอาดได้โดยสะดวก มีการระบายน้ำที่ดี และในห้องควรเตรียมน้ำใช้ไว้ตลอดเวลา เพื่อความสะดวกในการล้างทำความสะอาด
2. ขนาดของห้องจะต้องเพียงพอสำหรับขยะ ในปริมาณความจุที่ 2.5 ลิตร/คน/วัน
3. จะต้องตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมทั้งในด้านสุขลักษณะ และไม่ก่อให้เกิดสภาพที่ไม่น่าดู ไม่เป็นระเบียบแก่โครงการ
4. อยู่ในตำแหน่งที่รถเก็บขยะของเทศบาล จะสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก รวมทั้งมีทางเข้า-ออก ที่มีขนาดเพียงพอและให้บริการได้โดยไม่รบกวนส่วนอื่น ๆ ของโครงการ เป็นต้น

7.10 ระบบป้องกันฟ้าผ่า

ผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากฟ้าผ่าสามารถทำให้เกิดความเสียหาย และอันตรายได้หลายประการ ดังนี้

1. การเกิดความร้อนเนื่องจากฟ้าผ่า ซึ่งแสดงว่ามีกระแสไฟฟ้าวิ่งจากก้อนเมฆสู่ดิน ลักษณะของลัมฟ้าผ่าจะเป็นลัมแคบ ๆ ห่อหุ้มด้วยหมอกโคโรนา มีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1-2 เซนติเมตร และมีอุณหภูมิประมาณ 3000 องศา ด้วยเหตุว่าลัมฟ้าผ่ามีความร้อนสูงมาก อาจทำให้เกิดไฟไหม้กับวัสดุติดไฟได้ ถึงแม้ว่าช่วงเวลาการไหลของกระแสไฟฟ้าจะสั้นมากก็ตาม ดังนั้นใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบต้องคำนึงถึงผลของความร้อน ที่จะเกิดขึ้นของสายตัวนำ ที่ใช้ในระบบป้องกันตัวด้วย เพราะอุณหภูมิในสายตัวนำจะสูงมาก

2. การเกิดผลทางไฟฟ้า การเกิดฟ้าผ่าทำให้ผลคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือเกิดความเสียหายแก่เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความไวสูงต่อสนามแม่เหล็กไฟฟ้า และสนามแม่เหล็กไฟฟ้ายังทำให้เกิดคลื่นไฟฟ้า ซึ่งหากสูงมากจะทำให้เกิดสปาร์กเป็นต้นเหตุให้เกิดเพลิงไหม้ด้วย

3. การเกิดแรงระเบิด สามารถเกิดได้ 2 แบบคือ เมื่อกระแสไฟฟ้าไหลผ่านตัวนำจะทำให้เกิดแรงเกิดแรงบิดขึ้นในตัวนำ และอีกแบบหนึ่งคือ เกิดคลื่นช็อกในขณะที่ฟ้าผ่าผ่านไป

4. การเกิดอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต ในการเกิดฟ้าผ่าจะพบว่า ในรัศมี 10-15 เมตร จะมีกระแสไฟฟ้าในระยะใกล้ อาจเกิดอาการช็อกหรือถึงแก่ชีวิตได้

จากเหตุผลดังกล่าวจึงต้องเตรียมป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้น จากกรณีฟ้าผ่าลงอาคาร ซึ่งอาจเกิดได้ในกรณีที่อาคารสูงกว่าอาคารที่อยู่บริเวณเดียวกันและไม่มีอุปกรณ์สำหรับป้องกันอันตราย หรือว่าเป็นอาคารที่สูงไม่มาก แต่อยู่ในบริเวณโล่งแจ้งก็อาจเกิดอันตรายได้

แนวความคิดในการออกแบบป้องกันฟ้าผ่าจะต้องสามารถป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับตัวอาคารทั้งหลังและต้องทำให้ระบบการติดตั้งนั้นมีความสวยงาม และดูกลมกลืนไปกับตัวอาคารด้วย ระบบป้องกันฟ้าผ่าในปัจจุบันที่นิยมใช้มีอยู่ 2 ระบบ คือ

1. ระบบฟาราเดย์ ใช้เสาหล่อฟ้าติดเรียง กันไปทั่วอาคาร ซึ่งจะต้องใช้เสาหล่อฟ้าจำนวนมาก
2. ระบบที่ใช้สารกัมมันตภาพรังสีกับปลายของเสาหล่อฟ้า ซึ่งต้องใช้เสาหล่อฟ้า เพียงจุดเดียว

สำหรับในการออกแบบโครงการนี้เลือกใช้ระบบป้องกันฟ้าผ่าแบบฟาราเดย์เพราะการติดตั้งมีราคาถูกและเสาหล่อฟ้าที่ใช้มีอยู่ไม่มากเกินไปนัก โดยมีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือ

1. สายอากาศหล่อฟ้า เป็นส่วนตัวนำแบบเสาโลหะยึดไว้บนยอดสูงสุดของตัวอาคาร และสิ่งที่จะต้องกัน โดยสายอากาศหล่อฟ้านี้จะทำปลายยอดให้แหลมเพื่อให้ความเครียดสนามไฟฟ้า (ELECTRIC FIELD STRESS) ณ จุดนั้นมีค่าสูงกว่าบริเวณใกล้เคียงทำหน้าทำให้ฟ้าผ่าที่สายอากาศหล่อฟ้านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. สายนำดินลงดิน เป็นสายตัวนำไฟฟ้าซึ่งต่อทางไฟฟ้าอย่างดีกับสายอากาศล่อฟ้า เมื่อมีฟ้าผ่าลงบนอาคารล่อฟ้า แล้วกระแสไฟฟ้าจะไหลลงสู่พื้นดิน ผ่านสายนำดินและกระจายลงไปในดินอย่างรวดเร็วผ่านทางรากสายดิน

3. รากสายดิน เป็นโลหะฝังอยู่ในดินจะใช้เหล็กหุ้มทองแดงเพื่อช่วยให้ความต้านทานของระบบสายดินหรือของระบบป้องกันฟ้าผ่าจะมีค่าต่ำ ทำให้กระแสไฟฟ้าสามารถไหลกระจายออกไปได้อย่างรวดเร็ว สำหรับการฝังรากสายดินให้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความต้านทานจำนวนของดิน

การจัดวางสายอากาศล่อฟ้าจะต้องติดตั้งบนส่วนสูงสุดของอาคาร โดยอยู่เหนือส่วนสูงสุดประมาณ 0.03 เมตร นอกจากนี้จะต้องคำนึงถึงระยะห่างของสายอากาศล่อฟ้า โดยทั่วไปจะห่างประมาณ 15.20 เมตร

7.11 ระบบสื่อสารภายในอาคาร

ระบบโทรศัพท์

เป็นระบบสื่อสารที่สามารถทำการติดต่อทั้งภายในและภายนอก มีขอบข่ายการติดต่อที่กว้างขวางและสะดวกรวดเร็ว ปัจจุบัน ระบบโทรศัพท์แบ่งออกเป็น 4 ระบบคือ

1. Private Manual Branch Exchange (PMBX หรือ PBX) การโทรศัพท์เข้า-ออกกระทำโดยเชื่อมระบบการติดต่อภายในเข้ากับระบบการติดต่อภายนอกโดยผ่านพนักงานโดยปกติจะสามารถติดต่อภายในได้ 50 คู่สายและติดต่อภายนอกได้ 10 คู่สาย โดยใช้พนักงานรับโทรศัพท์ 2 คน

2. Private Automatic Branch Exchange (PABX หรือ PBX) เป็นการติดต่อระหว่างภายนอกกับภายใน หรือภายในกับภายใน โดยผ่านเครื่องอัตโนมัติหรือพนักงานสามารถติดต่อได้มากกว่า 50 คู่สาย

3. Private Manual Exchange (PMX) and Private Automatic Exchange (PAX) เป็นระบบการติดต่อสุจริตที่เป็นสาธารณะโดยแยกระบบเป็นอิสระ โดยมีการกำหนดขอบเขตการติดต่อเอาไว้ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น การบริการรักษาความปลอดภัยการแจ้งสัญญาณเพลิงไหม้

4. Intercom or Direct Speech System เป็นระบบการติดต่อโดยตรงระหว่างคู่สายภายใน ปกติจะสามารถรวมการติดต่อได้เต็มที่ 8 คู่สาย แต่อาจเพิ่มได้ถึง 64 คู่สาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.9.2 ระบบเทเลกซ์ (Telex)

บริการเทเลกซ์ คือ บริการให้เช่าเครื่องโทรพิมพ์ ซึ่งผู้เช่าสามารถรับส่งข้อความโดยเครื่องโทรพิมพ์นั้น ๆ ไปยังผู้เช่าอื่น ๆ ที่อยู่ในชุดสายเดียวกัน หรือชุดสายเทเลกซ์อื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศ การติดต่อใช้บริการเทเลกซ์แต่ละครั้งจะนานเกินกว่า 12 นาทีไม่ได้ ประเภทของการติดต่อโดยผ่านบริการเทเลกซ์

1. บริการติดต่อต่างประเทศ คือ บริการที่ผู้เช่าเครื่องโทรพิมพ์ในประเทศไทยติดต่อกับกับผู้เช่าเครื่องโทรพิมพ์ต่างประเทศ หรือกลับกันเป็นอักษรโรมัน เปิดทำการทุกวันตลอด 24 ชั่วโมง

2. บริการติดต่อในประเทศ คือ บริการที่ผู้เช่าเครื่องโทรพิมพ์ในประเทศไทยติดต่อกันเองเป็นอักษรไทยและหรืออักษรโรมัน เปิดทำการทุกวันตลอด 24 ชั่วโมง

ประโยชน์จากการใช้บริการเทเลกซ์ เป็นระบบโทรคมนาคมที่สะดวกระบบหนึ่งที่อยู่ภายใต้การควบคุมของผู้เช่าเอง เป็นบริการที่ประหยัด เสียค่าบริการต่ำ สามารถติดต่อ ส่งข่าวสารถึงจุดหมายได้รวดเร็วและแน่นอน สามารถส่งข่าวสารเป็นตัวอักษรฟอร์มสำเนาป้องกันการเข้าใจผิดทั้งฝ่ายผู้ส่งและผู้รับ

7.12 ระบบป้องกันน้ำท่วม

มาตรการในการป้องกันน้ำท่วม

มาตรการหลักในการป้องกันน้ำท่วมแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

- มาตรการในการก่อสร้าง (Structural Measures) ส่วนใหญ่ใช้ในพื้นที่ชุมชนหนาแน่น
- มาตรการไม่ใช้การก่อสร้าง (Non Structural Measures) ส่วนใหญ่ใช้ในพื้นที่ชุมชนเบาบางและพื้นที่กสิกรรม

จะเห็นได้ว่าโครงการอยู่ในพื้นที่ชุมชนหนาแน่นน้อย “มาตรการในการก่อสร้าง” จึงเหมาะสมกับโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

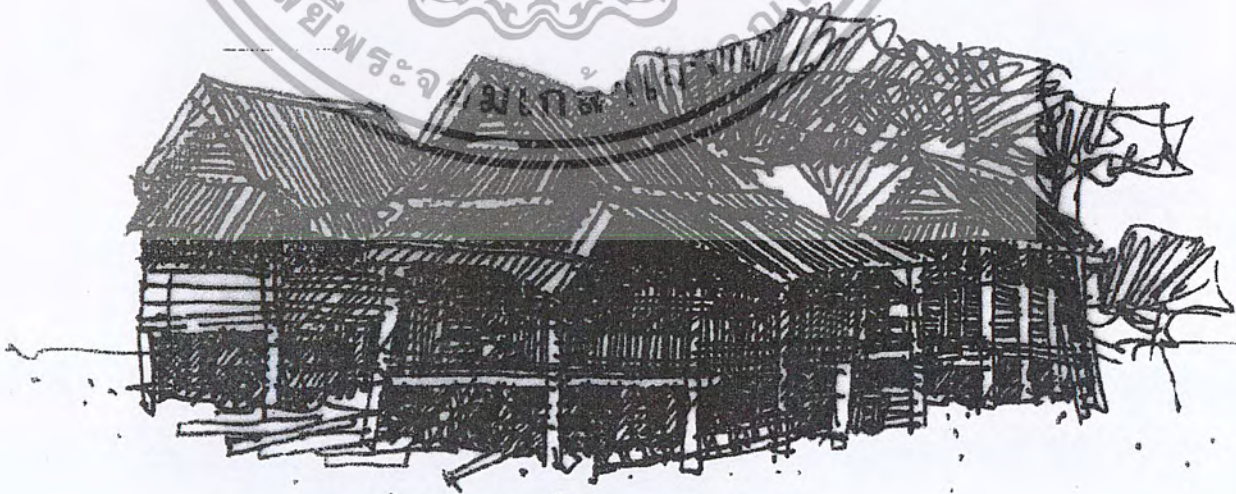
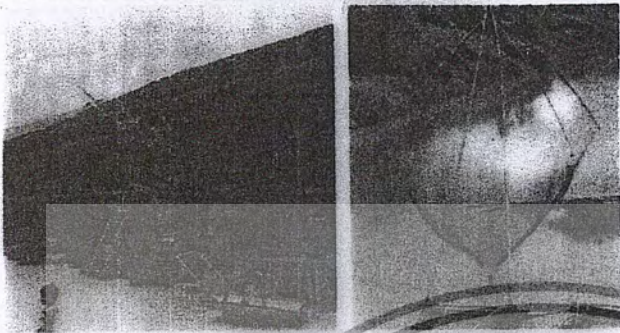
มาตรการในการก่อสร้าง
ระบบป้องกันน้ำท่วมและระบายน้ำแบบระบบพื้นที่ปิดล้อม (Polder System) ซึ่ง
ประกอบด้วย

1. การป้องกันน้ำภายนอกไหลเข้าพื้นที่ปิดล้อม
2. ส่วนที่เป็นพื้นดิน ใช้คันกันน้ำในรูปของถนน ทางรถไฟ คันดิน อาคาร รูปแบบต่าง ๆ
3. ส่วนที่เป็นทางระบายน้ำ ให้ประตูระบายน้ำ ประตูท่อ ทำนบจุดน้ำกั้น เป็นต้น
 - 3.1 การระบายน้ำออกจากพื้นที่ปิดล้อม
 - ระบายออกโดยธรรมชาติ ใช้ประตูระบายน้ำ ประตูท่อ เป็นต้น
 - ระบายออกโดยใช้เครื่องสูบน้ำ
 - 3.2 ระบายน้ำในพื้นที่ปิดล้อม
 - ระบบระบายน้ำ ใช้จากอาคารบ้านเรือน ถนน ซอย ไปสู่ภายนอกโดยท่อระบายน้ำ
คูและคลอง การชะลอกักเก็บน้ำ เพื่อกักเก็บน้ำไว้ระยะหนึ่งโดย คลอง สระ บึง ที่ลุ่ม
ต่าง ๆ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี Suphanburi Vernacular Art and Cultural Center

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 8

แนวความคิดในการออกแบบ

8.1 สรุปแนวความคิดในการออกแบบ

แนวความคิด

การดำเนินชีวิตที่ผ่านมาในอดีตจนถึงปัจจุบัน เรามีทั้งสุขและทุกข์แต่เราจะรู้สึกสุขใจและภาคภูมิใจเสมอเมื่อทวนรำลึกถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมา ซึ่งประสบการณ์เหล่านั้นทำให้ชีวิตปัจจุบันมีความหมาย และสร้างหวังที่จะดำเนินชีวิตอันสดใสต่อไปในอนาคต เหตุการณ์ที่ผ่านมาทำให้เรามีจิตใจผูกพันต่อสถานที่ (Sense of place) ที่เราเคยดำรงชีวิตมาอย่างหนาแน่น จนเกิดความรู้สึกยึดเอาสถานที่เหล่านั้นเป็นถิ่นของตน (Sense of belonging)

ทั้งนี้โครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี ไม่ได้สร้างขึ้นเพื่อเน้นการท่องเที่ยวเป็นหลัก แต่สร้างขึ้นเพื่อเป็นสถานที่ของคนท้องถิ่นได้เข้ามาพบปะ และร่วมกันจรจองสังคมาทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งวัฒนธรรมเหล่านี้เป็นสิ่งที่คนในชุมชนนี้สร้างขึ้น จึงก่อให้เกิดความหมายต่อคนเรา บางสิ่งก็กลายเป็นสัญลักษณ์ที่คนเราผูกพัน ดังนั้นอดีตหรือประวัติศาสตร์จึงไม่ใช่สิ่งบังเอิญที่เกิดขึ้น หากแต่เป็นประวัติศาสตร์และประสบการณ์ของคนเราที่แสดงถึงการดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดร่วมกันกับธรรมชาติ และคุณค่าของชีวิตปัจจุบันก็จะไม่สมบูรณ์ หากคนเราจะเลยที่จะตระหนักถึงอดีตที่หลงเหลืออยู่ในปัจจุบัน เพื่อเป็นสื่อชักนำชีวิตที่สดใสในอนาคต ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นที่มาของแนวความคิด “ **อดีตที่ยังไม่เปลี่ยนแปลง** ” (UNCHANGING CONDITION)

บริบท

“ **อดีตที่ยังไม่เปลี่ยนแปลง** ” (UNCHANGING CONDITION) แบ่งออกได้เป็นสองลักษณะ ลักษณะแรกได้แก่ **อดีตประเภทนามธรรม** คือ ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ อีกลักษณะหนึ่งได้แก่ **อดีตประเภทรูปธรรม** คือ วัตถุสิ่งของต่างๆ ซึ่งทั้งสองลักษณะนี้มีความสำคัญกับคนเรา และหยั่งรากฝังลึกลงในจิตใจของคนในชุมชนยึดมั่นเป็นคุณค่าของชีวิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบและการแสดงออกทางสถาปัตยกรรม

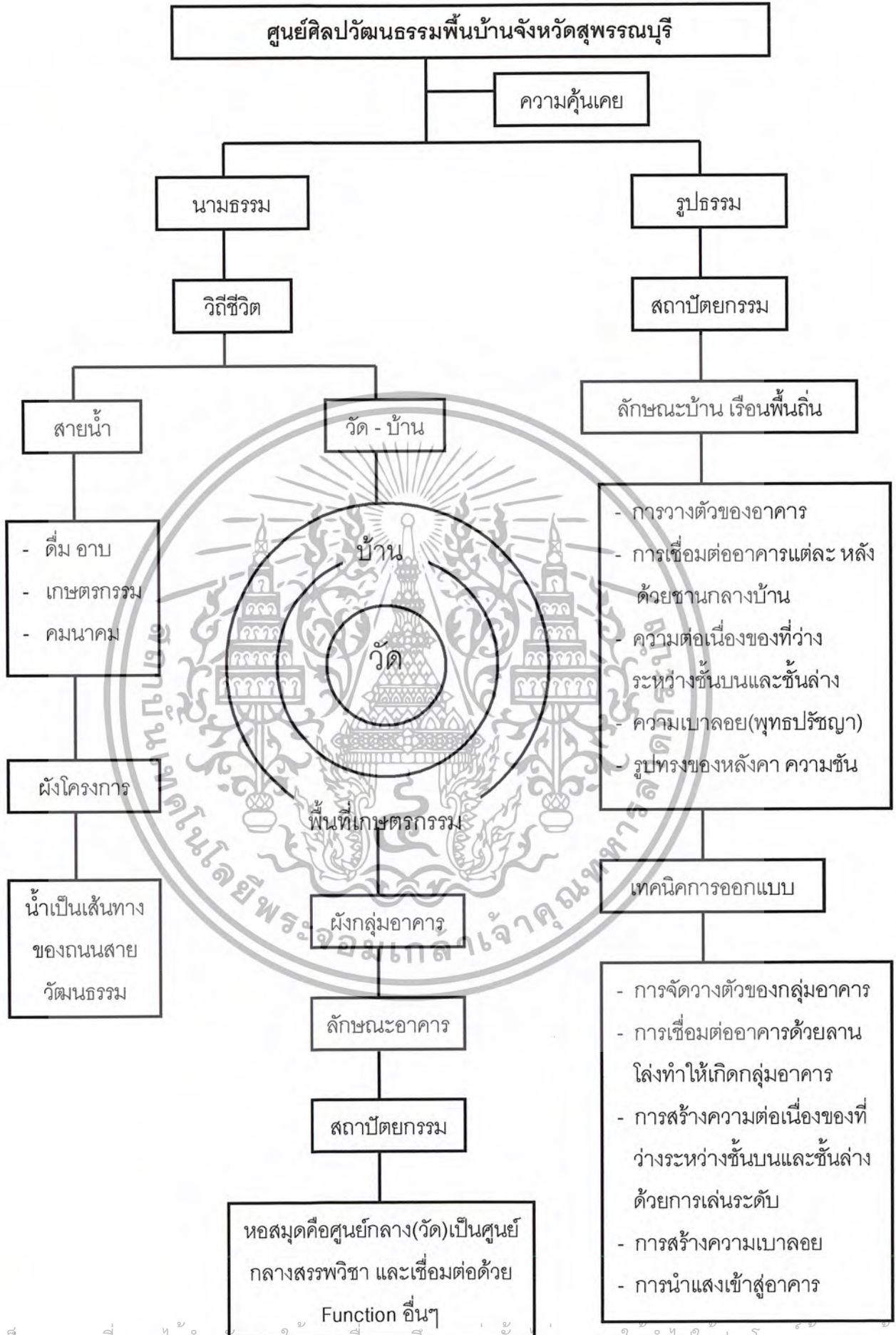
จากบริบทหลักที่ว่า “อดีตที่ยังไม่เปลี่ยนแปลง” (UNCHANGING CONDITION) นั้น นำไปสู่แนวความคิดของการวางผังอาคารและการออกแบบอาคาร โดย

ลักษณะนามธรรม ทางประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อนั้น แสดงออกทางรูปแบบการดำรงชีวิตและการจัดระเบียบทางสังคมของชุมชน หมายถึงการจัดลักษณะของชุมชน อันประกอบไปด้วย วัดซึ่งเป็นศูนย์กลางของชุมชน และวัดถูกล้อมไปด้วยอาคารสาธารณะเช่น ตลาด โรงเรียน ถัดออกมาเป็นย่านพักอาศัยหมู่บ้าน ซึ่งในตัวหมู่บ้านก็มีรูปแบบการจัดวางอาคารที่เป็นเอกลักษณ์ และชั้นนอกสุดจะเป็นพื้นที่เกษตรกรรม นอกจากนี้ “สายน้ำ” ยังเป็นบ่อเกิดแห่งวัฒนธรรมและวิถีการดำรงชีวิตต่างๆของชุมชนอีกด้วย

ในทางการออกแบบเราได้ นำเอาลักษณะรูปแบบการดำรงชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนมาใช้ในการวางผังอาคาร เพื่อให้เกิดความรู้สึกทางนามธรรมที่ผูกพันต่อสถานที่ (Sense of place) ที่เราเคยดำรงชีวิตตลอดมา

ลักษณะทางรูปธรรม ทางวัตถุสิ่งของต่างๆ แสดงออกทางรูปแบบทางสถาปัตยกรรม วัสดุอุปกรณ์การดำรงชีวิต หมายถึงบ้านพักอาศัย อาคารสาธารณะ วัสดุที่ใช้ รวมไปถึงเครื่องมือสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชน

ในทางการออกแบบเราได้ นำเอาลักษณะรูปแบบดังกล่าวมาใช้ในการออกแบบอาคาร เพื่อให้เกิดความรู้สึกทางรูปธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชน โดยการแสดงตัวของสถาปัตยกรรมรูปแบบเดิม (Traditional Form) ในลักษณะประยุกต์ ให้เข้ากับปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
 แผนภูมิที่ 8.1.1 แสดงการสรุปแนวความคิดในการออกแบบโครงการ
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะการวางผังของโครงการ

โครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรีนี้ ได้แบ่งแยกเนื้อที่ส่วนใช้สอยของโครงการอย่างชัดเจน โดยมีอาคารหอสมุดเป็นศูนย์กลาง(วัด)เป็นศูนย์กลางสรรพวิชา และเชื่อมต่อ Function ต่างๆด้วยลานโล่งอเนกประสงค์ซึ่งจะเป็นตัวกลางเชื่อม และแบ่งแยกส่วนใช้สอยตามประเภทผู้ใช้

ในการจัดผังบริเวณ จะเป็นไปตามแนวความคิดดังที่ได้กล่าวมา ซึ่งยึดหลักทางประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ โดยแสดงออกทางรูปแบบการดำรงชีวิต และการจัดระเบียบทางสังคมของชุมชน หมายถึงการจัดลักษณะของชุมชน อันประกอบไปด้วย วัดซึ่งเป็นศูนย์กลางของชุมชน (ส่วนหอสมุด วัฒนธรรม) และวัดถูกล้อมไปด้วยอาคารสาธารณะเช่น ตลาด โรงเรียน ถัดออกมาเป็นย่านพักอาศัย หมู่บ้าน (ส่วนองค์ประกอบต่างๆของโครงการ) ซึ่งในตมหมู่บ้านก็มีรูปแบบการจัดวางอาคารที่เป็นเอกลักษณ์ (การจัดวางตัวของกลุ่มอาคาร) และชั้นนอกสุดจะเป็นพื้นที่เกษตรกรรม (โดยที่พื้นที่รอบๆที่ตั้งของโครงการเป็นพื้นที่เกษตรกรรม เราจึงนำเอาพื้นที่ดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของแนวความคิดในการจัดผังบริเวณเพื่อให้เป็นไปตามแนวความคิดที่วางไว้) นอกจากการจัดผังบริเวณตามลักษณะของชุมชนแล้วนั้น ยังมี "สายน้ำ" ซึ่งเป็นบ่อเกิดแห่งวัฒนธรรมและวิถีการดำรงชีวิตต่างๆของชุมชน โดยเรานำเอาสายน้ำเป็นตัวเชื่อมพื้นที่ระหว่างส่วนหน้ากับส่วนหลังของโครงการและเป็นเส้นทางของถนนสายวัฒนธรรมที่จะย้อนไปสู่วิถีชีวิตของชุมชนดั้งเดิม (ตลาดน้ำ)

ทั้งนี้ในการที่จะวางผังบริเวณตามแนวความคิดข้างต้นให้มีประสิทธิภาพและมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของที่ตั้งโครงการนั้นจะต้องทำตามหลักเหตุผลที่ตั้งไว้ คือ

- ลักษณะการจัดวางผังต้องแสดงออกถึง ความเชื่อเชิฐและความสง่างาม ความอบอุ่นในรูปเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมที่สวยงาม (Invitation Elegant) มีการเว้นระยะ มุมมอง (Approach) ที่ดีโดยใช้ลานหน้าโครงการและการจัดภูมิสถาปัตยกรรมที่น่าสนใจ
- ลักษณะการวางผังที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมที่ตั้งโครงการ (Harmony with Local Environment)
- จัดให้มีพื้นที่โล่ง ส่วนผ่อนคลายเป็นอยู่ระหว่างองค์ประกอบการใช้สอยต่างๆ ซึ่งจะทำให้ผู้ที่เข้ามาใช้โครงการรู้สึกผ่อนคลาย และสร้างทัศนียภาพที่ดีแก่โครงการ โดยการปลูกต้นไม้ จัดสวน และสายน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

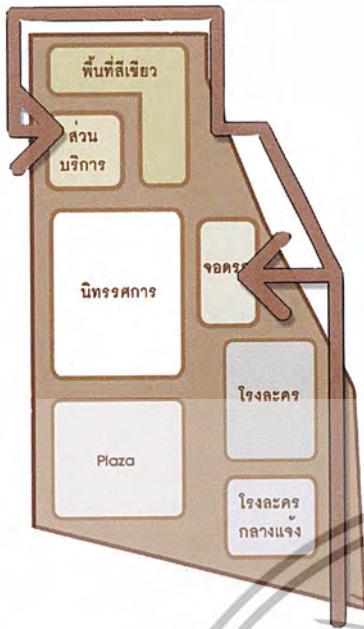
รูปแบบของโครงสร้างและงานสถาปัตยกรรม

- หลังคาทรงสถาปัตยกรรมไทยภาคกลาง มีการลดชั้นของหลังคาเพื่อลดทอน Scale เพื่อความสวยงามและสง่างาม มุมเอียงของหลังคาใช้ที่ 45 องศา ตามองศาของหลังคาเรือนไทย (ประมาณ 45-55 องศา) โดยต้องคิดถึงการใช้ร่มเงาแก่อาคารที่ดี
- ใช้ระบบโครงสร้างแบบเสาและคานที่เรียบง่าย แต่ในส่วนของโครงสร้างหลังคามีการใช้โครงถักเป็นโครงสร้างหลัก เพราะเป็นโครงสร้างที่สามารถพาดช่วงกว้างๆได้เป็นอย่างดี เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณมีความสะดวกในการก่อสร้าง และตอบสนองการใช้งานได้อย่างเต็มที่
- ใช้วัสดุก่อสร้างที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศท้องถิ่น วัสดุปูพื้นภายนอกอาคารใช้กระเบื้องดินเผา ส่วนภายในมีทั้งการปูพื้นไม้ พื้นหินขัด และการปูกระเบื้องต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้การใช้สอยพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ประหยัดงบประมาณ มีความงามในตัวของมันเอง เลือกใช้วัสดุที่สามารถผลิตได้ในท้องถิ่นเพื่อเป็นการกระจายรายได้ และสร้างงานให้แก่คนในท้องถิ่น ทั้งยังแสดงถึงภูมิปัญญาชาวบ้านของท้องถิ่น

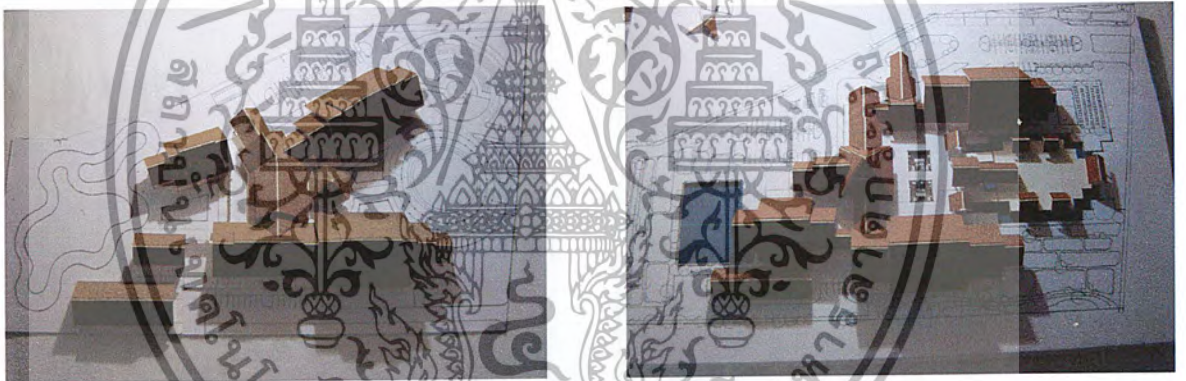
การจัดภูมิสถาปัตยกรรม

นำเอาลักษณะรูปแบบการดำรงชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนมาใช้ในการจัดภูมิสถาปัตยกรรม เพื่อให้เกิดความรู้สึกทางนามธรรมที่ผูกพันต่อสถานที่ (Sense of place) ที่เราเคยดำรงชีวิตตลอดมา โดยการนำเอาไม้พื้นถิ่นมาช่วยเสริมสร้างบรรยากาศและความร่มรื่นแก่โครงการ เช่น ต้นตาล ต้นพิกุล ต้นหางนกยูง จำปี จำปา มะลิ เป็นต้น มีการนำเอาสายน้ำมาช่วยสร้างบรรยากาศ การจัดวางกลุ่มต้นไม้ใหญ่เพื่อความร่มรื่นและสร้างศาลานั่งเล่นพักผ่อนเหมือนบรรยากาศของหมู่บ้าน และสร้างบรรยากาศให้มีสิ่งที่น่าสนใจและเป็นจุดพักผ่อนของผู้มาใช้โครงการโดยจำลองตลาดน้ำ และตลาดน้ำยังเป็นตัวเชื่อมพื้นที่ในโครงการกับพื้นที่รอบโครงการที่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมได้อย่างกลมกลืนเสมือนเป็นพื้นที่เดียวกัน เพื่อสร้างบรรยากาศให้เหมาะสำหรับเป็นที่พักผ่อนของคนในท้องถิ่นและผู้มาเที่ยวชมโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

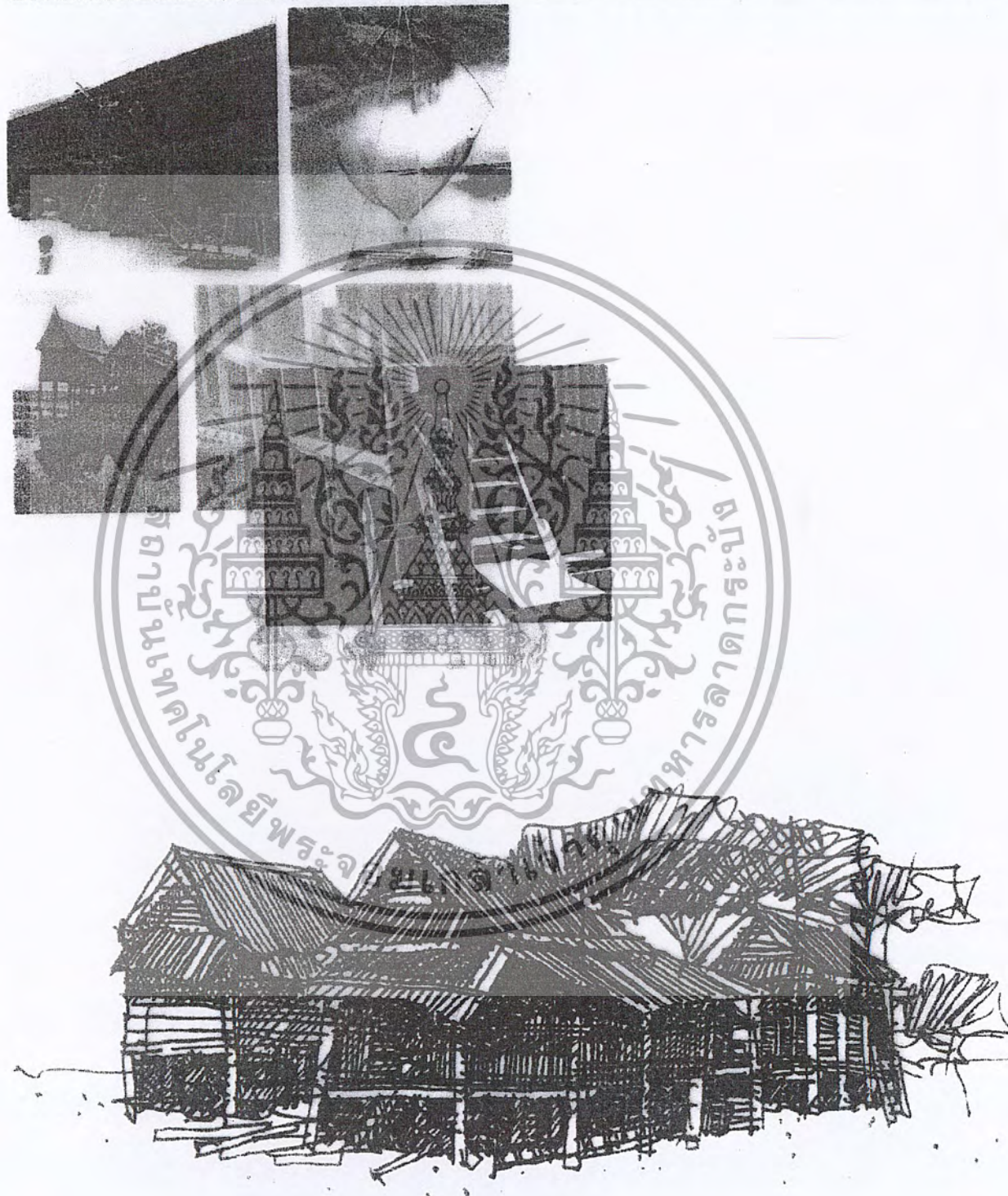
หลังจากได้ Relationship Diagram ของโครงการแล้ว ก็ทำการวิเคราะห์การจัด Zoning ของส่วนต่างๆของโครงการ โดยการวิเคราะห์ในหลายๆแบบจนได้แบบที่ดีที่สุดตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

จากนั้นจะทำการออกแบบและศึกษา Mass Study ทำออกมาจนได้แบบสุดท้ายที่ต้องการ และเหมาะสมที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสุพรรณบุรี
Suphanburi Vernacular Art and Cultural Center

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี

Suphanburi Vernacular Art and Cultural Center

Museum Exhibition

5

สุพรรณบุรีในช่วงสงคราม

แสดงเหตุการณ์ยุทธหัตถีของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
วัตถุแสดงคือ รูปจำลอง ภาพ และความสำคัญ ผลกระทบ
ของสงครามที่เมืองสุพรรณบุรี

6

ศิลปกรรม

แสดงรูปแบบศิลปกรรม องค์ลักษณะทางศิลปกรรมของพระที่นั่ง
พระพุทธรูปจำลอง พระเครื่อง จิตรกรรมฝาผนัง

7

สุพรรณบุรีกับการเกษตร

ลักษณะวิถีชีวิตภาคเกษตรทำมาหากิน ความปลอดภัย
แสดงลักษณะเป็นไทย และกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำ
วันและเกิดในชุมชน

8

สุพรรณบุรี อดีต-ปัจจุบัน

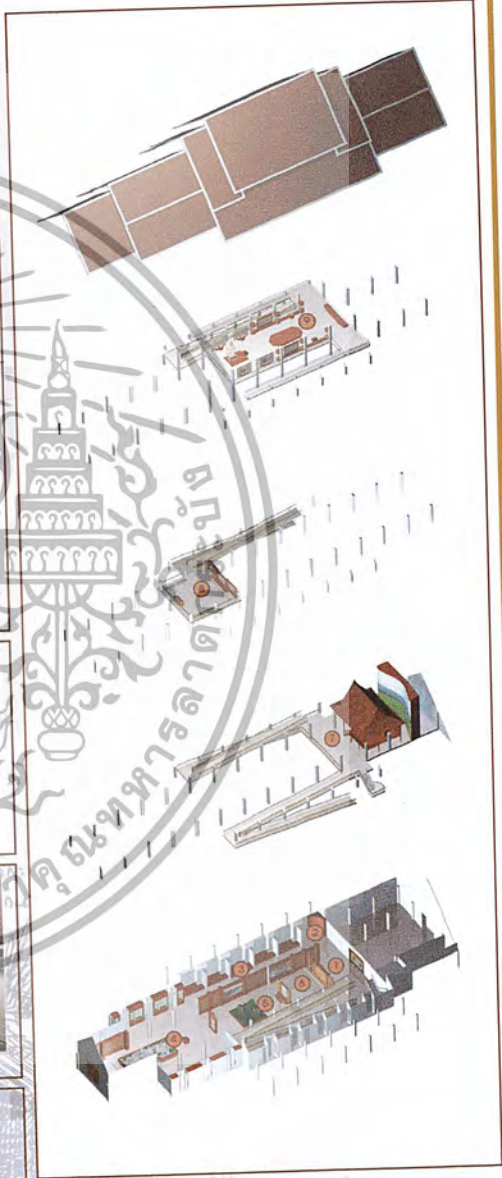
แสดงการเปลี่ยนแปลงเมือง วัตถุ
แสดงใช้ระบบมัลติมีเดีย ภาพ
และการนำเสนอสิ่งทันสมัยที่ในสวนทางในการจัดแสดง

9

ประเพณี ภาษาถิ่นและการเล่นพื้นเมือง

แสดงโดยการใช้อุปกรณ์แสดงจริง ระบบมัลติมีเดีย
เน้นภาพแสดงสีสันของประเพณีที่ ช่วงเวลา
แสดงภาพประกอบเสียงให้ความรู้เรื่องแหล่งพื้นเมือง
และภาษาถิ่น

โลกเพิ่มที่ 300- ที่เล่นกับเครื่องใช้
ในหนังสือเล่มนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

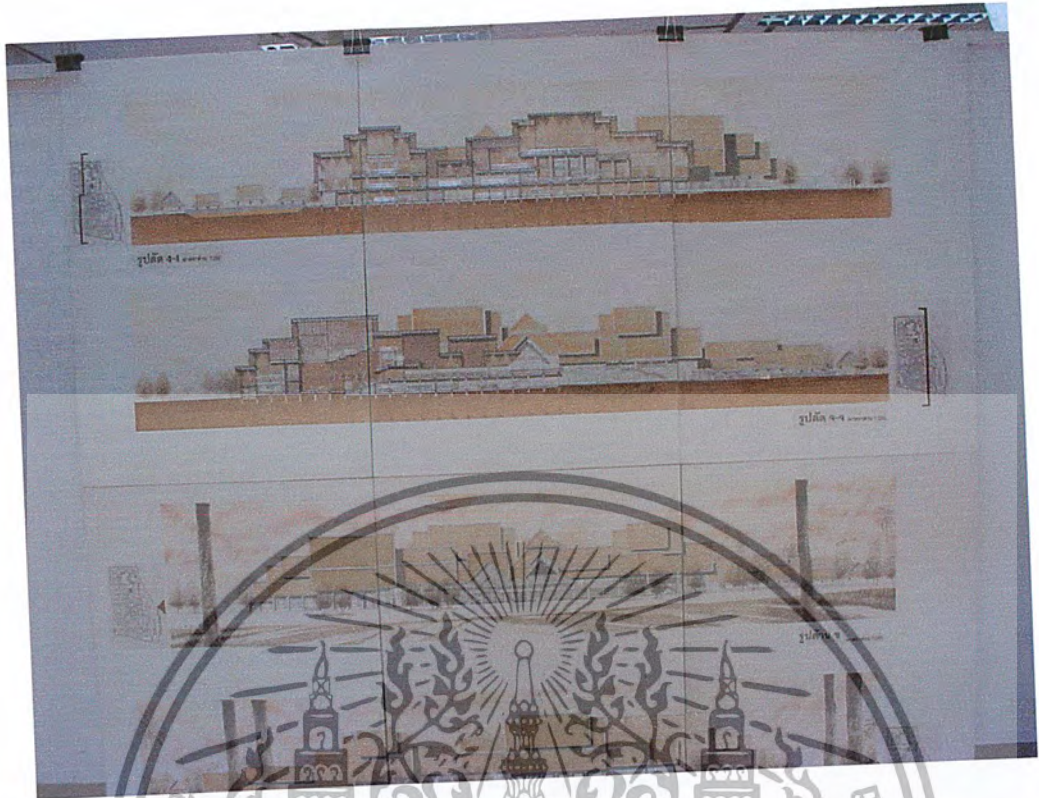
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 'ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้'

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

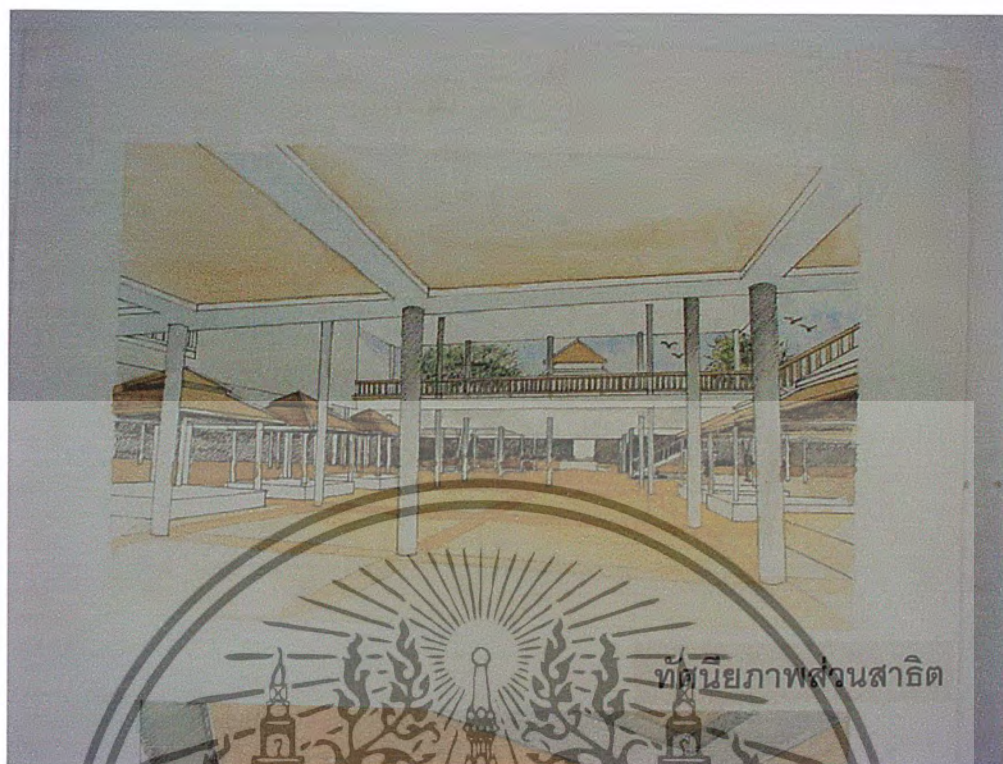

ทัศนียภาพนิทรรศการถาวร

ทัศนียภาพตลาดน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพสวนสาธิต

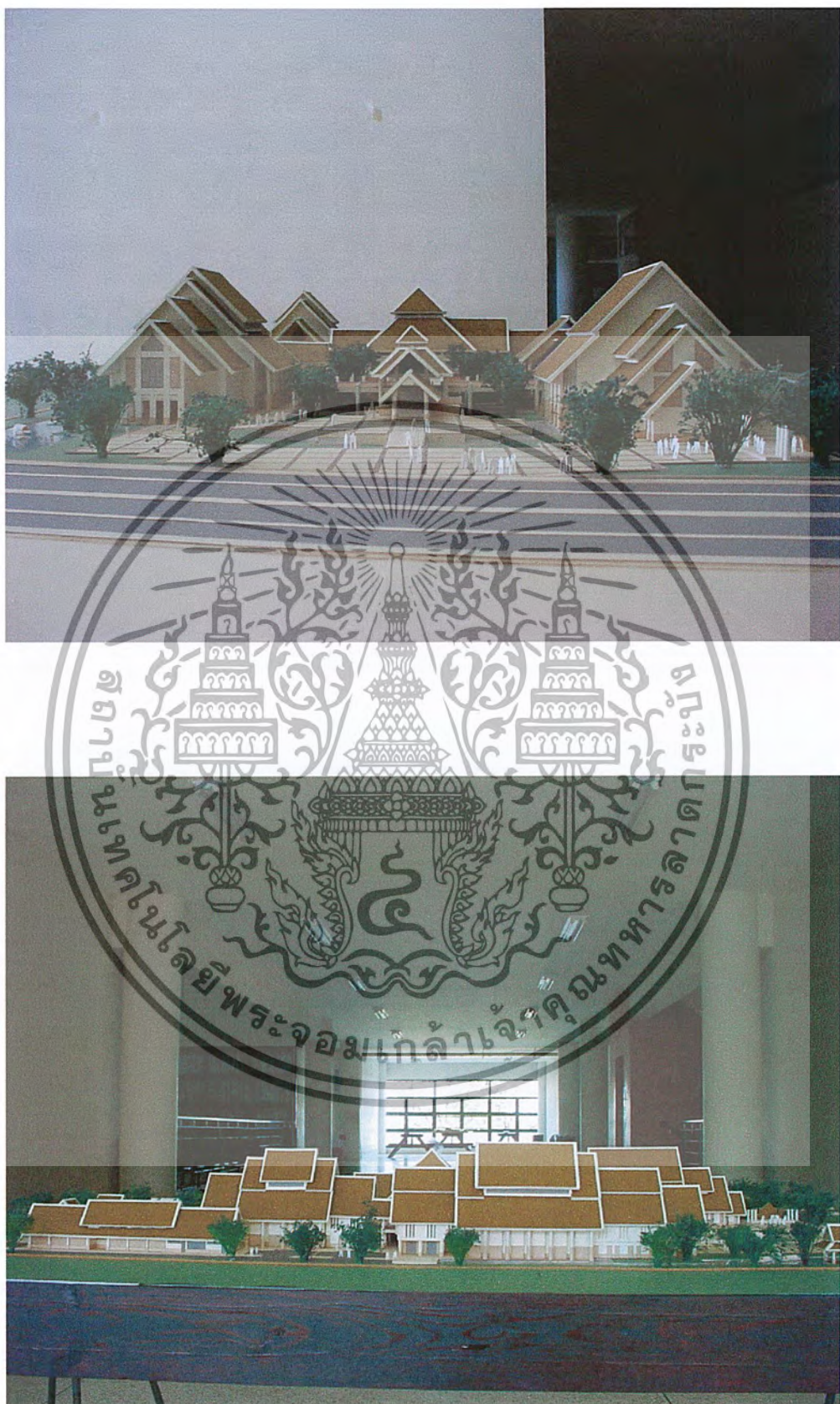
ทัศนียภาพสวนสาธิต

ทัศนียภาพถนนวัฒนธรรม

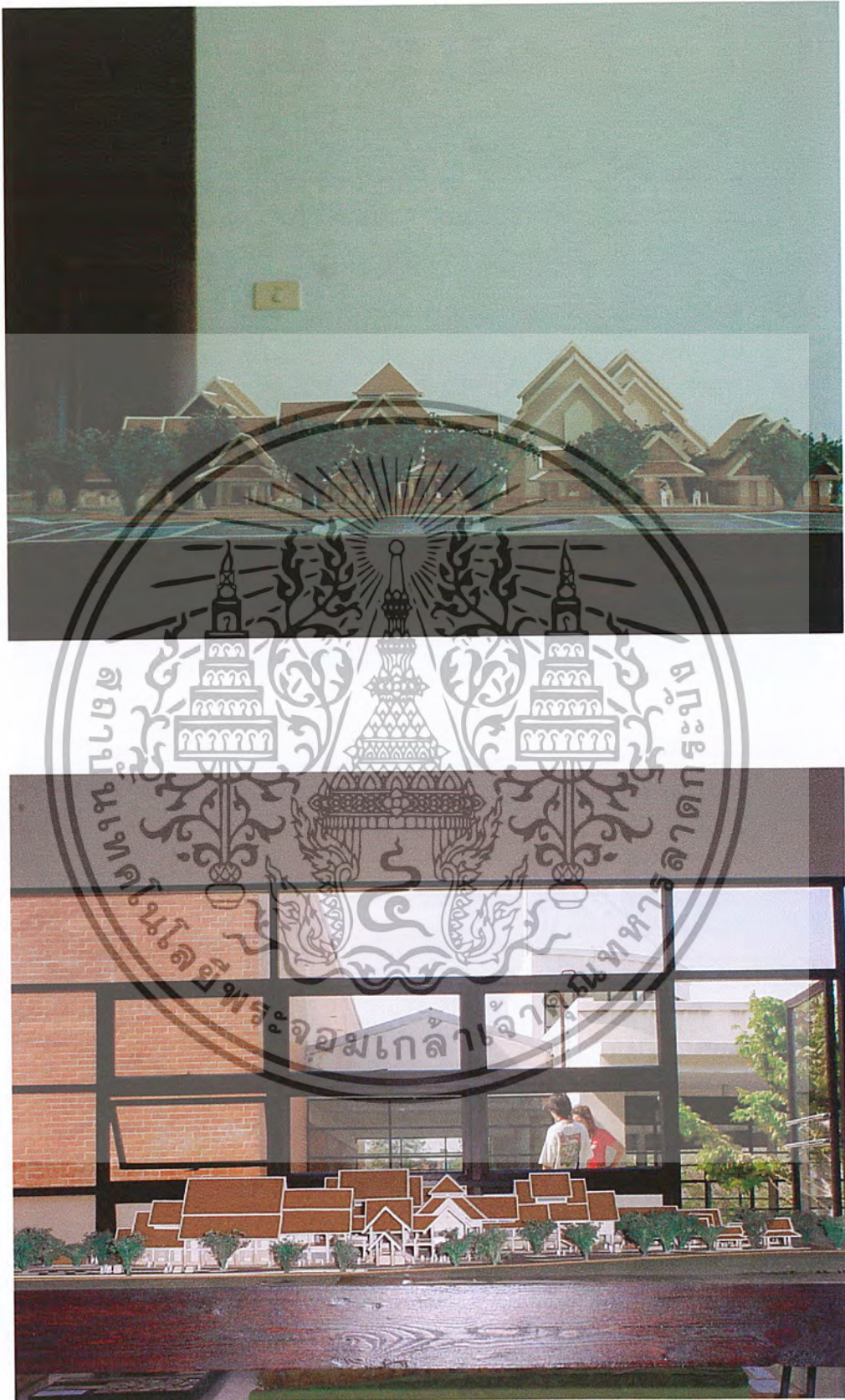
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

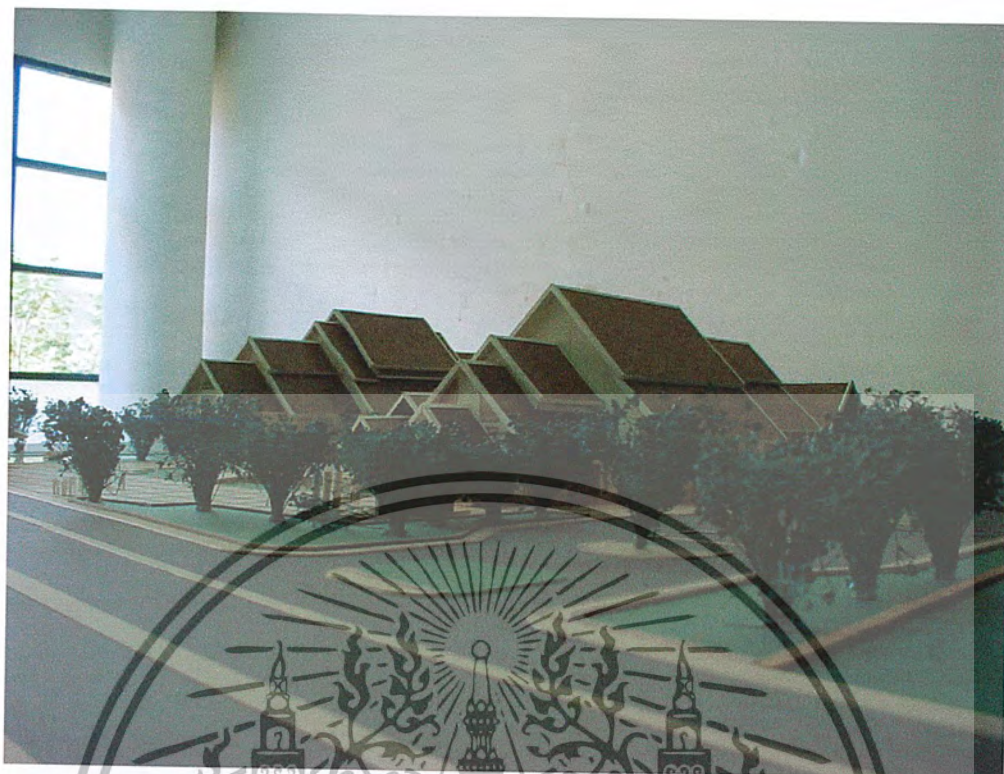
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

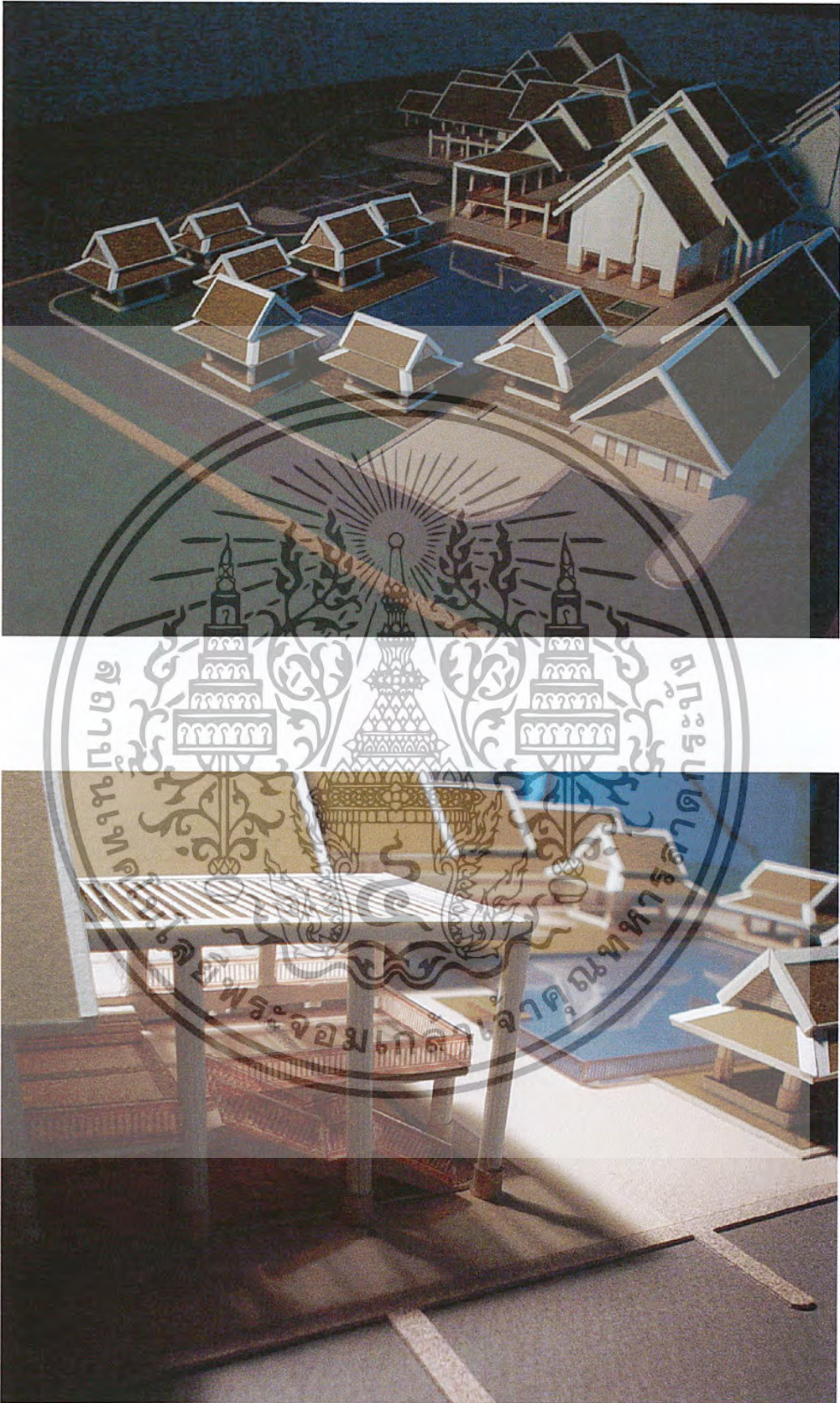
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

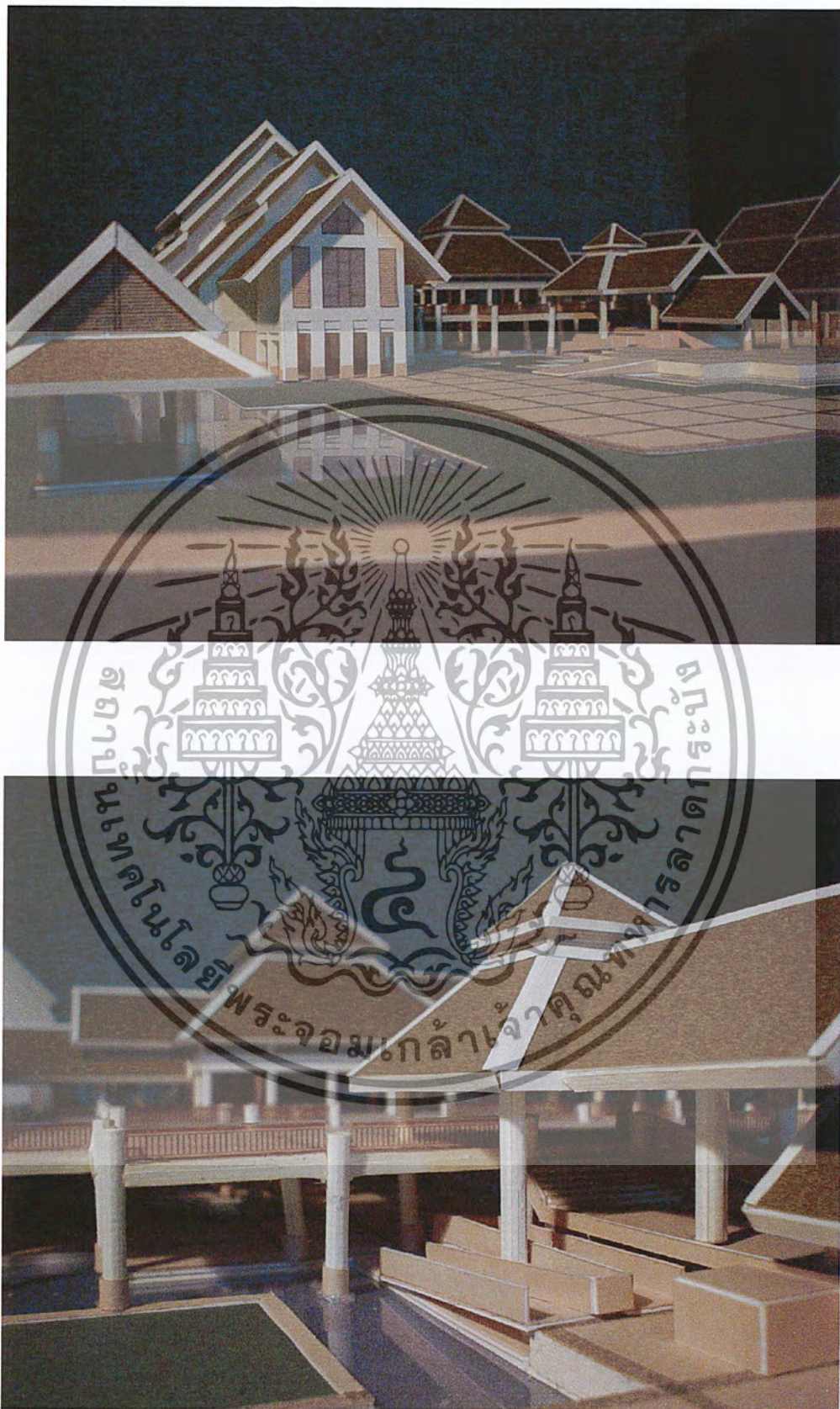
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

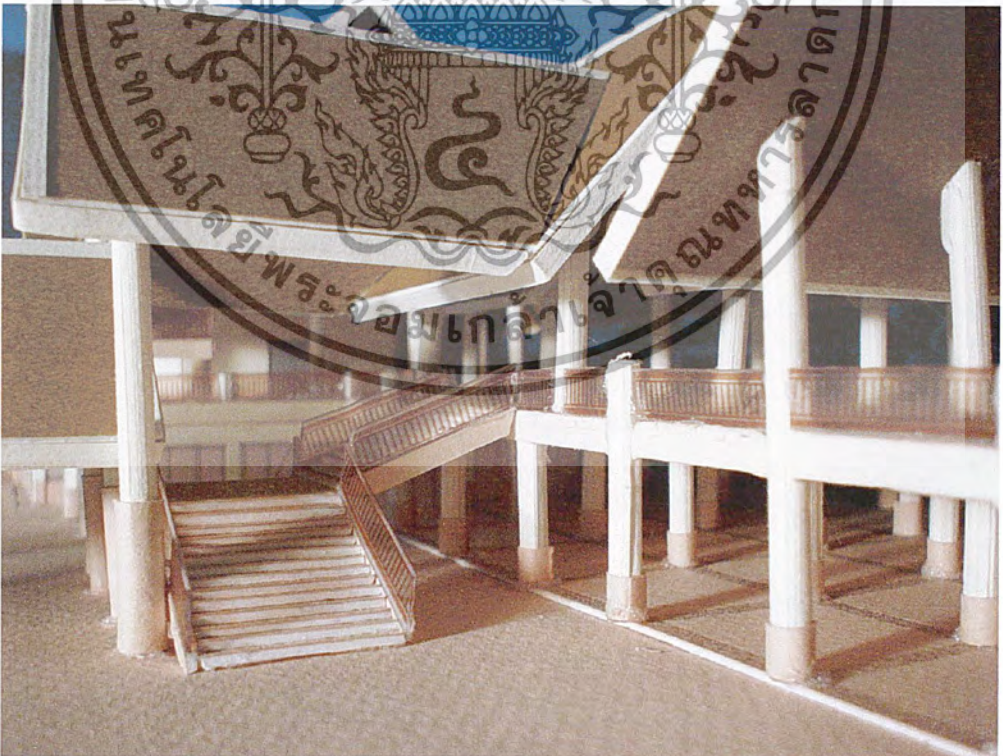
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

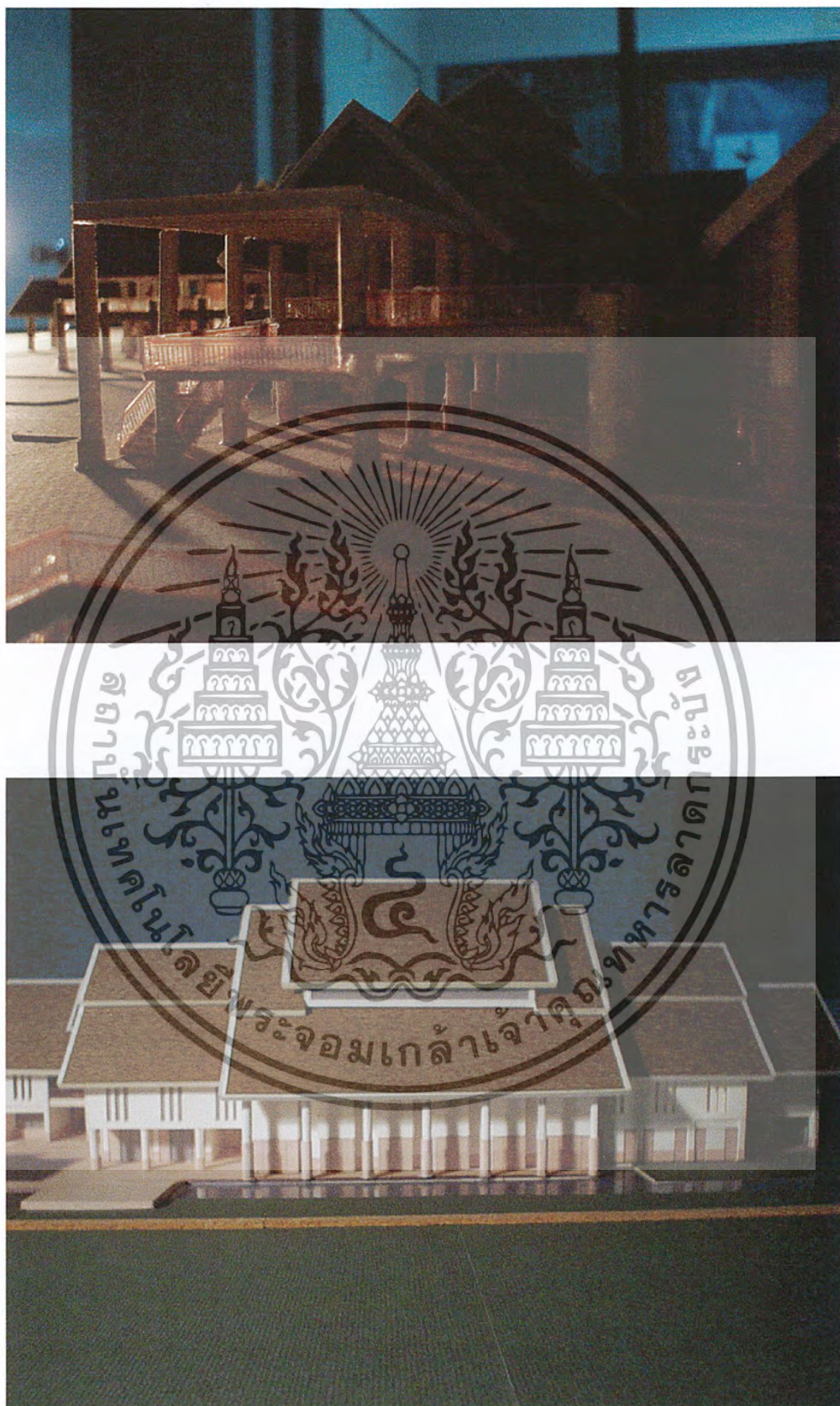
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.
โครงการศึกษาและจัดทำข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์จังหวัดสุพรรณบุรี. กรุงเทพฯ : บริษัท นูแมพ
 จำกัด, 2542
- การผังเมือง, กรม กระทรวงมหาดไทย. ผังเมืองรวมสุพรรณบุรี
 เกียรติกร อุดมสินโรจน์,ดร.,วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม : มิตรนราการพิมพ์, กรุงเทพฯ,2537
 คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ,สำนักงาน. ดนตรีพื้นบ้านและศิลปการแสดงของไทย.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา,2528
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ,สำนักงาน. คู่มือการปฏิบัติงานศูนย์วัฒนธรรม.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา,2533
- นิคม มุสิกคามะ, วิชาการพิพิธภัณฑ์ : ไทยวัฒนาพานิช,2531
ที่ระลึก 400 ปีพุทธทศตปี. สุพรรณบุรี : ห้างหุ้นส่วนจำกัด พิวเจอร์เพรส,2535
- เพ็ญศรี ดูก, วัฒนธรรมพื้นบ้าน : ศิลปกรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ,2536
- บุญครอง คันธรากร รัตนมณี คันธรากร , สุพรรณบุรี : ประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม และ
วัฒนธรรมพื้นถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 1. สุพรรณบุรี : หจก.ออฟเซทอาร์ทอโตเมชั่น, 2540
- วัฒนธรรมพื้นบ้าน คติความเชื่อ. โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัยฝ่ายวิจัย, จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย,2530
- สมสิทธิ์ นิตยะ. การออกแบบอาคารสำหรับภูมิอากาศร้อนชื้น. พิมพ์ครั้งที่ 1.พระนคร : โรง
 พิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2541
- สุวรรณี เครือปาน, ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น : พิมพ์ครั้งที่ 1. ผู้จัดพิมพ์สถาบันราชภัฏธนบุรี
 ,2542
- สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 2 สุพรรณบุรี. แผนแม่บทโครงการ
บูรณะและอนุรักษ์เมืองประวัติศาสตร์สุพรรณบุรี. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์ จำกัด, 2539
- อรศิริ ปาณินท์, บ้านและหมู่บ้านพื้นถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์, 2539

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DE CHIARA JOSEPH, CALLENDER JOHN HANCOCK. TIME-SAVER STANDARD FOR BUILDING TYPE. SECOND EDITION. NEWYORK : McGRAW – HILL BOOK CO.,1973

GA DOCUMENT 11, A.D.A EDITA, TOKYO CO.,LTD : DAI NIPPON PRINTING CO.,LTD.JAPAN,1984

JOHN WILEY & SONS.INC., BUILDING PLANNING AND DESIGN STANDARD : HALSTED PRESS,NEWYORK

NEUFERT, EMST. ARCHITCT'S DATA.SECOND(INTERNATIONAL) ENGLISH EDITION. GREAT BRITAIN : GRANADA PUBILSHING,1981

ROBERTO A LOT,THEATERS AND AUDITORIUMS. ITALY,1972

<http://www.culture.go.th>.

<http://www.kanchanapisek.or.th>

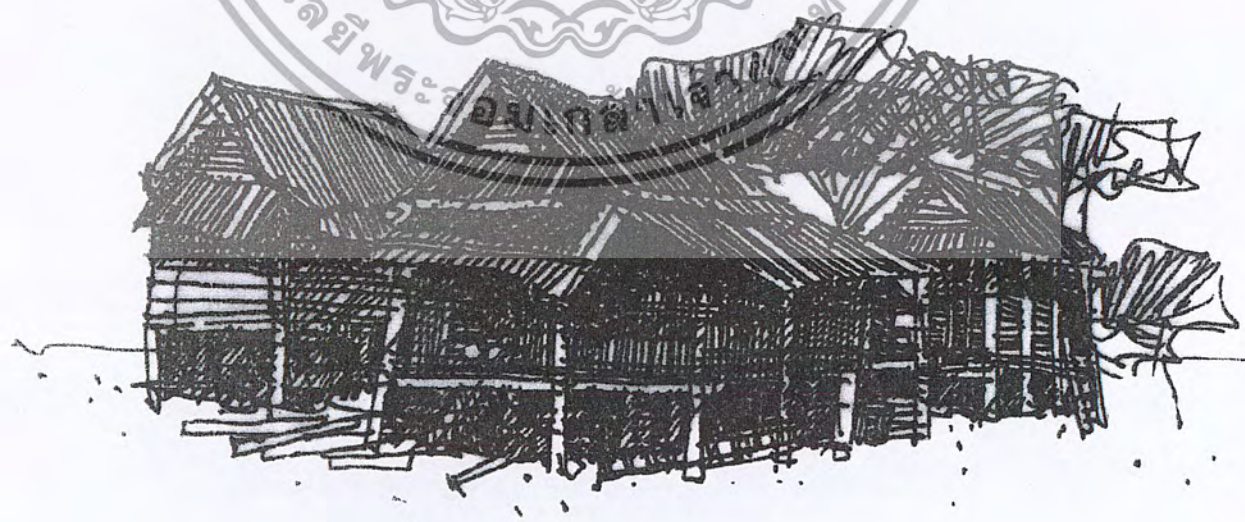
<http://www.nso.go.th>

<http://www.vcharkarn.com>

<http://www.thaitrip.com>

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดสุพรรณบุรี
Suphanburi Vernacular Art and Cultural Center

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก. ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดสุพรรณบุรี

1. การตั้งถิ่นฐาน

บริเวณพื้นที่ของจังหวัดสุพรรณบุรีในปัจจุบันได้ปรากฏพบร่องรอยหลักฐานการประกอบกิจกรรมของมนุษย์ในอดีตไม่น้อยกว่า 2,500 ปีมาแล้ว โดยได้พบหลักฐานประเภทเครื่องมือหินขัด เครื่องมือโลหะ เวดินเผา ลูกปัดแก้ว ลูกปัดหิน เครื่องประดับโลหะประเภทต่างๆ รวมทั้งเศษภาชนะดินเผารูปทรงต่างๆ กระจายอยู่ทั่วทั้งจังหวัด ตามพื้นที่ในอำเภอต่างๆ เช่น บ้านท่าพระ บ้านท่าม่วง ตำบลดอนคา อำเภออู่ทอง บ้านดอนระฆัง บ้านม่วงงาม ตำบลตลิ่งชัน บ้านสนามคลี บ้านหัวโคก ตำบลสนามคลี บ้านดอนมะกอก บ้านหนองปรือ ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองสุพรรณบุรี บ้านหนองนา ตำบลไร่รถ บ้านดอนคา บ้านกรวด ตำบลหนองสาหร่าย บ้านหนองหญ้าปล้อง บ้านหนองสระ ตำบลดอนเจดีย์ อำเภอดอนเจดีย์ บ้านดอนกระเบื้อง ตำบลบ้านกุ่ม บ้านดอสมะนาว ตำบลต้นตาล อำเภอสองพี่น้อง บ้านเขาหิน บ้านคูเมือง ตำบลทุ่งคลี อำเภอเดิมบางนางบวช เป็นต้น

หลักฐานดังกล่าวนี้ล้วนแสดงให้เห็นถึงการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรีที่สืบทอดมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์

1.1 ปัจจัยการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในสุพรรณบุรี การกระจายตัวของหลักฐานทั่วบริเวณพื้นที่ของจังหวัดสุพรรณบุรี แสดงให้เห็นว่าสุพรรณบุรีมีปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในอดีต โดยมีปัจจัยที่สำคัญ คือ

1.1.1 ปัจจัยการตั้งถิ่นฐานทางธรรมชาติ จังหวัดสุพรรณบุรีตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง ซึ่งเกิดจากการทับถมของตะกอนแม่น้ำ จึงทำให้มีความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เหมาะสมต่อการประกอบเกษตรกรรมอย่างมาก โดยเฉพาะการปลูกข้าวซึ่งเป็นอาหารหลักของผู้คนในภูมิภาคนี้ นอกจากนี้ยังมีแม่น้ำที่สำคัญสามารถหล่อเลี้ยงพื้นที่ของจังหวัดได้ตลอดทั้งปี อันได้แก่ แม่น้ำสุพรรณบุรีหรือที่เรียกกันว่า แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำท่าว่า แม่น้ำจะเข้สามพัน ลำน้ำกระเสียว รวมถึงลำน้ำสาขาอื่นๆ อีกมาก นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรป่าไม้และทรัพยากรแร่ธาตุที่สำคัญอีกมากมายที่อำนวยประโยชน์ต่อการอยู่อาศัยของมนุษย์ในอดีต

จากการศึกษาลักษณะทางภูมิศาสตร์พบว่าเมื่อประมาณ 5,000 ปีมาแล้ว บริเวณจังหวัดสุพรรณบุรีตอนล่างเคยเป็นชายฝั่งทะเลมาก่อน และระดับชายฝั่งทะเลดังกล่าว เพิ่งถอยร่นลงสู่ระดับปัจจุบันเมื่อไม่นานมานี้เอง ซึ่งเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่อำนวยต่อการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ โดยเฉพาะลักษณะของชุมชนโบราณ ซึ่งมีคูน้ำ คันดินล้อมรอบ ดังจะเห็นได้จากการสำรวจพบว่า จังหวัดสุพรรณบุรีมีชุมชนโบราณกระจายตัวอยู่ทั่วทั้งจังหวัดถึง 19 แห่งด้วยกันคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุมชนโบราณบ้านสระกระโจม ตำบลกระโจม อำเภอดอนเจดีย์
 ชุมชนโบราณบ้านหินแลง ตำบลไร่รถ อำเภอดอนเจดีย์
 ชุมชนโบราณบ้านสำนักโก ตำบลไร่รถ อำเภอดอนเจดีย์
 ชุมชนโบราณหนองหลอด ตำบลดอนเจดีย์ อำเภอดอนเจดีย์
 ชุมชนโบราณบ้านอ่าวกระทุ่ม ตำบลปากน้ำ อำเภอเดิมบางนางบวช
 ชุมชนโบราณบ้านโพธิ์ตะวันออก ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
 ชุมชนโบราณบ้านคูเมือง ตำบลทุ่งคลี อำเภอเดิมบางนางบวช
 ชุมชนโบราณวัดเสาชงทอง ตำบลมดแดง อำเภอศรีประจันต์
 ชุมชนโบราณเนินทางพระ ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก
 ชุมชนโบราณบ้านดอนทอง ตำบลจระเข้สามพัน อำเภออุทุมพร
 ชุมชนโบราณบ้านหนองนาย ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์
 ชุมชนโบราณบ้านบางกุ้ง ตำบลบางกุ้ง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
 ชุมชนโบราณบ้านเขาพระ ตำบลเขาพระ อำเภอเดิมบางนางบวช
 ชุมชนโบราณบ้านหนองหิน ตำบลตลิ่งชัน อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
 ชุมชนโบราณบ้านหนองบัว ตำบลตลิ่งชัน อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
 ชุมชนโบราณบ้านดอนกอก ตำบลบ้านไทรง อำเภออุทุมพร
 ชุมชนโบราณบ้านบ้านกรวด ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์
 ชุมชนโบราณบ้านลาดสิงห์ ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชุก
 ชุมชนโบราณบ้านท่าเสด็จ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

เมื่อพิจารณาจากตำแหน่งที่ตั้งของชุมชนดังกล่าว จะพบว่าส่วนใหญ่จะตั้งอยู่

บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำหรือลำน้ำ ซึ่งเอื้ออำนวยต่อการดำรงชีวิตประจำวันของผู้คน ไม่ว่าจะอุปโภค บริโภค การเกษตรกรรมหรือการคมนาคมติดต่อกับชุมชนภายนอกอีกด้วย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าพื้นที่บริเวณนี้ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของการตั้งถิ่นฐานหรือ การอพยพเคลื่อนย้ายถิ่นของมนุษย์ในอดีต จะสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของชายฝั่งทะเล แม่น้ำ และลำน้ำอย่างมาก

1.1.2 ปัจจัยการตั้งถิ่นฐานทางวัฒนธรรม จากแบบแผนการตั้งถิ่นฐานของ มนุษย์ในอดีต ซึ่งมักจะตั้งอยู่บริเวณที่เคยเป็นชายฝั่งทะเลเดิม หรือตามลุ่มแม่น้ำและลำน้ำสาขา ต่างๆ จึงทำให้ง่ายต่อการเลือกรับปรับเปลี่ยนทางวัฒนธรรมกับชุมชนภายนอก ให้เข้ากับ เอกลักษณ์ภายในท้องถิ่น (Localization) โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำแหน่งที่ตั้งของพื้นที่ที่เหมาะสม ซึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อยู่ระหว่างเส้นทางของกระแสวัฒนธรรมอินเดียและจีน ที่นับได้ว่าเป็นแหล่งอารยธรรมที่สำคัญอีก 2 แห่งของโลก

2. สุพรรณบุรีในสมัยก่อนประวัติศาสตร์

จากปัจจัยการตั้งถิ่นฐานดังที่กล่าวมา สอดคล้องกับหลักฐานทางโบราณคดีในปัจจุบันพบว่า สุพรรณบุรีเคยมีมนุษย์เข้ามาอยู่อาศัยแล้วตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์แบบสังคมเกษตรกรรม ซึ่งเป็นลักษณะสังคมที่คลี่คลายมาจากสังคมเร่ร่อนแบบหาของป่าล่าสัตว์ บริเวณภาคตะวันตกที่เป็นพื้นที่สูงและภูเขา ลงมาสู่ที่ราบเพื่อประกอบการเกษตรและรวมกลุ่มเป็นชุมชนขึ้น โดยยังสืบทอดลักษณะเครื่องมือและเครื่องใช้บางอย่าง ประเภทเครื่องมือหิน และพัฒนาให้เครื่องมือโลหะในระยะต่อมา

สมัยก่อนประวัติศาสตร์ คือ สมัยที่มนุษย์ยังไม่รู้จักการติดต่อสื่อสาร หรือการถ่ายทอดความรู้โดยใช้ตัวอักษร และหลักฐานส่วนใหญ่ที่พบในสมัยนี้จะเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งในสุพรรณบุรีมีหลักฐานที่สำคัญในสมัยนี้ได้แก่

2.1 ขวานหินขัด เท้าที่พบในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งได้ดังนี้ คือ

2.1.1 ขวานหินขัดรูปแบบปลายมน (Rounded Butt) มีลักษณะพิเศษคือ ปลายข้างหนึ่งที่เป็นส่วนคมจะมีขนาดใหญ่ และเรียวไปยังปลายอีกด้านหนึ่ง ซึ่งพบมาในเขตอำเภออู่ทอง

2.1.2 ขวานหินขัดรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า (Rectangular Axe) เป็นขวานหินขัดขนาดเล็ก ส่วนคมขวานและส่วนปลายขวานจะมีขนาดเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน

2.1.3 ขวานหินขัดด้านข้างเป็นสัน (Facetted) จะมีรอยฟันที่ปลายขวานทั้งสองข้างหรือข้างเดียว และส่วนปลายคมเป็นสันโค้ง

2.1.4 ขวานหินขัดแบบมีบ่า (Shoulder Axe) แบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ ชนิดตัวคมขวานสั้นแต่กว้าง (Regular and Broad Type) และชนิดตัวคมขวานยาวแต่แคบ (Regular and Long Type)

2.2 เครื่องมือที่ทำด้วยกระดูกสัตว์หรือเขาสัตว์ จากหลักฐานที่พบจะมีลักษณะรูปทรงคล้ายฉมวกทำด้วยเขาสัตว์เป็นเงี่ยง ใช้สำหรับจับสัตว์ พบที่บ้านดอนระฆัง ตำบลดลิ่งชัน อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

2.3 แวดินเผา เป็นอุปกรณ์สำหรับปั่นด้ายเพื่อทำเป็นเส้นใย มักพบมากในทุกแหล่งโบราณคดีของสุพรรณบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 เครื่องมือโลหะ ประเภทขวานสำริด ฆมวกสำริด และใบหอกสำริด ซึ่งเคยพบที่แหล่งโบราณคดีบ้านดอนคา ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์

2.5 เครื่องประดับต่าง ๆ ประเภท กำไลสำริด ลูกกระพรวนสำริด ต่างหู และลูกปัดแบบต่างๆ โดยเฉพาะลูกปัดนับเป็นเครื่องประดับอีกชนิดหนึ่งที่มีพัฒนาการและการสืบทอดการใช้งานมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน แหล่งลูกปัดสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่สำคัญส่วนใหญ่กระจายตัวอยู่บริเวณอำเภออุทุมพร

2.6 ภาชนะดินเผา จะพบในทุกแหล่งโบราณคดี โดยรูปแบบส่วนใหญ่ที่พบมากที่สุดได้แก่ ภาชนะทรงหม้อปากผาย ซึ่งถือเป็นเครื่องใช้ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งในชีวิตประจำวัน

หลักฐานทางโบราณคดีของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่จะพบจากการสำรวจ หรือการลักลอบขุดหาของเก่าเพียงเพื่อผลประโยชน์เล็กน้อยจากการจำหน่าย ซึ่งเป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่งกับความรู้ทางวิชาการที่ได้รับจากโบราณวัตถุดังกล่าวอย่างถูกต้องตามกระบวนการศึกษาทางโบราณคดี

3. ลำดับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์

3.1 สุวรรณภูมิ : ความสัมพันธ์ร่วมกับสุพรรณบุรี เมื่ออารยธรรมแบบอินเดียเริ่มเผยแพร่เข้ามาสู่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการพัฒนาระบบสังคมเข้าสู่สมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ ซึ่งรวมถึงดินแดนประเทศไทยในปัจจุบันด้วย

บริเวณจังหวัดสุพรรณบุรีปัจจุบันมีหลักฐานสำคัญที่เกี่ยวกับตัวอักษรได้แก่ การพบเหรียญกษาปณ์สมัยโรมันที่บริเวณเมืองโบราณอุทุมพร ลักษณะเหรียญกษาปณ์โรมันดังกล่าวทำขึ้นในสมัยพระเจ้าจักรพรรดิวิกโตริอุส ระหว่าง พ.ศ. 812-814 (ค.ศ. 269-271) ด้านหน้าของเหรียญเป็นภาพพระพักตร์ด้านข้างของจักรพรรดิ ตามขอบเหรียญมีตัวอักษรจารึกพระนาม IMP C VICTORINUS SF AUG ซึ่งมีพระนามเต็มว่า IMPERATOR CAESAR VICTORINUS PIUS FELIX AUGUSTUS ซึ่งแปลว่าพระเจ้าจักรพรรดิซาร์วิกโตริอุส ศรีทธา ความสุข สง่า อาณาจักรโรมันถือว่าเหรียญกษาปณ์เป็นสิ่งสำคัญในการแลกเปลี่ยนค้าขาย และกษัตริย์โรมันทรงให้ความสำคัญที่จะผลิตเหรียญกษาปณ์ ซึ่งมีรูปเหรียญของกษัตริย์ออกใช้ ทำให้สันนิษฐานได้ว่า เมืองอุทุมพรน่าจะเป็นศูนย์กลางการค้าอีกแห่งหนึ่งระหว่างภูมิภาคตะวันออกเฉียงและตะวันตกมาแล้วตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 8 เป็นอย่างน้อย

ในราวพุทธศตวรรษที่ 8 อาณาจักรโรมัน น่าจะมีการติดต่อค้าขายกับอินเดียและตะวันออกเฉียงใต้แล้ว โดยบริเวณที่ราบลุ่มภาคกลางตอนล่างของประเทศไทย น่าจะเป็นอีกเส้นทางหนึ่งที่เป็นจุดแวะพักระหว่างทางค้าขายระหว่างอินเดียเหนือกับเมืองออกแก้วในประเทศเวียดนาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อารยธรรมแบบอินเดียที่ชัดเจนมากในภูมิภาคนี้ ได้แก่ ความเชื่อด้านศาสนา โดยเฉพาะพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์

ภายหลังจากการทำสังคายนาพระไตรปิฎก ครั้งที่ 3 ณ เมืองปาฏลีบุตร ประเทศอินเดียราวพุทธศตวรรษที่ 3 สมัยพระเจ้าอโศกมหาราช พระองค์ได้ทรงส่งพระเถระผู้มีความรู้ เดินทางไปประกาศพุทธศาสนา จำนวนถึง 9 เส้นทางด้วยกัน และหนึ่งในจำนวนดังกล่าวได้ส่งพระโสณะเถระไปประกาศพุทธศาสนาที่สุวรรณภูมิ

สุวรรณภูมิ แปลว่า ดินแดนแห่งทองคำหรือแผ่นดินทองคำ ซึ่งน่าจะเป็นที่รู้จักกันดีของนักเดินทางชาวอินเดียมาก่อนสมัยพระเจ้าอโศกมหาราชจะส่งพระเถระมาประกาศพระพุทธศาสนา แต่สุวรรณภูมิได้เป็นที่ถกเถียงในวงวิชาการว่าเป็นสถานที่ใดแน่ โดยสามารถแบ่งกลุ่มความคิดเห็นของนักวิชาการออกได้ดังนี้

กลุ่มนักวิชาการชาวอินเดียส่วนใหญ่เชื่อว่า สุวรรณภูมิคือดินแดนบริเวณแหลมมลายู หรือบริเวณตอนใต้ของประเทศไทยลงไปสุดสุมาตรา เนื่องจากในระยะเวลาดังกล่าวชุมชนบริเวณนี้เป็นชุมชนเมืองท่าค้าขาย อันเป็นสถานที่จอดแวะพักระหว่างทางจากอินเดียไปสู่จีน

กลุ่มนักวิชาการชาวพม่าเชื่อว่า สุวรรณภูมิน่าจะเป็นดินแดนทางภาคใต้ของพม่า โดยอ้างว่าจารึกกัลยาณีและคัมภีร์ศาสนวงศ์ ซึ่งพระมอญและพระพม่าแต่ง อ้างว่า สุวรรณภูมิอยู่บริเวณนี้ ตลอดจนถึงอ้างว่าอุบาสก 2 คนแรกคือ ตบุสสะ กับ ภัลลิกะ ซึ่งเป็นพ่อค้าที่ไปพบพระพุทธเจ้าหลังตรัสรู้ใหม่ๆ นั่นคือ คนพม่าที่ไปจากสุวรรณภูมิและได้นำพระเกศา ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงประทานมาบรรจุไว้ที่พระเจดีย์ใหญ่ ขเวตาคอง ในเมืองพม่า แต่ ดร.มาจุมดาร์ นักประวัติศาสตร์ชาวอินเดียค้านว่า ไม่มีหลักฐานใดบ่งชี้ว่าพระเจ้าอโศกมหาราช ส่งพระอุตระและพระโสณะไปพม่า และไม่มีหลักฐานใดแสดงว่าพระพุทธศาสนาได้เจริญอยู่ในพม่าก่อนพุทธศตวรรษที่ 5 มาก่อนเลย

นักวิชาการชาวลังกา ชื่อ ปรนะวิตานะ แสดงความเห็นว่างสุวรรณภูมิน่าจะได้แก่ ดินแดนของประเทศมาเลเซียปัจจุบัน

ส่วนนักวิชาการของไทยหลายท่านเชื่อว่า สุวรรณภูมิน่าจะเป็นดินแดนในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการได้พบอิทธิพลของอารยธรรมอินเดียที่เก่าแก่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง บริเวณเมืองโบราณนครปฐม เมืองโบราณคูบัว ราชบุรี และเมืองโบราณคูทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นต้น

ในปัจจุบันนักวิชาการส่วนใหญ่เชื่อว่า สุวรรณภูมิ น่าจะเป็นบริเวณที่ครอบคลุมพื้นที่ของประเทศไทย พม่า ลาว เวียดนาม และมลายู โดยมีชุมชนโบราณตั้งอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั่วไปอย่างเป็นอิสระต่อกัน และมีการติดต่อสัมพันธ์ด้านการค้าขายระหว่างกันและกัน รวมถึงชุมชนภายนอกภูมิภาคด้วย

3.2 ฟูนันถึงทวารวดี เรื่องราวเกี่ยวกับอาณาจักรฟูนันเกิดขึ้นจากการนำเสนอของ ศาสตราจารย์ฌอง บวสเซอร์ลีเยร์ ว่าในจดหมายเหตุจีนได้กล่าวถึงเรื่องราวประมาณพุทธศตวรรษที่ 8 เกี่ยวกับกษัตริย์ฟันมัน (Fan Man) มหาราชแห่งอาณาจักรฟูนัน ได้ปราบปรามอาณาจักรต่าง ๆ ลงกว่า 10 แห่ง และในจำนวนนั้นเชื่อกันว่าควรมีเมืองที่อยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาด้วย โดยปรากฏชื่อเมือง จินหลง ซึ่งเป็นเมืองที่พระเจ้าฟันมันล้นพระชนม์ขณะทำการยึดครอง และเชื่อว่าเมืองดังกล่าวน่าจะอยู่บริเวณที่ราบลุ่มภาคกลางของประเทศไทยปัจจุบัน

ศาสตราจารย์ฌอง บวสเซอร์ลีเยร์ ได้ให้เหตุผลว่า ในแหลมโคชินไชนามีร่องรอยของเมืองโบราณเพียง 3-4 เมือง ที่มีอิทธิพลวัฒนธรรมแบบฟูนัน และมีเพียงเมืองออกแก้วเมืองเดียวที่ได้รับการศึกษาแล้ว แต่ในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยามีเมืองโบราณประมาณ 15 เมือง ที่มีรูปแบบคล้ายกัน และปรากฏร่องรอยหลักฐานวัตถุในวัฒนธรรมแบบฟูนันเช่นเดียวกับเมืองที่อยู่บริเวณที่ราบแม่น้ำโขง ซึ่งดำรงอยู่ด้วยการขุดคลองระบายน้ำเพื่อการเพาะปลูกหรือการคมนาคม ร่องรอยสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์มีอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศูนย์กลางทางวัฒนธรรมเก่าแก่และสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง ส่วนวัฒนธรรมแบบฟูนันที่เมืองออกแก้วในประเทศเวียดนามได้ ไม่มีการสืบต่อไปในวัฒนธรรมแบบเจนละ แต่ขาดหายไป ซึ่งตรงข้ามกับวัฒนธรรมแบบทวารวดีในที่ราบลุ่มภาคกลางที่มีการสืบทอดมาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะ เป็นรูปแบบภาชนะดินเผา เครื่องประดับที่ทำด้วยทองหรือดีบุก รวมทั้งเครื่องประดับประเภทลูกปัดด้วย

ต่อมาได้มีการศึกษาทางโบราณคดีบริเวณแหล่งโบราณคดีบ้านท่าม่วง อำเภอคูทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อ พ.ศ. 2512-2514 ของ ดร.ควอริช เวลล์ ได้พบโบราณวัตถุที่เป็นแบบศิลปะฟูนันจำนวนมาก ซึ่งทำให้ ดร.เวลล์ ตั้งสมมุติฐานว่า ดินแดนบริเวณดังกล่าวเป็นที่เกิดและที่ตั้งของอาณาจักรฟูนัน ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่พัฒนามาจากสมัยก่อนประวัติศาสตร์ยุคหินใหม่ตอนปลาย และในช่วงพุทธศตวรรษที่ 9 กษัตริย์ฟันซิมัน แห่งฟูนัน ได้ขยายอำนาจเข้าครอบครองประเทศใกล้เคียงโดยเฉพาะแนวชายฝั่งของชาวสยาม จนกระทั่งสิ้นพระชนม์ในระหว่างการยึดครองจินหลิน ต่อมาเมื่อมีการศึกษาเปรียบเทียบกับวัฒนธรรมแบบฟูนันที่เมืองออกแก้วทางตอนใต้ของประเทศเวียดนาม ระบุชัดเจนว่ามีหลักฐานคล้ายกัน

บริเวณเมืองโบราณคูทองได้พบหลักฐานที่เกี่ยวข้องในวัฒนธรรมแบบฟูนันกระจายอยู่ทั่วไป ซึ่งปัจจุบันจัดเก็บอยู่ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติคูทอง ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประติมากรรมดินเผา เป็นรูปพระภิกษุ 3 รูป กำลังเข้าแถวยื่นบิณฑบาตทรงจีวร เป็นริ้ว พบที่เขาพระทางทิศตะวันตกของเมืองอุททอง มีขนาด 16.56 เซนติเมตร กำหนดอายุ ประมาณพุทธศตวรรษที่ 9-10

ชิ้นส่วนพระพุทธรูปดินเผา ปางสมาธิภาคปรกเหลือเฉพาะพระพักตร์พระบาท และส่วนหัวนาคบางส่วนเท่านั้น ส่วนองค์ถึงพระเศียรชำรุดหายไป ประติมากรรมรูปนี้พบที่บริเวณ ภายในเมืองโบราณอุททอง สามารถกำหนดอายุได้ในราวพุทธศตวรรษที่ 9-10

ฝาจุกภาชนะดินเผา พบที่ในเมืองอุททองเป็นรูปเทวีกับสิงห์ และมีคนพนมมืออยู่ข้างๆ ส่วนอีกด้านหนึ่งเป็นรูปคชลักษณ์ หรือพระลักษมีประทับนั่งขัดสมาธิเพชรบนดอกบัวขนาน ด้วยข้างของวงรตน้า รูปคชลักษณ์นี้เป็นลักษณะแห่งความอุดมสมบูรณ์เป็นเครื่องหมายมงคลที่ใช้ทั้งในพระพุทธศาสนา และศาสนาพราหมณ์หรือฮินดู ความหมายอีกอย่างหนึ่งที่ใช้ในพระพุทธศาสนา กล่าวกันว่าเป็นสัญลักษณ์แห่งปางประสูติขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วย ลักษณะ ประติมากรรมนี้คล้ายกับศิลปะอมราวดีของอินเดีย ที่ปรากฏภาพสลักการบูชาพระสถูปสามารถ กำหนดอายุได้ในราวพุทธศตวรรษที่ 8-10

ตะเกียงอานตะ พบที่เมืองอุททองและบ้านดอนระมั่ง ตึกบดตลุงชั้น อำเภอเมือง สุพรรณบุรี มีสภาพชำรุดเหลือเฉพาะส่วนที่ใส่น้ำมันเท่านั้น ตะเกียงนี้ถือว่าเป็นของที่ใช้ใน บ้านเรือนเพื่อให้แสงสว่าง รูปแบบคล้ายตะเกียงโรมัน จัดอยู่ในศิลปะอมราวดี อยู่ในราวพุทธ ศตวรรษที่ 9-10

พระพุทธรูปหินสลักนูนสูง ปางสมาธิ มีธรรมจักรและกวางหมอบทำด้วยดินเผา พบที่เขาพระ อำเภออุททอง จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อพิจารณาจากศิลปะแสดงให้เห็นแน่ชัดว่าได้รับ อิทธิพลศิลปะอินเดีย แบบหลังคุปตะ กำหนดอายุได้พุทธศตวรรษที่ 9-10

แผ่นภาชนะดินเผา ลักษณะรูปกนิษฐามิตรารัตน์ เป็นแบบอินเดียพบในเมืองอุ ททอง กำหนดอายุได้พุทธศตวรรษที่ 9-10

ตราดินเผา เป็นรูปสิงห์นั่งชันชาหน้า รูปนี้สามารถเปรียบเทียบได้กับรูปสิงห์ที่ ปรากฏในภาพสลักพุทธบัลลังก์ในศิลปะอินเดียแบบอมราวดี ซึ่งมีอายุในพุทธศตวรรษที่ 6-8 รูป ตราดินเผา นี้จึงมีอายุมาในรุ่นหลังราวพุทธศตวรรษที่ 9-10

ตราดินเผารูปคนต่อสู้อ พบที่เมืองอุททอง มีลักษณะคล้ายเหรียญโรมันใน คริสต์ศตวรรษที่ 3 (พุทธศตวรรษที่ 8) จึงกำหนดอายุตราดินเผาอยู่ในราวพุทธศตวรรษที่ 9-10

ลูกบิดชนิดต่าง ๆ เช่น ลูกบิดแก้ว ลูกบิดหินสีต่างๆ ลูกบิดกระดูก เป็นต้น ซึ่ง พบว่ามีหลายขนาด เส้นผ่าศูนย์กลางตั้งแต่ 3 มิลลิเมตร จนถึง 17 มิลลิเมตร ยาวตั้งแต่ 6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่ในระยะต่อมาเมื่อมีการดำเนินงานทางโบราณคดีบริเวณเมืองโบราณอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี และได้พบโบราณวัตถุสถานที่สำคัญมากมาย จึงทำให้ศาสตราจารย์ยอร์ช เซเดส์ เปลี่ยนข้อสันนิษฐานใหม่ว่าเมืองโบราณอู่ทองน่าจะมีความสำคัญมาก่อนเมืองโบราณนครปฐม แต่ในปัจจุบันนักวิชาการบางท่านมีความเห็นว่า ชุมชนโบราณที่พัฒนาขึ้นบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาในสมัยประวัติศาสตร์ตอนต้นสมัยทวารวดี ยังไม่น่าจะร่วมกันอยู่ในรูปแบบการปกครองแบบอาณาจักร โดยมีเมืองหลวงเป็นศูนย์กลางแต่เป็นเมืองที่เกิดขึ้นในระยะเวลาใกล้เคียงกัน น่าจะอยู่กันอย่างอิสระ มีความสมบูรณ์ของความเป็นเมืองในตัวเองทั้งการปกครอง ศาสนา ความเชื่อต่าง ๆ โดยมีพัฒนาการทางวัฒนธรรมร่วมกันจากอิทธิพลแบบอินเดีย

จากการพบหลักฐานประเภทจารึกซึ่งจารึกด้วยภาษามอญโบราณจำนวนมาก ทำให้นายโพลลิโตร์ (Paulliot) เสนอความคิดเห็นว่า ในสมัยทวารวดีประชาชนในอาณาจักรนี้น่าจะพูดภาษามอญ แต่ความเห็นดังกล่าวไม่เป็นที่ยอมรับกันมากนัก

สุพรรณบุรีเป็นจังหวัดที่พบหลักฐานประเภทโบราณวัตถุสถานที่ที่เป็นแบบศิลปะทวารวดีอยู่จำนวนมาก โดยเฉพาะบริเวณเมืองโบราณอู่ทอง เมืองโบราณอู่ทองปรากฏชื่อครั้งแรกในรายงานเสด็จตรวจราชการเมืองสุพรรณบุรีของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2446 (ร.ศ. 122) เมื่อครั้งทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยว่าเสด็จไปทอดพระเนตรเมืองโบราณที่ชาวบ้านเรียกว่าเมืองท่าอู่ทอง ซึ่งอยู่เหนือบ้านจะเข้สามพันแขวงสุพรรณบุรีทางตะวันตกเฉียงใต้ ใกล้กับเทือกเขาทำเทียม อันเป็นเขตแดนเมืองสุพรรณบุรีต่อกับเมืองกาญจนบุรี มีแม่น้ำจะเข้สามพันไหลผ่านแต่ต้นเขินเป็นห้วงแล้ว สำหรับตัวเมืองนั้นเป็นกำแพงเมือง 2 ชั้น และมีสระใหญ่หลายสระ ด้านในเมืองมีโคกอิฐและร่องรอยของเจดีย์ซึ่งเป็นวัดโบราณหลายแห่ง รวมทั้งพบพระพุทธรูปทวารวดีลักษณะเดียวกับที่พระปฐมเจดีย์ และพบเหรียญเงินตราสังข์แบบเดียวกับที่ขุดพบที่วัดพระประโทน

เมืองโบราณอู่ทองในปัจจุบันตั้งอยู่ในเขตอำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นเมืองที่มีคูน้ำคันดินล้อมรอบ ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำจะเข้สามพัน มีผังเมืองเป็นรูปวงรีทอดตัวไปตามแนวทิศตะวันออกเฉียงเหนือ-ตะวันตกเฉียงใต้ ขนาดตัวกว้างประมาณ 1 กิโลเมตร ยาวประมาณ 2 กิโลเมตร สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 6 เมตร พบว่ามีร่องรอยการอยู่อาศัยมาอย่างต่อเนื่องจนสามารถพัฒนาตนเองจากสังคมเกษตรกรรมในระดับหมู่บ้านเข้าสู่สังคมเมือง ซึ่งมีความเจริญและซับซ้อนทางสังคมมากขึ้น และกลายเป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรมเมืองหนึ่งในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มิลลิเมตร จนถึง 31 มิลลิเมตร มีรูปแบบต่างๆ มากมาย ซึ่งรูปแบบลูกบิดที่พบบริเวณเมืองโบราณคูทอง สามารถเปรียบเทียบได้กับแหล่งอื่นๆ โดยเฉพาะที่ออกแก้วและที่กักลาเซลินซึ่งจึงกำหนดอายุ โดยการเปรียบเทียบว่าน่าจะอยู่ในระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๗ ถึงพุทธศตวรรษที่ ๑๖ ซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่บ่งบอกถึงพัฒนาการสืบทอดมาในวัฒนธรรมแบบทวารวดี

ศรีทวารวดี ศรปุณยะ แปลว่า พระเจ้าศรีทวารวดีผู้มีบุญอันประเสริฐเป็นข้อความที่จารึกบนเหรียญเงิน ด้วยอักษรปัลลวะ ภาษาสันสกฤต กำหนดอายุโดยการเปรียบเทียบอักษรได้ว่ามีอายุอยู่ในราวพุทธศตวรรษที่ 12 เหรียญเงินมีจารึกดังกล่าวพบครั้งแรกจำนวน 21 เหรียญ บริเวณวัดพระประโทนเจดีย์ เมืองนครปฐมโบราณ ในระยะต่อมาก็ได้พบเหรียญเงินจารึกแบบเดียวกันอีกที่เมืองโบราณคูทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1 เหรียญ เมื่อ พ.ศ. 2507 และที่บ้านคูเมือง อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 1 เหรียญ เมื่อ พ.ศ. 2522

อาจกล่าวได้ว่านายแซมมวล บัล (Samuel Bal) เป็นบุคคลแรกที่ศึกษาเกี่ยวกับอาณาจักรโตโลโปติ (T'o-lo-po-ti) เมื่อราว พ.ศ. 2427 โดยกล่าวว่าชื่อของอาณาจักรนี้ปรากฏในบันทึกการเดินทางของพระภิกษุชาวจีน ชื่อว่า เตียนซัง (Hiuan-tsang) หรือ ยวนซัง (Hsuan-tsang) ว่าเป็นอาณาจักรที่ตั้งอยู่ระหว่างรัฐศรีเกษตร (พม่า) ทางทิศตะวันตกและอิสานปุระ (กัมพูชา) ทางทิศตะวันออก มีความเจริญรุ่งเรืองในพุทธศตวรรษที่ 12 ซึ่งจากตำแหน่งที่ตั้งดังกล่าว แสดงว่าอาณาจักรนี้อยู่ในเขตประเทศไทยปัจจุบัน

คำว่าโตโลโปติ (T'o-lo-po-ti) ควนโลโปติ (T'choan-lo-po-ti) หรือเซโฮโปติ (Cho-ho-po-ti) น่าจะตรงกับคำในภาษาสันสกฤตว่า ทวารวดี ซึ่งในราวพ.ศ. 2439 แนวคิดนี้ก็ได้ยอมรับกันอย่างแพร่หลายในหมู่นักวิชาการเช่น นายเอ็ดวาร์ด ชาวาน (Eedouard Chavanner) และนายตากากุสุ (Takakusu) ผู้แต่งจดหมายเหตุการเดินทางของพระภิกษุ อี้จิง (I Ching) หรืออี้จิง (Vi-tsing)

ในระยะต่อมาได้มีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับอาณาจักรทวารวดีกันมากขึ้น จากการพบหลักฐานต่าง ๆ มากมายทั้งโบราณวัตถุสถานต่าง ๆ จึงทำให้คำว่า ทวารวดี ใช้เป็นชื่อเรียกรูปแบบศิลปะ ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมแบบอินเดียและปรากฏพบในประเทศไทยที่มีอายุอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 12-16 โดยศาสตราจารย์ยอร์ช เซเดส์ เป็นบุคคลแรกที่เริ่มนำคำว่าทวารวดีมาใช้เรียกกลุ่มศิลปะแบบนี้ ในราว พ.ศ. 2472 ซึ่งพบว่ามีการกระจายอยู่ทั่วภูมิภาคของประเทศไทย

ความเชื่อเกี่ยวกับศูนย์กลางของอาณาจักรทวารวดีในระยะแรก ๆ ศาสตราจารย์ เซเดส์ สันนิษฐานว่าน่าจะอยู่ที่เมืองนครปฐมโบราณ โดยมีพระประโทนเจดีย์เป็นศูนย์กลางเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักฐานโบราณวัตถุสถานต่าง ๆ ที่พบบริเวณเมืองโบราณคูทองที่สำคัญอันแสดงถึงพัฒนาการ และความเจริญรุ่งเรืองของเมืองในอดีต นอกจากจารึกบนเหรียญเงินแล้วยังพบจารึกเยอมาฯ บนแผ่นอิฐ โดยจารึกด้วยอักษรปัลลวะ ภาษาบาลี กำหนดอายุโดยการเปรียบเทียบรูปแบบอักษรได้ว่ามีอยู่ในช่วงประมาณพุทธศตวรรษที่ 12 จารึกดังกล่าวพบที่บ้านท่าม่วง ตำบลจระเข้สามพัน อำเภอคูทอง เมื่อ พ.ศ. 2506 โดยมีคำจารึกว่า

เย ธม.มา	เหตุปภกวา
เยส เหตุ	ต ถาคโต อาห
เตสญ จ โย	นิโรโร จ
เอว วาที่	มหาสมณเณ ตึฯ

คำแปล

ธรรมทั้งหลายเหล่านี้ มีเหตุเป็นแดนเกิดก่อน พระตถาคตเจ้าตรัสเหตุของธรรมเหล่านั้น และความดับโตของธรรมทั้งหลายเหล่านั้น พระตถาคตเจ้าตรัสซึ่งเหตุแห่งธรรมทั้งหลายเหล่านั้น และความดับนั้น พระมหาสมณะเจ้ามีลึกลึอย่างนี้

นอกจากจารึกบนแผ่นอิฐแล้วยังพบจารึกแผ่นทองแดงบริเวณตรงข้ามกับโรงเรียนคูทองศึกษาลัย เมื่อ พ.ศ. 2500 โดยจารึกด้วยอักษรแบบหลังปัลลวะ ภาษาสันสกฤต กำหนดอายุโดยการเปรียบเทียบรูปแบบอักษรได้ว่าน่าจะมีอายุอยู่ในราวพุทธศตวรรษที่ 13-14 โดยมีข้อความในจารึกว่า

อาถิรณณากิรุติปุชชย	ราชบุศ ศรีสานวรมมณะ
นปตว ศีรหระวรมมาส	ลพธิสหาสนะ กรมมาต
นฤตตตถุรยยิสปนน	ศิวิกำ รตนาทฤษิตำ
ส สาทปตรำ ปณินโน	จ ฉริมทมราตเศศวเร
ปศจจจ ตามภวโกศ	วรูปกรกรไณรยตม
ส ศีรธาเรศวเร ททยา	นนาฎายคีตาทิสง กลม

คำแปล

พระเจ้าศรีหระวรม เป็นพระราชนัดดาของพระเจ้าศรีอีสานวรม ผู้ทรงพระเกียรติอันแผ่ไปทั่ว ได้รับสิงหาสนะ มาโดยลำดับ

พระองค์ได้ส่งศิวิกา อันประดับด้วยรัตนะเป็นต้น พร้อมด้วยพ่อนำและดนตรีเป็ฯอาทิ เป็นทักษิณาถวายแด่พระศรีมิต อัมราตเศศวร และภายหลัง ทำวเธอได้ถวายของควรแก่การอุปการณอันประเสริฐ และหมู่คนมีความสามารถในพ่อนำและขับร้องเป็นต้น แต่พระศิวลิ่งค์ ซึ่งแทนองค์ศรี

ธเรศวร
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากจารึกบนแผ่นทองแดงดังกล่าว ศาสตราจารย์ฉ่ำ ทองคำวรรณ ได้วินิจฉัยว่า พระราช
 นัดดาในจารึกน่าจะเป็นพระเจ้าอรรชชาวรมันที่ 3 และอีสานวรมัน ก็น่าจะได้แก่ พระเจ้าอีสานวรมัน
 ที่ 2 ทั้งนี้การบำเพ็ญพระราชกุศลในครั้งนั้นคงจะกระทำในรัชสมัยของ พระเจ้าอรรชชาวรมันที่ 3
 ซึ่งมีอายุอยู่ระหว่าง พ.ศ.1609-1623

นอกจากหลักฐานประเภทจารึกดังกล่าวแล้ว ยังพบโบราณวัตถุอีกมากมายที่สำคัญได้แก่
พระอุ้มบาตรปูนปั้น ซึ่งแสดงลักษณะของริ้วจักรอิทธิพลศิลปะแบบอมราวดีและแสดงถึง
 พุทธศาสนาในเมืองโบราณอุ้มทองอีกด้วย

เหรียญตรารูปหอยสังข์ ศรีวิษสะ รูปโคและปราสาท ซึ่งเป็นแบบเดียวกับที่พบในเมือง
 โบราณที่มีอิทธิพลวัฒนธรรมแบบทวารวดี เช่น เมืองโบราณนครปฐม

ธรรมจักรศิลา เสาหินแปดเหลี่ยมและแท่นรอง พบที่เจดีย์หมายเลข 11 อำเภออุ้มทอง
 ซึ่งเป็นเครื่องหมายปฐมเทศนาของพระพุทธเจ้า นิยมสร้างในอินเดียตั้งแต่สมัยพระเจ้าอโศก
 มหาราชในพุทธศตวรรษที่ 3 ในประเทศไทยเข้าใจว่าคงสร้างในราวพุทธศตวรรษที่ 12-14 โดยได้
 พบที่เมืองโบราณนครปฐมเช่นกัน แต่ที่พบพร้อมทั้งแท่นและเสา มีแห่งเดียวที่เมืองโบราณอุ้มทอง

พระพุทธรูปสำริด ศิลปะแบบทวารวดีรุ่นหลัง โดยมีการผสมผสานศิลปะพื้นเมืองเข้าร่วม
 โดยพบที่เจดีย์หมายเลข 11 เมืองโบราณอุ้มทอง

พระพุทธรูปปางประทานธรรม ประทับนั่ง ศิลปะทวารวดีตอนปลาย พบที่เจดีย์
 หมายเลข 13

พระพิมพ์ดินเผา ทำเป็นพระพุทธรูปยืน คล้ายกับพระพุทธรูปปางลีลา พบที่เจดีย์
 หมายเลข 2 เมืองโบราณอุ้มทอง

ตุ๊กตาคนจุงสิง ดินเผา พบบริเวณเมืองโบราณอุ้มทอง ลักษณะเป็นรูปคนเปลือย
 นอกจากโบราณวัตถุชิ้นสำคัญดังกล่าวแล้ว ยังพบกลุ่มโบราณสถานกระจายอยู่ทั่วไป
 ภายในบริเวณเมืองโบราณอุ้มทอง ได้แก่

โบราณสถานหมายเลข 1 (วัดปราสาทร้าง) อยู่ห่างจากพิพิธภัณฑสถาน
 แห่งชาติอุ้มทองไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ 2 กิโลเมตร จากการดำเนินงานโบราณคดี
 ทราบถึงการก่อสร้างเป็น 3 ระยะคือ

ระยะที่ 1 สร้างในสมัยทวารวดี สฐานตั้งอยู่บนพื้นดินประกอบด้วยหัวและช่องขุม
 สี่เหลี่ยม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระยะที่ 2 สร้างในสมัยทวารวดี เป็นการต่อเติมจากระยะที่ 1 ด้วยการก่อผนังทับ
มุขและซุ้มเจดีย์ตลอดแนวด้านใต้และตะวันออกเฉียงใต้ พบแผ่นอิฐเขียนสีเป็นลายก้านขด ลาย
เรขาคณิต ทั้งยังเสริมด้วยเศษอิฐหักของระยะที่ 1 โดยรอบ

ระยะที่ 3 เป็นการสร้างเสริมในสมัยอยุธยา ทับบนฐานเจดีย์แบบทวารวดี
จากการขุดแต่งเจดีย์หมายเลข 1 พบโบราณวัตถุมากมายเช่น พระพุทธรูปปาง
เสด็จจากดาวดึงส์ มีเครื่องประดับและเครื่องมือเครื่องใช้มากมาย

โบราณสถานหมายเลข 2 ตั้งอยู่นอกคูเมืองโบราณทางด้านทิศเหนือห่างจาก
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุทอง ประมาณ 500 เมตร ลักษณะโบราณสถานรูปที่เหลี่ยมจัตุรัสด้าน
ละ 35 เมตร ย่อมุมทั้ง 4 ด้าน และมีเจดีย์ทิศทั้ง 4 มุม จากการดำเนินงานทางโบราณคดีพบชิ้นส่วน
ธรรมจักรศิลา ซึ่งมีลวดลายคล้ายกับที่พบบริเวณโบราณสถานหมายเลข 11 พระพิมพ์ดินเผา
พระพุทธรูปปางเสด็จจากดาวดึงส์ศิลา กิณีดินเผา เศียรและพระบาทพระพุทธรูปทองคำ เป็นต้น

โบราณสถานหมายเลข 9 ตั้งอยู่เชิงเขาบริเวณวัดพระศรีสรรเพชญาราม (วัด
เขาพระ) ลักษณะโบราณสถานเป็นฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัสด้านละ 10 เมตร ฐานตอนบนย่อมุมเป็นมุข
มีช่องซุ้มประดับเป็นช่องๆ และเจดีย์ประจำมุมทรงกลมประดับที่ฐานทั้งสี่มุม จากการดำเนินงาน
ทางโบราณคดีพบพระพิมพ์ดินเผาปางเสด็จจากดาวดึงส์จำนวน 2 องค์

โบราณสถานหมายเลข 10 ห่างจากโบราณสถานหมายเลข 9 ไปทางทิศใต้
ประมาณ 500 เมตร ลักษณะของโบราณสถานเป็นเจดีย์ทรงกลม เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 16
เมตร จากการดำเนินงานทางโบราณคดี พบชิ้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิและระฆังหินขนาดเล็ก

โบราณสถานหมายเลข 11 ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาทำเทียมห่างจากโบราณสถาน
หมายเลข 10 ไปทางทิศใต้ประมาณ 500 เมตร ลักษณะเป็นฐานเจดีย์ทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้าน
ละ 10.60 เมตร จากการดำเนินงานโบราณคดีพบพระพุทธรูปสำริด ปางเสด็จจากดาวดึงส์จำนวน
4 องค์ ธรรมจักรศิลาพร้อมเสมา 8 เหลี่ยม และแท่นหิน 4 เหลี่ยม รวมทั้งพระพิมพ์ดินเผา ด้านหลัง
จารึก เมตเตยโก และ สาลิปโต และ โภธิสัตว์ดินเผา

โบราณสถานหมายเลข 13 ห่างจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุทองไปทางทิศ
ตะวันตกประมาณ 800 เมตร ลักษณะโบราณสถานเป็นเจดีย์ทรง 8 เหลี่ยม ยาวด้านละ 5 เมตร แต่
ละด้านมีซุ้มด้านละ 2 ซุ้ม จากการดำเนินงานทางโบราณคดี พบยอดสถูปศิลา สิงห์ศิลา
พระพุทธรูปสำริดปางแสดงธรรม ปางเสด็จจากดาวดึงส์และสิงห์สำริด

นอกจากกลุ่มโบราณสถานภายในบริเวณเมืองโบราณอุทอง ซึ่งแสดงให้เห็นถึง
อิทธิพลของพุทธศาสนาอย่างเด่นชัดแล้ว ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ห่างจากเมืองโบราณอุทอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไปประมาณ 3 กิโลเมตร ยังมีกลุ่มโบราณสถานคอกข้างดิน ซึ่งจากการดำเนินงานทางโบราณคดี เมื่อ พ.ศ. 2540 พบว่าบริเวณดังกล่าว มีโบราณสถานกระจายตัวอยู่ถึง 20 กลุ่มใหญ่ๆ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ โบราณสถานที่สร้างด้วยดิน และโบราณสถานที่สร้างด้วยอิฐ ศิลาแลงและหิน

ผลจากการขุดค้น ทำให้สันนิษฐานว่า **คอกข้างดิน** ซึ่งเดิมเชื่อกันว่าเป็นเพนียดคล้องช้าง แท้จริงแล้วน่าจะเป็นอ่างเก็บน้ำ นอกจากนี้ยังพบโบราณวัตถุอีกมากเช่น เหรียญเงินจำนวน 9 เหรียญ ซึ่ง 3 เหรียญปรากฏจารึกอักษรปัลลวะ ภาษาสันสกฤต ความว่า **ศรีทวารวดีศวรปุณณะ** แปลว่า การบุญของพระเจ้าศรีทวารวดี กำหนดอายุอยู่ในราวพุทธศตวรรษที่ 12 นอกจากนี้ยังพบลูกปัดหิน ลูกปัดแก้ว ตุ๊กตาดินเผารูปสัตว์ และแผ่นหินจำหลักลายดอกไม้ 4 กลีบ

จากหลักฐานที่พบจากที่คอกข้างดิน พบว่ากลุ่มโบราณสถานดังกล่าว น่าจะเป็นกลุ่มโบราณสถานในอิทธิพลความเชื่อของศาสนาพราหมณ์ ซึ่งน่าจะเป็นการแบ่งพื้นที่ของเมืองอุทองในลักษณะตัวเมืองและบริเวณโดยรอบที่รับอิทธิพลพุทธศาสนา ส่วนบริเวณด้านนอกเมือง โดยเฉพาะทางทิศตะวันตกของเมืองซึ่งเป็นภูเขาและที่สูง เป็นส่วนของกลุ่มอิทธิพลความเชื่อในศาสนาพราหมณ์

เมืองโบราณอุทอง จัดเป็นตัวแทนของพัฒนาการสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ของจังหวัดสุพรรณบุรีที่เห็นชัด และเมืองอุทองได้เริ่มเสื่อมความสำคัญลง ในราวพุทธศตวรรษที่ 16-17 พร้อมๆกับการสิ้นสุดลงของวัฒนธรรมแบบทวารวดี ซึ่งต่อมาเมืองอุทองก็ถูกทิ้งร้างไปในราวพุทธศตวรรษที่ 19 โดยมีเมืองที่เชื่อกันว่าชื่อ **สุวรรณภูมิ** เจริญขึ้นมาแทนและเชื่อว่าตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำสุพรรณบุรี หรือแม่น้ำท่าจีน

3.3 อิทธิพลศิลปะแบบลพบุรีในสุพรรณบุรี การพบจารึกปราสาทพระขรรค์ที่เมืองนครหลวง (Ankor Thom) เมื่อ พ.ศ. 2482 ซึ่งเป็นจารึกสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ได้โปรดให้จารึกไว้ใน พ.ศ.1724 เป็นภาษาสันสกฤตมีทั้งสิ้น 179 บท โดยเฉพาะบทที่ 119-121 ได้กล่าวว่า พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ได้โปรดให้จำหลักพระชัยพุทธมหานาค นำไปประดิษฐานไว้ในปราสาทหินต่างๆ ในบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ได้แก่ ลโวทยะปุระ (ละโว้หรือลพบุรี) สุวรรณปุระ (สุพรรณภูมิหรือสุพรรณบุรี) สัมพูกัมภูณะ (ไม่ทราบแน่นอน) ชยราชบุรี (ราชบุรี) ศรีชัยสิงห์บุรี (ปราสาทเมืองสิงห์ จังหวัดกาญจนบุรี) ศรีชัยวัชรบุรี (ศรีวิชัย นครปฐม) นั้น ปรากฏหลักฐานในจังหวัดสุพรรณบุรีพบแหล่งโบราณคดีในอิทธิพลศิลปะเขมรบายัน ที่บ้านเนินทางพระ ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชูกเนินโบราณสถานดังกล่าวตั้งอยู่ระหว่างแม่น้ำท่าคอย และแม่น้ำสุพรรณบุรี หน่วยศิลปากรที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรมศิลปากรได้ดำเนินงานขุดแต่งในเดือนสิงหาคม พ.ศ.2522 การดำเนินงานทางโบราณคดีในครั้งนั้น ได้พบโบราณวัตถุที่สำคัญมากมาย ดังนี้

รูปพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร สลักจากหินทราย ประทับยืน มีสี่กร อยู่ในสภาพชำรุด พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรองค์นี้มีลักษณะเช่นเดียวกับศิลปะเขมรแบบบายน สกulptช่างราชธานีในประเทศกัมพูชา ซึ่งพบที่ประตูผี เมืองพระนครหลวง

เศียรทวารบาล ทำด้วยศิลาทรายสีเทา ลักษณะคล้ายกับเศียรทวารบาลศิลาที่โคปุระชั้นที่สาม ทางด้านใต้ของปราสาท พระขรรค์ที่เมืองพระนครหลวง และทวารบาลสำริดรูปแบบศิลปะเขมรบายน ซึ่งปัจจุบันเก็บรักษาที่วัดมหาชัยมุนี เมืองอมรปุระในประเทศพม่า

พระพุทธรูปนาคปรก ประทับนั่งขัดสมาธิปางสมาธิเหนือขนดนาค สามชั้น ลักษณะพระพุทธรูปดังกล่าวสามารถกำหนดได้ว่าสร้างขึ้นในศิลปะเขมรแบบบายนสกulptช่างในประเทศไทย คงมีอายุประมาณครั้งแรกถึงกลางพุทธศตวรรษที่ 18

ประติมากรรมรูปปั้นต่างๆ เช่น ประติมากรรมรูปบุคคล รูปสัตว์ พระพิมพ์ และลวดลายพื้นผิวทุกสาขา

การพบโบราณวัตถุจำนวนมากที่เนินทางพระ อ่างเก็บสามชุก ซึ่งจัดอยู่ในศิลปะขอมแบบบายน หรืออิทธิพลของศิลปะกรรมลพบุรี ทำให้ทราบว่าศาสนสถานแห่งนี้คงเป็นปราสาทในพุทธศาสนาลัทธิมหายานที่ได้รับอิทธิพลมาในช่วงสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 แห่งกัมพูชา (พ.ศ. 1724-1763) ลงมา ศาสนสถานแห่งนี้ น่าจะร่วมสมัยกับศาสนสถานที่พบในเขตเมืองโบราณบ้านไร่รอด อ่างทองอยุธยา ซึ่งให้เห็นถึงพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของสุพรรณบุรีที่มีการตั้งชุมชนสืบเนื่องกันมาตั้งแต่ก่อนสมัยสุโขทัยและอยุธยา หรือก่อนพุทธศตวรรษที่ 19

3.4 เมืองสุพรรณบุรีในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น

3.4.1 **สุพรรณภูมิ** พัฒนาการของเมืองระยะเริ่มแรก ชื่อ สุพรรณภูมิ ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรครั้งแรกในจารึกสุโขทัยหลักที่ 1 ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง (ด้านที่ 4 บรรทัดที่ 20-21) บอกรื่องราวของสุโขทัยในสมัยพ่อขุนรามคำแหงขณะราชานุกาพ ได้ทรงตีความว่าสุพรรณภูมิ ที่ปรากฏในศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงนี้ มีความหมายเช่นเดียวกับ อุทอง จึงทรงเชื่อว่าเมืองสุพรรณภูมิที่ปรากฏชื่อในศิลาจารึกเป็นเมืองเดียวกับเมืองโบราณอุทองในจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นเล่าว่าเป็นเมืองของท้าวอุทอง สมเด็จพระบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพจึงสันนิษฐานว่า เมืองอุทองนี้เองเป็นเมืองที่สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอุทอง) ทรงครองอยู่ก่อนที่จะอพยพผู้คนหนีโรคห่าไปสร้างกรุงศรีอยุธยาใน พ.ศ.1893

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อมาได้มีการค้นพบจารึกหลักที่ 48 เป็นจารึกลานทองพบที่วัดสองคบ จังหวัดชัยนาท จารึกขึ้นเมื่อ พ.ศ.1951 ตรงกับรัชกาลสมเด็จพระรามาธิบดีราช (พ.ศ. 1938-1952) แห่งกรุงศรีอยุธยา มีข้อความระบุชื่อเมืองสุพรรณภูมิไว้ 2 ครั้ง ดังนี้

ด้านที่ 1

... แต่ปีชวดนักษัตรสมฤทธิศก ไผสาขวันอาทิตย์ตราเอกาทศเกต จึงพระสงฆ์ทั้งหลาย แต่ ๓ เจ้าเมืองประดิษฐานพระศรีรัตนธาตุ แห่งกรุงไชยสถานนาม มาตราหนึ่ง แต่ ๓ เจ้าเมืองกระทำกุศลมา แต่กระโน้นใน **สุพรรณภูมิ** ๓ ให้ทานเรือนอัน ๓ กระทำกุฎพิหาร ให้ศรีอยุธยาให้ ข้าสองคน แม่ลูก พระสงฆ์สี่ตนสิก

ด้านที่ 2

... ฝ่ายชาวผู้หนึ่ง ท่านให้บำเรอแต่พระศรีรัตนมหาธาตุ แห่งนครพระรามโสด ฝ่ายชาวครัวหนึ่งชื่อข้างท่านให้บำเรอแต่มหาเอกรวมบุตรแห่ง **ศรีสุพรรณภูมิ** มาแล้วแต่ทำบุญอันเริ่มสิ้นพันไปพระเจ้าหากตรัส ชแล

ข้อความในศิลาจารึกทำให้ทราบว่า เมืองสุพรรณภูมิที่ปรากฏชื่อในจารึกพ่อขุนรามคำแหง ยังคงพัฒนาสืบเนื่องมาจนถึงสมัยอยุธยา มิได้ร้างไป และน่าจะเป็นเมืองที่มีความสำคัญในสมัยอยุธยาตอนต้นมิใช่น้อย การอ้างถึงการทำบุญกุศลก่อนที่จะมาทำบุญที่อยุธยา เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างเมืองสุพรรณภูมิและอยุธยาได้ว่า ผู้กระทำบุญนั้นเคยอยู่ที่สุพรรณภูมิมาก่อน กล่าวได้ว่าสุพรรณภูมิอาจเป็นเมืองที่เป็นฐานอำนาจของอยุธยาในสมัยอยุธยาตอนต้นด้วย หากผู้กระทำบุญนั้นมีฐานะเป็นเจ้านาย

นอกจากนี้ในระหว่าง พ.ศ.2507-2509 ศาสตราจารย์ฌอง บอสเซลลิเยร์ (Professor Jean Boisselier) นักโบราณคดีชาวฝรั่งเศส ได้ทำการขุดค้นศึกษาทางโบราณคดีบริเวณเมืองโบราณอู่ทอง พบว่าเป็นเมืองในสมัยทวารวดี ซึ่งมีอายุประมาณปี พ.ศ. 1200-1600 และเก่ากว่าสมัยอยุธยาเกือบ 300 ปี ดังนั้นเมืองอู่ทองกับเมืองสุพรรณภูมิจึงมิใช่เมืองเดียวกัน เพราะช่วงเวลานั้นห่างกันมากนัก ยาวนานเกินกว่าที่สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) จะทรงดำรงพระชนม์ชีพอยู่ และอพยพผู้คนมาสร้างกรุงศรีอยุธยา ใน พ.ศ. 1893

หลักฐานเอกสารที่ระบุชื่อสุพรรณภูมิ นอกจากจารึกหลักที่ 1 และจารึกลานทองวัดสองคบแล้ว ยังปรากฏในเอกสารชินกาลมาลีปกรณ์ ซึ่งแต่งโดยพระรัตนปัญญาเถระ พระภิกษุชาวล้านนา เมื่อ พ.ศ.2060 ได้เล่าเรื่องพระสีหฬปฏิมา หรือพระพุทธรูปลิงค์ว่า วัดติเดชอำมาตย์ซึ่งครอง เมืองสุพรรณภูมิ วัดติเดชอำมาตย์ผู้นี้ เนื้อหาที่กล่าวถึงในชินกาลมาลีปกรณ์หมายถึง ขุนหลวงพะงั่ว ขณะที่ครองอยู่เมืองสุพรรณบุรีก่อนที่จะเสวยราชสมบัติในกรุงศรีอยุธยา ทรงพระนามว่าสมเด็จพระบวรราชาธิราชที่ 1^๖

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อความในเอกสารที่กล่าวมานี้ ซึ่งล้วนแต่เป็นเอกสารที่มีมาตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนต้น ทำให้เกิดข้อสันนิษฐานว่าเมืองสุพรรณภูมิ คือเมืองเดียวกันกับเองสุพรรณบุรีที่ขุนหลวงพะงั่ว หรือสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 เคยครองอยู่ก่อนที่จะขึ้นครองราชสมบัติกรุงศรีอยุธยา ส่วนสาเหตุที่พงศาวดารในสมัยอยุธยาไม่ได้ระบุชื่อเมืองสุพรรณภูมิไว้ แม้ว่าจะมีการกล่าวถึงเมืองสุพรรณบุรีในสมัยอยุธยาตอนต้นนั้น น่าจะเป็นเพราะเอกสารพงศาวดารเหล่านี้เขียนขึ้นหลังจากที่ได้เปลี่ยนแปลงชื่อเมืองมาเป็นสุพรรณบุรีแล้ว

เอกสารที่เรียกว่าเมืองสุพรรณภูมิ ว่า **สุพรรณบุรี** เป็นครั้งแรกคือ พงศาวดารฉบับวันวลิต ที่เขียนโดยชาวฮอลันดา ชื่อ วันวลิต ในรัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง เมื่อ พ.ศ. 2182 ส่วนเอกสารของไทยที่เรียกชื่อเมืองสุพรรณภูมิว่า **สุพรรณบุรี** เป็นครั้งแรกคือ พระราชพงศาวดารฉบับหลวงประเสริฐ อักษรนิติ

นอกจากหลักฐานเอกสารที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการความสำคัญขงเมืองสุพรรณบุรีดังกล่าวมาแล้ว ยังปรากฏหลักฐานทางด้านโบราณคดีที่ศึกษาได้จากการถ่ายภาพทางอากาศของกรมแผนที่ทหาร พบว่าบริเวณเมืองสุพรรณบุรีมีร่องรอยของบริเวณผังเมืองโบราณขนาดใหญ่ซ้อนกัน 2 เมือง คือ

เมืองที่เก่ากว่า เป็นเมืองขนาดใหญ่ รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดกว้าง 1,900 เมตร ยาว 3,600 เมตร อาณาเขตของผังเมืองครอบคลุมพื้นที่สองฝั่งแม่น้ำ ซึ่งเป็นลักษณะของเมืองนอกแต่กที่มีแม่น้ำสุพรรณบุรี (แม่น้ำท่าจีน) ไหลผ่ากลางเมือง

ร่องรอยของเมืองที่สร้างขึ้นทับในระยะหลัง ปรากฏร่องรอยของคูเมืองและกำแพงเมืองอยู่ชัดเจน ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำท่าจีนหรือแม่น้ำสุพรรณบุรี ลักษณะของเมืองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดกว้าง 920 เมตร ยาว 3600 เมตร แนวคูด้านยาวไม่อยู่ในแนวเหนือใต้ แต่เฉียงไปทางทิศตะวันออกประมาณ 5 องศา 30 ลิปดา มีป้อมปราการตั้งอยู่ในลักษณะทำป้อมลอยเป็นเกาะอยู่ในคูเมือง ไม่มีส่วนต่อกับกำแพงเมือง มี 6 ป้อม อยู่ทางทิศเหนือ 1 ป้อม ทิศตะวันตก 3 ป้อม ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ 1 ป้อม และทิศใต้ 1 ป้อม ซึ่งในพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาเรียกป้อมลักษณะนี้ว่า **หอโพน** ที่สมเด็จพระมหาจักรพรรดิโปรดให้สร้างขึ้นในกรุงศรีอยุธยาเพื่อใช้รับศึกพม่า ลักษณะป้อมกลางน้ำเช่นนี้มีอยู่ที่เมืองพิษณุโลกฝั่งตะวันตก เมืองพิจิตรเก่า และเมืองกำแพงเพชร เมืองเหล่านี้ต่างก็เป็นเมืองในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น

ร่องรอยของเมืองโบราณที่ปรากฏบนภาพถ่ายทางอากาศนี้ สันนิษฐานว่าเมืองในระยะแรกที่สร้างขึ้นคร่อมสองฝั่งแม่น้ำนี้น่าจะเป็น เมืองสุพรรณภูมิ ซึ่งต่อมากองได้มีการลดขนาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของเมืองลงให้เหลือเฉพาะด้านฝั่งตะวันตกของแม่น้ำสุพรรณบุรี ที่ยังคงปรากฏร่องรอยคูเมือง กำแพงเมือง และบ่อมลอยให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน

เมืองสุพรรณภูมิหรือสุพรรณบุรีได้มีการพัฒนาการเป็นบ้านเมืองมาตั้งแต่ก่อนการสถาปนากรุงศรีอยุธยา ในปี พ.ศ.1893 แม้ว่าการระบุชื่อเมืองในศิลาจารึกสุโขทัยหลักที่ 1 นั้นจะพยายามชี้ให้เห็นว่าสุพรรณภูมิเป็นเมืองในอาณาเขตของสุโขทัย แต่เมื่อพิจารณากันอย่างลึกซึ้งแล้ว นักประวัติศาสตร์และนักโบราณคดีหลายท่านเห็นว่า สุโขทัยไม่น่าจะเป็นอาณาจักรที่ใหญ่โตดังข้อความที่ปรากฏในจารึกหลักที่ 1 เนื่องจากปัจจัยทางสภาพภูมิศาสตร์ ของเมืองตั้งอยู่ในเขตที่สูง ค่อนข้างแห้งแล้ว ในขณะที่บริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง เป็นที่ตั้งของเมืองสุพรรณภูมินั้น เป็นที่ราบลุ่มมีความอุดมสมบูรณ์กว่า อีกทั้งยังอยู่ใกล้ทะเล มีผลให้การขนานตัวทางเศรษฐกิจเป็นไปได้มากกว่าสุโขทัย การที่สุโขทัยจะพัฒนาอำนาจรัฐที่มีอาณาจักรครอบคลุมถึงบ้านเมืองในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและหัวเมืองชายทะเลอย่างนครศรีธรรมราชจึงเป็นไปได้ยาก บ้านเมืองเหล่านี้จึงน่าจะเป็นอิสระต่อกัน แต่อาจมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติกับทางสุโขทัย สุโขทัยจึงสามารถอ้างสิทธิเหนือบ้านเมืองเหล่านี้ได้ ดังปรากฏข้อความในพงศาวดารโยนกว่า

...ครั้นภูทิวเขาพระร่วงมาดินใหม่ มันก็เป็นพระยามีอำนาจมาก จักมีความลายนักชะละอันพระยานครศรีธรรมราชและพระนครหลวงกับพระยาศรีอยุธยา อันเป็นญาติกับพระร่วง ก็จะเป็นเวรแก่สหายเจ้าพระยงำเมืองชะละ...

ข้อความในเอกสารเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของกลุ่มบ้านเมืองต่าง ๆ ที่จะสร้างความสัมพันธ์ต่อกันโดยอาศัยความเป็นเครือญาติและพวกพ้องเป็นกลไกสำคัญมากกว่าจะเป็นการขยายอำนาจทางการเมืองโดยใช้กำลังทหาร เมืองสุพรรณภูมิจึงไม่น่าจะอยู่ในอาณาเขตของสุโขทัย แต่คงเป็นรัฐอิสระรัฐหนึ่งในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาในช่วงพุทธศตวรรษที่ 19 ก่อนการสถาปนากรุงศรีอยุธยา

เมื่อพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) สถาปนากรุงศรีอยุธยาขึ้นในปี พ.ศ.1893 นั้น ปรากฏข้อความในพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาที่แสดงถึงฐานะของผู้ครองเมืองสุพรรณภูมิที่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติกับกษัตริย์อยุธยา โดยในรัชกาลสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พ.ศ. 1893-1912) พระองค์ได้โปรดให้พระโอรส 2 องค์ คือ พระศรีสวัสดิ์ทรงให้ไปเชิญขุนหลวงพะงั่วมาจากเมืองสุพรรณบุรีไปช่วยพระราเมศวรรบกับเขมร

นอกจากนั้นในชินกาลมาลีปกรณ์ได้กล่าวถึงเรื่องราวการขยายอำนาจของกรุงศรีอยุธยาไปยังสุโขทัยในสมัยที่พระมหาธรรมราชาลิไทครองเมืองสุโขทัย ไว้ว่าในครั้งนั้นเมืองชัยนาท (พิษณุโลก) เกิดทุพภิกขภัยขึ้น สมเด็จพระรามาธิบดี กษัตริย์อยุธยา เสด็จมายึดเมืองชัยนาทได้ โดยทำให้นำข้าวมาขาย และตั้งให้วัดติเตชอำมาตย์ (ขุนหลวงพะงั่ว) แห่งสุพรรณภูมิ ครองเมืองชัยนาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนพระองค์เสด็จกลับไปครองกรุงศรีอยุธยาตั้งเดิม หลังจากนั้นพระมหากษัตริย์ไทย ได้ทรงส่งเครื่องราชบรรณาการเป็นอันมากไปถวายสมเด็จพระรามาธิบดี เพื่อทูลขอเมืองชัยนาทคืน วัตติเดชอำมาตย์จึงกลับไปครองเมืองสุพรรณภูมิ

ข้อความในพระราชพงศาวดารดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า เมื่อแรกสถาปนากรุงศรีอยุธยานั้นเมืองสุพรรณภูมิมีฐานะเป็นฐานกำลังทางทหารที่ช่วยเกื้อหนุนกรุงศรีอยุธยาในการขยายพระราชอาณาเขต โดยเฉพาะขุนหลวงพะงั่ว หรือสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 ผู้ครองเมืองสุพรรณภูมิในขณะนั้น เป็นผู้มืบทบาทและอำนาจอย่างมากต่อกรุงศรีอยุธยาเพราะมีเรื่องราวพงศาวดารและเอกสารอื่น เช่น ชินกาลมาลีปกรณ์ ระบุว่าภายหลังที่สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) สวรรคตแล้ว พระองค์ได้เสด็จไปเสวยราชสมบัติในกรุงศรีอยุธยา โดยที่สมเด็จพระรามเสวรพระโอรสของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 ซึ่งครองราชสมบัติกรุงศรีอยุธยาในขณะนั้น ต้องเสด็จไปครองเมืองลพบุรีแทน

การที่สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 หรือขุนหลวงพะงั่ว เจ้าเมืองสุพรรณภูมิสามารถครองราชสมบัติในกรุงศรีอยุธยาได้นั้น ชี้ให้เห็นถึงความสามารถและฐานะกำลังของกลุ่มเมืองสุพรรณภูมิที่เชื้อสายของราชวงศ์อู่ทองไม่สามารถต้านทานได้ การที่สุพรรณภูมิมีผู้นำของตนและมีการสืบทอดอำนาจต่อกันมาจากขุนหลวงพะงั่วลงมาจนถึงเจ้านครอินทร์นั้นก็เป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่าสุพรรณภูมิในระยะนี้มีได้อยู่ในฐานะเมืองที่อยู่ภายใต้การควบคุมของกรุงศรีอยุธยาอย่างสิ้นเชิง หากเป็นเมืองใหญ่ที่ยังคงมีความสำคัญทางการเมืองอยู่นอกจากนั้นในเอกสารจีนยังระบุว่าในปี พ.ศ.1922 กษัตริย์แห่งเสียนหลอหู่ (อยุธยา) ได้ส่งทูตไปเมืองจีนรวมทั้ง เจียวหลกควอนอิน หรือเจ้านครอินทร์ซึ่งครองเมือง ชูเหมินปิ่น หรือสุพรรณภูมิ ก็ได้ร่วมไปในคณะทูตด้วย เจ้านครอินทร์นี้เอกสารจีนระบุว่า เป็นโอรสกษัตริย์เสียนหลอหู่ในขณะนั้น ซึ่งหมายถึงสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 แต่เอกสารของไทยกล่าวว่าเป็นหลาน เจ้านครอินทร์ยังได้ส่งทูตไปเมืองจีนอีกใน พ.ศ.1938 เพื่อแจ้งข่าวการสวรรคตของพระสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 โดยส่งไปในฐานะเจ้าเมืองสุพรรณภูมิและผู้สืบทอดราชสมบัติ

เมื่อเจ้านครอินทร์เสวยราชสมบัติในกรุงศรีอยุธยาเป็นสมเด็จพระนครินทราธิราชแล้ว ฐานะของเมืองสุพรรณภูมิได้เปลี่ยนแปลงไป โดยถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของอยุธยาในฐานะเมืองลูกหลวง เพราะผู้นำหรือเจ้าเมืองสุพรรณบุรีได้ย้ายศูนย์อำนาจทางการเมืองจากสุพรรณบุรีมายังกรุงศรีอยุธยา และส่งพระโอรสมาครองสุพรรณภูมิ

เหตุการณ์ในสมัยอยุธยาตอนต้นนับแต่สิ้นรัชการสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 จึงเป็นเรื่องราวของราชวงศ์อู่ทองที่มีฐานกำลังอยู่ที่เมืองลพบุรีกับราชวงศ์สุพรรณภูมิที่มีฐานกำลังอยู่ที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมืองสุพรรณบุรี ต่อสู้แย่งชิงกันเข้ามามีอำนาจในกรุงศรีอยุธยา และในท้ายที่สุดราชวงศ์สุพรรณภูมิ ก็ประสบผลสำเร็จในการสถาปนาอำนาจทางการเมืองในกรุงศรีอยุธยาในรัชการสมเด็จพระนริศรมหาราช (เจ้านครินทร์)

3.4.2 เมืองสุพรรณภูมิ (สุพรรณบุรี) ในฐานะเมืองลูกหลวง ในพระราช

พงศาวดารกรุงศรีอยุธยา บันทึกไว้ว่า ภายหลังจากที่สมเด็จพระนริศรมหาราช ทรงขึ้นครองราชสมบัติในกรุงศรีอยุธยาแล้วได้ทรงแต่งตั้งให้พระโอรสไปครองเมืองต่างๆ คือ เจ้าอ้ายพระยาครองเมืองสุพรรณภูมิ เจ้ายี่พระยาครองเมืองแพรกศรีราชา และเจ้าสามพระยาครองเมืองชัยนาท (พิษณุโลก) เมืองทั้ง 3 เมืองนี้จึงมีฐานะเป็นเมืองลูกหลวงในรัชกาลสมเด็จพระนริศรมหาราช โดยเหตุผลประการสำคัญคือ พระองค์ต้องการขยายพระราชอาณาเขตไปหัวเมืองสุพรรณบุรีซึ่งเคยเป็นที่ประทับของเชื้อพระวงศ์สุพรรณภูมิมาก่อนจึงเป็นเมืองที่เป็นฐานกำลังสำคัญของราชวงศ์สุพรรณภูมิที่สนับสนุนความมั่นคงในพระราชอำนาจให้กับกษัตริย์ราชวงศ์สุพรรณภูมิในกรุงศรีอยุธยาด้วย

เมื่อเจ้าอ้ายพระยาครองเมืองสุพรรณบุรีอยู่นั้นไม่ปรากฏหลักฐานว่าพระองค์มีบทบาทอย่างไร แต่เมื่อสมเด็จพระนริศรมหาราชสวรรคตแล้วนั้น ได้เกิดการแย่งชิงอำนาจกันระหว่างเมืองลูกหลวงเพื่อที่จะเสวยราชสมบัติในกรุงศรีอยุธยา ในพระราชพงศาวดารได้กล่าวถึงเหตุการณ์ดังกล่าวไว้ดังนี้

...ศักราช 786 มะโรงศก (พ.ศ. 1967) สมเด็จพระอินทราชาเจ้าทรง (ประ) ชวรนฤพาน ครั้นนั้นเจ้าอ้ายพระยาและเจ้ายี่พระยา พระราชกุมารท่านชนช้างด้วยกัน ณ สพานป่าถ่านเถิงพิราไลยทั้ง 2 พระองค์ที่นั้น จึงพระราชกุมารเจ้าสามพระยาได้เสวยราชสมบัติพระนครอยุธยา ทรงพระนามสมเด็จพระบรมราชาธิราชเจ้า แลท่านให้ถือพระเจดีย์สองพระองค์ สวมที่เจ้าพระยาอ้ายแลเจ้ายี่ชนช้างด้วยกัน เถิง (อนิจ) ภูพต่าบลป่าถ่านนั้น ในศักราชนั้น สถาปนาวัตรราชบุญ...

ในพงศาวดารฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม) กล่าวถึงเหตุการณ์นี้ไว้ใกล้เคียงกันแต่ระบุศักราชคลาดเคลื่อนกัน

หลังจากเหตุการณ์แย่งชิงราชสมบัติกันระหว่าเมืองลูกหลวงแล้ว เจ้าสามพระยาได้เสด็จมายังกรุงศรีอยุธยาขึ้นเสวยราชสมบัติทรงพระนามว่า สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 บทบาทของเมืองสุพรรณภูมิในฐานะเมืองลูกหลวงจึงปรากฏอยู่ในช่วงเวลาสั้นๆ เพียงรัชกาลสมเด็จพระนริศรมหาราชที่โปรดให้เจ้าอ้ายพระยาครองอยู่เท่านั้น (พ.ศ. 1962-1967) หลังจากเจ้าอ้ายพระยาลิ้นพระขนมแล้ว เมืองสุพรรณภูมิก็ไม่มีบทบาทในฐานะเมืองลูกหลวงอีก เพราะปรากฏว่าสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา) ได้ทรงส่งโอรสไปครองเมืองพระนครหลวงและพิษณุโลก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แทน เมืองสุพรรณภูมิจึงน่าจะมีฐานะเป็นหัวเมืองหนึ่งในเขตการปกครองของราชธานี มีฐานะเทียบเท่าหัวเมืองชั้นในหรือหัวเมืองชั้นจัตวาของกรุงศรีอยุธยา

เมื่อสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถเสด็จขึ้นครองราชสมบัติในกรุงศรีอยุธยา (พ.ศ. 1991-2031) ได้ยกเลิกระบบการปกครองเมืองลูกหลวง แล้วนำระบบบริหารราชการเข้ามาใช้แทน ในส่วนภูมิภาคได้แบ่งการปกครองออกเป็นหัวเมืองชั้นเอก โท ตรี จัตวา และแต่งตั้งขุนนางที่มีตำแหน่งยศชั้นตามความเหมาะสมไปปกครองโดยมีระเบียบแบบแผนควบคุมให้ขึ้นตรงต่อราชธานี บรรดาเจ้านายในราชวงศ์ที่เคยโปรดให้ปกครองหัวเมืองนั้นก็กำหนดให้อยู่ในราชธานี และมีการกำหนดตำแหน่งรัชทายาทหรือพระมหากษัตริย์ และยศชั้นตลอดจนศักดิ์นาของเจ้านายเป็นที่แน่นอน นับเป็นการปฏิรูปการปกครองจากแบบการกระจายอำนาจมาสู่แบบรวมศูนย์อำนาจเป็นครั้งแรก

การปกครองส่วนภูมิภาคนี้ได้แบ่งหัวเมืองออกเป็นประเภทต่างๆ 3 ประเภทคือ หัวเมืองชั้นใน เป็นเมืองที่อยู่ในวงราชธานี หรือเมืองชั้นจัตวา มีผู้รั้งกับกรมการเมืองเป็นพนักงานปกครอง ขึ้นอยู่ในอำนาจเจ้ากระทรวงต่างๆ ที่อยู่ในเขตราชธานี หัวเมืองชั้นนอก เป็นหัวเมืองที่ตั้งอยู่ภายนอกราชธานีออกไป แบ่งออกเป็น ชั้นเอก ชั้นโท และชั้นตรี ตามลำดับขนาดและความสำคัญของเมือง

หัวเมืองประเทศราช เป็นเมืองของชนต่างชาติที่ยอมอ่อนน้อมเป็นเมืองขึ้นของกรุงศรีอยุธยา โดยมีเจ้านายของชาตินั้นปกครองตนเอง และถวายเครื่องราชบรรณาการกำหนด 3 ปีต่อครั้ง

ในพระไอยการตำแหน่งนายทหารหัวเมือง ได้กำหนดลำดับชั้นของเมืองไว้ 4 ชั้น เมืองสุพรรณภูมิจัดอยู่ในเมืองชั้นที่ 4 ฐานะของเมืองชั้นที่ 4 นี้ถือว่ากล่าวได้ว่าเป็นหัวเมืองชั้นจัตวาแล้ว และเมืองสุพรรณภูมิได้ดำรงฐานะหัวเมืองชั้นจัตวาที่สืบเนื่องมาจนถึงสมัยอยุธยาตอนกลางและตอนปลาย

3.5 เมืองสุพรรณบุรีในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนกลางและตอนปลาย นับตั้งแต่การจัดระเบียบการปกครองแบบใหม่สมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (พ.ศ. 1952-1967) เป็นต้นมา เมืองสุพรรณบุรีได้ลดความสำคัญลงอย่างมากจากที่เคยเป็นเมืองลูกหลวง กลายมาเป็นหัวเมืองจัตวา ในช่วงระยะเวลาต่อจากนี้ลงมา บทบาทของเมืองสุพรรณบุรีเด่นชัดในฐานะที่เป็นเมืองซึ่งอยู่ในระหว่างเส้นทางการเดินทัพเพื่อการทำสงครามระหว่างกรุงศรีอยุธยา และกรุงหงสาวดี

กำแพงเมืองสุพรรณบุรี : บทบาทในการสงคราม

สงครามระหว่างกรุงศรีอยุธยาและกรุงหงสาวดีที่สำคัญและส่งผลต่อเนื่อง

สุพรรณบุรีคือ สงครามเมื่อ พ.ศ. 2091 ซึ่งต้องทำให้กรุงศรีอยุธยาต้องสูญเสียสมเด็จพระสุริโยทัยใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สนามรบ และเมื่อเสร็จศึกคราวนั้นเอง สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ ได้โปรดให้รื้อกำแพงเมืองสุพรรณบุรีลง ด้วยทรงเห็นว่าหากข้าศึกตีได้เมืองสุพรรณบุรี กำแพงเมืองสุพรรณบุรี ก็จะเป็นประโยชน์สำหรับข้าศึกในการป้องกันตนเองจากกองทัพหลวงอยุธยาได้ จึงเห็นควรที่จะให้รื้อกำแพงเมืองของเมืองหน้าด่านทั้ง 3 เมือง คือ สุพรรณบุรี ลพบุรี และนครนายกเสีย

จากการรื้อกำแพงเมืองสุพรรณบุรีในคราวนี้เอง ทำให้เมืองสุพรรณบุรีที่เคยเป็นเมืองที่มีปราการเข้มแข็ง กลายเป็นเมืองที่มีขนาดเล็กลง ปัจจุบันปรากฏร่องรอยของคูเมืองและกำแพงเมือง ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำท่าจีนหรือแม่น้ำสุพรรณบุรี ลักษณะเมืองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดกว้าง 920 เมตร ยาว 3,600 เมตร แนวคูด้านยาวไม่อยู่ในแนวเหนือใต้ แต่เอียงไปทางด้านตะวันออกประมาณ 5 องศา 30 ลิปดา ล้อมรอบวัดพระศรีรัตนมหาธาตุสุพรรณบุรีไว้เป็นศูนย์กลางเมือง มีป้อมปราการตั้งอยู่ในลักษณะทำป้อมลอยเป็นเกาะอยู่ในคูเมือง ไม่มีส่วนต่อกับกำแพงเมือง มี 6 ป้อม อยู่ทางทิศเหนือ 1 ป้อม ทิศตะวันตก 3 ป้อม ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ 1 ป้อม และทิศใต้ 1 ป้อม ซึ่งในพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาเรียกป้อมลักษณะนี้ว่า หอโพน เมื่อพิจารณาป้อมกำแพงเมืองร่วมกับแบบศิลปะพระปรางค์วัดพระศรีรัตนมหาธาตุสุพรรณบุรี ประมาณได้ว่าน่าจะเสร็จขึ้นราวครึ่งหนึ่งของพุทธศตวรรษที่ 20 และถูกรื้อไปเพื่อป้องกันไม่ให้ข้าศึกจากกรุงหงสาวดียึดไว้เป็นฐานที่มั่นสู้รบกับกรุงศรีอยุธยา

นอกจากนี้ยังปรากฏหลักฐานในราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาที่ระบุถึงบทบาทของผู้ครองเมืองสุพรรณบุรีในสงครามคราวพระสุริโยทัยขาดคอช้าง พ.ศ. 2091 คือพระสุนทรสงคราม เป็นผู้กราบทูลวินิจฉัยเกี่ยวกับการสงครามในครั้งนั้นว่า สมเด็จพระเจ้าหงสาวดี ทรงมีทั้งพระบัญชา ร่ำพลมาก และมีทหารที่กล้าหาญ คงจะไม่ยกทัพไปทางสุพรรณบุรี และกาญจนบุรี ซึ่งเป็นต้นทางมา เสบียงอาหารก็ถูกทำลาย น่าจะทรงยกทัพมาตีทางเหนือเพื่อตีเอาเสบียงอาหารออกจากกองทัพของสมเด็จพระมหาธรรมราชา แต่สมเด็จพระมหาจักรพรรดิไม่ทรงเห็นด้วย และยังมีรับสั่งให้พระสุนทรสงครามเจ้าเมืองสุพรรณบุรีคุมทัพ 5,000 ล้อมออกไปตีทัพพม่าในวันรุ่งขึ้น โดยทรงอ้างว่าพระสุนทรสงคราม เจ้าเมืองสุพรรณบุรีมีความชัดเจนทางป่า

เจ้าเมืองสุพรรณบุรีในระยะนี้จึงน่าจะยังเป็นบุคคลสำคัญของกรุงศรีอยุธยาอยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะในความเป็นผู้นำในการศึกสงคราม เพราะปรากฏว่าในการครั้งนั้นพระเจ้าหงสาวดีทรงเสด็จยกทัพกลับทางหัวเมืองเหนือจริงดังที่พระสุนทรสงครามกราบทูลทำให้กองทัพของกรุงศรีอยุธยาที่ตามไปตีกระหนาบหลังต้องพ่ายแพ้ จนสมเด็จพระรามศวรและสมเด็จพระมหินทราธิราชถูกจับพระองค์ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเชี่ยวชาญในการสงครามของพระสุนทรสงครามนั้นมีมาก จนถึงขนาดพระเจ้าหงสาวดีต้องขอตัวไปเป็นเชลยที่กรุงหงสาวดี เมื่อครั้งสงครามช้างเผือก พ.ศ. 2106 ซึ่งในครั้งนั้นกรุงศรีอยุธยาต้องเสียช้างเผือกถึง 4 ช้าง รวมถึงพระราเมศวรพระราชโอรสองค์โตในพระราชพงศาวดาร ว่า

...แต่ทว่าน้องท่านให้มาขอช้างเผือก 2 ช้างพระเจ้าพ่อก็ได้ให้ บัดนี้ต้องยกพยุหโยธาหาญมาโดยวิธีทุเรศกัณฑ์ดาร จะขอพระราเมศวรไปเลี้ยงเป็นพระราชโอรส ถ้าพระเจ้าพี่เราให้แล้วจะยกทัพกลับไป...จะขอพระยาจักรีและพระสุนทรสงครามไปด้วยพระราชโอรส...

หลังจากพระสุนทรสงครามเจ้าเมืองสุพรรณบุรีถูกขอตัวไปหงสาวดีแล้ว เรื่องราวในพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาหรือเอกสารอื่นที่ระบุถึงความสำคัญของเจ้าเมืองสุพรรณบุรีมิได้มีปรากฏอีก จนเมื่อกรุงศรีอยุธยาต้องพ่ายแพ้ในการสงครามเมื่อ พ.ศ. 2112 จนต้องตกเป็นประเทศราชของกรุงหงสาวดี การสงครามครั้งนั้นก่ประวัติศาสตรวิเคราะหว่าน่าจะส่งผลดีต่อการสร้างเสถียรภาพทางการเมืองภายในกรุงศรีอยุธยา เพราะในประการแรกได้ช่วยขจัดผู้นำทางการเมืองระดับสูงสายสุพรรณบุรีลงโดยเด็ดขาด และเปิดโอกาสให้เกิดการสถาปนาอำนาจของผู้นำสายใหม่ภายใต้การนำของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ซึ่งขณะนั้นครองอำนาจอย่างเด็ดขาดเหนือกรุงศรีอยุธยา

หลังจากที่อยุธยาต้องพ่ายแพ้ในสงครามเมื่อ พ.ศ. 2112 เมืองสุพรรณบุรีคงสูญเสียความเป็นเมืองอยู่ช่วงเวลาหนึ่ง ข้อความในพระราชพงศาวดารหลายฉบับแสดงให้เห็นว่าเมืองสุพรรณบุรีในช่วงเวลานั้นมีผู้คนอาศัยอยู่พอสมควร คงไม่ถึงกับร้างไปเพราะการสงคราม เพราะในคราวนี้เป็นการรบอย่างทัพชัตตวิชัยไม่ใช่อำนาจกองโจรอย่างเมื่อคราวเสียกรุงครั้งที่ 2 พ.ศ. 2310 ข้อความในพระราชพงศาวดารที่ปรากฏครั้งเมื่อพระยาละแวกยกกองทัพหมายจะเข้ามาปล้นกรุงศรีอยุธยาซ้ำเติมแต่ไม่สำเร็จในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช แสดงถึงจำนวนผู้คนในเมืองสุพรรณบุรีว่ายังคงมีอยู่ ความว่า

...พระเจ้าละแวกเห็นจะปล้นพระนครมิได้ ก็เลิกทัพคืนลงไปตั้งอยู่ ณ ปากน้ำพระประแดงแล้วก็แต่งให้ขึ้นไปลาดตระเวนจับคนถึงสุพรรณบุรี นครชัยศรี สาครบุรี ราชบุรี ได้ขุนหมื่นกรมการและไพร่ชายหญิงอพยพเอาลงเรือล่องไปเป็นอันมาก...

สุพรรณบุรีกึ่งสงครามยุทธหัตถี

ความสำคัญของเมืองสุพรรณบุรีในฐานะเป็นเส้นทางเดินทัพ และการสงครามเด่นชัดขึ้นอีกครั้ง เมื่อสมเด็จพระนเรศวรทรงประกาศให้กรุงศรีอยุธยาเป็นอิสระไม่ขึ้นแก่กรุงหงสาวดี ทำให้พระเจ้ากรุงหงสาวดีทรงพิโรธและส่งกองทัพเข้ามารบพุ่งกับกรุงศรีอยุธยาหลายครั้ง ซึ่งต้อง

ใช้เส้นทางผ่านเมืองสุพรรณบุรีเกือบทั้งสิ้น ดังเช่นเมื่อครั้งพระเจ้าหงสาวดีตรัสให้พระเจ้าเชียงใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และพระยาพะสิมยกมาตีกรุงศรีอยุธยาครั้งแรก หลังจากการประกาศอิสรภาพจากกรุงหงสาวดี พระยาพะสิมก็ได้ใช้เส้นทางด่านเจดีย์สามองค์ ผ่านกาญจนบุรีเข้าสู่เมืองสุพรรณบุรี ในขณะที่ทางกรุงศรีอยุธยาก็ได้ใช้เมืองสุพรรณบุรีเป็นสนามรบ เพื่อป้องกันกรุงศรีอยุธยาในครั้งนี้ ดังความในพระราชพงศาวดารว่า

...พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวทั้งสองพระองค์ ตรัสรู้ข่าวศึกอันยกมาทั้งสองทางสามทางนั้น...ตรัสให้พระยาพะคลังเป็นยกกระบัตรให้ยกทัพเรือขึ้นไปเมืองสุพรรณบุรี ครั้นทัพเรือไปถึงเมืองสุพรรณบุรี ให้รบพุ่งกันด้วยทัพพระยาพะสิมซึ่งตั้งในสุพรรณบุรีนั้น...และทัพพระยาพะสิมนั้นจะตั้งอยู่มิได้ ก็เลิกทัพกลับออกไป...

ในแผ่นดินสมเด็จพระนเรศวรมหาราช การศึกระหว่างกรุงศรีอยุธยาและกรุงหงสาวดีที่สำคัญที่สุด คือ สงครามยุทธหัตถีระหว่างสมเด็จพระนเรศวรมหาราช และสมเด็จพระมหาอุปราชาแห่งกรุงหงสาวดี ซึ่งเชื่อกันว่าสนามแห่งมหาสงครามครั้งยิ่งใหญ่นี้เกิดขึ้นในเขตแดนของเมืองสุพรรณบุรี และยังมีปรากฏร่องรอยของซากเจดีย์ซึ่งเชื่อว่าเป็นเจดีย์ยุทธหัตถี ที่สมเด็จพระนเรศวรทรงโปรดให้สร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องหมายแห่งชัยชนะ ดังความในพระราชพงศาวดารว่า

...ฝ่ายพระมหาอุปราชาเสด็จยกทัพหลวงถึงกาญจนบุรี เห็นเมืองร้างเปล่าไม่มีคนก็เข้าพระทัยว่า ชาวพระนครสู้การแล้ว...จนเสด็จถึงตำบลตระพังตรุแดนเมืองสุพรรณบุรี ให้ตั้งทัพชัยโดยขบวนแล้ว...ส่วนสมเด็จพระนเรศวรเป็นเจ้ากับสมเด็จพระอนุชาธิราชเจ้าตรัสปรึกษาด้วยมุขมาตย์ทั้งปวง ว่าข้าศึกของมหาอุปราชายกมาครั้งนี้เราจะกรีพลออกต่ออยู่ตรงกลางแปลงดี หรือจะตั้งรับในพระนครดี...สมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวทั้งสองพระองค์ได้ทรงฟังมุขมนตรีกราบทูลดังนั้น ก็ขอบพระทัยนักแถมพระโอรสดำรัสว่า ซึ่งปรึกษากองสงครามครั้งนี้ต้องความดำริเรา...ให้พระยาราชพลูธานีเป็นยกกระบัตร ยกไปขัดรับหน้าข้าศึกอยู่ ณ ตำบลทุ่งหนองสาหร่าย...สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงช้างพญาไชยานุภาพ...สมเด็จพระอนุชาธิราชเจ้าทรงช้างต้นพญาปราบไตรจักร...แล้วเสด็จยกไปตามท้องทุ่งเพลลาเที่ยงพระอาทิตย์ทรงกลดร่มช้างพระที่นั่งไปจนบ่าย 3 โมง พอกระทั่งกองหน้าซึ่งตั้งอยู่ตำบลหนองสาหร่าย เสด็จประทับเกยใต้ชานาไม้ประดู่ใหญ่อันสถิตย์เหนือจอมปลวก เขาเป็นนิมิตรครุฑนามชัยภูมิ สิ่งให้เร่งตั้งค่ายกองหน้าหลังปีกซ้ายขวาเป็นกระบวนปทุมพยุหะ...ครั้นอรุณรุ่งแสงสุริโยภาศ พระบาทสมเด็จพระบรมพิตรพระพุทธเจ้าอยู่หัวทั้งสองพระองค์ เสด็จยังเกยตรัสให้ท้าวพระยาในกองทัพหลวง ยกออกไปตั้งกระบวนเบญจเสนา...สมเด็จพระนเรศวรเป็นเจ้าจึงตรัสร้องเรียกด้วยพระสุรเสียงอันดังว่า พระเจ้าพี่เราจะยืนอยู่ใโยในร่มไม้เล่า เญยออกมาทำยุทธหัตถีด้วยกันให้เป็นเกียรติยศไว้ในแผ่นดินเกิด...พระมหาอุปราชาได้ฟังดังนั้นละลายพระทัยมีชัตติยราชมานะก็บ้ายพระคชาธารออกมาจับ...พระนเรศวรเป็นเจ้าเบี่ยงพระมალารับ พระแสงขงว้ามิได้ต้องพระองค์ เจ้าพญาไชยานุภาพสะบัดลงได้ล้างแบกถนัด พลายุทัพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กอเปลี่ยเบนไป สมเด็จพระนเรศวรเป็นเจ้าได้ที่จ้วงพินด้วยพระแสงพลพ่ายต้องพระอัสสาเป็อง
ขวา พระมหาอุปราชตลอดลงมาจนประจิมมูราประเทศ ชบลงกับคอช้าง...สมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่
หัว ตรัสให้ก่อพระเจดีย์ฐานสมศพพระมหาอุปราชไว้ตำบลระพังตร...

หลังจากมหาสงครามครั้งนี้จบสิ้นลง เมืองสุพรรณบุรียังคงเป็นเส้นทางทหารเดินทัพ
และสนามยุทธสงครามอีกหลายครั้ง และปรากฏนามพระยาสุพรรณบุรี เจ้าเมืองสุพรรณบุรีเมื่อครั้ง
สมเด็จพระนเรศวรทรงยกทัพไปตีเมืองหงสาวดีและตองอู ในฐานะนายกองด้วย

พระยาสุพรรณบุรี เจ้าเมืองสุพรรณบุรีนับตั้งแต่ครั้งลงมาคงเป็นตำแหน่งที่ทางราช
สำนักแต่งตั้ง ไม่ได้สืบสายตระกูลมาจากราชวงศ์สุพรรณภูมิ เพราะบทบาทและความสำคัญไม่
เด่นชัดอย่างระยะแรก ๆ จนปลายรัชกาลของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เมืองสุพรรณบุรีน่าจะเริ่ม
ฟื้นตัวขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ดังจะเห็นได้จากเมื่อครั้งที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราชเสด็จกลับจากการ
สงคราม ณ เมืองตองอูครั้งแรก ก็ทรงเสด็จแวะพักทัพที่เมืองสุพรรณบุรีเป็นเวลานาน

บทบาทของเมืองสุพรรณบุรีในสงครามระหว่างอยุธยาและหงสาวดีปรากฏขึ้นอีก
ครั้งในแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เมื่อครั้งทรงตั้งกองทัพไปเมืองเชียงใหม่ โดยพระ
ยาสุพรรณบุรี เจ้าเมืองสุพรรณบุรีได้รับมอบหมายหน้าที่ให้เป็นเกียกกายในสงครามครั้งนั้น
นอกจากนั้นยังปรากฏข้อความในพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาว่ากรยกทัพไปตีเมืองเชียงใหม่
ในครั้งนั้น พระยาสุพรรณบุรีสามารถจับตัวสังฆราชาเขมรราชูและตีเมืองตั้งได้

สมเด็จพระเพทราชา กับเมืองสุพรรณบุรี

เมืองสุพรรณบุรีดูจะสำคัญขึ้นอีกครั้งเมื่อปรากฏนามพระเพทราชาจางวางกรม
ช้าง ซึ่งเชื่อว่าเป็นชาวบ้านพลูหลวง แขวงเมืองสุพรรณบุรี ผู้เข้ามารับบทบาทสูงสุดในช่วงปลาย
รัชกาลสมเด็จพระนารายณ์ และเป็นผู้ครองกรุงศรีอยุธยาในสมัยต่อมา

เมื่อพิจารณาพระราชประวัติของสมเด็จพระเพทราชา กล่าวได้ว่าคงเป็นไปได้ยาก
ที่สามัญชนจะสามารถเข้ารับราชการและพลิกผันบทบาทฐานะของตนมาเป็นพระมหากษัตริย์
แห่งกรุงศรีอยุธยาได้ หากไม่มีพื้นฐานรองรับที่เข้มแข็งพอ ดังนั้นอาจสันนิษฐานได้ว่าพระเพทราชา
น่าจะเป็นเชื้อสายเดิมที่สืบต่อลงมาจากราชวงศ์สุพรรณภูมิที่เหลืออยู่ และได้รับความช่วยเหลือ
จากข้าราชการเก่า ๆ ที่ยังจงรักภักดีต่อราชวงศ์สุพรรณภูมิ ประกอบกับความมีพระปรีชาสามารถ
ของพระองค์เอง ดังจะเห็นได้จากข้อความที่ว่า เมื่อพระองค์เสวยราชสมบัติแล้วมีพระญาติวงศ์
และข้าหลวงเดิมเข้ามาเฝ้าแสดงความยินดีและชื่นชมบารมีเป็นจำนวนมาก ความว่า

...ขณะนั้นส่วนพระญาติวงศ์และข้าหลวงเดิมทั้งหลาย ซึ่งอยู่ ณ บ้านพลูหลวง
แขวงเมืองสุพรรณบุรี แจ้งว่าสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินได้ผ่านพิภพแล้ว ต่างคนต่างก็ชื่นชมยินดียิ่งนัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จึงชวนกันหา มัจฉมายและผลตาลแก่อ่อน สิ่งของต่างๆ ตามมีประสาชนบทประเทศบ้านนอก นำเข้ามาทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย...

เมืองสุพรรณบุรีในช่วงอยุธยาตอนปลาย แม้จะไม่รุ่งเรืองดังอดีตแต่ก็นับว่ายังมี ความเป็นเมือง และมีผู้คนอยู่อาศัยอยู่มากมาย ดังจะเห็นได้จากจากสมัยรัชกาลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว บรมโกศ ได้ให้พระยาราชภักดีว่าที่สมุหนายกมาเกลี้ยกล่อมเลกหัวเมืองสุพรรณบุรีเข้ามาดูแลได้ เป็นอันมากดังความในราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาว่า

...จึงทรงพระกรุณาโปรดให้พระยาราชภักดีเลื่อนที่เป็นเจ้าพระยา ให้ว่าที่สมุหนายกด้วยและเจ้าพระยาราชภักดีจึงกราบทูลพระกรุณาว่า เลกจัดพลัดที่ไม่มีมีมุลนายหลบหนีก็อยู่ ณ หัวเมืองทั้งหลายมีเป็นอันมาก จะขอพระราชทานให้ไปเกลี้ยกล่อมเข้ามาให้ครบหมวดหมู่ จะได้รับราชการแผ่นดินผู้คนจะได้มีตั้งขึ้น จึงทรงพระกรุณาโปรดให้กระทำตามคำกราบทูลนั้น เจ้าพระยาราชภักดีก็จัดแจงแต่งข้าหลวงให้ถือตราราชสีห์ ออกไปเกลี้ยกล่อมเลกจัดพลัด ณ หัวเมืองวิเศษชัยชาญ เมืองสุพรรณบุรี... ได้คนเป็นอันมาก...

เมืองสุพรรณบุรีเริ่มเสื่อมโทรมลงอีกครั้ง เมื่อกรุงศรีอยุธยาต้องกระทำยุทธสงครามกับกรุงหงสาวดี ในรัชกาลสมเด็จพระบรมราชาที่ 3 (สมเด็จพระที่นั่งสุริยาสอมรินทร์หรือพระเจ้าเอกทัศ) พ.ศ. 2302-2310 และเมืองสุพรรณบุรีตั้งอยู่ในฐานะเมืองผ่านของการเดินทัพเข้า รุกรานของทัพหงสาวดี ตลอดจนเป็นสนามแห่งการรบพุ่งอยู่เรื่อยมาดังเช่นครั้งการสงครามเมื่อ แผ่นดินของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิถึงรัชกาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช แต่การสงครามในคราว นี้ได้เกิดความสูญเสียอย่างมากหลายเท่ากว่าการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2112 เพราะกองทัพกรุงหงสาวดีที่ยกมาคราวนี้ไม่ได้หวังให้กรุงศรีอยุธยาเป็นเมืองประเทศราช แต่หวังจะ เกือบกวาดทรัพยากรทั้งหมดของกรุงศรีอยุธยากลับไปด้วย จึงทำให้สภาพของกรุงศรีอยุธยาและหัว เมืองต่างๆที่กองทัพกรุงหงสาวดีเดินทัพผ่านต้องเสียหายอย่างมากเช่นกัน

3.6 เมืองสุพรรณบุรีในสมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า การพ่ายแพ้สงครามของกรุงศรีอยุธยาแก่หงสาวดีเมื่อ พ.ศ. 2310 นั้น เป็นการสูญเสียอย่างสิ้นเชิง โดยทางกรุงหงสาวดีมิได้มุ่งหวังที่จะเอากรุงศรีอยุธยาเป็น ประเทศราชอย่างสงครามคราวเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งแรก เพราะหลังจากได้ชัยชนะแล้วก็ได้เก็บ กวาดทรัพยากรเกือบจะทุกอย่างของกรุงศรีอยุธยากลับไปด้วย โดยมีได้วางกำลังที่เข้มแข็งพอที่จะ ป้องกันการต่อต้านของผู้คนที่หลงเหลืออยู่ในกรุงศรีอยุธยาและหัวเมืองโดยรอบ จนพระเจ้ากรุง ธนบุรีสามารถขับไล่ทหารแห่งหงสาวดีออกไปจากกรุงศรีอยุธยาและตั้งตัวเป็นอิสระได้เพียง ระยะเวลาอันสั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมืองสุพรรณบุรีนั้นเมื่อครั้งต้องเกิดการสงครามกับกรุงหงสาวดีตั้งแต่ พ.ศ. 2302 เป็นต้นมา จนเสียกรุงศรีอยุธยาแก่ทัพหงสาวดี คงถูกทำลายลงและร้างผู้คนนับแต่นั้นมา เนื่องจากผู้คนที่ต้องหลบหนีภัยสงคราม เพราะพื้นที่ของเมืองสุพรรณบุรีนับว่าเป็นสนามรบที่สำคัญทุกครั้งของการทำสงครามกับกรุงหงสาวดี และการที่สุพรรณบุรีเป็นเมืองร้างในสมัยนี้จึงไม่ปรากฏเรื่องราวที่เด่นชัดเกี่ยวกับเมืองสุพรรณบุรีอีกเลย จนเมื่อเมืองสุพรรณบุรีได้ฟื้นตัวขึ้นอีกครั้งในราวต้นกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี

บ้านเมืองของไทยภายหลังจากเสียกรุงครั้งที่ 2 เฉพาะที่อยู่ในขอบเขตอาณาบริเวณและเส้นทางศึกสงครามต่างตกอยู่ในสภาพบ้านแตกสาแหรกขาด ยิ่งเมืองสุพรรณบุรีในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายเป็นเมืองเล็ก ๆ เมืองหนึ่งพลอยตกอยู่ในสภาพเช่นนั้นด้วยในสมัยกรุงธนบุรีแม้จะได้เริ่มฟื้นฟูบูรณะเมืองต่างๆ แต่เมืองสุพรรณบุรีก็ยังคงอยู่ในสภาพกร้าง จนแม้สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นในช่วงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกและสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยเมืองสุพรรณบุรีก็ยังไม่สามารถตั้งเป็นบ้านเมืองเป็นหลักฐานตั้งแต่ก่อนได้ ทั้งที่เห็นได้จากการจัดระเบียบแบ่งหัวเมืองต่างๆ ที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ให้ฝ่ายกลาโหม มหาดไทย และกรมท่าปกครองนั้น ไม่ปรากฏว่าชื่อเมืองสุพรรณบุรีฟื้นตัวกลับตั้งเป็นเมืองขึ้นได้ ต่อมาในปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เมืองสุพรรณบุรีจึงได้เริ่มกลับตั้งเป็นชุมชนขึ้นมีสภาพเป็นหมู่บ้านขนาดย่อมและค่อยๆ ได้รับการพัฒนาบูรณะต่อมาโดยลำดับ

วรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับเมืองสุพรรณบุรีและชี้ให้เห็นสภาพบ้านเมืองในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นมีอยู่ 3 เรื่อง เรื่องแรกคือเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน เรื่องที่สองคือโคลงนิราศสุพรรณของสุนทรภู่ และเรื่องที่สามเป็นกลอนนิราศสุพรรณของเสมียนมิตร ทั้งสามเรื่องเป็นวรรณคดีที่มีกำเนิดในช่วงระยะเวลารัชสมัยสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยกับรัชสมัยพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน เป็นวรรณคดีเรื่องสำคัญที่มีตำนานแนบแน่นกับเมืองสุพรรณบุรี เป็นที่เข้าใจกันว่าเดิมน่าจะเป็นเรื่องราวพื้นบ้านเล่าขานสืบต่อกันมาแล้ว และได้นำไปร้อยกรองเป็นคำประพันธ์ร้องเล่นกันในราชสำนักกรุงศรีอยุธยาและต้นฉบับคงสูญหายไปแต่ครั้งเสียกรุง ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยได้มีการรื้อฟื้นมาแต่งเป็นคำประพันธ์สำหรับการขับเสภาขึ้นมาใหม่ เป็นการสืบต่อดำเนินการขุนช้างขุนแผนมาตราบเท่าปัจจุบัน สุนทรภู่ได้กล่าวถึงถิ่นฐานของตัวละครในเสภาขุนช้างขุนแผน ไว้เป็นหลักฐานในคำโคลงนิราศสุพรรณ ไซ้แต่เท่านั้นสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงนิพนธ์ไว้ในนิทานโบราณคดีเรื่องห้ามเจ้าไปเมืองสุพรรณ ว่า

...เมืองสุพรรณทำให้จับใจผิดกับที่อื่นอีกอย่างหนึ่ง ที่เป็นเมืองเนื่องกับนิทานเรื่องขุนช้างขุนแผน อันคนชอบกันแพร่หลายด้วยได้ฟังเสภาและจำเรื่องได้ยิ่งกว่านิทานเรื่องอื่นๆ ตามที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้กล่าวในเรื่องนิทานว่าขุนศรีวิชัยกับนางเทพทอง พ่อแม่ขุนช้างตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ตำบลท่าสิบเบี้ยก็ ดีว่าบ้านพันศรโยธากับนางศรีประจันต์ พ่อแม่ของนางพิมอยู่ที่ตำบลท่าพี่เลี้ยงก็ดี ที่ว่าขุนช้างไป ครองบ้านหมื่นแล้วพ่อตาที่ตำบลรั้วใหญ่ก็ดี ที่ว่าขุนช้าง พลายแก้ว นางพิม เมื่อยังเป็นเด็กเคยไป เล่นด้วยกันที่สวนข้างวัดเขาใหญ่ก็ดี ที่ว่าเณรแก้วอยู่วัดป่าเลไลยก์แล้วหนีไปอยู่ที่วัดแคก็ดี ตำบล บ้านและวัดเหล่านั้นยังอยู่จนทุกวันนี้

ชื่อบ้านนามเมือง

เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผนกล่าวถึงชื่อตำบลสถานที่ในเมืองสุพรรณบุรี ในบางตอน อาจสอบถามสถานที่จริงปัจจุบันได้ บางตอนก็กล่าวอย่างลอย ๆ อาทิ การกล่าวถึงเส้นทางที่ขุนแผน พานางวันทองหนีจากเรือนขุนช้างออกทางประตูตางอมจนไปถึงเขาพระ ชื่อสถานที่ที่กล่าวถึงก็ ยังคงมีอยู่ เส้นทางใช้ก็สันนิษฐานว่าเป็นเส้นทางที่คนในสมัยก่อนใช้สัญจรไปมา ส่วนการเดินทาง ของพลาญจากสุพรรณบุรีไปหาญาติที่เมืองกาญจนบุรีเป็นการร่วบรัด อย่างไรก็ตามยังมีหลาย ส่วนที่บ่งบอกถึงสภาพเมืองสุพรรณบุรีเช่นด้านประเพณี เป็นต้น

วรรณคดีโคลงนิราศสุพรรณ ของสุนทรภู่ พรรณนาการเดินทางจาก กรุงเทพมหานครไปเมืองสุพรรณบุรีนี้ว่า ไปตามลสายทางเพื่อเสาะแสวงหาแร่ปรอทสำหรับนำมา ประกอบการแปรธาตุและหายาอายุวัฒนะ การพรรณนาด้วยการนำชื่อสถานที่ที่เดินทางผ่านมา ผูกพันกับการคร่ำครวญถึงนางซึ่งเป็นที่รัก วรรณคดีเรื่องนี้ให้ความรู้เรื่องเมืองสุพรรณบุรีในแง่มุม ต่าง ๆ มากมาย

สุนทรภู่เดินทางมาสุพรรณบุรีทางเรือ ขณะที่ยังถือเพศบวชจิตจำพรรษาอยู่ที่วัด เทพธิดาราม มีบุตรและศิษย์ร่วมเดินทางหลายคน อาทิ พัด ตาบ น้อย กลัน ขุบและหนุ่ม มีนายรอด เป็นคนนำทาง เส้นทางจากคลองมหานาคออกแม่น้ำเจ้าพระยาเข้าคลองบางกอกน้อยเข้าคลองโยง ออกแม่น้ำนครชัยศรีสุดเลยเขตนครชัยศรีที่บางหวายเข้าเขตสุพรรณบุรี ดังปรากฏในโคลงว่า

บางหวายท้ายคั้งช่อง	คลองมี
แดนนครชัยศรี	สุดสิ้น
เข้าแดนสุพรรณบุรี	เรือเปลี่ยว เดียวเคย
ทุ่งท่าปายุงริน	รกเรือเปื้อนชม

บ้านบางหวายปัจจุบันอยู่ในเขตบางเลนจังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นเขตติดต่อกับ จังหวัดสุพรรณบุรีที่เขตตำบลบางสาม เป็นที่ยืนยันว่าเขตจังหวัดสุพรรณบุรีด้านทิศใต้ ในสมัย รัชกาลสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวกับสมัยปัจจุบันยังคงเดิมอยู่

ถัดบางสามขึ้นมาตรงปากคลองสองพี่น้องเชื่อมกับแม่น้ำท่าจีน หรือแม่น้ำสุพรรณ

ก็จะเป็นด่านอากรขนอนดังปรากฏในโคลงว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถึงบ้านด่านดักตั้ง	ฝั่งกระแสด
สองพี่น้องคลองแคว	ค้ำมคั้ง
ตลิ่งตลิวโตลงแคว	ตาลสลับ สล่างเอย
สิ้นไฟในแขวงถุ้ง	ถิ่นอ้อกอแซม

จากบ้านด่านก็จะถึงบางซอ บ้านสีสนุก บ้านลำภาลุ่ม บางปลาร้า บางสะแก บ้านคันชิ่ง บ้านกุ่ม เข้าเขตอำเภอบางปลงมำที่บ้านบางแม่หม้าย ผ่านคลองกฤษณา บ้านบางเลน ตลาดแก้ว วังตาเพชร บ้านสวนชิง บ้านยอด บ้านขนมจีน เข้าเขตอำเภอเมืองที่บ้านโพธิ์ค้อย วัดมะนาว บ้านทับขี้เหล็กหรือทับตีเหล็ก ผ่านวัดฝาง ทำระหัด บางนางสูง ท่าโขลง บ้านกุฎีทอง บ้านโคกหม้อ บ้านสระประโยชน์ บางน้ำตก ถึงเมืองสุพรรณบุรี

จากตัวเมืองสุพรรณบุรีเดินทางขึ้นด้านเหนือ ผ่านบ้านโพธิ์คลาน บ้านหัวเวียง บ้านโพธิ์หลวง บ้านลำปะทิว บ้านรัศช้าง บ้านธรรมกูด วัดสว่างอารมณ์ บ้านโพธิ์พระ บ้านโพธิ์พระยา บ้านช่อง เข้าเขตศรีประจันต์ที่บ้านมดแดง บ้านวังยาง ผ่านบ้านตาลเลี้ยง บ้านศรีจัน ด่านขนอน บ้านบางกระพุง บ้านใหม่บ้านกร่าง บ้านไร่ วังปราง บางม่วง ยานชื่อ ศาลปู่เจ้า บ้านกล้วย คลองซับน้ำ บ้านหว่า เข้าเขตอำเภอสสามชุกที่บ้านวังหิน บ้านย่านยาวบางขวาง บ้านสามชุก บ้านสามเพ็ง บ้านทิง ไปจนเข้าคลองกระเดี้ยว ในเขตบ้านนางบวช อำเภอเดิมบางนางบวช

บรรดาชื่อบ้านที่พรรณนาไว้ในโคลงนิราศสุพรรณ ส่วนใหญ่ยังคงเป็นชื่อบ้านจนถึงปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่าการตั้งถิ่นฐานของคนสุพรรณบุรีมั่นคงอยู่กับถิ่นฐานเดิม แม้จะมีแยกออกเรือนไปตั้งหลักแหล่งใหม่ก็ไม่ได้ละถิ่นไปโดยสิ้นเชิง

ที่ตั้งเมืองสุพรรณบุรี

เมืองสุพรรณบุรีในสมัยรัชกาลที่ 3 ตัวเมืองคงจะตั้งอยู่ฝั่งขวาของแม่น้ำ ศาลหรือศาลาว่าการเมือง ตั้งอยู่ที่หาดด้านลาดลงแม่น้ำตรงข้ามวัดพระรูป จากโคลงนิราศสุพรรณกล่าวว่ามีพันท้ายชายน้ำตก หรือบริเวณที่เรียกขานกันในปัจจุบันว่าถนนตก ก็จะถึงตัวเมืองสุพรรณเช่นเดียวกัน ในกลอนนิราศสุพรรณของเสมียนมี กล่าวว่เคยบ้านกล้วย ก็ถึงเมืองสุพรรณบุรี บ้านกล้วยที่กล่าวถึงปัจจุบันคือ บริเวณวัดศรีบัวบาน ซึ่งอยู่ตรงข้ามพันท้ายชายน้ำตกหรือถนนตก นั่นคือตัวเมืองสุพรรณบุรี ตั้งอยู่บริเวณที่เป็นตลาดปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถึงท้ายชายน้ำตก	รกคลอง
ที่ลุ่มชุมรวงรอง	รับน้ำ
.....
.....
ตะวันเย็นเห็นหาดหน้า	ท่ามี
เมืองสุพรรณบุรี	กร้าง
ศาลตั้งฝั่งนี้	ที่หาด ลาดแฮ
.....

(โคลงนิราศสุพรรณบุรี)

ครั้นมาถึงบ้านกล้วยระหว�ยจิต นิ่งพิเน็ญึกให้ทุกข์หวาม

ถึงเมืองสุพรรณพาราเวลาเช้า ก็ตรงเข้าจอดท่าที่อาศัย

(กลอนนิราศสุพรรณ)

สภาพบ้านเมือง

สภาพทั่วไปของเมืองสุพรรณบุรีในระยะเวลาของสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เป็นเมืองกร้างเนื่องจากร้างโรยมานาน สภาพที่ปรากฏเริ่มตั้งแต่อย่างเข้าเขตเมืองสุพรรณบุรี ดังปรากฏในโคลงว่า

เจ้าแดนสุพรรณบุรี

เรือเปลี่ยว เดียวเอย

ทุ่งท่าพายุงู

รกเรือเปื้อนหม

เมืองสุพรรณบุรีในขณะนั้นมีสภาพโรยร้างอย่างหนัก และโดยมากยังเป็นทีเปลี่ยว แม้กระทั่งในตัวเมืองสุพรรณบุรียังมีสภาพกร้างดังพรรณนาไว้ว่า

ตะวันเย็นเห็นหาดหน้า ท่ามี

เมืองสุพรรณบุรี

กร้าง

เสียมมีกล่าวไว้ในกลอนนิราศสุพรรณ ถึงตัวเมืองสุพรรณบุรีตอนนั้นว่า

ครันเย็นคำย่าแสงพระสุริยา

ทัศน้านดูเมืองสุพรรณบุรี

ดูโรยร้างแรมร้างนำสังเวช

ดังประเทศแถวป่าพนาสังข์

เมืองสุพรรณบุรี ในยุครัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1 รัชกาลที่ 2 เป็นเมืองกร้างไม่ปรากฏชื่อในทำเนียบเมืองไม่ว่าจะฝ่ายกลางหรือฝ่ายมหาดไทย เพิ่งปรากฏชื่อเป็นชุมชนเมือง และมีผู้รั้งเมืองในปลายรัชกาลที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขณะเดินผ่านสถานที่ต่าง ๆ ของสุนทรภู่ ตามที่พรรณนาในโคลงนิราศสุพรรณ เป็นเมืองรกร้างและเป็นที่ย่ำร้าง ไม่มีบ้านคนอยู่อาศัย ด้วยเหตุที่เป็นเมืองรกร้างที่มีอยู่บ้างก็อยู่ตามริมแม่น้ำ ลึกเข้าไปจะไม่มีคนอาศัยเป็นป่าโดยตลอด โบราณสถานต่าง ๆ ที่มีอยู่ก็ไม่มีการบูรณปฏิสังขรณ์ เช่น เมื่อผ่านบ้านบางซอ บรรยายว่า

ทุ่งกว้างทางเปลี่ยวไฉ้อ้อ อาทวา

เมื่อผ่านบริเวณบ้านบางซวก และสามเพ็ง สามชุก บรรยายว่า

ป่าใหญ่ไซ้เขตคน ขาดบ้าน

สภาพชุมชนเป็นชุมชนริมแม่น้ำ ลึกจากแม่น้ำเข้าไปก็เป็นป่าทึบ แล้วค่อยขยายออกไปตั้งบ้านตั้งชุมชนห่างแม่น้ำออกไปเมื่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น ความจำเป็นในเรื่องที่ทำกินเป็นปัจจัยให้มีการขยายตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป อาจจะไปออกป่าห้วยพงหาพื้นที่เพาะปลูก ตอนแรก ๆ ออกไปเฝ้าผลผลิตตามฤดูกาลแล้วค่อยลงหลักปักฐานเป็นบ้านเรือนเมื่อการผลิตได้ผลดีและพื้นที่ผลิตเพิ่มขึ้น

อาณาเขตเมืองสุพรรณบุรี

สุพรรณบุรียุครัตนโกสินทร์จะมีอาณาเขตกว้างเพียงใด ไม่มีเอกสารบันทึกไว้ จะทราบได้ก็จากการเรียกขานว่าท้องที่ตำบลนั้นตำบลนี้เป็นพื้นที่เมืองสุพรรณบุรี แต่ก็พอประมาณได้ว่าพื้นที่น้อยกว่าปัจจุบัน ทั้งนี้เนื่องจากการโอนตำบลต่าง ๆ ของจังหวัดชัยนาท จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสิงห์บุรีมาขึ้นกับอำเภอเดิมบางนางบวช และอำเภอศรีประจันต์หลายตำบล

อาณาเขตทางทิศใต้และทิศเหนือจะทราบว่าเริ่มต้นที่ใด ทั้งจากโคลงนิราศสุนทรภู่ และกลอนนิราศสุพรรณของเสมียนมี พรรณนาถึงเขตเมืองสุพรรณบุรี ทางทิศใต้กล่าวว่า

บางหวายท้ายคั้งช้อง คลองมี

แดนนครชัยศรี สุดสิ้น

เข้าแดนสุพรรณบุรี เรือเปลี่ยว เดียวเอย

ทุ่งท่าป่ายูงริน รกเรือเปือยชม

(โคลงนิราศสุพรรณ)

ถึงบางสามบางสองพี่น้องเนื่อง เข้าเขตเมืองสุพรรณดั่งมันหมาย

(กลอนนิราศสุพรรณ)

เขตรอยต่อทางทิศใต้เมืองสุพรรณบุรีต่อกับเมืองนครชัยศรี ที่บ้านบางสามต่อกับบ้านบางหวาย ส่วนทางด้านทิศเหนือมีกล่าวถึงเพียงในกลอนนิราศสุพรรณ ของเสมียนมีว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก็ชวนกันตักเตือนเพื่อนทั้งปวง ให้เลยล่วงรีบรัดไปสุดแดน
ถึงเขาพระท่าขี้ช้างบ้านนางบวช จนเจ็บปวดบुकป่าละอาแสน
อาณาเขตทางเหนือคงสิ้นสุดที่ เขาพระ บ้านท่าขี้ช้าง เดิมบาง

ประชาชนและชาติพันธุ์

สุพรรณบุรีมีประชากรประกอบด้วยประชากรที่เคลื่อนย้ายเข้ามาคือ ไทย เชื้อสาย
ลาว จำแนกเป็นลาวเวียง ลาวพวง ลาวโซ่ง ลาวครั่ง เชื้อสายเขมร เชื้อสายมอญ เชื้อสายญวน เชื้อ
สายจีน เข้ามาตั้งรกรากตั้งแต่ยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น และประชากรพื้นที คือ ไทย ไทยเชื้อสาย
กะเหรี่ยง เชื้อสายละว้า

ประชากรไทยเชื้อสายลาว เคลื่อนย้ายเข้ามาตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรีจนถึง รัชการที่ 3
สมัยรัตนโกสินทร์ ด้วยสาเหตุ 1. เป็นเชลยศึก 2. ถูกเกณฑ์มาตัดต้นตาลสร้างป้อมเมืองพระ
ประแดง 3. อพยพหนีภัยศึกกลางเมือง ส่วนใหญ่เป็นลาวเวียง และลาวพวน อีกส่วนหนึ่ง
เคลื่อนย้ายมาจากจังหวัดใกล้เคียงอีกทอดหนึ่งคือ ลาดโซ่ง มาจากจังหวัดเพชรบุรี คนไทยเชื้อสาย
เขมร เชื้อสายญวน น่าจะเคลื่อนย้ายเข้ามาสมัยธนบุรี หรือสมัยรัชการที่ 1 ส่วนคนไทยเชื้อสายจีน
เคลื่อนย้ายเข้ามาตอนต้นรัชกาลที่ 4 และรัชกาลที่ 6

โคลงนิราศสุพรรณ สะท้อนภาพกลุ่มชนคนสุพรรณที่มีอยู่หลายชาติพันธุ์ มีทั้งไทย
จีน ลาว มอญ กะเหรี่ยง และละว้า

ที่สำประทิว อำเภอเมืองฯ

เจ็กอยู่หม่อมมอญไทย

ทำถ่วง รัวเอย

ปลุกผักพริกกล้วยกล้วย

เกลื่อนข้างทางจร

ที่บ้านไร่ อำเภอศรีประจันต์

บ้านไร่ไทยเจ็กตั้ง

ทั้งทวาย

ที่ด่านขนอน อำเภอศรีประจันต์

จวนเย็นเห็นแห่งบ้าน

ด่านขนอน

หาดใหญ่ไทยเจ็กมอญ

ที่บ้าน

.....
ลูกลาวสาวรุ่นร้อง

ทักทาย

ในบางแห่งอยู่กันเป็นพวกๆ โดยเฉพาะพวกลาว หลายตำบลที่มีคนลาวอยู่เป็น
หมู่บ้านเช่นที่ บ้านกุฎีทอง บ้านสระประโยชน์ บ้านโพธิ์หลวง ดังโคลงที่กล่าวเกี่ยวกับบ้านกุฎีทอง
ว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่บ้านกุฎีทอง
บ้านตั้งฝั่งน้ำที่
ลาวอยู่รู้เสียงสนอง
ที่บ้านหัวเวียงกล่าวว่
ศิระะเวียงเสียงแซ่ล่วน
ส่วนที่สามซุก ซึ่งเป็นที่อยู่ของพวกกะเหรียงก็มีว่
ถึงนามสามซุกถ้ำ
กะเหรียงไร่ฝ้ายลง
การอาชีพ
แพดง
แลกล้ำ

จากการพรรณนาความในโคลงนิราศสุพรรณพบว่า อาชีพของคนสุพรรณบุรีเกี่ยว
ข้องอยู่กับการเกษตรคือ ทำสวน ทำไร่ ทำการประมง หรืออาชีพที่สืบเนื่องมาจากประมง ที่เป็น
อุตสาหกรรมมักเป็นของคนจีน เป็นที่น่าสังเกตว่าชื่อบ้านหรือหมู่บ้านมักสัมพันธ์กับอาชีพใน
ท้องถิ่น เช่น บ้านบางปลาแร่-ท่าปลาแร่ บ้านโคกคราม-ท่าไร่คราม บ้านสวนชิง-ท่าไร่ชิง บ้าน
ขนมจีน-ท่าขนมจีน บ้านโคกหม้อ-บ้านหม้อ เป็นต้น และเป็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือเมือง
สุพรรณบุรี ขณะนั้นมีการทำนายน้อยมาก

เมืองสุพรรณบุรี สมัยรัชกาลที่ 4

หลักฐานสิ่งก่อสร้างสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่
ประจักษ์คือ พระราชลัญจกรที่หน้าบันพระวิหารวัดป่าเลไลยก์ จากคำบอกเล่าต่อๆ กันมาว่า เมื่อ
ยังทรงพระอิสริยยศเป็นเจ้าฟ้ามงกุฎ ขณะทรงผนวชได้เสด็จจาริกธุดงค์มาเห็นสภาพวัดป่าเลไลยก์
ทรุดโทรม เมื่อได้ขึ้นเสวยถวัลยราชสมบัติแล้วได้โปรดให้บูรณะปฏิสังขรณ์พระวิหารวัดป่าเลไลยก์
ความมีปรากฏในจดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ. 1202 (พ.ศ. 2383) ว่า

...ถึงปี พ.ศ. 2374 จึงได้สร้างศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรีขึ้น ให้มีเจ้าเมือง
ปกครองต่างพระเนตรพระกรรณ...

สรุปว่าสภาพบ้านเมืองทั่วไปคงยังไม่พัฒนาไปกว่าสภาพความเป็นอยู่สมัยรัชกาล
ที่ 3

เมืองสุพรรณบุรี สมัยรัชกาลที่ 5

จากเอกสารการตรวจราชการของสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ เรื่องการ
ห้ามเจ้ามาสุพรรณก็ดี เอกสารที่เกี่ยวกับด้านโบราณคดีประวัติศาสตร์ก็ดี คงเป็นเพียงเค้าร่างๆ ยัง
มองภาพเมืองสุพรรณไม่กระจ่าง ที่ชัดเจนก็คือเมืองสุพรรณบุรี ยังเป็นเมืองรกร้างขาดเส้นทาง
คมนาคมที่สะดวกไปมาติดต่อกันได้เป็นบางฤดู เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยเสด็จมาตรวจราชการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2 ครั้ง ครั้งแรกมาก็เป็นเรื่องเจ้าเมืองไม่อยู่รับ หนีเข้ากรุงเทพฯ หนีว่าไปตายเอาดาบหน้า ราษฎร
สุพรรณบุรียามนั้นไม่อาจพึ่งพาเจ้าหน้าที่ปกครองได้ มีความเดือดร้อนกันทั่ว สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
ดำรงราชานุภาพรับเรื่องร้องทุกข์แล้ว จึงส่งปลัดเจ้าเมืองแล้วตั้งคนใหม่

อาจจะเป็นสาเหตุที่ฝ่ายปกครองไม่เป็นที่พึ่งได้ ราษฎรยามนั้นจึงหันไปพึ่งพาศาล
กัน จนเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยถึงกับกล่าวว่า เมืองสุพรรณบุรีมีศาลเจ้ามากจริงๆ

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จเมืองสุพรรณบุรี 2 ครั้ง ครั้งแรก
ทวนน้ำขึ้นตามลำน้ำท่าจีน ในวันที่ 4 สิงหาคม 2447 ครั้งที่ 2 คราวเสด็จประพาสลำน้ำมะขาม
เฒ่า ล่องลงมาจากต้นแม่น้ำถึงเมืองสุพรรณบุรี วันที่ 20 ตุลาคม 2451

จากการประพาสต้นทั้ง 2 ครั้ง พอเห็นความเจริญของชุมชนขึ้นบ้างแล้ว จากตัว
เมืองหรือที่ตั้งจังหวัดไปวัดป่าเลไลยก์ไปได้สองทางคือทางบกหรือถนน และทางน้ำคือคลองวัดป่า
ทรงตรัสว่าเหมือนคลองหลอด หรือคลองมหานาค เป็นที่ชุมนุมเล่นเพลงเรือในหน้าเทศกาล ได้
เสด็จไปทรงประกอบพิธีบิณฑบาตเสด็จไปยังสระอภิเชษ ที่ตำบล
สระแก้ว โดยเสด็จตามลำน้ำจากแม่น้ำท่าจีนผ่านระหว่างวัดพระศรีรัตนมหาธาตุกับศาลเทพารักษ์
ผ่านท้องทุ่งใต้วัดป่าเลไลยก์ ผ่านสามสิบสองคด ลงลำน้ำพันตำลึงเข้าลำน้ำท่าว่าไปถึงสระ
ศักดิ์สิทธิ์ทั้งสิ้น

ปลายรัชกาลที่ 5 โครงการชลประทานบางส่วนเริ่มใช้งานได้แล้ว มีการเบิกพื้นที่นา
ในจังหวัดสุพรรณบุรีเพิ่มขึ้นแทนที่ป่าละเมาะซึ่งเริ่มหมดไป การเกษตรที่ทำการเพื่อทำการทำเพื่อ
ขาย ประชากรที่เป็นต้นตระกูลของคนไทยเชื้อสายจีนเริ่มเคลื่อนย้ายเข้ามา สภาพเศรษฐกิจดีขึ้น
การซื้อขาย ค่าขายด้วยเงินเป็นสื่อกลางเข้ามาแทนการแลกเปลี่ยน การคมนาคมติดต่อยังคงใช้ทาง
น้ำเป็นหลัก

เมืองสุพรรณบุรี สมัยรัชกาลที่ 6

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จเมืองสุพรรณบุรี 2 ครั้ง การเสด็จ
คราวแรกเพื่อบวงสรวงพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ รวมพลเสือป่า ณ ค่ายหลวงสนามจันทร์
นครปฐม เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2456 ได้ฤกษ์เคลื่อนพลผ่านกำแพงแสน หนองตดสาท บ่อสุพรรณ
ตระพังตรุ ดอนมะขาม จระเข้สามพัน เมืองไร่ท่าอู่ทอง ดอนคา บ้านไร่ ดอนระฆัง ถึงดอนเจดีย์
วันที่ 27 มกราคม 2456

ครั้งที่ 2 เสด็จมาทางเจ้าเจ็ด จัดพลับพลารับเสด็จที่บ้านหงส์ ตำบลองครักษ์ ค่า
จัดเพลงพื้นบ้านถวาย วันรุ่งขึ้น ทอดพระเนตรแข่งเรือยาว ค่า จัดลิเก และเพลงเรือถวาย เทียง
เสด็จประพาสบางยี่หน ถึงสุพรรณบุรีเมื่อวันที่ 23 กันยายน 2466 ประทับแรมทอดพระเนตรเสภา

เรื่องขุนช้างขุนแผน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพเมืองสุพรรณบุรี เจริญขึ้น จากผลพวงของการพัฒนาแหล่งน้ำ การชลประทาน สภาพเศรษฐกิจ น่าจะดีขึ้น หลักฐานที่วัดสังเกตจาก ชาวบ้านมีกำลังทรัพย์กำลังศรัทธาบูรณะปฏิสังขรณ์วัดวาอาราม บนหน้าบันอุโบสถวัดและวิหารหลายแห่ง ปรากฏอักษรจารึกว่า สร้าง พ.ศ.2467 หรือสร้าง พ.ศ.2468 หรือสร้าง พ.ศ. 2469

3.7 เมืองสุพรรณบุรี ภายหลังการปฏิรูปการปกครอง

หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงปฏิรูปการปกครองแผ่นดินและได้ทรงจัดราชการบริหารส่วนกลางโดยกระทรวงมหาดไทย เป็นศูนย์กลางอำนาจการปกครองควบคุมหัวเมือง และจัดตั้งราชการการบริหารส่วนภูมิภาค การจัดรูปการปกครองแบบเทศาภิบาล เลิกระบบกินเมือง

ระบบการปกครองมณฑลเทศาภิบาล เริ่มอย่างจริงจังเมื่อ พ.ศ. 2437 มณฑลนครชัยศรีที่ประกอบด้วย เมืองนครชัยศรี เมืองสุพรรณบุรี และเมืองสมุทรสาคร ได้จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2438

เมืองสุพรรณบุรี ในยุคนั้นแบ่งการปกครองออกเป็น 4 อำเภอ ได้แก่

1. อำเภอพิหารแดง (อำเภอท่าพี่เลี้ยง อำเภอเมืองฯ)
2. อำเภอบ้านท่ง (อำเภอนางบวช อำเภอสามชุก อำเภอเดิมบางนางบวช)
3. อำเภอสองพี่น้อง
4. อำเภอบางปลาม้า

ภายหลังเมื่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นก็ได้ตั้งอำเภอเพิ่มขึ้น ปัจจุบันมี 10 อำเภอ

อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

เดิมเป็นที่ตั้งเมืองสุพรรณบุรี เรียกกันว่า แขวงศาลสุพรรณบุรี เมื่อแรกตั้งเป็นอำเภอได้ชื่ออำเภอพิหารแดง เปลี่ยนชื่อเป็นอำเภอท่าพี่เลี้ยง และเปลี่ยนเป็น อำเภอเมืองสุพรรณบุรี เมื่อ พ.ศ. 2482

อำเภอสามชุก

แรกตั้งเขตปกครองเป็นอำเภอ เมื่อปี พ.ศ.2437 ชื่ออำเภอนางบวช เพราะที่ว่าการอำเภอตั้งอยู่ที่บริเวณบ้านนางบวช ขุนพรหมสุภา (บุญรอด) เป็นนายอำเภอคนแรกใช้บ้านพักเป็นที่ทำการ ต่อมาปี พ.ศ.2441 หมื่นพลพ่าย เป็นนายอำเภอ ได้ปลูกสร้างอาคารที่ว่าการอำเภอ ครั้นปี พ.ศ. 2457 หลวงปราบ ประจันต์ราษฎร์ (ใหญ่ บุญบุตร) เป็นนายอำเภอ กระทรวงมหาดไทยประกาศยกฐานอำเภอฝ่ายเหนือในบริเวณหมู่บ้านเขาพระ คืออำเภอเดิมบาง นายอำเภอนางบวช จึงย้ายที่ว่าการอำเภอลงมาตั้งบ้านสามเพ็งซึ่งมีท่าสำหรับชาวป่านำสินค้าของป่าบรรทุกเกวียนมาซื้อขาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แลกเปลี่ยน ประกอบกับเป็นช่วงที่แม่น้ำตื่น เป็นที่จอดเรือซื้อขายแลกเปลี่ยน อำเภอนางบวชได้เปลี่ยนแปลงวิวัฒนาการเรื่อยมา ปี พ.ศ.2533 ได้แบ่งพื้นที่บางส่วนออกเป็นอำเภอหนองหญ้าไซ สามชุกเป็นดินแดนที่ตั้งถิ่นฐานของชาวกะเหรี่ยงและละว้า มีการค้าขายติดต่อกับคนพื้นราบ ปราบกฏตั้งพรรณนาในโคลงนิราศสุพรรณ และเป็นที่ตั้งโรงงานน้ำตาลแห่งแรกในภาคตะวันตก

อำเภอสองพี่น้อง

เริ่มตั้งเขตการปกครองเป็นอำเภอ เมื่อปี พ.ศ. 2439 ในระยะแรกที่ว่าการอำเภออาศัยบ้านหลวงเทพบุรี (เอี่ยม สถาปิตานนท์) ซึ่งเป็นนายอำเภอคนแรก ต่อมาหลวงเทพบุรีได้ยกที่ดินส่วนตัวที่บ้านปากคอก ฝั่งตะวันตกของคลองสองพี่น้องให้ทางการจัดสร้างที่ว่าการอำเภอ ภายหลังหลวงเทพบุรี ได้เลื่อนบรรดาศักดิ์เป็น พระยาอุภัยภาติเขตต์ พื้นที่ที่ตั้งที่ว่าการอำเภอสองพี่น้องเป็นที่ลุ่มน้ำท่วมทุกปี เมื่อมีโครงการชลประทานในท้องที่และสร้างคันปิดกั้นน้ำไว้ทำนา บริเวณที่ว่าการอำเภอจะมีน้ำท่วมประมาณ 6 เดือน เมื่อปีพ.ศ. 2507 นายระมวล สุวรรณเกิด นายอำเภอ นายอำเภอ และนายพัฒน์ บุญยรัตพันธุ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ได้ย้ายที่ว่าการอำเภอจากบ้านปากคอก ไปสร้างที่ว่าการอำเภอขึ้นใหม่ที่บ้านโพธิ์อินในเขตเทศบาลตำบลสองพี่น้องบ้านปากคอกนั้น ปัจจุบัน เรียกบ้านอำเภอเก่า ตลาดบางลี่ ซึ่งเป็นชุมชนสำคัญของอำเภอสองพี่น้อง เดิมเป็นตลาดที่นาสนใจ มีเอกลักษณ์พิเศษ เพราะเป็นสองฤดู เวลาปกติก็จะทำการค้าขายกันที่ชั้นล่างของอาคาร พอหน้าน้ำหลากก็จะขนของหนีน้ำขึ้นไปค้าขายกันบนชั้น 2 ของร้าน พาดสะพานเชื่อมเดินติดต่อกันได้โดยตลอด ปัจจุบันมีการยกระดับพื้นที่ทั่วทั้งชุมชนตลาด บ้านอยู่อาศัย อาคารพาณิชย์ ตลอดทั้งถนนในชุมชน น้ำที่เคยท่วมก็ไม่ท่วม ตลาดบางลี่จึงเป็นเช่นตลาดอื่น ๆ ขาดเอกลักษณ์ที่สำคัญไป

เมื่อแรกตั้งอำเภอสองพี่น้อง พื้นที่ทางทิศเหนือครอบคลุมพื้นที่ที่เป็นอำเภออุทงของบางส่วนของราชการเห็นว่าเขตอำเภอกว้างมาก ไม่สะดวกในการดำเนินปกครอง ในปีพ.ศ. 2443 จึงแยกพื้นที่ออกไปตั้งเป็นอำเภอจระเข้มหาน

อำเภอบางปลาม้า

ตั้งเป็นอำเภอเมื่อ พ.ศ. 2440 แรกตั้งที่ทำการใช้ที่พักของขุนจรจนา หรือปลัดจอน นายอำเภอคนแรก เป็นเรือนแพ ตั้งอยู่ที่ปากคลองบางปลาม้า เป็นที่ทำการ ไม่มีตำรวจ ห้องขัง ผู้ต้องหาใช้ต้นตาลกันทำเป็นคอก เวลากลางคืนจึงใช้โซ่ล่ามกันหนี ต่อมาอีกราว 1 ปี ย้ายไปที่ทำการใหม่ตรงข้ามวัดลาดหอย เป็นเรือนไม้ไผ่ ต่อมาอีกประมาณ 1 ปี จึงย้ายที่ว่าการไปอยู่ที่บ้านวังตาเพชร สร้างเป็นเรือนมุงจาก จนปี พ.ศ. 2461 ที่ว่าการอำเภอถูกไฟไหม้หมดทั้งหลังจึงย้ายไปปลูกอยู่ฝั่งตำบลโคกคราม หมู่ที่ 5 ปี พ.ศ. 2504 ที่ว่าการอำเภอทรุดโทรม จึงก่อสร้างที่ใหม่ในที่เดิม ซึ่งเป็นที่ตั้งปัจจุบันนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อบางปลาหมึก สันนิษฐานที่มาของชื่อเป็น 2 นัยว่าเชื่อตามคลองที่ตั้งที่ว่าการครั้งแรกคือ คลองบางปลาหมึก หรือ บางพม่า หรือเป็นแหล่งที่มีปลาหมึกชุกชุม

อำเภออุทุมพร

แรกแบ่งเขตปกครองอำเภอสองพี่น้อง และอำเภอเมืองสุพรรณบุรี มาจัดตั้งเป็นอำเภอเมื่อปี พ.ศ. 2445 ตั้งเป็นอำเภอจระเข้สามพัน (ก่อนสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพไปตรวจราชการ 1 ปี) โดยแยกตำบลหัวข้อย (ดอนมะเกลือ) สระยายโสม หนองบัว จระเข้สามพัน บ้านดอนยู่ทะเลสาบ กระจันทร์ มาจากอำเภอสองพี่น้อง ตำบลบ้านช้าง ดอนคา มาจากอำเภอท่าพี่เลี้ยง ต่อมาปี พ.ศ. 2465 ได้รับโอนหมู่บ้านเขากระฉิว กกม่วง จรำใหม่ จากจังหวัดกาญจนบุรี

อำเภอจระเข้สามพัน

ตั้งอยู่ริมน้ำจระเข้สามพัน ตำบลจระเข้สามพัน เนื่องจากเป็นอำเภอที่ตั้งอยู่ใกล้เมืองโบราณที่เรียกว่า เมืองท่าอุทุมพร เพื่อให้สอดคล้องต้องกันกับประวัติศาสตร์ จึงเปลี่ยนชื่ออำเภอจระเข้สามพัน เป็นอำเภออุทุมพร เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2482 และเมื่อ 1 มกราคม 2487 ได้ย้ายที่ตั้งที่ว่าการอำเภอใหม่ไปที่ตั้งใหม่ บริเวณคูเมืองอุทุมพร ต่อมาสมัยขุนสุพรรณธานี (เวียง วชิฐฎานนท์) เป็นนายอำเภอ ได้ยกอาคารที่ว่าการอำเภอหลังเดิมให้เป็นอาคารเรียนโรงเรียนจระเข้สามพัน เดิมอำเภออุทุมพรเป็นอำเภอกันดาร การติดต่อกับจังหวัด ต้องเดินเท้าข้ามทุ่งนา 1 วันเต็ม ติดต่อกับทางกรุงเทพฯ ไปกลับ 4 วันเต็ม

อำเภอเดิมบางนางบวช

แรกแบ่งเป็นเขตปกครองโดยโอนท้องที่จากอำเภอนางบวช (สามชุก) 12 ตำบล จากอำเภอบ้านเขียน (หันคา ชัยนาท) 2 ตำบล จากอำเภอบางระจันต์ 2 ตำบล รวม 16 ตำบล ยกฐานะเป็นอำเภอเมื่อ พ.ศ. 2454 ชื่อว่า อำเภอเดิมบาง ตั้งที่ว่าการอำเภอที่หมู่บ้านท้าวรวก หมู่ที่ 3 ตำบลเขาพระ ต่อมาปี พ.ศ. 2457 ทางราชการได้เปลี่ยนชื่ออำเภอนางบวช เป็นอำเภอสามชุก อำเภอเดิมบาง จึงนำคำว่า นางบวช มาต่อท้ายเป็นอำเภอบางนางบวช ย้ายที่ตั้งที่ว่าการอำเภอไปอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลเขาพระริมฝั่งตะวันตกแม่น้ำท่าจีน

ปี พ.ศ. 2517 ได้แบ่งเขตการปกครอง อำเภอเดิมบางนางบวช ออกเป็นกิ่งอำเภอด่านช้าง และปี พ.ศ. 2524 ยกฐานะเป็นอำเภอ

อำเภอศรีประจันต์

แรกแบ่งเขตการปกครองจากอำเภอท่าพี่เลี้ยงตอนเหนือ (อำเภอเมือง) และอำเภอนางบวชตอนใต้ (อำเภอสามชุก) มารวมแล้วยกฐานะเป็นอำเภอศรีประจันต์ เมื่อ พ.ศ. 2444 ต่อมาปี พ.ศ. 2480 ได้โอนตำบลดอนปรู ตำบลศาลาทุ่งแฝก จากอำเภอวิเศษไชยชาญ อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง มารวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อตั้งอำเภอยังไม่ได้สร้างที่ทำการ ได้อาศัยแพ ของหลวงอนุภูลราชกิจ (ทอง สุวรรณประทีป) บิดา พลอากาศโทพระยาเฉลิมอากาศ กรมการพิเศษตำบลบ้านไร่เป็นที่ทำการปี พ.ศ. 2446 ได้ย้ายที่ว่าการอำเภอมาตั้งเหนือที่ว่าการอำเภอปัจจุบัน ที่บ้านตำบลหัววัง (เดิม) โดยปลูกเป็นเรือนไม้ไผ่ขัดแตะ ต่อมาปี พ.ศ. 2447 ได้ปลูกสร้างที่ว่าการอำเภอขึ้นใหม่ใกล้ที่เก่าแล้วเปลี่ยนชื่อตำบลหัววัง เป็นตำบลศรีประจันต์ เป็นที่ตั้งที่ว่าการอำเภอปัจจุบัน

ต่อมาปี พ.ศ. 2482 กระทรวงมหาดไทยสั่งให้ปรับปรุงเปลี่ยนชื่อตำบลและหมู่บ้านใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับท้องที่และประวัติศาสตร์ ทางราชการจึงได้เปลี่ยนชื่อตำบลที่มีองค์เจดีย์ยุทธหัตถี จากชื่อตำบลบ้านคอย เป็นตำบลดอนเจดีย์ เปลี่ยนชื่อตำบลขี้เหล็ก เป็นตำบลหนองสาหร่าย ปีพ.ศ. 2505 ได้แบ่งท้องที่ปกครองตำบลไร่รด "ไปรวมยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอดอนเจดีย์

อำเภอด่านช้าง

แบ่งเขตการปกครอง แยกตำบลด่านช้าง ตำบลหัวขมิ้น และตำบลองค์พระยกเป็นกิ่งอำเภอด่านช้าง เมื่อ ปี พ.ศ. 2517 และโอนตำบลบ่อกรู มาสมทบ เรียกตำบลหนองมะค่าโมง ปี พ.ศ. 2524 ยกฐานะเป็นอำเภอด่านช้าง มีการก่อสร้างเขื่อนกระเสียวเป็นเขื่อนดิน เพื่อกักเก็บน้ำจากลำห้วยกระเสียว เริ่มสร้าง ปีพ.ศ. 2522 แล้วเสร็จปี พ.ศ. 2524

อำเภอดอนเจดีย์

แบ่งเขตการปกครองจากอำเภอศรีประจันต์ เป็นกิ่งอำเภอดอนเจดีย์ เมื่อปีพ.ศ. 2505 ยกฐานะเป็นอำเภอดอนเจดีย์ ในปีพ.ศ. 2508 ปีพ.ศ. 2456 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินนำพลเสื่อป่าจากค่ายหลวง บ้านโป่ง มายังพระเจดีย์ยุทธหัตถี ทรงกระทำพิธีกรรมบวงสรวง ทรงริเริ่มการฟื้นฟูบูรณะ ได้กำหนดสงวนที่ดินสำหรับบริเวณพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ไว้จำนวน 376 ไร่ และได้ทรงกำหนดแบบก่อสร้างองค์พระสถูปเจดีย์เพื่อสร้างครอบองค์เดิม ปีพ.ศ. 2494 คณะรัฐมนตรีได้รับอนุมัติให้ก่อสร้างพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ เริ่มลงมือก่อสร้าง ปีพ.ศ. 2498 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นองค์ประธานวางศิลาฤกษ์ การก่อสร้างบูรณะแล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. 2502 และในวันที่ 25 มกราคม ของทุกปี จะมีรัฐพิธีถวายราชสักการะแด่ดวงพระวิญญาณของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อำเภอหนองหญ้าไซ

แบ่งเขตท้องที่ออกจากอำเภอสามชูก ยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอ ในปี พ.ศ. 2526 แล้วยกฐานะเป็นอำเภอ ในปีพ.ศ. 2533 เป็นอำเภอลำดับที่ 10 ของจังหวัดสุพรรณบุรี

3.8 สุพรรณบุรีปัจจุบัน

สุพรรณบุรีที่เคยรุ่งเรืองในอดีต มาโรยราลงเมื่อถูกรื้อกำแพงเมือง ลดความสำคัญจากเมืองที่เป็นนครรัฐเคียงคู่อยุธยา มาเป็นเมืองขนาดเล็ก เป็นชุมชน และมีสภาพประหนึ่งเมืองร้างในช่วงปลายสมัยกรุงศรีอยุธยาและต้นกรุงรัตนโกสินทร์ มาฟื้นตัวได้ในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นต้นมา นับแต่เริ่มระบบชลประทานขึ้นในประเทศไทย พื้นที่ว่างเปล่าพลิกฟื้นเป็นผืนนา การทำนาที่เคยทำเพื่อเลี้ยงตนเลี้ยงครอบครัว กลายเป็นการผลิตเพื่อส่งออก ความอุดมสมบูรณ์ของดินบวกกับความชุ่มฉ่ำของน้ำ และรวมกับความขยันขันแข็งของคน ทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น เมื่อปัจจัยพื้นฐานได้รับการเสริมสร้าง การพัฒนายิ่งก้าวหน้าไปได้ในทุกด้าน

จากสภาพเมืองปิดที่เคยติดต่อกับโลกภายนอกอย่างเชื่องช้า การคมนาคมไปมาก็มีเพียงทางน้ำ อาศัยเรือเป็นพาหนะอย่างเดียว ระยะเส้นทางเพียง 75 กิโลเมตร ระหว่างกรุงเทพมหานครกับสุพรรณบุรี ต้องใช้เวลาเดินทางข้ามวันข้ามคืน การคมนาคมระหว่างท้องที่ภายในจังหวัดไม่มีเส้นทางถนนเชื่อมติดต่อกันได้ตามฤดูกาล

เส้นทางติดต่อกับโลกภายนอกของสุพรรณบุรี มีสองเส้นทางคือ เส้นทางแรกนั่งเรือล่องไปตามแม่น้ำท่าจีน ไปสุดทางที่จี่รวาย แล้วขึ้นรถไฟ เส้นทางที่สองนั่งเรือล่องตามแม่น้ำท่าจีนถึงอำเภอบางปลาม้า เข้าประตูน้ำบางยี่หนง ตรงไปอำเภอเสนาเจ้าเจ็ด ออกแม่น้ำเจ้าพระยาสู่ปลายทางที่ทำเตียนถนนหนทางที่จะติดต่อกับโลกภายนอก ได้อานิสงส์จากพระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ เมื่อทางราชการมีโครงการจะบูรณะพระบรมราชานุสรณ์ การสร้างถนนก็เป็นแผนหนึ่งในบรรดาหลายแผนดังนี้

1. ให้สร้างทางหลวงแผ่นดิน จากพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี มายังจังหวัดสุพรรณบุรีระยะทาง 73 กิโลเมตร
2. สร้างทางจากกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ถึงกรุงเทพมหานคร คือเส้นทางกรุงเทพฯ-นครปฐม-บ้านโป่ง-กาญจนบุรี-พนมทวน-สุพรรณบุรี

สำหรับการคมนาคมทางรถไฟนั้น มีโครงการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2496 โดยจะให้สุพรรณบุรีเป็นชุมทางรถไฟ สายหนึ่งผ่านชัยนาท มุ่งสู่นครสวรรค์ สายที่สองข้ามแม่น้ำท่าจีนผ่านวิเศษชัยชาญ ไซโย ไปบรรจบสายเหนือที่บ้านป่าหวาย แต่ไม่เป็นไปตามโครงการ

เมื่อการคมนาคมทางถนนอันเป็นปัจจัยพื้นฐานได้รับการพัฒนาขึ้น ส่วนอื่น ๆ ก็พัฒนาตามและจากภาพการที่พร้อมอยู่แต่เดิม ส่งให้สุพรรณบุรีพัฒนาขึ้นในทุก ๆ ด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข การจัดส่วนนิทรรศการ

การจัดส่วนนิทรรศการ

ก) เกณฑ์มาตรฐานในการออกแบบห้องแสดงนิทรรศการ

1. ขั้นตอนเตรียมการออกแบบ ผู้ออกแบบจะต้องประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุก ๆ คน เช่น สถาปนิก ภัณฑารักษ์ ช่างเทคนิค เป็นต้น โดยจะต้องพิจารณาในหลักสำคัญ ดังนี้

ก) ศึกษาแนวเรื่อง ทั้งในด้านวัตถุประสงค์และการดำเนินเรื่อง เพื่อกำหนดแนวทางในการออกแบบ

ข) ศึกษาสภาพการณ์ของสังคมแวดล้อม โดยการศึกษาจิตวิทยาผู้ใช้ในแง่มุมต่าง ๆ เช่น ระดับการศึกษา ทักษะคิด ทัศนคติ ธรรมเนียม จำนวนเข้าชมแต่ละครั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการวางรูปแบบห้องแสดงการจัดบรรยากาศและอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการ

ค) ศึกษาองค์ประกอบและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงงาน

2. ขั้นตอนการออกแบบ ในห้องแสดงควรออกแบบให้สามารถปรับเปลี่ยนได้โดยสะดวก เป็นการสร้างบรรยากาศห้องแสดงให้เกิดความน่าสนใจอยู่เสมอ ดังนั้นในส่วนที่เป็นผนังกัน (Partition) จะต้องมีคุณสมบัติสามารถเปลี่ยนแปลงได้มาก อาจใช้แผงชั่วคราวช่วยในการจัดแสดงและจำกัด (Define) เส้นทางชมนิทรรศการ โดยจัดในรูปแบบต่าง ๆ แต่ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงหลักการดังนี้

1. การจัดผนังกัน ไม่ควรปล่อยให้โล่งจนมองดูเกิดความอ้างว้าง เพราะจะทำให้ไม่น่าสนใจและเป็นการผลักผู้ชมให้รีบเดินผ่านไปอย่างรวดเร็ว โดยไม่ได้พิจารณาเรื่องราวและวัตถุประสงค์แสดงมากเท่าที่ควร
2. การจัดผนังกัน จะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาการจัดแสดงตามลำดับเรื่องราว
3. ขนาดและสีของผนังกันจะต้องเหมาะสมกับห้องแสดง ควรใช้สีที่มองแล้วรู้สึกเย็นตาชวนมอง

4. ผนังกันมีความเหมาะสมต่อการเคลื่อนไหวภายในห้องแสดง ทั้งในด้านเนื้อที่ระหว่างผนัง ซึ่งจะต้องมีช่องว่างให้ผู้ชมเคลื่อนที่ไปอย่างสะดวก และในด้านการโน้มนำแนวทางการเคลื่อนที่ของผู้ชม ซึ่งจะต้องไม่บังคับจนเหมือนผู้ชมถูกกักขัง

5. ผนังของห้องแสดงจะต้องไม่ทำให้ผู้ชมรู้สึกเหมือนหลงทาง ซึ่งจะทำให้ผู้ชมขาดความตั้งใจในการดูวัตถุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ผนังกันแต่ละตอนควรมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยที่ผู้ชมมีอิสระในการเคลื่อนที่ไปตามความต้องการของภัณฑารักษ์ หรือเลือกชมตามความสนใจของตัวเอง เพื่อรองรับความแตกต่างในด้านต่าง ๆ ของผู้ชม

ข) ลักษณะห้องแสดง

1. แบบธรรมดา (Simple chamber) มีหน้าต่างด้านหนึ่งและใช้แสงช่วย
2. ห้องโถงแบบยกพื้นโถง (Hall with Balcony) เป็นห้องโถงแสดงงานชั้นบนต่อเนื่องกับโถงโถงชั้นล่าง
3. ห้องแสดงที่ใช้แสงธรรมชาติทางหลังคา (Skylighted picture Gallery) เป็นห้องโถงมีช่องแสงตอนบนของผนังรับแสงธรรมชาติโดยทางอ้อม (Indirect Light)
4. ห้องแสดงที่ใช้แสงธรรมชาติทางหลังคา (Skylighted picture Gallery) เป็นห้องโถงมีช่องเปิดรับแสงบนหลังคา รับแสงโดยตรง (Direct Light) จากดวงอาทิตย์จะต้องผ่านวัตถุกรองแสงเพื่อลดผลกระทบจากรังสีของแสง
5. ห้องแสดงแบบเฉลียง (Exhibition Corridor) เป็นการจัดแสดงตามแนวเส้นทางการชมต่อเนื่องกัน
6. ห้องแสดงแบบผนังกัน (Cabinets) ด้านหนึ่งเป็นผนังตลอด อีกด้านหนึ่งซึ่งเป็นหน้าต่างใช้ตู้หรือแผงกันแบ่งเนื้อที่และจำกัด (Define) เส้นทางการชม
7. ห้องแสดงแบบไม่มีหน้าต่าง เป็นห้องปิดทึบ ปล่อยให้เนื้อหาภายในอิสระจัดได้ตามความต้องการ

ค) ขนาดของห้องแสดง

โดยทั่วไปห้องแสดงควรให้มีเนื้อที่มาก เพื่อสะดวกในการตกแต่ง แบ่งกันเมื่อออกแบบการจัดแสดง ขนาดที่ใช้กันทั่วไป ปัจจุบันมีความกว้างตั้งแต่ 6 - 12 เมตร (ไม่ควรต่ำกว่า 8 เมตร) ความยาวอย่างน้อย 1 ½ เท่าของความกว้าง

ระดับของฝ้าเพดานควรพอเหมาะไม่สูงหรือต่ำเกินไป โดยทั่วไปถ้าต้องการแสงธรรมชาติจากหลังคาหรือแสงประดิษฐ์ จะใช้ความสูง = 5.40 - 6.00 เมตร หรือถ้าต้องการแสงด้านข้างสูง 4.80 เมตร และห้องที่มีขนาดเล็ก ความสูงไม่ควรต่ำกว่า 3 เมตร

ปัจจุบันนิยมใช้แสงสว่างประดิษฐ์ช่วยในการเน้นวัตถุที่แสดง ความสูงทั่วไปประมาณ 3.60 - 4.20 เมตร ก็เป็นการเพียงพอ แต่ทั้งนี้ก็ต้องคำนึงถึงขนาดของวัตถุ และครุภัณฑ์ที่ประกอบในการแสดงด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสร้างเพดานให้มีความสูงไว้จะสะดวกในการตัดแปลง เช่น ในลักษณะเพดานแขวนสามารถปรับระดับความสูงได้

ประโยชน์ที่ได้จากเพดานแขวนก็คือ สามารถใช้ที่ว่างเหนือเพดานเป็นช่องอากาศ เป็นทางเดินสายไฟ กันแสงที่ไม่ต้องการจากเหนือหัว ช่วยเก็บเสียงสะท้อน

การทำเพดานแขวนต้องใช้ความสูงมากขึ้น โดยทั่วไปความสูง 6 เมตร ก็เพียงพอแล้ว แต่ถ้าเป็นห้องที่มีพื้นที่ใหญ่มาก ๆ อาจสูงถึง 7.50 เมตรก็ได้

ง) มาตรฐานการออกแบบตู้จัดแสดง

การออกแบบตู้จัดแสดงเป็นสิ่งสำคัญมากที่สุดในการสร้างสรรค์พิพิธภัณฑ์สถานให้มีประสิทธิภาพ การเตรียมตู้จัดแสดงให้เหมาะสม สถาปนิกควรเป็นผู้ออกแบบให้เป็นพิเศษ รวมทั้งเป็นผู้ประเมินการค่าใช้จ่าย ในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์สถานไม่ควรใช้ตู้เก่า ๆ ซึ่งจะไม่กล่าวรายละเอียดในที่นี้ แต่จะขอแนะนำหลักสำคัญต่อไปนี้เป็นข้อควรคำนึงในการออกแบบตู้ให้มีประสิทธิภาพในพิพิธภัณฑ์สถานขนาดเล็ก

1. การเคลื่อนย้าย

ตู้แสดงถ้าหากเป็นตู้แสดงที่เคลื่อนย้ายได้ง่ายดี เพราะจะทำให้เกิดการเปลี่ยนห้องแสดงได้อยู่เสมอ ถ้าใช้แทนฐานสูงจากพื้น 6 นิ้ว ก็ควรติดลูกล้อไว้ข้างใต้ เพื่อสะดวกในการเคลื่อนย้ายและการเจาะติดลูกล้อแบบกลม ก็จะทำให้เคลื่อนไปในทิศทางใด ๆ ได้สะดวกกว่าลูกล้อแบบธรรมดาอื่น ๆ

2. การออกแบบในลักษณะตั้งเป็นมุมฉาก

ตู้ลักษณะตั้งเป็นมุมฉากให้ประโยชน์ได้มากที่สุด เพราะสามารถจัดวางตู้ชิดผนังได้ ส่วนด้านข้างและด้านหลังอาจเป็นแผ่นไม้เรียบแข็งสามารถแขวนวัตถุได้ หรือวางไว้กับพื้นตู้ ผงไม้ที่ติดวางไว้ในตู้ใช้เป็นที่ยกชั้นวางวัตถุ เป็นที่ติดวัตถุ และป้ายคำบรรยายได้โดยไม่ทำให้ตู้เสียหายโดยทั่วไปแล้วถ้าตู้มีลักษณะรูปโค้งควรจัดไว้กลางห้อง

3. กระจกปิดหน้าตู้

เมื่อใช้ตู้มีลักษณะตั้งเป็นมุมฉาก กระจกตู้ด้านหน้าควรปิดเปิดได้ จะติดบานพับหรือใช้บานพับเลื่อนไปมาก็ได้ เมื่อติดตั้งวัตถุที่จัดแสดงก็ทำได้จากทางด้านหน้าตู้ การติดบานพับกระจกไม่ว่าจะติดด้านล่างหรือด้านบน หรือติดด้านข้างย่อมเป็นประโยชน์ทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม สิ่งนี้มีปัญหาด้านความคงทนและโครงสร้าง แต่อาจเอาชนะได้ บางที่กระจกเปิดปิดด้านหน้าตู้ที่ใช้ในพิพิธภัณฑ์สถานก็เป็นปัญหาอีก เพราะกระจกหน้าตู้แบบธรรมดาที่สุด และถูกที่สุดเป็นกระจก 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำไปใช้

แผ่นไม้ติดกรอบใช้เลื่อนไปมาและแนวกระจกซ้อนกันอยู่ประมาณ 2 นิ้วที่กลางตู้ กระจกเลื่อนแบบนี้มีใช้อยู่ 2 แบบ แบบหนึ่งกระจกเลื่อนไปตามราง มีช่องห่าง $\frac{1}{4}$ นิ้ว ระหว่างแผ่นกระจก ทั้ง 2 แบบนี้ไม่ควรใช้เพราะฝุ่นละอองเข้าตู้ได้ อย่างไรก็ตาม ขอเสนอแนะให้ใช้กระจกทั้งสองแผ่นเลื่อนชนกันให้เหมือนเป็นหน้าต่างและกันฝุ่นได้ รอบกระจกไม่ขีดสายตาเวลาดูวัตถุที่จัดแสดงในตู้ พึงจำไว้ด้วยว่ากระจกเลื่อนนี้ใช้ในการจัดแสดงวัตถุขนาดใหญ่ได้ และติดกุญแจกระจกแบบพิเศษ

4. การรักษาความมั่นคงและความปลอดภัย

ผู้จัดแสดงควรติดกุญแจที่มีคุณภาพดีเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการลักลอบขโมยวัตถุ อย่างไรก็ตาม ตู้กระจกแบบเลื่อนหรือแบบติดบานพับก็เป็นปัญหาในการเลือกใช้กุญแจที่เหมาะสม ปัจจุบันมีการใช้กระจกแบบที่ทำให้แข็งแรงตามกรรมวิธีทางเคมี (อย่างที่เราเรียกว่า โปลิกลาส หรือ พลาสติกกลาส) ที่มีความคงทนมากและน้ำหนักเบา ซึ่งลดอันตรายจากการแตกของกระจกลงได้มาก

5. ขนาดของตู้ที่เหมาะสม

ขนาดของตู้แตกต่างกันไปตามขนาดของวัตถุที่จัดแสดง อย่างไรก็ตาม พบว่าตู้ขนาดยาวมีประโยชน์มาก ความยาวของตู้โดยทั่วไปจะเป็นขนาด 4 หรือ 6 หรือ 8 ฟุต ภายในด้านหน้าของตู้ติดไฟฟ้า ตู้ควรมีความลึกด้านในอย่างน้อย 2 ฟุต หรือ 2 ฟุต 6 นิ้ว กระจกตู้ควรสูงถึง 4 ฟุต 6 นิ้ว ถึง 5 ฟุต 6 นิ้ว จะเป็นขนาดที่ดีสำหรับขนาดวัตถุขนาดใหญ่ แต่ก็จะทำให้มีน้ำหนักมากขึ้นและราคาสูงขึ้นด้วย พื้นล่างของตู้ควรสูงประมาณ 2 ฟุต เพื่อให้เด็กเล็กได้เห็นภายในตู้ อย่างไรก็ตาม ถ้าใช้ตู้กระจกเปิดปิดด้านหน้า พึงจำไว้ว่าเมื่อมีขนาดใหญ่ขึ้น กระจกที่เปิดปิดย่อมมีความลำบากขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงเป็นเหตุผลอันหนึ่งซึ่งทำให้การทำความปลอดภัยและการเปลี่ยนวัตถุจัดแสดงนั้นลดลง เพราะฉะนั้นควรใช้กระจกเลื่อนจะสะดวกกว่า หากใช้กระจกติดบานพับที่กว้าง 2 ฟุต หรือมากกว่านั้นก็ใช้ได้ แต่จำเป็นต้องใช้ยาึดกระจกสำหรับเปิดตู้

6. แสงสว่าง

ควรติดตั้งแสงไฟฟ้าในด้านบนของตู้ และวางแผ่นกระจกรองแสงภายในตู้ ไม่ให้รบกวนสายตาผู้ชม แผ่นกระจกมีคุณสมบัติในการลดแสงอัลตราไวโอเล็ตที่จะไปทำลายเอกสารและวัตถุต่างๆ ให้เสื่อมเสียด้วย หลอดไฟควรอยู่ในระดับเหนือกระจกอย่างเหมาะสม และติดไฟเป็นกลุ่มให้เพียงพอและสม่ำเสมอทั่วตู้ ด้านบนของตู้ทำเป็นฝาเปิดปิดได้ในเวลาเปลี่ยนหลอดไฟในตู้จัดแสดง อาจต้องใช้ไฟ 2 ส่วน คือ ส่วนสเปคโตรไลท์และส่วนไฟนีออนที่เปิดไฟอาจติดอยู่ด้านบนหรือด้านข้างของตู้ แต่ควรเดินสายไฟออกไปทางมุมหลังตู้ ยาวออกไปหลายๆ ฟุตจนถึงปลั๊กที่ผนังห้องหรือตามพื้นที่อาคารที่เตรียมไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. การป้องกันฝุ่นละออง

ขอบกระจกตู้และฝ้าเพดานที่ติดบานพับตลอดจนโครงสร้างทั้งหมดของตู้ ควรทำให้แน่นหนา เพื่อไม่ให้ฝุ่นละอองและแมลงเข้าไปในตู้ ควรมียาป้องกันและขับไล่แมลงไว้ในตู้ด้วย

8. การออกแบบตู้

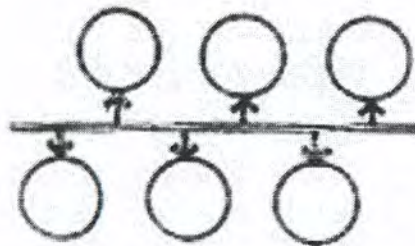
สิ่งสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างพิพิธภัณฑ์สถานที่ทันสมัยอย่างเห็นได้ชัด คือ ความสว่างามขององค์ประกอบในห้องจัดแสดง ซึ่งประกอบด้วยขนาดของตู้ การออกแบบและรูปแบบที่เป็นแบบแผนเดียวกัน ไม่มีการตกแต่งและดัดแปลง สามารถใช้งานได้ดี งานต่อกรรักษา มีความเหมาะสมไม่ขัดตาและการเลือกใช้แสงไม่อย่างรอบคอบเป็นความประทับใจเบื้องต้นของพิพิธภัณฑ์สถานสมัยใหม่

๘) ระบบการจัดห้องแสดงในพิพิธภัณฑ์ (การจัดการเข้าชมนิทรรศการ)

1. ROOM TO ROOM ARRANGEMENT เป็นการจัดให้ผู้ชมเข้าชมจากห้องหนึ่งไปสู่อีกห้องหนึ่ง เรื่อยไปจนครบ โดยไม่ย้อนกลับ แต่เมื่อปิดห้องหนึ่งจะทำให้เกิดการติดขัด

2. CORRIDOR TO ROOM ARRANGEMENT แบบมีทางเดินหรืออยู่ตรงกลางมีทางเดินแยกเข้าห้องจัดงาน แต่ละห้องจะมีทางเข้าโดยตรง ไม่ต้องผ่านห้องอื่นๆ แต่ลำบากในการรักษาความปลอดภัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. NAVETO ROOM ARRANGEMENT ตรงกลางเป็นห้องโถงมีห้องแสดงงานอยู่ โดยรอบ เหมาะสำหรับการเข้าชมเป็นกลุ่ม ซึ่งจะแยกเข้าชมงานแสดงในแต่ละห้องได้ตามต้องการ

๓) ระบบการสัญจรระหว่างห้องแสดง

การกำหนดเส้นทางจะขึ้นกับความเคยชิน ซึ่งจากผลการศึกษาของ Robinson Melton พบว่าเมื่อผู้ชมเข้าสู่ห้องการแสดง ส่วนจัดแสดงทางด้านซ้ายมือของผู้ชมจะเป็นส่วนที่ได้รับความสนใจน้อย ดังนั้นเพื่อให้ผู้ชมได้ชมอย่างเต็มที่และสอดคล้องกับพฤติกรรม จึงควรจัดให้ผู้ชมเข้าสู่ส่วนแสดง โดยเลี้ยวขวาแล้วเดินชมการแสดงภายในแบบทวนเข็มนาฬิกา โดยมีรูปแบบการสัญจรที่สามารถเข้าใจได้โดยง่าย ไม่สับสน และควรแทรกด้วยพื้นที่ผ่อนคลายและจุดดึงดูดความสนใจเป็นระยะๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดความเพลิดเพลิน ผ่อนคลาย ตลอดจนการชมนิทรรศการ

ระบบการสัญจรระหว่างห้องแสดง สามารถแบ่งเป็น 2 ระบบ ดังนี้

1. CENTRALIZED SYSTEMS OF ACCESS

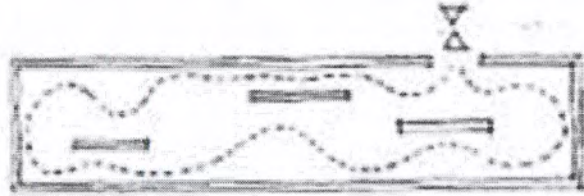
ข้อได้เปรียบคือ ความสะดวกในการควบคุมดูแล ผู้ชมจะถูกชักนำไปตามเส้นทาง ข้อเสียเปรียบคือ ถ้าสิ่งต่างๆ ที่จัดแสดงก่อนนั้น ไม่ทำให้เกิดการประทับใจแก่ผู้ชม ก็จะมีผลต่อสิ่งแสดงที่เข้าต้องการชมโดยเฉพาะ

การวางแผนจัดตามเส้นทางการเคลื่อนไหวของผู้เข้าชม ผู้ชมก็จะเดินทางไปตามเส้นทางที่ออกแบบทางสถาปัตยกรรม ผู้ชมไปตามแบบแผนที่ตายตัวจากจุดเริ่มต้นจนถึงจุดสุดท้าย แต่อาจหยุดเป็นช่วงได้ แบ่งเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1 A PECTILINEAR CIRCUIT

1.1.1 การเคลื่อนขมเป็นแนวตรง

1.1.2 วงจรเป็นแบบรอบโด่งกลาง เข้าจากบันไดซึ่งต่อระหว่างชั้น 2/3 ของพิพิธภัณฑสถาน โดยเฉพาะที่จำเป็นต้องใช้แสดงธรรมชาติ

1.2 A TWISTING CIRCUIT

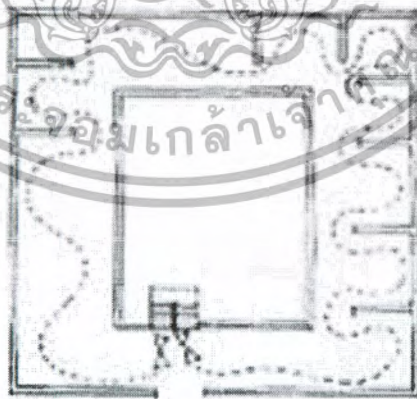
เส้นทางการเคลื่อนไหวของเส้นทาง มีดังนี้

1.2.1 เป็นแนวตรงมีลักษณะการจัดตามลำดับห้องไปเรื่อยๆ

1.2.2 คดเคี้ยวไปตามแนวทางของห้องโด่งกลาง หรือตามแนวของผนังชั้นล่าง

1.2.3 เป็นเส้นโค้งของวงกลมหรือรูปปิดเกลียว

1.2.4 เป็นรูปสานไปมาอย่างอิสระ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 WEAVING FREELY LAYOUT (ผังรูปสานไปมาอย่างอิสระ) ปรกติมักใช้ทางลาดเข้าช่วยและใช้เป็นองค์ประกอบที่น่าสนใจ ภายในเป็นตัวชักนำ ผังแบบนี้ผู้ชมอาจหลงทางได้ ถ้ารูปลักษณะทางเรขาคณิต เป็นแบบต่อเนื่องกันหมด

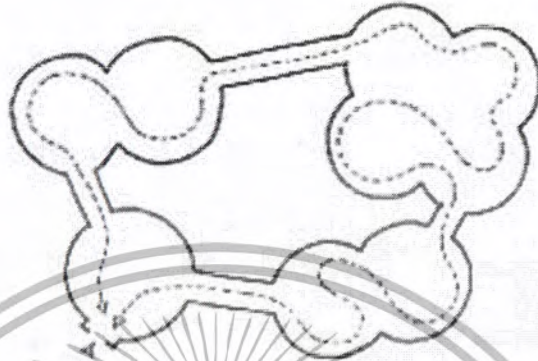

1.4 COMB TYPE LAYOUT

เป็นการวางผังที่มีทางเดินกลางเป็นหลักมีส่วนให้เลือกชมในเวลาเดียวกัน ทางเข้าอาจจะทางด้านซ้ายทางใดทางหนึ่งหรือมีทางเข้าอยู่ตรงกลาง ซึ่งผู้ชมสามารถไปทางซ้ายหรือขวาได้ทันที เป็นการเพิ่มขอบเขตแก่ผู้ชม

1.5 CHAIN LAYOUT

การวางผังแบบต่อเนื่อง เป็นการจัดโดยการนำหน่วยที่แตกต่างกันเข้ามาเชื่อมต่อกัน

1.6 STAR SHAPE

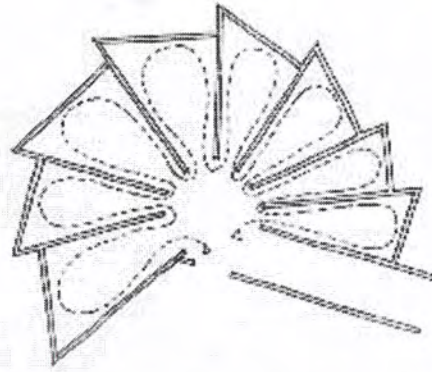
การเข้าจากจุดศูนย์กลางมีรูปร่างดาว มีลักษณะคล้ายแบบทิวและไม่สามารถแยกออกต่างหากได้ ความสมดุลของการจัดแกนทำให้เกิดปัญหาได้

1.7 FAN SHAPE

ทางเข้าจากกลางผังรูปพัด การจัดแบบนี้ทำให้มีโอกาสมากในการเลือกชม แต่ผู้ชมต้องตัดสินใจในการชมเร็ว และในทางจิตวิทยาผู้ชมไม่ค่อยชอบนัก เพราะรู้สึกว่าเป็นการบังคับจนเกินไป และที่จุดรวมเป็นจุดที่วุ่นวายที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

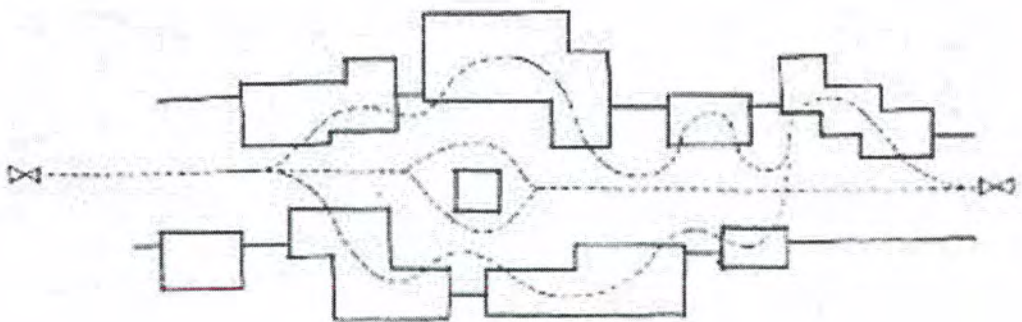
1.8 BLOCK ARRANGEMENT

การเข้าสู่การแสดงในรูปแบบบล็อกสี่เหลี่ยม จุดทางเข้าอยู่ตรงกลาง พื้นที่มีขนาดใหญ่
เพียงพอในการจัดแสดง

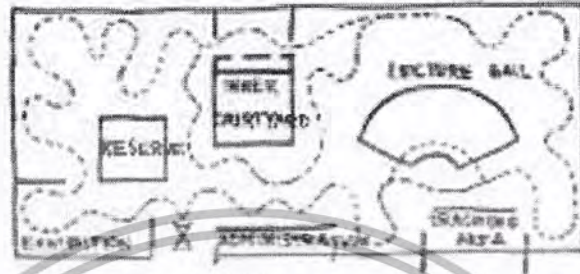
2. DECENTRALIZED SYSTEM OF ACCESS

ระบบนี้มักจัดทางเข้า-ออก 2 ทางหรือมากกว่า ทำให้ผู้ชมไม่เดินชมตามเส้นทางที่
กำหนดไว้แน่นอน การมีอิสระในการเดินชมอาจทำให้ชมได้ไม่ครบในครั้งหนึ่งๆ ในการปฏิบัติการ
จัดลำดับของการจัดแสดงค่อนข้างสับสน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดแปลงแบบง่าย ๆ จะได้เปรียบ ถ้าปัญหาเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยและการจัดแสดง สามารถทำให้ผู้ชมเกิดความสนใจ เข้าใจที่จะชมต่อไปได้ถูกจัดการเรียบร้อย ซึ่งบางที่อาจต้องใช้เทคนิค อิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ เข้าช่วย

ข) ระบบการสัญจรภายในห้องแสดง

ผังพื้นที่ห้องแสดงแบบ เอ เป็นการออกแบบห้องแสดงศิลปะสมัยคริสต์ ซึ่งมีความกว้างพอสมควร ห้องแสดงนี้มีประตูทางเข้า 2 ประตู แทนที่อาศัยผนังห้องทั้งสี่ด้านเป็นที่จัด ซึ่งแสดงวัตถุได้จำนวนน้อยชิ้น สะดวกในการดูแลด้านความปลอดภัย มีถนนากรอาจแบ่งซอยห้องใหญ่ ออกเป็นห้องเล็ก ๆ หลายห้อง โดยใช้แผงหรือตู้เข้ามาแทนทำใหม่เนื้อที่สำหรับจัดแสดงมากขึ้น หลายเท่าตัวและดันผู้ชมให้เดินชมวัตถุและเรื่องราวได้ตามลำดับเหตุการณ์ วัตถุที่เป็นสำริดอาจไว้กลางห้องเพื่อป้องกันความชื้นจากผนังได้ด้วย

ผังพื้นที่ห้องแสดงแบบ บี แสดงให้เห็นการแบ่งซอยห้องแสดงภายในหลาย ๆ ห้องที่ติดต่อกัน โปรดสังเกตไว้อย่างหนึ่งว่า ห้องแบบนี้มีประตูเข้าออกมีเพียงประตูเดียว แต่อาศัยการออกแบบภายในสามารถดึงดูดผู้ชมไปสู่ทิศทางที่ต้องการได้ดี

ผังพื้นที่ห้องแสดงแบบ ซี และ ดี แสดงให้เห็นการแบ่งซอยผังห้องด้วยประตูทางเข้าแบบต่าง ๆ หลักสำคัญในขั้นนี้คือ อย่าปล่อยให้ห้องแสดงโล่ง โดยผู้ชมมองเห็นทะลุห้องแสดงจากการไหลเข้าไปที่ทางเข้าเท่านั้น เพราะวิธีการเช่นนี้สะดวกในการรักษาความปลอดภัย แต่ไม่ถึงจุดความสนใจในผู้ชมแต่อย่างใด ทั้งยังเป็นการเร่งเร้าให้อยากเดินดูวัตถุอย่างรวดเร็วด้วยซ้ำไป

ภาพผังที่ 1 เป็นการแสดงให้เห็นประตูทางเข้าห้องแสดงที่ผ่านไปหลาย ๆ ห้อง เหมาะสำหรับการจัดทำตู้ผนังหรือแขวนภาพเขียน เพราะห้องแสดงบังคับผู้ชมให้เรียงลำดับไปตั้งแต่ทางเข้า ส่วนรูปที่ 2-8 เป็นประตูเข้าออกคู่ โดยการวางผังเป็นรูปต่าง ๆ เพื่อหลบผนังรูปสี่เหลี่ยมที่จำเจ เป็นการเปลี่ยนสายตาและความจำเจของประชาชน สำหรับผังห้องแสดงที่ 8-15 มีการยกเยื้ององค์ประกอบของห้องแสดงแบบต่าง ๆ ซึ่งเน้นในเรื่องการเคลื่อนไหวของผู้ชมให้เห็นเรื่องราว

เป็นตอน สำหรับภาพสุดท้ายคือผังหมายเลข 16 นั้น ด้ายซ้ายเป็นผังพื้นชั้นล่าง ส่วนด้านบนเป็นผังพื้นชั้นที่ 2 ของพิพิธภัณฑ์สถานมหาวิทยาลัยปรีณสตัน พึงสังเกตว่าการจัดห้องแสดงภายในนั้น คือ การประยุกต์ห้องหมายเลข 9-15 มาจัดทำขึ้นนั่นเอง

การจัดผังห้องแสดในภาพดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นการวางผังห้องแสดงนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นรูปสี่เหลี่ยมเสมอไป ช่างออกแบบอาจบิดเป็นรูปแบบได้หลายอย่างตามความเหมาะสมของเรื่องราว สภาพภูมิอากาศและทิศทางของแสง ซึ่งหากพิพิธภัณฑ์ขนาดใหญ่จำเป็นจะต้องเปลี่ยนผังห้องหลาย ๆ แบบ เพื่อเป็นการเปลี่ยนแปลงความจำใจของรูปแบบและเรื่องราวของที่จัดแสดงโดยไม่ต้องทำแผ่นป้ายประกาศ

ช) บรรยากาศของห้องจัดแสดง (GALLERY 'S ATMOSPHERE)

ในการจัดนิทรรศการประเภทใดประเภทหนึ่งก็ตาม สิ่งสำคัญที่ต้องระมัดระวังอย่างยิ่งก็คือ บรรยากาศของห้องจัดแสดงจะต้องสัมพันธ์กับความต้องการของประชาชนในห้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งรสนิยมของคนเข้าชมมี 3 แบบคือ ต้องการหาความเพลิดเพลิน ต้องการหาความงาม และต้องการศึกษาค้นคว้า คนทั้ง 3 พวกนี้มีความต้องการที่ไม่เหมือนกัน การจัดแสดงที่ดีนั้นต้องคล้อยตามรสนิยมของคนทั้ง 3 กลุ่ม กล่าวคือ ห้องจัดแสดงต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. ระวังใจในด้านความงาม (ESTHETIC) ความงามของวัตถุและองค์ประกอบของห้องแสดงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะฉะนั้นในการจัดแสดงวัตถุต่าง ๆ จะต้องถือว่าเรื่องนี้เป็นสิ่งสำคัญห้องแสดงใดที่แห้งคังไม่ระวังใจแล้วห้องแสดงนั้นจะไม่เป็นที่ตื่นต้น และไม่เป็นที่น่าสนใจของคนมากนัก

2. ระวังใจในด้านความเพลิดเพลิน (ROMANTIC) ความเพลิดเพลินเป็นคุณสมบัติที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งของห้องจัดแสดง เพราะเพียงความงามของวัตถุหรือห้องจัดแสดงอย่างเดียวจะทำให้ประชาชนเบื่อหน่าย ไม่อยากเดินชมนานเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้ห้องแสดงจึงควรระวังใจในด้านความเพลิดเพลินด้วย

3. ระวังใจให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นอยากรู้ (INTELLECTUAL) เพราะเป้าหมายของห้องจัดแสดงที่สำคัญที่สุดคือ การให้ความรู้กับประชาชนที่เข้าชม ถ้าพิพิธภัณฑ์แห่งใดมีแต่ความงามและความเพลิดเพลินเพียง 2 อย่างเท่านั้น แต่ขาดการกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น พิพิธภัณฑ์แห่งนั้นย่อมไม่ประสบความสำเร็จในการจัดแสดง การกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นทำได้หลายประการ เช่น

- ออกแบบห้องจัดแสดงให้ระวังใจเป็นขั้นตอน ไม่อ้างว้างหรือโง่งจนเกินไป เมื่อเดินเข้าไปในห้องตอนหนึ่ง ก็เห็นตอนสองตอนสามตามลำดับ ห้องแสดงที่ยาวเกินไป จะทำให้เกิดความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อ้างว้างและไม่เข้าใจ ในขณะที่เดียวกันห้องแสดงที่เรียงแถวยาวโดยไม่มีขั้นตอนก็ไม่ชวนแก่การชมด้วย

- คำอธิบายวัตถุประสงค์ก็เป็นส่วนสำคัญที่เราควารู้สึกอยากรู้ อยากเห็นของประชาชน พิพิธภัณฑ์หลายแห่งได้ตั้งคำถามสร้างปัญหาแก่ผู้ชมเพื่อที่จะได้หยุดอ่านคำตอบ โดยจะสัมพันธ์กันเช่นนี้ตลอดเวลา ก็เป็นส่วนหนึ่งในการที่เราควรรู้สึกอยากเห็นทั้งสิ้น และยังเราเข้าไปก็จะยิ่งเข้าไปแสวงหาคำตอบในห้องจัดแสดงมากขึ้น

การผ่อนคลายในการชมงาน

โดยส่วนใหญ่ที่เป็นความจริงว่า การเข้าชมและการแสดงมักจะทำให้เกิดความล้าทางร่างกายขึ้นได้ หลังจากการเดินชมได้สักช่วงเวลาหนึ่ง เนื่องจากการใช้ประสาทตามากเกินไป อาจแก้ไขโดยวิธี

- 3 พักผ่อนสายตาจากสิ่งที่สดใสด้วยสิ่งที่เย็นลง
- 4 จากที่สว่างไปที่มืด
- 5 จากมุมมองที่แคบไปยังมุมมองที่กว้าง เช่น การนำผู้ชมสัมผัสกับธรรมชาติรอบ ๆ เช่น สวน น้ำพุ ฯลฯ
- 6 การต้องการพักผ่อนจากการที่ต้องยืนหรือเดินนาน ๆ อาจทำได้โดยจัดให้มีบริเวณที่นั่งพักเป็นจุด ๆ สิ่งเหล่านี้จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ทางร่างกายที่อ่อนล้าไปกับขึ้นมาใหม่

ข) พฤติกรรมมนุษย์ในการชมนิทรรศการ

1. เวลาในการชมพิพิธภัณฑ์
 - เวลาในการชมพิพิธภัณฑ์ซึ่งสรุปจาก
 - พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ การชมวัตถุโบราณ และคำอธิบายสั้น ๆ ใช้เวลา 15 วินาที/ชิ้น
 - จากการชมนิทรรศการศิลปะร่วมสมัย ประติมากรรม และภาพพิมพ์ ใช้เวลา 30 วินาที/ชิ้น
 - จากการชมพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ การชมหุ่นจำลอง ภาพบรรยาย ใช้เวลา 40 วินาที/ชิ้น
 - สรุปเวลาในการชมนิทรรศการของศูนย์ศึกษาวัฒนธรรมการปกครองต้องใช้เวลาในการชมประมาณ 30 วินาที/ชิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. RELAXATION ระบบความรู้สึกทางประสาท เช่นอวัยวะของการมองเห็น ถ้าใช้มากเกินไปก็จะล้า จึงเกิดขึ้นได้เสมอกับผู้ชมในห้องนิทรรศการ เพื่อการ COMPENSATE สายตา ควรเปิดโอกาสให้ตาได้เคลื่อนไปในลักษณะพักผ่อน เช่น พักผ่อนสายตาจากสีที่สดใสด้วยสีที่เย็นลง จากที่สว่างไปยังที่มืด และเปลี่ยนมุมมองจากมุมที่แคบไปยังมุมที่กว้าง

3. ขอบเขตของการมองเห็น

มุมมองของมนุษย์ที่ไม่ต้องหันศีรษะใช้ประมาณ 40 องศา ความจริงมุมมองของมนุษย์มากกว่านี้ มุมมองทางตั้งมากกว่ามุมมองทางนอน การหันศีรษะง่ายกว่าการเกลือกตา พิจารณาจากรูปต่อไปนี้

ก. ผู้ดูภาพที่กำลังดูภาพหนึ่ง หรือภาพที่จัดเป็นกลุ่มก็ตาม ผู้ดูจะหมุนศีรษะหรือหมุนตัวเพื่อดูภาพอื่นๆ ผังนี้แสดง โดย HERBERT BAYER ในปี 1939 แสดงว่ามนุษย์สามารถดูภาพได้ในทุกทิศทาง ทั้งด้านขวา ด้านล่าง และด้านบน

ข) การให้แสงสว่างในห้องแสดงนิทรรศการ

การให้แสงสว่างในพิพิธภัณฑ์แบ่งเป็น 2 ชนิดใหญ่ๆ คือ

1. แสงสว่างตามธรรมชาติ (NATURAL LIGHT)

พิจารณาทิศทางของแสงที่มากกระทบวัตถุที่จัดแสดง จะมี 4 วิธีดังต่อไปนี้

- 1.1 การให้แสงสว่างจากด้านข้าง
- 1.2 การให้แสงสว่างจากด้านบน
- 1.3 การให้แสงสว่างเฉียงจากหน้าต่างค่อนข้างสูง
- 1.4 การให้แสงสว่างจากธรรมชาติทางอ้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทิศทางของแสงมีผลโดยตรงกับการออกแบบสถาปัตยกรรม เช่น กรณีที่เด็กใช้แสง
ด้านบนเหนือศีรษะก็จะทำให้อาคารมีได้ชั้นเดียว หรือมีลักษณะของ OPEN WELL ขึ้น แต่ถ้าเป็น
แสงจากด้านข้างจะทำให้ความลึกของอาคารถูกจำกัด แต่ก็ทำให้มีช่องเปิดทางด้านผนังสามารถ
เกิดการถ่ายเทอากาศได้

การพิจารณากิจกรรมต่างๆ CONCEPT ของการแสงช่วยได้ เช่น แสงที่เข้ามา
โดยตรงจากด้านบนทำให้เกิดเงา และ DISTORT การรับรู้แสงที่เอนมาจากทางด้านบนและ
ด้านข้างจะทำให้วัตถุเป็นสามมิติ เช่น ประติมากรรมต่าง ๆ หรือแม้แต่ภาพประเภทหุ่นสูง นูนต่ำ
รวมทั้งแสงที่ตกลงไปมิให้เกิดความรู้สึกเมื่อยล้าแก่สายตาผู้ชม หลักสำคัญอีกประการหนึ่งคือ
CONTRAST ถ้าไม่มี CONTRAST EFFECT ของแสงก็จะไม่ทำให้เกิดขึ้น เช่น การเปิดแสงทางด้าน
บนและด้านข้าง ห้องก็จะสว่างไปหมด จัดดูไม่ถูกนั้น

- การใช้หลัก CONTRAST มีหลักการดังต่อไปนี้

1. วัตถุและพื้นผิวมีขนาดแน่นอนที่เหมาะสมในวงของการมองเห็น ต้องจัดแสดงเท่า
ๆ กัน

2. ถ้า CENTER ของการมองเห็นความ CONTRAST ที่เกิดขึ้นไม่ควรเกิน 1 ใน 3

3. การ CONTRAST ระหว่างบริเวณรอบ ๆ FIELD OF VISION ไม่ควรเกิน 1.10

4. CONTRAST ไม่ควรเกินค่าที่ FIELD OF VISION ด้านข้าง ด้านล่าง และ
ด้านบน DRAMATIC EFFECT จะเกิดขึ้นเมื่อ CONTRAST มีความเหมาะสม CONTRAST ไม่
เพียงมีผลต่อความสัมพันธ์ของวัตถุเท่านั้น แต่จะมีผลต่อสถาปัตยกรรมด้วย เพราะเมื่อบริเวณของ
การมองเห็น CONTRAST มากเกินไป ระยะที่เหมาะสมในการมองเห็นอาจวัดได้จากจุดของการมองเห็น
ค่าเฉลี่ยและพิจารณาถึงค่าต่ำสุดที่เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งในการหาขนาดของห้องแสดง

การให้แสงแบบ INDIRECT LIGHT จะแตกต่างกันตามหลักของการสะท้อนสีผิว และ
โครงสร้างของผิวจะสะท้อน เช่น PARTITION มีผลต่อ PERCEPTION ของแสง และพื้นที่การ
TREAT ผิวที่แตกต่างกันออกไปจะทำให้ SPACE เปลี่ยนไปโดยสิ้นเชิงในแง่ความรู้สึก

แสงสะท้อนจะมีผลมากและมีความสำคัญกว่าแสงทั่วไป ที่เป็นแสงธรรมชาติด้วยกัน
ในกรณีที่ต้องการแผ่กระจายการสะท้อนแสงจากสี ผิวของโครงสร้างทำให้ห้องทั้งห้องมี
TONALITY โดยทั่วไปในประเทศร้อน จะทำให้อากาศร้อนระอุโอเลตที่เป็นอันตรายต่อวัตถุจะถูก
ABSORB ไปหลังจากการปรากฏการณ์แสงสะท้อน

การใช้แสง INDIRECT มักจะใช้สำหรับฉากหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้แสง DIRECT มักจะใช้สำหรับการเห็นวัตถุ

นอกจากนี้แสงธรรมชาติจะมีผลต่อความรู้สึกของผู้เข้าชมอาคารถึงความโปร่งโล่ง ไม่ทึบ โดยเฉพาะแสงธรรมชาติที่ใช้ในบริเวณทางสัญจรต่างๆ แม้กระทั่ง SPACE ที่เป็น PUBLIC USE ของอาคาร เช่น โถง ฯลฯ เป็นต้น แสงธรรมชาติดังนี้เป็นส่วนช่วยดึงดูดความสนใจจากห้องแสดงหรือจุดแสดงจุดหนึ่งไปยังอีกจุดตามที่สถาปนิกได้วางไว้

การเปิดแสงธรรมชาติไม่ว่าด้านบนหรือด้านข้างก็ดี ย่อมมีผลต่อความต้องการภายในอาคารนั้น หมายถึง ความต่อเนื่องของ SPACE มีมากขึ้น อาคารที่ออกแบบมีความเป็นกล่องลดลง

2. การให้แสงสว่างโดยใช้แสงประดิษฐ์ (ARTIFICIAL LIGHT)

เป็นที่ยอมรับกันในส่วนหนึ่งว่า แสงประดิษฐ์มีผลต่อการจัดแสดงของวัตถุเฉพาะ ขึ้นมากกว่าแสงธรรมชาติ เพราะ

- สามารถควบคุมความเข้มของแสงได้
- สามารถควบคุมตำแหน่งของแหล่งกำเนิดแสงได้
- สามารถควบคุมทิศทางได้ค่อนข้างแน่นอน

แต่ถึงกระนั้น ก็ควรระวังในการติดตั้งตำแหน่งโดยสมควร การใช้แสงประดิษฐ์นั้นสามารถเกิดการจัดแสงแบบต่างๆ ได้ไม่จำกัด และช่วยให้สามารถจัดผังพื้นที่ได้อย่างอิสระ แต่แสงประดิษฐ์ก็มีข้อเสียคือ

- หากใช้ปริมาณมากไปจะเกิด MONOTONY
- เกิดความยุ่งยากในการจัดการ CONTRAST
- ทำให้เกิดความร้อนหรืออุณหภูมิภายในห้องสูงขึ้น โดยเฉพาะการใช้ไฟ SPOTLIGHT
- แสงไม่แผ่กระจายเป็นบริเวณกว้าง
- กรณีที่ใช้สีจัดมากเกินไป จะทำให้เกิด CONFUSE ทางการรับรู้ ทำให้ปวดหัวตาลาย

ถ้าหากจะใช้แสงประดิษฐ์ให้ได้ผลเช่นเดียวกับแสงธรรมชาติ จะต้องใช้แสงประดิษฐ์ที่มีกำลังสูง นอกจากนี้การรับรู้ทางกายภาพของ SPACE เป็นข้อพิจารณาที่สำคัญในการเลือกใช้แสงธรรมชาติหรือแสงประดิษฐ์เพื่อการจัดแสดง

เทคนิคและระบบของการให้แสงสว่าง

1. ขนาดของวัตถุที่มองเห็น
2. BRIGHTNESS ขึ้นอยู่กับแสงสว่างและขนาดของต้นกำเนิดแสง
3. CONTRAST ของวัตถุกับสิ่งแวดล้อม ถ้ามีไม่มากก็มองเห็นได้ชัด แต่ถ้ามีมากเกินไปจะเป็นอันตรายต่อสายตา
4. TIMEING การใช้เวลาในการเพ่งมอง ยิ่งเพ่งยิ่งชัด

ต้นกำเนิดแสง

แสงธรรมชาติ (จากดวงอาทิตย์) ทั้งโดยตรงและจากการสะท้อน

- จากด้านข้าง

- จากหลังคา

มีวิธีในการควบคุมแสงธรรมชาติ คือ

- ทำที่บังแดด

- ตัดแสงด้วยกระจกฝ้า

- การทำสีภายในอาคารให้สะท้อนแสงน้อยลง

แสงประดิษฐ์

- จากหลอด INCANDESCENT ที่มีไส้

- จากหลอด DISCHARGE พวกหลอด FLUORESCENT

- GLARE คือแสงที่ทำให้เคืองตา เกิดจาก

1. ขนาดของต้นกำเนิดแสง ยิ่งโตยิ่ง GLARE
2. ระยะทาง ถ้าไกลจากต้นกำเนิดแสงมาก GLARE จะเกิดน้อยลง
3. ถ้าต้นกำเนิดแสง CONTRAST กับบริเวณใกล้ๆ มากจะทำให้เกิด GLARE ได้
4. ความสว่างของต้นกำเนิดแสง ถ้าสว่างมากจะ GLARE มาก

คุณภาพของแสงขึ้นอยู่กับ

- ไม่มี GLARE

- BRIGHTNESS RATIO ต้องดีด้วย

- DEFFUSION ดี กระจายตัวสม่ำเสมอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการกำจัด DIRECT และ REFLEXED GLARE

- ใช้ SHIELD บังดวงคอม
- ใช้วัสดุที่มี TRANSMITTANCE น้อย ยกตัวอย่างเช่น วัสดุแสดง

RECOMMENDED MINIMUM VALUES OF ILLUMINATION

	LUMEN WATT/SAM
MUSEUM GENERAL	200
ART GALLERY GENERAL	200
OFFICE GENERAL - EXECUTIVE - DRAWING OFFICE	400
ENTRANCE, RECEPTION, HALL	200
STAIR	100
HALL AUDITORIUM	100
MACHINE ROOM, SHOP	100
LABBY RECEPTION, WAITING ROOM, STAIR - CORRIDOR	200

ชนิดของแสงสว่าง แบ่งคุณสมบัติของดวงคอม และการกระจายแสงตามแนวตั้ง

1. DIRECT LIGHT ให้ความเข้มดีที่สุด เหมาะกับห้องเพดานสูง ถ้าเพดานมีดจะเกิด CONTRAST มาก
 2. INDIRECT LIGHT ให้ความคุณภาพแสงดีที่สุดเพราะไม่เกิดความจ้าของแสงบน WORKING PLANE เป็นแสงสะท้อนทั้งหมด ดังนั้นฝ้าเพดานต้องสะอาดและสะท้อนแสงได้ดี ระบบนี้แพงที่สุด ถ้าเพดานสว่างดวงคอมมีดจะเกิด CONTRAST สูง
 3. DIRECT - INDIRECT LIGHTING GENERAL DISFUSE ให้แสงสม่ำเสมอที่สุด
 4. SEMI - DIRECT LIGHTING บริเวณใกล้กับดวงคอมมี CONTRAST ลดลง แต่ให้เกิด CONTRAST ระหว่างดวงคอมกับเพดาน ต้นทุนก็น้อยกว่าแบบ INDIRECT LIGHT
- ตู้ฉิวกระจกจะเกิดการสะท้อนมากน้อยขึ้นกับตำแหน่ง ความลาดเอียงเป็นวิธีเดียวที่แก้การสะท้อนแสงจากต้นกำเนิดลงได้ ภาพต่าง ๆ เหล่านี้แสดงวิธีแก้การสะท้อนแสง เมื่อจุดกำเนิดแสงอยู่ในที่ต่าง ๆ
- เมื่อตั้งตู้กระจกตรงข้ามหน้าต่าง ให้เอียงผิวกระจกทำมุมแหลมกับพื้นห้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เมื่อตั้งอยู่เบื้องหน้าหน้าต่าง ให้เอียงกระจกออกจากหน้าต่างเข้าหาตัวผู้ดู
- ตู้ที่หันหน้าเข้าหากัน ให้เอียงกระจกทำมุมซึ่งกันและกัน อย่าหันหน้าเข้าหากัน
- เมื่อแสงเข้าหาทางเบื้องบนและอยู่เบื้องหลังผู้ดู ไม่ต้องเอียงตู้กระจก

การป้องกันการเสื่อมสภาพของวัตถุที่เกิดจากแสงและรังสีต่าง ๆ

1. ควรทราบถึงชนิดของวัตถุที่มีความไวแสงไม่เท่ากัน

วัตถุต่อไปนี้ควรหลีกเลี่ยงไม่ให้ได้รับแสง หรือหากจำเป็นควรได้รับแสงไม่เกิน 50 ลักซ์ และไม่ควรได้รับรังสีอัลตราไวโอเล็ตเกินกว่า 30 ไมโครวัตต์/ลูเมน ภาพเขียนสีน้ำ ภาพวาด ภาพพิมพ์ ภาพถ่าย ผ้า เครื่องแต่งกาย เอกสารโบราณ กระจกใส ผนังพอกย้อมสี ขนสัตว์ ขนนก วัตถุต่อไปนี้หากจำเป็นควรได้รับแสงไม่เกิน 150 ลักซ์ และไม่ควรได้รับรังสีอัลตราไวโอเล็ตเกินกว่า 90 ไมโครวัตต์/ลูเมน ภาพเขียนสีน้ำมัน ภาพเขียนสีฝุ่น ผนังที่ไม่ได้ย้อมสี กระจก เครื่องเขียน เครื่องปั้นดินเผา กระจก เครื่องประดับ

2. ควรลดปริมาณการส่องสว่างของแหล่งกำเนิดแสงภายในห้องจัดแสดงที่วัตถุไวแสงโดยพยายามรักษาระดับแสงที่ส่องไปยังวัตถุ ไม่ควรเกิน 50 ลักซ์ และรังสีอัลตราไวโอเล็ตไม่ควรเกิน 75 ไมโครวัตต์/ลูเมน หลีกเลี่ยงการที่แหล่งกำเนิดแสงพุ่งตรงไปยังวัตถุ เลือกหลอดไฟชนิดที่ให้รังสีอัลตราไวโอเล็ตต่ำหรือใช้วัสดุกรองรังสีอัลตราไวโอเล็ต

3. ลดเวลาการปิด-เปิดของแหล่งกำเนิดแสงสว่างสำหรับวัตถุที่ไวต่อแสง

- จำกัดเวลาการจัดแสดงวัตถุที่ไวต่อแสง หากเป็นไปได้ไม่ควรนำออกมาจัดแสดงบ่อยครั้ง ควรเก็บไว้ในที่มืด

- ให้มีการเปิด-ปิดเฉพาะช่วงที่มีผู้เข้าชม
- จัดองแบบวัตถุที่เดิมและมีคุณค่าขึ้นมาจัดแสดงแทนของจริง

4. ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุกับฉากหลังมีความสำคัญมาก รูปร่างแก้วเข้า-แก้วออก

ให้ผลต่อวัตถุต่างกัน วัตถุควรจะสอดคล้องกับความเร็วเคลื่อนไหวทางจิตวิทยา

ข้อมูลเบื้องต้นทั่วไปเกี่ยวกับแสงซึ่งมีผลต่อโบราณวัตถุและศิลปวัตถุ

แสงเป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้ามีทั้งชนิดที่มองเห็นและมองไม่เห็น ชนิดที่มองเห็นได้เรียกว่าแสง ส่วนชนิดที่มองไม่เห็นและเกี่ยวข้องกับเสื่อมสภาพของศิลปวัตถุแก่ รังสีอินฟราเรดและรังสีอัลตราไวโอเล็ต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แหล่งกำเนิดแสงในพิพิธภัณฑ์ได้แก่ดวงอาทิตย์และหลอดไฟประดิษฐ์ ดวงอาทิตย์เป็นแหล่งกำเนิดแสงที่อันตรายที่สุด เพราะให้แสงและรังสีอัลตราไวโอเล็ตมากที่สุด รังสีอัลตราไวโอเล็ตเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้เกิดการเสื่อมสภาพของวัตถุ

ฏ) จิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาจิตวิทยาเพื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมและการรับรู้ของบุคคลในสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบอาคารและการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ ดังนั้นจึงจะพิจารณาเพียงบางที่ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น

การจัดที่ว่างและจังหวะเวลา (SPACE AND TIME)

เวลาเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการพิจารณา SPACE ของการจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ โดยต้องพิจารณาร่วมไปกับแนวคิดในการจัดวงจรการเดินทางชมการแสดง ในการประเมินค่าที่เกิดขึ้นทางกายภาพของผู้คนดูเหมือนว่าเวลาจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ

การจำลองสภาพการยอมรับของมนุษย์กับเรื่องราวเฉพาะอยู่แล้ว พบว่าข้อมูลที่มีมนุษย์สนใจและจะรับเข้าไปได้อยู่ประมาณ 16 รายการต่อวินาที ทั้ง 16 รายการนี้จะมีเพียง 1 ใน 30 เท่านั้นที่มนุษย์จดจำได้เป็นอย่างมาก และจะมีข้อมูลไม่เกิน 160 อยู่ภายในเวลาเดียวกันที่จะอยู่ในจิตใจของมนุษย์

จวบจนความจริงที่ว่าจำนวนความจุของความสามารถของมนุษย์มีค่าเกือบคงตัว ดังนั้นสิ่งที่จะพิจารณาอันมีความสำคัญต่อการจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์ได้ มีดังต่อไปนี้

1. ความต้องการเวลาและ SPACE เป็นสิ่งที่พิจารณาเป็นเรื่องแรก ที่มีการจัดแสดงวัตถุ
2. SPACE ของสถาปัตยกรรมอาจทำให้ง่ายได้ โดยการพิจารณากับสภาวะการรับรู้
3. จำนวนการยอมรับของมนุษย์ต่อช่วงเวลาหนึ่ง ๆ มีค่าเกือบคงที่ อาจจะจำไม่ได้เลย และ ไม่น้อยเกินไปจนรู้สึกเหมือนไม่มีสาระในการจัดแสดงนั้น
4. ความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องราวที่จัดแสดงกับการใช้เวลาในการชมมีข้อพิจารณาคือ วงจรที่รวดเร็วแต่ครอบคลุมเรื่องราวที่เหมาะสมพอดี อาจจะให้ข้อมูลพอกๆกับ วงจรที่ช้าซึ่งมีเรื่องราวเต็มไปหมด ทั้งนี้เพราะสภาพการรับรู้ในช่วงเวลาของมนุษย์มีค่าเกือบคงที่ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การผ่อนคลาย (RELAXATION)

เป็นความจริงที่ว่าผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ มักจะเกิดความล้าทางกายภาพขึ้นได้หลังจากการเดินชมภายในพิพิธภัณฑ์ช่วงหนึ่ง ความสมดุลทางร่างกายซึ่งถูกรบกวนจะกลับมาใหม่ เมื่อมีสิ่งน่าสนใจมากระตุ้นตามทฤษฎีกระบวนการทางกายภาพ สามารถแยกออกจากกระบวนการทางจิตวิทยาได้ และความเมื่อยล้าทางร่างกายจะอธิบายด้วยเหตุผลที่แตกต่าง จากความเมื่อยล้าทางสมองได้ แต่ในทางปฏิบัติยากที่จะแยกออกจากกันได้

ระบบความรู้สึกร่างกายประสาท เช่น อวัยวะของการมองเห็น ถ้าใช้มากเกินไปจะล้าซึ่งเกิดขึ้นพร้อมกับผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ เพื่อความชดเชยการล้าของสายตา จึงควรเปิดโอกาสให้ตาได้เคลื่อนไปในลักษณะที่พักผ่อน เช่น พักผ่อนสายตาจากสีสดใสด้วยสีที่เย็นลงจากที่สว่างไปยังที่มีมืดและการเปลี่ยนมุมมองจากที่แคบไปยังที่กว้าง

การบันทึกของระบบประสาทมักจะทำโดยการผลิตเมตาโบลิซึม และการหายใจคล้ายกับ SENSORY APPARATUS คือมีความต้องการทดแทน เช่น การนั่ง การยืน และการนอน เป็นต้น พิพิธภัณฑ์สมัยใหม่แสดงออกไปในพื้นที่ที่จัดเตรียมสำหรับกิจกรรมพิเศษ เช่น จัดให้มีบริเวณพักผ่อน และร้านค้า การพักผ่อนสบายตาของผู้ชม อาจแก่นับปัญหาโดยนำผู้ชมเข้าไปสัมผัสสภาพธรรมชาติที่จัดขึ้นเพื่อการนี้โดยเฉพาะ

การแสดงผลขนาดใหญ่ซึ่งมีขนาดของข้อมูลที่ไม่มากนัก จะทำให้เหนื่อยน้อยกว่าการแสดงผลขนาดเล็กที่ผู้ชมเดินชมเกือบทั้งหมด คุณภาพของเนื้อหาอาจมีเพิ่มมากขึ้นโดยการจัดให้เกิดความกลมกลืนระหว่างวัตถุกับสภาพแวดล้อม เมื่อผู้ชมเตรียมที่รับข้อมูลและสามารถรับได้โดยง่าย ปราศจากความยุ่งยาก

2. คลังวัตถุแสดง (COLLECTION STORAGE)

คลังวัตถุที่หน้าที่ในอาคารเก็บวัตถุที่เหลือจากการแสดงแล้ว และเป็นที่เก็บวัตถุเพื่อการศึกษา ค้นคว้า หรือเก็บวัตถุสำหรับให้ยืม และวัตถุที่ใช้จัดนิทรรศการเคลื่อนที่ และกิจกรรมอื่น ๆ และหน้าที่ทั้งกล่าวจะมีประสิทธิภาพโดยการจำแนกการเก็บออกเป็นหมวดหมู่ และมีทะเบียนบัญชีที่ถูกต้องเป็นระเบียบ และจะต้องเป็นสถานที่ซึ่งเก็บรักษาวัตถุอย่างปลอดภัยทั้งโจรภัย และอัคคีภัย หรือทั้งภัยธรรมชาติ

ฉะนั้นผู้ที่เข้าออกในส่วนนี้ต้องมีหน้าที่โดยตรง ในบางโอกาสอาจจะจัดบริการแก่ผู้สนใจพิเศษที่จะเข้ามาทำการศึกษา และในการออกแบบควรคำนึงถึงการขยายตัวในอนาคตด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คลังวัตถุมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีเนื้อที่กว้างขวาง สามารถควบคุมอุณหภูมิและความชื้นได้ เพื่อสงวนรักษาวัตถุให้คงสภาพอยู่ตลอดเวลา (ปริมาณความชื้นอยู่ระหว่าง 45 % ถึง 60 %)

โดยทั่วไปขนาดของคลังจะมีพื้นที่ 20 - 25 % ของส่วนแสดงงาน ระบุเข้าออกไม่มากกว่า 2.40 ม. และสูงไม่น้อยกว่า 3.60 ม. และเนื้อที่ส่วนนี้ออกแบบให้รับน้ำหนักได้ประมาณ 1,000 กก./ตรม.

การจำแนกแยกประเภทวัตถุในคลัง ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของอาคาร เพื่อสะดวกในการสงวนรักษาวัตถุที่เป็นอินทรีย์วัตถุ หรืออนินทรีย์วัตถุได้ถูกต้อง

นอกจากนี้เจ้าหน้าที่คลังจะต้องมีความรู้พื้นฐานกว้าง ๆ ในการสงวนรักษาวัตถุ รวมทั้งวิธีการเก็บวัตถุแต่ละชนิด เพื่อที่จะจัดทำครุภัณฑ์เก็บรักษาได้ถูกต้อง

2.1 การจัดระบบคลัง

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมที่ บ้านจังหวัดสุพรรณบุรีจะใช้ระบบคลังกลางวัตถุทุกชนิด ทุกประเภท รวมถึงที่แห่งเดียวกัน โดยจำแนกเก็บรักษาได้ตามประเภทของวัตถุ อย่างไรก็ตามที่ตั้งของคลังควรอยู่ใกล้กับนักวิชาการหรือภัณฑารักษ์ และแผนกทะเบียน เพื่อสะดวกในการประสานงาน

หลักสำคัญในการเก็บวัตถุในคลังเก็บของเหลือนั้นจัดออกเป็นหมวดหมู่ดังต่อไปนี้
ก. เก็บตามประเภทของวัตถุ วัตถุประสงค์ในการควบคุมอุณหภูมิ ความชื้น และป้องกันรักษาไม่ให้แมลงมาทำลาย

ข. เก็บตามยุคสมัย หรือตามเรื่องราว

ค. วัตถุมีค่า อาจเป็นวัตถุที่มีราคาแพง จำเป็นต้องเพิ่มความระมัดระวังอย่างมาก ควรมีห้องเก็บของมีค่าหรือตู้นิรภัยเป็นพิเศษ

วัตถุที่รวบรวมไว้ต้องจัดให้มีระบบ ระเบียบแยกประเภทออกเป็นกลุ่มใช้ประโยชน์ได้ง่ายในการอ้างอิง การศึกษาค้นคว้า การจัดแสดง และการสงวนรักษา ซ่อมแซม นอกจากนั้น ต้องทำความสะอาดอยู่เสมอ และไม่ให้เกิดอันตรายหรือชำรุดแตกหัก แนนอนที่ต้องทำหมายเลขประจำวัตถุ และจัดแบ่งกลุ่มเพื่อจะได้จัดวางตามทะเบียนวัตถุและบัตรทะเบียน

วัตถุทุกชิ้นในศูนย์ฯ จะต้องทำหลักฐานเกี่ยวกับทะเบียนบัญชีไว้ โดยภัณฑารักษ์และเจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียนจะเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมทะเบียน โดยจัดเก็บเป็นแฟ้มวัตถุแต่ละชิ้น

ซึ่งทะเบียนอาจเก็บเรียงตามประเภทหรือเก็บตามยุคสมัยของวัตถุเช่นเดียวกับคลัง บัตรทะเบียนนี้ จะเก็บไว้ในตู้ลิ้นชักที่ล็อคได้

การทำทะเบียนเพื่อควบคุมวัตถุ จะต้องการสถานที่ และเครื่องมือ และหน้าที่ของนายทะเบียน จะต้องตรวจสอบสภาพของวัตถุ และในบางครั้งผู้อำนวยการและนักวิชาการจะต้องทำหน้าที่นี้ วัตถุสำคัญทุกชิ้นควรจะถ่ายรูปไว้ตั้งแต่แรกที่รับวัตถุ เพราะรูปถ่ายเหล่านี้อาจใช้เป็นหลักฐานและ ทำแคตตาล็อกได้เป็นอย่างดี และควรจะถ่ายรูปบันทึกไว้ทุกแง่มุม และลงวันที่กำกับที่รูปทุกรูปด้วย

มีข้อเสนอแนะว่า หากประสงค์ที่ใช้มาตรฐานขั้นต้นของอาคารพิพิธภัณฑ์ฯ ให้มีประสิทธิภาพ ควรให้ความสนใจต่ออุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ เกี่ยวกับคลังเก็บ ให้เท่ากับห้องแสดง เพราะจะต้องมีวัตถุเพิ่มขึ้นตลอดเวลา ซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงและขยายขยายงานทุก 2-3 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

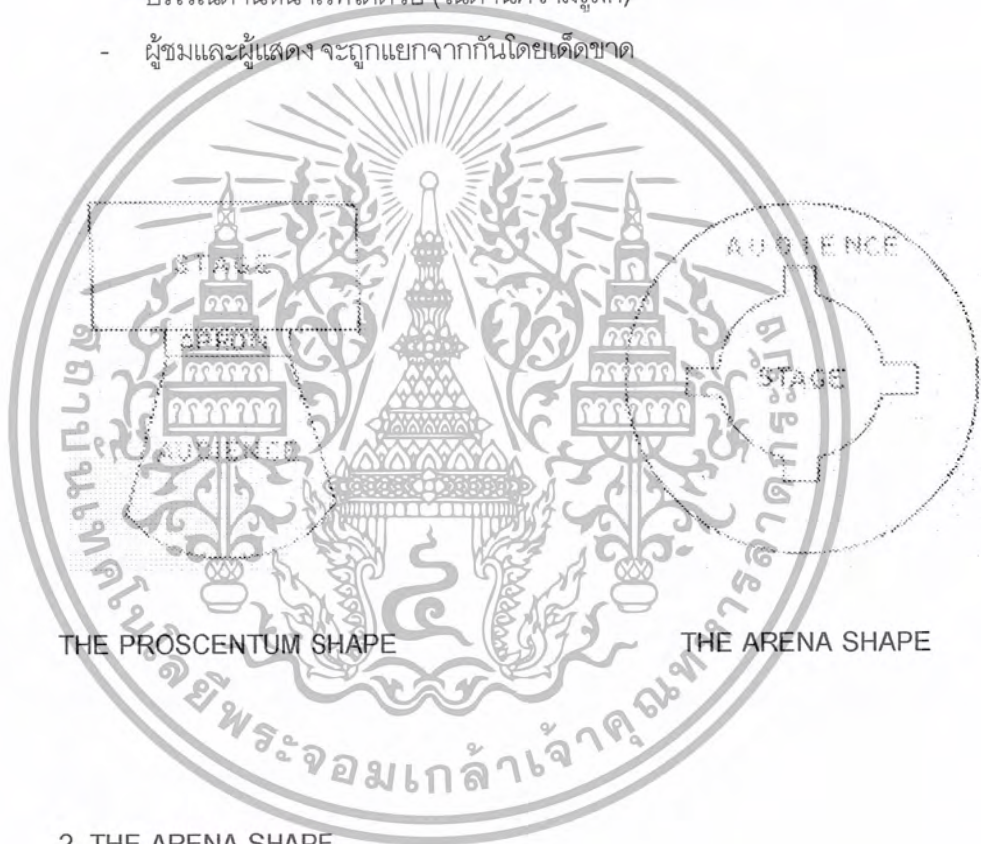
ภาคผนวก ค การออกแบบโรงละคร

แบบแปลนแบ่งเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. THE PROSCENTUM SHAPE

ผลที่ได้รับ

- ผู้ชมสามารถชมการแสดงได้ด้านเดียว และด้านที่เห็นจะสามารถออกแบบได้อย่างเต็มที่
- การแสดงไม่ถูกจำกัดแต่เพียงภายในเวทีเท่านั้น ยังสามารถต่อเนื่องสู่ผู้ชมได้โดยบริเวณด้านหน้าเวทีได้ด้วย (ในด้านความรู้สึก)
- ผู้ชมและผู้แสดง จะถูกแยกจากกันโดยเด็ดขาด

2. THE ARENA SHAPE

ผลที่ได้รับ

- เวทีถูกล้อมรอบโดยผู้ชม
- สามารถทำให้ผู้ชมจำนวนมากได้ใกล้ชิดกับการแสดงอย่างเต็มที่ (ผู้ชมและผู้แสดง อยู่ในบริเวณร่วมกัน)
- ลดค่าใช้จ่ายในการจัดการแสดง (ฉากประกอบ เป็นต้น) โดยอัตโนมัติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. THE OPEN-THRUST SHAPE

ผลที่ได้รับ

- เป็นการแก้ปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในการจัดแสดงของแบบ APRON SHAPE โดยให้ ส่วนของผู้ชมและส่วนการแสดงได้ใกล้ชิดกันขึ้น (ร่วมเอาข้อดีของแบบที่ 1 และ 2 มารวมกัน)

4. THE APRON SHAPE

ผลที่ได้รับ

- เป็นการช่วยให้การแสดงของ PROSCENIUM SHAPE ได้ผลยิ่งขึ้น (แต่ไม่จัดว่าเป็นแบบหนึ่งของ THE OPENTHRUST SHAPE เพราะส่วน APRON นี้ไม่สามารถจัดการ)

THE OPEN-THRUST SHAPE

THE APRON SHAPE

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่นั่งผู้ชม (AUDIENCE)

แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. RECTANCULAR SHAPE

- รูปแบบของที่นั่งผู้ชมในลักษณะนี้ จะทำให้เกิดเสียงสะท้อนกลับไปมา (SOUND FLUTTER) แต่สามารถแก้ปัญหาได้โดยใช้วัสดุดูดเสียงติดตั้งในตำแหน่งที่ทำให้เกิด SOUND FLUTTER
- เหมาะสมกับผู้ชมจำนวนน้อย

2. FAN SHAPE

- รูปแบบของที่นั่งผู้ชมในลักษณะนี้ จะสามารถกระจายเสียงไปยังผู้ชมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- เหมาะสมกับผู้ชมจำนวนมาก

3. CIRCULAR OR ELLIPTICALLY SHAPE

รูปแบบของที่นั่งผู้ชมในลักษณะนี้ จะทำให้เกิดการสะท้อนเสียงมารวมกันเป็นจุด (SOUND FOCUS) แต่สามารถแก้ปัญหาโดยใช้วัสดุดูดเสียงติดตั้งในตำแหน่งที่ทำให้เกิด SOUND FOCUS หรือทำผิวของผนังด้านข้างเป็นแบบ CONVEX SURFACE

ลักษณะการจัดที่นั่งในส่วนผู้ชม

แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. COMMON ONE BANK (แบบ CONTINENTAL)

เป็นการจัดที่นั่งแถวเดียวตลอด มีทางเดินของผู้ชม 2 ข้าง ซึ่งไม่ควรต่ำกว่า 1.50 เมตร (ตามเทศบัญญัติ) เหมาะกับหอการแสดงขนาดเล็ก พื้นที่ 0.75-0.85 ตร.ม./คน รวมทางเดิน

แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

1.1 STARIGHT ROW เป็นแบบแถวเดียวตลอด แบบนี้ไม่ดีเพราะคนนั่งแถวริมต้องนั่งเอียงคอมองเวที

1.2 CURVED ROW เป็นแบบแถวโค้ง (ความโค้งรัศมีอย่างน้อย 6 เมตร) แบบนี้ดีกว่าแบบแรก คือ ผู้ชมทั้งหมดได้รับความสะดวกสบายทั่วถึงกัน แต่แบบนี้จะต้องคำนึงถึงชนิดของพื้น ควรเป็น LEVEL FLOOR หรือ STEPPED FLOOR ถ้าเป็นแบบ INCLINED FLOOR จะไม่เหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้ง 2 แบบนี้ ถ้าใช้กับห้องประชุมกว้างแล้ว ไม่เหมาะสมเพราะที่นั่งในแต่ละแถวยาวมาก คนที่นั่งกลางแถวจะเข้าออกลำบาก

ระหว่างแถว ความกว้างอย่างน้อย 0.80 เมตร (หลังพนักถึงหลังพนัก) และทางเดิน ด้านข้างทั้งสองต้องกว้างพอให้คนเดินสวนกันสบาย (1.50 เมตร) โดยแต่ละแถวควรมีที่นั่งไม่เกิน 14 ที่สำหรับในต่างประเทศ และ 20 ที่ สำหรับในประเทศไทย

2. TWO BANK ROW

เป็นการจัดที่นั่งออกเป็น 2 ตอน โดยมีทางเดินด้านข้าง 2 ทาง และตรงกลาง 1 ทาง ซึ่งเปลืองเนื้อที่ใช้สอย แต่จุดคนได้มากกว่าแบบที่นิยมใช้ในโรงแรมหรือโรงพยาบาลในประเทศไทย (ทางเดินกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร)

แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

2.1 STRAIGHT ROW แบบนี้ผลเสียเหมือนข้อ 1.1 แต่จุดคนได้มากกว่า แต่ละแถวหนึ่ง ๆ มี 3 ตอน ในแต่ละตอนมีเก้าอี้ได้ไม่เกิน 12 ที่

2.2 CURVED ROW ดีกว่าข้อ 2.1 และผู้ชมได้รับความสบายมากกว่า

3. THREE BANK ROW

เป็นแบบที่จัดแถวในแต่ละแถวออกเป็น 3 ตอน แต่มีทางเดิน 2 ทางเท่านั้น เพราะที่นั่งตอนริม 2 ข้างติดกับผนังของหอการแสดง เพื่อเป็นการประหยัดเนื้อที่ห้อง

การจัดแบบนี้ใช้กับหอการแสดงขนาดใหญ่ ทางเดินต้องไม่น้อยกว่า 1.50 ม. (พื้นที่ 0.65-0.75 ตร.ม./คนรวมทางเดิน)

แบ่งเป็น 3 แบบคือ

3.1 STRAIGHT ROW แบบนี้ที่นั่งตอนริมไม่สบาย เพราะต้องนั่งเอียงตัว

3.2 STRAIGHT CENTRE SIDE แบบนี้ไม่ค่อยดี เช่นเดียวกับแบบแรก

3.3 CURVED ROW เป็นแบบที่ดีที่สุด เพราะทุกที่นั่งได้รับความสะดวกสบายเต็มที่

ประเภทของแถวที่นั่ง (TYPE ROW)

อาจจะใช้เป็นแถวตรงตัดตามขวางของตัวอาคาร ส่วนด้านข้างโค้งได้บ้าง หรือทางที่ดี อาจจะจัดเป็นแถวเส้นโค้งทั้งหมด โดยสามารถแยกออกได้ ดังนี้

1. STRAIGHT ROW
2. COMPOUND ROW

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. CURVED ROW

4. FAN ROW

อนึ่ง รัศมีของแถวบนเส้นโค้ง (CURVED ROW) ของที่นั่ง อย่างน้อย 6 เมตร

ประเภทที่นั่ง

สามารถแบ่งออกได้ดังนี้

1. แบบ TRADITIONAL SEATING เป็นการจัดที่นั่งเก้าอี้แบบพับได้อย่างในสหรัฐอเมริกา ทำให้เสียเนื้อที่ 0.65-0.75 ตร.ม./1 ที่นั่ง

2. แบบ CONTINENTAL SEATING เป็นรูปแบบการจัดที่นั่งแบบยุโรป การจัดที่นั่งจัดอย่างธรรมดาตามมาก แต่ละแถวไม่จำกัดจำนวนเก้าอี้ แล้วแต่ความสะดวกสบายของผู้ใช้ เก้าอี้ที่ใช้เป็นเก้าอี้แบบพับได้ ระยะ BACK TO BACK ของเก้าอี้ 0.90-1.05 เมตร เพื่อความสะดวกสบายของผู้เข้าออก ไม่ทำความรำคาญให้แก่ผู้ที่นั่งชม แบบนี้เสียเนื้อที่ 0.75-0.85 ตร.ม./1 ที่นั่ง

สิ่งที่ต้องคำนึงในการจัดที่นั่ง

1. จำนวนเก้าอี้ในระหว่างตอนหนึ่ง ๆ ถ้าแถวนั้นมีทางซึ่งเดินเข้าออกได้ทางเดียว คือด้านหนึ่งติดกำแพง อีกด้านหนึ่งเป็นทางเดิน จะต้องไม่เกินกว่า 7 ที่นั่ง แต่ถ้าแถวนั้นมีทางเดินซึ่งเดินเข้าออกได้ 2 ทาง จะต้องไม่เกินกว่า 14 ที่นั่ง
2. ความกว้างของทางเดิน ไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร (เทศบัญญัติ)
3. ระยะระหว่างแถว จะต้องกว้างพอที่จะเดินเข้าออกได้อย่างสบาย และรบกวนผู้ที่นั่งชม น้อยที่สุด

แบบ TRADITIONAL SEATING 0.75-0.85 เมตร

แบบ CONTINENTAL SEATING 0.90-1.05 เมตร

ประเภทของพื้นบริเวณที่นั่ง

แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. พื้นราบ (LEVEL FLOOR)
2. ขั้นบันได (STEPPED FLOOR) จัด SPACING บนพื้นเอียงลำบากกว่าแบบแรก เพราะจะต้องไม่ให้คนเดินเข้าออกลำบาก
3. พื้นเอียง (SLOPING FLOOR) การจัดแบบนี้ทำให้ทุกคนในทุกแถวมองเห็นถนัด (ในช่วง 7 แถวแรก พื้นไม่ต้องเอียง)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดระดับที่นั่ง (ELEVATION OF SEATS)

บริเวณที่นั่งของผู้ชม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องยกระดับที่นั่ง เพื่อผลทางด้านเสียงและมุมมอง ปัญหาข้อนี้ E. PETZOID เป็นผู้ค้นพบ ซึ่งมีหลักการว่า

"ระดับผู้ชมแต่ละแถว จะยาวขึ้นประมาณ 0.12 เมตร จากระดับแนวหน้า"

ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการมองเห็น และการฟังที่ชัดเจนโดยตรง เพื่อมิให้มีการบังกันระหว่างผู้ชม จึงควรจัดพื้นให้มีมุมเอียงไม่น้อยกว่า 8 องศา โดยประมาณ โดยพื้นที่เริ่มเอียงถ้าไกลจากเวทีมากเท่าใด ความสูงของระดับแถวหลังก็จะน้อยลง

ถ้าความลาดเอียงมีมาก จะทำให้หอการแสดงนั้นจุคนได้น้อย และสิ้นเปลืองมาก แต่ถ้าพื้นจำเป็นต้องเอียงมาก ควรทำเป็นขั้นๆ (คือ ถ้าระดับระหว่างแถวต่างกันเกินกว่า 0.08 เมตร)

ในการจัดที่นั่ง เราอาจจะจัดที่นั่งให้เอียงกัน เพื่อให้ด้านหลังสามารถมองข้ามศีรษะผู้นั่งในแถวหน้าไปได้ ดังนั้นเราจึงไม่สามารถกำหนดมุมลาดเอียงของพื้นได้แน่นอน ส่วน BALCONY นั้น ระยะมองที่สะดวกที่สุด คือ มุมของ 30 ของระดับสายตากับผู้แสดงบนเวที

แบบของเก้าอี้

การวางและการตกแต่งเก้าอี้ เบาะที่นั่งควรเป็นสปริง ประหยัดและสบาย นอกจากนั้นจะต้องคำนึงถึงการแก้ปัญหาเสียงสะท้อนอีกด้วย

ขนาดของเก้าอี้หนึ่ง ควรออกแบบให้กว้างพอ ทำด้วยวัสดุทนไฟ พับได้ขณะพับไม่ทำให้เกิดเสียง ระยะจากข้างหน้าถึงข้างหลังจะเปลี่ยนแปลงได้บ้างเล็กน้อย ขนาดที่นั่งธรรมดาที่ใช้กับทั่วไปของที่นั่งไม่มีเท้าแขน ควรกว้างประมาณ 6.45 เมตร ระยะระหว่างหลังถึงพนักพิง (PITCH BACK) เปลี่ยนไปตามมุมของการมองไปยัง CENTER OF INTEREST โดยระยะหลังของ PITCH ที่กว้างมาก ใช้สำหรับตอนที่ใช้กับส่วนที่อยู่ใกล้กับพื้นที่ของวงดนตรี หรือนั่งชั้นบน

ระยะในการจัดที่นั่งบนพื้น ส่วนที่ติดฝาผนัง จะต้องเว้นที่ระหว่างเก้าอี้กับผนัง อย่างน้อย 0.025 เมตร

ประเภทของที่นั่ง

แบ่งออกได้เป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 3 แบบคือ

1. ที่นั่งแบบที่มีที่วางแขน (SEATING WITH ARMS)
2. ที่นั่งแบบไม่มีที่วางแขน (SEATING WITHOUT ARMS)
3. ที่นั่งแบบไม่มีพนัก (SEATING WITHOUT BACK)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระยะที่น้อยที่สุดของที่นั่งแบบต่างๆ มีดังนี้

1. ระยะหลังพนักเก้าอี้ถึงหลังพนัก 0.76 เมตร สำหรับที่นั่งแบบมีพนัก
2. ระยะหลังพนักถึงหลังพนัก 0.61 เมตร สำหรับที่นั่งแบบไม่มีพนัก
3. ความกว้างของที่นั่งน้อยที่สุด สำหรับที่นั่งมีที่วางแขน 0.51 เมตร
4. ความกว้างของที่นั่งน้อยที่สุด สำหรับที่นั่งไม่มีที่วางแขน 0.46 เมตร

การออกแบบพื้นและความลาด

ในการออกแบบพื้นที่ห้องประชุม หรือโรงมหรสพ ต้องพิจารณาถึงสิ่งต่อไปนี้

1. จำเป็นจะต้องพิจารณาถึงส่วนลัดของร่างกายคนมาตามฐานในท่านั่งที่เห็นชัด โดยกำหนดให้ค้ำนั่งถึงที่นั่งเอียงเป็นมุมกับเวที
2. จะต้องวางระเบียบของที่นั่งของผู้ดู ให้มองผ่านช่วงไหล่ของผู้ดูแถวหน้า และมองข้ามไหล่ ศีรษะ ของผู้ที่นั่งอยู่ในแถวต่อไป โดยเห็นภาพชัดเจนเสมอบนจอ

ประเภทของพื้นลาด

แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ทางลาดทางเดียว (SINGLE SLOPE) ควรมีที่นั่งไม่เกิน 22 แถว จุดนี้ได้ประมาณ 600 คน จอควรมีประมาณ 4.8 ฟุต ขอบล่างควรสูงกวาระดับพื้น 1.80" ที่นั่งแถวแรกห่างจากจอ 4.50 ฟุต ระยะแถวแรกห่างจากนักถึงพนักขึ้นไปประมาณ 2-10" ส่วนความลาดแถวที่ 1-7 ไม่จำเป็นต้องลาดตั้งแต่แถวที่ 7 ขึ้นไป ความแตกต่างกันของความลาดประมาณ 3" ต่อแถว
2. ทางลาดสองทาง (DOUBLE SLOPE) ชนิดพื้นแบบนี้ควรสูงกว่าแบบแรก คือ สูงประมาณ 84" ความลาดที่ทงเข้าเวทีทำเป็น SLOPE ไม่นิยมทำ จะทำความลาดไปถึง STAGE เลยหรือยก STAGE เป็น PLATFORM ดังหากก็ได้
3. ลาดสองทางมี STADIUM เฉพาะ STADIUM นั้น จะต้องยกพื้นให้สูงขนาดพื้นศีรษะคนอย่างน้อย 7 ฟุต และความลาดของ STADIUM ขึ้นอยู่กับระยะจาก SEAT ถึงฉาก โดยกำหนดมุมกตกลงมายังส่วนกลางของฉาก ทำมุมไม่เกิน 35 องศา STEP ที่ได้ประมาณเท่าๆ กับความลาดทางเดียว นอกจากนั้นเราต้องพิจารณาถึงว่า ถ้าเก้าอี้มีแนวตรงกันความลาดเอียงของพื้นก็ต้องมาก แต่ถ้าวางเอียงกันความลาดก็น้อย ดังนั้นหอประชุมหรือโรงมหรสพจะต้องเป็นดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบรูปร่างของห้อง (FLOOR PLAN)

การจัดแถวที่นั่งของห้องควรจัดให้ STATE ทั้งนี้เพื่อ VISIBILITY DISTRIBUTION OF SOUND (การกระจายเสียงอย่างหนึ่งทั่วถึงกัน) RATIO ของความกว้างตอยาว ควรจะอยู่ระหว่าง 1/1/1 หรือ 1/1/4

FLOOR PLAN ที่มีรูปร่างเป็นวงรี (CIRCULAR ECLIPICAL) มักจะทำให้เกิด FOCUSING EFFECT คือเสียงไปรวมกันเป็นจุด ไม่กระจายทั่วห้อง

จากรูปที่ 1

จะเห็นการสะท้อนของเสียงตามส่วนต่างๆ ซึ่งพยายามจะเกิด FOCUS ที่บริเวณ S'

จากรูปที่ 2

ในห้องที่มีรูปวงรี FOCUS เกิดขึ้นชัดเจนโดยเฉพาะที่จุดแสดงแปลน

การแก้ไขในเรื่องเสียงสะท้อนในห้องทั้งสองทำได้

โดยการใช้ผนังที่รวม DIFFUSE เสียงโดยใช้

ผนังโค้งออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

FLOOR PLAN

การออกแบบเมื่อต้องการให้มี ACOUSTIC ที่ดีนั้น คือ ใช้เสียงธรรมชาติมากที่สุด ซึ่งแนวทางออกแบบเริ่มต้นจาก การออกแบบ FLOOR PLAN ก่อนการออกแบบควรคำนึงถึงหลัก 2 ข้อ คือ

1. จัดวางตำแหน่งของเก้าอี้ภายในห้องบรรยายให้มีบริเวณใกล้กับเวทีมากที่สุดเท่าที่ทำได้
2. จัดวางตำแหน่ง เพดาน และเวที ให้เหมาะสมเท่าที่จะทำได้ โดยให้ได้ทิศทางของเสียงตามที่ต้องการมากที่สุด

ดังนั้น ห้องบรรยายที่กว้างและตื้น จึงดีกว่าห้องที่แคบและลึก และห้องบรรยายที่มีผนังเรียบสะท้อนเสียงอยู่ใกล้จุดกำเนิดเสียง จะมีรูปร่างดีกว่าที่มีผนังโค้ง เว้า และอยู่ห่างจากจุดกำเนิดเสียงและผู้ฟัง

อัตราส่วนของความกว้าง ยาว ของห้องบรรยาย ไม่ตายตัวแน่นอน ขึ้นอยู่กับการจัดขนาดของเวทีที่นั่ง ซึ่งสะดวกสบาย และให้ทุกที่นั่งได้ยินเสียงชัดเจนทั่วกัน และขึ้นอยู่กับระบบขยายเสียงที่นำมาใช้

1. W (PROSCENIUM WIDTH)

DRAME = 9.15 - 12.19 m.

MUSICAL = 12.19 - 15.24 m.

OPERA = 18.28 - 24.38 m.

W - 3W / 2

APRON = 0.06 - 4.57 m.

STAGE & AUDEUMCE ANALYSIS

2. a = MUSICAL & OPERA = 2/3 W.

b = DRAMA = 1/3 W.

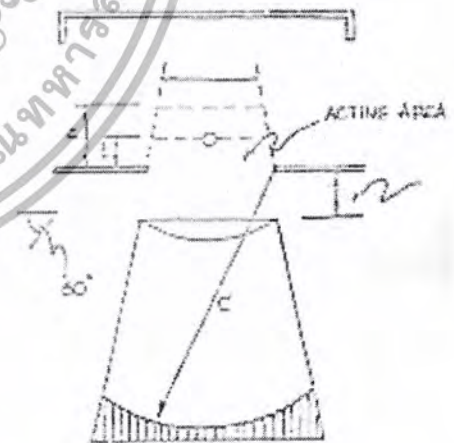
c = DRAMA (MAX) = 15.24 - 22.86 m.

d = MUSICAL 7 OPERA (MAX) = 30.48 - 38.10 m.

3. PROVIDE FOR STAGE AREA

- DRESSING ROOM
- GREEN ROOM (SOCIAL ROOM)
- WORK SHOP (PAINT SHOP MAY BE SEPARATE)
- COSTUME SHOP
- SCENERY STORAGE

4. PROVEDE

FOYER = 0.0929 SQ.M./SEAT
 LOBBY = 0.15 - 0.20 SQ.M./SEAT
 LOUNGE = 0.56 - 0.75 SQ.M./SEAT

5. CONCERT HALL

- CHAMBER MUSIC & 12.194 ท 6.09 ท 500 - 1,500 SOLO RECITAL

MOTION PICTURE

SCREEN WIDTHS (W)

SMALL MOVIE = 4.27 m.

OPTIMUM = 4.87 - 6.09 m.

MAXIMUM = 7.62 m.

FOYER = 0.046 SO.M./SEAT

LOBBY = 0.0929 - 0.139 SO.M./SEAT

LOUNGE = 0.0929 - 0.1858 SO.M.SEAT

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตราส่วนโดยประมาณคือ ความยาว/ความกว้าง เท่ากับ 2/1

ห้องบรรยายที่มีแปลนเป็นรูปวงรี (CRICULAR OF ECLIPTICALLY SHAPE) มักจะทำให้เกิด FOCUSSING EFFECT คือ เสียงจะไปรวมกันเป็นจุดๆ หนึ่ง ไม่กระจายสม่ำเสมอ ทำให้เสียงก้องขึ้น แต่จะแก้ไขได้โดยผนังแบบ CONVEC SURFACE เป็นช่องๆ ในกรณีที่ต้องการให้ใช้แปลนในรูปนี้

แปลนที่ดีที่สุดของห้องบรรยาย จะต้องเป็นรูปคล้ายๆ พัด (FAN SHAPE PLAN) เพราะผนังด้านข้างที่ขยายออก ทำหน้าที่เป็นฉากสะท้อนเสียงออกได้ดี จะช่วงสะท้อนเสียงไปสู่ด้านหลังของห้องบรรยาย แต่ต้องระมัดระวังไม่ให้ระยะระหว่างเสียงตรง และเสียงสะท้อนต่างกันเกิน 50-60 ฟุต จะทำให้เกิดเสียงก้องขึ้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตอนที่นั่งใกล้เวที ถ้าเกิน 65 ฟุต จะเกิดเสียงสะท้อนทันที

ที่ไม่ควรนำมาใช้คือ ทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ถ้าไม่จำเป็น ควรหลีกเลี่ยง เพราะจะเกิด FULLTER ECHO แต่จะแก้ไขได้บ้าง โดยกรุผนังและเพดานด้วยวัสดุดูดเสียงอย่างดี และเหมาะสมต่อส่วนที่เกิดเสียง ECHO นอกจากนี้ ยังควรหลีกเลี่ยงแปลนที่ทำให้เกิด FOCUSSING OF SOUND คือ ดังมากบางแห่ง และเกือบจะไม่ได้ยินเสียงเลยในบางแห่ง

ใน ROYAL FESTIVAL HALL ใช้กำแพงขนานกัน ช่วยให้เกิด INTER REFLECTINO จำนวนคงที่ จึงฟังเพลงกังวานได้ไพเราะขึ้นอีก หลังจากที่ใช้วัสดุดูดเสียงตามส่วนต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว

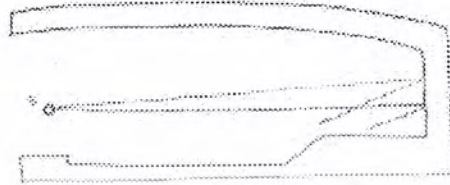
เพดาน (CEILING)

เพดานและกำแพง อาจให้เป็นเครื่องช่วยสะท้อนเสียงให้ไปถึงผู้ฟังแถวหลังบางตอน และบางครั้งอาจใช้เพดานเพื่อ DIFFUSTION เพดานไม่ควรขนานกับพื้น ไม่ควรใช้เพดานรูปโค้งหรือโดม เพราะจะทำให้เกิดจุดรวมเสียง

ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวว่า เพดานควรสูงเท่าไร แต่อาจถูกบังคับให้ปริมาณของห้องซึ่งเรากำหนดตามความเหมาะสมทั่วไป เพดานห้องที่ใช้ฟังดนตรี ปาร์กกา ควรประมาณ 1/3 2/3 ของความกว้างของห้อง RATIO ต่ำ เหมาะสมกับห้องใหญ่ RATIO สูงเหมาะกับห้องเล็ก เช่น ตัวอย่างห้อง 100' x 150' เพดานควรเป็น 30' - 35'

เพดานทางส่วนใกล้หรือเหนือเวที ถ้าเป็นมุมให้เสียงสะท้อนจาก SPEAKER ไปสู่แถวหลังได้จะดีมาก (ดูรูปประกอบ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพดานแถวหลัง และกำแพง ควรทำเป็นมุมสะท้อนเสียงลงสู่พื้นแถวหลัง

BALCONY SOFFIT ควรจะช่วย REFLECT เสียงลงสู่ผู้ฟังส่วนหลัง ทำให้เกิดได้โดยใช้ REAR WALL, SEAT เป็นธรรมชาติที่ห้อง DESIGN AUDITORIUM ให้มีขนาดที่ประหยัดที่สุด แต่ไม่ใช่ว่าประหยัดจนไม่สบาย หรือเกิดความไม่งาม

BALCONY ที่ตั้น ควรจะตั้น และเพดานสูง ตามกฎเกณฑ์ที่เท่ากัน ส่วนลึกไม่เกิน 2 เท่า ของส่วนสูง และ REVERBRATION TIME ก็ควรเท่ากับเนื้อที่ส่วนใหญ่

หลักก็คือ อากาศก้องของเสียงส่วนต่างๆ ส่วนใต้ BALCONY จะต้องมีการหนดให้หายไปในเวลาเท่ากัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถ้า CELING ต่ำและ RECESS ลึก ระดับเสียงจะค่อยๆ เดินไปในเนื้อที่ส่วนนี้ โดยเฉพาะเนื้อที่ส่วนหลังใน AUDITORIUM ใหญ่ อาศัยต้องทำกำแพงห้องเป็น DIFFUSION เพื่อช่วงกระจายให้ได้ยินทั่วเนื้อที่ BALCONY RECESS ดีขึ้น ถ้ายังกำแพงห้องเป็น CONCAVE SURFACE ด้วยแล้วยิ่งทำให้เสียงไม่สม่ำเสมอ ยิ่งการใช้กระจกบังตาเขตทางเดินส่วนหลังจะยิ่งเพิ่มความเสียหายในเรื่องเสียงอีกด้วย

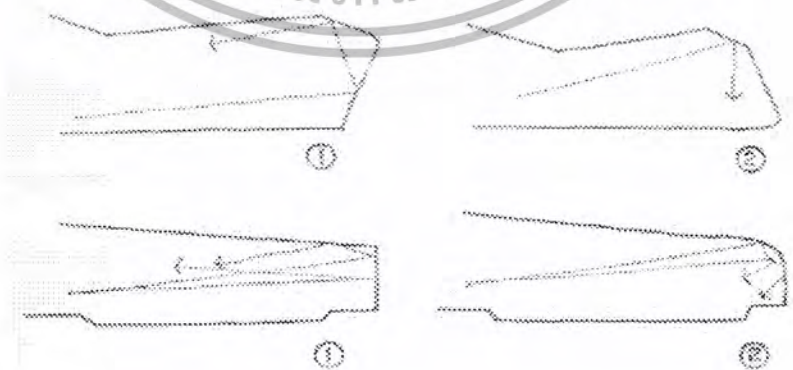
REAR WALL (ผนังด้านหลัง)

ผนังด้านหลังเป็นตัวสะท้อนเสียงสู่ผู้ฟังด้านหลังได้ BALCONY การออกแบบผนังด้านหลังมีหลักการพิจารณาดังนี้

1. ผนังด้านหลังไม่ควรตั้งฉากกับฝ้าเพดานทั้งส่วนบนหรือใต้ BALCONY ซึ่งถ้าตั้งฉากจะทำให้เกิดเสียง FEED BACK ไปยังผู้ฟังตอนหน้าเวที และในกรณีที่ใช้เครื่องขยายเสียงก็จะเกิดการ FEED BACK ขึ้นได้ ถ้าออกแบบผนังด้านหลังเป็นรูปโค้งตามรูปที่หนึ่งจะเกิด ECHOES และ FOCUSSING และจุด FOCUS นั้นอยู่ใกล้ MICROPHONE จึงควรหลีกเลี่ยงผนังด้านหลังแบบ CONCAVE SURFACE เพราะเสียงดังเป็นจุด ไม่สม่ำเสมอ

2. วิธีแก้ FEED BACK ของเสียง อาจทำได้โดยทำ CEILING SPLAY หรือ COVE คือ หักมุมเพดานตอนจะชิดกับผนัง

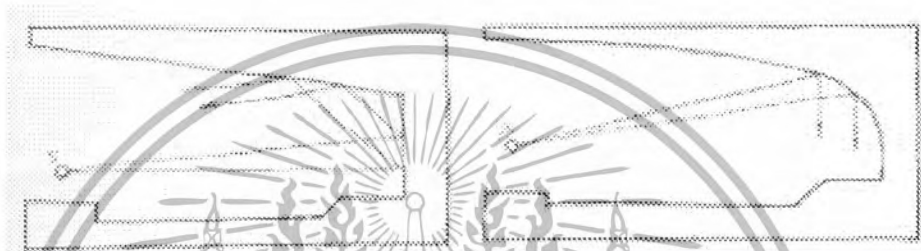

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SIDE WALL (ผนังด้านข้าง)

AUDITORIUM ที่ไม่ใช้ระบบขยายเสียง ต้องคำนึงถึงความสำคัญของผนังด้านข้างมาก เพราะเสียงจะเกิด ECHOES ได้ เสียงจะเกิด ECHOES เมื่อผนังขนานกัน แก้ไขได้โดย

1. ทำผนังส่วนนั้นให้ขยายหรือใช้วัสดุดูดเสียง
2. ส่วนการเกิด FULLITER ECHOES การสะท้อนกลับไปมา มักจะเกิดจากผนังด้านข้างเสมอ แก้ไข โดยทำให้ผนังด้านข้างไม่ขนาน คือ ทำให้เอียง หรือเท เป็นรูปฟันเลื่อย หรือใช้วัสดุดูดเสียง

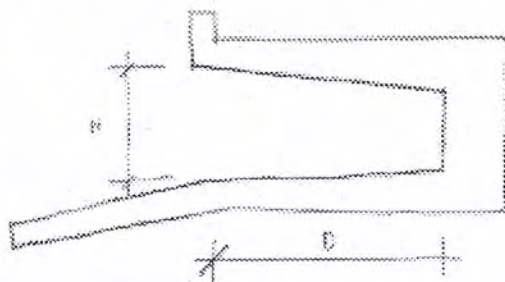
จากรูปที่ 1 จะเห็นการ FEED BACK รูปที่ 2 จะเห็นการ PLAY เสียงออกบางครั้ง การเอียงเพดานกับกำแพงด้านข้าง ช่วยให้ผู้ฟังที่อยู่ไกลเวที ได้ยินดียิ่งขึ้นด้วย

ถ้ากำแพงส่วนใดสะท้อนจนกลายเป็นทำให้ ECHOES จะแก้ด้วยการเอียงได้โดยการใช้วัสดุดูดเสียง หากยังมีการสะท้อนเสียงเหลือบางส่วน แต่ก็จะไม่มากพอที่จะทำให้เกิดผลเสียหากการทำกำแพงห้องให้เอียง ก็มีผลช่วยทำให้เกิดเสียงดีขึ้น และการเอียงกำแพงห้องให้เอียงอาจทำให้กลายเป็นช่วย REFLECT เสียงกลับเข้าไปยังผนังอีกก็ได้ ถึงพื้นที่ลาดสูง

H = D - CONCERT

D = 2H - OPERA DRAMA

(-) = GOOD FOR

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนเวทีและหลังเวที (STAGE & BACK OF STAGE SPACE)

พื้นที่ของเวทีจัดแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน ตามประโยชน์ใช้สอยของเวทีได้

1. บริเวณที่ใช้แสดงเป็นส่วนที่จัดให้เป็น 3 มิติ ซึ่งเรียกว่า ACTION AREA
2. บริเวณฉาก (SCENERY SPACE) เป็นบริเวณที่ใช้เป็นส่วนแสดงฉากประกอบการแสดงต่างๆ นั้น และใช้เป็นที่สืบเปลี่ยนฉาก จัดการเตรียมฉากสำหรับแสดง
2. บริเวณทำงานและเก็บของ (WORKING AND STORAGE SPACE) เป็นบริเวณที่ใช้ในการทำงานติดตั้งฉาก ประกอบฉาก เตรียมการแสดงและเก็บของที่ใช้ประกอบการแสดง

ฉาก (SCENERY)

ฉากมีความจำเป็นในการจัดแสดงละคร สิ่งสำคัญเกี่ยวกับการจัดฉาก ก็คือ การเปลี่ยนฉาก ซึ่งมี 2 ระบบด้วยกันคือ

1. ระบบการเปลี่ยนฉากบนพื้นเวที การเปลี่ยนฉากวิธีนี้ จำเป็นต้องมีพื้นด้านข้างเวทีเพียงพอต่อการเก็บฉาก (มักเป็นอุปกรณ์ฉากขนาดเล็กเคลื่อนที่สะดวก)
2. ระบบ FLYING SCENERY เป็นการแขวนฉากไว้ตอนเหนือเวที ที่เรียกว่า STAGE LOFT การออกแบบระบบฉากแขวนที่ดี ควรมี SPACE สำหรับแขวนฉากไว้อย่างเพียงพอ ซึ่งหมายถึงจะต้องมี LOFT ที่สูงและกว้าง ซึ่งในการหาความสูงของ CYCLORAMA FLY SPACE และรางเหล็ก (GRIDIRON) มีรายละเอียดดังนี้

1. กำหนดรูปตัดตัว TREATRE ตำแหน่งที่นั่งมองแต่ละแถววัดตัว TREATRE ตรงระดับยอดของ PROCENIUM ลากเส้น SIGHT LINE จากทุกแถวผ่านริมของ TEASURE

2. จากรูปตัดจะได้ความสูงของ CYCLORAMA จากเส้น SIGHT LINE ของผู้ชม
3. แต่ความสูงของ CYCLORAMA นี้จำเป็นต้องกันหรือบังไว้ เพื่อไม่ให้ความสูงนี้

ใหญ่โตจนเกินไป บนเส้น SIGHT LINE ของแถวแรกวัดระยะไม่น้อยกว่า 12 ฟุต จาก CYCLORAMA จะเกิดจุดจุดหนึ่ง จากเส้นตั้ง C-B พอสมควรไปยังเส้นแถวแรก จากแถวแรกลากเส้นผ่านริมล่างสุดของส่วนบังนี้ จะได้ยอดสุดของ CYCLORAMA ที่ D ใหม่ ซึ่งจะต่ำกว่าเดิมและเส้นซิกแซก A-B-C-D จะเป็นแนวยอดของฉากที่แขวนจากจุด E ขึ้นไป จะเป็นแนว GRIDIRON STEEL ลึกประมาณ 45 ซม. ด้านใต้ของโครงหลังคาควรสูงอย่างน้อย 1.80 เมตร เพื่อเป็น SPACE สำหรับคนงานที่เดินบน GRIDIRON ความสูงของ FLY SPACE เมื่อไม่บังจะอยู่ที่เส้น E-G-H ซึ่งทำตัวเป็น STAGE HOUSE สูงเกินไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบแสงสว่างในส่วน AUDITORIUM

หลักเกณฑ์ในการให้แสงสว่างภายใน AUDITORIUM มีอยู่ 3 วิธี คือ

1. VISIBILITY
2. DECORATION
3. MOOD

1. VISIBILITY สิ่งสำคัญที่สุดคือ ต้องไม่ให้เกิดแสงสว่างในบริเวณที่ต้องการเท่าบริเวณที่ต้องการได้รับแสง การให้แสงสว่างเพียงให้พอมองเห็นที่นั่งอ่านรายการแสดงได้เท่านั้น ไม่ควรให้เกิดเงาจึงนิยมซ่อนดวงไฟหรือใช้ไฟที่มีแสงอ่อนติดอยู่ใต้เพดาน ให้แสงผ่านรูเล็ก ๆ หรือผ่านช่องบนเพดาน แสงสีขาวดีที่สุด ซึ่งอาจจะให้เป็นแสงสลัว ๆ และคนดูมองไม่เห็นดวงไฟ

จุดสำคัญของ AUDITORIUM ที่จะต้องคำนึงถึงเกี่ยวกับเรื่องแสงคือ เวทีแสดง บนเวทีจะมีความสว่างมากกว่าบริเวณผู้ชมและแสงสว่างสำหรับฉากควรมีแสงสว่างน้อยที่สุด

การวางไฟอีกวิธีหนึ่งคือ การสร้างเพดานและผนังให้อยู่ในรูปของขอบ มีลักษณะ V-SHAPE การวางไฟจะวางไว้ตามขอบของ V-SHAPE ซึ่งอยู่บนเพดาน แสงจะต้องทำมุมเพื่อไม่ให้แสงสะท้อนกลับไปยังจอได้ ขอบที่ใกล้กับจอควรมีสีดำหรือเทาเพื่อลดการสะท้อนของแสง นอกจากนี้ควรจัดแสงสว่างพิเศษเพื่อความปลอดภัย เช่น ตามริมเก้าอี้หรือริมทางเดิน เพื่อให้แสงสว่างเฉพาะพอมองเห็นทางเดินหรือขึ้นบันไดเท่านั้น และตามประตูทางออกทุก ๆ บาน ต้องมีแสงไฟอยู่ข้างบนอันเป็นข้อบังคับในเรื่องการป้องกันอัคคีภัย

2. DECORATIVE LIGHTING

แสงไฟตกแต่งเป็นส่วนหนึ่งในการตกแต่ง AUDITORIUM ไปในตัว และการที่แสงไฟให้ความสว่างและทำให้เกิดบรรยากาศที่สวยงาม ดึงดูดความสนใจ โดยอาศัยหลักดังนี้

- การให้แสงสว่างที่กำแพง เพดาน และ PROSCENIUM ควรทำให้แสงไฟกลมกลืนกับผู้ชม มีความสว่างพอ และสีที่ให้ควรจะช่วยส่งเสริมสีของผนังหรือเพดานให้เด่นชัด
- เพิ่มแสงสว่างเฉพาะตรงจุดที่สำคัญตามโครงการตกแต่ง หรือต้องการให้เด่น เช่น ช่องตามกำแพงหรือเครื่องแรงดับที่นำมาใช้
- โคมไฟที่ใช้แตกต่างกัน เช่น โคมระย้า เป็นการให้แสงสว่างโดยตรง โคมเหล่านี้ต้องสวยมากและไม่ควรให้แสงสว่างมากเกินไปจนทำให้เกิดความรำคาญ อาจซ่อนดวงไฟเพื่อให้แสงสว่างฉายไปยังเพดานหรือผนังอย่างเดียว การให้แสงสว่างเข้มเป็นแห่งๆ จะต้องใช้ DIMMER

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. MOOD

ยังไม่มีกำหนดที่แน่นอนลงไปได้ว่า การให้แสงสว่างใน AUDITORIUM ที่จะทำให้เกิดอารมณ์เป็นอย่างไร โดยทั่วไปมักจะให้แสงสว่างจากหน้าเวที (FOOT LIGHT) โดยเปลี่ยนสีไปมาต่าง ๆ กัน ดังนั้นจาก เพดาน มักจะใช้สีกลาง เพื่อรับแสงที่สองออกจาก FOOT LIGHT นี้

แสงสำหรับเวทีการแสดง (STAGE LIGHTING)

ในการแสดง บรรยากาศและแสงจะต้องเป็นไปตามเนื้อเรื่อง หรือการแสดงที่ต้องการใช้เทคนิคของแสงเป็นพิเศษ ดังนั้น ตำแหน่งและชนิดของแสงย่อมแตกต่างกันไปตามความต้องการของ FUNCTION ตำแหน่งของดวงไฟและชนิดที่ใช้

CELLING SPOT

ตำแหน่งของ SPOTLIGHT จะอยู่บนเพดาน เปิดเป็นช่องสำหรับแสงผ่านสู่เวทีหรือจาก มีทางเดิน (CAT WAY) อยู่ด้านหลัง

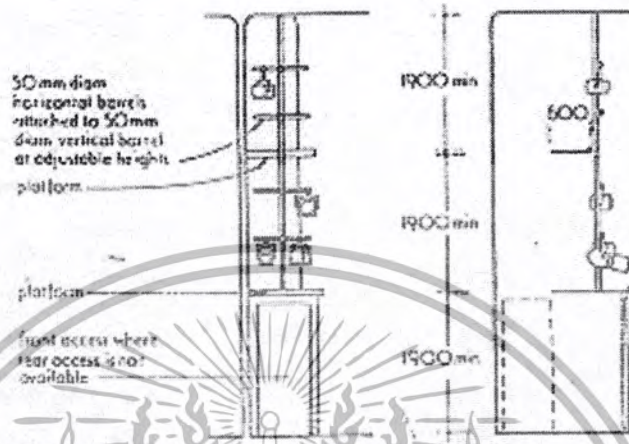

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

WALL SPOTTY

ตำแหน่งของ SPOTLIGHT ซ่อนอยู่ด้านข้างของเวที และมีแนวของ SPOTLIGHT ขึ้นทาง

ตั้ง

BACK STAGE

1. ห้องแต่งตัวนักแสดง (DRESSING ROOM)

1.1 ควรจะอยู่ใกล้กับเวทีการแสดง

1.2 เป็นห้องที่ใช้ MAKE-UP, DRESSING AND COSTUME INSPECTION

1.3 MINIMUM AREA แบ่งออกเป็นประเภทๆ ดังนี้

- GROUP DRESSING (ประมาณ 20 คน) ใช้เนื้อที่ 1.67 - 2.04 ตร.ม./คน
- ประกอบด้วย ห้องล้างม ล้างหน้า อาบน้ำ
- 4 PERSONS พื้นที่ 9.20 ตร.ม.
- STAR'S DRESSING ROOM พื้นที่ 4.6 ตร.ม.

1.4 MAKE-UP ROOM

2. ห้องพักนักแสดง (GREEN ROOM)

2.1 อยู่ใกล้และบนระดับเดียวกับเวที

2.2 เป็นห้องที่ใช้ประชุมพูดคุยของนักแสดง (และเป็นบริเวณพักผ่อนไปในตัว)

2.3 MINIMUM AREA ประมาณ 26 ตร.ม. (2.76 ตร.ม. เมื่อมีส่วนประกอบอาคาร)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. SCENE SHOPE

3.1 อยู่ใกล้กับบริเวณรับของและเก็บของประกอบการแสดง

3.2 MINIMUM AREA ประมาณ 9.29-139.35 ตร.ม. มีความสูงประมาณ 6.0-9.0

เมตร

3.3 มีความต้องการแสงธรรมชาติ

4. LOADING

4.1 ความกว้างน้อยที่สุด 4.8 เมตร (สำหรับรถบรรทุก 2 คัน ระดับ 1.05 เมตร จากระดับดินและอยู่ระดับเดียวกัน (SCENE SHOP)

4.2 พื้นที่รับของประมาณ 18.55 ตร.ม. สูงประมาณ 60 เมตร

4.3 ประตูที่รับของ ต้องกว้างอย่างน้อย 2.40 เมตร สูง 3.6 เมตร

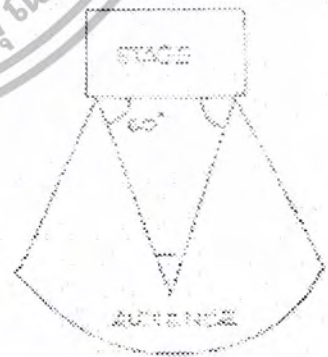
5. SCENE DOCK

5.1 อยู่ใกล้กับบริเวณรับของเวทีการแสดง

5.2 MINIMUM AREA 16.56 ตร.ม.

PLAN รูปร่างแบบพัด (FAN SHAPE) มุมมองหนึ่งด้านข้างที่เบนออกจากแนวแกนที่ตั้งฉากกับเวที มีขนาดที่เหมาะสมที่สุด คือ 60°

- THE HORIZONTAL SIGN LINE

THE MODERN THEATER, HANNELORE SCHUBERT

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- THE VERTICAL SIGN LINE
- ประตูทางออก หรือทางออกฉุกเฉิน ต้องเปิดออก
- FOYER AREA 0.80-2.00 ตร.ม./คน
(ประมาณการผู้เข้า 1/6 ของจำนวนที่นั่ง)
- ORCHESTRA PIT SPACE REQUIRE 1.3 SQ.M./PERSON
- FOYER ประกอบด้วย ห้องน้ำ โถงพักผ่อน บริเวณสูบบุหรี่

ระบบการป้องกันไฟ (FIRE PEOTECTION) สำหรับ AUDITORIUM

AUDITORIUM เป็นสถานที่ชุมนุมชน วัสดุจำพวก ฉาก พรม แก้ว อี้อาจเกิดไฟไหม้ได้ง่าย ภาพยนตร์ หรือ SLIDES อาจไฟฟ้าช็อต ความร้อนจากแสงไฟ หรือขีปนุธที่อาจเป็นเหตุของการเกิดไฟไหม้ได้

บริเวณที่ควรป้องกันที่สุด คือ

- เวที	- ห้องควบคุมไฟ
- ฉาก	- บริเวณที่นั่งผู้ชม
- ห้องใต้ดิน	- ห้องเครื่องยนต์ เช่น เครื่องกำเนิดไฟฟ้า
- ห้องดนตรี	- และเครื่องทำความเย็น
- คลังพัสดุ	- ห้องแต่งตัว

การควบคุมและป้องกัน

- โครงสร้างอาคารควรเป็นวัสดุทนไฟ
- วัสดุที่ใช้ตกแต่ง เช่น ฉาก ม่าน และสิ่งตกแต่งต่างๆ ควรเป็นวัสดุทนไฟ ทานความร้อนคือ ไม่ลุกเป็นเปลว ควรไหม้เกรียมมีรัศมีเป็นวงขยายไม่เกิน 5" และเมื่อถูกเปลวไฟควรจะดับภายใน 2 นาที คือ หยุดการไหม้เกรียม
- เวทีแสดง ควรมีฉากทนไฟ (FIRE CURTAIN) ทำด้วยวัสดุทนไฟแบบแผ่นแข็งหรือม้วนไว้ก็ได้ เช่น ฉาก ASBESTOS หรือผ้าหนาๆ ชูบน้ำยาทนไฟ สำหรับปล่อยลงมากั้นระหว่างเวทีกับที่นั่งผู้ชม ขณะที่ผู้ชมกำลังพยายามรีบออกจากสถานที่ขณะเกิดไฟไหม้
- ส่วนเหนือเวที ควรติดตั้งเพลิงอัตโนมัติ (DRENCHER) ปล่อยน้ำลงมาบนเวที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อดับเพลิงและลดความร้อนแก่ฉาก พร้อมกับมีสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ด้วย

- เวกที่ที่แสดง ควรมีปล่องควัน และ ก๊าซออกมาในขณะที่เกิดเพลิงไหม้ เพื่อป้องกันการลุกลามของไฟ ความร้อนและ ก๊าซจะได้พุ่งออกก่อนที่เพลิงจะลุกลามต่อไป
- เวกที่แสดง ห้องแต่งตัว ห้องวัสดุต่างๆ ควรมีหัวต่อท่อดับเพลิงอัตโนมัติ (SPRINKLER HEAD) ที่จะปล่อยน้ำออกมาเป็นฝอยคลุมบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ได้ และโดยอัตโนมัติจะเกิดสัญญาณแจ้งแก่เจ้าหน้าที่ดับเพลิงทราบ

ทางออกฉุกเฉินสำหรับ AUDITORIUM

จะต้องมีอย่างเพียงพอ และเปิดง่าย มีอัตราส่วนดังนี้

จำนวนคน	ทางออกฉุกเฉิน
1-60	1
61-100	2
601-1000	3
1001-1400	4
1401-1700	5
1701-2000	6
2001-2250	7
2251-2500	8
2501-2708	9

ช่องทางออกฉุกเฉินทุกช่องต้องจัดตัวอักษรโตขนาด 6" สูงจากระดับพื้น 6"-9" เห็นได้ง่าย และมีแสงเรืองให้เห็นข้อความในที่มืด

การทำให้เกิดเรื่องแสง มีหลัก 2 ประการ

- การใช้ไฟฟ้า
- ใช้ไฟจากแบตเตอรี่ให้ตลอดเวลา แม้ขณะที่ไฟฟ้าขัดข้อง

นอกจากนี้ ตามเหล็บบมูม หรือที่ซับบซ็อน ควรมีลูกศรบอกทิศทางออกไปสู่ทางใหญ่ ควรโค้งไม่มีเก้าอี้เสริม หรือมีของเกะกะเป็นอันตราย ตรงที่เป็นบันไดหรือเป็นขั้น ควรทำให้สังเกตได้ง่าย เช่น ใส่ไฟไว้ หรือทาสีขาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดที่ที่นั่งบนเวที โดยการทำโลหะเป็นถัง ภายในบรรจุทรายสำหรับดับกันบูหรือ ควรมีฝาปิดเรียบร้อย จัดวางไว้ตามจุดต่างๆ ให้ห่างจากเครื่องประดับหรือสิ่งต้องแขวน นอกจากนี้ ตลอดเวลาการแสดง ควรมีเจ้าหน้าที่ดับเพลิงที่มีความชำนาญประจำ 1 คน

วัสดุไวไฟ เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง ไม่ควรมานำมาเก็บไว้ใน AUDITORIUM และตามบริเวณ หลังฉากเวที ควรตรวจสอบบุหรือเด็ดขาด และต้องให้เจ้าหน้าที่ดับเพลิงของทางกรมเข้าไปตรวจสอบดูความเรียบร้อยอยู่เสมอ อย่างน้อย 3 เดือนต่อครั้ง

การดูดเสียง (SOUND ABSORPTION)

พลังงานของเสียงประกอบด้วย AIR PRESSURE ซึ่งเกิดจากการไหวตัวของมัชฌิม และขนาดคลื่นที่ประสาทหูรับได้ ตัวอย่างเช่น เมื่อตีดไวโอลิน สายจะสั่น เกิดเสียงซอสนเสียง เสียงกรวยกระดาษในลำโพง การไหวตัวของมัชฌิมทำให้เกิดเสียงขึ้น ซึ่งเราอาจใช้ประสาทสัมผัสทราบได้

ถ้าพลังงานของคลื่นเสียงมากพอ อาจทำให้มัชฌิมที่คลื่นเสียงไปกระทบสั่นได้ คลื่นเสียงและหมดพลังลง ถ้ากระทบกับมัชฌิมหรือวัสดุที่สั่นได้ดี (SOUND ABSORBING MATERIAL) เช่น นุ่น เมื่อขรุขระหรือเวลามีคลื่นเสียงมากกระทบ แรงอัดในอากาศจะขยับเส้นใยนั้น พลังงานของมันจะหมดไป และถ้าเสียงกระทบกับวัสดุแข็งผิวหน้าเรียบ (SOUND REFLECTING MATERIAL) เช่น ไม้หนา กำแพง ค.ส.ต. คลื่นเสียงจะกระทบกลับเป็นส่วนใหญ่

ในบางโอกาสวัสดุที่สะท้อนแสง อาจทำให้ดูดเสียงได้ เช่น แขนงแผ่นไม้อัดด้วยสปริงให้ยืดหยุ่นได้ ก็มีคุณสมบัติดูดเสียงได้ดี ถ้าความถี่ของเสียงใกล้เคียงกับการยืดหยุ่นของไม้

เสียงจะถูกดูดกลืนทาง MACHANISM ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงพลังงานเสียงให้เป็นพลังงานรูปอื่นและเป็นความร้อน

ชนิดของวัสดุดูดเสียง

1. PREFABRICATED ACOUSTIC UNITS เป็นวัสดุดูดเสียงที่สำเร็จรูป รวมทั้ง ACOUSTIC TILES มักทำให้เป็นแผ่นๆ และเจาะรูพรุนๆ
2. ACOUSTIC PLASTER AND SPRAY-ON MAT เป็นวัสดุที่ประกอบด้วยรูพรุน POROUS และพลาสติก หรือวัสดุที่มีใยผสมกัน BINDER AGENTS ใช้พ่นด้วยกระบอกดัดหรือ ฉาบ
3. ACOUSTICAL BLANKET เป็นวัสดุพวก BLANKET ส่วนใหญ่ทำด้วย MINERAL หรือ WOOD WOOL, GLASS FIBER นุ่น หรือ HAIR FELT

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัสดุเสียงดังกล่าวนี้อาจมีความสามารถในการดูดเสียงมากน้อย ขึ้นอยู่กับขนาดความกว้างของรู ดังนี้

ความกว้างของรู	ระยะห่าง
3 นิ้ว	1/2 นิ้ว
1/8 นิ้ว	3/8 นิ้ว

โดยที่ระยะห่างของรูยิ่งมากขึ้น คุณค่าของการดูดเสียงที่มีความถี่สูงจะน้อยลง แต่ดูดเสียงที่มีความถี่ต่ำได้ดังเดิม

วิธีติด ACOUSTIC MATERIAL

การคิดหรือประดับวัสดุดูดเสียง มีผลเกี่ยวเนื่องถึงคุณสมบัติของวัสดุด้วยว่า มันจะทำให้หน้าที่ในการดูดเสียงอย่างเต็มที่หรือไม่ ขึ้นอยู่กับวิธีการนำไปติดกับ PLANE ที่ต้องการติด เช่น การติดแผ่นพวก ACOUSTIC TILE ให้แนบสนิทกับผนัง อาจจะไม่ได้รับผลดีเหมือนกับหาวิธีติดใหม่ให้มีช่องระหว่างผนังกับแผ่นวัสดุ ถ้ามีช่องว่างจะยิ่งดูดเสียงและลดเสียงก้องวานลง

การติดแผ่นวัสดุ มักใช้วัสดุที่เป็นยางเหนียว เช่น กาว หรือยางมะตอย ตะปู ฯลฯ หรือโดยวิธี MACHANICAL SYSTEM เช่น T-SPLINES ซึ่งใช้แทรกเชื่อมตามร่องตามริมของแผ่นวัสดุ การใช้พวกยางเหนียวติดนั้นสะดวก ประหยัดและสะอาด การทากยางเหนียวทั้งแผ่นวัสดุและที่ผนัง เพดาน แต่ถ้าแผ่นวัสดุนั้นมีขนาดใหญ่ตั้งแต่ 12-14 นิ้วขึ้นไปแล้ว จำเป็นจะต้องใช้ตะปูหรือสกรูช่วยยึดด้วย

วัสดุดูดเสียงส่วนมากมีคุณสมบัติในการกันความร้อนได้ดีเช่นกัน อาจใช้คิดไว้ใต้แผ่น SLAB หรือเพดาน แต่สิ่งที่เป็นข้อเสียคือ อาจทำให้สีซึ่งทาไว้บนวัสดุเปลี่ยนไป หรือต่างจากเดิม เนื่องจากมีลมเป่าเข้ามาตามรอยแยกแตก หรือรอยต่อระหว่างกระเบื้องเรียกว่า BREATHING มักจะเกิดขึ้นเสมอ สำหรับห้องที่ใช้เครื่องปรับอากาศ ซึ่งอาจแก้ไขได้ด้วยการใช้แผ่นกระดาษปะบนผนังหรือเพดานเสียก่อน และนำวัสดุขึ้นไปติด

แม้ว่าวัสดุดูดเสียงที่ทำจาก MINERAL MATERIAL จะไม่มีผลกระทบในเรื่องความชื้น แต่มีบางจำพวกที่จำเป็นต้องระวังในเรื่องความชื้นเป็นอย่างมาก เช่น พวกวัสดุที่ทำจากใยไม้ ใยพืช พวกนี้ดูดน้ำได้ดี และหดตัวเมื่อแห้ง ดังนั้นก่อนจะติดแผ่นวัสดุต้องพิจารณาถึงปริมาณความชื้น ถ้าในขณะที่ติดมีความชื้นในอากาศมาก จะต้องวางแผ่นวัสดุให้ติดกันมากที่สุด เพื่อจะไม่ให้เกิดรอยห่างเมื่ออากาศแห้ง และวัสดุหดตัว แต่ถ้าในขณะที่ติดนั้นอากาศแห้งมากจะต้องวางแผ่นวัสดุให้ห่างกันเป็นร่องประมาณ 1/64 นิ้ว หรือ 1/32 นิ้ว ไว้สำหรับเมื่อแผ่นวัสดุยืดออกเมื่อเกิดความชื้นขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การทำสีบนแผ่นวัสดุดูดเสียง

การพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนทาสีแผ่นวัสดุดูดเสียง เป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะวัสดุบางอย่างบางชนิดเมื่อถูกทาสีจะเปลี่ยนคุณสมบัติไป

วัสดุแผ่นบางๆ ดูดเสียงด้วยการเคลื่อนไหวตัว และวัสดุที่มีรูพรุนบนผิวหน้าเป็นรูขรุขระ ถ้าการทาสีไม่ไปอุดรูบนผิว อาจใช้สีทุกชนิดทาได้

วัสดุพวก ACOUSTIC PLASTER หรือ FIBER BOARD เมื่อทาสี สีจะไปเคลือบผิว ทำให้คุณสมบัติดูดเสียงลดลง และจะลดลงมากที่สุดเมื่อใช้ดูดเสียงที่มีความถี่ประมาณ 500 ครั้งต่อนาที จึงควรใช้สีพวก AMLINE DYES อย่างอ่อนๆ GASOLIND หรือ VEROSENE STAIN หรือพ่นแล็กเกอร์ใดๆ ควรเว้นสีประเภทสีน้ำมัน สีน้ำ วานิช CALCIMINE DISTEMPER เสีย

การใช้สีควรใช้การพ่นมากกว่าการใช้แปรง เพราะการพ่นทำให้อณูของสีกระจายทั่วไป ไม่เกาะแน่น

ห้องฉายภาพยนตร์ (PROJECTION ROOM)

จะเป็นห้องที่มีเครื่องฉายภาพยนตร์ และอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งห้องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการฉายภาพยนตร์ขนาด 3x4 เมตร เป็นขนาดต่ำสุด แต่ถ้าจะรวม SPOTLIGHT ขนาดต่ำสุด 4x5.5 เมตร สำหรับห้องฉายภาพยนตร์อาจจะจัดรวมไว้ หรือติดกับห้องควบคุมแสงและเสียงได้ ตำแหน่งเครื่องฉายภาพยนตร์จะห่างกันประมาณ 1.50 เมตร ระหว่างจุดกึ่งกลางของเครื่อง

แสงสว่างในห้องฉายภาพยนตร์

1. การมองเห็นได้อย่างชัดเจนและสะดวกสบาย
2. การตกแต่ง
3. อารมณ์

ดังกล่าวนี้เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องระวังให้มีแสงในบริเวณที่ไม่ต้องการ เท่าๆ กับให้มีแสงในบริเวณที่ต้องการให้มีแสงสว่าง ดวงไฟซ้อ โคมระย้า หรือดวงไฟชนิดอื่นๆ อาจจำเป็นสำหรับการตกแต่ง แต่ถ้าสว่างมากเกินไปจนดูไม่เห็นอะไรเลย ในการตกแต่งห้องฉายภาพยนตร์และการให้แสงสว่างควรพิจารณาดังนี้

ก. แสงที่ผนัง เพดาน และเวทีหน้าม่าน ควรทำให้แสงไฟกับพื้นเบื้องหลังกลมกลืนกันไป มีความสว่างน้อยกว่าที่คนดูนั่ง และเลือกสีที่ทำให้เกิดคุณสมบัติของผนังและเพดานที่ต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. เพิ่มแสงเฉพาะจุดเด่นที่สำคัญของโครงการตกแต่ง เช่น ช่องว่างที่มี OBJECT OF ART และ WALL HANGING เป็นต้น

ค. เครื่องใช้ต่างๆ ที่ทำให้แสงสว่างตกแต่ง เช่น โคมระย้า ไม่จำจนเกินไป อาจซ่อนไม่ให้เห็นหรือทำเป็น INDIMET COVERLIGHT เพื่อให้แสงเพดานมีแสงสว่างกลมกลืนกัน เพดานแบบ TRANSVERSE CEILING LOUVERS ทำให้มองดูเหมือนกับลดความรู้สึกของห้อยลง การให้แสงสว่างเข้มเป็นแห่งๆ นี้ ต้องใช้เครื่องมือพิเศษ ส่วนแสงไฟแบบ OPEN LIGHT ก็ใช้เป็นเครื่องตกแต่ง (บางครั้งก็ใช้โคมระย้าเพื่อประโยชน์ทาง ACOUSTIC) ถ้าหากว่าคนดูส่วนมากมองเห็นได้ แต่ถ้าแสงไฟนี้สว่างมากเกินไป ก็จะทำให้รู้สึกว่ารำคาญมากกว่า ดังนั้นพวกเหล่านี้จึงเป็นเพียงเครื่องตกแต่งมากกว่าเป็นการให้แสงสว่างจริง และก็อาจจะซ่อนดวงไฟไว้ในวัตถุพวกนี้ เพื่อประโยชน์สำหรับการมอง การตกแต่ง และอารมณ์

ยังมีได้มีการกำหนดลงไปแน่นอนว่า การใช้แสงไฟสีนํ้ามาแรงๆ จะทำให้เกิดอารมณ์ขึ้นได้ แม้ว่าทฤษฎีจะเอนเอียงไปในทางนั้น จะพบว่าการใช้แสงไฟสีนั้น เพื่อให้คนดูติดใจ การควบคุมไฟสีในโรงแรมหรูๆ โดยทั่วไปก็เพื่อประโยชน์ต่อผู้ดู ดังที่ทำการที่ RADIOCITY MUSICHALL ในนิวยอร์ก

ในการดำเนินงานให้ได้ผล มีสิ่งจำเป็น 2 อย่างคือ ดวงไฟที่ซ่อนไว้เป็น FOOTLIGHT ควบคุมสีที่สำคัญไว้ ตัวผนังและเพดานเป็นสีที่เป็นกลาง เพื่อรับแสงที่มาจากดวงไฟเหล่านั้น

เสียงในห้องฉายภาพยนตร์

ความบกพร่องของเสียงในห้องประชุมหรือห้องฉายภาพยนตร์ เกิดจาก

1. เสียงอูโงะหรือเสียงก้อง
2. เสียงรวมเป็นจุด
3. เสียงกระซิบ
4. จุดอับเสียง
5. เสียงสะท้อนกลับไปมา

เสียงเดินทางไปถึงผู้ฟังได้ 2 วิธี

1. เสียงที่เดินทางโดยตรง
2. เสียงที่เดินทางโดยการสะท้อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสียงอุโฆษหรือเสียงก้อง ถ้าระยะทางของเสียงห่างกัน 65 ซึ่งเป็นเวลาต่างกัน 0.60 วินาที ทำเสียงตรงถึงผู้ฟังก่อน และเสียงสะท้อนถึงภายหลัง จุดเกิดเสียงก้อง อากาการก้องจะรุนแรงมาก ถ้าหากห้องเป็นส่วนเว้า แต่จะรู้สึกน้อยลงถ้าพื้นห้องเป็นส่วนนูน เนื่องจากเสียงสะท้อนเบนไปทางอื่น

เสียงรวมเป็นจุด เกิดจากผิวของเพดานและส่วนอื่นๆ เป็นส่วนเว้า จะทำให้เสียงรวมกันเป็นจุดๆหนึ่ง แก้ได้โดยใช้ผิวนูนมีคุณสมบัติกระจายเสียง

เสียงกระซิบ เกิดจากเสียงที่ออกจากผู้พูดไปปะทะขอบผนังเว้า แล้วสะท้อนกลับมายังผู้พูดอีก ทำให้เสียงที่ตั้งออกมาทางลำโพงเกิดเป็นเสียงกระซิบ

จุดอับเสียง เกิดจากพื้นที่เว้าที่เสียงทางตรงและเสียงสะท้อนไปไม่ถึง สำหรับห้องที่มีขนาดใหญ่่มากมักเกิดขึ้น

การสะท้อนกลับไปมา มักเกิดขึ้นกับห้องที่มีกำแพงขนาน โดยเฉพาะห้องยาวจะยิ่งสังเกตได้มากขึ้น ถ้านั่งคู่หนึ่งเป็นวัสดุสะท้อนเสียงมาก อีกคู่หนึ่งเป็นวัสดุทึบเสียง ถ้ากำแพงเหล่านี้อยู่ห่างกัน 50" ขึ้นไป การสะท้อนกลับจะยิ่งค่อนข้าง เช่น เสียงดังเป็นจังหวะและค่อยๆ หายไป แต่ถ้ากำแพงชิดกัน อากาการสะท้อนจะถี่และหายไปเร็วขึ้น การสะท้อนกลับไปมานี้มักเกิดกับห้องที่มีพื้นและผนังสะท้อนมาก เช่น เพดานโบกปูน พื้นไม้ขัดมันที่มีหน้าต่าง ประตู ฝ้า แก้วไขได้โดยเปลี่ยนวัสดุ เพื่อไม่ให้กำแพงคู่ โดยไม่ใช้วัสดุประเภทเดียวกันดังกล่าว หรือกำแพงจะแบ่งเป็นกำแพงทแยงหรือมีบานบังเสียงก็จะลดน้อยลงได้

ระบบฉายภาพยนตร์

ระบบกรฉายภาพยนตร์ก็เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ ตามมาตรฐานขนาดของ FILM จะมีความกว้างขนาด 8 มม. 35 มม. และ 70 มม. แต่ที่ใช้ในโรงละครส่วนมากคือ 16 มม. และ 35 มม. ขนาด 16 มม. ใช้สำหรับภาพยนตร์เกี่ยวกับการศึกษาวิทยาศาสตร์หรือการโฆษณา สำหรับ 35 มม. จะมีคุณค่าดีกว่า เพื่อการชมที่ชัดเจนในเรื่องขนาดสี่สร บางครั้งก็มีการใช้ระบบ 70 มม.

อัตราส่วนของจอภาพยนตร์

จอภาพยนตร์จะมีสัดส่วนที่พอเหมาะกะกับระบบของการฉายภาพยนตร์ เช่น ระบบ 35 มม. ขนาดที่เหมาะสมควรเป็น 1: 1.75 หรือภาพยนตร์ต่างประเทศ ควรมีขนาด 1:1.65 เพื่อเมื่อตัวอักษร แปลได้ภาพ

การระบายอากาศในห้องฉายภาพยนตร์

ในห้องฉายภาพยนตร์ จะเกิดความร้อนเนื่องจากไฟที่ใช้ฉายภาพยนตร์ ARC LIGHT ตัวเครื่องฉายภาพยนตร์นั่นเอง เพราะฉะนั้นเพื่อความสบายในการทำงานในห้องจึงจำเป็นต้องมีการระบายอากาศโดยผ่านที่ระบายอากาศที่เป็นแบบ FIX เคลื่อนย้ายไปยังเครื่องดูดอากาศ และในที่ระบายอากาศควรใหญ่พอที่จะเข้าไปทำความสะอาดได้โดยตลอด

ภาคผนวก ง การออกแบบห้องสมุด

ส่วนห้องสมุด (LIBRARY)

เป็นส่วนหนึ่งในส่วนบริการเพื่อการศึกษา ที่เสริมให้โครงการศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จังหวัดสุพรรณบุรีสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้ห้องสมุดจะเปรียบเสมือนแหล่งสะสมข้อมูลเกี่ยวกับ วัฒนธรรมพื้นบ้าน สุพรรณบุรี ในทุกๆด้าน รวมทั้งประวัติศาสตร์ทั่วไปของไทย และของ ต่างประเทศ เพื่อให้เป็นที่ศึกษาค้นคว้าของเจ้าหน้าที่ ภาครัฐ ภาค นักเรียน ผู้ศึกษาทั่วไป และนำ ความรู้ไปเผยแพร่แก่ผู้เข้าชม หรือคนทั่วไป ดังนั้น เพื่อเป็นการบริการได้กว้างขวางยิ่งขึ้น จึงจัดเป็น ห้องสมุดประชาชนและเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปได้เข้ามาศึกษาในส่วนอื่นๆ ของห้องสมุดที่สนใจ อีกด้วย

การวางตำแหน่งของห้องสมุด จะคำนึงถึงความสะดวกแก่ประชาชนที่เข้าไปใช้ รวมทั้ง พิจารณาถึงความสะดวกในการเข้าออก และทางที่ติดต่อภายใน เพื่อความสะดวกแก่ผู้เยี่ยมชม นักศึกษาชั้นสูง นอกจากนี้หนังสือ นิตยสารแล้ว ยังมีรูปถ่าย สไลด์ ภาพยนตร์และเทปบันทึกเสียง สำหรับบริการ ซึ่งจัดรวมไว้ในส่วนโสตทัศนศึกษาอีกด้วย

ข้อคำนึงถึงในการออกแบบห้องสมุด

- การให้แสงอย่างสม่ำเสมอ
- มีการควบคุมอุณหภูมิ เพื่อรักษาสภาพหนังสือ โดยใช้ระบบการปรับอากาศ ภายในอย่างสม่ำเสมอตลอดเวลา ซึ่งนอกจากจะรักษาสภาพหนังสือแล้ว ยังเพื่อความ สะดวกสบายแก่ผู้ให้บริการห้องสมุดอีกด้วย
- ตำแหน่งที่ตั้ง ไม่ให้มีเสียงรบกวนจากภายนอกได้
- สามารถขยายได้เมื่อมีหนังสือเพิ่ม
- มีการควบคุมดูแลทางเข้าออกโดยเจ้าหน้าที่ห้องสมุดหรือบรรณารักษ์

การจัดเฟอร์นิเจอร์ภายในห้องสมุด

หลักเกณฑ์ในการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ภายในห้องสมุด

1. ให้ความสะดวกแก่การควบคุมดูแล เป็นต้นว่า โต๊ะรับ-จ่ายหนังสือ ทางเดินเข้า-ออก
2. ให้ความสะดวกแก่ผู้ใช้ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ หรือเดินไปยังชั้นวางหนังสือต่างๆ เว้นทางเดินระหว่างโต๊ะ เก้าอี้ ชั้นหนังสือให้เพียงพอ
3. จัดที่นั่งอ่านหนังสือให้เพียงพอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ให้มีระเบียบ ดูงาม ไม่เปื้อตา ไม่เปื้อตเสื้อคนแน่น มีสีและแบบให้กลมกลืนกับอาคารหรือในแบบเดียวกันภายในห้อง
5. ให้เหมาะสมแก่การใช้สอยว่า เฟอร์นิเจอร์ชนิดใดควรอยู่ตรงไหน จึงจะเหมาะสมที่สุด เห็นง่ายที่สุด และสะดวกที่สุด

ตำแหน่งเฟอร์นิเจอร์ภายในห้องสมุด

ชั้นวางหนังสือ โดยมากมักเรียงไปตามฝาห้อง ทั้งนี้เพื่อมิให้กินเนื้อที่สำหรับการอ่าน นอกจากนี้ยังทำให้บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ ได้มีโอกาสควบคุมดูแลห้องสมุดได้โดยทั่วถึง แต่ในปัจจุบันนี้เนื่องจากแนวโน้มของการศึกษาแผนใหม่ มุ่งส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าโดยตนเองมากขึ้น การจัดวางตรงกลางห้องหรือข้างๆ มีที่ว่างสำหรับการอ่านหนังสือให้เป็นสัดส่วนมากขึ้น การวางชั้นหนังสือกลางห้อง ควรวางระยะห่างกันระหว่างชั้น 1.20 - 1.50 เมตร ผู้ใช้จะได้หยิบหนังสือได้โดยสะดวก

ชั้นวางวารสาร วารสารเป็นสิ่งดึงดูดใจและเชิญชวนให้คนเข้าไปใช้ห้องสมุดได้มาก เพราะมีปกหนังสือที่สวยงามดูมีชีวิตชีวากว่าหนังสือทั่วไป ดังนั้นชั้นวางหนังสือวารสารจึงควรอยู่ใกล้ทางเข้าหรือเป็นที่คนเข้าถึงได้ง่าย หรือมองเห็นได้ง่ายและไม่ไกลจากการควบคุม

โต๊ะรับจ่ายหนังสือ เป็นโต๊ะที่จะมีผู้มาติดต่อยืมหนังสือและคืนหนังสือเสมอ มักจะวางอยู่ใกล้ทางเข้า-ออก เพราะเป็นการสะดวกแก่ผู้ใช้บริการในการยืมและส่งหนังสือ ทั้งยังเป็นการช่วยให้เจ้าหน้าที่ควบคุมการยืมได้ดียิ่งขึ้น เพราะเมื่อผู้ใช้ได้ยืมหนังสือไปแล้วเจ้าหน้าที่ได้ตรวจดูเป็นครั้งสุดท้ายก่อนออกจากห้องสมุด

ชั้นหนังสืออ้างอิง ควรอยู่ใกล้บรรณารักษ์ เพื่อจะได้ให้คำอธิบายหรือแนะนำแก่ผู้ใช้บริการ ควรมีที่นั่งอ่านด้วย ในกรณีนี้ที่มากพอ

โต๊ะเจ้าหน้าที่บริการตอบคำถาม ควรอยู่ในที่ๆ มองเห็นได้ง่าย ใกล้กับหนังสือทั่วไป และสะดวกในการติดต่อสอบถาม

ป้ายนิเทศการหรือตู้นิเทศการ เป็นที่ดึงดูดใจ ควรอยู่ตรงข้ามทางเข้าออก ให้ผู้ใช้ห้องสมุดเห็น ได้ทันทีเมื่อเข้ามาใช้ห้องสมุด

โต๊ะในห้องอ่านหนังสือ จะต้องไม่จัดให้แน่นจนเกินไป เพื่อทางเดินจะได้สะดวกไม่เกะกะ ควรจัดที่นั่งสอดแทรกตามบริเวณชั้นหนังสือบ้าง เพื่อให้ผู้ใช้บริการไม่ต้องเดินไกล และหยิบหนังสืออ่านได้รวดเร็ว เป็นการผ่อนแรงอีกด้วย ระยะห่างโต๊ะหนึ่งๆ ควรห่างกันประมาณ 1.50-1.80 เมตร ระหว่างเก้าอี้ตัวหนึ่งถึงอีกตัวหนึ่ง จัดจากกึ่งกลางเก้าอี้ประมาณ 0.75-0.90 เมตร

โสตทัศนวัตถุ (ถ้ามี) อาจเก็บไว้ในตู้ใกล้เจ้าหน้าที่รับจ่าย หรือเป็นห้องต่างหาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องอัตโนมัติ ควรอยู่ในบริเวณหนังสืออ้างอิง เพื่อให้บริการได้สะดวกยิ่งขึ้น
ตำแหน่งการวางเฟอร์นิเจอร์ในห้องสมุดนั้น จะทำได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้ได้นั้น
ก็ต้องดูสภาพของพื้นที่อาคาร และสิ่งแวดล้อมด้วย ทั้งยังต้องคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยเป็น
สำคัญ ในปัจจุบันการจัดวางเฟอร์นิเจอร์จะเป็นแบบสมัยใหม่ ไม่วางตายตัว ซึ่งจะทำให้เกิดความ
เบื่อบ่อย จำเจ จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดในลักษณะต่างๆ ได้ การจัดเฟอร์นิเจอร์ให้อยู่ใน
ตำแหน่งที่ควรจะเป็น ทั้งยังต้องคำนึงถึงภายในอนาคตข้างหน้าด้วยว่าต่อไปจะมีหนังสือและผู้ใช้
อีกมากน้อยเท่าใด สภาพห้องสมุดจะรับได้เต็มที่เท่าใด ควรจัดเผื่อไว้ด้วย ฉะนั้นการวาง
เฟอร์นิเจอร์ก็ควรเป็นลักษณะที่เปลี่ยนแปลงได้เสมอ เพื่อให้ทันต่อสภาพสิ่งแวดล้อมและ
ความก้าวหน้าอันจะเกิดขึ้น

รายการครุภัณฑ์ของห้องสมุด และขนาดของชั้นวางหนังสือทั่วไป

1. ชั้นหนังสือชนิดไม้สูง 1.55 เมตร
2. ชั้นหนังสือชนิดโลหะ สูง 2.10-2.15 เมตร
ฐานสูง 0.10 เมตร
ลึก 0.20-0.25 เมตร สำหรับหนังสือทั่วไป
ถ้าเป็นชั้นที่วางได้ 2 แถว ลึก 0.40-0.60 เมตร
ถ้าเป็นชั้นวางเรียบติดไปกับผนังแต่ละช่องไม่เกิน 1 เมตร

ชั้นวางหนังสือทั่วไป มีอยู่ 2 แบบ คือ วางแบบติดฝา และอยู่รวมกันแบบลอยคือวางที่
หนึ่งที่เคยของห้องก็ได้ จะเลือกใช้แบบใดก็ได้แล้วแต่ว่าเนื้อที่เสนาหนังสือของห้อง ถ้าห้องมีเนื้อที่สำหรับ
หนังสือทั่วไปจำกัด ก็ควรมีตู้ติดฝาห้องสำหรับใส่หนังสือทั้งหมด ถ้าห้องสมุดรับวารสารมากๆ
อาจต้องใช้แบบติดกับฝาห้องสูงและลึกเป็นอย่างเดียวกับตู้หนังสือทั่วไป แต่ควรวางชั้นยื่นกัน
เท่านั้น ชั้นวางเอนลาดลงมามีคิวสำหรับกันไม่ให้วารสารไหลตกลงมา

- ความสูง 1.05 เมตร
กว้าง 0.90-0.92 เมตร
ลึก 0.40-0.45 เมตร
ถ้าไม่ให้วารสารงอพับ ควรใส่เพิ่มวารสารเตี้ย

โต๊ะอ่านหนังสือ คำนึงถึง

1. สัดส่วน ให้มีความสูงพอดีกับที่อ่านได้อย่างสบาย

2. ต้องมีเนื้อที่สำหรับวางหนังสือ และควรมีโต๊ะหลายๆ แบบเพื่อวางหนังสือต่างๆ กัน
แล้วแต่ประโยชน์ใช้สอยของแต่ละบุคคล โดยเฉพาะต้องมีโต๊ะเดี่ยวสำหรับคนใช้หนังสือเพื่อ
การศึกษา

3. ขนาดของโต๊ะ ควรให้ได้สัดส่วนกับห้อง ความกว้างมาตรฐานคือ 0.65-0.75 เมตร (26"-
30") แล้วแต่เนื้อที่ของห้อง

4. ผิวโต๊ะควรให้ทำความสะอาดได้ง่าย ไม่ใช้วัสดุที่สะท้อนแสงเป็นเงาวับ จะทำให้อ่าน
หนังสือไม่สบายตา

ขนาดความสูงโดยทั่วไป 0.75 เมตร

กว้าง 0.90 เมตร

โต๊ะสี่เหลี่ยมผืนผ้า 1.50-2.32 เมตร

กว้าง 1.50 เมตร

โต๊ะในห้องบริการตอบคำถามและโต๊ะสี่เหลี่ยมผืนผ้า (นั่งได้ 4 คน)

โต๊ะกลม (เส้นผ่านศูนย์กลาง 36", 42", 48")

การจัดโต๊ะในห้องอ่านหนังสือ ระยะห่างจากขอบโต๊ะตัวหนึ่งถึงอีกตัวหนึ่ง 5" ระหว่างเก้าอี้
กับเก้าอี้ ถัดจากตรงกลางเก้าอี้ 2" กับ 6"

โต๊ะวางพจนานุกรม

โต๊ะสำหรับวางพจนานุกรมหรือหนังสือเล่มใหญ่ ทำหลายชั้น ตอนบนเอนลาด ตอนล่าง
เป็นชั้นสำหรับวางหนังสือเล่มใหญ่ๆ ได้

ความสูง 1.08-1.10 เมตร

กว้าง 0.60 เมตร

ลึก 0.30 เมตร

รถเข็นหนังสือ

มีลักษณะเดียวกับชั้นวางหนังสือ แต่มีล้อ ใช้ใส่หนังสือเพื่อเข็นไปยังชั้นวางหนังสือหรือ
เคลื่อนไปยังที่อื่นได้สะดวก พุนแรง และหนังสือไม่ชอกช้ำ รถเข็นนี้ควรมีเพียง 3 ล้อ คือตอนหลัง 2
ล้อ ตอนหน้า 1 ล้อ สะดวกแก่การเข็นเลี้ยวไปตามมุมต่างๆ ได้สะดวก

ขนาดมาตรฐานของรถเข็นหนังสือคือ

กว้าง .37-.40 เมตร

ยาว .75 เมตร

สูง	.90	เมตร
สำหรับขนาดใหญ่		
กว้าง	.35-.36	เมตร
ยาว	1.00	เมตร
สูง	1.06-1.10	เมตร
ชนิดที่จะให้เข้าไปอยู่ได้โต๊ะ รับ-จ่าย หนังสือได้		
กว้าง	.55	เมตร
ยาว	.65	เมตร
สูง	.75-.76	เมตร

ตู้บัตรรายการ

เป็นตู้ซึ่งประกอบด้วยลิ้นชักขนาดมาตรฐาน สำหรับใส่บัตรรายการหนังสือ คือขนาด 3"x5" ลิ้นชักกว้างซ้อนกันเป็นชั้นๆ ตู้บัตรรายการมีหลายขนาด แล้วแต่จำนวนลิ้นชัก (แถวละ 5 ลิ้นชัก เรียงตามยาว และ 3, 6, 9 (แถวละลิ้นชักเป็นคู่เล็ก) ตู้ลิ้นชัก 5 ลิ้น ชักเรียงกันเป็นแนวแถวยาว กว้าง 33" ถึง 39" ความสูงแล้วแต่ลิ้นชักที่เพิ่ม

ตู้มีเพียง 5-6 แถวซ้อนกัน (25-30 ลิ้นชัก) สูง 24"-30" มีหลายแถว ขาสสูง 10" จำนวนลิ้นชักมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับจำนวนหนังสือในห้องสมุด หนังสือเล่ม

โดยธรรมชาติห้องสมุดต้องมีความเงียบสงบพอประมาณ การเลือกใช้วัสดุที่ช่วยลดเสียง จะต้องได้รับการพิจารณาโดยละเอียด เช่น พื้นเก็บเสียงได้ 3% ของคลื่นเสียงอีก 97% จะสะท้อนกลับมาดังอีก เราจะต้องพิจารณาเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสม

นอกจากพื้นแล้ว เราจะต้องป้องกันเสียงสะท้อนจากผนังเพดาน ม่าน และประตูหน้าต่าง ซึ่งเป็นที่มาของเสียง โดยเฉพาะเสียงของผู้ที่กำลังใช้ห้องสมุด

วัสดุที่ช่วยลดเสียง เราอาจใช้วัสดุที่มีอยู่มากมาย เช่น กระเบื้อง ยาง กระดาษอัด ม่านหนาๆ และหนักๆ เป็นต้น ส่วนการใช้เครื่องปรับอากาศภายในห้องสมุด จะเป็นการป้องกันเสียงรบกวนจากภายนอกโดยสมบูรณ์ ข้อสำคัญที่ต้องระมัดระวัง คือ เสียงที่เกิดจากตัวเครื่องปรับอากาศ

การให้แสงสว่างสำหรับห้องสมุด

การให้แสงสว่างสำหรับห้องสมุดบางที่ เป็นปัญหาสำคัญอันหนึ่งในการออกแบบความเข้มข้มของแสง (ฟุตคอกำลังเทียน) การสะท้อนแสง การตัดแสง การควบคุมแสง การเกิดเงา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะต้องคิดอย่างรอบคอบตลอดอาคาร แสงสว่างธรรมชาติถ้าจะใช้ควรหลีกเลี่ยงการให้แสงโดยตรง (DIRECT SUNLIGHT) และแสงกล้าจากท้องฟ้า

การเปรียบเทียบระหว่างหลอดไฟฟ้าธรรมดาและหลอดเรืองแสง (หลอดนีออน) ซึ่งสำคัญที่สุดในการพิจารณา ก็คือเรื่องของราคา ในความเข้มข้นของแสงเท่ากัน การใช้หลอดธรรมดาสูญเสียมากกว่าการใช้หลอดเรืองแสง ทั้งนี้การลงทุนครั้งแรกนั้น ไม่จำเป็นต้องสิ้นเปลืองมากขนาดนั้น

คุณภาพและปริมาณเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในที่มีส่วนสัมพันธ์อยู่ด้วย ถึงแม้ว่าเราจะเปลี่ยนสีให้เข้ากับแสงได้ก็ตาม ข้อนี้ สถาปนิกจะต้องศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เงานและแสงสะท้อนจะรบกวนประสาทตา เราสามารถหลีกเลี่ยงได้โดยการศึกษาและเลือกวัสดุที่จะมาใช้เป็นผนังและเพดาน ควรมีสีสว่างๆ แต่มีความเข้มข้นของแสงน้อยกว่าบริเวณที่จัดไว้ให้อ่านหนังสือ ผนังและเพดานสีที่บวมจะส่งผลน้อย ควรเลี้ยงให้มากที่สุดหากเกิดการตัดกันของแสงขึ้น (เราสามารถดูได้ที่อัตราเปรียบเทียบของความสว่าง) จะเป็นการเลวร้ายอย่างยิ่ง มันทำให้เกิดการเพ่งและเหนื่อยในการใช้สายตาอ่านหนังสือ อัตราเปรียบเทียบที่วันนี้มีประมาณ 3 ต่อ 1 ในห้องถัดไป

ระบบการป้องกันเสียงในห้องสมุด

เสียงเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดทั้งภายนอกและภายในอาคาร

การควบคุมเสียงในห้องสมุดเป็นสิ่งจำเป็นที่สุด การวัดเสียงอันเกิดจากผู้คนนั้นจะเป็นสิ่งแรกที่ผู้ออกแบบจะต้องคำนึงถึง

เมื่อวางตำแหน่งของอาคารแล้ว จะต้องคำนึงถึงเสียงที่เกิดขึ้นจากถนน และที่จอดรถ โดยมีแผ่นกระจกติดทางกำแพงด้านนั้น ที่ซึ่งเสียงอาจเกิดขึ้นได้ เราอาจจะใช้กำแพงเป็นแผ่นกันเสียง และให้ดูดเสียง เพื่ออีกฝ่ายหนึ่งจะได้เจียบเสียง ไม่สามารถผ่านมาได้โดยสะดวก

เมื่อวางแบบแปลนเรียบร้อยแล้ว ควรคำนึงถึงว่าบริเวณซึ่งไม่ต้องการเสียงนั้นมีแผ่นหรืออุปกรณ์เก็บเสียงติดไว้เพียงพอหรือไม่

การใช้กระจกเป็นแผ่นกันเสียงระหว่างห้องทำงานกับห้องอ่านหนังสือเป็นสิ่งที่ดีมาก เพราะสามารถทำให้คนในห้องทำงานมองเห็นบรรยากาศในห้องสมุดได้โดยตลอด การใช้ชั้นวางหนังสือต่ำๆ เป็นเครื่องกั้นบริเวณอ่านหนังสือ จะเป็นการลดความดังของเสียงลงได้บ้างไม่มากนัก

บางอย่างซึ่งมีความสัมพันธ์กับเสียง เช่น ผนังห้อง และเพดาน ในการควบคุมทิศทางที่คลื่นเสียงเดินทาง สามารถทำได้โดยใช้แผ่นเก็บเสียงบุเอาไว้ พื้นปูด้วยพรม แก้วอับด้วยผ้า ม่านหน้าต่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนังสือ สมุด หรือวัสดุอื่นๆ เป็นต้นว่าผ้าหรือแผ่นไม้คอร์ตบนกำแพงเหล่านี้ล้วนแต่เป็นวัสดุเก็บเสียงได้อย่างดี

ทั้งนี้จะต้องหาวิธีที่ดีที่สุดและได้ผลมากที่สุดในการใช้วัสดุ ชนิดใด กับส่วนใดของอาคาร ไม่ใช่เพียงแต่ความสวยงามเท่านั้น แต่ควรรีให้ได้ผลด้านเก็บเสียงด้วย

การปรับอากาศภายในห้องสมุด

การระบายอากาศภายในห้องสมุด เป็นสิ่งที่เราจะละเลยไม่ได้เด็ดขาด ความสบายและอากาศที่เหมาะสม (SUITABLE CLIMATE) ย่อมเป็นของที่ทุกคนปรารถนา หากอากาศภายในห้องสมุดมีความอบอ้าวหรือหนาวจนเกินไป จะเป็นสิ่งที่รบกวนและหงุดหงิดอีกด้วย การใช้ห้องสมุดผู้ใช้งานจำนวนมากที่ต้องใช้สมาธิ หากห้องสมุดมีอากาศที่สบายพอเหมาะแล้ว จะทำให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าไปอยู่ในอาคารได้นานๆ การระบายอากาศทำได้ 2 วิธี

1. วิธีธรรมชาติ การระบายอากาศด้วยวิธีธรรมชาติเป็นสิ่งที่ดีมาก แต่เนื่องจากเราไม่สามารถจะควบคุมอุณหภูมิของอากาศให้ได้ระดับสม่ำเสมอได้ตลอด จึงเป็นการยุ่งยากมากที่จะทำ

2. ใช้เครื่องปรับอากาศ เป็นวิธีที่สิ้นเปลืองอยู่มาก แต่ได้ผลคุ้มค่าสมควรที่จะนำมาใช้ภายในห้องสมุด ประโยชน์ที่ได้รับคือ

- สามารถควบคุมอุณหภูมิภายในอาคารให้มีความสม่ำเสมอ คือระหว่าง 70°ฟ – 78°ฟ
- ควบคุมระบบหมุนเวียนของอากาศภายในห้องสมุด
- ป้องกันฝุ่นละอองในอากาศ
- การกระจายอากาศภายในทั่วถึงกัน
- ป้องกันปลวกที่เข้ามาภายในอาคาร เพราะอาคารเป็นห้องปิดมิดชิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก จ. การจัดส่วนสำนักงานบริหาร

เป็นส่วนสำนักงานปฏิบัติการภายในเพื่อบริหารโครงการอันจะทำให้กิจการดำเนินไปได้ด้วยดี ส่วนทำงานในส่วนสำนักงานแบ่งออกได้เป็น

ส่วนงานที่ต้องการความเป็นส่วนตัว (PRIVACY) เป็นส่วนงานตั้งแต่ระดับบริหารซึ่งต้องการความเป็นส่วนตัวเพื่อให้มีสมาธิในการบริหารงานและมีความโอ้อ่าเป็นพิเศษ มีประมุขวางแผนบริหาร ห้องต้อนรับแขกบุคคลสำคัญพร้อมอุปกรณ์อำนวยความสะดวกมาถึงส่วนสำนักงานก็แบ่งกันส่วนบริหารออกจากส่วนต่าง ๆ โดยจัดการให้ติดต่อกันสะดวก ส่วนฝ่ายที่มีการปฏิบัติงานพิเศษ ได้แก่ ไฟฟ้า ระบบปรับอากาศ ระบบดับเพลิง ต้องแยกควบคุมเป็นพิเศษ

ส่วนงานที่ต้องการติดต่อกับบุคคลผู้มาติดต่อได้แก่ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายธุรการ ในส่วนนี้ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ชุดรับแขกเพื่อกันมิให้เข้าไปยุ่งยากในส่วนสำนักงานภายใน หากเป็นส่วนที่อาจมีผู้คนเข้ามาติดต่อมาก ๆ เช่น ฝ่ายธุรการ อาจใช้เคาน์เตอร์แยกผู้มาติดต่อโดยเด็ดขาดจากภายในเพื่อความปลอดภัยและความสะดวกในการทำงาน ส่วนนี้ต้องการเป็นห้องที่มองเห็นผู้สัญจรไปมาได้ชัด

การจัดสำนักงานปัจจุบันแบ่งออกเป็น 2 ระบบคือ

1. ระบบการจัดห้องโดยเฉพาะ (INDIVIDUAL ROOM LAY-OUT SYSTEM) เป็นระบบที่ประเทศในยุโรปนิยมมาก มีกฎคือ การกำหนดการติดต่อเข้าถึงห้องต่าง ๆ ลักษณะนี้จะมีข้อดีคือ เป็นสัดส่วน (PRIVACY) และสบาย แต่ข้อเสียคือมีราคาสูง
2. ระบบการจัดแบบเปิด (OPEN PLAN LAY - OUT SYSTEM) ไม่ต้องคำนึงถึงการใช้ทางติดต่อภายในระหว่างห้อง (CORRIDOR) ระบบนี้เราสามารถใช้น้ำหนักของห้องทั้งหมดได้อย่างเต็มที่ในการจัดเป็นส่วนทำงานต่าง ๆ โดยไม่มีผนังห้องมากนัก ราคาจึงถูกกว่าแบบแรก แต่ต้องมีระบบระบายอากาศที่มีคุณภาพค่อนข้างสูงและระบบไฟฟ้าที่กระจายได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพด้วย ผลที่ได้รับมากที่สุดก็คือ การประหยัดเนื้อที่ซึ่งเนื้อที่สุทธิในการจัดสำนักงานใน 1 พื้นี่ ขนาด 7.5-8.5 ตารางเมตร ต่อ 2 คน และอาจจะต่ำถึง 4-5 ตารางเมตร กรณีการวางผังแบบเปิดที่ใช้เนื้อที่ระหว่าง 6-8 ตารางเมตร ต่อ 2 คน จะรวมเนื้อที่ตู้เอกสารเข้าไปด้วยและระยะที่กำหนดให้ระหว่างโต๊ะต่อโต๊ะเป็น 1.0 เมตร หรือ 1.3 เมตร ขนาดของโต๊ะเท่ากับ 0.80 x 1.50 เมตร และการจัดแบบนี้จะต้องมีทั้งความกว้างและความลึก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับพื้นที่ที่ใช้ในการทำงานของเจ้าหน้าที่คนหนึ่งต้องไม่น้อยกว่า 14 ลบ.ม. โดยเฉลี่ย ความสูงของห้องไม่เกิน 2.60 เมตร นั่นคือต้องการเนื้อที่ในการทำงานประมาณ 3.8-6 ตารางเมตร ต่อ 1 คน ทั้งนี้เป็นเนื้อที่พอสำหรับโต๊ะเก้าอี้และจัดเป็นทางเดินด้วย ถ้าหากติดต่อกับ บุคคลภายนอกด้วยเนื้อที่ต้องเพิ่มขึ้นอีก 1.8 ตารางเมตร และระยะหลังโต๊ะประมาณ 0.60 เมตร เป็นอย่างต่ำ ส่วนทางเดินเท่ากับคน 0.50-0.55 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก จ. การจัดส่วนห้องอาหาร

ระบบบริการอาหาร โดยทั่วไปแบ่งออกได้ดังนี้คือ

1. แบบจัดเป็นร้านอาหาร คือการจัดแบ่งบริเวณจำหน่ายอาหารภายในห้องอาหารออกเป็นร้านๆ แต่ละร้านจะมีบริเวณประกอบอาหารและบริเวณขายอาหารของตนเอง การให้บริการอาหารโดยวิธีสั่งอาหารแล้วจะมีคนบริการจัดส่งอาหารให้ถึงที่ สรุปการบริการโดยวิธีนี้จะสะดวกเมื่อมีจำนวนของร้านค่าน้อยและมีผู้ให้บริการน้อย
2. จัดแบบขายเป็นช่องๆ คือการจัดแบ่งเป็นบริเวณจำหน่ายอาหารภายในห้องอาหารออกเป็นช่องๆ อาหารที่จำหน่ายเป็นอาหารที่สำเร็จเรียบร้อยแล้ว อาจจะมีที่ประกอบอาหารเล็กๆ น้อยๆ เช่น ก๋วยเตี๋ยว หรือที่สำหรับอุ่นอาหาร และมีบริเวณชำระล้างจานอยู่บริเวณด้านหลังของช่องจำหน่ายอาหาร การให้บริการระบบนี้ ผู้ใช้บริการจะต้องช่วยตัวเองคือ เดินซื้ออาหารและชำระเงินให้เรียบร้อยในแต่ละช่อง สรุป วิธีนี้เหมาะสำหรับผู้ใช้เป็นจำนวนมากๆ และมีความต้องการอาหารแตกต่างกัน ไม่จำเป็นต้องเสียเวลาเข้าแถวและมีความสะดวกในการหาที่นั่งและผู้จำหน่ายในแต่ละช่องจะแข่งขันกันในด้านคุณภาพอาหาร ราคา ปริมาณ
3. แบบจัดเป็นคาเฟ่ที่เรียๆ เป็นระบบบริการอาหารโดยให้ผู้ให้บริการทุกคนช่วยตัวเอง โดยจัดเป็นเคาน์เตอร์จำหน่ายอาหาร ผู้ใช้บริการจะต้องเข้าแถวกันเดินไปรับอาหารจากเคาน์เตอร์ เริ่มจากตอนต้นของเคาน์เตอร์และเดินไปจนสุดปลายของเคาน์เตอร์และชำระเงิน ในคาเฟ่ที่เรียๆจะมีเคาน์เตอร์สำหรับเสิร์ฟอาหารซึ่งจะเป็นเครื่องกั้นระหว่างส่วนครัวและส่วนรับประทานอาหาร การบริการอาหารเป็นแบบผูกขาดในการให้บริการอาหารทุกอย่าง จะอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ ที่เป็นผู้จัดการคาเฟ่ที่เรียๆ ดังนั้นการจัดครัวจึงต้องมีขนาดใหญ่พอที่จะประกอบอาหารทุกชนิด การเริ่มให้บริการเริ่มด้วยผู้ให้บริการหยิบถาดใส่อาหารเวียนถาดไปตามช่องรับประทานอาหารแต่ละชนิดที่ต้องการ แล้วชำระเงินที่แคชเชียร์แล้วจึงยกถาดไปยังโต๊ะเครื่องปรุง รับช้อน ส้อม แก้วน้ำ แล้วจึงเลือกหาที่นั่งรับประทานอาหารเมื่อรับประทานอาหารเสร็จต้องนำเอาถาดอาหารไปวางไว้ยังที่ที่กำหนดให้ สรุประบบการให้บริการแบบนี้เป็นการประหยัดเวลาและแรงงานสะดวกสบายแก่ทุกฝ่าย โต๊ะอาหารไม่เกะกะ นอกจากโต๊ะวางภาชนะเครื่องปรุงเป็นวิธีที่เหมาะสมกับห้องอาหารเพื่อให้ผู้ให้บริการ
4. แบบจัดเป็นแคนทีน (CANTEEN) การบริการอาหารแบบแคนทีนไม่มีการจำหน่ายอาหารหนักและเป็นเวลา แต่เป็นอาหารว่างจำหน่ายได้ตลอดทั้งวันเหมาะกับสถานศึกษา ซึ่งมีชั่วโมงพักระหว่างเรียน แคนทีนจะมีที่ขายอาหาร ที่เก็บของ เช่น น้ำอัดลม อุปกรณ์ที่สามารถปรุงอาหารง่ายๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตัวอย่างการจัดระบบบริการในโภชนาการทั้ง 4 แบบ ที่ได้กล่าวมาแล้ว เมื่อได้ศึกษาถึงข้อเท็จจริงของจำนวนผู้ใช้โรงอาหารและระยะเวลาของผู้ใช้ เราสามารถเลือกระบบการจัดบริการที่สามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างดีที่สุด คือแบบคาเฟ่ที่เรีย

ส่วนประกอบที่จำเป็น

1. การให้แสงสว่างจากธรรมชาติ ห้องอาหารมักจะกำหนดให้ได้แสงธรรมชาติทั้งสองด้าน โดยแสงวิทยาศาสตร์กำหนดการให้แสงไว้ดังนี้ ที่รับประทานอาหาร 50 แรงเทียน ครัว 20 แรงเทียน
 2. การให้สี สีของห้องอาหารนั้นควรเป็นสีที่อ่อนๆ เย็นตา ดูแล้วสดชื่นก่อให้เกิดบรรยากาศให้อยากรับประทานอาหาร สีที่เหมาะสมที่สุดคือสีเหลือง
 3. การระบายลมและความร้อน อาจใช้เครื่องระบายความร้อนช่วยทั้งในห้องอาหารและครัว
 4. ที่น้ำดื่ม ติดตั้งในที่ที่สะดวกน้ำถึงง่าย
 5. โต๊ะเก้าอี้ ควรเป็นแบบที่เคลื่อนย้ายได้และไม่ก่อให้เกิดเสียงดัง
- ตำแหน่งที่ตั้งที่เหมาะสมของโรงอาหาร

เนื่องจากโรงอาหารเป็นจุดศูนย์กลางของการประกอบกิจกรรมรับประทานอาหาร ดังนั้นการจัดวางตำแหน่งที่ตั้งของโรงอาหารจึงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบเพื่อความเหมาะสมและความสะดวก ตำแหน่งของโรงอาหารไม่จำเป็นจะต้องอยู่ศูนย์กลาง แต่ควรอยู่ในตำแหน่งที่ทุกคนสามารถไปถึงได้อย่างสะดวก ทั้งจากส่วนบริการ จากห้องแสดงงาน โภชนาการนี้จะต้องอยู่ในทำเลที่เหมาะสมในการรับประทานและพักผ่อนคลายอารมณ์จากตึงเครียดและต้องพอที่จะจัดให้มีที่ทางบริการได้อย่างสะดวก

สิ่งรับหลักในการพิจารณาเลือกที่ตั้งของโรงอาหาร เราอาจแยกพิจารณาได้เป็น

ข้อๆ ดังนี้

1. ข้อพิจารณาในการเลือกสถานที่ตั้งครัว
 - 1.1 ควรตั้งในที่ไกลจากบริเวณที่ผู้ชมส่วนใหญ่ต้องผ่านไปมา และไกลจากบริเวณห้องแสดงนิทรรศการ เพื่อป้องกันไม่ให้เสียงของการทำงานและกลิ่นอาหารกระจายไปรบกวนการชมนิทรรศการ
 - 1.2 อยู่ในบริเวณที่รถส่งของจะเข้าไปถึงได้เพื่อความสะดวกในการส่งอาหารในแต่ละวัน ทั้งอาหารแห้ง เช่น ข้าวสารซึ่งหนักมาก ถ้ารถเข้าส่งถึงที่ไม่ได้ จะต้องสิ้นเปลืองระยะเวลาและแรงงานของคนมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.3 ไม่ควรอยู่ด้านเหนือลมของอาคารนิทรรศการเพราะจะทำให้กลิ่นอาหารกระจายไปรบกวนชมนิทรรศการ
 2. ข้อพิจารณาในการเลือกสถานที่ตั้งของบริเวณโภชนาการ
 - 2.1 ควรตั้งอยู่ในบริเวณที่ผู้คนส่วนใหญ่ไปถึงได้ง่าย
 - 2.2 เป็นบริเวณที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ แม้บริเวณอื่นของโครงการจะปิด
 3. ข้อพิจารณาในการเลือกทิศทางการวางผังโรงอาหาร
 - 3.1 ทิศทางลม ทั้งครัวและโรงอาหาร ควรสร้างให้ด้านยาวขวางทางที่ลมพัดเป็นส่วนใหญ่ในรอบปีคือตะวันตกเฉียงใต้ จะทำให้ครัวและโรงอาหารไม่ร้อนเป็นที่พอใจของพนักงานและบริโภค
- ทิศทางแดด จะต้องไม่รับแดดจนเกินไป เพราะจะเกิดความร้อนและอบอ้าว ควรให้ด้านกว้างรับแดดน้อยกว่าด้านแคบ อาคารควรมีชายคายาวพอสมควรเพื่อกันแดดกันฝน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้